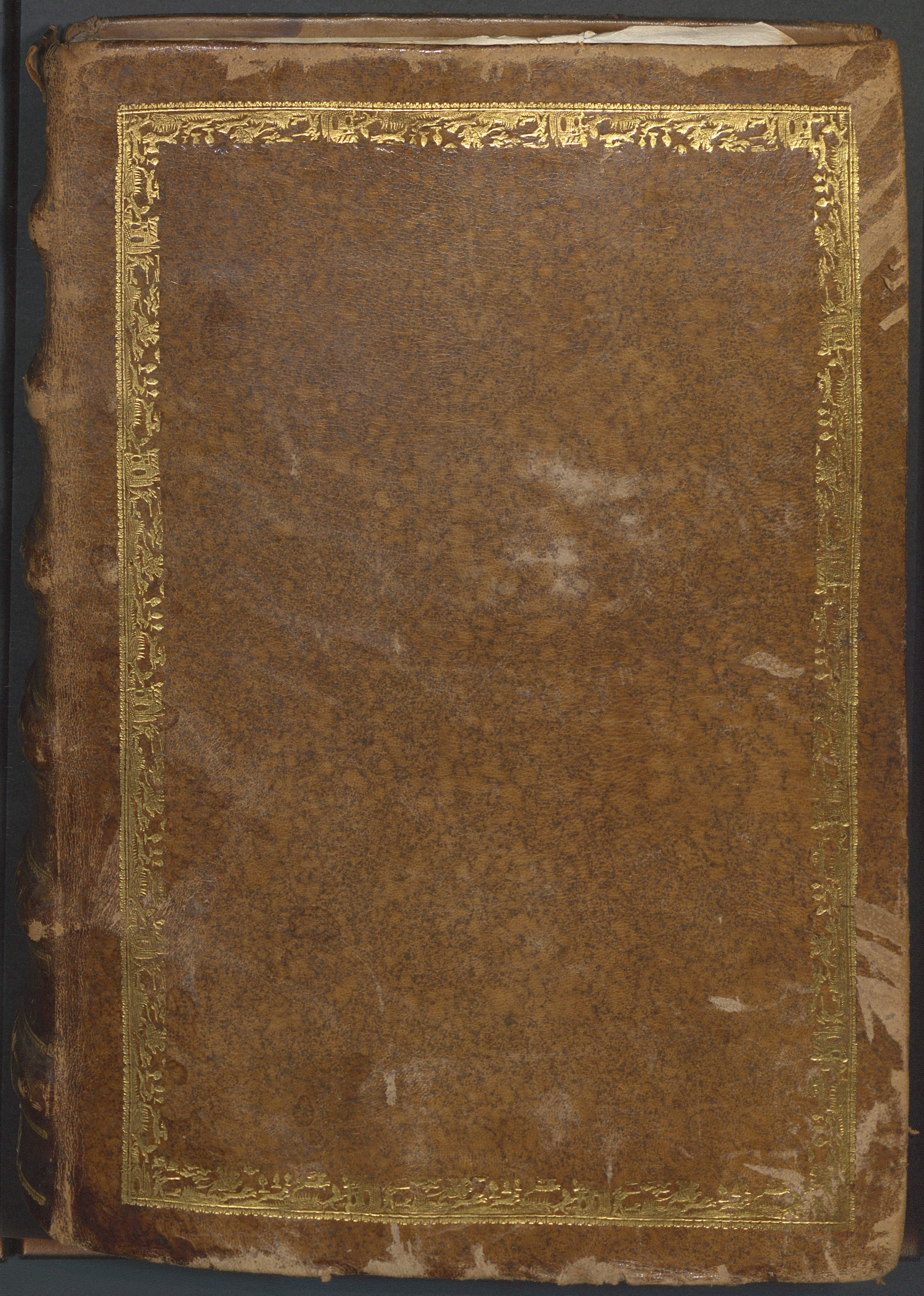

Incipit p̄fatio sc̄i iheroni
mi p̄sbiteri in libros regū.

Igi
ti du
as
esse
litte
ras
apud
hebreos syrorū quoqꝫ li-
gua et chaldeorū testat̄:
que hebree magna ex p
te cōfinis est. Nam et ipi
vigitiduo elementa ha
bent: eodē sono. sed diuer
sis caracterib. Samarita
ni etiā pentateucū moy
si totidē litteris scriptitāt:
figuris tantū et apicibꝫ
discrepantes. Certūqꝫ est ez
ram scribā legisqꝫ doctorē
post captā iherosolimā
et instaurationē tēpli sb
zorobabel alias litteras
repperisse quibꝫ nūc vtim̄:
cū ad illud usqꝫ tēpus idē
samaritanorū et hebreorꝫ
caracteres fuerint. In lib
quoqꝫ numerorū hec eadē
supputatio sub leuitarū ac
sacerdotū censu mistice ostē
ditur: et nomē dn̄i tetra
gramaton. in quibusdā
grecis volumibꝫ usqꝫ hodi
e antiquis expressū litteris
inuenim̄. Sed et psalmi
tricesimus sextus. et cente
simus decimus et centesi
mus vndecimus et centesi
mus octauus decim̄ et cē
tesimus q̄dragesimus q̄r
tus. q̄uq̄ in diuerso scribā
tur metro: tamē eiusdem
numeri texūtur alphabe
to: et iheremie lamētatiōes
et oratio eius. salomonis
quoqꝫ in fine pūerbia ab
eo loco in quo ait. muli
erem fortē quis inueniet. e
isdē alphabetis vel incisio
bus supputant̄. Porro q̄n
qꝫ littere duplices apud
hebreos sūt: caph. mem
nun. phe. sade. Aliter enī
per has scribūt principia
medietatesqꝫ verborū: a
liter fines. Unde et quiqꝫ
a plerisqꝫ libri duplices

estimant: samuhel mal
lachim dabreiamin ez
ras ihieremias cum cynoth
id est lamentationibus suis.
Quomodo igitur viginti duo
elementa sunt. per que scri
bimus hebraice omne quod
loquimur. et eorum initiis
vox humana comprehenditur:
ita viginti duo volumina
supputantur. quibus quasi
litteris et exordiis in dei
doctrina tenera adhuc et
lactens viri iusti eruditur
infantia. Primus apud
eos liber vocatur bresith:
quem nos genesim dicimus.
Secundus helesmoth: qui
exodus appellatur. Tertius
vaietra: id est leviticus.
Quartus vagedabar: quem
numerum vocamus. Quin
tus addabarim: qui deu
teronomium prenotatur. Hii
sunt quinque libri moysi: quos
proprie thorath id est legem
appellant. Secundum prophe
tarum ordinem faciunt: et in
cipiunt ab ihesu filio na
ue. qui apud eos iosue ben
num dicitur. Deinde subtex
unt sobthim id est iudi
cum librum. et in eundem com
pingunt ruth: quia in diebus
iudicum facta narratur hys
toria. Tertius sequitur sa
muhel: quem nos regnorum
primum et secundum dicimus.
Quartus malachim id est
regum. qui tertio et quarto
regnorum volumine contine
tur. Meliusque multo est
malachim id est regum: quam
malacoth id est regnorum
dicere. Non enim multarum
gentium regna describit: sed
unius israelitici populi qui tri
bubus duodecim continetur.
Quintus est ysaias. sextus
ihieremias. septimus eze
chiel: octavus liber duo
decim prophetarum qui apud
illos vocatur thareasra. Ter
tius ordo agiographa pos
sidet. Et primus liber inci
pit a iob. secundus a david:
quem quinque incisionibus et uno
psalmorum volumine compre

heudunt. Tercius est salomon
tres libros habens: prouerbi
a que illi parabolas id est
masloth appellant. Quartus
ecclesiasten id est coeleth.
Et quintus canticum cantico
rum: quem titulo syrasirim
pnotant. Sextus est dani
hel. Septimus dabreiamin
id est verba dierum: quod sig
nificantius cronicon totius
diuine hystorie possimus
appellare: qui liber apud
nos paralipomenon pri
mus et secundus inscribitur.
Octauus esdras: qui et
ipse similiter apud grecos
et latinos in duos libros
diuisus est. Nonus hester.
Atque ita fiunt pariter veteris
legis libri viginti duo: id
est moysi quinque. prophetarum
octo. agiographorum nouem: quamquam
nonnulli ruth et cy
noth inter agiographa
scriptitent. et libros hos in
suo putent numero sup
putandos: ac per hoc es
se prisce legis libros vigi

ntiquatuor. quos sub nomine
viginti quatuor seniorum apo
calipsis iohannis inducit
adorantes agnum. et coronas
suas prostratis vultibus of
ferentes. stantibus coram qua
tuor animalibus oculatis retro
et ante. id est in preteritum
et in futurum respicientes: et
indefessa voce clamantibus.
Sanctus sanctus sanctus dominus de
us omnipotens: qui erat
et qui est et qui venturus est.
Hic prologus scripturarum
quasi galeatum principium
omnibus libris quos de he
breo vertimus in latinum con
uenire potest: ut scire va
leamus quicquid extra hos
est inter apocripha esse
ponendum. Igitur sapientia
que vulgo salomonis in
scribitur: et iesu filij syrach
liber et iudith et thobias
et pastor. non sunt in cano
ne. Machabeorum primum
librum hebraicum reperi. Se
cundus grecus est: quod ex
ipsa frasi probari potest.

Que cū ita se habeant: ob
secro te lector ne laborē me
um reprehensionē estimes
antiquorū. In tabernacu
lo dei offert unusquisq; qd
potest. Alij aurū et argen
tū et lapides p̄ciosos: alij
bissū et purpurā et coccū
offerūt et iacinctū. Nobis
cū bene agitur: si obtulerim9
pelles et pilos caprarū. Et
tamē aplus cōtemptibilio
ra nostra magis necessari
a iudicat. Unde et tota il
la tabernaculi pulchritu
do. et per singulas species
ecclesie p̄ntis futureq; dis
tinctio. pellibz tegitur et ci
lycijs: ardoreq; solis et iniuri
am ymbriū ea que viliora
ra sūt prohibent. Lege ergo
primū samuhel et mala
chim meū: meū inquā meū.
Quicquid enī crebrius vtēn
do et emendādo sollicitius
et didicim9 et tenem9: nrm
est. nrm est. Et cū intellex
eris qd antea nesciebas.
vel interpretem me estima

to si gratus es. vel para
frasten si ingratus: quanq̃
michi oīno cōscius non
sim mutasse me quippiā
de hebraica veritate. Certe
si incredulus es: lege grecos
codices et latinos. et cōfer
cū hijs opusculis. Et vbi
cūq; inter se videris discrepa
re: interroga quelibet hebre
orū cui magis accōmoda
re debeas fidē. Et si nostra
firmauerit: puto qd eum
nō estimes coniectorē. vt in
eodē loco meū similiter
diuinarit. Sed et vos fa
mulas xpi rogo que dn̄i
discūbentis p̄ciosissimo fi
dei mirro vngitis caput.
que nequaq̃ saluatorē q̄
ritis in sepulchro quibz iā
ad patrē xp̄c ascendit: ut
contra latrantes canes qui
aduersū me rabido ore dese
uiūt et circueūt ciuitatem
atq; in eo se doctos arbitrā
tur. si alijs detrahāt. orati
onū vrarū clipeos oppoā
tis. Ego sciens hūilitatem

meā: illius semp sententie
recordabor. Dixi custodiā
vias meas: ut nō delinquā
in lingua mea. Posui ori
meo custodiā: cū cōsisteret
pc̃tor aduersū me. Obmu
tui et humiliatus sū: et silu
i a bonis. Explicit p̄fatio.
Incipit liber regū primus.

Fuit vir unus de ramatha
im sophim de monte ephra
im. et nomē eius helcha
na: filius hieroboam fi
lij eliu. filij thau filij suph
ephrateus. Et habuit du
as uxores. Nomē uni an
na: et nomē secūde fenen
na. Fueruntq fenenne filij:
anne aūt nō erāt liberi.
Et ascendebat vir ille de ci
uitate sua statutis diebus:
ut adoraret et sacrifi
caret dn̄o exercituū in sylo.
Erant aūt ibi duo filij hely.
ofni et phinees sacerdotes
dn̄i. Venit ergo dies et imo
lauit helchana: deditq fe
nenne uxori sue et cūctis fi
lijs eius et filiabz partes.
Anne aūt dedit partē unā
tristis: quia annā dilige
bat. Dn̄s aūt cōcluserat
uuluā eius. Affligebat quoq
eā emula eius et vehement
angebat: intantū ut ex
probraret qđ conclusisset do
minus uuluā eius. Sicq
faciebat per singulos ānos
cū redeūte tēpore ascenderēt
templū dn̄i: et sic puocabat eā. Porro illa flebat:
et nō capiebat cibū. Dix
it ergo ei helchana vir su
us. Anna cur fles et quare
nō comedis? et quā ob rem
affligit̃ cor tuū? Nunquid
nō ego melior sū tibi q̄ de
cem filij? Surrexit aūt an
na postq̄ comederat in sy
lo et biberat. et hely sacer

[S]dote sedente sup sellā
ante postes tēpli dn̄i: cū
esset anna amaro aīo o
rauit dn̄m flens largiter:
et votū vouit dicens. Dn̄e
exercituū si respiciens videris
afflictionē famule tue et re
cordatus mei fueris. nec ob
litus ancille tue. dederisqꝫ ser
ue tue sexū virilē: dabo eū
dn̄o oīes dies vite eius: et
nouacula nō ascendet sup
caput eius. Factū est autē
cū illa mltiplicaret pces co
rā dn̄o: ut hely obseruaret
os eius. Porro āna loque
batur in corde suo: tantū
qꝫ labia illius mouebāt:
et vox penitus nō audie
batur. Estimauit ergo
eā hely temulentā: dixit
qꝫ ei. Vsqꝫquo ebria eris?
Digere paulisp vinū quo
mades. Respondēs anna:
nequaqꝫ inquit dn̄e mi.
Nā mulier īfelix nimis ego
sū. Vinūqꝫ et oīe quod ine
briari potest nō bibi: sed
effudi aīam meā in con
spectu dn̄i. Ne reputes an
cillā tuā quasi unā de fili
abus belial: quia ex mul
titudine doloris et meroris
mei locuta sū vsqꝫ in p̄sens
Tūc hely ait ei. Vade in pa
ce: et deus isrl' det tibi petiti
onē quā rogasti eū. Et illa
dixit. Utinā inueniat ancil
la tua gratiā in ocul' tuis.
Et abijt mulier in viā suā
et comedit: vultusqꝫ illius
nō sūt amplius in diuisa
mutati. Et surrexerūt ma
ne: et adorauerūt coram
dn̄o. Reuersiqꝫ sūt: et vene
rūt in domū suā ramatha.
Cognouit aūt helchana
annā vxorē suā: et recorda
tus est eius dn̄s. Et factū
est post circulū dierū conce
pit āna et peperit filiū:
vocauitqꝫ nomē eius samu
hel: eo qd' a dn̄o postulas
set eū. Ascendit aūt helcha
na et oīs domus eius. ut
īmolaret dn̄o hostiā so
lempnē et votū suū: et ā
na nō ascendit. Dixit enī

viro suo. Non vadã donec
ablactet᷑ infans: et ducã
eũ et appareat ante cõspec
tũ dñi: et maneat ibi iugi
ter. Et ait ei helchana vir
suus. Fac qđ bonũ tibi vide
tur: et mane donec ablac
tes eũ: precorqȝ ut ĩpleat
dñs verbũ suũ. Mansit
ergo mulier et lactauit fili
um suũ: donec amoueret
eũ a lacte. Et adduxit eũ se
cũ postq̃ ablactauerat in
vitulis tribus et tribȝ mo
dys farine et amphora vi
ni: et adduxit eũ ad domũ
dñi in sylo. Puer aũt erat
adhuc ĩfantulus. Et ĩmo
lauerũt vitulũ: et obtule
rũt puerũ hely. Et ait an
na. Obsecro mi dñe: viuit
aĩa tua dñe. Ego sũ illa
mulier: que steti corã te hic
orans dñm pro puero isto.
Oraui et dedit michi dñs
petitionẽ meã quã postu
laui eũ. Idcirco et ego com
modaui eũ dño: cũctis die
bus quibȝ fuerit accõmo-

datus dño. Et adorauerũt
ibi dñm. Et orauit ãna:
et ait. Caplm secundũ.

Exultauit cor meũ
in dño: et exalta
tũ est cornu meũ
in deo meo. Dilatatũ est
os meũ sup inimicos meos:
q̃a letata sũ in salutari tu
o. Nõ est sãns ut est dñs: ne
qȝ enĩ est alius extra te: et
nõ est fortis sicut deus nr̃. No
lite multiplicare loqui sub
limia. gloriãtes. Recedant
vetera de ore vr̃o: qr̃ deus
scientiarũ dñs est: et ipsi p̃
parant cogitationes. Arcus
fortiũ superatus est: et ĩfir
mi accincti sũt robore. Sa
turati prius pro pane se lo
cauerũt: et famelici satura
ti sũt. Donec sterilis peperit
plurimos: et que multos
habebat filios ĩfirmata ẽ.
Dñs mortificat et viuificat:
deducit ad inferũ et redu
cit. Dñs pauperẽ facit et di
tat: humiliat et subleuat.
Suscitat de puluere egenũ:

et de stercore eleuat pauperē
Vt sedeat cū principibꝫ: et so-
liū glorie teneat. Dñi enim
sūt cardines terre: et posuit
sup eos orbē. Pedes sanctoꝝ
suorū seruabit. et impij in
tenebris cōticescent: q̄a nō
in fortitudine roborabit̄ vir.
Dñm formidabūt aduersa-
rij eius: et sup ip̄os in celis
tonabit. Dñs iudicabit fi-
nes terre: et dabit imperiū
regi suo: et sublimabit cor-
nu xp̄i sui. Et abijt helcha-
na in ramatha in domū
suā. Puer aūt erat minist̄
in cōspectu dñi: ante faciem
hely sacerdotis. Porro filij
hely filij belial. nescientes dñm
neqꝫ officiū sacerdotū ad po-
pulū: sed quicūqꝫ imolasset
victimā veniebat puer sacer-
dotis dū coquerent̄ carnes: et
habebat fuscinulā tridentē
in manu sua. et mittebat
eā in lebetē vel in caldariā
aut in ollā siue in cacabū:
et omē quod leuabat fusci-
nula tollebat sacerdos sibi.
Sic faciebāt vniuerso isra-
heli venientiū in sylo. Etiā an-
teq̄m adoleret̄ adipē: venie-
bat puer sacerdotis et dice-
bat imolanti. Da michi car-
nē: ut coquā sacerdoti. Nō
enī accipiā a te carnē coctā:
sed crudā. Dicebatqꝫ illi im-
molans. Incendat̄ primū
iuxta morē hodie adeps:
et tolle tibi quātumcūqꝫ de-
siderat aīma tua. Qui res-
pondens aiebat ei. Nequa-
q̄. Nūc enī dabis: alioquī
tollā vi. Erat aūt pctm̄ pu-
erorū grande nimis coram
dño: quia detrahebāt hoī-
nes sacrificio dñi. Samu-
hel aūt ministrabat ante fa-
ciem dñi: puer accinctus e-
phod lineo. Et tunicā par-
uā faciebat ei mater sua:
quā afferebat statutis die-
bus ascendens cū viro suo
ut imolaret hostiā solemp-
nem. Et benedixit hely hel-
chane et vxori eius. dixitqꝫ
Reddat tibi dñs semen de
muliere hac: pro fenore qd̄

cōmodasti dn̄o. Et abie-
runt in locū suū. Visitauit
ergo dn̄s annā: et conce-
pit et peperit tres filios
et duas filias. Et mag-
nificatus est puer samu-
hel apud dn̄m. Hely aūt
erat senex valde. Et audi-
uit omnia que faciebant
filij sui uniuerso isrl': et
quomō dormiebāt cum
mulieribȝ que obserua-
bant ad ostiū tabernaculi:
et dixit eis. Quare facitis
res huiuscemodi quas e-
go audio: res pessimas
ab omī pplō? Nolite filij
mi. Non enī est bona fa-
ma quā ego audio: ut
transgredi faciatis pplm
dn̄i. Si peccauerit vir in
virū: placari ei potest de⁹.
Si aūt in dn̄o peccauerit
vir. quis orabit pro eo?
Et nō audierūt vocē pr̄is
sui: quia voluit deus occi-
dere eos. Puer aūt samu-
hel pficiebat atqȝ crescebat:
et placebat tam deo q̄ ho-

minibus. Venit aūt vir dei
ad hely: et ait ad eū. Hec di-
cit dn̄s. Nūquid nō aperte
reuelatus sū domui pr̄is
tui cū essent in egipto in do-
mo pharaonis? et elegi
eū ex omnibus tribubȝ isrl'
michi in sacerdotē. ut ascen-
deret ad altare meū et adole-
ret michi incensū et porta-
ret ephod corā me. et dedi
domui pr̄is tui omnia de sacri-
ficijs filiorū isrl'? Quare cal-
ce abiecistis victimā meā et
munera mea q̄ p̄cepi ut offer-
rentur in tēplo: et magis ho-
norasti filios tuos q̄ me.
ut comederetis p̄micias om-
nis sacrificij isrl' ppli mei?
Propterea ait dn̄s deus israel.
Loquēs locutus sū: ut dom⁹
tua et domus pr̄is tui mini-
straret in cōspectu meo usqȝ
in sempiternū. Nūc aūt di-
cit dn̄s. Absit hoc a me. Sed
quicūqȝ honorificauerit me:
glorificabo eū. Qui aūt cō-
tempnunt me: erunt ignobi-
les. Ecce dies veniūt et p̄ci-

dam brachiū tuū. et brachi
um domus p̄ris tui. ut nō
sit senex in domo tua: et vi
debis emulū tuū in templo
in vniuersis p̄speris isrl':
et nō erit senex in domo tu
a omnibus dieb;. Verumptam
men nō auferā virū peni
tus ex te ab altari meo: sed
ut deficiāt oculi tui et tabes
cat aīma tua: et pars mag
na domus tue morietur. cū
ad virilē etatē venerit. Hoc
aūt erit tibi signū: qđ ven
turū est duob; filijs tuis of
ni et phinees. In die vno
morientur ambo. Et suscita
bo michi sacerdotē fidelē: q
iuxta cor meū et aīam me
am faciat. Et edificabo ei
domū fidelē: et ambulabit
corā xpo meo cūctis dieb;.
Futurū est aūt ut quicūq;
remanserit in domo tua ve
niat ut oretur pro eo. et offe
rat nūmū argenteū et tor
tam panis: dicatq;. Dimitt
te me obsecro ad vnā par
tem sacerdotalē: ut comedā

buccellā panis. Caplm iii.

Puer aūt samuhel
ministrabat dn̄o
corā hely: et ser
mo dn̄i erat p̄ciosus. In di
ebus illis: nō erat visio
manifesta. Factū est ergo ī
die quadā hely iacebat in
loco suo: et oculi eius cali
gauerāt: nec poterat vidē
lucernā dei antequā extingue
tur. Samuhel aūt dormi
ebat in templo dn̄i: ubi e
rat archa dei. Et vocauit
dn̄s samuhel. Qui respō
dens ait. Ecce ego. Et cucur
rit ad hely: et dixit. Ecce
ego. Vocasti enī me. Qui
dixit. Nō vocaui. Reuertere
et dormi. Et abijt et dormi
uit. Et adiecit dn̄s vocare
rursū samuhel. Cōsurgēs
q; samuhel abijt ad hely:
et dixit. Ecce ego: quia vo
casti me. Qui respondit.
Nō vocaui te fili mi: reuer
tere et dormi. Porro samu
hel necdū sciebat dn̄m: ne
q; reuelatus fuerat ei sermo

dn̄i. Et adiecit dn̄s: et vo
cauit adhuc samuhel terti
o. Qui cõsurgēs abijt ad
hely: et dixit. Ecce ego: q̄a
vocasti me. Intellexit igit᷑
hely quia dn̄s vocaret pue
rū: et ait ad samuhel. Va
de et dormi. Et si deinceps
vocauerit te dices. Loquere
dn̄e: quia audit seruus tu
us. Abijt ergo samuhel: et
dormiuit in loco suo. Et ve
nit dn̄s et stetit: et vocauit
sicut vocauerat secūdo. Sa
muhel samuhel. Et ait sa
muhel. Loquere dn̄e: quia
audit seruus tuus. Et dixit
dn̄s ad samuhel. Ecce ego
facio verbū in isrl': qd' qui
cūq3 audierit. tinniēt ābe
aures eius. In die illo susci
tabo aduersū hely omnia
que locutus sū sup domū
eius: incipiā. et complebo.
Predixi eī ei qd' iudicaturus
essem domū eius ineternū
ꝓpter ĩiquitatē: eo qd' no
uerat idigne agere filios
suos. et nō corripuit eos.

Idcirco iuraui domui hely:
qd' nō expiet᷑ iniquitas do
mus eius victimis et mu
neribꝫ vsq3 ineternū. Dor
miuit aūt samuhel vsq3
mane: aperuitq3 ostia do
mus dn̄i. Et samuhel tī-
bat indicare visionē hely.
Vocauit ergo hely samuhe
lem: et dixit. Samuhel fi
li mi. Qui respondēs ait.
Presto sū. Et interrogauit
eū. Quis est sermo quē lo
cutus est ad te? Oro te ne ce
laueris me. Hec faciat tibi
deus et hec addat: si abscō
deris a me sermonē ex omī
bus verbis que dicta sunt
tibi. Indicauit itaq3 ei sa
muhel vniuersos sermoēs:
et nō abscondit ab eo. Et
ille respondit. Dn̄s est: qd'
bonū est in oculis suis fa
ciat. Creuit aūt samuhel
et dn̄s erat cū eo: et nō ceci
dit ex omnibus verbis eius
in terrā. Et cognouit vni
uersus isrl' a dan vsq3 ber
sabee: qd' fidelis samuhel

ꝓpheta esset dñi. Et addi
dit dñs ut appareret in sy
lo: qm̄ reuelatus fuerat dñs
samuheli in sylo. iuxta ver
bū dñi. Et euenit sermo
samuhelis uniuerso israeli.
ET Capitlm iiii.
Et factū est in dieb3
illis: cōuenerūt
philisthym in pugnā. Egres
sus est nāq3 isrl' obuiā phi
listhym in preliū: et castra
metatus est iuxta lapidem
adiutorii. Porro philisthi
venerūt in afec: et īstruxe
rūt aciē cōtra isrl'. Inito aūt
certamīe: terga vertit isrl'
philisteis. Et cesa sūt in il
lo certamīe passim per a
gros quasi q̄tuor milia vi
rorū: et reuersus est ꝑplus
ad castra. Dixerūtq3 maio
res natu de isrl'. Quare ꝑ
cussit nos hodie dñs corā
philisthym? Afferamus ad
nos de sylo archā federis do
mini. et veniat in mediū
nr̄i: ut saluet nos de manu
inimicoꝝ nostrorū. Misit er
go ꝑplus in sylo: et tulerūt
inde archā federis dñi exer
cituū sedentis sup cherubim.
Erantq3 duo filii hely cum
archa federis dei: ofni et phi
nees. Cumq3 venisset archa
federis dñi in castra. vocife
ratus est omīs isrl' clamo
re grandi: et ꝑsonuit t'ra.
Et audierūt philisthym vo
cem clamoris: dixerūtq3.
Quenā est hec vox clamo
ris magni in castris hebre
orū? Et cognouerūt q͂d
archa dñi venisset in castr̄.
Timueruntq3 philisthym dicē
tes. Venit deus in castra.
Et īgemuerūt dicētes. Ve
nobis. Nō enī fuit tanta
exultatio heri et nudiuster
cius. Ve nobis. Quis nos
seruabit de manu deorū sb
limiū istorū? Hii sūt dii q͂
pcusserūt egyptū omī pla
ga in deserto. Cōfortamini et
estote viri philisthym: ne
seruiatis hebreis sicut illi
seruierūt vobis. Pugnaue
rūt ergo philisthym. et cesꝰ

est israel: et fugit vnusquis-
que in tabernaculum suum. Et
facta est plaga magna ni-
mis: et ceciderunt de israel tri-
ginta milia peditum: et ar-
cha dei capta est. Duo quoque
filij hely mortui sunt: ofni
et phinees. Currens autem
vir de beniamin ex acie ve-
nit in sylo in die illo: scissa
veste et conspersus puluere
caput. Cumque ille venisset: he-
ly sedebat super sellam. contra
viam spectans. Erat enim cor
eius pauens pro archa do-
mini. Vir autem ille postquam
ingressus est: nunciauit vrbi:
et vlulauit omnis ciuitas.
Et audiuit hely sonitum
clamoris: dixitque. Quis est
hic sonitus tumultus hu-
ius? At ille festinauit et ve-
nit: et annunciauit hely.
Hely autem erat nonaginta
et octo annorum: et oculi eius
caligauerant: et videre non po-
terat. Et dixit ad hely. E-
go sum qui veni de prelio: et
ego qui de acie fugi hodie

Cui ille ait. Quid actum est
fili mi? Respondens autem qui
nunciabat. fugit inquit israel
coram philistijm: et ruina
magna facta est in populo. In-
super et duo filij tui mortui
sunt ofni et phinees: et ar-
cha dei capta est. Cumque ille
nominasset archam dei: cecidit
de sella retrorsum iuxta ostium
et fractis ceruicibus mortuus
est. Senex enim erat vir et
grandeuus: et ipse iudicauit
israel quadraginta annis. Nu-
rus autem eius vxor phinees
pregnans erat: vicinaque par-
tui. Et audito nuncio quod cap-
ta esset archa dei. et mortu-
us socer suus et vir suus:
incuruauit se et peperit. Ir-
ruerant enim in eam dolores sub-
iti. In ipso autem momento
mortis eius: dixerunt ei que
stabant circa eam. Ne time-
as: quia filium peperisti. Que
non respondit eis: neque ani-
maduertit. Et vocauit
puerum hycabod dicens. Trans-
lata est gloria de israel: quia

capta est archa dei. Et pro
socero suo et pro viro suo
ait. Translata est gloria
ab isrł: eo qđ capta esset
archa dei. Capitulū v.

Philistijm autē tu-
lerunt archā dei:
et asportauerunt
eā a lapide adiutorij in a-
zotū. Tulerunt philistijm
archā dei. et intulerunt eā
in templū dagon: et statu-
erunt eam iuxta dagon. Cū
qȝ surrexissent diluculo a-
zotij altera die: ecce dagon
iacebat pnus in terra an-
te archā dnī. Et tulerunt
dagon: et restituerunt eum
in loco suo. Rursumqȝ manē
die altero cōsurgētes: inue-
nerunt dagon iacentē sup
faciē suā in tra corā archa
dnī. Caput autē dagon et
due palme manuū eius:
abscise erant sup limen.
Porro dagon truncus solus
remanserat in loco suo.
Pter hanc causā nō cal-
cant sacerdotes dagon. et
omnes qui ingrediuntur tem-
plū eius sup limen dagō
in azoto: usqȝ in hodier-
nū diem. Aggrauata est
autē manus dnī sup azo-
tos. et demolitus est eos:
et percussit in secretiore p-
te natiū azotū et fines eius.
Uidentes autē viri azoti
huiuscemodi plagā: dixe-
runt. Nō maneat archa
dei isrł apud nos: qm du-
ra est manus eius sup nos.
et sup dagon deū nostrū.
Et mittentes cōgregaue-
runt omnes satrapas phi-
listinorū ad se: et dixerunt.
Quid faciemus de archa
dei isrł? Responderuntqȝ ge-
thei. Circūducatur archa dei
isrł. Et circūduxerunt archā
dei isrł. Illis autē circūducē-
tibus eā fiebat manus dnī
sup singulas ciuitates inter-
fectionis magne nimis:
et percutiebat viros uniuscuiusqȝ urbis. a puo usqȝ ad
maiorē: et coputrescebant pro-
minētes extales eorū. Mise-

runt ergo archam dei in accharon. Cumque venisset archa dei in accharon: exclamaverunt accharonite dicentes. Adduxerunt ad nos archam dei israel: ut interficiat nos et populum nostrum. Miserunt itaque: et congregaverunt omnes satrapas philistinorum. Qui dixerunt. Dimittite archam dei israel. et revertatur in locum suum: et non interficiat nos cum populo nostro. Fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus: et gravissima valde manus dei. Viri quoque qui mortui non fuerant percutiebantur in secretiori parte natium: et ascendebat ululatus uniuscuiusque civitatis in celum. Capitulum vi.

Fuit ergo archa domini in regione philistinorum septem mensibus. Et vocaverunt philistijm sacerdotes et divinos. dicentes. Quid faciemus de archa dei? Judicate nobis. quomodo remittamus eam in locum suum. Qui dixerunt. Si remittitis archam dei israel nolite dimittere eam vacuam: sed quod debetis reddite ei pro peccato et tunc curabimini: et scietis quare non recedat manus eius a vobis. Qui dixerunt. Quid est quod pro delicto reddere debeamus ei? Responderuntque illi. Juxta numerum provinciarum philistinorum quinque anos aureos facietis. et quinque mures aureos: quia plaga una fuit omnibus vobis et satrapis vestris. Facietisque similitudinem anorum vestrorum et similitudinem murium qui demoliti sunt terram: et dabitis deo israel gloriam: si forte relevet manum suam a vobis. et a dijs vestris. et a terra vestra. Quare aggravatis corda vestra: sicut aggravavit egiptus et pharao cor suum? Nonne postquam percussus est: tunc dimisit eos et abierunt? Nunc ergo accipite et facite plaustrum

nouū vnū: et duas vaccas
fetas quibz nō est īpositū
iugū iūgite in plaustro:
et recludite vitulos earū do-
mi. Tolletis qz archā dñi et
ponetis in plaustro: et va-
sa aurea que exsoluistis ei
pro delicto ponetis in cap
sella ad latus eius: et di-
mittite eā ut vadat: et as-
picietis. Et si quidē p viā
finiū suorū ascenderit cō-
tra bethsames: ipse fecit
nobis malū hoc grande.
Sin autē minime: sciemus
quia nequaquā manus eius
tetigit nos: sed casu acci-
dit. Fecerūt ergo illi hoc
modo: et tollētes duas vac-
cas que lactabāt vitulos.
iunxerūt ad plaustrū: vitu-
los qz earū cōcluserūt domi
Et posuerūt archā dei sup
plaustrū: et capsellā que
habebat mures aureos. et
similitudinē anorū. Ibāt
autē in directū vacce per
viā que ducit bethsames.
et itinere vno gradiebant

pgentes et mugiētes: et nō
declinabāt neqz ad dexterā
neqz ad sinistrā. Sed et sa-
trape philistinorū seque-
bant usqz ad terminos beth
sames. Porro bethsamite
metebant triticū in valle.
Et eleuātes oculos viderūt
archā: et gauisi sūt cum
vidissent. Et plaustrum
venit in agrū iosue beth
samite: et stetit ibi. Erat
autē ibi lapis magnus.
Et conciderūt ligna plaus-
tri: vaccasqz īposuerunt
sup ea holocaustū dño.
Leuite autē deposuerūt ar-
chā dei. et capsellā que erat
iuxta eā in qua erant va-
sa aurea: et posuerūt sup
lapidē grandē. Viri autem
bethsamite obtulerūt ho-
locausta: et īmolauerūt
victimas in die illa dño.
Et quinqz satrape philistio-
rū viderūt: et reuersi sunt
in accharon in die illa. Hij
sūt autē ani aurei: quos
reddiderūt philistijm pro

delicto dño. Azotus vnū.
gaza vnū. ascolon vnū:
geth vnū. accharon vnū
Et mures aureos scd'm nu-
merū vrbiū philistiim q̄n-
q̃ puinciarū. ab vrbe mu-
rata vsq; ad villā que erat
absq; muro et vsq; ad abel
magnū: sup quē posuert
archā dñi. que erat vsq; in
illa die in agro iosue beth
samitis. Percussit aūt de vi-
ris bethsamitib; eo qd' vi-
dissent archā dñi: et percussit
de pplo septuaginta viros.
et quīquaginta milia pleb'.
Luxitq; pplus: qd' percussisset
dñs plebē plaga magna.
et dixerūt viri bethsamite.
Quis poterit stare in con-
spectu dñi dei scī huiꝰ? et
ad quē ascendet a nobis?
Miseruntq; nūcios ad habi-
tatores cariathiarī dicētes.
Reduxerūt philistiī archā
dñi: descēdite et reducite eā
V ad vos Capl'. vij.
Enerūt ergo viri
cariathiarim et

reduxerūt archā dñi: et in-
tulerūt eā in domū amina-
dab in gabaa. Eleazarū
aūt filiū eius scificaue-
rūt: ut custodiret archam
dñi. Et factū est ex qua di-
e mansit archa dñi in ca-
riathiarim: multiplicati
sūt dies. Erat quippe iā
ānus vicesimus: et requie-
uit omīs domus isrl' post
dñm. Ait aūt samuhel ad
vniuersā domū isrl' dicēs.
Si in toto corde vr̄o reuer-
timī ad dñm: auferte deos
alienos de medio vr̄i et asta-
roth. Et pparate corda ves-
tra dño: et seruite illi so-
li: et eruet vos de manu
philistiim. Abstulerūt er-
go filii isrl' baalim et as-
taroth: et seruierūt dño so-
li. Dixit aūt samuhel. Cō-
gregate vniuersū isrl' in
masphat: ut orem pro vo-
bis dñm. Et cōuenerūt in
masphat. Hauseruntq; a-
quā et effuderūt in cōspec-
tu dñi: et ieiunauerūt in

die illa. et dixerunt. Tibi pec-
cauim⁹ dño. Judicauitq;
samuhel filios isrl' in mas
phat. Et audierunt philis
tijm qd' cõgregati essent fi
lij isrl' in masphat: et as
cenderunt satrape philistio
rũ ad isrl'. Quod cũ audis
sent filij isrl': timuerunt a
facie philistinorũ. Dixerũt
q; ad samuhel. Ne cesses p
nobis clamare ad dñm de
um nrm: ut saluet nos
de manu philistinorũ. Tu
lit autẽ samuhel agnũ lac
tentẽ unũ: et obtulit illũ
holocaustũ integrũ dño.
Et clamauit samuhel ad
dñm pro isrl': et exaudi
uit eũ dñs. Factũ est autẽ
cũ samuhel offerret holo
caustũ. philisteos inire p̄
liũ contra isrl'. Intonuit
autẽ dñs fragore magno
in die illa sup philistiim
et exterruit eos: et cesi sũt
a facie isrl'. Egressiq; viri
isrl' de masphat p̄secuti
sũt philisteos: et p̄cusserũt
eos usq; ad locũ qui erat
subter bethchãr. Tulit aũt
samuhel lapidẽ unũ. et po
suit eũ inter masphat et
inter sen: et vocauit nomẽ
loci illius lapis adiutorij
Dixitq;. Hucusq; auxiliat⁹
est nob' dñs. Et humiliati
sũt philistijm: nec appo
suerunt ultra ut venirẽt in
terminos isrl'. Facta est itaq;
manus dñi sup philisteos
cunctis dieb; samuhelis: et
reddite sũt urbes quas tule
rant philistijm ab isrl' is
raeli ab accharon usq; geth
et terminos suos: liberauit
q; isrl' de manu philistino
rũ. Eratq; pax int' isrl' et
amorreũ. Iudicabat quo
q; samuhel isrl' cunctis die
bus vite sue: et ibat per si
gulos ãnos circuiens bethel
[illegible]gal et masphat: et
iudicabat israelẽ in supra
dictis locis. reuertebaturq;
in ramatha. Ibi enĩ erat
domus eius: et ibi iudica
bat israelẽ. Edificauit ibi

etiā altare dn̄o Capl' viij.
Factū est aūt cum
senuisset samu-
hel: posuit filios
suos iudices isrl'. Fuitq; no-
mē filij eius pmogeniti iohel.
et nomen secūdi abia: iu-
dicū in bersabee. Et nō a-
bulauerūt filij illius in vi-
is eius: sed declinauerūt pt'
auariciā. Acceperūtq; mu-
nera: et puerterūt iudiciū.
Cōgregati ergo vniuersi
maiores natu isrl' venerūt
ad samuhel in ramatha:
dixerūtq; ei. Ecce tu senuis-
ti: et filij tui nō ambulāt
in vijs tuis. Constitue nob'
regē ut iudicet nos: sicut
et vniuerse habent natiōes.
Displicuitq; sermo in ocul'
samuhelis: eo qđ dixissent
da nobis regē ut iudicet nos.
Et orauit samuhel ad do-
minū. Dixit aūt dn̄s ad
samuhelē. Audi vo-
cē ppli in omnibus que
loquūtur tibi. Nō enī te ab-
iecerūt sed me ne regnē sup

eos: iuxta omīa opera sua
que fecerūt a die qua edux-
i eos de egipto vsq; ad diē
hanc. Sicut dereliquerunt
me et seruierūt dijs alienis:
sic faciūt etiā tibi. Nunc
ergo audi vocē eorū. Verūp-
tamen cōtestare eos: et p̄-
dic eis ius regis qui regna-
turus est sup eos. Dixit ita-
q; samuhel omīa verba
dn̄i ad pplm qui pecierat
a se regē: et ait. Hoc erit
ius regis: qui īperaturus
est vobis. Filios vr̄os tol-
let. et ponet in curribz su-
is: facietq; sibi equites et
p̄cursores q̄drigarū suarū:
et cōstituet sibi tribunos
et cēturiones et aratores
agrorū suorū. et messores
segetū. et fabros armorū
et curruū suorū. Filias q̄q;
vr̄as faciet sibi vnguēta-
rias et focarias et panifi-
cas. Agros quoq; vr̄os et
vineas et oliueta optima
tollet: et dabit seruis suis.
Sed et segetes vr̄as et vine-

ar reddit⁹ addecimabit: ut det
eunuchis et famulis suis
Seruos etiā vr̃os et ancil
las et iuuenes optimos et
asinos auferet: et ponet
in opere suo. Greges q; ves
tros addecimabit: vos q;
eritis ei serui. Et clamabi
tis in die illa a facie regis
vr̃i quē elegistis vobis: et
nō exaudiet vos dn̄s in
die illa. Noluit aūt p̄plus
audire vocē samuhel: s; dixe
rūt. Nequaq̄. Rex eīn erit
sup nos: et erimus nos q̄
sicut om̄es gentes. Et iudi
cabit nos rex noster: et e
grediet̄ ante nos: et pug
nabit bella nostra pro no
bis. Et audiuit samuhel
om̄ia verba populi: et
locutus est ea in auribus
domini. Dixit autē dn̄s
ad samuhelē. Audi vocē
eorū: et constitue sup eos
regem. Et ait samuhel
ad viros isrl̄. Vadat vnu⁹
quisq; in ciuitatem suā.
Capitulum nonum.

Et erat vir de ben
iamin noīe cis.
filius habiel filij
seor filij bethor filij aphia
filij viri iemini fortis robo
re. Et erat ei filius vocabu
lo saul electus et bonus: et
nō erat vir de filijs isrl̄ me
lior illo. Ab humero et sur
sū eminebat sup omnem
p̄plm̄. Perierāt aūt asine
cis p̄ris saul. Et dixit cis
ad saul filiū suū. Tolle te
cū vnū de pueris: et cōsur
gens vade et quere asinas.
Qui cū transissēt per mō
tē ephraim et per terrā sa
lisa et nō inuenissent: trāsi
erūt etiā per terrā salim et
nō erant: sed et per terrā
iemini et minime repperetūt.
Cū aūt venissent in terrā
suph: dixit saul ad pue
rū qui erat cū eo. Veni et
reuertamur: ne forte dimi
serit pater meus a
sinas. et sollicitus
sit pro nobis. Qui ait ei.
Ecce vir dei in ciuitate hac

vir nobilis: omne quod lo
quitur absque ambiguitate ve
nit. Nunc ergo eamus illuc:
si forte indicet nobis de via
nostra propter quam venimus.
Dixitque saul ad puerum. Ec
ce ibimus. Quid feremus
ad virum? Panis defecit in
sitarciis nostris: et sportulam
non habemus ut demus ho
mini dei: nec quicquam aliud.
Rursumque puer respondit sa
uli: et ait. Ecce inventa est
in manu mea quarta pars
stateris argenti: demus ho
mini dei ut indicet nobis
viam nostram. Olim in israel
sic loquebatur unusquisque
vadens consulere deum. Veni
te et eamus ad videntem.
Qui enim propheta dicitur ho
die vocabatur olim videns.
Et dixit saul ad puerum
suum. Optimus sermo tuus:
veni eamus. Et ierunt in
civitatem: in qua erat vir
dei. Cumque ascenderent clivum
civitatis: invenerunt puel
las egredientes ad haurien
dam aquam: et dixerunt eis. Num
hic est videns? Que respon
dentes dixerunt illis. Hic est.
ecce ante te: festina nunc.
Hodie enim venit in civitatem:
quia sacrificium est hodie populi
in excelso. Ingredientes urbem
statim invenietis eum: antequam
ascendat excelsum ad vescendum.
Neque enim comesurus est populus
donec ille veniat: quia ipse
benedicit hostie: et deinceps
comedunt qui vocati sunt.
Nunc ergo conscendite: quia ho
die reperietis eum. Et ascende
runt in civitatem. Cumque illi am
bularent in medio urbis:
apparuit samuhel egrediens
obviam eis. ut ascenderet in
excelsum. Dominus autem revelave
rat auriculam samuhel ante
unam diem quam veniret saul di
cens. Hac ipsa que nunc est
hora cras mittam ad te virum
de terra beniamin. et unges
eum ducem super populum meum israel:
et salvabit populum meum de ma
nu philistinorum. quia respexi
populum meum. Venit enim clamor

eorū ad me. Cūq; aspexisset
samuhel saulē: dn̄s ait ei.
Ecce vir quē dixerā tibi. Is
te dn̄abitur p̄p̄lo meo. Acces
sit aūt saul ad samuhelē
in medio porte: et ait. In
dica oro michi: ubi est dom⁹
videntis. Et respondit samu
hel sauli dicens. Ego sum
videns. Ascende ante me in
excelsū ut comedatis mecū
hodie: et dimittā te mane:
et omīa que sūt in corde tuo
indicabo tibi. Et de asinis
quas p̄didisti nudiustercia⁹
ne sollicitus sis: q̄a īvente
sūt. Et cuius erūt optima
queq; isrl̄? Nōne tibi et do
mui p̄ris tui? Respondens
autē saul ait. Nuquid nō
filius iemini ego sū de mi
nīa tribu isrl̄. et cognatio
mea novissima int̄ omes
familias de tribu beniamī?
Quare ergo locutus es mi
chi sermonē istū? Assumēs
itaq; samuhel saulē et pue
rū eius. īroduxit eos in tri
cliniū: et dedit eis locū in ca
pite eorū qui fuerāt īvita
ti. Erant enī quasi trigin
ta viri. Dixitq; samuhel
coco. Da partē quā dedi
tibi: et p̄cepi ut reponeres
seorsū apud te. Levavit aūt
cocus armū: et posuit āte
saul. Dixitq; samuhel. Ec
ce quod remansit pone ā
te te. et comede: quia de in
dustria servatū est tibi qū
do p̄plm vocavi. Et come
dit saul cū samuhele in di
e illa. Et descenderūt de excel
so in oppidū: et locutus ē
cū saule in solario. Cūq;
mane surrexissent et iam
dilucesceret: vocavit samu
hel saul in solariū dicens.
Surge ut dimittā te. Et
surrexit saul. Egressiq; sūt
ambo: ip̄e videlicet et sa
muhel. Cūq; descenderent
in extrema parte civitatis:
samuhel dixit ad saul.
Dic puero ut antecedat
nos et transeat: tu autē
subsiste paulisp. ut indi
cē tibi verbū dn̄i. Capl' x.

Tulit aut̄ samu-
hel lenticulā olei
et effudit super
caput eius: et deosculatus
eū ait. Ecce unxit te dn̄s
sup hereditatē suā in prin-
cipē. Cū abieris hodie a
me īuenies duos uiros iux̄
sepulchrū rachel. in finibȝ
beniamin meridie: dicētq̄
tibi. Inuēte sūt asine ad
quas ieras pquirendas:
et īt'missis pater tuus a-
sinis sollicitus est pro uo-
bis. et dicit. Quid faciā de
filio meo? Cūq̄ abieris ī-
de et ultra trāsieris. et uene-
ris ad quercū thabor: in-
uenient te ibi tres uiri ascē-
dentes ad deū in bethel. un9
portans tres hedos: et ali9
tres tortas panis: et ali9
portans lagenā uini. Cūq̄
te salutauerint dabūt tibi
duos panes: et accipies de
manu eorū. Post hec ueni-
es in collē dn̄i: ubi est sta-
tio philistinorū. Et cū in-
gressus fueris ibi urbē ob-
uiā habebis gregē pphetarū
descendentiū de excelso:
et ante eos psalteriū et ti-
panū et tybiā et cytharā:
ipsosq̄ pphetantes. Et insi-
liet in te sp̄us dn̄i et pphe-
tabis cū eis: et mutaberis
in uirū aliū. Quādo ergo
euenerint signa hec omīa
tibi: fac quecūq̄ īuenerit
manus tua quia dn̄s te-
cū est: et descendes ante me
in galgala. Ego quippe
descendā ad te: ut offeras
oblationē et īmoles uicti-
mas pacificas. Septē die-
bus exspectabis donec ueni-
am ad te: et ostendā tibi
quid facias. Itaq̄ cū auer-
tisset humerū suū ut abi-
ret a samuhele: īmuta-
uit ei deus cor aliud. et ue-
nerūt omīa signa hec in
die illa. Veneruntq̄ ad pre-
dictū collē: et ecce cuneus
pphetarū obuius ei. Et insi-
liuit sup eū sp̄us dei: et pphe-
tauit in medio eorū. Vidē-
tes aut̄ omēs qui nouerāt

eū heri et nudiustercius. qd̄ esset cū ꝓphetis et ꝓphetaret: dixerūt adīuicē. Que nā res accidit filio cis? Num et saul in ꝓphetis? Respon dit q̄ alius ad alterū dicēs. Et quis pater eius. Propterea versū est in ꝓuerbiū. Nū et saul inter ꝓphetas? Cessauit aūt ꝓphetare: et venit ad excelsū. Dixitq̄ patruus saul ad eū et ad puerū eius. Quo abistis? Qui responderūt. Querere asinas. Quas cū nō repperissemus: venim⁹ ad samuhelē. Et dixit ei patruus suus. Indica michi quid dixerit tibi samuhel. Et ait saul ad patruū suū. Indicauit nobis: quia īuente essent asine. De sermone aūt regni nō indicauit ei: quē locut⁹ ei fuerat samuhel. Et conuocauit samuhel ꝓplm̄ ad dn̄m in masphat: et ait ad filios isrl̄. Hec dicit dn̄s deus isrl̄. Ego eduxi israel de egipto: et erui vos de manu egiptiorū et de manu oīm regū qui affligebant vos. Vos aūt hodie, ꝓiecistis deū vrm̄. qui solus saluauit vos de vniuersis malis et tribulationibus vr̄is: et dixistis. Nequaq̄: sed regē cōstitue sup nos. Nūc ergo state corā dn̄o per tribus vr̄as et per familias. Et applicauit samuhel omēs tribꝫ isrl̄: et cecidit sors tribus beniamin. Et applicauit tribū beniamin et cognationes eius: et cecidit cognatio metri: et puenit vsq̄ ad saul filiū cis. Quesierūt ergo eū: et nō est inuentus. Et cōsuluerunt post hec dn̄m: vtrū ventururus esset illuc. Respōditq̄ dn̄s. Ecce absconditus est domi. Cucurrerūt itaq̄: et tulerūt eū inde. Stetitq̄ in medio ꝓpli: et altior fuit vniūso ꝓplō ab humero et sursū. Et ait samuhel ad omnē po

pulū. Certe videtis quē ele
git dn̄s: q̄m nō sit similis
illi in om̄i p̄plo. Et clama
uit cunctus p̄pls et ait. Vi
uat rex. Locutus est aūt sa
muhel ad p̄plm legē reg
ni: et scripsit in libro. et re
posuit corā dn̄o. Et dimi
sit samuhel oēm p̄plm: si
gulos in domū suā. Sed
et saul abijt in domū suā
in gabaath: et abijt cū eo
pars exercitus quor̄ tetige
rat deus corda. Filij vero be
lial dixerūt. Num saluare
nos poterit iste? Et despexe
rūt eū: et nō attulerūt ei
munera. Ille vero dissimu
labat se audire Capl'm xi.

Ascendit aūt na
as amonites: et
pugnare cepit
aduersus iabes galaad.
Dixeruntq; om̄es viri iabes
ad naas. Habeto nos fe
deratos: et seruiemus tibi.
Et respondit ad eos naas
amonites. In hoc feriā vo
biscū fedus: ut eruā om̄i
vm̄ oculos dextros: ponā
q; vos obprobriū in vniuer
so isrl'. Et dixerūt ad eū se
niores iabes. Concede nob'
septē dies ut mittamus
nuncios ad vniuersos ter
minos isrl': et si nō fuerit qui
defendat nos egrediemur
ad te. Venerūt ergo nuncij
in gabaath saulis: et locu
ti sūt verba audiente p̄plo.
Et leuauit om̄is populus
vocē suā: et fleuit. Et ecce
saul veniebat sequens bo
ues de agro: et ait. Quid
habet p̄pls qd' plorat? Et
narrauerūt ei verba viror̄
iabes. Et insiluit sp̄us dn̄i
in saul cū audisset verba
hec: et iratus est furor eius
nimis. Et assumēs vtrūq;
bouē concidit in frusta: mi
sitq; in om̄es terminos isrl'
per manus nunciorū dicēs
Quicūq; nō exierit secutus
q; fuerit saul et samuhelē:
sic fiet bobus eius. Inuasit
ergo timor dn̄i p̄plm: et e
gressi sūt quasi vir vnus:

et recensuit eos in bezech.
Fueruntque filiorum isrl' trecen
ta milia: virorum autem iu
da triginta milia. Et dixe
runt nunciis qui venerant.
Sic dicetis viris qui sunt in
iabes galaad. Cras erit
vobis salus: cum incaluerit
sol. Venerunt ergo nuncii:
et annunciaverunt viris iabes.
Qui letati sunt: et dixerunt.
Mane exibimus ad vos:
et facietis nobis omne quod
placuerit vobis. Et factum
est cum venisset dies crasti
nus constituit saul populum
in tres partes: et ingressus
est media castra in vigili
a matutina: et percussit a
mon usque dum incalesceret
dies. Reliqui autem disper
si sunt ita ut non relinquerentur
in eis duo pariter. Et ait
populus ad samuhelem. Quis
est iste qui dixit: saul non
regnabit super nos? Date
viros: et interficiemus eos.
Et ait saul. Non occidetur
quisque in die hac: quia ho
die fecit dominus salutem in isrl'.
Dixit autem samuhel ad po
pulum. Venite et eamus in
galgala: et innovemus ibi
regnum. Et perrexit omnis po
pulus in galgala: et fece
runt ibi regem saul coram domino
in galgala. Et immolave
runt ibi victimas pacificas
coram domino. et letatus est ibi
saul: et cuncti viri isrl' ni
mis. Capl' xii.

D
ixit autem samu
hel ad universum
isrl'. Ecce audivi vocem ves
tram. iuxta omnia que locu
ti estis ad me: et constitui
super vos regem. Et nunc rex
graditur ante vos. Ego autem
senui et incanui. Porro fi
lii mei vobiscum sunt. Itaque
conversatus coram vobis
ab adolescentia mea usque
ad diem hanc. ecce presto sum.
Loquimini de me coram domino
et coram christo eius: utrum bo
vem cuiusquam tulerim aut asi
num. si quempiam calumpniatus
sum. si oppressi aliquem. si de

manu cuiusq̄ munus ac-
cepi: et cōtempnā illud ho-
die restituāq; vobis. Et
dixerūt. Nō es calūpniatꝰ
nos neq; oppressisti: neq; tu-
listi de manu alicuiꝰ quip-
piā. Dixitq; ad eos. Testis
est dñs aduersus vos. et
testis xp̄c eius in die hac:
quia nō īueneritis in ma-
nu mea quippiā. Et dixe-
rūt. Testis. Et ait samu-
hel ad pplm̄. Dñs qui fe-
cit moysen et aaron: et e-
duxit p̄res nr̄os de terra e-
gipti. Nūc ergo state et iu-
dicio contendā aduersum
vos corā dño. de omībus
misericordijs dñi quas fe-
cit vobiscū et cū patribus
vr̄is: quomō ingressus ē
iacob in egiptū: et clama-
uerūt p̄res nr̄i ad dñm.
Et misit dñs moysen et
aaron et eduxit p̄res vr̄os
ex egipto: et collocauit eos
in loco hoc. Qui obliti sūt
dñi dei sui: et tradidit eos
in manu sysare magistri

milicie regis asor. et in ma-
nus philistinoꝝ. et ī manꝰ
regis moab: et pugnaue-
rūt aduersū eos. Postea
clamauerūt ad dñm: et
dixerūt. Peccauimꝰ. quia
dereliquimꝰ dñm: et serui-
uimus baalim et asta-
roth. Nūc ergo erue nos de
manu īimicorū nostroꝝ:
et seruiemus tibi. Et misit
dñs ierobaal et badan et
barach et iepte et samu-
hel. et eruit vos de manu
īimicorū vr̄orū per circu-
itū: et habitastis cōfidenter.
Videntes autē qḋ naas rex
filiorū ammon venisset ad-
uersū vos: dixistis michi.
Nequaq̄: sed rex īperabit
nobis: cū dñs deus vester
regnaret in vobis. Nūc
ergo presto est rex vester:
quē elegistis et petistis. Ec-
ce dedit vobis dñs regem.
Si timueritis dñm et serui-
eritis ei. et audieritis vocē
eius et nō exasperaueritis
os dñi: eritis et vos et rex

qui imperat vobis sequē-
tes dn̄m deū vr̄m. Si aūt nō
audieritis vocē dn̄i ꝫ exaspa-
ueritis sermonē dn̄i erit manus
dn̄i sup vos et sup patres
vr̄os. Sed et nunc state et vi-
dete rem istā grandē: quā
facturus est dn̄s in cōspec-
tu vr̄o. Numquid nō messis
tritici ē hodie? Inuocabo
dn̄m et dabit voces et plu-
uias: et scietis et videbitis
q̄ grāde malū feceritis vob
in cōspectu dn̄i. petentes
sup vos regē. Et clamauit
samuhel ad dn̄m: et dedit
dn̄s voces et pluuias in di-
e illa. Et timuit omīs p̄pls
nimis dn̄m et samuhel.
Dixitq̄ vniuersus p̄plus
ad samuhelē. Ora pro ser-
uis tuis ad dn̄m deū tuū:
ut nō moriamur. Addidi-
mus enī vniuersis p̄ccis
nr̄is malū: ut peteremus
nobis regē. Dixit autē sa-
muhel ad p̄plm. Nolite ti-
mere. Vos fecistis vniusū
malū hoc Verūptamen
nolite recedē a tergo dn̄i.
et seruite dn̄o in om̄i corde
vr̄o: et nolite declinare post
vana q̄ nō pderūt vob. neq̄ e-
ruēt vos q̄a vana sūt: et nō dē-
linquet dn̄s p̄plm suū ꝓpter
nomen suum magnū. q̄a
iurauit dn̄s facē vos sibi
p̄plm. Absit aūt a me hoc
p̄ctm in dn̄o ut cessem o-
rare pro vobis: et docebo
vos viā bonā et rectā. Igi-
tur timete dn̄m: et seruite
ei in veritate et ex toto cor-
de vr̄o. Vidistis enī mag-
nifica que in vobis gesse-
rit. Qđ si pseueraueritis ī
malicia: et vos et rex vest̄
pariter peribitis Capl̄ xiii

Filius vnius ā̄ni
saul cū regnare
cepisset: duobus
aūt ā̄nis regnauit sup isrl̄
Et elegit sibi saul tria mi-
lia de isrl̄. Et erant cū sau-
le duo milia in machmas
et in monte bethel: mille
aūt cū ionatha in gaba-
ath beniamin. Porro cete-

rũ p̃plm remisit: unũquẽ
q; in tabernacula sua. Et
percussit ionathan stationẽ
philisthiim. que erat in ga
baa. Quod cũ audissent
philisthiim: saul cecinit bu
cina in omni terra dicens
Audiant hebrei. Et uniũ
sus isrł audiuit huiuscemo
di famã. Percussit saul sta
tionẽ philisthinorũ: et erexit
se isrł aduersus philisthiim.
Clamauit ergo p̃plus post
saul in galgala: et philis
thiim cõgregati sũt ad pre
liandũ contra isrł: trigin
ta milia curruũ. et sex mi
lia equitũ. et reliquũ vul
gus. sicut harena que est
in litore maris plurima.
Et ascendẽtes castra meta
ti sũt in machmas ad ori
entẽ in bethauen. Quod
cũ vidissent viri isrł se in
arto sitos. afflictus erat enĩ
p̃plus: absconderũt se in
speluncis et in abditis. in pe
tris quoq; et in antris et ĩ
cisternis. Hebrei autẽ trãsie
runt iordanẽ: terrã gad et
galaad. Cumq; adhuc esset
saul in galgala: uniuersus
p̃plus perteritus est qui seq̃
batur eũ. Et expectauit
septẽ diebus iuxta placitũ
samuhelẽ: et nõ uenit sa
muhel in galgala: dilap
susq; est p̃plus ab eo. Ait
ergo saul. Afferte michi ho
locaustũ et pacifica. Et ob
tulit holocaustũ. Cumq; cõ
plesset offerens holocaustũ:
ecce samuhel ueniebat. Et
egressus est saul obuiã ei:
ut salutaret eũ. Locutusq;
est ad eũ samuhel. Quid
fecisti? Respondit saul. Q
a vidi qđ dilaberet p̃pls
a me. et tu nõ veneras iux
ta placitos dies. porro phi
listhiim cõgregati fuerant
in machmas: dixi. Nunc
descendẽt philisthiim ad me
in galgala: et faciẽ dñi
nõ placaui. Necessitate cõ
pulsus. obtuli holocaus
tũ. Dixitq; samuhel ad sa
ul. Stulte egisti: nec cus

todisti mandata dñi dei tu
i. que pcepit tibi. Quod si
nō egisses iam nūc pparas
set dñs regnū tuū sup isrl
in sempiternū. Sed nequa
qm regnū tuū vltra cōsur
get. Quesiuit sibi dñs vi
rū iuxta cor suū: et prece
pit ei dñs ut esset dux su
per ppłm suū: eo qđ non
seruaueris que pcepit
dñs. Surrexit autē samu
hel: et ascendit de galga
lis in gabaa beniamin.
Et recensuit saul ppłm q
inuenti fuerant cū eo. qsi
sexcentos viros: et saul et
ionathan filius eius ppłs
qz qui inuentus fuerat cū
eis erat in gabaa benia
min. Porro philistijm
cōsederant in machmas:
et egressi sūt ad pdandū
de castris philistijm tres cu
nei. Unus cuneus pgebat
contra viā ephraim. ad t
ram saul. Porro alius in
grediebat per viā bethorō.
Tercius autē verterat se ad
iter finium imminentis vallis
seboym contra desertū. Por
ro faber ferrarius nō inueni
ebatur in omni terra israel
Cauerant enī philistijm:
ne forte facerent hebrei gla
diū aut lanceā. Descendebat
ergo omnis isrl ad philisti
im: ut exacueret vnusquis
qz vomerē suū et ligonē et
securim et sarculū. Retun
se itaqz erant acies vome
rū et ligonū et tridentiū et
securiū: vsqz ad stimulū
corrigendū. Cūqz venisset
dies prelij. nō est inuentus
ensis et lancea in manu
totius ppłi qui erat cū sa
ul et ionatha: excepto sa
ul et ionathan filio eius.
Egressa est autē statio phi
listijm: ut transcenderet in
machmas. Capłm. xiiij.

Et accidit quadā
die: ut diceret io
nathas filius sa
ul ad adolescentē armige
rū suū. Veni et transeam
ad stationē philistijm: que

est trans locū illū. Patri
autē suo hoc ipm nō indica
uit. Porro saul morabatur
in extrema parte gabaa.
sub malogranato que erat
in agro gabaa: et erat po
pulus cū eo quasi sexcentorū
virorū. Et achias filius a
chitob fratris ycaboth. filij
finees qui ortus fuerat ex he
ly sacerdote dñi in sylo. por
tabat ephod. Sed et populus
ignorabat quo isset iona
than. Erant autē inter ascen
sus per quos nitebatur iona
than transire ad stationē
philistinorū eminentes pe
tre ex utraque parte: et quasi in
modū dentiū scopuli hinc
inde prerupti. Nomen uni bo
ses: et nomē alteri sene. V
nus scopulus prominens ad
aquilonē ex adverso mach
mas: et alter ad meridiē cō
tra gabaa. Dixit autē iona
tha ad adolescentē armige
rū suū. Veni transeamus
ad stationē incircūcisorum
horū: si forte faciat dñs pro

nobis: quia nō est dño dif
ficile salvare vel in multitu
dine vel in paucis. Dixitque
ei armiger suus. Fac omnia
que placent animo tuo. Perge
quo cupis: ero tecū quocumque
volueris. Et ait ionathan.
Ecce nos transimus ad viros
istos. Cumque apparuerimus
eis. si taliter locuti fuerint
ad nos manete donec veni
amus ad vos: stemus in
loco nostro nec ascendamus
ad eos. Si autē dixerint as
cendite ad nos. ascendamus:
quia tradidit eos dñs in
manibus nostris. Hoc erit no
bis signū. Apparuit igitur
uterque stationi philistinorū.
Dixeruntque philistijm. En
hebrei egrediuntur de caver
nis: in quibus absconditi
fuerant. Et locuti sunt viri de
statione ad ionathan et
armigerū eius. Dixeruntque.
Ascendite ad nos: et ostē
demus vobis rem. Et ait
ionatha ad armigerū su
ū. Ascendamus. Sequere me.

Tradidit eū eos dn̄s in ma-
nus isrl'. Ascendit autē iona-
than reptans manibꝫ et pe-
dibus: et armiger eius post
eū. Itaqꝫ alij cadebant ante
ionathan: alios armiger
eius īterficiebat sequens eū.
Et facta est plaga prima
quā percussit ionathan et
armiger eius. quasi ~~vigin-~~
~~ti~~ viginti virorū in media
parte iugeri: quā par boū
in die arare cōsueuit. Et
factū est miraculū in castris
per agros. Sed et omīs po-
pulus stationis eorū qui
ierant ad predandū obstu-
puit: et cōturbata sūt cas-
tra. Et accidit quasi mi-
raculū a deo. Et respexerūt
speculatores saul qui erāt
in gabaa beniamin: et
ecce multitudo ꝓstrata.
huc illucqꝫ diffugiens. Et
ait saul ꝑplō qui erat cū
eo. Requirite et videte q̄s
abierit ex nobis. Cūqꝫ re-
quisissent: repertū est nō
adesse ionathan et armige-
rū eius. Et ait saul ad a-
chiā. Applica archā dn̄i.
Erat enī ibi archa dei in di-
e illa cū filijs isrl'. Cūqꝫ lo-
queret̄ saul ad sacerdotē.
tumultus magnus exor-
tus est in castris philisti-
norū: crescebatqꝫ paulatī.
et clarius reboabat. Et ait
saul ad sacerdotē. Cōtrahe
manū tuā. Cōclamauit
ergo saul et omīs ꝑplūs
qui erat cū eo: et venerūt
usqꝫ ad locū certamīs. Et
ecce versus fuerat gladius
uniuscuiusqꝫ ad proximū
suū: et cedes magna nimis.
Sed et hebrei qui fuerant
cū philistijm heri et nudi-
usterciis ascenderātqꝫ cū
eis in castris: reuersi sunt
ut essent cū isrl'. qui erāt
cū saul et ionathan. Oēs
quoqꝫ israhelite qui se abscō-
derant in monte ephraim.
audiētes qd̄ fugissent phi-
listijm: sociauerūt se cum
suis in prelio. Et saluauit
dn̄s in die illa isrl'. Pugna

aut̄ p̄uenit vsq3 bethauen:
et vir isrl' sociatus est sibi
in die illa. Adiurauit aut̄
saul p̄plm̄ dicens. Male-
dictus vir qui comederit pa-
nem vsq3 ad vesperā: donec
vlciscar de inimicis meis. Et
nō manducauit vniuersus
p̄plus panē. Omn̄isq3 terre
vulgus venit in saltū: in
quo erat mel sup faciē a-
gri. Ingressus est itaq3 po-
pulus saltū: et apparuit
fluens mel: nullusq3 ap-
plicuit manū ad os suū.
Timebat enī p̄plus iura-
mentū. Porro ionathan
nō audierat cū adiuraret
pater eius p̄plm̄. Extendit-
q3 summitatē virgule quā
habebat in manu et intinx-
it in fauo mellis: et cōuer-
tit manū suā ad os suū:
et illuminati sūt oculi eius.
Respondēsq3 vnus de p̄plo
ait. Iureiurādo cōstrinxit
pater tuus p̄plm̄ dicens.
Maledictus qui comederit
panē hodie. Defecerat aut̄
p̄plus. Dixitq3 ionathan.
Turbauit pater meus t̄rā.
Vidistis ipsi quia illumina-
ti sūt oculi mei eo qd̄ gusta-
uerim paululū de melle is-
to: quāto magis si comedis-
set p̄plus de preda inimicorū
suorū quā reperit: Nōne
maior fuisset plaga in phi-
listijm: Percusserūt ergo in
die illa philisteos: a mach-
mis vsq3 in ahyalon. De-
fatigatus est aut̄ populus
nimis: et versus ad predā
tulit oues et boues et vitu-
los. et mactauerūt in t̄ra:
comeditq3 p̄plus cū sangui-
ne. Nūciauerūt aut̄ saul
dicentes: qd̄ p̄plus peccas-
set dn̄o comedens cū san-
guine. Qui ait. Preuarica-
ti estis. Voluite ad me iā
nūc saxū grande. Et dixit
saul. Dispergimini in vul-
gus: et dicite eis vt addu-
cat ad me vnusquisq3 bo-
uē suū et arietē: et occidi-
te sup illud et vescimini: et
nō peccabitis dn̄o comedē-

tes cū sanguine. Adduxit ita
q; omnis ppłs unusquisq;
bouē in manu sua usq; ad
noctē: et occiderūt ibi. Edifi
cauit aūt saul altare dño.
Tuncq; primū cepit edificare
altare dñi. Et dixit saul. Ir
ruamus sup philistijm noc
te: et uastemus eos usq; dū
illucescat mane: nec relinq
mus de eis uirū. Dixitq; po
pulus. Omne qđ bonū uide
tur in oculis tuis fac. Et
ait sacerdos. Accedamus huc
ad deū. Et cōsuluit saul deū
dicens. Num psequar phi
listijm. si trades eos in ma
nus isrł? Et nō respondit
ei in die illa. Dixitq; saul.
Applicate huc uniuersos an
gulos ppłi: et scitote et uide
te per quē acciderit pctm
hoc hodie. Viuit dñs salua
tor isrł: quia si p ionathā
filiū meū factū est absq; re
tractatione morietr. Ad quod
nullus cōtradixit ei de om
ni pplo. Et ait ad uniusū
isrł. Separamini uos i par
tem unā: et ego cū ionatha
filio meo ero in parte una.
Responditq; ppłs ad saul.
Quod bonū uidetur in ocu
lis tuis fac. Et dixit saul
ad dñm. Dñe deus isrł da
indiciū. Et deprehensus est io
nathan et saul: pplus aūt
exiuit. Et ait saul. Mittite
sortem inter me et inter
ionathan filiū meū. Et
captus est ionathas. Dixit
aūt saul ad ionathan. In
dica michi quid feceris. Et
indicauit ei ionathan: et
ait. Gustans gustaui in
sūmitate uirge que erat in
manu mea paululū mellis:
et ecce ego morior. Et ait sa
ul. Hec faciat michi deus
et hec addat: quia morte mo
rieris ionathan. Dixitq; po
pulus ad saul. Ergo ne io
nathan morietr: qui fecit
salutē hanc magnā in is
raël? Hoc nephas est. Vi
uit dñs si ceciderit capillus
de capite eius in terrā: quia
cū deo operatus est hodie.

liberauit ergo populus iona-
than: ut non moreretur. Reces-
sitque saul: nec persecutus est
philistiim. Porro philistiim
abierunt in loca sua. At sa-
ul confirmato regno super israel
pugnabat per circuitum ad-
uersum omnes inimicos eius:
contra moab et filios amon
et edom et reges suba et phi-
listeos: et quocumque se uerte-
rat superabat. Congregato-
que exercitu percussit amalech:
et eruit israel de manu uasta-
torum eius. Fuerunt autem filii
saul. ionathan et iesui et
melchisua. Nomina duarum
filiarum eius. nomen primo-
genite merab: et nomen mi-
noris michol. Et nomen
uxoris saul achinoem: fili-
a achimaas. Et nomina prin-
cipum milicie eius abner fi-
lius ner: patruelis saul.
Porro cis fuerat pater saul:
et ner pater abner filius a-
biel. Erat autem bellum potens
aduersum philisteos: omnibus
diebus saul. Nam quemcum-
que uiderat saul uirum fortem
et aptum ad prelium: sociabat
eum sibi. Capitulum xv.

ET dixit samuhel
ad saul. Me misit
dominus: ut ungerem te
in regem super populum eius israel.
Nunc ergo audi uocem domini.
Hec dicit dominus exercituum. Re-
censui quecumque fecit amalech
israeli: quomodo restitit ei in
uia cum ascenderet de egypto.
Nunc ergo uade et percute a-
malech: et demolire uniuersa
eius. Non parcas ei: sed in-
terfice a uiro usque ad mulie-
rem: et paruulum atque lacten-
tem bouem et ouem camelum et
asinum. Precepit itaque saul
populo: et recensuit eos quasi
agnos ducenta milia pedi-
tum. et decem milia uirorum iu-
da. Cumque uenisset saul usque
ad ciuitatem amalech: teten-
dit insidias in torrente. Dixitque
saul cyneo. Abite recedite at-
que discedite ab amalech: ne
forte inuoluam te cum eo. Tu enim
fecisti misericordiam cum omnibus

filiis isrl: cū ascenderēt de egip
to. Et recessit cyneus de me
dio amalech. Percussitq̄ saul
amalech ab euila donec ve
nit assur: que est e regione
egipti. Et apprehendit agag
regē amalech vivū: omne
aūt vulgus īterfecit in ore
gladii. Et pepercit saul et
populus agag et optimis gre
gibus oviū et armentorū.
et vestibꝫ et arietibꝫ et uni
versis que pulchra erant:
nec voluerūt disperdere ea.
Quicquid vero vile fuit et re
probū: hoc demoliti sunt.
Factū est autē verbū dñi
ad samuhel dicens. Peni
tet me qđ cōstituerī saul re
gem: quia dereliquit me.
et verba mea opere nō im
plevit. Cōtristatusq̄ ē sa
muhel: et clamavit ad do
minū tota nocte. Cūq̄ de
nocte surrexisset samuhel
ut iret ad saul mane: nū
ciatū est samuheli eo qđ
venisset saul in carmelū.
et erexisset ibi fornicē triū

phalē: et reversus transis
set descendissetq̄ in galga
la. Venit ergo samuhel ad
saul: et dixit ei saul. Bene
dictus tu dño: īplevi ver
bū dñi. Dixitq̄ samuhel.
Et que est hec vox gregū
que resonat in auribꝫ me
is? et armentorū quā ego
audio? Et ait saul. De a
malech adduxerūt ea. Pe
percit enī populus melioribꝫ
ovibus et armentis. ut im
molarentur dño deo tuo: re
liqua vero occidimus. Ait
aūt samuhel ad saul. Si
ne me: et īdicabo tibi que
locutus sit dñs ad me noc
te. Dixitq̄ ei. Loq̄re. Et ait
samuhel. Nōne cū parvu
lus esses in oculis tuis? ca
put in tribubꝫ israel factus
es? Unxitq̄ te dñs in regē
sup isrl: et misit te dñs in
via et ait. Vade et īterfice
peccatores amalech: et pug
nabis contra eos usq̄ ad in
ternetionē eorū. Quare er
go nō audisti vocē dñi: sed

versus ad predā es et fecisti
malū in oculis dn̄i? Et ait
saul ad samuhelē. Immo
audiui vocē dn̄i: et ambu
laui in via per quā misit
me dn̄s: et adduxi agag re
gē amalech. et amalech inter
feci. Tulit aūt pplus de pda
oues et boues primicias eorū
que cesa sūt: ut immolet dn̄o
deo suo in galgalis. Et ait
samuhel. Nūquid vult dn̄s
holocausta et victimas? et
nō potius ut obediatur vo
ci dn̄i? Melior est enī obedi
entia q̄ victime: et auscul
tare magis q̄ offerre adipē
arietū. q̄m quasi pctm ari
olandi est repugnare: et q̄si
scelus ydolatrie nolle acquies
cere. Pro eo ergo qđ abiecis
ti sermonē dn̄i: abiecit te
dn̄s ne sis rex. Dixitq; saul
ad samuhelē. Peccaui q̄a
puaricatus sū sermonē dn̄i
et verba tua: timens pplm
et obediens voci eorū. Sed
nūc porta queso pctm meū:
et reuertere mecū ut adorem

dn̄m. Et ait samuhel ad sa
ul. Nō reuertar tecū: quia
piecisti sermonē dn̄i: et pie
cit te dn̄s ne sis rex sup isrl.
Et cōuersus est samuhel ut
abiret. Ille aūt apprehēdit
sūmitatē pallij eius: que
scissa est. Et ait ad eū sa
muhel. Scidit dn̄s regnū is
rael a te hodie: et tradidit
illud primo tuo meliori te.
Porro triūphator in isrl nō
parcet: et penitudine non
flectet. Neq; enī homo est
ut agat penitentiā. At ille
ait. Peccaui. Sed nūc ho
nora me corā senioribus
ppli mei et corā isrl: et reu
tere mecū ut adorē dn̄m deū
tuū. Reuersus ergo samuhel
secutus est saulē: et adora
uit saul dn̄m. Dixitq; sa
muhel. Adducite ad me a
gag regē amalech. Et obla
tus ē ei agag pinguissimus. Et dixit
agag. Sicine separat amara
mors? Et ait samuhel. Sicut fecit
absq; liberis mulieres gla
dius tuus: sic absq; liberis

erit inter mulieres mater tu-
a. Et in frusta cōcidit eū sa
muhel corā dn̄o in galgal.
Abyt aūt samuhel in rama
tha: saul vero ascendit in
domū suā in gabaath. Et
nō vidit samuhel ultra sa
ul: usqȝ ad diem mortis su
e. Verūptamē lugebat sa
muhel saul: q̄ȝ dn̄m peni
tebat q̄d cōstituisset regē
saul sup isrl̄. Capl̄m xvi.

Dixitqȝ dn̄s ad sa
muhel. Usqȝquo
tu luges saul. cū
ego piecerim eū ne regnet
sup isrl̄? Imple cornu tuū
oleo: et veni ut mittā te ad
ysai bethleemitē. Puidi
eñ in filÿs eius michi regē.
Et ait samuhel. Quomō
vadā? Audiet eñ saul: et i
terficiet me. Et ait dn̄s. Vi
tulū de armento tolles in
manu tua: et dices. Ad im
molandū dn̄o veni. Et vo
cabis ysai ad victimā: et
ego ostendā tibi quid faci
as: et unges quēcūqȝ mōstr-
uero tibi. Fecit ergo samu
hel sicut locutus est ei dn̄s.
Venitqȝ in bethleem: et ad
mirati sūt seniores ciuitatis
occurrētes ei. Dixeruntqȝ. Pa
cificus ne īgressus tuus? Et
ait. Pacificus. Ad īmolā
dū dn̄o veni. Sanctifica
mī: et venite mecū ut īmo
lem. Sanctificauit ergo y
sai et filios eius: et vocauit
eos ad sacrificiū. Cumqȝ in
gressi essent: vidit elyab et
ait. Nū corā dn̄o est xp̄c
ius? Et dixit dn̄s ad samu
hel. Ne respicias vultū eius
neqȝ altitudinē staturē eius:
q̄m abieci eū: nec iuxta in
tuitū hoīs iudico. Homo
eū videt ea que parent: do
minus aūt ītuetur cor. Et
vocauit ysai aminadab:
et adduxit eū corā samu
hel. Qui dixit. Nec hūc ele
git dn̄s. Adduxit aūt ysai
sammā. De quo ait. Eti
am hūc nō elegit dn̄s. Ad
duxit itaqȝ ysai septē fili
os suos corā samuhel. Et

ait samuhel ad ysai. Nō
elegit dn̄s ex istis. Dixitq;
samuhel ad ysai. Nūqd
iam cōplen sūt filij? Qui
respondit. Adhuc reliquus
est paruulus: et pascit o
ues. Et ait samuhel ad y
sai. Mitte et adduc eū. Nec
eū discūbemus: priusqm
ille huc veniat. Misit ergo
et adduxit eū. Erat autē
rufus et pulcher aspectu:
decoraq; facie. Et ait dn̄s.
Surge vnge eū. Ipse est eni.
Tulit igit samuhel cornu
olei: et vnxit eū in medio
fratrū eius. Et directus est
spūs dn̄i in dauid: a die
illa et in reliquū. Surgēs
q; samuhel abijt in rama
tha. Spiritus aūt dn̄i re
cessit a saul: et exagitabat
eū spūs neqm a dn̄o. Dixe
runtq; serui saul ad eū. Ecce
spūs dei malus exagitat te.
Iubeat dn̄s nr̄ et serui tu
i qui coram te sūt querēt
hominē scientē psallē cy
thara: ut qn̄do arripuerit

te spūs dei malus. psallat
manu sua. et leuius feras.
Et ait saul ad seruos suos.
Puidete michi aliquē bene
psallentē: et adducite eū
ad me. Et respondēs vnus
de pueris ait. Ecce vidi filiū
ysai bethleemitē. scientē psal
lere et fortissimū robore. et
virū bellicosū. et prudentē
in verbis. et virū pulchrū:
et dn̄s est cū eo. Misit ergo
saul nūcios ad ysai dicēs
Mitte ad me dauid filiū
tuū: qui est in pascuis. Tu
lit itaq; ysai asinū plenū
panib; et lagenā vini. et
edū de capris vnū: et misit
per manū dauid filij sui sa
ul. Et venit dauid ad sa
ul: et stetit corā eo. At ille
dilexit eū nimis: et factus
est eius armiger. Misitq;
saul ad ysai dicens. Stet
dauid in cōspectu meo: in
uenit eū graciā in oculis
meis. Igitur qn̄documq; spūs
dei malus arripiebat saul.
tollebat dauid cytharā et

paciebat manum suā: et re
focillabatur et levius habe
bat. Recedebat eū ab eo
spiritus malus. Capl' xvij.
Congregātes vero
philistijm agmīa
sua in preliū. con
venerūt in soccho iude: et
castra metati sūt inter soc
cho et azecha in finib; dom
mim. Porro saul et viri isrl'
cōgregati venerūt in vallē
therebinti: et direxerūt aciē
ad pugnandū cont' phi
listijm. Et philistijm sta
bant sup montē ex hac par
te. et isrl' stabat sup montē
ex altera parte: vallisq; erat
inter eos. Et egressus ē vir
spurius de castris philistino
rū nomīe goliat de geth al
titudinis sex cubitorū et pal
mo: et cassis erea sup cap'
eius: et lorica hamata in
duebatur. Porro pondus
lorice eius quīq; milia sclo
rū eris: et ocreas ereas ha
bat in crurib;: et clipeus e
reus tegebat humeros eius.

Hastile aūt haste eius: erat
quasi liciatoriū texentiū.
Ipsum aūt ferrū haste eius
sexcentos siclos habebat fer
ri: et armiger eius antecede
bat eū. Stansq; clamabat
adversus phalangas isrl':
et dicebat eis. Qre venistis
parati ad preliū? Nūquid
ego nō sum philisteus? et
vos servi saul? Eligite ex vo
bis virū: et descendat ad sin
gulare certamē. Si quiue
rit pugnare mecū et percus
serit me: erimus vobis servi.
Si aūt ego pvaluero et p
cussero eū: vos servi eritis
et servietis nobis. Et aiebat
philisteus. Ego exprobravi
agmīnibus israelis hodie.
Date michi virū: et ineat
mecū singulare certamen.
Audiens aūt saul et omēs
viri isrlite sermones philis
tei huiuscemodi: stupebāt
et metuebāt nimis. David
aūt erat filius viri ephra
tei de quo sup' dictū est de
bethleem iuda. cui erat no

men ysai qui habebat oc-
to filios: et erat vir in dieb3
saul senex et grandevus int'
viros. Abierunt aūt tres filij
eius maiores post saul in
preliū. Et nomina triū filio-
rū eius qui processerat ad bel-
lū. Heliab p̄mogenitus:
et secundus aminadab: terci-
us q3 samma. David aūt erat
minimus. Tribus ergo maio-
rib3 secutis saulē abijt da-
uid et reversus est a saul:
ut pasceret gregē p̄ris sui ī
bethleem. Procedebat vero phi-
listeus mane et vespere: et
stabat q̄draginta diebus
Dixit aūt ysai ad david
filiū suū. Accipe fratribus
tuis ephi polenta et decē
panes istos: et curre in ca-
stra ad fr̄es tuos. et decem
formellas casei has deferes
ad tribunū: et fr̄es tuos
visitabis si recte agant: et
cū quib3 ordinati sint disc-
e. Saul aūt et illi omnes
filij isr̄l in valle therebin-
ti pugnabant adversū phi-

listijm. Surrexit itaq3 da-
uid mane. et commendavit
gregē custodi: et onustus
abijt sicut p̄ceperat ei ysai.
Et venit ad locū magala:
et ad exercitū qui egressus
ad pugnā vociferatus e-
rat in certamine. Direxerat
enim aciem isr̄l: sed et philis-
tijm ex adverso fuerant pre-
parati. Derelinquens ergo
david vasa que attulerat
sub manu custodis ad sar-
cinas. cucurrit ad locū cer-
taminis: et īterrogabat si
omnia recte agerent' erga
fr̄es suos. Cumq3 adhuc ille
loqueretur eis: apparuit vir
ille spurius ascendēs goli-
ath nomine philisteus de
geth. ex castris philistino-
rū. Et loquente eo hec eadē
verba: audivit david. Om-
nes aūt isr̄lite cū vidissent
virū: fugerunt a facie eius
timentes eū valde. Et dixit
unusquispiā de isr̄l. Num vi-
disti virū hunc qui ascendit?
Ad exprobrandū enim isr̄l

ascendit. Virū ergo qui pcusserit eū ditabit rex diuicijs magnis: et filiā suā dabit ei: et domū pris eius faciet absq; tributo in isrl. Et ait dauid ad viros qui secū stabant dicēs. Quid dabit viro qui pcusserit philisteū hūc. et tulerit obprobriū de isrl? Quis est enī hic philisteus incircūcisus: qui exprobrauit acies dei viuentis? Referebat aūt ei pplus eundem sermonē dicens. Hec dabitur viro qui pcusserit eū. Quod cū audisset helyab frater eius maior loquēte eo cū alijs: iratus est cōtra dauid. et ait. Quare venisti: et q̄re dereliquisti paucas oues illas in deserto? Ego noui supbiā tuā et nequiciā cordis tui: quia ut videres plū descendisti. Et dixit dauid. Quid feci? Nūquid nō verbū est? Et declinauit paululū ab eo ad aliū: dixitq; eundē sermonē. Et respondit ei pplus verbū sicut et prius. Audita sūt aūt verba que locutus est dauid: et annūciata in cōspectu saul. Ad quē cū fuisset adductus: locutus est ei. Non cōcidat cor cuiusq̄ in eo: ego seruus tuus vadā et pugnabo aduersū philisteū. Et ait saul ad dauid. Non vales resistere philisteo isti. nec pugnare aduersū eū quia puer es: hic aūt vir bellator ab adolescētia sua. Dixitq; dauid ad saul. Pascebat seruus tuus pris sui gregē: et veniebat leo vel vrsus tollebatq; arietē de medio gregis: et sequebar eos et pcutiebā: eruebāq; de ore eorū. Et illi cōsurgebāt aduersū me: et apphendebā mētū eorū et suffocabā interficiebāq; eos. Nā et leonē et vrsū interfeci ego seruus tuus. Erit igitur et philisteus hic incircūcisus q̄si vnus ex eis: qui ausus est maledicere

exercitū dei viuentis. Et a
it dauid. Dn̄s qui eruit
me de manu leonis. et de
manu vrsi: ipē liberabit
me de manu philistei hui⁹.
Dixit autē saul ad dauid.
Vade et dn̄s tecū sit. Et in
duit saul dauid vestimētis
suis: et īposuit galeā ereā
sup caput eius: et vestiuit
eū lorica. Accinctus ergo da
uid gladio eius sup vestem
suā: cepit temptare si arma
tus posset incedere. Non eī
habebat cōsuetudinē. Dixit
q3 dauid ad saul. Nō possū
sic incedē: quia nec vsū ha
beo. Et deposuit ea. Et tulit
baculū suū. quē semp ha
bebat in manib3: et elegit
sibi quīq3 līpidissīos lapides
de torrente: et misit eos in
perā pastoralē quā habe
bat secū: et fundā manu
tulit: et pcessit aduersus
philisteū. Ibat autē philiste
us īcedens et appropinquās
aduersū dauid: et armiger
eius ante eū. Cūq3 inspexis
set philisteus et vidisset da
uid: despexit eū. Erat enim
adolescens rufus et pulcher
aspectu. Et dixit philisteus
ad dauid. Nūquid ego canis
sū. qd' tu venis ad me cum
baculo? Et maledixit phi
listeus dauid in diis suis.
Dixitq3 ad dauid. Veni ad
me: et dabo carnes tuas vo
latilib3 celi et bestiis terre.
Dixit autē dauid ad philis
teū. Tu venis ad me cū gla
dio et hasta et clipeo: ego
autē venio ad te in nomine
dn̄i exercituū dei agminū
isrl'. quib3 exprobrasti hodi
e. Et dabit te dn̄s in manu
mea: et pcutiā te et auferā
caput tuū a te: et dabo ca
dauera castrorū philistijm
hodie volatilib3 celi et bes
tiis terre: ut sciat omīs ter
ra quia est dn̄s deus ī isrl':
et nouerit vniuersa ecclia
hec quia nō in gladio nec
in hasta saluat dn̄s. Ipsius
enī est bellū: et tradet vos
in manus nrās. Cū ergo

surrexisset philisteus et venī-
ret et appropinquaret contra da-
uid: festinauit dauid et cu-
currit ad pugnā ex aduerso
philistijm. Et misit manū
suā in perā: tulitque unū la-
pidē et funda iecit: et percus-
sit philisteū in fronte. Et in-
fixus est lapis in fronte eius:
et cecidit in faciē suā super ter-
rā. Preualuitque dauid aduer-
sū philisteū in funda et la-
pide: percussumque philisteū inter-
fecit. Cumque gladiū nō habe-
ret in manu dauid: cucur-
rit et stetit super philisteū:
et tulit gladiū eius et edux-
it de vagina sua et interfecit
eū: preciditque caput eius. Vi-
dentes autē philistijm quod
mortuus esset fortissimus
eorū: fugerūt. Et cōsurgē-
tes viri isrl et iuda vociferā-
ti sunt: et persecuti sunt philis-
teos usque dū venirēt in val-
lem et usque ad portas ac-
charon. Cecideruntque vulne-
rati de philistijm in via sa-
rim: et usque ad geth et usque
ad acharon. Et reuertentes fi-
lij isrl postquam persecuti fue-
rant philisteos: inuaserūt
castra eorū. Assumens autē
dauid caput philistei at-
tulit illud in ierlm: arma
vero eius posuit in taber-
naculo suo. Eo autē tempore
quo viderat saul dauid e-
gredientē contra philisteū:
ait ad abner principē mili-
tie. De qua stirpe descendit hic ado-
lescens abner. Dixitque abner.
Viuit aīa tua rex si noui.
Et ait rex. Interroga tu cuius
filius sit iste puer. Cumque re-
gressus esset dauid percusso
philisteo: tulit eū abner
et introduxit corā saul ca-
put philistei habentē in
manu. Et ait ad eū saul.
De qua progenie es o adoles-
cens? Dixitque dauid. Filius
serui tui ysai bethleemite
ego sum. Capitulum xviij.

ET factū est cū com-
plesset loqui ad
saul. anima iona-
than colligata est anime da-

uid: et dilexit eũ ionathan
quasi aĩam suã. Tulitq;
eũ saul in die illa: et non
cõcessit ei ut reuerteretur in
domũ pr̄is sui. Inierũt aũt
ionathã et dauid fedus.
Diligebat enĩ eũ quasi aĩ
mã suã. Nã expoliauit se
ionathan tunica qua erat
uestitus et dedit eã dauid:
et reliq̃ uestimẽta sua usq;
ad gladiũ et arcũ suũ et us
q; ad balteũ. Egrediebatur quoq; da
uid ad oĩa quecũq; mi
sisset eũ saul: et prudenter
se agebat. Posuitq; eũ sa
ul sup uiros belli: et accep
tus erat in oculis uniuersi
p̄pli: maximeq; in cõspec
tu famulorũ saul. Porro
cũ reuerteretur percusso philis
teo dauid: egresse sũt mu
lieres de uniuersis urbibus
isrl̄. cantãtes choros q; du
centes in occursũ saul re
gis. in tympanis leticie et
in sistris. et p̄cinebant mulie
res ludẽtes atq; dicebant.
Percussit saul mille: et da
uid decẽ milia. Iratus ẽ aũt
saul nimis: et displicuit
in oculis eius iste sermo.
Dixitq;. Dederũt dauid decẽ
milia: et michi dederũt mil
le. Quid ei superest nisi solũ
regnũ? Nõ rectis ergo ocul'
saul aspiciebat dauid: a
die illa et deinceps. Post
diẽ aũt alterã inuasit sp̄us
dei mal' saul: et p̄phetauit ĩ
medio domus sue. Dauid
aũt psallebat manu sua:
sicut per singulos dies. Te
nebatq; saul lanceã et mi
sit eã: putans qđ cõfigere
posset dauid cũ pariete. Et
declinauit dauid a facie ei'
secũdo. Et timuit saul da
uid: eo qđ esset dñs cũ eo.
et a se recessisset. Amouit
ergo eũ saul a se: et fecit eũ
tribunũ sup mille uiros.
Et egrediebatur et ĩtrabat
in cõspectu p̄pli. In omnib;
quoq; uijs suis dauid pru
denter agebat: et dñs erat
cũ eo. Vidit itaq; saul qđ
prudens esset nimis: et cepit

tauerat eũ. Omnis aũt isrl' et
iuda diligebat dauid: ipse
eñi ingrediebat̃ et egredie-
batur ante eos. Dixit aũt
saul ad dauid. Ecce filia
mea maior merob ipsam
dabo tibi vxorẽ: tantũmo-
do esto vir fortis et p̃liare
bella dñi. Saul aũt repu-
tabat dicens. Nõ sit man⁹
mea in eo: sed sit sup eũ ma-
nus philistinorũ. Ait aũt
dauid ad saul. Quis ego
sũ aut que est vita mea aut
cognatio p̃ris mei in isrl'
ut fiam gener regis? Factũ
est aũt tempus cũ deberet
dari merob filia saul dauid:
data est hadriel molathite
vxor. Dilexit aũt michol fi-
liã saul alterã dauid: et nũ-
ciatũ est saul et placuit ei.
Dixitq; saul. Dabo eã illi.
ut fiat ei in scandalũ: et sit
sup eũ manus philistinorũ
Dixit ergo saul ad dauid.
In duabus rebus gener me⁹
eris hodie. Et mãdauit sa-
ul seruis suis. Loquimini ad
dauid clam me dicẽtes. Ecce
places regi: et omnes serui
eius diligunt te. Nunc ergo
esto gener regis. Et locuti
sunt serui saul in aurib; da-
uid omnia verba hec. Et a-
it dauid. Num parũ vob
videtur generũ esse regis?
Ego aũt sũ vir pauper et
tenuis. Et renunciauerunt
serui saul dicẽtes. Huiusce-
modi verba locutus est da-
uid. Dixit aũt saul. Sic lo-
quimini ad dauid. Nõ habet
necesse rex sponsalia. nisi
tantũ centũ p̃putia philis-
tinorũ: ut fiat vltio de in-
imicis regis. Porro saul co-
gitabat tradẽ dauid in ma-
nib; philistinorũ. Cũq; re-
nũciassent serui eius dauid
verba que dixerat: placu-
it sermo in oculis dauid ut
fieret gener regis. Et post
dies paucos surgẽs dauid
abiit cũ viris qui cũ eo e-
rant: et percussit ex philisti-
im ducẽtos viros: et attulit
p̃putia eorũ: et annumera-

uit ea regi. ut esset gener e-
ius. Dedit itaq; ei saul my-
chol filiã suã uxorẽ. Et vi-
dit saul: et itellexit q̄a dñs
esset cũ dauid. Michol autẽ
filia saul diligebat eũ: et
saul magis cepit timere da-
uid. Factus q; est saul inimi-
cus dauid cunctis dieb;. Et
regressi sũt principes philis-
tinorũ. A principio autẽ e-
gressionis eorũ prudentius
se gerebat dauid q̄m omnes
serui saul: et celebre factũ
est nomẽ eius nimis. Capl'

Locutus est xix.
autẽ saul ad io-
nathan filiũ su-
um et ad omnes seruos su-
os: ut occideret dauid. Por-
ro ionathan filius saul di-
ligebat valde dauid. Et in-
dicauit ionathan dauid
dicens. Querit saul pater
meus occidere te. Quaprop-
ter obserua te queso mane:
et manebis clam et abscõ-
deris. Ego autẽ ingrediens
stabo iuxta patrẽ meũ in
agro ubicumq; fueris: et e-
go loquar de te ad patrẽ
meũ: et quodcumq; videro nũ-
ciabo tibi. Locutus est autẽ
ionathas de dauid bona
ad saul patrem suũ. Dixitq;
ad eũ. Ne pecces rex in ser-
uũ tuũ dauid: quia non
peccauit tibi. et opera eius
bona sũt valde tibi. Et po-
suit animam suã in manu
sua et percussit philisteũ: et
fecit dñs salutẽ magnã
in uniuerso israel. Vidis-
ti et letatus es. Quare er-
go peccas in sanguine in-
noxio: interficiens dauid q̄
est absq; culpa? Quod cũ
audisset saul: placatus
voce ionathe iurauit. Vi-
uit dñs: quia nõ occidet.
Vocauit itaq; ionathan
dauid: et indicauit ei omni-
a verba hec. Et introduxit
ionathas dauid ad saul:
et fuit ante eũ sicut fuit
heri et nudiustercius. Mo-
tũ est autẽ rursũ bellũ: et
egressus dauid pugnauit

aduersũ philistijm. Percus-
sitq; eos plaga magna: et
fugerũt a facie eius. Et fac-
tus est spũs dñi malus in
saul. Sedebat aũt in domo
sua: et tenebat lanceã. Por-
ro dauid psallebat in ma-
nu sua. Nisus q; est saul
cõfigere lancea dauid in pa-
riete. Et declinauit dauid
a facie saul. Lancea autẽ
casso vulnere plata est in
pariete. Et dauid fugit et
saluatus est nocte illa. Mi-
sit ergo saul satellites suos
in domũ dauid ut custodi-
rent eũ: et interficeret mane.
Quod cũ annũciasset da-
uid michol vxor sua dicẽs.
nisi saluaueris te nocte
hac: cras morieris: deposu-
it eũ per fenestrã. Porro
ille abijt et aufugit: atq;
saluatus est. Tulit autẽ
michol statuã: et posuit
eã sup lectũ. et pellẽ pilo-
sam caprarũ. posuitq; ad
caput eius: et operuit eã
vestimẽtis. Misit autẽ saul
apparitores qui raperent
dauid: et responsũ est qđ
egrotaret. Rursũq; misit
saul nũcios ut viderent da-
uid dicens. Afferte eũ ad me
in lecto: ut occidatur. Cũq;
venissẽt nũcij: inuentũ est
simulachrũ sup lectũ. et
pellis caprarũ ad caput
eius. Dixitq; saul ad mi-
chol. Quare sic illusisti
michi: et dimisisti inimicũ
meũ ut fugeret? Et respõ-
dit michol ad saul. Quia
ipse locutus est michi. Di-
mitte me: alioquĩ interfi-
ciã te. Dauid aũt fugiẽs
saluatus est. Et venit ad
samuhel in ramatha: et
nũciauit ei omĩa que fece-
rat sibi saul. Et abierũt
ipse et samuhel: et morati
sũt in naioth. Nũciatũ
est aũt saul a dicentibꝫ.
Ecce dauid in naioth in
ramatha. Misit ergo sa-
ul lictores ut raperẽt da-
uid. Qui cũ vidissent cu-
neũ ꝓphetarũ vaticinãtiũ

et samuhel stantē sup eos:
factus est etiā in illis sp̄us
dn̄i: et pphetare ceperūt etiā
ipsi. Quod cū nūciatū esset
sauli: misit alios nūcios.
Pphetauerūt aūt et illi. Et
rursū saul misit tercios nū-
cios: qui et ipi pphetauerūt.
Abijt aūt etiā ipē in rama-
tha. et venit usq3 ad cister-
nā magnā que est in soc-
choth: et īterrogauit et dix-
it. In quo loco sūt samuhel
et dauid? Dictūq3 est ei. Ecce
in naioth sūt in ramatha.
Et abijt in naioth in ra-
matha. Et factus est etiā
sup eū sp̄us dei: et ābula-
bat ingrediēs et pphetabat
usq3 dū veniret in naioth
in ramā. Et expoliauit se
etiā ipē vestimētis suis: et
pphetauit cū ceteris corā sa-
muhel: et cecinit nud⁹ tota
die illa et nocte. Unde et exi-
uit puerbiū. Nū et saul in-
ter pphetas? xx.
Fugit aūt dauid
de naioth que est
in ramā: veniēs q3 locutus
est corā ionathā. Qd feci?
Que est īiquitas mea et qd
pc̄m meū in patrē tuū: q̄a
querit aīam meā? Qui dix-
it ei. Absit a te. nō morieris.
Neq3 eñ faciet pater meus
quicq̄m grande vel paruū:
nisi prius īdicauerit michi.
Hūc ergo celauit me pater
meus sermonē tantūmodo.
Nequaq̄ erit istud. Et iura-
uit rursū dauid. Et ille ait.
Scit pfecto pater tuus q̄a
īueni graciā in oculis tuis:
et dicet. Nesciat hoc iona-
thas: ne forte tristet̄. Quī
īmo viuit dn̄s et viuit aīa
tua: quia vno tantū vt i-
ta dicā gradu ego morsq3
diuidimur. Et ait ionathā
ad dauid. Qd cūq3 dixerit
michi aīma tua: faciā ti-
bi. Dixit aūt dauid ad io-
nathan. Ecce kalende sūt
crastino: et ego ex more se-
dere soleo iuxta regē ad ves-
cendū. Dimitte ergo me:
ut abscōdar in agro. usq3

ad vesperā diei tercie. Si re-
quisierit me pater tuus: re-
spondebis ei. Rogauit me
dauid ut iret celeriť in beth
leem ciuitatē suā: q̄a victi-
me solēpnes ibi sūt vniuer-
sis cōtribulibꝫ eius. Si dixe-
rit bene: pax erit seruo tuo.
Si autē fuerit iratus: scito
quia cōpleta est malicia e-
ius. Fac ergo misericordiā
in seruū tuū: quia fedus
dn̄i me famulū tuū tecū
inire fecisti. Si autē est ī me
aliqua īiquitas. tu me in-
terfice: et ad patrē tuū ne
īnroducas me. Et ait iona-
than. Absit hoc a te. Neqꝫ
enī fieri potest ut si certo
cognouero cōpletā esse pa-
tris mei maliciā cont̄ te:
nō ānunciē tibi. Respōdit-
qꝫ dauid ad ionathan. Qs
renūciabit michi: siquid
forte respōderit tibi pater
tuus dure? Et ait ionathā
ad dauid. Veni egrediamur
in agrū. Cūqꝫ exissent am-
bo in agrū: ait ionathan
ad dauid. Dn̄e deus isrl̄ si ī-
uestigauero sententiā pr̄is
mei crastino vel perendie.
et aliquid boni fuerit sup̄
dauid et nō statī misero ad
te et notū tibi fecero: hec fa-
ciat deus ionathan et hec
augeat. Si autē pseuerau-
erit pr̄is mei malicia aduer-
sū te reuelabo aurē tuā: et
dimittā te ut vadas in pace.
et sit dn̄s tecū sicut fuit cū
patre meo. Et si vixero: fa-
cies michi misericordiam dn̄i.
Si vero mortuus fuero. nō
auferes misericordiā tuā
a domo mea vsqꝫ in sēpiter-
nū: quādo eradicauerit
dn̄s īnimicos dauid vnūquē-
qꝫ de terra. Pepigit ergo io-
nathan fedus cū domo da-
uid: et requisiuit dn̄s de ma-
nu īnimicorū dauid. Et ad-
didit ionathan deierare da-
uid: eo qđ diligeret illū.
Sicut aīam enī suā ita di-
ligebat illū. Dixitqꝫ ad eū
ionatha. Cras kalende sūt:
et requireris. Requireť enī

cessio tua. vsq3 perendie. Des-
cendes ergo festinus. et veni-
es in locū vbi celandus es
in die qua operari licet:
et sedebis iuxta lapidē cui
nomē est ezel: et ego tres
sagittas mittā iuxta eū.
et iaciā quasi exercens me
ad signū. Mittā quoq3 et
puerū dicēs ei. Vade et affer
michi sagittas. Si dixero
puero ecce sagitte intra te
sūt tolle eas: tu veni ad me.
quia pax tibi est: et nichil
est mali viuit dn̄s. Si autē
sic locutus fuero puero ecce
sagitte vltra te sūt: vade q̄-
a dimisit te dn̄s. De verbo
autē qd' locuti fuerim9 ego
et tu: sit dn̄s inter me et te
vsq3 in sempiternū. Abscō-
ditus est ergo dauid ī agro.
Et venerūt kalende: et se-
dit rex ad comedendū pa-
nē. Cūq3 sedisset rex sup ca-
thedrā suā sc'dm cōsuetudi-
nē que erat iuxta parietē:
surrexit ionathas. et sedit
abner ex latere saul: vacu-
us q3 apparuit locus da-
uid. Et nō est locut9 saul
quicq̄ in die illa. Cogita-
bat enī qd' forte euenisset
ei: ut nō esset mūdus nec
purificatus. Cūq3 illuxis-
set dies secūda post kalen-
das: rursū vacuus appar-
uit locus dauid. Dixitq3 saul
ad ionathan filiū suum.
Cur nō venit filius ysai
nec heri nec hodie ad vescē-
dū? Et respondit ionathā
sauli. Rogauit me obnixe
ut iret in bethleem: et ait.
Dimitte me qm̄ sacrificiū
solempne est in ciuitate:
vnus de fratribȝ meis accer-
siuit me. Nūc ergo si īueni
graciā in oculis tuis: va-
dā cito et videbo fratres me-
os. Ob hanc causā nō ve-
nit ad mensā regis. Irat9
autē saul aduersū ionathā:
dixit ei. Fili mulieris virū
vltro rapientis: nūquid ig-
noro q̄a diligis filiū ysai
in cōfusionē tuā et in cō-
fusionē ignominiose matris

tue? Omnibus enim diebus
quibus filius ysai vixerit su
per terram: non stabilieris tu
neque regnum tuum. Itaque iam
nunc mitte et adduc eum ad
me: quia filius mortis est.
Respondens autem ionathan
sauli patri suo ait. Quare
morietur? Quid fecit? Et ar
ripuit saul lanceam: ut per
cuteret eum. Et intellexit ionathan
quod definitum esset a patre suo:
ut interficeret david. Sur
rexit ergo ionathas a men
sa in ira furoris: et non come
dit in die kalendarum secunda
panem. Contristatus est enim su
per david: eo quod confudisset
eum pater suus. Cumque illuxis
set mane venit ionathan
in agrum iuxta placitum da
vid: et puer parvulus cum eo.
Et ait ad puerum suum. Vade.
et affer michi sagittas: quas
ego iacio. Cumque puer cucur
risset: iecit aliam sagittam trans
puerum. Venit itaque puer ad
locum iaculi quod miserat io
nathas: et clamavit iona

thas post tergum pueri. et ait.
Ecce ibi est sagitta: porro
ultra te. Clamavitque iona
thas post tergum. Festina ve
lociter: ne steteris. Collegit
autem puer ionathe sagittas
et attulit ad dominum suum: et quid
ageretur penitus ignorabat.
Tantummodo enim ionathas et
david rem noverant. Dedit
igitur ionathas arma sua
puero: et dixit ei. Vade defer
in civitatem. Cumque abisset pu
er: surrexit david de loco qui
vergebat ad austrum. et cadens
pronus in terram adoravit ter
tio. Et osculantes alterutrum
fleverunt pariter: david autem
amplius. Dixit ergo ionathas
ad david. Vade in pace. Quecumque
iuravimus ambo in no
mine domini dicentes: dominus sit inter
me et te. et inter semen meum
et semen tuum usque in sempiter
num. Et surrexit et abiit. Sed
et ionathas ingressus est civi
tatem. Capitulum xxi.
Venit autem david
in nobe. ad achi

melech sacerdotē. Et obstu-
puit achimelech. eo qđ ve-
nisset dauid: et dixit ei. Q̄-
re tu solus? et nullus est
tecū? Et ait dauid ad achi-
melech sacerdotē. Rex p̄ce-
pit michi sermonē: et dixit.
Nemo sciat rem ꝓpter quā
a me missus es: et cuiuſ-
modi tibi p̄cepta dederim.
Nā et pueris cōdixi. in illū
et illū locū. Nūc igit̄ si qđ
habes ad manū vel quinq̄
panes da michi: aut quic-
quid īueneris. Et respōdēs
sacerdos dauid: ait ei. Nō
habeo panes laycos ad
manū: sed tantū panē
sanctū. Si mūdi sūt pueri
maxime a mulierib;. Et
respōdit dauid sacerdoti: et
dixit ei. Et quidē si de mulie-
rib; agit̄? cōtinuim⁹ nos
ab heri et nudiustercius q̄n
(e)grediebamur: et fuerūt
vasa puerorū sancta. Por-
ro via hec polluta est: sed
et ipa hodie sanctificabit̄
in vasis. Dedit ergo ei sa-
cerdos sanctificatū panē.
Neq; eī erat ibi panis ni-
si tantū panes ꝓpositiōis:
qui sublati fuerāt a facie
dn̄i. ut ponerent̄ panes ca-
lidi. Erat aūt ibi vir qui-
dā de seruis saul in die illa
intus in tabernaculo dn̄i:
et nomē eius doech ydu-
meus potentissimus pas-
torū saul. Dixit autē da-
uid ad achimelech. Si ha-
bes hic ad manū hastam
aut gladiū quia gladiū
meū et arma mea nō tuli
meū: sermo eī regis urge-
bat. Et dixit sacerdos. Gla-
dius goliath philistei quē
percussisti in valle therebinti:
est īuolutus pallio post
ephod. Si istū vis tollere tol-
le. Neq; eī est alius hic abs-
q; eo. Et ait dauid. Nō est
alter huic similis: da michi
eū. Surrexit itaq; dauid et
fugit in die illa a facie sa-
ul: et venit ad achis regē
geth. Dixeruntq; ei serui a-
chis. Numquid nō iste est da-

uid rex terre? Nōne huic cā
tabant per choros dicētes:
percussit saul mille et dauid
decē milia? Posuit autē da
uid sermones istos in corde
suo: et extimuit valde a fa
cie achis regis geth. Et īmu
tauit os suū corā eis: et col
labebat' int' manus eorū:
et īpingebat in ostia porte.
Defluebāt qʒ saliue eius in
barbā. Et ait achis ad ser
uos suos. Vidistis hoīem
insanū? Quare adduxistis
eū ad me? An desūt nobis
furiosi: qd' introduxistis
istū ut fureret me p̄sente?
Hiccine igredie' domū meā?
Abijt Capl' xxij.
ergo inde dauid:
et fugit in speluā
cam odollā. Quod cū
audissent frēs eius et omīs
domus pr̄is eius: descende
rūt ad eū illuc. Et cōuene
rūt ad eū omēs qui erant
in angustia cōstituti et op
pressi ere alieno et amaro
aīmo: et factus est eorʒ pri
ceps. Fueruntqʒ cū eo quasi
quadringēti viri. Et p̄fect'
ē dauid inde in masphat. que
est moab: et dixit ad regē
moab. Maneat oro pater
meus et mater mea vobis
cū: donec sciā quid faciat
michi deus. Et reliquit eos
ante faciē regis moab. Mā
seruntqʒ apud eū: cūctis die
bus quibʒ dauid fuit in p̄
sidio. Dixitqʒ gad ꝓpheta
ad dauid. Noli manere in
p̄sidio: p̄ficiscere et vade in
terrā iuda. Et p̄fectus da
uid: venit in saltū areth.
Et audiuit saul qd' appa
ruisset dauid et viri qui e
rant cū eo. Saul autē cū
maneret in gabaa et esset
in nemore quod est in ra
ma. hastā manu tenens
cūctiqʒ serui eius circūsta
rent eū: ait ad seruos suos
qui assistebāt ei. Audite nūc
filij iemini. Nūquid omī
bus vobis dabit filius ysai
agros et vineas. et vniuer
sos vos faciet tribunos

et centuriones. quia cōiuras
tis omnes aduersū me. et nō
est qui michi renūciet: max
ime cū et filius meus fedus
inierit cū filio ysai. Non
est qui vicē meā doleat ex
vobis nec qui annūciet m:
eo qḋ suscitauerit filius me
us seruū meū aduersū me
insidiantē michi vsq̄ hodi
e. Respondēs autē doech y
dumeus qui assistebat et
erat primus int̄ seruos sa
ul: vidi īquit filiū ysai in
nobe apud achimelech fi
liū achitob. Qui cōsuluit
pro eo dūm: et cibaria de
dit ei: sed et gladiū goli
ath philistei dedit illi. Misit
ergo rex ad accersiendū a
chimelech filiū achitob sa
cerdotē: et omnē domū pa
tris eius sacerdotū qui erāt
in nobē. Qui venerūt vni
uersi ad regē. Et ait saul.
Audi fili achitob. Qui res
pondit. Presto sū dn̄e. Dix
itq̄ ad eū saul. Quare con
iurastis aduersū me tu et
filius ysai et dedisti ei panes
et gladiū: et cōsuluisti pro
eo dūm ut cōsurgeret adu
sū me. īsidiator vsq̄ hodie
ꝑmanens. Respōdensq̄ a
chimelech regi ait. Et quis
in omnibus seruis tuis sicut
dauid fidelis et gener regis:
et ꝑgens ad imperiū tuū
et gloriosus in domo tua.
Num hodie cepi cōsulere ꝓ
eo dūm. Absit hoc a me.
Ne suspicet̄ rex aduersus s
uū suū rem huiuscemodi
in vniuersa domo pr̄is mei.
Nō enī sciuit seruus tuus
quicq̄ sup̄ hoc negocio: vel
modicū vel grande. Dixitq̄
rex. Morte morieris achime
lech: tu et omnis domus pa
tris tui. Et ait rex emissari
is qui circūstabāt eū. Con
uertimini: et interficite sacerdo
tes dūi. Nā manus eorum
cū dauid est: scientes qḋ fu
gisset et nō īdicauerūt m.
Noluerūt autē serui regis
extendē manū suā in sacer
dotes dūi. Et ait rex ad doech.

Cōuerte tu: et irrue in sacer
dotes. Cōuersus qȝ doech ydu
meus. et irruit in sacerdotes:
et trucidauit in die illa octo
ginta quīqȝ viros vestitos
ephod lineo. Nobā autē ciui
tatē sacerdotū pcussit in ore
gladij: viros et mulieres.
paruulos et lactentes. bouē
et asinū et ouē in ore gladi
i. Euadens autē vnus filius
achimelech filij achitob cui⁹
nomē erat abiathar fugit
ad dauid: et annūciauit ei
qd̄ occidisset saul sacerdotes
dn̄i. Et ait dauid ad abia
thar. Sciebā in die illa qd̄
cū ibi esset doech ydumeus:
pcul dubio annūciaret saul.
Ego sū reus oīm aīarū
pris tui. Mane mecū: ne ti
meas. Si quis q̄sierit ani
mā meā queret et aīam
tuā: mecūqȝ seruaberis.

ET ānū Cap. xxiij
ciauerūt dauid di
centes. Ecce philis
tijm expugnant ceyla: et di
ripiūt areas. Cōsuluit igi
tur dauid dn̄m dicens. Nū
vadā et pcuciā philisteos
istos? Et ait dn̄s ad dauid.
Vade et pcuties philisteos:
et saluabis ceylā. Et dixe
runt viri qui erant cū dauid
ad eū. Ecce nos hic in iude
a cōsistentes timemus: quā
to magis si ierimus in cey
la aduersus agmīa philis
tinorū? Rursū ergo dauid
cōsuluit dn̄m. Qui respō
dens ait. Surge vade in cey
la: ego enī tradā philisteos
in manu tua. Abijt dauid
et viri eius in ceylā: et pug
nauit aduersū philisteos.
et abegit iumēta eorū: et
pcussit eos plaga magna:
et saluauit dauid habita
tores ceylē. Porro eo tēpore
quo fugiebat abiathar fi
lius achimelech ad dauid
in ceylā: ephod secū habēs
descenderat. Nunciatū est
autē saul: qd̄ venisset da
uid in ceylā. Et ait saul.
Tradidit eū deus in man⁹
meas: cōclusus qȝ est intro

gressus urbem in qua porte
et sere sunt. Et precepit saul omni
populo ut ad pugnam descen-
deret in ceyla: et obsideret
david et viros eius. Quod
cum rescisset david quia prepa-
raret ei saul clam malum:
dixit ad abiathar sacerdo-
tem. Applica ephod. Et ait
david. Domine deus israel audi-
vit famam servus tuus quod
disponat saul venire ad
ceylam: ut evertat urbem prop-
ter me. Si tradent me viri
ceyle in manus eius. et si
descendet saul sicut audivit
servus tuus: domine deus israel
indica servo tuo. Et ait
dominus. Descendet. Dixitque da-
vid. Si tradent viri ceyle
me. et viros qui sunt mecum
in manu saul? Et dixit do-
minus. Tradent. Surrexit er-
go david et viri eius quasi
sexcenti: et egressi de ceyla
huc atque illuc vagabantur
incerti. Nunciatumque est sauli
quod fugisset david de ceyla
quamobrem dissimulavit exi-
re. Morabatur autem david in
deserto in locis firmissimis.
Mansitque in monte solitudinis
ziph. Querebat tamen eum
saul cunctis diebus: et non tra-
didit eum deus in manus eius.
Et vidit david quod egressus
esset saul: ut quereret animam
eius. Porro david erat in
deserto ziph in silva. Et sur-
rexit ionathas filius saul
et abiit ad david in silvam:
et confortavit manus eius
in deo. Dixitque ei. Ne timeas.
Neque enim inveniet te manus
saul patris mei. Et tu regna-
bis super israel: et ego ero tibi
secundus. Sed et saul pater me-
us scit hoc. Percussit igitur
uterque fedus coram domino. Man-
sitque david in silva: iona-
thas autem reversus est in do-
mum suam. Ascenderunt autem zi-
phei ad saul in gabaa di-
centes. Nonne ecce david la-
titat apud nos in locis tu-
tissimis silve: in colle achi-
le que est ad dexteram deserti.
Nunc ergo sicut desideravit

aīma tua ut descenderes des
cendē: nr̄m autē erit ut tra
damus eū in manus regis.
Dixitq̄ saul. Benedicti vos
a dn̄o: quia doluistis vicē
meā. Abite ergo et diligē
tius p̄parate et curiosius
agite: et cōsiderate locum
ubi sit pes eius: vel quis vi
derit eū ibi. Recogitat eñ
de me: qđ callide īsidier ei.
Cōsiderate et videte om̄ia
latibula eius in quib; ab
scondit̄: et revertimīn ad
me ad rem certā ut vadā
vobiscū. Qđ si etiā in ter
rā se abstruserit: p̄scruta
bor eū in cūctis milib; iuda.
At illi surgētes: abierunt in
ziph ante saul. David aūt
et viri eius erant in deserto
maon in cāpestrib;: ad dex
terā iesimuth. Ivit ergo sa
ul et socij eius ad querēdū
eū: et nūciatū est david.
Statimq̄ descendit ad petrā:
et versabat̄ in deserto ma
on. Quod cū audisset sa
ul: p̄secutus est david in de

serto maon. Et ibat saul
ad latus mōtis ex parte u
na: david aūt et viri eius
erant in latē montis ex par
te altera. Porro david despe
rabat se posse evadē a
facie saul. Itaq̄ saul et vi
ri eius in modū corone cī
gebant david et viros ei⁹:
ut caperent eū. Et nūcius
venit ad saul dicens. Festi
na et veni: qm̄ infuderūt
se philistijm sup terrā. Re
versus est ergo saul desistēs
p̄sequi david: et p̄rexit in
occursū philistijm. Pp̄ter
hoc vocaverūt locū illū pe
trā dividentē. Caplin xxiiij.

Ascendit ergo da
uid inde: et habi
tavit in locis tu
tissimis engaddi. Cūq̄ re
versus esset saul postq̄ p̄
secutus est philisteos: nūci
averūt ei dicētes. Ecce da
uid in deserto est engaddi.
Assumens ergo saul tria
milia electorū virorū ex
om̄i isrl̄: p̄rexit ad investi

tigandū da[uid] uid et vi-
ros eius etiā sup ab
ruptissimas petras que sol̄
ibicibus p̄uie sūt. Et venit
ad caulas ouiū: que se of
ferebāt vianti. Eratq; ibi
spelūca. Quā īgressus est
saul: ut purgaret ventrē.
Porro dauid et viri eius in
īteriore parte spelūce late-
bāt. Et dixerūt serui dauid
ad eū. Ecce dies de qua locu-
tus est dn̄s ad te. Ego tradā
tibi īimicū tuū: ut facias
ei sicut placuerit in oculis
tuis. Surrexit ergo dauid:
et p̄cidit orā clamidis saul
silenter. Post hec percussit cor
suū dauid: eo qd̄ abscidisset
orā clamidis saul. Dixitq;
ad viros suos. Propicius mi
sit dn̄s. ne faciā hanc rem
dn̄o meo xp̄o dn̄i. ut mittā
manū meā in eū: qm̄ xp̄c
dn̄i est. Viuit dn̄s quia ni-
si dn̄s percusserit eū aut dies
eius venerit ut moriatur.
aut descendēs in p̄lio perie-
rit: propicius michi sit dn̄s
ne mittā manū meā in
xp̄m dn̄i. Et cōfregit dauid
viros suos sermonibus: et
nō permisit eos ut cōsurge-
rent in saul. Porro saul
exurgens de spelūca: perge-
bat cepto itinere. Surrexit
aūt et dauid post eū. Et
egressus de spelūca: clama-
uit post tergū saul dicens.
Dn̄e mi rex. Et respexit sa-
ul post se. Et īclinans se da-
uid pronus in terrā adora-
uit. Dixitq; ad saul. Qua-
re audis verba hoīm loq̄n-
tiū: dauid querit malū
aduersū te? Ecce hodie vide-
rūt oculi tui: qd̄ tradiderit
te dn̄s in manu mea ī spe-
lūca. Et cogitaui ut occi-
derē te: sed pepercit tibi oculus
meus. Dixi eīm. Nō exten-
dā manū meā in dn̄o meo:
quia xp̄c dn̄i est. Quin po-
cius pater mi vide et cog-
nosce orā clamidis tue in
manu mea: qm̄ cū p̄cide-
rem sūmitatē clamidis tu-
e. nolui extendē manū me-

am in te. Animaduerte et
vide qm̄ nō est in manu
mea malū neq̧ īiquitas:
neq̧ peccaui in te. Tu aūt
īsidiaris aīme mee: ut au
feras eā. Iudicet dn̄s inter
me et te: et vlciscat̄ me do
min⁹ ex te. Manus autē
mea nō sit in te. sicut et in
pūerbio antiquo dicit̄. Ab
impiis egredietur impietas.
Manus ergo mea nō sit
in te. Quē psequeris rex
isrl' quē psequeris? Canē
mortuū psequeris: et puli
cem unū. Sit dn̄s iudex et
iudicet int' me et te: et vide
at et iudicet causā meā.
et eruat me de manu tua.
Cū aūt cōplesset dauid lo
quens sermones huiusce
modi ad saul: dixit saul.
Nūquid vox hec tua est fi
li mi dauid? Et leuauit sa
ul vocē suā: et fleuit. Dixit
q̧ ad dauid. Iustior tu es q̄
ego. Tu eñ tribuisti michi
bona: ego aūt reddidi ti
bi mala. Et tu īdicasti m̄

hodie q̄ feceris michi
bona: quoniā tra
diderit me dn̄s in manu
tua et nō occideris me. Quis
eū cū inuenerit inimicū suū
dimittet eū in via bona?
Sed dn̄s reddat tibi vicissi
tudinē hanc: pro eo quod
hodie operatus es in me.
Et nunc quia scio qd' certis
sime regnaturus sis. et ha
biturus in manu tua reg
nū isrl': iura michi in do
mino ne deleas semē meū
post me neq̧ auferas no
men meū de domo pr̄is mei.
Et iurauit dauid sauli. Ab
iit ergo saul in domū suā:
et dauid et viri eius ascen
derunt ad tutiora loca. Cap.
Mortuus est xxv.
aūt samuhel: et
cōgregatus est v
niuersus isrl' et planxerūt
eū. et sepelierūt in domo su
a in ramatha. Cōsurgens
q̧ dauid: descendit in deser
tū pharan. Erat aūt vir
quispiā in solitudine ma

ou. et possessio eius in car
melo: et homo ille magnus
nimis. Erantque ei oues tria
milia: et mille capre. Et ac
cidit ut tonderet grex eius
in carmelo. Nomen autem
viri illius erat nabal: et
nomen vxoris eius abiga
il. Eratque mulier illa pru
dentissima. et speciosa. Por
ro vir eius durus et pessi
mus. et maliciosus. Erat
autem de genere caleb. Cum er
go audisset dauid in deser
to quod tonderet nabal gre
gem suum: misit decem iuuenes.
et dixit eis. Ascendite in car
melum: et venietis ad na
bal. et salutabitis eum ex no
mine meo pacifice: et dicetis
sic. Sit fratribus meis et tibi
pax et domui tue: et omni
bus quecumque habes sit pax
Audiui quod tonderent pasto
res tui: qui erant nobiscum
in deserto. Numquam eis moles
ti fuimus: nec aliquando defuit
eis quicquam de grege omni tem
pore quo fuerunt nobiscum
in carmelo. Interroga pue
ros tuos: et indicabunt tibi.
Nunc ergo inueniant pueri
tui graciam in oculis tuis:
in die enim bona venimus.
Quodcumque inuenerit manus
tua: da seruis tuis et filio
tuo dauid. Cumque venissent
pueri dauid locuti sunt ad
nabal omnia verba hec ex
nomine dauid: et siluerunt.
Respondens autem nabal pu
eris dauid: ait. Quis est
dauid. et quis est filius ysa
i. Hodie increuerunt serui:
qui fugiunt dominos suos. Tol
lam ergo panes meos et a
quas meas. et carnes peco
rum que occidi tonsoribus
meis: et dabo viris quos
nescio vnde sint. Regressi
sunt itaque pueri dauid per
viam suam: et reuersi venerunt
et nunciauerunt ei omnia ver
ba que dixerat. Tunc dauid
ait viris suis. Accingatur
vnusquisque gladio suo.
Et accincti sunt singuli gla
dio suo. Accinctus quoque est et

dauid ense suo: et secuti sūt
dauid quasi q̄dringenti vi
ri. Porro ducenti remanse
rūt ad sarcinas. Abigail
autē vxori nabal nūciauit
vnus de pueris dicens. Ecce
misit dauid nūcios de deser
to ut benedicerēt dn̄o nr̄o:
et auersatus est eos. Hōies
isti boni satis fuerūt nob
et nō molesti: nec quicq̄
aliq̄n̄do periit omī tēpore
quo fuimus cōuersati cū eis
in deserto. Pro muro erāt
nobis tā in nocte q̄m in di
e: omibus diebus quibus
pauim⁹ apud ipos greges.
Quāobrem cōsidera et reco
gita quid facias: q̄m com
pleta est malicia aduersū
virū tuū. et aduersū domū
tuā. Et ipē filius est belial:
ita ut nemo ei possit loq̄.
Festinauit igit̄ abigail et
tulit ducētos panes et du
os vtres vini. et quinq̄ ari
etes coctos. et quinq̄ sata
polente. et centū ligaturas
vue passe. et ducentas mas
sas caricarū. et īposuit su
per asinos: dixitq̄ pueris
suis. P̄cedite me: ecce ego
post tergū sequar vos. Vi
ro autē suo nabal nō indi
cauit. Cū ergo ascēdisset
asinū et descenderet ad ra
dicē montis: dauid et viri
eius descendebāt in occur
sū eius. Quibꝫ et illa oc
currit. Et ait dauid. Vere
frustra seruaui omīa que
huius erant in deserto: et
nō periit quicq̄ de cunctis
que ad eū ptinebant: et
reddidit michi malū pro bo
no. Hec faciat deus inimicis
dauid et hec addat: si reli
quero de omībꝫ que ad eū
ptinent vsq̄ mane min
gentē ad parietē. Cū autē
vidisset abigail dauid:
festinauit et descendit de a
sino. Et procidit corā dauid
sup faciē suā et adorauit
sup terrā: et cecidit ad pe
des eius et dixit. In me sit
dn̄e mi hec iniquitas. Loq̄
tur obsecro ancilla tua in

auribꝫ tuis: et audi verba
famule tue. Ne ponat ob
secro dn̄s meus rex cor suū
sup virū istū īiquū nabal:
quia scdm̄ nomē suū stul
tus est et est stulticia cū eo.
Ego autē ancilla tua non
vidi pueros tuos dn̄e mi
quos misisti. Nūc ergo dn̄e
mi vivit dn̄s et vivit aīa
tua: qui ꝓhibuit te ne ven̄i
res in sanguinē. et salua
uit manū tuā tibi. Et nūc
fiant sicut nabal īimici
tui: et qui querūt dn̄o me
o malū. Quapropt̄ susci
pe benedictionē hanc quā
attulit ancilla tua tibi
dn̄o meo: et da pueris qui
sequūtur te dn̄m meū. Au
fer īiquitatē famule tue.
Faciens enī faciat dn̄s ti
bi dn̄o meo domū fidelē:
quia p̄lia dn̄i dn̄e mi tu
p̄liaris. Malicia ergo nō
īueniat̄ in te omībꝫ diebꝫ
vite tue. Si enī surrexerit
aliqn̄do homo ꝑsequens
te et q̄rens aīam tuā: erit

aīma dn̄i mei custodita q̄
si in fasciculo viventiū a
pud dn̄m deū tuū. Porro
aīa īimicorū tuoꝝ rotabit̄:
quasi in īpetu et circulo
funde. Cū ergo fecerit tibi
dn̄s dn̄o meo omīa que
locutus est bona de te. et
cōstituerit te ducē sup isrl̄:
nō erit tibi hoc in singul
tū et in scrupulū cordis
dn̄o meo qd̄ effuderis san
guinē innoxiū. aut ip̄e te
ultus fueris. Et cū benefe
cerit dn̄s dn̄o meo: recorda
beris ancille tue. Et ait da
uid ad abigail. Benedict᷒
dn̄s deus isrl̄ qui misit te
hodie in occursū meū: et
benedictū eloquiū tuū. et
benedicta tu que ꝓhibuisti
me hodie ne irem ad sāgui
nē: et ulciscerer me manu
mea. Alioquī vivit dn̄s de
us isrl̄ qui ꝓhibuit me ne
malū facerē tibi: nisi cito
venisses in occursū michi.
nō remansisset nabal usqꝫ
ad lucē matutinā mingens

ad parietē. Suscepit ergo
dauid de manu eius omīa
que attulerat ei. Dixitqꝫ
ei. Vade pacifice in domū
tuā. Ecce audiui vocē tuā:
et honoraui faciē tuā. Venit
autē abigail ad nabal: et
ecce erat ei cōuiuiū in do
mo eius quasi cōuiuiū regis.
et cor nabal iocundū. Erat
enī ebrius nimis. Et nō in
dicauit ei verbū pusillum
aut grande usqꝫ mane. Di
luculo autē cū digessisset vi
nū nabal: indicauit ei vxor
sua verba hec. Et emortuū
est cor eius intrinsecus: et fac
tus est quasi lapis. Cumqꝫ
ptransissent decē dies: percussit
dn̄s nabal et mortuus est.
Quod cū audisset dauid
mortuū nabal. ait. Bene
dictus dn̄s qui iudicauit
causā obprobrij mei de ma
nu nabal. et seruū suū
custodiuit a malo: et ma
liciā nabal reddidit dn̄s
in caput eius. Misit ergo
dauid et locutus est ad abi
gail: ut sumeret eā sibi in
vxorē. Et venerūt pueri da
uid ad abigail in carmelū:
et locuti sūt ad eā dicētes.
Dauid misit nos ad te: ut
accipiat te sibi in vxorem.
Que cōsurgens adorauit
pna in terrā: et ait. Ecce fa
mula tua sit in ancillā:
ut lauet pedes seruorū dn̄i
mei. Et festinauit et surrex
it abigail et ascendit sup
asinū: et quinqꝫ puelle ierūt
cū ea pedissequē eius: et
secuta est nuncios dauid: et
facta est illi vxor. Sed et
achynoem accepit dauid
de iezrael: et fuit vtraqꝫ vxor
eius. Saul autē dedit michol
filiā suā vxorē dauid falti
filio lays: qui erat de galli.

ET ve Capi xxvi.
nerūt ziphei ad
saul in gabaa
dicentes. Ecce dauid abscon
ditus est in colle achile: q
est ex aduerso solitudinis.
Et surrexit saul et descēdit
in desertū ziph. et cū eo tria

milia virorum de electis israel: ut
quereret david in deserto ziph.
Et castra metatus est saul
in gabaa achile: que erat
ex adverso solitudinis in vi
a. David autem habitabat
in deserto. Videns autem quod
venisset saul post se in desertum:
misit exploratores et didicit
quod huc venisset certissime.
Et surrexit david clam: et
venit ad locum ubi erat sa
ul. Cumque vidisset locum in quo
dormiebat saul et abner fi
lius ner princeps militie
eius. et saulem dormientem in
tentorio. et reliquum vulgus
per circuitum eius: ait david
ad achimelech etheum. et ab
ysai filium sarvie fratrem io
ab dicens. Quis descendet
mecum ad saul in castra?
Dixitque abysai. Ego descen
dam tecum. Venerunt ergo da
vid et abysai ad populum noc
te: et invenerunt saul iacen
tem et dormientem in tentorio.
et hastam fixam in terra ad
caput eius: abner autem et

populum dormientes in circuitu
eius. Dixitque abysai ad da
vid. Conclusit deus hodie in
imicum tuum in manus tuas.
Nunc ergo perfodiam eum lancea
in terra semel: et secundo opus
non erit. Et dixit david ad
abysai. Ne interficias eum.
Quis enim extendet manum su
am in christum domini: et innocens
erit? Et dixit david. Vivit
dominus quia nisi dominus percusserit
eum. aut dies eius venerit ut
moriatur. aut in prelio descen
dens perierit: propicius michi
sit dominus ne extendam manum
meam in christum domini. Nunc igi
tur tolle hastam que est ad
caput eius et sciphum aque:
et abeamus. Tulit igitur
david hastam et sciphum aque
qui erat ad caput saul: et
abierunt. Et non erat quisquam
qui videret et intelligeret et
vigilaret: sed omnes dormi
ebant: quia sopor domini irru
erat super eos. Cumque transisset
david ex adverso et stetis
set in vertice montis delon

ge. et esset grande īteruallū
inter eos: clamauit dauid
ad pplm̄ et ad abner filiū
ner dicens. Nōne respondebis
abner? Et respondēs abner
ait. Quis es tu qui clamas
et īquietas regē? Et ait da
uid ad abner. Nūquid nō
vir tu es? Et quis alius si
milis tui in isrl'? Quare
ergo nō custodisti dn̄m tu
um regē? Ingressus est enī
unus de turba: ut īterficeret
regē dn̄m tuū. Nō est bo
nū hoc quod fecisti. Viuit
dn̄s qm̄ filij mortis estis
vos: qui nō custodistis do
minū vr̄m xp̄m dn̄i. Nūc
ergo vide ubi sit hasta regis:
et ubi sciphus aq̄ qui erat
ad caput eius. Cognouit
aūt saul vocē dauid: et dix
it. Num vox tua hec est fili
mi dauid? Et dauid. Vox
mea dn̄e mi rex. Et ait. Quā
ob causā dn̄s meus psequi
tur seruū suū? Quid feci?
aut quod est in manu me
a malū? Nūc ergo audi

oro dn̄e mi rex verba serui
tui. Si dn̄s incitat te aduē
sū me: odoretur sacrificiū. Si
aūt filij hoīm: maledicti
sunt in cōspectu dn̄i: qui e
iecerūt me hodie ut nō ha
bitē in hereditate dn̄i dicē
tes. Vade serui dijs alienis.
Et nūc nō effundatur sāguis
meus in terra corā dn̄o:
quia egressus est rex israel
ut querat pulicē unū: sicut
psequitur pdix in montibus.
Et ait saul. Peccaui. Reuer
tere fili mi dauid. Nequaq̄
enī ultra male tibi faciā:
eo qd̄ preciosa fuerit aīa
mea in oculis tuis hodie.
Apparet qd̄ stulte egerim:
et ignorauerī multa ni
mis. Et respōdens dauid ait.
Ecce hasta regis. Transeat
unus de pueris regis: et tol
lat eā. Dn̄s aūt retribuat
unicuiqȝ scd̄m iusticiā suā
et fidē. Tradidit enī te dn̄s
hodie in manu meā: et no
lui leuare manū meā in
xp̄m dn̄i. Et sicut magni

ficata est aīa tua hodie
in oculis meis. sic magnifi
cetur aīa mea in oculis
dn̄i: et liberet me de omni
angustia. Ait ergo saul ad
dauid. Benedictus tu fili
mi dauid. Et quidē faciēs
facies: et potens poteris.
Abijt autē dauid in viā suā:
et saul reūsus ē in locū suū

Et ait Cap. xxvij
dauid in corde suo.
Aliqn̄do incidam
in vno die in manus saul.
Nōne melius est ut fugiā
et saluer in terra philistho
rū: ut desperet saul cesseturq;
me q̄rere in cunctis finibus
isrł. Fugiā ergo manus
eius. Et surrexit dauid: et
abijt ipse et sexcenti viri cū
eo ad achis filiū maoch
regē geth. Et habitauit
dauid cū achis in geth ipse
et viri eius. et domus eius:
dauid et due uxores eius a
chynoem iezraelites et abi
gail uxor nabal carmeli.
Et nūciatū est saul qđ fu
gisset dauid in geth: et nō
addidit ultra querere eū.
Dixit autē dauid ad achis.
Si inveni gratiā in oculis
tuis: detur michi locus in
vna urbiū regionis huius
ut habitē ibi. Cur enī ma
net seruus tuus in ciuita
te regis tecū? Dedit itaq;
ei achis in die illa sycelegh
Propter quā causā facta est
syceleg regū iuda: usq; in
diē hanc. Fuit autē nume
rus dierū quibz habitauit
dauid in regione philisti
norū: q̄tuor mensiū. Et
ascendit dauid et viri eius:
et agebāt predas de gesuri.
et de gedri et de amalechitis.
Hij enī pagi habitabant
in terra antiquitus. euntibz
sur usq; ad terrā egipti.
Et percutiebat dauid omnē
terrā: nec relinq̄bat viuē
tem virū et mulierē. Tol
lensq; oues et boues. et asi
nos et camelos et uestes:
reuertebatur et veniebat ad
achis. Dicebat autem ei achis.

In quē irruistis hodie? Res-
pondebatqz dauid. Contra
meridiē iuda et cōtra meri
diē ieramel: et cont̄ meridi
em ceni. Virū et mulierē
nō viuificabat dauid nec
adducebat in geth: dicēs.
ne forte loquātur aduersū
nos. Hec fecit dauid. Et hoc
erat decretū illi: omībz diebz
q̄bz habitauit in regione
philistinorū. Credidit ergo
dauid achis dicens. Multa
mala operatus est cōtra
ꝑplm suū isrl'. Erit igitur
michi seruus sempiternus.

Factū Cap' xxviii.
est autē in diebz il
lis cōgregauerūt
philisthiin agmina sua: ut
ꝑpararentur ad bellū contra
israel. Dixitqz achis ad da
uid. Sciens nūc scito: qm
mecū egredieris in castris
tu et viri tui. Dixitqz dauid
ad achis. Nūc scies q̄ fac
turus est seruus tuus. Et
ait achis ad dauid. Et ego
custodē capitis mei ponā
te cunctis diebus. Samuhel
autē mortuus est. Planxitqz
eū omīs isrl': et sepelierunt
eū in ramatha urbe sua.
Et saul abstulit magos et
ariolos de terra. Cōgrega
tiqz sunt philisthiin: et vene
runt. et castra metati sunt in
sunam. Cōgregauit autē
et saul vniuersū isrl': et ve
nit in gelboe. Et vidit saul
castra philisthiin et timu
it: et expauit cor eius nimis.
Cōsuluitqz dnm: et nō res
pondit ei neqz per sōpnia.
neqz per sacerdotes neqz per
ꝓphetas. Dixitqz saul seruis
suis. Querite michi muli
erē habentē phitonē: et va
dā ad eā et sciscitabor per
illā. Et dixerunt serui eius
ad eū. Est mulier habens
phitonē in endor. Muta
uit ergo habitū suū. vesti
titusqz alijs vestimentis.
abijt ipse et duo viri cū eo:
veneruntqz ad mulierē noc
te. et ait. Diuina mi' i phi
tone: et suscita michi quē

dixero tibi. Et ait mulier
ad eū. Ecce tu nosti q̄nta
fecerit saul: et quomodo e
rāserit magos et ariolos
de terra. Quare ergo īsidia
ris aīme mee ut occidar?
Et iuravit ei saul in dn̄o
dicens. Vivit dn̄s: q̄a nō
eveniet tibi quicq̄ mali
ꝓpter hanc rem. Dixitq̧ ei
mulier. Quē suscitabo ti
bi? Qui ait. Samuhelē
suscita michi. Cū autē vi
disset mulier samuhelē:
exclamavit voce magna.
et dixit ad saul. Quare i
posuisti michi? Tu es eñ
saul. Dixitq̧ ei rex. Noli ti
mere. Quid vidisti? Et ait
mulier ad saul. Deos vidi
ascendētes de terra. Dixitq̧
ei. Qualis est forma eius?
Que ait. Vir senex ascēdit:
et ipē amictus est pallio.
Intellexit saul q̄d samu
hel esset: et īclinavit se sup
faciē suā in terrā. et adora
vit. Dixit autē samuhel ad
saul. Quare īquietasti me

ut suscitarer? Et ait saul.
Coartor nimis. Siquidē
philistijm pugnant adū
sū me. et dꝰ recessit a me: et ex
audire me noluit. neq̧ in
manu ꝓphetarū neq̧ per
sōpnia. Vocavi ergo te:
ut ostenderes michi quid
faciā. Et ait samuhel. Q̄d
īterrogas me cū dn̄s reces
serit a te. et transierit ad e
mulū tuū? Faciet eñ dn̄s
tibi sicut locutus est ī ma
nu mea: et scindet regnū
de manu tua et dabit illud
ꝓximo tuo david: q̄a nō
obedisti voci dn̄i neq̧ fecis
ti irā furoris eius in ama
lech. Idcirco q̄d pateris fecit
tibi dn̄s hodie: et dabit dn̄s
etiā isrl̄ tecū ī manū philistij.
Cras autē tu et filij tui me
cū eritis. Sed et castra isrl̄
tradet dn̄s in manu philis
tijm. Statimq̧ saul cecidit
porrectus in terrā. Extimu
erat eñ verba samuhel: et
robur nō erat in eo. quia
nō comederat panē tota di

e illa. Ingressa est itaque mu-
lier ad saul et ait. Contur-
batus enim erat valde: dixit-
que ad eum. Ecce obedivit an-
cilla tua voci tue: et posui
animam meam in manu tua:
et audivi sermones tuos
quos locutus es ad me. Nunc
igitur et tu audi vocem ancil-
le tue: et ponam coram te buc-
cellam panis. et comedens con-
valescas: et possis iter agere.
Qui renuit et ait. Non com-
edam. Coegerunt autem eum servi sui
et mulier: et tandem audita
voce eorum surrexit de terra:
et sedit super lectum. Mulier
autem habebat vitulum pas-
cualem in domo: et festina-
vit et occidit eum. Tollensque
farinam miscuit eam. et coxit
azima: et posuit ante sa-
ul et ante servos eius. Qui
cum comedissent: surrexerunt
et ambulaverunt per totam
noctem illam. Capitulum xxix.

Congregata sunt
ergo philistiim
universa agmina
in aphec: sed et israel castra
metatus est super fontem qui
erat in iezrael. Et satrape
quidem philistiim incedebant
in centuriis et milibus. Da-
vid autem et viri eius erant
in novissimo agmine cum
achis. Dixeruntque principes
philistiim. Quid sibi vo-
lunt hebrei isti? Et ait achis
ad principes philistiim.
Num ignoratis david qui
fuit servus saul regis israel:
et est apud me multis diebus
vel annis? Et non inveni in e-
o quicquam ex die qua transfu-
git ad me: usque ad diem hanc.
Irati sunt autem adversus eum
principes philistiim: et dixe-
runt ei. Revertatur vir et se-
deat in loco suo in quo con-
stituisti eum. et non descendat
nobiscum in prelium: ne fi-
at nobis adversarius cum
preliari ceperimus. Quomodo
enim aliter placare poterit
dominum suum: nisi in capitibus
nostris? Nonne iste est david
cui cantabant in choris di-

rentes? pcessit saul in mi
libus suis. et dauid in centē
milibꝫ suis. Vocauit ergo
achis dauid: et ait ei. Vi
uit dñs quia rectus es tu.
et bonus in cōspectu meo.
et exitus tuus et itroitus
tuus mecū est in castris?
et nō īueni in te quicqm̄
mali. ex die qua uenisti ad
me usqꝫ ad diē hanc: sed
satrapis nō places. Reuer
tere ergo et uade in pace: et
nō offendas oculos satra
parū philisthim. Dixitqꝫ da
uid ad achis. Quid enim
feci? aut quid īuenisti in
me seruo tuo a die qua fui
in cōspectu tuo usqꝫ in diē
hanc. ut nō ueniā et pug
nem cōtra īimicos dñi me
i regis? Respondēs autē a
chis: locutus est ad dauid.
Scio quia bonus es tu in
oculis meis sicut angelus
dei: sed principes philistiī
dixerūt. Nō ascendet nobis
cū in preliū. Igitur cōsur
ge mane tu et serui dñi tui

qui uenerūt tecū: et cū de
nocte surrexeritis et ceperit
dilucescē pgite. Surrexit i
taqꝫ de nocte dauid et ipē et
uiri eius ut pficiscerent ma
ne: et reuerterent ad terrā
philisthim. Philisthim autē
ascenderūt in iezrael. Cap. xxx.

Cumqꝫ uenis
sēt dauid et uiri
eius in sycelech di
e tercia: amalechite īpetū
fecerant ex parte australi
in sycelech: et pcusserant sy
celech et succenderāt eā igni.
Et captiuas duxerant mu
lieres ex ea. a minimo usqꝫ ad
magnū. et nō interfecerāt
quēqm̄ sed secū duxerāt: et
pgebant itinere suo. Cū er
go uenisset dauid et uiri ei⁹
ad ciuitatē. et īuenissent eā
succensā igni. et uxores su
as et filios suos et filias
ductas esse captiuas: leua
uerūt dauid et pplus qui
erat cū eo uoces suas et
plauxerūt. donec deficerēt
in eis lacrime. Siquidē et

due uxores dauid captiue
ducte fuerant: achynoem
iezrahelites. et abigail ux
or nabal carmeli. Et con
tristatus est dauid valde.
Volebat eū eū ꝑplus lapi
dare: quia amara erat ai͂
ma uniuscuiusqꝫ viri su
per filijs suis et filiabus.
Cōfortatus est dauid ī dn̄o
deo suo: et ait ad abiathar
sacerdotē filiū achimelech.
Applica ad me ephod. Et
applicauit abiathar ephod
ad dauid. Et cōsuluit da
uid dn̄m dicēs. Pseq̄r an nō
latrunculos hos et cōprehēdā
eos? Dixitqꝫ ei. Pseq̄re. Absqꝫ
dubio eū cōprehendes eos:
et excuties predā. Abijt ergo
dauid ipe et sexcenti viri q̄
erant cū eo: et venerūt vs
qꝫ ad torrentē besor: et las
si quidā substiterūt. Per
secutus est aūt dauid ipe et
quadringenti viri. Substi
terūt eñ ducenti: qui las
si transire nō poterāt tor
rentē besor. Et inuenerunt

virū egiptiū in agro: et
adduxerūt eū ad dauid.
Dederūtqꝫ ei panē ut come
deret et biberet aquā: sed
et fragmen masse caricar
et duas ligaturas uve pas
se. Que cū comedisset: re
uersus est spūs eius. et refo
cillatus est. Nō eñ comede
rat panē neqꝫ biberat aq̄:
tribus diebus et tribꝫ noc
tibus. Dixit itaqꝫ ei dauid
Cuius es tu vel vnde? et q̄
ꝑgis? Qui ait ei. Puer e
gyptius ego sū: seruus vi
ri amalechite. Dereliquit
aūt me dn̄s meus: quia e
grotare cepi nudiustercius.
Siquidē nos erupimus ad
australē partē cerethi et cō
tra iudā. et ad meridiē ca
leb: et syceleg succendimus
igni. Dixitqꝫ ei dauid. Po
tes me ducē ad istū cuneū?
Qui ait. Iura michi per
deū qd nō occidas me. et
nō tradas me in manu
dn̄i mei: et ducā te ad cu
neū istū. Qui cū dixisset

eū. ecce illi discūbebant sup
faciē vniuerse terre comedē-
tes et bibentes et q̄si festū
celebrantes diē: pro cūcta
preda et spolijs que ceperāt
de terra philistijm et de t̄ra
iudā. Et percussit eos dauid
a vespera vsq; ad vesperā
alterius diei: et nō euasit
ex eis quisq̄ nisi q̄dringēti
viri adolescētes: qui ascen-
derant camelos et fugerāt.
Eruit ergo dauid omnia q̄
tulerant amalechite. et
duas vxores suas eruit:
nec defuit quisq̄ a paruo
vsq; ad magnū. tam de fi-
lijs q̄ de filiab; et de spolijs:
et quecūq; rapuerāt omnia
reduxit dauid. Et tulit v-
niuersos greges et armen-
ta: et minauit ante faciē
suā. Dixeruntq;. Hec est p̄-
da dauid. Venit aūt da-
uid ad ducentos viros q̄
lassi subsisterāt nec sequi
potuerant dauid: et residēre
eos iusserat in torrente be-
sor. Qui egressi sūt obuiā
dauid: et p̄plo qui erat cū
eo. Accedens aūt dauid ad
p̄plm: salutauit eos pacifi-
ce. Respondēsq; omnis vir
pessimus et iniquus de viris
qui erant cū dauid dixit.
Quia nō venerūt nobiscū
nō dabimus eis quicq̄ de p̄-
da quā eruimus: sed suffici-
at vnicuiq; vxor sua et fi-
lij: quos cū acceperint recedāt.
Dixit aūt dauid. Non sic
facietis frēs mei de hijs que
tradidit dn̄s nobis et custo-
diuit nos. et dedit latrūcu-
los qui eruperāt aduersū
nos in manu n̄ra: nec au-
diet vos quisq̄ sup sermo-
ne hoc. Equa enī pars erit
descendētis ad preliū. et re-
manētis ad sarcinas: et si-
militer diuident. Et factū
est hoc ex illa die et deinceps
cōstitutū et p̄finitū. et q̄si
lex in isrl': vsq; ad diē hanc.
Venit ergo dauid in sicelegh:
et misit dona de preda seni-
oribus iuda proximis suis di-
cens. Accipite bn̄dictionē

de preda hostiū dnī. His q
erant in bethel. et qui in
ramoth ad meridiē. et qui
in gether. et qui in aroer.
et qui in sephamoth. et q
in esthama. et qui in rathal.
et qui in urbibus cheni. et
qui in arama. et qui in
urbibus ieramel. et qui i
lacu asan. et qui in athac.
et qui in ebron: et reliquis
qui erant in hys locis in
quibus cōmoratus fuerat
dauid et viri eius. Ca xxxi.

Philistijm autē
pugnabāt adū
sū isrl. Et fuge
rūt viri isrl ante faciē phi
listijm: et ceciderūt interfecti
in monte gelboe. Irruerūt
qz philistijm in saul et fili
os eius: et percusserūt iona
thā et abynadab. et mel
chisue filios saul. Totūqz
pōdus plij versū est in sa
ul. Et cōsecuti sūt eū viri
sagittarij: et vulneratus ē
vehemēter a sagittarijs.
Dixitqz saul ad armigerū
suū. Euagina gladiū tuū
et pcute me: ne forte veni
ant incircūcisi isti et īterfi
ciant me illudētes mi. Et
noluit armiger eius: fuerat
enī nimio timore pterritus.
Arripuit itaqz saul gladi
ū: et irruit sup eū. Quod
cū vidisset armig eius vi
delicet qd mortuus esset sa
ul: irruit etiā ipse sup gla
diū suū et mortuus est cū
eo. Mortuus est ergo saul
et tres filij eius et armig
illius: et vniuersi viri eius
in die illa parit. Videntes
aūt filij isrl qui erāt trās
vallē. et trans iordanē qd
fugissent viri isrlite. et qd
mortuus esset saul et filij
eius: reliquerūt ciuitates
suas et fugerūt. Venerūt
qz philistijm: et habitaue
rūt ibi. Facta aūt die alte
ra venerūt philistijm ut ex
poliarēt interfectos: et īuene
rūt saul et tres filios eius
iacētes in monte gelboe.
Et pciderūt caput saul et

expoliauerunt eum armis: et
miserunt in terram philistinorum
per circuitum: ut annunciare
tur in templo ydolorum et in
populis. Et posuerunt ar
ma eius in templo astaroth:
corpus vero eius suspende
runt in muro bethsan. Quod
cum audissent habitatores
iabes galaad. quecumque fece
rant philistiim saul: surrexe
runt omnes viri fortissimi et
ambulauerunt tota nocte. et
tulerunt cadauer saul et ca
dauera filiorum eius de muro
bethsan. Veneruntque iabes:
et combusserunt ea ibi. Et tu
lerunt ossa eorum. et sepelierunt
in nemore iabes: et ieiu
nauerunt septem diebus. Expli
cit samuhel liber regum primus.
Incipit samuhel liber regum
secundus.
Factum est
autem post
quam mor
tuus est
saul. ut
dauid reuerteretur a cede a

malech: et maneret in sice
leg dies duos. In die autem
tercia apparuit homo veni
ens de castris saul: veste con
scissa et puluere aspersus ca
put. Et ut venit ad dauid:
cecidit super faciem suam et ado
rauit. Dixitque ad eum dauid.
Vnde venis? Qui ait ad
eum. De castris israel fugi. Et
dixit ad eum dauid. Quod
est verbum quod factum est?
Indica michi. Qui ait. Fu
git populus ex prelio: et mul
ti corruentes e populo mortu
i sunt. Sed et saul et iona
than filius eius interierunt.
Dixitque dauid ad adolescen
tem qui nunciabat ei. Vnde
scis quia mortuus est sa
ul et ionathan filius eius?
Et ait adolescens qui nar
rabat ei. Casu veni in mon
tem gelboe: et saul incumbe
bat super hastam suam. Porro
currus et equites appropin
quabant ei. Et conuersus post
tergum suum: vidensque me
vocauit. Cui cum respondis

seu assũ: dixit michi. Qui
nã es tu? Et aio ad eũ. A
malechites sũ. Et locutus
est michi. Sta sup me et i
terfice me: quia tenent me
angustie. et adhuc tota a
nima mea in me est. Stãs
qз sup eũ occidi illũ: sciebã
enĩ qđ viuere nõ poterat pt'
ruinã. Et tuli dyadema qđ
erat in capite eius. et armil
lã de brachio illius: et attu
li ad te dñm meũ huc. Ap
prehendẽs aũt dauid vesti
menta sua scidit. omñesqз
viri qui erãt cũ eo: et plãx
erũt et fleuerũt et ieiuna
uerũt vsqз ad vesperã sup
saul et sup ionathan filiũ
eius et sup pplm dñi et su
per domũ isrl': qđ corruis
sent gladio. Dixitqз dauid
ad iuuenẽ qui nũciauerat
ei. Vnde es? Qui respõdit.
Filius hominis aduene ama
lechite ego sũ. Et ait ad eũ
dauid. Quare nõ timuis
ti mittẽ manũ tuã: ut
occideres xpm dñi? Vocãs
qз dauid vnũ de pueris su
is ait. Accedẽs irrue in eũ.
Qui percussit illũ: et mor
tuus est. Et ait ad eũ da
uid. Sanguis tuus super
caput tuũ. Os enĩ tuũ lo
cutũ est aduersũ te dicẽs.
Ego interfeci xpm dñi. Planx
it aũt dauid planctũ hu
iuscemodi sup saul et sup
ionathan filiũ eius. et p
cepit ut docerent filios iuda
arcũ: sicut scriptũ est in li
bro iustorũ. Inclita isrl' su
per mõtes tuos interfecti sũt.
Quomodo ceciderũt fortes?
Nolite annunciare in geth.
neqз annunciatis in cõpetis
ascolonis: ne forte letent'
filie philistiim: ne exultẽt
filie incircũcisorũ. Mõtes
gelboe nec ros nec pluuie
veniãt sup vos. neqз sint
agri primiciarũ: quia i
bi abiectus est clipeus for
tiũ. clipeus saul. quasi nõ
esset vnctus oleo: a sãgui
ne interfectorũ ab adipe for
tiũ. Sagitta ionathã nũ

q̄m rediit retrorsū: et gladi
us saul nō est reversus ia
nis. Saul et ionathan a
mabiles et decori in vita su
a: in morte quoq; nō sūt
divisi. Aquilis velociores:
leonib; fortiores. Filie isrl'
sup saul flete: qui vestie
bat vos coccino in delicijs:
qui p̄bebat ornamēta au
rea cultui vr̄o. Quomodo
ceciderūt fortes in p̄lio? Jo
nathan in excelsis tuis oc
cisus est. Doleo sup te frat'
mi ionatha decore nimis:
et amabilis sup amorem
mulierū. Sicut mater vni
cū amat filiū suū: ita te
diligebā. Quomodo ceci de
rūt robusti: et perierunt
arma bellica? Caplm ij.

Igitur post hec cō
suluit david dn̄m
dicens. Num ascē
dā in unā de civitatib; iu
da? Et ait dn̄s ad eū. Ascē
de. Dixitq; david. Quo as
cendā? Et respondit ei. In
hebron. Ascendit ergo da
uid et due uxores eius: achi
noem iezrahelites. et abi
gail uxor nabal carmeli.
Sed et viros qui erant cū
eo duxit david singulos
cū domo sua: et manserūt
in oppidis hebron. Vene
runtq; viri iuda: et unxerūt ibi
david ut regnaret sup do
mū iuda. Et nūciatū est
david: qđ viri iabes gala
ad sepelissent saul. Misit
ergo david nūcios ad viros
iabes galaad: dixitq; ad
eos. Benedicti vos dn̄o:
qui fecistis misc'diam hāc
cū dn̄o vr̄o saul: et sepelis
tis eū. Et nūc retribuet qui
dē vobis dn̄s misericordiā
et veritatē. Sed et ego red
dā gratiā: eo qđ fecistis v'
bū istud. Cōfortentur ma
nus vr̄e: et estote filij forti
tudinis. Licet eñ mortuus
sit dn̄s vester saul: tamen
me unxit domus iuda regē
sibi. Abner autē filius ner
p̄nceps exercitus saul. tu
lit hisboseth filiū saul et

circumduxit eū per castra: re
gē͡q; cōstituit sup galaad.
et sup gessuri. et sup iezrahel.
et sup ephraim. et sup ben
iamin: et sup isrl' uniuersū.
Quadraginta annorū erat
hysboseth filius saul cum
regnare cepisset sup isrl':
et duob; ānis regnauit. So
la aūt domus iuda seq̄ba
tur dauid. Et fuit nume
rus dierū quos cōmorat⁹
est dauid īperans in hebrō
sup domū iuda: septē an
norū et sex mensiū. Egres
susq; est abner fili⁹ ner. et
pueri hysboseth filij saul de
castris in gabaon. Porro
ioab filius saruie et pueri
dauid egressi sūt: et occur
rerūt eis iuxta piscinā ga
baon. Et cū in unū cōue
nissent e regione sederūt: hij
ex una parte piscine. et illi
ex altera. Dixitq; abner
ad ioab. Surgant pueri:
et ludant corā nobis. Et
respondit ioab. Surgāt.
Surrexerūt ergo. et transie
rūt numero duodecī de be
iamin ex parte hysboseth
filij saul: et duodecī de pu
eris dauid. Apprehensoq; u
nusquisq; capite cōparis
sui. defixit gladiū in latus
cōtrarij: et ceciderūt simul.
Uocatūq; ē nomē loci illi⁹:
ager robustorū in gabaō.
Et ortū est bellū durū sa
tis in die illa. Fugatusq;
est abner et uiri isrl' a pue
ris dauid. Erant aūt ibi
tres filij saruie: ioab. et ab
ysai. et asahel. Porro asahel
cursor uelocissimus fuit:
quasi unus ex capreis que
morant' in siluis. Psequē
bat' aūt asahel abner: et
nō declinauit ad dexterā ne
q; ad sinistrā omittēs pse
qui abner. Respexit itaq;
abner post tergū suū: et
ait. Tu ne es asahel? Qui
respōdit. Ego sū. Dixitq;
ei abner. Uade ad dexterā
siue ad sinistrā: et apphē
de unū de adolescentib;: et
tolle tibi spolia eius. No

luit aūt asahel omittere: q̄n
urgeret eū. Rursumq; locut⁹
est abner ad asahel. Rece
de noli me sequi: ne cōpel
lar cōfodere te in terrā: et
leuare nō potero faciē me
am ad ioab fratrē tuū. Qui
audire contēpsit: et nolu
it declinare. Percussit ergo
eū abner auersa hasta in
inguine et trāsfodit: et mor
tuus est in eodē loco. Oēs
q; qui transibāt per locū
in quo ceciderat asahel et
mortuus erat: subsistebāt.
Persequentibz aūt ioab et
abysai fugientē abner:
sol occubuit. Et venerūt
usq; ad collē aqueductus:
que est ex aduerso vallis
et itineris deserti in gaba
on. Cōgregatiq; sūt filij
beniamin ad abner: et
cōglobati in unū cuneū
steterūt in sūmitate tumu
li unius. Et exclamauit
abner ad ioab: et ait. Nū
usq; ad internecionē tuus
mucro deseuiet? An igno
ras q̄d periculosa sit despe
ratio? Usq; quo nō dicis
pplō: ut omittat psequi
frēs suos? Et ait ioab. Vi
uit dn̄s si locutus fuisses
mane: recessisset pplūs p
sequens fratrē suū. Inso
nuit ergo ioab buccina et
stetit omn̄s exercitus: nec
psecuti sūt ultra isrl̄: neq;
inierē certamē. Abner aūt
et viri eius abierūt per cā
pestria tota nocte illa et
transierūt iordanē: et lus
trata omī bethoron vene
rūt ad castra. Porro ioab
reuersus omisso abner cō
gregauit omnē pplm̄: et
defuerūt de pueris dauid de
cem et nouē viri. excepto
asahel. Serui aūt dauid
percusserūt de beniamin et
de viris qui erant cū abner
trecētos sexaginta: qui et
mortui sūt. Tulerūtq; asa
hel: et sepelierūt eū in se
pulchro patris sui in beth
leem. Et ābulauerūt tota
nocte ioab et viri qui erāt

cū eo: et in ipso crepusculo
pervenerūt in hebron. Cap
Facta est ergo iij.
longa cōcertatio
inter domū saul
et inter domū david. Da
vid pficiens et semp seipso
robustior: domus autē sa
ul decrescens cotidie. Nati
qz sūt filij david in hebrō.
Fuitqz primogenitus eius
amnon. de achinoem iezra
helite: et post eū chelaab
de abygail uxore nabal
carmeli. Porro tercius ab
salon: filius maacha. fi
lie tholomai regis gessur.
Quartus autē adonias fi
lius aggith: et quītus sa
fatia filius abithal. Sex
tus quoqz ietraam: de a
gla uxore david. Hij sūt
nati david in hebron. Cū
ergo esset preliū inter do
mū saul et domū david:
abner filius ner regebat
domū saul. Fuerat autē
sauli cōcubina nomine
ressa: filia ahiā. Dixitqz
hysboseth ad abner. Qua
re ingressus es ad cōcubinā
pris mei? Qui iratus ni
mis pter verba hysbo
seth. ait. Numquid caput
canis ego sū adversū iu
dā hodie qui fecerim mise
ricordiā sup domū saul
pris tui et sup fres et pxi
mos eius: et nō tradidi te i
manu david. tu requisisti
in me qđ arguēs pro mu
liere hodie? Hec faciat de
us abner et hec addat ei:
nisi quomodo iuravit
dñs david sic faciā cū eo.
ut transferat regnū de do
mo saul: et elevet thronū
david sup isrl et sup iudā.
a dan usqz bersabee. Et nō
potuit ei respondē quicqꝫ:
quia metuebat illū. Mi
sit ergo abner nūcios ad
david pro se dicētes. Cuius
est terra? Et ut loquerent.
Fac mecū amicicias: et
erit manus mea tecū: et
reducā ad te universū is
rael. Qui ait. Optime ego

faciā tecū amicicias: sed v
nā tecu peto a te dicens.
Nō videbis faciē meā an
teq̄ adduxeris michol fi
liā saul: et sic venies et
videbis me. Misit aūt da
uid nūcios ad hisboseth
filiū saul dicens. Redde
vxorē meā michol: quā
despondi michi centū pre
pucijs philisthijm. Misit
ergo hisboseth: et tulit eā
a viro suo faltiel filio la
ys. Sequebaturq; eā vir su
us plorans vsq; bahurim.
Et dixit ad eū abner. Va
de reuertē. Qui reuersus
est. Sermonē quoq; intu
lit abner ad seniores isrl'.
dicens. Tam heri q̄ nudi
usterciūs q̄rebatis dauid:
ut regnaret sup vos. Nūc
ergo facite: qm dn̄s locu
tus est ad dauid dicēs. In
manu serui mei dauid
saluabo pplm meū isrl'.
de manu philisthijm et ō
niū inimicorū eius. Locu
cutus est aūt abner etiā
ad beniamin: et abijt ut
loqueret' ad dauid in hebrō
omnia que placuerat isrl'
et uniuerso beniamin. Ve
nitq; ad dauid in hebron
cū viginti viris: et fecit da
uid abner et viris eius q̄
venerāt cū eo conuiuiū. Et
dixit abner ad dauid. Sur
gā ut cōgregē ad te dn̄m
meū regē omnē isrl'. et ie
am tecū fedus: et imperes ō
nibus sicut desiderat aīma
tua. Cū ergo deduxisset da
uid abner et ille isset in pa
ce: statī pueri dauid et io
ab venerūt cesis latronib;
cū preda magna nimis.
Abner aūt nō erat cū da
uid in hebron qm dimise
rat eū et pfectus erat in
pace: et ioab et omīs exer
citus qui erat cū eo postea
venerāt. Nūciatū est ita
q; ioab a narrantib;. Ve
nit abner filius ner ad
regē: et dimisit eū. et abi
it in pace. Et ingressus est
ioab ad regē: et ait. Qd

fecisti? Ecce venit abner ad
te. Quare dimisisti eum et
abiit et recessit? Ignoras
abner filium ner quoniam ad hoc
venit ut deciperet te. et sci-
ret exitum tuum et introitum
tuum: et nosset omnia que
agis. Egressus itaque ioab
a david misit nuncios post
abner: et reduxit eum a ci-
sterna sira ignorante david.
Cumque redisset abner in he-
bron: seorsum abduxit eum
ioab ad medium porte. ut
loqueretur ei in dolo. Et per-
cussit eum ibi in inguine: et
mortuus est in ultionem
sanguinis asahel fratris eius.
Quod cum audisset david
rem gestam. ait. Mundus
ego sum et regnum meum apud
dominum usque in sempiternum
a sanguine abner filii ner:
et veniat super caput ioab
et super omnem domum patris
eius: nec deficiat de do-
mo ioab fluxum seminis
sustinens. et leprosus: te-
nens fusum. et cadens gladi-
o. et indigens pane. Igitur
ioab et abysai frater eius
interfecerunt abner: eo quod
occidisset asahel fratrem eo-
rum in gabaon in prelio.
Dixit autem david ad ioab:
et ad omnem populum qui erat
cum eo. Scindite vestimenta
vestra. et accingimini saccis:
et plangite ante exequi-
as abner. Porro rex da-
vid sequebatur feretrum. Cum-
que sepelissent abner in he-
bron: levavit rex vocem su-
am et flevit super tumulum
abner. Flevit autem et omnis
populus. Plangensque rex
abner ait. Nequaquam ut
mori solent ignavi mor-
tuus es abner. Manus
tue non sunt ligate: et pe-
des tui non sunt compedibus
aggravati: sed sicut so-
lent cadere coram filiis ini-
quitatis corruisti. Congemi-
nansque omnis populus fle-
vit super eum. Cumque venisset
universa multitudo ci-
bum capere cum david. clara

adhuc die: iurauit dauid
dicens. Hec faciat michi
deus et hec addat: si ante
occasū solis gustauero pa-
nē vel aliud quicq̄. Omīs
q̄ pplus audiuit: et placu-
erūt eis cūcta que fecit rex
in cōspectu totius populi.
Et cognouit omē vulg⁹
et vniuersus isrl' in die il-
la: qm̄ nō actū fuisset a
rege ut occideret abner fili-
us ner. Dixit quoq; rex ad
seruos suos. Nū ignoratis
q̄m princeps et maximus
cecidit hodie in isrl'? Ego
aūt adhuc delicat⁹ et vnct⁹
rex. Porro viri isti filij sar-
uie duri michi sūt. Retri-
buat dn̄s facienti malū
iuxta maliciā suā. Capl' iiij.
Audiuit autē
filius saul qd' ce-
cidisset abner in
hebron et dissolute sūt ma-
nus eius: omīsq; isrl' ptur-
batus est. Duo aūt viri
principes latronū erant
filio saul: nomē vni baa-
na. et nomē alteri rechab.
filij remon berothite de fili-
is beniamin. Siquidē et be-
roth reputata est in benia-
min. Et fugerūt berothi-
te in gethaim: fueruntq; i-
bi aduene vsq; in tēpus il-
lud. Erat aūt ionathe fili-
o saul filius debilis pedibus.
Quinquēnis enī fuit: quā-
do venit nūcius de saul et
ionatha ex iezrahel. Tol-
lens q; eū nutrix sua fugit.
Cūq; festinaret ut fugeret:
cecidit et claudus effectus
est. Habuitq; vocabulū
miphiboseth. Venientes
igitur filij remon berothi-
te rechab et baana: ingressi
sūt feruente die domū hys-
boseth. Qui dormiebat su-
per stratū suū meridie: et
ostiaria domus purgans
triticū obdormiuit. Assu-
mētes spicas tritici latent'
ingressi sūt: et percusserūt
eū in inguine rechab et ba-
ana frater eius et fugerūt.
Cū aūt ingressi fuissent

domū. ille dormiebat sup
lectū suū in cōclaui: et per
cucientes interfecerunt e
ū. Sublatoq; capite eius
abierunt per viā deserti to
ta nocte: et attulerunt cap̄t
hysboseth ad dauid in he
bron. Dixeruntq; ad regē.
Ecce caput hysboseth filij
saul inimici tui qui q̄rebat
aīam tuā: et dedit dn̄s do
mino nr̄o regi vltiones
hodie de saul et de semīe eiꝰ.
Respōdens aūt dauid rechab
et baana fratri eius filijs
remon berothei: dixit ad
eos. Viuit dn̄s qui eruit aī
mā meā de omī angusti
a: qm̄ eū qui ānūciauerat
michi et dixerat mortuus
est saul. qui putabat se
pspera nūciare tenui et
occidi eū in syceleg: cui o
portebat mercedē me dare
pro nūcio. Qn̄to magis
nūc cū homīes impij int̄
fecerunt virū innoxiū in do
mo sua. sup lectū suū: nō
querā sanguinē eius de ma
nu vr̄a et auferā vos de t̄
ra? Pcepit itaq; dauid pu
eris: et interfecerunt eos. Pre
cidentesq; manus et pedes
eorū: suspenderunt eos sup
piscinā in hebron. Caput
aūt hisboseth tulerunt: et
sepelierunt in sepulchro ab
ner in hebron. Capl'm v.

Et venerunt vniu̇
se tribus isrl' ad
dauid in hebron.
dicētes. Ecce nos os tuū et
caro tua sumꝰ. Sed et heri
et nudiustercius cū esset
saul rex sup nos: tu eras
educēs et reducēs isrl'. Dix
it aūt dn̄s ad te. Tu pas
ces p̄plm meū isrl': et tu eris
dux sup israel. Venerunt q̄
et senes de isrl' ad regē in
hebron. Et percussit cū eis
rex dauid fedus in hebrō
corā dn̄o: vnxeruntq; da
uid in regē sup isrl'. Filius
triginta ānorū erat da
uid cū regnare cepisset: et
q̄draginta ānis regnauit.
In hebron regnauit sup

iudā septē ānis et sex men-
sibus: in ihrlm aūt reg-
nauit triginta et trib9 an-
nis sup omnē isrl' et iudā.
Et abijt rex et omēs viri
qui erant cū eo in ihrlm:
ad iebuseū habitatorē
terre. Dictūq; est ad da-
uid ab eis. Nō ingredie-
ris huc: nisi abstuleris
cecos et claudos dicentes.
Nō ingredietur dauid huc.
Cepit aūt dauid arcē sy-
on: hec est ciuitas dauid.
Posuerat eī dauid in
die illa premiū qui pcus-
sisset iebuseū. et tetigisset
domatū fistulas: et abstu-
lisset cecos et claudos odi-
entes aīam dauid. Idcir-
co dicitur in puerbio. Cecus
et claudus nō intrabūt
templū. Habitauit aūt
dauid in arce: et vocauit
eā ciuitatē dauid: et edi-
ficauit per gyrū a mello
et intrinsecus. Et ingredie-
batur pficiens atq; suc-
crescens: et dn̄s deus exerci-
tuū erat cū eo. Misit quoq;
hyram rex tyri nūcios ad
dauid. et ligna cedrina et
artifices lignorū. artifices
q; lapidū ad parietes: et
edificauerūt domū dauid.
Et cognouit dauid qm̄ cō-
firmasset eū dn̄s regē su-
per isrl': et qm̄ exaltasset
regnū eius sup pplm suū
isrl'. Accepit ergo dauid
adhuc cōcubinas et uxo-
res de ihrlm: postq̄ vene-
rat de hebron. Natiq; sūt
dauid et alij filij et filie.
Et hec nomīa eorū: qui
nati sūt ei in ihrlm. Sa-
mua. et sobab. et nathā.
et salomon. et ybaar. et
helysua. et nepheg. et ia-
phia. et helisama. et heli-
da. et heliphelech. Audierūt
vero philisthijm qd' vnxis-
sent dauid regē sup isrl':
et ascenderūt vniuersi ut
quererent dauid. Quod cū
audisset dauid: descendit
in p̄sidiū. Philisthijm aūt
venientes: diffusi sūt ī val-

le raphaim. Et cōsuluit da
uid dñm dicens. Si ascen
dā ad philistijm. et si da
bis eos in manu mea? Et
dixit dñs ad dauid. Ascen
de: quia tradens tradam
philistijm in manu tua.
Venit ergo dauid in baal
pharasim: et percussit eos
ibi. Et dixit. Diuisit dñs
inimicos meos corā me: si
cut diuiduntur aque. Propte
rea vocatū est nomē loci
illius baalpharasim. Et
reliquerūt ibi sculptilia
sua: que tulit dauid et vi
ri eius. Et addiderūt ad
huc philistijm ut ascende
rent: et diffusi sunt in val
le raphaim. Cōsuluit aūt
dauid dñm. Qui respon
dit. Nō ascendas: sed gy
ra post tergū eorū: et ve
nies ad eos ex aduerso pi
rorū. Et cū audieris soni
tū gradientis in cacumine
pirorū: tūc inibis preliū:
quia tūc egredietur dñs an
te faciē tuā. ut percutiat
castra philistijm. Fecit ita
qz dauid sicut preceperat ei
dñs: et percussit philistijm
de gabaa usqz dū venias
i geser. Capl' vi.
Congregauit
aūt rursū dauid
omnes electos ex isrl' trigi
ta milia: surrexitqz et abi
it et uniuersus populus qui
erat cū eo de viris iuda:
ut adducerent archā dei
sup quā inuocatū est no
men dei exercituū sedentis
in cherubin sup eā. Et i
posuerūt archā dñi sup
plaustrū nouū: tulerūt
qz eā de domo aminadab
qui erat in gabaa. Oza
aūt et haio filij amina
dab minabant plaustrū
nouū. Cūqz tulissent eā
de domo aminadab qui e
rat in gabaa custodiēs
archā dei: haio precedebat
archā. Dauid aūt et o
mis isrl' ludebant corā
dño: in omnibz lignis fa
brefactis. et cytharis et

liris. et tympanis et sistris.
et cymbalis. Postq̄ aūt
venerūt ad areā nachor
extendit manū oza ad
archā dei. et tenuit eā: quo-
calcitrabāt boues et de-
clinauerāt eā. Iratusq̄ʒ
ē idignatione dn̄s cont̄ o-
zam: et percussit eū sup te-
meritatē. Qui mortuus
est ibi iuxta archā dei. Cō-
tristatus est aūt dauid:
eo q̄d percussisset dn̄s ozā.
Et vocatū est nomē loci
illius percussio oze: usq̄ʒ i
diē hanc. Et extimuit da-
uid dn̄m in die illa di-
cens. Quomō ingredietᷣ
ad me archa dn̄i? Et no-
luit deuertere ad se archā
dn̄i in ciuitatē dauid: sed
deuertit eā in domū obe-
dedom gethei. Et habita-
uit archa dn̄i in domo o-
bededom gethei. trib; mē-
sibus. Et benedixit dn̄s o-
bededom et omnē domū
eius. Nūciatūq̄ʒ est regi da-
uid: quia benedixisset do-
minus obededom et omīa
eius ꝓpter archā dei. Abijt
ergo dauid: et adduxit ar-
chā dei de domo obededom
in ciuitatē dauid cū gau-
dio. Cūq̄ʒ trāscendissent q̄
portabāt archā dn̄i sex
passus: imolabāt bouē
et arietē. Et dauid salta-
bat totis virib; ante dn̄m.
Porro dauid accinctus e-
rat ephod lineo. Et dauid
et omīs domus isrl' duce-
bant archā testamēti dn̄i:
in iubilo. et in clangore
bucine. Cūq̄ʒ intrasset ar-
cha dn̄i in ciuitatē dauid:
michol filia saul ꝓspici-
ens per fenestrā. vidit re-
gem dauid subsilientē at-
q̄ʒ saltantē corā dn̄o. et des-
pexit eū in corde suo. Et in-
troduxerūt archā dei et
posuerūt eā in loco suo.
in medio tabernaculi qd̄
tetenderat ei dauid. Et ob-
tulit dauid holocausta
corā dn̄o et pacifica. Cū-
q̄ʒ cōplesset offerens holo-

cauistū et pacifica: bene
dixit pplīn in nomīe dn̄i
exercituū. et partitus est
uniuerse multitudini isrl'
tam viro q̄ mulieri singu
lis collirida panis unā.
et assaturā bubale carnis
unā: et similā frixā oleo
Et abijt omnīs pplis un⁹
quisq; in domū suā. Reu
sus q; ē dauid: ut bn̄diceret
domum suē. Et egressa mi
chol filia saul in occursū
dauid ait. Q̄m gloriosus
fuit hodie rex isrl' discoope
riens se ante ancillas ser
uorū suorū: et nudatus ē
quasi si nudet' unus de scur
ris. Dixitq; dauid ad mi
chol. Ante dn̄m qui elegit
me potius q̄ patrē tuū
et q̄ omnē domū ei⁹. et p̄ce
pit michi ut essem dux su
per pplīn dn̄i isrl'. et ludā
et vilior fiā plusq̄ factus
sū. et ero humilis in oculis
meis: et cū ancillis de q̄
bus locuta es gloriosior
apparebo. Igit' michol filie
saul nō est natus filius:
usq; ad diē mortis sue.

Cap̄ vii.

Factū est autē cū sedisset
rex in domo sua.
et dn̄s dedisset ei requiem
undiq; ab uniuersis inimi
cis suis: dixit ad nathan
p̄phetā. Vides ne q͞d ego
habitē in domo cedrina:
et archa dei posita sit. in
medio pelliū. Dixitq; na
than ad regē. Omē quod
est in corde tuo vade fac:
quia dn̄s tecū est. Factū ē
autē in nocte illa: et ecce
sermo dn̄i ad nathan di
cens. Vade. et loq̄re ad ser
uū meū dauid. Hec dicit
dn̄s. Nūquid tu edificab'
michi domū ad habitan
dū. Neq; enī habitaui i
domo ex die qua eduxi fili
os isrl' de terra egipti. usq;
in diē hanc: sed ambula
bā in tabernaculo et in te
torio per cuncta loca que
transiui cū omnib; filijs is
rael. Nūquid loquēs locu

tus sū ad vnā de tribubꝫ
isrl' cui p̄cepi ut pasceret
ꝑplm̄ meū isrl' dicens: q̄re
nō edificasti michi domū
cedrinā? Et nūc hec dices
seruo meo dauid. Hec di
cit dn̄s exercituū. Ego tu
li te de pascuis sequentem
greges. ut esses dux super
ꝑplm̄ meū isrl': et fui tecū
in omnibus vbicūq; ābu
lasti. et interfeci vniuersos
īimicos tuos a facie tua.
Feciq; tibi nomē grande
iuxta nomē magnorū
qui sūt in terra: et ponā
locū ꝑplō meo isrl': et plā
tabo eū et habitabo cū
eo. et nō turbabit' āplius:
nec addent filij īiquitatis
ut affligant eū sicut pri
us. ex die qua cōstitui iu
dices sup ꝑplm̄ meū isrl':
et requiē dabo tibi ab ō
nibꝫ īimicis tuis. Predicit
q; tibi dn̄s: qđ domū fa
ciat tibi dn̄s. Cūq; cōple
ti fuerint dies tui et dormi
eris cū patribꝫ tuis: susci
tabo semen tuū post te. qđ
egredietur de utero tuo: et fir
mabo regnū eius. Ipse e
dificabit domū nomīi me
o: et stabiliā thronū reg
ni eius vsq; in sempiternū.
Ego ero ei in patrē: et ipse
erit michi in filiū. Qui si
īique aliquid gesserit: ar
guā eū in virga virorū.
et in plagis filiorū hoīm.
Misericordiam aūt meā non
auferā ab eo: sicut abstu
li a saul quē amoui a fa
cie mea. Et fidelis erit do
mus tua. et regnū tuū vs
q; ineternū ante faciē me
am: et thronus tuus erit
firmus iugiter. Secundū ōni
a verba hec et iuxta vni
uersā visionē istā: sic lo
cutus est nathan ad da
uid. Ingressus est aūt rex
dauid. et sedit corā dn̄o:
et dixit. Quis ego sū dn̄e
deus et que domus mea:
quia adduxisti me huc
vsq;? Sed et hoc paruū vi
sū est in cōspectu tuo do

mine deus: nisi loq̄reris e
tiā de domo serui tui in lō
ginquū. Ista est enī lex a
dam dn̄e deus. Quid ergo
addē poterit adhuc dauid
ut loquat̄ ad te? Tu enī
scis seruū tuū dn̄e deus.
Pter verbū tuū. et scdm
cor tuū fecisti om̄ia mag
nalia hec: ita ut notū fa
ceres seruo tuo. Idcirco mag
nificatus es dn̄e deus: q̄a
nō est similis tui: neq; est
deus extra te. in omnibus
que audiuim' auribz nos
tris. Que est aūt ut p̄plus
tuus isrl' gens in terra. p̄p
ter quā iuit deus ut redi
meret sibi eā in p̄plm. et
poneret sibi nomē. faceretq;
eis magnalia et horribili
a sup terrā: a facie p̄pli
tui quē redemisti tibi ex e
gipto gente et deo eius?
Et firmasti tibi p̄plm tuū
isrl' in p̄plm sempiternū:
et tu dn̄e factus es eis in
deū. Nunc ergo dn̄e deus v
bū qd' locutus es sup ser
uū tuū et sup domū eius
suscita in sempiternū: et
fac sicut locutus es. et mag
nificet̄ nomē tuū usq; in
sempiternū: atq; dicat̄.
Dn̄s exercituū deus sup is
rael. Et domus serui tui
dauid erit stabilita corā
dn̄o: quia tu dn̄e exercitu
ū deus isrl' reuelasti auri
culā serui tui dicēs. Do
mū edificabo tibi. Pter
ea īuenit seruus tuus cor
suū: ut oraret te oratiōē
hac. Nunc ergo dn̄e deus
tu es deus: et verba tua e
runt vera. Locutus es enī
ad seruū tuū bona hec.
Incipe igit̄ et benedic do
mui serui tui ut sit in se
piternū corā te: quia tu
dn̄e deus locutus es et bn̄
dictione tua benedicet̄ do
mus serui tui in sēpiternū.

F Actū Capl'm viii
est autē post hec
pcussit dauid
philisthim: et humiliauit e
os. Et tulit dauid frenū tri

buti de manu philistijm.
Et percussit moab: et men
sus est eos funiculo coequās
terre. Mensus est autē du
os funiculos: vnū ad oc
cidendū: et vnū ad viuifi
candū. Factusq3 est moab
dauid seruiens sub tribu
to. Et percussit dauid ada
dezer. filiū rohob. regē so
ba: quādo pfectus est ut do
minaretur sup flumen eu
fraten. Et captis dauid
ex parte eius mille septin
gentis equitib3. et viginti
milib3 peditū: subnerua
uit omēs iugales curruū.
Dereliquit autē ex eis cen
tū currus. Venit quoq3
syria damasci: ut psidiū
ferret adadezer regi soba.
Et percussit dauid de syria
viginti duo milia viroꝝ.
Et posuit dauid psidiū
in syria damasci: factaq3
est syria. dauid seruiens
sub tributo. Seruauit do
minus dauid: in omnib3
ad quecūq3 pfectus ē. Et tulit
dauid arma aurea que ha
bebant serui adadezer: et
detulit ea in ierlm. Audi
uit autē thou rex emath.
qd percussisset dauid omē
robur adadezer: et misit thou
ioram filiū suū ad regē
dauid ut salutaret eū. cō
gratulans. et gracias age
ret. eo qd expugnasset a
dadezer. et percussisset eum.
Hostis quippe erat thou
adadezer. Et in manu eius
erant vasa argentea. et
vasa aurea. et vasa erea:
que et ipsa sanctificauit
rex dauid domino. cum
argento et auro. que sāc
tificauerat de vniuersis gē
tib3 quas subegerat de sy
ria et moab. et filijs am
mon et philistijm. et a
malech: et de manubijs
adadezer filij rohob. regis
soba. Fecit quoq3 dauid no
men sibi cū reuerteretur cap
ta syria in valle salinaꝝ.
cesis duodecim milib3. Et po
suit in ydumea custodes:

statuitq; p̄sidiū. Et facta
est uniuersa ydumea ser
uiens dauid. Et seruauit
dn̄s dauid in om̄ibȝ ad q̄
cūq; pfectus est. Et regna
uit dauid sup omnē isrl̄.
Faciebat quoq; dauid iudi
ciū et iusticiā om̄i pplo suo.
Joab aūt filius seruie erat su
per exercitū. Porro iosaphat
filius ahilud erat a commen
tariis: et sadoch filius achi
tob. et achimelech filius a
biathar sacerdotis. et sarai
as scriba. Banaias autē
filius ioiada sup cerethi et
phileti. Filii aūt dauid sac
dotes erant. Capitulū ix.

ET dixit dauid. Pu
tas ne est aliq̄s
qui remanserit
de domo saul vt faciā cū e
o misericordiā ꝑpter iona
than? Erat aūt de domo
saul seruus nomīe syba.
Quē cū vocasset ad se rex:
dixit ei. Tu ne es syba? Et
ille respondit. Ego sū suus
tuus. Et ait rex. Num sup
est aliquis de domo saul.
ut faciā cū eo misc̄diā dei?
Dixitq; syba regi. Super
est filius ionathan debil
pedibȝ. Ubi inquit est? Et
syba ad regē. Ecce ait in do
mo est machir filii amihel
in lodabar. Misit ergo rex
dauid: et tulit eū de domo
machir filii amihel de loda
bar. Cū aūt venisset mi
phiboseth filius ionathā
filii saul ad dauid: corruit
in faciē suā et adorauit.
Dixitq; dauid. Miphibo
seth. Qui respondit. Assū
seruus tuus. Et ait ei da
uid. Ne timeas: quia fa
ciens faciā in te misc̄diā
ꝑpter ionathan patrē tuū:
et restituā tibi omēs agros
saul pr̄is tui: et tu come
des panē in mensa mea
semp. Qui adorans eum
dixit. Quis ego sū seruus
tuus? q̄m respexisti super
canē mortuū similē mei.
Vocauit itaq; rex sybam
puerū saul: et dixit ei. Om

a queamq; fuerũt saul. et
uniuersã domũ eius: dedi
filio dñi tui. Operare igit'
ei terrã tu et filij tui et serui
tui: et inferes filio dñi tui ci-
bos ut alat'. Miphiboseth
aũt filius dñi tui: comedet
semp panẽ sup mensã me-
am. Erant aũt syba quĩde-
cim filij: et viginti serui.
Dixitq; syba ad regẽ. Sicut
iussisti dñe mi rex seruo tu-
o sic faciet seruus tuus: et
miphiboseth comedet super
mensã tuã. quasi vnus de
filijs regis. Habebat autẽ
miphiboseth filiũ paruulũ
nomĩe micha. Omnis vero
cognatio domus syba ser-
uiebat miphiboseth. Por-
ro miphiboseth habitabat
in ierlm. quia de mensa re-
gis iugit' vescebat': et erat
claudus vtroq; pede. Capl'

Factũ est aũt x.
post hec vt more-
ret' rex filior' am-
mon: et regnaret anon fi-
lius eius p eo. Dixitq; dauid.

Faciã misericordiam cũ anon
filio naas: sicut fecit pat'
eius mecũ misericordiã. Mi-
sit ergo dauid cõsolans eũ
per seruos suos: sup pr̃is
interitu. Cũ aũt venissent
serui dauid in terrã filiorũ
ãmon: dixerũt principes fi-
liorũ ãmon ad anon dñm
suũ. Putas qđ pp' hono-
rem pr̃is tui. dauid miserit
ad te cõsolatores: et nõ ide-
o ut inuestigaret et explora-
ret ciuitatẽ. et euerteret eã
misit dauid seruos suos
ad te. Tulit itaq; anon ser-
uos dauid: rasitq; dimidi-
am partẽ barbe eor': et p̃-
cidit vestes eorũ medias
vsq; ad nates: et dimisit
eos. Quod cũ nũciatũ es-
set dauid: misit in occursũ
eorũ. Erant eñi viri cõfusi
turpit' valde. Et mãdauit
eis dauid. Manete iericho
donec crescat barba vr̃a:
et tũc reuertimini. Videntes
aũt filij ãmon qđ iniuriã
fecissent dauid: miserunt

et cõduxerũt mercede syrũ
rohob. et syrũ soba. viginti
milia peditũ: et a rege
maacha mille viros: et ab
ysthob duodecĩ milia viro
rũ. Quod cũ audisset da
uid: misit ioab et omnẽ
exercitũ bellatorũ. Egressi
sũt ergo filij ãmon: et di
rexerũt aciẽ ante ipm̃ itro
itũ porte. Syrus aũt soba
et rohob et ysthob et maa
cha seorsũ erant in campo.
Videns igit ioab qđ ꝑpara
tũ esset aduersũ se preliũ
et ex aduerso et post tergũ:
elegit ex omĩbus electis isrl.
et instruxit aciẽ contra syrũ.
Reliquã aũt partẽ pp̃li tra
didit abysai fratri suo. Q̃
direxit aciem aduersũ fili
os ãmon. Et ait ioab. Si
ꝑualuerint aduersũ me
syri: eris michi in adiutori
ũ. Si aũt filij ãmon ꝑua
luerint aduersũ te: auxilia
bor tibi. Esto vir fortis: et
pugnemus pro pplõ nr̃o et
ciuitate dei nr̃i. Dñs autẽ

faciet quod bonũ est in cõ
spectu suo. Iniit itaq; ioab
et pp̃lus eius qui erat cũ eo
certamẽ contra syros: qui
statim fugerũt a facie eius.
Filij aũt ãmon videntes qđ
fugissent syri. fugerũt et ip
si a facie abysai: et ingressi
sũt ĩ ciuitatẽ. Reversusq; est
ioab a filijs ãmon: et venit
ierlm̃. Videntes igit syri q
niã corruissent corã isrl:
cõgregati sũt parit. Misit
q; adadezer et eduxit syros
qui erãt trans fluuiũ: et
adduxit exercitũ eorũ. So
bach aũt magister milicie
adadezer. erat princeps eorũ.
Qđ cũ nũciatũ esset dauid
cõtraxit omnẽ isrl et trãsi
uit iordanem: venitq; in he
lema. Et direxerũt aciẽ syri
ex aduerso dauid: et pugna
uerũt contra eũ. Fugeruntq; sy
ri a facie isrl. Et occidit da
uid de syris septingẽtos cur
rus. et quadraginta milia
equitũ: et sobach principẽ
milicie percussit: qui statim

mortuus est. Videntes autē
vniuersi reges qui erant in
p̄sidio adadezer. victos se ab
isrl'. fecerūt pacē cū isrl'. et
seruierūt eis. Timueruntq;
syri auxiliū p̄bere filiis am
mon. Capl' xi.

Factū est autē verte
te āno eo tēpore
quo solent reges ad bella
procedere: misit dauid ioab
et seruos suos cū eo et vni
uersū isrl'. et vastauerūt
filios āmon. et obsederūt
rabbath. Dauid autē remā
sit in ihrlm. Dū hec agerē
tur: accidit ut surgeret da
uid de stratu suo post meri
diem. et deābularet in sola
rio domus regie. Viditq;
mulierē se lauantē ex aduer
so sup solariū suū. Erat autē
mulier pulchra valde. Mi
sit ergo rex: et requisiuit q̄
esset mulier. Nūciatūq; est
ei: qd' ipa esset bethsabee
filia heliam. vxor vrie het
thei. Missis itaq; dauid
nūciis tulit eā. Que cum
igressa esset ad illū: dormi
uit cū ea. Statimq; sāctifica
ta est ab īmūdicia sua. Et
reuersa est domū suā cōcep
to fetu. Mittensq; nūci
auit dauid: et ait. Cōcepi.
Misit autē dauid ad ioab.
dicens. Mitte ad me uriā
hetheū. Misitq; ioab uriā
ad dauid. Quesiuitq; da
uid quā recte ageret ioab
et p̄plus: et quomō āminis
traret' bellū. Et dixit dauid
ad uriā. Vade ī domū tuā:
et laua pedes tuos. Egress'
est urias de domo regis: se
cutusq; est eū cibus regi'.
Dormiuit autē urias ante
portā domus regie. cū ali
is seruis dñi sui: et nō descē
dit ad domū suā. Nūciatū
q; est dauid a dicentibus. Nō
iuit urias ad domū suā.
Et ait dauid ad uriā. Nū
quid nō de via venisti? Qua
re nō descendisti ad domū
tuā? Et ait urias ad da
uid. Archa et isrl' et iuda
habitant in papilionibus:

et dñs meus ioab. et serui
dñi mei sup faciē terre ma-
nent: et ego īgrediar do-
mū meā ut comedā et bi-
bā. et dormiā cū vxore mea?
Per salutē tuā et per salutē
aīme tue: qđ nō faciā rem
hanc. Ait ergo dauid ad vri-
am. Mane hic etiā hodie:
et cras dimittā te. Mansit
vrias in ihrlm die illa et
altera. Et vocauit eū da-
uid ut comederet corā se et
biberet: et inebriauit eū. Qui
egressus vespe dormiuit in
stratu suo cū seruis dñi sui:
et in domū suā nō descēdit.
Factū est ergo mane et scrip-
sit dauid epistolā ad ioab:
misitq; p manū vrie scribēs
in epistola. Ponite vriā ex
aduerso belli vbi fortissimū
preliū est: et derelinquite eū.
ut percussus intereat. Igitur cū
ioab obsideret vrbē: posuit
vriā in loco vbi sciebat vi-
ros esse fortissimos. Egressi
q; viri de ciuitate: bellabāt
aduersū ioab. Et ceciderūt

de populo seruorū dauid:
et mortuus est etiā vrias
hetheus. Misit itaq; ioab
et nūciauit dauid omīa
verba prelii: precepitq; nūcio
dicens. Cum cōpleueris uni-
uersos sermones belli ad
regē: si eū videris indignari
et dixerit. qre accessistis ad
murū ut pliaremini. an ig-
norabatis qđ multa desup
ex muro tela mittant? quis
percussit abimelech filiū ier-
roboseth? nōne mulier mi-
sit sup eū fragmentū mole
de muro et interfecit eū i the-
bes. quare iuxta murū ac-
cessistis: dices. Etiā seruus
tuus vrias hetheus occubu-
it. Abiit ergo nūcius: et ve-
nit et narrauit dauid oīa
que preceperat ei ioab. Et dix-
it nūcius ad dauid. Preua-
luerūt aduersū nos viri:
et egressi sūt ad nos in a-
grū. Nos autē facto impetu
persecuti eos sum' usq; ad
portā ciuitatis: et direxerūt
iacula sagittarii ad seruos

tuos ex muro desup: mortui
q; sunt de servis regis: quin
etiā servus tuus urias ethe
us mortuus est. Et dixit da
uid ad nunciū. Hec dices io
ab. Nō te frangat ista res
Varius enī eventus est pli:
et nunc hunc nunc illū cōsu
mit gladius. Cōforta bella
tores tuos adversū urbē ut
destruas eā: et exhortare eos.
Audivit aūt uxor urie qđ
mortuus esset urias vir su
us: et planxit eū. Transac
toq; luctu misit dauid et in
troduxit eā in domū suā:
et facta est ei uxor. Peperit
q; ei filiū. Et displicuit vbū
hoc quod fecerat dauid co
ram domino. Caplm xii.

Misit ergo dn̄s na
than ad dauid.
Qui cū venisset
ad eū: dixit ei. Duo viri e
rant in civitate una: un9
dives et alter paup. Dives
habebat oves et boves plu
rimos valde: paup aūt ni
chil habebat omnino preter
ovē unā parvulā quam
emerat et nutrierat. et que
creverat apud eū cū filiis
eius. simul de pane illius
comedens. et de calice eius bi
bens. et in sinu illius dormi
ens: eratq; illi sicut filia.
Cū aūt pegrinus quidā ve
nisset ad divitē. parcens il
le sumē de ovibus et de bobz
suis. ut exhiberet cōvivium
peregrino illi qui venerat
ad se: tulit ovē viri pau
peris. et pparavit cibos ho
mini qui venerat ad se. I
ratus aūt indignatione da
uid adversus hominē illū
nimis: dixit ad nathan.
Vivit dn̄s: qm̄ filius mor
tis est vir qui fecit hoc. O
vem reddat in quadruplū:
eo qđ fecerit verbū istud et
nō pepercit. Dixit aūt na
than ad dauid. Tu es ille
vir. Hec dicit dn̄s ds̄ isrl̄.
Ego unxi te in regē sup is
rael: et ego erui te de manu
saul. et dedi tibi domū dn̄i
tui. et uxores dn̄i tui in si-

nu tuo: dediq; tibi domū isrl'
et iuda. Et si parua sūt ista:
adiciā tibi multo maiora.
Quare ergo cōtempsisti ver
bū dñi: ut faceres malū in
cōspectu meo? Uriā hetheū
percussisti gladio: et uxorem
illius accepisti tibi uxorem:
et īterfecisti eū gladio filiorū
āmon. Quamobrē nō recedet
gladius de domo tua usq;
in sempiternū: eo qd' despexe
ris me. et tuleris uxorē urie
hethei. ut esset uxor tua. Ita
q; hec dicit dñs. Ecce ego
suscitabo sup te malū de do
mo tua: et tollā uxores tu
as in oculis tuis. et dabo
proximo tuo: et dormiet cū
uxoribz tuis in oculis solis
huius. Tu eī fecisti abscō
dite: ego vero faciā verbū
istud in cōspectu omīs isrl'.
et in cōspectu solis. Et dix
it dauid ad nathan. Pec
caui dño. Dixitq; nathan
ad dauid. Dñs quoq; trās
tulit pctm tuū: nō morie
ris. Uerūtamen quoniā

blasphemare fecisti inimicos
nomē dñi: ppter verbū hoc
filius qui natus est tibi
morte morietur. Et reuersus
est nathan in domū suā.
Percussitq; dñs paruulum
quē pepererat uxor urie da
uid: et desperatus est. Dep
catusq; est dauid dñm pro
paruulo. Et ieiunauit da
uid ieiunio: et īgressus se
orsū iacuit sup terrā. Ue
nerūt aūt seniores domus
eius: cogentes eū ut surge
ret de terra. Qui noluit:
neq; comedit cū eis cibū.
Accidit aūt die septima:
ut moreretur infans. Timu
eruntq; serui dauid nūciare
ei: qd' mortuus esset par
uulus. Dixerūt eī. Ecce
cū paruulus adhuc viueret.
loqbamur ad eū et nō audi
ebat vocē nrām: quāto
magis si dixerim' mortu
us est puer se affliget? Cū
ergo audisset dauid seruos
suos mussitātes: itellexit
qd' mortuus esset īfantulus

Dixitq ad seruos suos. Nū
quid mortuus est puer? Qui
responderūt ei. Mortuus ē.
Surrexit igit̄ dauid de terra:
et lotus unctusq est. Cūq
mutasset uestē. īgressus ē
domū dn̄i et adorauit: et
uenit in domū suā: petiuit
q ut ponerēt ei panē. et
comedit. Dixerūt autē ei
serui sui. Quis est sermo
quē fecisti? Pter infantē
cū adhuc uiueret ieiunas
ti et flebas: mortuo autē
puero surrexisti et comedis
ti panē? Qui ait. Pter in
fantē cū adhuc uiueret ie
iunaui et fleui. Dicebam
eīn. Quis scit si forte donet
eū michi dn̄s: et uiuet in
fans? Nūc aūt quia mor
tuus est. q̄re ieiuno? Nun
quid potero eū reuocare
āplius? Ego uadā magis
ad eū: ille uero nō reuertet̄
ad me. Et cōsolatus ē da
uid bethsabee uxorē suā.
Ingressusq ad eā: dormi
uit cū ea. Que genuit fi-
liū: et uocauit nomē eius
salomon: et dn̄s dilexit eū.
Misitq in manu nathan
pphete: et uocauit nomē eī
amabilis dn̄o. eo qd̄ dilige
ret eū dn̄s. Igit̄ pugnabat
ioab cōtra rabbath filiorū
āmon: et expugnabat ur
bem regiā. Misitq ioab nū
cios ad dauid dicens. Dimi
caui aduersū rabbath: et
capienda est urbs aquarū.
Nūc igitur cōgrega reliquā
partē ppli. et obside ciuitatē
et cape eā: ne cū a me uas
tata fuerit urbs. nomini meo
ascribat̄ uictoria. Cōgre
gauit itaq dauid omnem
pplm: et pfectus est adūsū
rabbath. Cūq dimicasset
cepit eā: et tulit dyadema
regis eorū de capite eius pō
do auri talentū. habens gē
mas p̄ciosissimas: et īposi
tū est sup caput dauid. Sz
et predā ciuitatis asporta
uit multā ualde. Pplm quoq
eius adducens serrauit: et
circūegit sup eos ferrata car-

penta. Divisitque cultris: et
trāsduxit in typo laterū.
Sic faciebat universis civitati
bus filiorū āmon: et reū
sus est david et omīs exer
citus in ihrlm. Capl' xiii
[F]actū est aūt post
hec ut absalon fi
lii david sororē spe
ciosissimā vocabulo tha
mar. adamaret āmon fili'
david. et deperiret in eā val
de: ita ut egrotaret ppter a
morē eius: q'a cū esset vir
go difficile ei videbat' ut
quippiā inhoneste ageret
cū ea. Erat aūt āmon a
micus nomīe ionadab. fi
lius semaa fratris david:
vir prudens valde. Qui
dixit ad eū. Quare sic at
tenuaris macie fili regis
per singulos dies? Cur nō
indicas michi? Dixitque ā
mōn. Thamar sororē fris
mei absalon amo. Cui res
pondit ionadab. Cuba su
per lectū tuū: et lāguorē
simula. Cūque venerit pat
tuus ut visitet te: dic ei.
Veniat oro thamar soror
mea ut det michi cibū. et
faciat pulmentū: ut come
dā de manu eius. Accubu
it itaque āmon: et quasi e
grotare cepit. Cūque venis
set rex ad visitandū eū: a
it āmon ad regē. Veniat
obsecro thamar soror mea.
ut faciat in oculis meis
duas sorbiciunculas: et ci
bū capiā de manu eius.
Misit ergo david ad tha
mar domū dicens. Veni i
domū āmon fris tui: et
fac ei pulmentū. Venitque
thamar in domū āmon
fratris sui. Ille aūt iacebat.
Que tollens farinā cōmis
cuit: et liquefaciens in ocul
eius coxit sorbiciunculas.
Tollensque qd' coxerat. effu
dit et posuit corā eo: et no
luit comedē. Dixitque āmō.
Eiicite universos a me. Cū
que eiecissent omnes: dixit am
mon ad thamar. Infer ci
bū in cōclavi: ut vescar

de manu tua. Tulit ergo tha
mar sorbiciūculas quas fe
cerat: et intulit ad amon fra
trē suū in conclaui. Cūq; ob
tulisset ei cibū: apprehendit
eā et ait. Veni cuba mecū
soror mea. Que respondit
ei. Noli frater mi: noli op
primere me. Neq; enī hoc fas
est in isrl'. Noli facere stulticia
am hanc. Et ego enī ferre
nō potero obprobriū meū:
et tu eris quasi unus de insipiē
tibus in isrl'. Quin potius
loquere ad regē: et nō nega
bit me tibi. Noluit aūt ac
quiescere precibus eius: sed p̄
ualens viribus oppressit eā:
et cubauit cū illa. Et exo
sā eā habuit amon o
dio magno nimis: ita ut
maius esset odiū quo ode
rat eā. amore quo ante di
lexerat. Dixitq; ei amon.
Surge et vade. Que respon
dit ei. Maius est hoc ma
lū quod nūc agis adūsū
me: quā quod ante fecisti.
expellens me. Et noluit au
dire eā: sed vocato puero q̄
ministrabat ei dixit. Eice hanc
a me foras: et claude ostiū
post eā. Que induta erat ta
lari tunica. Huiuscemodi
enī filie regis virgines ves
tibus utebantur. Eiecit itaq;
eā minister illius foras: clau
sitq; fores post eā. Que as
pergens cinerē capiti suo.
scissa talari tunica. īpositis
q; manibus sup caput suū:
ibat ingrediens et clamans.
Dixit aūt ei absalon frater
suus. Num amon frater
tuus concubuit tecū? Sed
nūc soror tace: frater tuus
est: neq; affligas cor tuū p
hac re. Mansit itaq; tha
mar contabescens in domo
absalon fratris sui. Cū aūt
audisset rex dauid uba hec:
contristatus est valde. Et no
luit contristare spiritū filii
sui. quia diligebat eū: quia
primogenitus erat ei. Porro
nō est locutus absalon
ad amon: nec malū nec
bonū. Oderat enī absalon

ãmon: eo qđ violasset tha
mar sororẽ suã. Factũ est aũt
post tẽpus biennij ut tonde
rent oues absalon in baa
lasor: que est iuxta ephraĩ.
Et vocauit absalon omẽs
filios regis. Venitq; ad re
gẽ: et ait ad eũ. Ecce tonde
tur oues serui tui: veniat
oro rex cũ seruis suis ad ser
uũ suũ. Dixitq; rex ad ab
salon. Noli fili mi. noli ro
gare ut veniam⁹ omẽs: et
grauemus te. Cũ aũt coge
ret eũ et noluisset ire: bene
dixit ei. Et ait absalon. Si
nõ vis venire: veniat obse
cro nobiscũ saltẽ ãmon fra
ter meus. Dixitq; ad eũ rex.
Nõ est necesse vt vadat tecũ.
Coegit itaq; eũ absalon: et
dimisit cũ eo ãmon et vni
uersos filios regis. Pcepat
aũt absalon pueris suis
dicens. Obseruate cũ temu
lentus fuerit ãmon vino.
et dixero vobis: pcutite eũ
et īterficite. Nolite timẽ. E
go eũ sũ qui pcipio vobis.

Roboramini: et estote viri for
tes. Fecerũt ergo pueri ab
salon aduersũ ãmon: sicut
pceperat illis absalon. Sur
gẽtes q; omẽs filij regis. a
scenderũt singuli mulas su
as: et fugerũt. Cũq; adhuc
pgerent in itinere: fama
peruenit ad dauid dicens. P
cussit absalon omẽs filios
regis: et nõ remansit ex eis
saltẽ vnus. Surrexit itaq;
rex et scidit vestimenta sua.
et cecidit sup terrã: et omẽs
serui ipius qui assistebant
ei sciderũt vestimenta sua.
Respondẽs aũt ionadab fi
lius sẽmaa fratris dauid
dixit. Ne estimet dñs meus
rex: qđ omẽs pueri filij
regis occisi sint. Amnon
solus mortuus est: qm in
odio absalon erat positus.
ex die qua oppressit thamar
sororẽ eius. Nũc ergo ne
ponat dñs meus rex sup
cor suũ verbũ istud dicens
omẽs filij regis occisi sũt:
qm ãmon solus mortuus

est. Fugit autē absalon. Et
leuauit puer speculator o
culos suos et aspexit: et ec
ce pplus multus veniebat
per iter deuiū ex latere mō
tis. Dixit autē ionadab ad
regē. Ecce filij regis assūt:
iuxta verbū serui tui. sic
factū est. Cūq; cessasset lo
qui: apparuerūt et filij re
gis. Et itrantes leuauerūt
vocē suā et fleuerūt: sed et
rex et omēs serui eius fleue
rūt ploratu magno ni
mis. Porro absalon fugi
ens abijt ad tholomai fi
liū amiur regē gessur. Lu
xit ergo dauid filiū suū cū
ctis diebȝ. Absalon autē cū
fugisset et venisset ī gessur:
fuit ibi tribus ānis. Cessa
uitq; dauid psequi absa
lon: eo qđ cōsolatus esset
sup āmon īteritū. Capitlm xiiij

INtelligens autē
ioab filius saruie
qđ cor regis versū
est ad absalon: misit the
cuā. et tulit inde mulierē
sapientē. Dixitq; ad eam.
Lugere te simula: et idue
veste lugubri. et ne vnga
ris oleo: ut sis q̄si mulier
plurimo iā tēpore lugens
mortuū. Et igrediens ad
regē: et loqris ad eū simo
nes huiuscemodi. Posuit
autē ioab verba in ore eius.
Itaq; cū ingressa fuisset
mulier thecuites ad regē:
cecidit corā eo sup terrā. et
adorauit: et dixit. Serua
me rex. Et ait ad eā rex.
Quid cause habes? Que
respondit. Heu mulier vi
dua ego sū. Mortuus est
eī vir meus: et ancille tue
erant duo filij. Qui rixati
sūt aduersū se in agro. nul
lusq; erat qui eos phibē
posset: et percussit alter al
terū et interfecit eū. Et ecce
cōsurgens vniuersa cog
natio aduersū ancillā tu
am dicit. Trade eū qui p
cussit fratrē suū vt occida
mus eū pro aīma fratris
sui quē interfecit: et deleam'

heredē. Et querunt extinguere
scintillā meā que relicta ē:
ut nō supsit viro meo no-
men et reliquie sup terrā.
Et ait rex ad mulierē. Va-
de in domū tuā: et ego iube-
bo pro te. Dixitq; mulier
thecuitis ad regē. In me
dn̄e mi rex iniquitas et in
domū pr̄is mei: rex aūt et
thronus eius sit innocens.
Et ait rex. Qui cōtradixe-
rit tibi adduc eū ad me:
et ultra nō addet ut tan-
gat te. Que ait. Recordet
rex dn̄i dei sui: et nō mul-
tiplicent proximi sanguinis
ad ulciscendū: et nequaq̄
interficient filiū meū. Qui
ait. Vivit dn̄s: quia nō
cadet de capillis filij tui su-
per terrā. Dixit ergo muli-
er. Loquat' ancilla tua ad
dn̄m meū regē verbū. Et
ait. Loq̄re. Dixitq; mulier.
Quare cogitasti istiusmo-
di rem cōtra pplm̄ dei: et
locutus est rex verbū istud
ut peccet. et nō reducat e-

iectū suū. Omnes morim̄
et q̄si aque dilabimur in t'-
ram que nō revertunt'. Nec
vult deus perire aīam: sed
retractat cogitans ne pe-
nitus pereat qui abiectus est.
Nunc igit' veni ut loquar
ad dn̄m meū regē verbū
hoc: p̄sente populo. Et dix-
it ancilla tua. Loquar ad
regē: si quo modo faciat
rex verbū ancille sue. Et
audivit rex verba: ut libe-
raret ancillā suā de manu
oīm qui volebāt de heredi-
tate dn̄i delere me et filiū
meū simul. Dicat ergo an-
cilla tua: ut fiat vbū dn̄i
mei regis q̄si sacrificiū. Si-
cut enī angelus dn̄i sic est
dn̄s meus rex: ut nec bene-
dictione nec maledictione
moveat'. Unde et dn̄s de'
tuus est tecū. Et respondēs
rex dixit ad mulierē. Ne
abscōdas a me verbū qd̄
te interrogo. Dixitq; muli-
er. Loquere dn̄e mi rex. Et
ait rex. Nūquid manus

ioab tecũ est in omnibꝫ istis?
Respondit mulier et ait.
Per salutẽ aĩme tue dñe
mi rex: nec ad dexterã nec
ad sinistrã est ex omnibus
hijs que locutus est dñs
meus rex. Servus eñ tuus
ioab ipse pcepit michi. et
ipse posuit in os ancille tu
e omnia verba hec: ut ver
terẽ figurã sermonis hui?
Servus tuus ioab pcepit
istud. Tu autẽ dñe mi rex
sapiens es. sicut habet sa
pientiã angelus dei: ut in
telligas omnia sup terrã.
Et ait rex ad ioab. Ecce
placatus feci verbũ tuũ.
Vade igit͛ et revoca puerũ
absalon. Cadens qꝫ ioab
sup faciẽ suã in terrã ado
ravit: et benedixit regi.
Et dixit ioab. Hodie itel
lexit servus tuus: quia i
veni graciã in oculis tu
is dñe mi rex. Fecisti eñ ser
monẽ servi tui. Surrexit
ergo ioab et abijt in gel
sur: et adduxit absalon i

ierlm. Dixit autẽ rex. Reũ
tatur in domũ suã: et faci
em meã nõ videat. Rever
sus est itaqꝫ absalon in do
mũ suã: et faciẽ regis nõ
vidit. Porro sicut absalõ
vir nõ erat pulcher in õni
isrl': et decorus nimis. A
vestigio pedis usqꝫ ad ver
ticẽ: nõ erat in eo ulla ma
cula. Et quãdo tondebat
capillos semel autẽ in ãno
tondebat͛: quia gravabat
eũ cesaries: põderabat ca
pillos capitis sui ducentis
siclis põdere publico. Na
ti sũt autẽ absalon filij
tres: et filia una nomine
thamar elegãtis forme.
Mansitqꝫ absalon ierlm
duobus ãnis: et faciẽ re
gis nõ vidit. Misit itaqꝫ
ad ioab: ut mitteret eum
ad regẽ. Qui noluit venire
ad eũ. Cũqꝫ secũdo misisset.
et ille noluisset venire: dix
it servis suis. Scitis agrũ
ioab iuxta agrũ meũ. ha
bentẽ messem ordei: Ite igi

tur. et succendite eã igni.
Succenderũt ergo servi ab-
salon segetẽ igni. Surrexit
qȝ ioab et venit ad absalõ
in domũ eius: et dixit. Qua-
re succenderũt servi tui sege-
tem meã igni? Et respon-
dit absalon ad ioab. Mi-
si ad te obsecrans ut veni-
res ad me. et mitterẽ te ad
regẽ: et diceres ei. Quare
veni de gessur? Melius mi-
erat ibi esse. Obsecro ergo
ut videã faciẽ regis. Qđ si
memor est iniquitatis mee:
interficiat me. Ingressus io-
ab ad regẽ: nunciavit ei. Vo-
catusqȝ absalon intravit ad
regẽ: et adoravit sup faciẽ
terre corã eo. Osculatusqȝ
est rex absalon. Capl' xv.

IGitur post hec fecit
sibi absalon currũ
et equites: et quin-
quaginta viros qui pcede-
rent eũ. Et mane cõsurgẽs
absalon. stabat iuxta intro-
itũ porte: et omnẽ virũ
qui habebat negociũ ut
veniret ad regis iudiciũ.
vocabat ad se absalon et
dicebat. De qua civitate
es tu? Qui respondẽs aie-
bat. Ex una tribu isrl' e-
go sũ servus tuus. Responde-
batqȝ ei absalon. Videntur
michi sermones tui boni
et iusti: sed nõ est qui te
audiat cõstitutus a rege.
Dicebatqȝ absalon. Quis
me cõstituat iudicẽ sup terrã:
ut ad me veniãt omẽs q
habent negociũ et iuste
iudicẽ? Sed cũ accederet
ad eũ homo ut salutaret
illũ: extendebat manũ su-
am et apphendẽs oscula-
bat eũ. Faciebat hoc omi
isrl' qui veniebat ad iu-
diciũ ut audiret a rege:
et sollicitabat corda viro-
rũ isrl'. Post quatuor autẽ
ãnos: dixit absalon ad
regẽ david. Vadã et reddã
vota mea: que vovi dño
in hebron. Vovens enĩ
vovit servus tuus. cũ
esset in gessur syrie dicẽs.

Si reduxerit me deus ī ihe-
rusalē: sacrificabo dn̄o.
Dixitq; ei rex. Vade in pa-
ce. Et surrexit et abijt ī he-
bron. Misit aūt absalō
exploratores in vniūsas
tribus isrl' dicens. Statim
ut audieritis clangorē bu-
cine dicite. Regnabit ab-
salon in hebron. Porro cū
absalon ierūt ducēti viri
de ihrlm vocati: euntes sim-
plici corde: et causā penit⁹
ignorātes. Accersiuit quo-
q; absalon achitophel gy-
lonitē cōsiliariū dauid: de
ciuitate sua gylo. Cūq; ī-
molaret victimas: facta
est cōiuratio valida. Pp̄ls
q; cōcurrens. augebatur
cū absalon. Venit igitur
nūcius ad dauid dicens.
Toto corde vniuersus isrl'
sequit' absalon. Et ait da-
uid seruis suis: qui erāt
cū eo in ihrlm. Surgite et
fugiamus. Neq; enī erit
nobis effugiū a facie ab-
salon. Festinate egredi: ne
forte veniens occupet nos.
et impleat sup nos ruinā: et
percutiat ciuitatē in ore gla-
dij. Dixeruntq; serui regis
ad eū. Omnia quecūq; pre-
ceperit dn̄s noster rex: libent'
exequemur serui tui. Egress⁹
est ergo rex et vniuersa do-
mus eius pedibus suis: et de-
reliquit rex decē mulieres cō-
cubinas ad custodiendā
domū. Egressusq; rex et ō-
nis isrl' pedibus suis stetit
p̄cul a domo: et vniuersi
serui eius ābulabant iux-
ta eū: et legiones cerethi
et pheleti. et omnes gethei
pugnatores validi. sexcēti
viri qui secuti eū fuerāt de
geth p̄cedebant regē. Dixit
aūt rex ad ethai getheum.
Cur venis nobiscū? Reuer-
tere et habita cū rege: q̄a
peregrinus es. et egressus
de loco tuo. Heri venisti:
et hodie cōpelleris nobis-
cū egredi? Ego aūt vadā
quo iturus sū. Reuertere et
reduc tecū fratres tuos: os-

tendisti gratiā et fidem. Et
respondit ethai regi dicēs.
Vivit dñs et vivit dñs
meus rex: quī in quocūqz
loco fueris dñe mi rex. sive
in morte sive in vita. ibi e
rit servus tuus. Et ait da
uid ethai. Veni et transi.
Et trāsivit ethai getheus
et omēs viri qui cū eo erāt:
et reliqua multitudo. Om
nesqz flebāt voce magna:
et universus pplus trāsibat.
Rex quoqz trāsgrediebatur
torrentē cedron: et cūctus
pplus īcedebat cōtra viā
que respicit ad desertū. Ve
nit autē et sadoch et univer
si levite cū eo portātes ar
cham federis dei. Et depo
suerūt archā dei. Et ascen
dit abiathar: donec exple
tus est omīs pplus qui e
gressus fuerat de civitate.
Et dixit rex ad sadoch. Re
porta archā dei in urbem.
Si īvenero gratiā in ocul'
dñi: reducet me et ostēdet
michi eā et tabernaculū

suū. Si autē dixerit nō pla
ces presto sū: faciat qđ bo
nū est corā se. Et dixit rex
ad sadoch sacerdotē. O vi
dens revertē in civitatē in
pace: et achimaas filius
tuus. et ionathas filius
abiathar. duo filii vři sint
vobiscū. Ecce ego abscon
dar in cāpestribz deserti: do
nec veniat sermo a vobis
īdicans michi. Reportave
runt igitur sadoch et abia
thar archā dei in ihrlm:
et manserūt ibi. Porro da
uid ascendebat clivū oli
vetū. scandens et flens: o
perto capite et nudis pe
dibus īcedens. Sed et om
nis pplus qui erat cū eo
operto capite ascendebat
plorans. Nūciatū est aūt
david: qđ et achitophel es
set in cōiuratione cū ab
salon. Dixitqz david. In
fatua queso dñe cōsiliū a
chitophel. Cūqz ascēderet
david sūmitatē mōtis in
quo adoraturus erat dñm:

ecce occurrit ei chusai ara-
chites scissa veste et terra
pleno capite. Et dixit ei da-
uid. Si veneris mecū:
eris michi oneri. Si autē
in ciuitatē reuertaris.
et dixeris absalon seruus
tuus sū rex. sicut fui seruus
pr̄is tui sic ero seruus tuus:
dissipabis cōsiliū achito-
phel. Habes autē tecū sa-
doch et abiathar sacerdotes:
et omē verbū qdcūqz au-
dieris de domo regis. indica-
bis sadoch et abiathar sa-
cerdotibȝ. Sunt autē cū eis
duo filij eorū achimaas
sadoch et ionathan abia-
thar: et mittetis per eos
ad me omē verbū quod
audieritis. Venientē autē
chusai amico dauid in ci-
uitatē: absalon quoqz in-
gressus est ihrlm. Caplm̄ xvi

Cumqz dauid
transisset pau-
lulū mōtis ver-
ticē: apparuit syba pu-
er miphiboseth in occur-
sū eius cū duobus asinis:
qui onerati erāt ducentis
panibȝ et centū alligatu-
ris uue passe. et centū mas-
sis palatarū et utribȝ vi-
ni. Et dixit rex sybe. Quid
sibi voluūt hec? Respondit-
qz syba. Asini domestici re-
gis ut sedeant: et panes
et palate ad vescendū pu-
eris eius. vinū autē ut bi-
bat. si quis defecerit in des-
to. Et ait rex. Ubi est filius
dñi tui? Respondit qz syba
regi. Remansit in ihrlm di-
cens. Hodie restituet mi-
chi domus isrl' regnū pa-
tris mei. Et ait rex sybe.
Tua sint omnia que fuerūt
miphiboseth. Dixitqz sy-
ba. Oro inueniā gratiā co-
rā te dñe mi rex. Venit er-
go rex dauid usqz bahu-
rim: et ecce egrediebatur
inde vir de cognatione do-
mus saul nomine semei
filius gera. Procedebat egre-
diens et maledicebat: mit-
tebatqz lapides contra da-

uid. et cōtra uniuersos ser-
uos regis dauid. Omīs
aūt ꝑplꝰ et uniuersi bel-
latores a dextro et a sinistro
late͛ regis icedebant. Ita aūt
loquebat͛ semei cū maledi-
ceret regi. Egredē. egredē uir
sanguinū. et uir belial. Red-
didit tibi dn̄s uniuersū
sanguinē domus saul. qm̄
inuasisti regnū pro eo: et
dedit dn̄s regnū in manu
absalon filij tui: et ecce pre-
munt te mala tua qm̄ uir
sanguinū es. Dixit autē
abisai filius saruie regi.
Quare maledicat canis hic
mortuus dn̄o meo regi?
Vadā et āputabo caput
eius. Et ait rex. Quid mi-
chi et uobis est filij saruie?
Dimittite eū ut maledicat.
Dn̄s enī p̄cepit ei. ut ma-
lediceret dauid. Et quis est
qui audeat dice͛ quare sic
fecit? Et ait rex abisai et
uniuersis suis. Ecce filius
meus qui egressus est de u-
tero meo q̄rit aīam meā:

quāto magis hic filius ie-
mini? Dimittite eū ut ma-
ledicat iuxta p̄ceptū dn̄i:
si forte respiciat dn̄s afflic-
tionē meā: et [illegible] reddat
michi bonū p[illegible] male-
dictione hac hodierna.
Ambulabat itaqꝫ dauid
et socij eius per uiā cū
eo. Semei aūt per iugū
montis ex latere contra il-
lū gradiebat͛: maledicēs
et mittens lapides aduer-
sū eū terrāqꝫ spargens.
Venit itaqꝫ rex et uniuer-
sus ꝑplꝰ cū eo lassus: et
refocillati sūt ibi. Absalō
aūt et omīs ꝑplꝰ isrl' in-
gressi sūt ihrlm: sed et a-
chitophel cū eo. Cū autē
uenisset chusai arachites
amicus dauid ad absalō:
locutus est ad eū. Salue
rex: salue rex. Ad quē ab-
salon. Hec est īquit gra-
cia tua ad amicū tuū.
Quare non isti cū amico
tuo? Respondítqꝫ chusai
ad absalon. Nequaq̄:

quia illius ero quē elegit
dn̄s et omīs hic p̄plus et
uniuersus isrl': et cū eo ma-
nebo. Sed ut et h' inferā:
cui ego seruiturus sū: Nō-
ne filio regis? Sicut parui
i patri tuo: sic parebo et
tibi. Dixit aūt absalon
ad achitophel. Inite consi-
liū: quid agere debeamus.
Et ait achitophel ad absa-
lon. Ingredere ad cōcubinas
p̄ris tui quas dimisit ad
custodiendā domū: ut cū
audierit omīs isrl' q̄d fēda-
ueris patrē tuū roborent'
manus eorū tecū. Tetende-
runt igitur absalon taberna-
culū in solario: igressusq̄
ad cōcubinas p̄ris sui corā
uniuerso isrl'. Cōsiliū aūt
achitophel quod dabat in
dieb̄ illis. q̄si si quis cōsu-
leret deū. sic erat omē cōsi-
liū achitophel: et cū esset
cū dauid. et cū esset cū ab-
salon. Cap' xvii.
Dixit igit' achito-
phel ad absalon.
Eligā michi duodecī milia
uirorū: et cōsurgens p̄seqūr
dauid hac nocte: et irruēs
sup eū quippe qui lassus ē.
et solutis manib̄ p̄cutiā
eū. Cūq̄ fugerit omīs p̄pls
qui cū eo est. p̄cutiā regē
desolatū: et reducā uniuer-
sū p̄plm quomodo unus
reuerti solet. Unū eñ uirū
tu q̄ris: et omīs p̄plus erit
in pace. Placuitq̄ sermo
eius absalon: et cūctis ma-
ioribus natu isrl'. Ait aūt
absalon. Vocate et chusai
arachitem: et audiamus
quid etiā ip̄e dicat. Cūq̄
uenisset chusai ad absalō:
ait absalon ad eū. Huiuscemodi
sermonē locutus
est achitophel. Facere debem'
an nō? Quod das cōsiliū?
Et dixit chusai ad absalō.
Nō bonū cōsiliū: quod de-
dit achitophel hac uice.
Et rursū intulit chusai.
Tu nosti patrē tuū et uiros
q̄ cū eo sūt esse fortissimos
et amaro aīmo: ueluti si

ursa raptis catulis in sal
tu seviat. Sed et pater tu
us vir bellator est: nec mo
rabitur cum populo. Forsitan
nunc latitat in foveis: aut
in uno quo voluerit loco.
Et cum ceciderit unus quili
bet in principio: audiet
quicumque audierit et dicet.
Facta est plaga in populo
qui sequebatur absalom. Et
fortissimus quoque cuius cor
est quasi leonis. pavore sol
vetur. Scit enim omnis populus
israel fortem esse patrem tuum: et
robustos omnes qui cum eo
sunt. Sed hoc michi videtur
rectum esse consilium. Congregetur
ad te universus israel a dan
usque bersabee quasi arena ma
ris innumerabilis: et tu eris in me
dio eorum. Et irruemus super eum
in quocumque loco fuerit inventus: et
operiemus eum. sicut cadere solet ros su
per terram: et non relinquemus de viris qui
cum eo sunt nec unum quidem.
Quod si urbem aliquam fuerit
ingressus: circumdabit omnis
israel civitati illi funes. et

trahemus eam in torrentem:
ut non reperiatur nec calculus
quidem ex ea. Dixitque absa
lon et omnes viri israel: Me
lius consilium chusai arachi
te consilio achitophel. Domini
autem nutu dissipatum est
consilium achitophel utile:
ut induceret dominus super absalom
malum. Et ait chusai sa
doch et abiathar sacerdo
tibus. Hoc et hoc modo
consilium dedit achitophel
absalon et senioribus israel:
et ego tale et tale dedi con
silium. Nunc ergo mittite ci
to: et nunciate david dicen
tes. Ne moreris nocte hac
in campestribus deserti: sed abs
que dilatione transgredere: ne
forte absorbeatur rex. et om
nis populus qui cum eo est. Io
nathan autem et achimaas
stabant iuxta fontem rogel.
Abiit ancilla et nunciavit
eis: et illi profecti sunt ut re
ferrent ad regem david nun
cium. Non enim poterant videri.
aut introire civitatem. Vidit

aūt eos quidā puer: et i-
dicauit absalon. Illi vero
cōcito gradu īgressi sūt do-
mū cuiusdā viri in bahu-
rim qui habebat puteū
in vestibulo suo: et descē-
derūt in eū. Tulit aūt mu-
lier et expandit velamen
sup os putei. q̄si siccans
tipsanas: et sic latuit res.
Cūq; venissent servi absa-
lon ad mulierē in domū:
dixerūt. Ubi est achima-
as et ionathan? Respōdit
eis mulier. Transierunt:
gustata paululū aqua.
At hij qui q̄rebant: cū nō
īvenissent. reversi sunt
ihrlm. Cūq; abissent. ascē-
derūt illi de puteo: et p̄gē-
tes nūciaverūt regi david
atq; dixerūt. Surgite trāsi-
te cito fluviū: q̄m huius-
cemodi dedit cōsiliū contra
vos achitophel. Surrexit
ergo david et omīs p̄pls
qui erat cū eo: et transie-
rūt iordanē donec diluces-
ceret: et ne unus quidē re-
sidiuus fuit qui nō trāsisset
fluviū. Porro achitophel
videns q̄d nō fuisset fac-
tū cōsiliū suū: stravit a-
sinū suū. et surrexit et ab-
yt in domū suā et ī civita-
tē suā: et disposita domo
sua suspendio interyt: et
sepultus est in sepulchro
p̄ris sui. David aūt ve-
nit in castra: et absalon
transivit iordanē. ip̄e et
omēs viri isrl̄ cū eo. Ama-
san vero cōstituit absalō
pro ioab sup exercitū. A-
masa aūt erat filius viri
qui vocabat̄ iethra de iez-
reli: qui īgressus est ad ab-
igail filiā naas sororē sar-
vie que fuit mater ioab.
Et castra metatus isrl̄ cū
absalon in terra galaad.
Cūq; venisset david in cas-
tra: sobi filius naas de
rabbath filiorū āmon.
et machir filius āmihel
de lodabar. et berzellai ga-
laadites de rogelim. ob-
tulerūt ei stratoria et tape-

cia . et vasa fictilia : frumē
tū et ordeū et farinā . polē
tam . et fabā . et lentē . et frix
um . cicer . et mel . et butirū .
oues . et pingues vitulos : de
deruntq; dauid et populo q̄
cū eo erant ad vescendum .
Suspicati enī sūt populū
fame et siti fatigari in de
serto . Cap'. xviij.

IGitur cōsiderato
dauid ppl'o suo : cō
stituit sup eū tribunos et
cēturiones . Et dedit ppli t'
ciā partē sub manu ioab :
et terciā sub manu abysa
i filij saruie fratris ioab :
et terciā sub manu ethai
qui erat de geth . Dixitq; rex
ad pplm . Egrediar et ego
vobiscū . Et respondit ppls .
Nō exibis . Siue enī fugeri
mus nō magnopere ad e
os de nobis ptinebit : siue
media pars ceciderit e nob'
nō satis curabūt : quia tu
unus pro decē milib; cōpu
taris . Melius est igit' : ut
sis nobis in vrbe presidio .

Ad quos rex ait . Quod
vobis rectū videt' hoc faci
am . Stetit ergo rex iuxta
portā . Egrediebat'q; ppls
per turmas suas : centeni
et milleni . Et pcepit rex io
ab . et abysai . et ethai . di
cens . Seruate michi pue
rū absalon . Et omīs ppls
audiebat pcipientē regē
cūctis pncipib; pro absa
lon . Itaq; egressus est po
pulus in campū contra
israel : et factū est preliū
in saltu ephraim . Et cesus
est ibi pplus isrl' ab exerci
tu dauid . Factaq; est pla
ga magna in die illa vi
ginti miliū . Fuit autē ibi
preliū dispersū sup faciē
omīs terre : et multo plu
res erat quos saltus cōsum
serat de populo : quā hij
quos vorauerat gladius
in die illo . Accidit autē ut
occurreret absalon seruis
dauid . sedens mulo . Cūq;
ingressus fuisset mulus sb'
ter condensā quercū et mag

nā: adhesit caput eius q̄r-
cui. Et illo suspenso inter
celū et terrā: mulus cui
sederat ptransijt. Vidit
aūt hoc quispiā: et nūcia
uit ioab dicens. Vidi ab
salon pendēre de quercu.
Et ait ioab viro qui nū
ciauerat ei. Si vidisti q̄re
nō cōfodisti eū cū terra:
et ego dedissem tibi decem
argenti siclos et unū bal
teū? Qui dixit ad ioab.
Si appēderes in manibus
meis mille argēteos: neq̄
q̄m mitterē manū meā
in filiū regis. Audientibȝ
enī nobis: p̄cepit rex tibi.
et abysai. et ethai dicens
Custodite michi puerū
absalon. Sed et si fecissē
cōtra aīam meā audacť:
nequaq̄ hoc regē latere
potuisset: et tu stares ex
aduerso. Et ait ioab. Nō
sicut tu vis: sed aggrediar
eū corā te. Tulit ergo ioab
tres lanceas in manu sua:
et infixit eas in corde absa-
lon. Cūq̄ adhuc palpita
ret herens in quercu. cucur
rerūt decē iuuenes armige
ri ioab: et percientes īter
fecerūt eū. Cecinit aūt io
ab bucina: et retinuit po
pulū ne psequeret fugiē
tem isrl': volens parcere
multitudini. Et tulerūt
absalon et piecerūt eū in
saltu in foueā grandē: et
et cōportauerūt sup eū a
ceruū lapidū magnū ni
mis. Omīs aūt isrl' fugit
in tabernacula sua. Por
ro absalon erexerat sibi
cū adhuc viueret titulū:
qui est in valle regis. Dix
erat enī. Nō habeo filiū:
et hoc erit monumentum
nominis mei. Vocauitq̄ ti
tulū nomīe suo: et appel
latur manus absalon vs
q̄ hanc diē. Achimaas
aūt filius sadoch ait. Cur
rā et nūciabo regi: quia
iudiciū fecerit ei dn̄s de ma
nu inimicorū eius. Ad quē
ioab ait. Nō eris nūcius

in hac die: sed nūciabis in
alia. Hodie nolo te nūciare.
filius enī regis est mortu
us. Et ait ioab chusi. Va
de et nūcia regi que vidis
ti. Adoravit chusi ioab: et
cucurrit. Rursū autē achi
maas filius sadoch dixit
ad ioab. Quid impedit
si etiā ego currā post chu
si? Dixitq; ei ioab. Quid
vis currere fili mi? Nō eris
boni nūcij baiulus. Qui rñdit
Quid enī si cucurrero? Et ait
ei. Curre. Currens ergo a
chimaas per viā cōpen
dij: transivit chusi. Da
vid autē sedebat inter duas
portas. Speculator vero
qui erat in fastigio porte
sup murū elevans oculos
vidit hominē currentē so
lū: et exclamās indicavit
regi. Dixitq; rex. Si solus
est: bonū est nunciū in
ore eius. Pergente autē il
lo et accedente ppius. vidit
speculator hominē alterū
currentē: et vociferans in
culmine ait. Apparet mi
chi homo currens solus.
Dixitq; rex. Et iste bonus
est nūcius. Speculator
autē contēplor ait cursū
prioris: quasi cursū achi
maas filij sadoch. Et ait
rex. Vir bonus est: et nū
ciū portans bonū venit.
Clamans autē achimaas
dixit ad regē. Salve rex.
Et adorans regē corā eo
pnus in terrā. ait. Bene
dictus dñs deus tuus: q
cōclusit homīes qui leva
verūt manus suas contra
dñm meū regē. Et ait
rex. Est ne pax puero ab
salon? Dixitq; achima
as. Vidi tumultū mag
nū cū mitteret ioab ser
vus tuus. o rex me servū
tuū: nescio aliud. Ad quē
rex. Transi ait: et sta hic.
Cūq; ille transisset et sta
ret: apparuit chusi. Et
veniens ait. Bonū appor
to nunciū dñe mi rex.
Iudicavit enī pro te dñs

hodie: de manu omniū qui
surrexerūt contra te. Dixit
aūt rex ad chusi. Est ne
pax puero absalon? Cui
respondēs chusi. Fiant in
quit sicut puer inimici do
mini mei regis: et omnes
si qui cōsurgūt adversū
eū in malū. Cōtristatus
itaque rex ascendit cenacu
lū porte et flevit: et sic lo
quebat' vadens. Fili mi
absalon: absalon fili mi.
Quis michi tribuat ut e
go moriar pro te? Absa
lon fili mi: fili mi absa
lon. Cap' xix.

Nunciatū est aūt
ioab qd' rex fleret
et lugeret filiū suū: et ver
sa est victoria in luctū in
die illa omni pplō. Audi
vit enī pplus in die illa
dici: dolet rex sup filio suo.
Et declinavit pplus in di
e illa ingredi civitatē: q'
modo declinare solet po
pulus versus et fugiens
de prelio. Porro rex operu
it caput suū: et clama
bat voce magna. Fili mi
absalon: absalon fili
mi. Ingressus ergo ioab
ad regē in domū dixit. Cō
fudisti hodie vultus omniū
servorū tuorū: qui salvā
fecerūt aīam tuā. et aīam
filiorū tuorū et filia
rū tuarū. et aīam uxorū
tuarū. et aīam concubina
rū tuarū. Diligis odien
tes te et odio habes dili
gentes te: et ostendisti ho
die quia nō curas de du
cibus tuis. et de servis tu
is. Et vere cognovi mo
do quia si absalon vive
ret et nos omnes occubuis
semus: tūc placeret tibi.
Nūc igitur surge et pcede:
et alloquēs satisfac servis
tuis. Iuro enim tibi per do
minū: qd' si nō exieris.
ne unus quidē remansur'
sit tecū nocte hac: et peius
erit hoc tibi. q̃ omnia ma
la que venerūt sup te ab
adolescētia tua usque i psēs.

Surrexit ergo rex. et sedit
in porta: et omī pplō nū
ciatū est qd' rex sederet in
porta. Venitqȝ vniuersa
multitudo corā rege. Isrl'
aūt fugit in tabnacula
sua. Omnis quoqȝ pplus
certabat in cūctis tribubȝ
isrl' dicens. Rex liberauit
nos de manu inimicorum
nror: ipse saluauit nos
de manu philistinorū: et
nūc fugit de terra pter ab
salon. Absalon aūt quē
vnximus nobis: mortu
us est in bello. Usqȝquo
siletis? et nō reducatis re
gem? Rex vero dauid mi
sit ad sadoch et ad abia
thar sacerdotes dicens. Lo
quimini ad maiores natu
iuda dicentes. Cur venitis
nouissimi ad reducendū
regē in domū suā? Sermo
aūt omnis isrl' puenerat
ad regē. in domo eius. Fra
tres mei vos: os meū et
caro mea vos. Quare no
uissimi reducatis regem?

Et amase dicite. Nonne
os meū es et caro mea?
Hec faciat mi de' et hec ad
dat: si nō magister mili
cie fueris corā me omī te
pore pro ioab. Et inclina
uit cor omn virorū iuda:
quasi viri vnius. Mise
runtqȝ ad regē dicētes. Re
uertere tu. et omēs serui tu
i. Et reuersus est rex: et
venit usqȝ ad iordanem.
Et iuda venit in galgala
ut occurrēt regi: et trans
duceret eū iordanem. Festi
nauit aūt semei filius ge
ra. filii iemini de bahurim.
et descendit cū viris iuda
in occursū regis dauid cū
mille viris de beniamin:
et siba puer de domo saul.
et quindecim filii eius ac vi
ginti serui erāt cū eo. Et
irrūpētes iordanem ante
regē transierūt vada: ut
transducerēt domū regis.
et facerent iuxta iussionē
eius. Semei aūt filius ge
ra. pstratus corā rege cum

iam transisset iordanem:
dixit ad eū. Ne reputes
michi dn̄e mi iniquitatē.
neq̄ memineris iniuriarū
serui tui. in die qua egres
sus es dn̄e mi rex de ihr̄lm:
neq̄ ponas rex in corde
tuo. Agnosco enī seruus
tuus peccatū meū: et idcir
co hodie primus veni de
omī domo ioseph: descen
diq̄ in occursū dn̄i mei
regis. Respondēs vero ab
ysai filius saruie dixit.
Numquid pro hijs verbis
nō occidet̄ semei qui ma
ledixit xp̄o dn̄i? Et ait da
uid. Quid michi et vob
filij saruie? Cur efficimini
michi hodie in sathan?
Ergo ne hodie interficietur
vir in isr̄l? An ignoro
hodie me factū regē sup
isr̄l? Et ait rex semei. Nō
morieris. Iurauitq̄ ei. Mi
phiboseth quoq̄ filius sa
ul descendit in occursū re
gis illotis pedib; et inton
sa barba: vestesq̄ suas
nō lauerat a die qua e
gressus fuerat rex. usq̄ ad
diem reuersionis eius in
pace. Cumq̄ ihr̄lm occur
risset regi: dixit ei rex. Q̄
re nō venisti mecū mi
phiboseth? Qui respōdēs
ait. Dn̄e mi rex seruus
meus cōtempsit me. Dixi
q̄ ei ego famulus tuus ut
sterneret michi asinū: et
ascendens abirē cū rege.
Claudus enī sū seruus tu
us. Insup et accusauit me
seruū tuū ad te dn̄m me
um regē. Tu aut̄ dn̄e mi
rex sicut angelus dei: fac
quod placitū est tibi. Ne
q̄ enī fuit domus p̄ris mei
nisi morti obnoxia do
mino meo regi: tu autē
posuisti me seruū tuū inter
cōuiuas mense tue. Q̄d
igitur habeo iuste q̄rele?
aut quid possū ultra vo
ciferari ad regē? Ait autē
ei rex. Quid ultra loq̄ris?
Fixū est quod locutus sū.
Tu et syba diuidite pos

sessiones. Responditq;
miphiboseth regi. Etiā
cuncta accipiat: postq̄ re
uersus est dn̄s meus rex
pacifice in domū suā.
Berzellai quoq; galaadi
thes descendēs de rogelim
traduxit regē iordanem: pa
ratus etiā ultra fluuiū
ꝓsequi eū. Erat autē ber
zellai galaadithes senex
ualde. id est octogenari⁹:
et ipse p̄buit alimenta
regi cū moraret̄ in castr̄s.
Fuit quippe uir diues ni
mis. Dixit itaq; rex ad
berzellai. Ueni mecū: ut
requiescas securus mecū
in ihr̄lm. Et ait berzellai
ad regē. Quot sūt dies an
norū uite mee: ut ascen
dam cū rege ihr̄lm? Octo
genarius sū hodie. Nū
quid uigent sensus mei
ad discernendū suaue et
amarū: aut delectare po
test seruū tuū cibus aut
potus. uel audire ultra pos
sū uocē cantorū atq; can
tatricū? Quare seruus
tuus sit oneri dn̄o meo
regi? Paululū ꝓcedā fa
mulus tuus ab iordane
tecū: nec indigeo hac uici
situdine. Sed obsecro ut
reuertar seruus tuus et
moriar in ciuitate mea:
et sepeliar iuxta sepulchrū
pr̄is mei et mat̄s mee. Est
aūt filius tuus chamaan ip
se uadat tecū dn̄e mi rex:
et fac ei quod tibi bonū
uidetur. Dixitq; rex. Me
cū transeat chamaam:
et ego faciā ei quicquid
tibi placuerit. et omē qd
pecieris a me impetrabis.
Cūq; transisset uniuersus
ꝑplus et rex iordanem. os
culatus est rex berzellai.
et benedixit ei: et ille reu
sus est in locū suū. Tran
siuit ergo rex in galgalā:
et chamaam cū eo. Omīs
autē ꝑplus iuda traduxe
rat regē: et media tantū
pars affuerat de ꝑplo isrl̄.
Itaq; omēs uiri isrl̄ concur

venies ad regē: dixerūt ei.
Quare te furati sūt frēs
nři viri iuda. et trāsduxe
rūt regē et domū eius ior
danen. oēs q3 viros da
uid cū eo? Et respondit
oīs vir iuda ad viros
isrl. Quia ꝓpior michi ē
rex. Cur irasceris sup hac
re? Nūquid comedimus
aliquid ex rege: aut mu
nera nobis data sūt? Et
respondit vir isrl ad vi
ros iuda: et ait. Decē par
tibus maior ego sū apud
regē: magisq3 ad me ꝑ
tinet david qȝ ad te. Cur
michi fecisti iniuriā: et nō
michi nūciatū est prior
ut reducerē regē meum?
Durius aūt responderūt
viri iuda viris isrl. Capl' xx
ACcidit quoq3 ut
ut ibi esset vir
belial nomīe se
ba filius bochri. vir ie
mineus: et cecinit bucīa
et ait. Non est nobis ps
in david: neq3 hereditas
in filio ysai. Revertere in
tabernacula tua isrl. Et
separatus est omnis is
rael a david: secutusq3 ē
seba filiū bochri. Viri aūt
iuda adheserūt regi suo:
a iordane usq3 ad ihrlm.
Cūq3 venisset rex ī domū
suā in ihrlm: tulit decem
mulieres cōcubinas suas
quas dereliqrat ad custo
diendā domū. et tradidit
eas in custodiā alimen
ta eis pbens. Et nō est in
gressus ad eas: sed erant
clause usq3 ad diē mortis
sue. in viduitate viuētes.
Dixit aūt rex amase. Cō
voca michi oēs viros
iuda in diē terciū: et tu
adesto pńs. Abiit ergo a
masa ut cōvocaret iudā:
et moratus est extra pla
citū quod cōstituerat ei
rex. Ait aūt david ad aby
sai. Nūc magis affliciet
est nos seba filius bochri:
quā absalon. Tolle igit
servos dñi tui et ꝑseqre

eū: ne forte īueniat ciui
tates munitas. et effugi
at nos. Egressi sūt ergo
cū eo viri ioab. Cerethi q̄
et pheleti et omēs robus
ti exierūt de ihrlm: ad pse
quendū seba filiū bochri.
Cūq; illi essent iuxta la
pidē grandē qui est in ga
baon: amasa veniens
occurrit eis. Porro ioab
vestitus erat tunica stric
ta ad mensurā habitus
sui: et desup accinctus
gladio dependēte usq; ad
ilia in vagina: qui fabre
factus leui motu egredi
poterat et percute. Dixit
itaq; ioab ad amasam
Salue mi frater. Et tenu
it manu dextera mentū
amase: quasi osculans
eū. Porro amasa nō ob
seruauit gladiū: quē ha
bebat ioab. Qui percussit
eū in latere. et effudit ītes
tina eius in terrā: nec se
cundū vulnus apposuit.
Ioab aūt et abysai frat'
eius psecuti sūt seba filiū
bochri. Interea quidā vi
ri cū stetissent iuxta cada
uer amase de sociis ioab:
dixerūt. Ecce qui esse vo
luit pro ioab comes da
uid. Amasa aūt cōsper
sus sanguine. iacebat in
media via. Vidit hoc q'
dam vir qd' subsisteret o
mis pplus ad videndū eū:
et amouit amasam de
via in agrū. Operuitq;
eū vestimēto: ne subsis
terent transeūtes ppter eū.
Amoto igit' illo de via:
trāsibat omīs vir seques
ioab. ad psequendū seba
filiū bochri. Porro ille
transierat per omēs trib'
isrl' in abelam et in beth
machā: omēsq; electi cō
gregati fuerāt ad eū. Ve
nerūt itaq; et oppugna
bant eū in abela et in
bethmacha: et circūdede
rūt munitionib; ciuita
tem et obsessa est vrbs.
Omīs aūt turba que erat

cū ioab: moliebat᷑ destru
ere muros. Et exclama
uit mulier sapiens de ciui
tate. Audite. audite: dici
te ioab. Appropinq̄ huc:
et loquar tecū. Qui cum
accessisset ad eā: ait illi.
Tu es ioab? Et ille respō
dit. Ego. Ad quē sic locu
ta est. Audi sermones an
cille tue. Qui respondit.
Audio. Rursūq; illa. Ser
mo īquit dicebat᷑ in ve
teri puerbio. Qui īterro
gant interrogent in abela:
et sic pficiebant. Nōne e
go sū que respondeo veri
tatē isrl̄. et tu q̄ris subu
tere ciuitatē. et euertē ma
trē in isrl̄? Quare p̄cipi
tas hereditatē dn̄i? Res
pondēsq; ioab ait. Absit
absit hoc a me. Nō p̄cipi
to: neq; demolior. Nō se
sic habet res: sed homo de
monte ephraim seba fi
lius bochri cognomine. le
uauit manū suā cōtra
regē dauid. Tradite illū

solū: et recedemus a ciui
tate. Et ait mulier ad io
ab. Ecce caput eius mit
tetur ad te per murū. In
gressa est ergo ad omnē
pplm: et locuta est eis sa
pienter. Qui abscisū ca
put seba filij bochri piece
runt ad ioab. Et ille cecinit
tuba: et recesserūt ab ur
be. vnusquisq; in taberna
cula sua. Ioab autē reuer
sus est ihrlm ad regē. Fu
it autē ioab sup omnē ex
ercitū isrl̄. Banaias autē
filius ioiade sup ceretheos
et phelethéos. Aduram ve
ro sup tributa. Porro io
saphat filius hailud a
cōmentarijs. Syba autē
scriba. Sadoch vero et a
biathar sacerdotes. Hyra
autē hiarites erat sacdos
dauid. Cap. xxi.

Facta est quoq; fa
mes in dieb; da
uid tribus ānis iugiter:
et cōsuluit dauid oracu
lū dn̄i. Dixitq; dn̄s. Pp̄t

saul et domū eius et san
guinē: quia occidit gaba
onitas. Vocatis ergo ga
baonitis rex: dixit ad eos.
Porro gabaonite nō erāt
de filijs isrl': sed reliquie a
morreorū. Filij quippe isrl'
iurauerāt eis: et voluit
eos saul percutere zelo. q̄si p
filijs isrl' et iuda. Dixit er
go dauid ad gabaonitas
Quid faciā vobis? et qd'
erit vr̄m piaculū ut benedi
catis hereditati dn̄i? Dix
eruntq; ei gabaonite. Nō
est nobis sup argento et
auro questio: sed contra
saul et cōtra domū eius:
neq; volum' ut īterficiat
homo de isrl'. Ad quos ait
rex. Quid ergo vultis ut
faciā vobis? Qui dixerūt
regi. Virū qui attriuit nos
et oppressit īque. ita dele
debemus: ut ne vnus qui
dem residuus sit de stirpe
eius in cūctis finibz israel
Dent' nobis septē viri de
filijs eius: ut crucifigam'
eos dn̄o in gabaath sa
ul quondā electi dn̄i. Et
ait rex. Ego dabo. Pepat
q; rex miphiboseth filio
ionathan filij saul: ꝑpt'
iusiurandū dn̄i. quod
fuerat inter dauid et int'
ionathan filiū saul. Tu
lit itaq; rex duos filios
resphe. filie haia. quos
peperit saul armoni. et
miphiboseth. et quinq; fi
lios michol filie saul q̄s
genuerat adrieli filio ber
zellai. qui fuit de mola
thi: et dedit eos in manu
gabaonitarū. Qui cru
cifixerūt eos in mōte co
rā dn̄o. Et ceciderūt hij
septē simul occisi in dieb;
messis primis īcipiente
messione ordei. Tollens
aūt respha filia haia ci
liciū substrauit sibi sup
petrā ab īitio messis do
nec stillaret aqua sup e
os de celo: et nō dimisit
aues lacerare eos per diē.
neq; bestias per noctē. Et

nūciata sūt david: que
fecerat resphe filia haia
cōcubina saul. Et abijt
david et tulit ossa saul
et ossa ionathan filij ei⁹
a viris iabes galaad q̄
furati fuerāt ea de platea
bethsan in qua suspende-
rant eos philistijm cū in-
terfecissent saul in gelboe:
et asportavit inde ossa sa-
ul et ionathan filij eius.
Et colligētes ossa eorū q̄
affixi fuerāt: sepelierūt ea
cū ossibus saul et ionathā
filij eius in terra beniamī
in latere sepulchri cys p̄ris
eius. Feceruntq3 omnia que
preceperat rex: et repropicia-
tus est deus terre post hec.
Factū est autē rursū preliū
philistinorū adversū isrl':
et descendit david et servi
eius cū eo. et pugnabāt
contra philistijm. Deficiē-
te autē david iesbidenob q̄
fuit de genere arapha. cui⁹
ferrū haste trecentas unci-
as appendebat. et accinctus
erat ense novo. nisus est
percutē david: p̄sidio q3 ei fu-
it abysai filius sarvie. et
percussū philisteū interfecit.
Tūc iuraverūt viri david
dicentes. Nō egredieris no-
biscū in bellū: ne extinguas
lucernā isrl'. Secundū quo-
q3 fuit bellū in gob cōtra
philisteos. Tūc percussit so-
bochai de osathi sephi de
stirpe arapha: de genere gy-
gantū. Tertiū quoq3 fuit
bellū in gob cōtra philis-
teos: in quo percussit adeo-
datus. filius saltus. poli-
mitarius bethleemites go-
liath getheū: cuius hastile
haste erat q̄si liciatorium
texentiū. Quartū bellū fu-
it in geth: in quo vir excel-
sus qui senos in manib3
pedibusq3 habebat digi-
tos. id est viginti et q̄tuor:
et erat de origine arapha:
et blasphemavit isrl'. Per-
cussit autē eū ionathan fi-
lius samaa fratris david.
Hij q̄tuor nati sūt de ara-

pha in geth: et ceciderunt
in manu dauid et seruo
rum eius. Caplm xxii.

Locutus est aut da
uid dno vba car
minis huius in di
e qua liberauit eu dns
de manu oim inimicoru
suoru et de manu saul:
et ait. Dns petra mea et
robur meu: et saluator
meus. Deus meus fortis
meus: sperabo in eum.
Scutu meu: et cornu sa
lutis mee. Eleuator me⁹
et refugiu meu: saluator
meus. de iniquitate libera
bis me. Laudabile inuo
cabo dnm: et ab inimicis
meis saluus ero. Quia
circudederut me cotritio
nes mortis: torrentes be
lial terruerut me. Funes
inferi circudederut me: p
uenerut me laquei mor
tis. In tribulatione mea
inuocabo dnm: et ad deu
meu clamabo. Et exaudi
et de teplo suo voce mea:
et clamor meus veniet in
aures eius. Comota est et
cotremuit terra: et funda
menta montiu cocussa st
et coquassata: qm iratus
est. Ascendit fumus de na
ribus eius: et ignis de ore
eius vorabit: carbones
icensi sunt ab eo. Et inclina
uit celos et descendit: et ca
ligo sub pedibz eius. Et
ascendit sup cherubin et
volauit: et lapsus est sup
pennas venti. Posuit tene
bras in circuitu suo lati
bulu: cribrans aquas de
nubibz celoru. Pre fulgo
re in cospectu eius accensi
sunt: carbones ignis. To
nabit de celo dns: et excel
sus dabit voce sua. Misit
sagittas et dissipauit eos.
fulgur et consupsit eos.
Et apparuerunt effusiones
maris: et reuelata sunt
fudamenta orbis. Ab incre
patione dni: ab inspiratioe
spus furoris eius. Misit
de excelso et assupsit me:

et extraxit me de aquis mul-
tis. Liberavit me ab inimi-
co meo potentissimo. ab
hys qui oderūt me: q̄m
robustiores me erāt. Pre-
venit me in die afflictio-
nis mee: et factus est dn̄s
firmamentū meū. Et e-
duxit me in latitudinē:
liberavit me. quia pla-
cui ei. Retribuit michi do-
minus scd̄m iusticiā me-
am: et scd̄m mūdiciā ma-
nuū mearū reddet michi.
Quia custodivi vias do-
mini: et nō egi impie a
deo meo. Omnia enī iudi-
cia eius in cōspectu meo:
et precepta eius nō amovi
a me. Et ero pfectus cū eo:
et custodiā me ab iniqui-
tate mea. Et restituet mi-
dn̄s scd̄m iusticiā meā:
et scd̄m mūdiciā manu-
um mearū in cōspectu o-
culorū suorū. Cū sancto
sanctus eris: et cū robus-
to pfectus. Et cū electo e-
lectus eris: et cū perverso
perverteris. Et pplm̄ pau-
perē saluū facies: oculis
q̄z tuis excelsos humiliabis.
Quia tu lucerna mea do-
mine: et domine illūina-
bis tenebras meas. In te
enī currā accinctus: in deo
meo transiliā murū. De-
us īmaculata via eius: eloq-
uiū dn̄i igne examinatū:
scutū est oīm sperantiū in
se. Quis est deus preter
dn̄m: et quis fortis pret
deū nr̄m? Deus qui acci-
git me fortitudine: et cō-
planavit pfectā viā me-
am. Coequās pedes meos
cervis: et sup excelsa mea
statuēs me. Docens ma-
nus meas ad preliū: et
cōponens q̄si arcū ereū b-
rachia mea. Dedisti michi
clipeū salutis tue: et mā-
suetudo mea multiplica-
vit me. Dilatabis gressus
meos subtus me: et non
deficient tali mei. Psequar
inimicos meos et conterā:
et nō revertar donec con-

sumā eos. Cōsumā eos et
cōfringā ut nō cōsurgāt:
cadent sub pedibus meis.
Accinxisti me fortitudine
ad preliū: incuruasti resistē
tes michi sub me. Inimicos
meos dedisti michi dorsū:
odientes me. et disperdā eos.
Clamabūt et nō erit qui
saluet: ad dn̄m. et nō ex
audiet eos. Delebo eos ut
puluerē terre: quasi lutū
platearū cōminuā eos.
atqꝫ cōpingā. Saluabis
me a cōtradictionibꝫ ppli
mei: custodies me in caput
gentiū. Populus quē ignoro
seruiet michi: filij alieni
resistēt michi: auditu au
ris obedient michi. Filij a
lieni defluxerūt: et cōtrahē
tur in angustijs suis. Vi
uit dn̄s. et benedictus deus
meus: et exaltabitur deus
fortis salutis mee. Deus
qui das vindictas michi.
et deicis populos sub me:
qui educis me ab inimicis
meis. Et a resistentibꝫ mi
chi eleuas me: a viro iniquo
liberabis me. Propterea cō
fitebor tibi dn̄e in gentibꝫ:
et nomini tuo cātabo. Mag
nificans salutes regis sui:
et faciens misericordiam xpo
suo dauid: et semini eius in
sempiternū. Capitulum xxiii.

Hec autem sūt vba
nouissima. Dixit
dauid filius ysai:
dixit vir cui cōstitutū est
de xpo dei iacob. egregius
psalta isrl. Spus dn̄i lo
cutus est per me: et sermo
eius per linguā meā. Dix
it. Deus isrl michi locutus
est fortis isrl: dn̄ator hoī
nū iustus. dn̄ator in timo
re dei. Sicut lux aurore ori
ente sole mane absqꝫ nu
bibus rutilat: et sicut plu
uijs germinat herba de tra.
Nec tanta est domus mea
apud deū: ut pactū eternū
iniret mecū. firmū in omi
bus atqꝫ munitū. Cuncta
enī salus mea et omnis
voluntas: nec ē quicquid ex ea

qđ nō germinet. Preuarica
tores aūt quasi spine vel
lent᷒ vniuersi: que nō tol
luntur manibꝫ. Et si quis
tangē eas voluerit arma
bitur ferro. et ligno lan
ceato: igniq; succense cō
burent᷒ vsq; ad nichilū.
Hec nomīa fortiū dauid.
Dauid sedens in cathedr̄:
sapientissimus princeps in
ter tres. Ipse est quasi te
nerrimus ligni vermiculꝰ:
qui octingētos interfecit
ipetu vno. Post hūc ele
azar filius patrui eius
ahoi. int᷒ tres fortes qui
erant cū dauid: quādo ex
probrauerūt philistijm.
et cōgregati sūt illuc in p̄
liū. Cūq; ascendissēt viri
isrl̄: ipse stetit et percussit
philisteos donec deficeret
manus eius. et obrigesce
ret cū gladio. Fecitq; dns
salutē magnā in die il
la: et pplꝰ qui fugerat
reuersus est ad cesorū spo
lia detrahenda. Et post
hūc semma filius age de
arari. Et cōgregati sunt
philisthijm in statione: e
rat quippe ibi ager plen᷒
lente. Cūq; fugisset ppls
a facie philisthijm: stetit
ille in medio agri et tui
tus est eū. Percussitq; phi
listeos: et fecit dns salutē
magnā. Necnō et ante
descenderāt tres qui erant
principes int᷒ triginta: et
venerant tēpore messis
ad dauid in spelūca odol
lam. Castra aūt philis
thijm erant posita in val
le gygantū: et dauid erāt
in presidio. Porro stati
o philistinorū tūc erat
in bethleem. Desiderauit
igitur dauid: et ait. Si
quis michi daret potū
aque de cisterna que est
in bethleem iuxta portā.
Irruperūt ergo tres for
tes castra philistinorū:
et hauserūt aquā de ci
sterna bethleem que erāt
iuxta portā: et attulerūt

ad dauid. At ille noluit
bibere: sed libauit illam
dn̄o dicens. Propicius mi-
chi sit dn̄s: ne faciā hoc.
Nū sanguinē hominū
istorū qui pfecti sūt. et aī
marū periculū bibam?
Noluit ergo bibē. Hec fe-
cerūt tres robustissimi.
Abysai quoqꝫ frater ioab
filius saruie prīceps erat
de tribus. Ipē est qui leua-
uit hastā suā cōtra trecē-
tos quos īterfecit: nomina-
tus in tribꝫ. et int̄ tres no-
biliorꝫ: eratqꝫ eorū prin-
ceps: sed usqꝫ ad tres pri-
mos nō puenerat. Et ba-
naias filius ioiada uiri
fortissimi magnorū ope-
rū de capsehel: ipē pcussit
duos leones moab: et ip-
se descendit et pcussit leo-
nē in media cisterna in
diebꝫ niuis. Ipē qꝫ īfecit
uirū egipciū uirū dignū
spectaculo: habentē in
manu hastā. Itaqꝫ cum
descendisset ad eū in uir-
ga ui extorsit hastā de ma-
nu egipcij: et īterfecit eū
hasta sua. Hec fecit bana-
ias filius ioiade: et ipse
nominatus int̄ tres robus-
tos qui erāt inter triginta
nobiliores. Verūptamē
usqꝫ ad tres primos nō p-
uenerat. Fecitqꝫ eū sibi da-
uid auricularium a secreto.
Asahel frater ioab inter
triginta. Eleanān filius
patrui eius de bethleem.
Semma de arari. Helcha
de arodi. Helas de phelti.
Hyra filius acches de the-
cuā. Abiezer de anathot.
Mobonnai de usathi.
Selmon ahoites. Machi-
rai nethophatites. Eled
filius baanā: et ipse ne-
thophatites. Ithai filius
ribai: de gebeeth filiorū
beniamin. Banai aufa-
tonites. Hedai de torrēte
gaas. Abialbon arbati-
tes. Azmaueth de beromi
Heliaba de salboni. Filij
asen ionathan. Semma

de herodi. Haian filius
saar arorites. Heliphelech
filius saasbai. filij maa
chati. Heliam filius achi
tophel gylonites. Esrai
de carmelo. Pharai de ar
bi. Igaal filius nathan
de soba. Bonni de gaddi
Selech de ammoni. Naa
rai berothites: armiger
ioab filij sarvie. Hira ie
thrites. Gareb: et ipse ie
thrites. Urias etheus. Om
nes triginta septẽ. Capl̃m
ET addidit xxiiij
furor dñi irasci
contra isrl': com
movitq; david in eis dicẽ
tem. Vade numera isrl'
et iudã. Dixitq; rex ad io
ab principem exercitus sui.
Perambula omnes tribus
isrl' a dan usq; bersabee:
et numerate ppłm. ut sci
am numerũ eius. Dixit
q; ioab regi. Adaugeat do
minus deus ad ppłm quãto
nunc est: iterũq; cẽtuplicet
in cõspectu dñi mei regis.
Sed quid sibi dñs meus
rex vult in re huiuscemo
di? Obtinuit autẽ sermo
regis verba ioab: et princi
pes exercitus. Egressusq;
est ioab et principes mili
tũ a facie regis: ut nume
rarent ppłm isrl'. Cũq; p
transissent iordanem vene
runt in aroher ad dexterã
urbis que est in valle gad:
et per iazer transierũt in
galaad. et in terrã inferio
rem hodsi. et venerũt in
dan silvestria. Circumeun
tesq; iuxta sydonẽ transierũt
prope menia tyri. et omnẽ
terrã evei et chananei:
venerũtq; ad meridiẽ iu
da in bersabee. Et lustra
ta universa terra: affue
runt post novẽ menses et
viginti dies in ihrłm. De
dit ergo ioab numerũ de
scriptionis ppli regi. Et
inventa sũt de isrl' octingẽ
ta milia virorũ fortiũ
qui educerẽt gladiũ: et
de iuda quĩquaginta mili

a pugnatorū. Percussit
autē cor dauid eū: postq̄
numeratus est ꝑplus. Et
dixit dauid ad dn̄m. Pec
caui valde in hoc facto:
sed precor dn̄e ut transfe
ras īiquitatē serui tui:
q̄a stulte egi nimis. Sur
rexit itaq̄ dauid mane:
et sermo dn̄i factus est
ad gad ꝓphetā. et viden
tem dauid dicens. Vade
et loquere ad dauid. Hec
dicit dn̄s. Triū tibi datur
optio. Elige vnū quod
volueris ex hys. ut faciā
tibi. Cūq̄ venisset gad
ad dauid: nunciauit ei di
cens. Aut septē annis ve
niet tibi fames in terra
tua: aut tribus mēsibꝫ
fugies aduersarios tuos
et illi ꝑsequentur: aut certe
tribus diebꝫ erit pestilen
tia in terra tua. Nūc er
go delibera: et vide quē
respondeā ei qui me mi
sit sermonē. Dixit autē
dauid ad gad. Coartor
nimis. Sed melius est ut
incidā in manu dn̄i. multe
enī misericordie eius sūt: q̄m
in manu hoīs. Immi
sitq̄ dn̄s pestilentiā in is
rael. de mane vsq̄ ad tem
pus cōstitutū: et mortui
sūt ex ꝑplo a dan vsq̄ ber
sabee septuaginta milia
virorū. Cūq̄ extendisset
manū suā angelus dn̄i
sup ihrlm ut disperderet eā.
misertus est dn̄s sup af
flictionē: et ait angelo ꝑ
cucienti ꝑplm. Sufficit
nūc: cōtine manū tuā.
Erat autē angelus dn̄i iux
ta areā areuna iebusei.
Dixitq̄ dauid ad dn̄m:
cū vidisset angelū ceden
tem ꝑplm. Ego sū qui pec
caui: et ego inique egi. Isti
qui oues sūt quid fecerūt?
Vertatur obsecro manus
tua cōtra me: et cōtra do
mū pr̄is mei. Venit autē
gad ad dauid in die illa:
et dixit ei. Ascende: cōstitu
e dn̄o altare in area are

una iebusei. Et ascendit
david iuxta sermonē gad.
quē preceperat ei dn̄s. Cō
spiciens qȝ areuna: aiad
uertit regē et servos eius
transire ad se. Et egressus
adoravit regē prono vul
tu in terrā: et ait. Quid
cause est. ut veniat dn̄s
meus rex ad servū suū?
Cui david ait. Ut emā
a te areā. et edificē altare
dn̄o: et cesset interfectio q̄
grassat' in pplō. Et ait
areuna ad david. Accipi
at et offerat dn̄s meus
rex: sicut ei placet. Habes
boves in holocaustū: et
plaustrū et iuga boum
in usū lignorū. Omīa
dedit areuna regi. Dixit
qȝ areuna ad regē. Dn̄s
deus tuus suscipiat votū
tuū. Cui respondēs rex a
it. Nequaq̄ ut vis. sed
emā precio a te: et non
offerā dn̄o deo meo ho
locausta gratuita. Emit
ergo david areā et boves:
argēti siclis quinquagī
ta. Et edificavit ibi da
vid altare dn̄o: et obtu
lit holocausta et pacifi
ca: et repropiciatus est
dn̄s terre. et cohibita est
plaga ab isrl'. Explicit sa
muhel liber regū secūdus.

Incipit malachim id ē regū
liber tercius.

ET rex
david
senuerat:
habe
batqȝ
etatis
plurimos dies. Cūqȝ ope
riret' vestibȝ: nō calefie
bat. Dixerunt ergo ei ser
vi sui. Queramus dn̄o
nr̄o regi adolescentulā
virginē: et stet corā rege.
et foveat eū dormiatqȝ
in sinu suo: et calefaci
at dn̄m nr̄m regē. Que
sierunt igitur adolescentu
lā speciosā in omnibus
finibus isrl': et invenerūt
abisag sunamitē. et

adduxerunt eã ad regẽ. Erat
autẽ puella pulchra nimis.
Dormiebatq; cũ rege: et
ministrabat ei. Rex vero nõ
cognouit eã. Adonias aũt
filius aggith eleuabatur
dicens. Ego regnabo. Fe
citq; sibi currũ et equites.
et quinquaginta viros q̃
ante eũ currerent: nec cor
ripuit eũ pater suus ali
quando dicens. Quare hoc
fecisti? Erat autẽ et ipse
pulcher valde: secũdus natu
post absalon. Et sermo
ei cũ ioab filio saruie. et
cũ abiathar sacerdote: q̃
adiuuabãt partes adoni
e. Sadoch vero sacerdos
et banaias filius ioiade
et nathan propheta et se
mei et rhei et robur exer
citus david: nõ erant
cũ adonia. Immolatis
ergo adonias arietib; et
vitulis. et uniuersis pin
guibus iuxta lapidẽ zoho
leth qui erat vicinus fon
ti rogel: vocauit uniuersos

fratres suos filios regis.
et omnes viros iuda seruos
regis. Nathan autẽ prophe
tam et banaiam. et ro
bustos quosq; et salomo
nem fratrẽ suũ nõ voca
uit. Dixitq; nathan ad
bethsabee matrẽ salomo
nis. Num audisti qđ reg
nauerit adonias fili' aggith
et dñs noster david hoc
ignorat? Nunc ergo veni,
accipe a me cõsiliũ: et sal
ua animã tuã filii q; tui
salomonis. Vade et ingre
dere ad regẽ david: et dic
ei. Nõne tu dñe mi rex iu
rasti michi ancille tue di
cens. qđ salomon filius
tuus regnabit post me. et ipse
sedebit in solio meo? Quare
ergo regnauit adonias?
Et adhuc ibi te loquẽte
cũ rege: ego veniã post
te et cõplebo sermones tu
os. Ingressa est itaq; beth
sabee ad regẽ in cubicu
lũ. Rex autẽ senuerat ni
mis: et abisag sunamit

tes ministrabat ei. Inclina
uit se bethsabee: et adora
uit regē. Ad quā rex. Qd
tibi inquit vis? Que respō
dens ait. Domine mi tu iu
rasti per dnm̄ deū tuū an
cille tue: salomon filius
tuus regnabit post me.
et ipse sedebit in solio me
o: et ecce nunc adonias reg
nauit te dn̄e mi rex igno
rante. Mactauit boues
et pinguia queqz. et arie
tes plurimos: et vocauit
om̄es filios regis. abia
thar quoqz sacerdotē et io
ab principē milicie: salo
monē aūt seruū tuū nō
vocauit. Verūptamē dn̄e
mi rex in te oculi respici
unt tocius isrl̄: ut indices
eis qui sedere debeat in so
lio tuo dn̄e mi rex post
te. Eritqz cū dormierit do
minus meus rex cū pa
tribus suis: erimus ego
et filius meus salomon
peccatores. Adhuc illa lo
quente cū rege: nathan

ꝓphetes venit. Et nūcia
uerūt regi dicentes. Adest
nathan ꝓpheta. Cūqz in
troisset ante cōspectu re
gis et adorasset eū pn̄ in
terra: dixit nathā. Dn̄e mi
rex tu dixisti adonias reg
net post me. et ipse sedeat
sup thronū meū? Quia
descendit hodie et imola
uit boues et pinguia et
arietes plurimos: et vo
cauit uniuersos filios re
gis. et prīcipes exercitus:
abiathar quoqz sacerdo
tem. Illis qz vescentibz et
bibentibz corā eo. et dicē
tibz viuat rex adonias:
me seruū tuū et sadoch
sacerdotē. et banaiam fi
liū ioiade. et salomonē
famulū tuū nō vocauit.
Numquid a dn̄o meo rege
exiuit hoc verbū: et mi
chi nō indicasti seruo tuo
qui sessurus esset super
thronū dn̄i mei regis
post eū? Et respondit rex
dauid dicens. Vocate ad

me bethsabee. Que cũ fu-
isset ĩgressa corã rege et ste-
tisset ante eũ: iuravit rex
et ait. Vivit dñs qui eruit
aĩam meã de omĩ angusti-
a: quia sicut iuravi tibi
per dñm deũ isrl' dicens.
Salomon filius tuus reg-
nabit post me. et ipse sede-
bit sup soliũ meũ p me:
sic faciã hodie. Summisso-
q; bethsabee in terrã vul-
tu: adoravit regẽ dicens.
Vivat dñs meus rex da-
uid in eternũ. Dixit quo-
q; rex dauid. Vocate michi
sadoch sacerdotẽ et nathã
pphetã: et banaiã filiũ
ioiade. Qui cũ ingressi
fuissent corã rege: dixit
ad eos. Tollite vobiscũ
servos dñi vri et ĩponite
salomonẽ filiũ meũ sup
mulã meã. et ducite eũ
eũ in gyon: et vngat eũ
ibi sadoch sacerdos et na-
than ppheta in regẽ sup
isrl'. et canetis bucina at-
q; dicetis. Vivat rex salo-
mon. Et ascendetis post
eũ et venietis: et sedebit
sup soliũ meũ. et ipse reg-
nabit pro me: illiq; pre-
cipiã ut sit dux sup israel
et sup iudã. Et respõdit
banaias filius ioiade
regi dicens. Amen. Sic
loquatur dñs deus dñi me-
i regis. Quomodo fuit
dñs cũ dño meo rege sic
sit cũ salomone: et subli-
mius faciat soliũ eius
a solio dñi mei regis da-
uid. Descendit ergo sa-
doch sacerdos et nathã
ppheta. et banaias filius
ioiade. et cerethi et phele-
ti. et iposuerũt salomo-
nẽ sup mulã regis da-
uid: et adduxerũt eũ in
gyon. Sumpsitq; sadoch
sacerdos cornu olei de ta-
bernaculo: et vnxit salo-
monẽ. Et cecinerũt buci-
na: et dixit omĩs pplus.
Vivat rex salomon. Et
ascendit vniuersa mul-
titudo post eũ. et pplus

canentiū tibiis et letan-
tiū magno gaudio: et
īsonuit terra a clamore
eorū. Audiuit aūt ado-
nias et omēs qui īuitati
fuerāt ab eo: iāqꝫ cōui-
uiū finitū fuerat. Sed
et ioab audita voce tu-
be ait. Quid sibi vult
clamor ciuitatis tumul-
tuātis? Adhuc illo loq̄n-
te: ionathan filius abi-
athar sacerdotis venit.
Cui dixit adonias. In-
gredere: quia vir fortis es.
et bona nūcians. Respō-
ditqꝫ ionathan adonie.
Nequaq̄. Dn̄s enī nost-
rex dauid regē cōstituit
salomonē: misitqꝫ cū eo
sadoch sacerdotē et nathā
pphetā. et banaiam filiū
ioiade. et cerethi et pheleti.
et īposuerūt eū sup mulā
regis: vnxeruntqꝫ eum
sadoch sacerdos et nathā
ppheta regē in gyon: et
ascenderūt inde letantes.
et īsonuit ciuitas. Hec ē

vox quā audistis. Sed et
salomon sedet sup soliū
regni. Et īgressi serui re-
gis. bn̄dixerūt dn̄o nr̄o regi
dauid: dicētes. Amplificet
deus nomē salomonis
sup nomē tuū: et magni-
ficet thronū eius sup thro-
nū tuū. Et adorauit rex
ī lectulo suo: īsup et hec lo-
cutus est. Benedictus do-
minus deus isrl̄: qui de-
dit hodie sedentē in solio
meo videntibꝫ oculis me-
is. Territi sūt ergo. et sur-
rexerūt omēs qui īuitati
fuerant ab adonia: et i-
uit vnusquisqꝫ in viā
suā. Adonias aūt timēs
salomonē. surrexit et ab-
iit in tabernaculū dn̄i:
tenuitqꝫ cornu altaris.
Et nūciauerūt salomo-
ni dicentes. Ecce adonias
timens regē salomonē:
tenuit cornu altaris di-
cens. Iuret michi hodie
rex salomon: qd̄ nō inter-
ficiat seruū suū gladio.

Dixitque salomon. Si fue-
rit vir bonus: non cadet ne
unus quidem capillus eius
in terram. Si autem malum
inventum fuerit in eo: mori-
etur. Misit ergo rex salo-
mon. et eduxit eum ab alta-
ri: et ingressus adoravit re-
gem salomonem. Dixitque ei
salomon. Vade in domum
tuam. Capitulum ii

Appropinquaverunt
autem dies david
ut moreretur: precepitque salo-
moni filio suo dicens. Ego
ingredior viam universe
terre. Conforta et esto vir.
et observa custodias domini
dei tui: ut ambules in viis
eius et custodias cerimo-
nias eius. et precepta eius.
et iudicia. et testimonia.
sicut scriptum est in lege mo-
ysi: ut intelligas universa
que facis. et quocumque te
verteris. ut confirmet dominus
sermones suos quos locu-
tus est de me dicens. Si
custodierint filii tui viam
suam. et ambulaverint coram
me in veritate in omni
corde suo. et in omni anima
sua: non auferetur tibi vir
de solio israel. Tu quoque nos-
ti que fecerit michi ioab
filius sarvie. que fecerit
duobus principibus exer-
citus israel. abner filio ner.
et amase filio iether. quos
occidit et effudit sangui-
nem belli in pace: et po-
suit cruorem prelii in bal-
teo suo. qui erat circa lum-
bos eius: et in calciamen-
to suo quod erat in pedi-
bus eius. Facies ergo iux-
ta sapientiam tuam: et non
deduces caniciem eius paci-
fice ad inferos. Sed et fi-
liis berzellai galaaditis
reddes gratiam: eruntque come-
dentes in mensa tua. Oc-
currerunt enim michi. quando
fugiebam a facie absalon
fratris tui. Habes quoque
apud te semei filium gera.
filii iemini de bahurim:
qui maledixit michi ma-

ledictione pessima quando
ibam ad castra. Sed quia
descendit in occursum michi
cum transirem iordanem et iu-
raui ei per dominum dicens.
non te interficiam gladio:
tu noli pati eum esse innoxi-
um. Vir autem sapiens es
et scies que facias ei: de-
duces que canos eius cum
sanguine ad infernum. Dor-
miuit igitur dauid cum
patribus suis: et sepultus
est in ciuitate dauid. Dies
autem quibus regnauit da-
uid super israel: quadraginta
anni sunt. In hebron regna-
uit septem annis: in ierusalem
triginta tribus. Salomon
autem sedit super thronum da-
uid patris sui: et firmatum
est regnum eius nimis. Et
ingressus est adonias filius
aggith ad bethsabee ma-
trem salomonis. Que
dixit ei. Pacificus ne in-
gressus tuus? Qui respon-
dit. Pacificus. Addidit-
que. Sermo michi est ad te.

Cui ait. Loquere. Et ille.
Tu inquit nosti quia me-
um erat regnum. et me pro-
posuerat omnis israel sibi in
regem: sed translatum est reg-
num et factum est fratris mei.
A domino enim constitutum est
ei. Nunc ergo petitionem
unam deprecor a te: ne con-
fundas faciem meam. Que
dixit ad eum. Loquere. Et ille
ait. Precor ut dicas salo-
moni regi. neque enim quicquam
negare tibi potest: ut det
michi abysag sunamitem
uxorem. Et ait bethsabee.
Bene ego loquar pro te
regi. Uenit ergo bethsa-
bee ad regem salomonem:
ut loqueretur ei pro adonia.
Et surrexit rex in occursum
eius: adorauitque eam: et se-
dit super thronum suum. Po-
situs quoque est thronus matri re-
gis: que sedit ad dexteram
eius. Dixitque ei. Petitionem
unam paruulam ego deprecor
a te: ne confundas faciem
meam. Dixitque ei rex. Pete

mater mi. Neque enim fas est:
ut auertam faciem tuam. Que
ait. Detur abysag suna
mites adonie fratri tuo
uxor. Responditque rex sa
lomon: et dixit matri su
e. Quare postulas aby
sag sunamitem adonie?
Postula ei et regnum. Ipse
est enim frater meus maior
me: et habet abyathar
sacerdotem. et ioab filium sar
uie. Iurauit itaque rex sa
lomon per dominum dicens.
Hec faciat michi deus et
hec addat: quia contra
animam suam locutus est
adonias verbum hoc. Et
nunc viuit dominus qui firma
uit me et collocauit super
solium dauid patris mei.
et qui fecit michi domum
sicut locutus est: quia ho
die occidetur adonias. Mi
sitque rex salomon per ma
num banaie filii ioiade: qui
interfecit eum. et mortuus
est. Abiathar quoque sacer
doti dixit rex. Vade in ana
toth ad agrum tuum. Es qui
dem vir mortis: sed hodie
te non interficiam. quia por
tasti archam domini dei coram da
uid patre meo: et sustinu
isti laborem in omnibus in
quibus laborauit pater
meus. Eiecit ergo salomon
abiathar ut non esset sacer
dos domini: ut impleretur ser
mo domini quem locutus est
super domum hely in sylo.
Venit ergo nuncius ad sa
lomonem quod ioab declinas
set post adoniam: et post
salomonem non declinasset.
Fugit ergo ioab in taber
naculum domini: et apprehen
dit cornu altaris. Nuncia
tumque est regi salomoni quod
fugisset ioab in taberna
culum domini: et esset iuxta al
tare. Misitque salomon
banaiam filium ioiade di
cens. Vade interfice eum. Et
venit banaias ad taber
naculum domini: et dixit ei.
Hec dicit rex. Egredere. Qui
ait. Non egrediar: sed hic

moriar. Renunciauit ba
naias regi sermonem di
cens. Hec locutus est io
ab: et hec respondit mi
chi. Dixitque ei rex. Fac sicut
locutus est. et interfice eum
et sepeli: et amouebis sa
guinem innocentem qui ef
fusus est a ioab a me. et
a domo patris mei. Et red
dat dominus sanguinem eius
super caput eius: quia in
terfecit duos viros iustos
melioresque se. et occidit eos
gladio patre meo dauid igno
rante: abner filium ner prin
cipem milicie israel. et ama
sam filium iether principem
exercitus iuda: et reuerte
tur sanguis illorum in ca
put ioab. et in caput semi
nis eius in sempiternum.
Dauid autem et semini eius
et domui et throno illius
sit pax vsque ineternum a
domino. Ascendit itaque bana
ias filius ioiade. et ag
gressus eum interfecit: se
pultusque est in domo sua
in deserto. Et constituit rex
banaiam filium ioiade pro
eo super exercitum: et sadoch
sacerdotem posuit pro abi
athar. Misit quoque rex
et vocauit semei: dixitque
ei. Edifica tibi domum in
ierusalem et habita ibi: et
non egredieris inde huc at
que illuc. Quacumque autem di
e egressus fueris et transi
eris torrentem cedron: scito
te interficiendum. Sanguis
tuus erit super caput tuum.
Dixitque semei regi. Bonus
sermo. Sicut locutus est
dominus meus rex: sic faciet
seruus tuus. Habitauit
itaque semei in ierusalem die
bus multis. Factum est autem
post annos tres: ut fuge
rent serui semei ad achis
filium maacha regem geth
Nunciatumque est semei: quod
serui eius essent in geth.
Et surrexit semei et strauit
asinum suum: iuitque in geth
ad achis ad requirendos
seruos suos: et adduxit

eos de geth. Nunciatum est
autem salomoni quod isset se
mei in geth de ierusalem: et
redisset. Et mittens voca
uit eum: dixitque illi. Nonne
testificatus sum tibi per dominum
et predixi tibi. quacumque die
egressus fueris huc et il
luc scito te esse moriturum:
et respondisti michi. bo
nus sermo quem audiui.
Quare ergo non custodis
ti iusiurandum domini: et pre
ceptum quod preceperam ti
bi. Dixitque rex ad semei.
Tu nosti omne malum cuius
tibi conscium est cor tuum:
quod fecisti dauid patri
meo. Reddidit dominus mali
ciam tuam in caput tuum. Et
rex salomon benedictus:
et thronus dauid erit sta
bilis coram domino. usque in sem
piternum. Iussit itaque rex
banaie filio ioiade: qui
aggressus percussit eum. et
mortuus est.
Confirma- Ca. iii
tum est igitur
regnum in manu salomo
nis: et affinitate coniunc
tus est pharaoni regi e
gipti. Accepit namque filiam
eius. et adduxit in ciuita
tem dauid: donec conpleret
edificans domum suam et
domum domini. et murum ihe
rusalem per circuitum. At ta
men populus immolabat in
excelsis. Non enim edifica
tum erat templum nomini domini:
usque in diem illum. Dilexit
autem salomon dominum. ambu
lans in preceptis dauid pa
tris sui: excepto quod in ex
celsis immolabat. et accen
debat thimiamata. Abiit
itaque in gabaon: ut im
molaret ibi. Illud quip
pe erat excelsum maximum.
Mille hostias in holo
caustum obtulit salomon
super altare illud in gaba
on. Apparuit dominus salo
moni per sompnium noc
te dicens. Postula quod
uis: ut dem tibi. Et ait
salomon. Tu fecisti cum

seruo tuo dauid patri
meo misericordiam magnā:
sicut ābulauit in cōspec-
tu tuo in veritate et iusti
cia et recto corde tecū. Cus
todisti ei misericordiam tuā
grandē: et dedisti ei filiū
sedentē sup thronū eius
sicut est hodie. Et nūc
dñe deus: tu regnare fe-
cisti seruū tuū pro dauid
patre meo. Ego autē sum
puer paruulus et igno-
rans egressū et introitū
meū: et seruus tuus in
medio populi est quē e-
legisti. populi īfiniti: q
numerari et supputari
nō potest pre multitudi-
ne. Dabis ergo seruo tu-
o cor docibile: ut iudicare
possit pplm tuū. et disc
nere inter malū et bonū.
Quis enī potest iudicare
populū istū: pplm tuū
hūc multū. Placuit er-
go sermo corā dño: qd
salomon rem huiuscemo
di postulasset. Et dixit
deus salomoni. Quia
postulasti verbū hoc. et
nō petisti tibi dies mul
tos. nec diuicias. aut aī
mā īmicorū tuorū. sed
postulasti tibi sapientiā
ad discernendū iudiciū:
ecce feci tibi scdm sermo
nes tuos. et dedi tibi cor
sapiens et ītelligens: in
tantū ut nullus ante te
similis tui fuerit: nec
post te surrecturus sit. Sed
et hec que nō postulasti
dedi tibi. diuicias scilicet
et gloriā: ut nemo fuerit
similis tui in regibus cūc
tis retro diebus. Si autē
ambulaueris in viis me-
is et custodieris pcepta
mea. et mandata mea.
sicut ābulauit pater tu-
us: longos faciā dies tu-
os. Igitur euigilauit sa-
lomon: et intellexit qd es
set sompnium. Cumq3 venis
set ierlm stetit corā ar-
cha federis dñi: et obtu-
lit holocausta et fecit

victimas pacificas: et gran
de convivium universis fa
mulis suis. Tunc venerunt
due mulieres meretrices
ad regem: steteruntque coram eo.
Quarum una ait. Obse
cro mi domine: ego et muli
er hec habitabamus in do
mo una: et peperi apud
eam in cubiculo. Tertia ve
ro die postquam ego peperi:
peperit et hec. Et eramus
simul: nullusque alius
in domo nobiscum. excep
tis nobis duabus. Mor
tuus est autem filius muli
eris huius nocte: dormi
ens quippe oppressit eum.
Et consurgens in tempeste
noctis silentio: tulit fili
um meum de latere meo an
cille tue dormientis. et col
locavit in sinu suo: suum
autem filium qui erat mortu
us posuit in sinu meo.
Cumque surrexissem mane
ut darem lac filio meo: ap
paruit mortuus. Quem
diligentius intuens clara
luce: deprehendi non esse me
um quem genueram. Respon
ditque altera mulier. Non
est ita: sed filius tuus
mortuus est: meus autem
vivit. E contrario illa di
cebat. Mentiris. Filius
quippe meus vivit: et fi
lius tuus mortuus est.
Atque in hunc modum conten
debant coram rege. Tunc
rex ait. Hec dicit. filius
meus vivit et filius tuus
mortuus est: et ista respon
dit non. sed filius tuus
mortuus est filius meus
vivit. Dixit ergo rex. Affer
te michi gladium. Cumque attu
lissent gladium coram rege.
ait. Dividite inquit infan
tem vivum in duas partes:
et date dimidiam partem u
ni: et dimidiam partem al
teri. Dixit autem mulier
cuius filius erat vivus
ad regem: commota sunt quip
pe viscera eius super filio
suo. Obsecro domine date il
li infantem vivum: et nolite

interficē eū. E cōtrario il
la dicebat. Nec michi nec
tibi sit: sed diuidatur. Res
pondens rex ait. Date hu
ic infantē viuum et non
occidatur: hec est enī mat
eius. Audiuit itaq omnīs
isrl' iudiciū quod iudicas
set rex: et timuerūt regem
videntes sapientiā dei esse
in eo ad faciendū iudiciū.

Erat Capl'm iiii
autē rex salomō
regnans super
omnē isrl': et hij principes
quos habebat. Azarias
filius sadoch sacerdos. He
lioreph et haia. filij sesa
scribe. Iosaphat filius a
hylud a cōmentarijs. Ba
naias filius ioiade super
exercitū. Sadoch autē et
abiathar sacerdotes. Aza
rias filius nathan: sup
eos qui assistebant regi.
Zabuth filius nathan
sacerdos amicus regis.
et ahyasar prepositus do
mus: et adoniram fili'

abda sup tributa. Habe
bat autē salomon duo
decim pfectos sup omnē
isrl': qui pbebant anō
nam regi et domui eius.
Per singulos enī menses
in anno: singuli necessari
a ministrabant. Et hec no
mina eorū. Benhur ī mō
te ephraim. Bendecar in
macces. et in salebim. et
in bethsemes. et helon et
bethanan. Benesed in
araboth. Ipsius erat soc
cho: et omnīs terra epher.
Benabi in adab cuius ō
nis neptat. dorthaphet:
filiā salomonis habebat
vxorē. Bena filius achy
lud regebat thanec et
mageddo. et vniuersam
bethsan que est iuxta sar
thana subter iezrahel:
a bethsan vsq abelmeu
la. e regione zeclmaan.
Bengaber in ramoth ga
laad: habebat auothia
ir. filij manasse in gala
ad. Ipse perat in omnī re

gione argob. que est in
basan. sexaginta ciuitati
bus magnis atq; muratis:
que habebant seras
ereas. Ahynadab filius ad
do p̄erat in manaim: a
chimaas in neptali. Sed
et ipse habebat basinath
filiā salomonis in cōiugi
o. Baana filius susi in a
ser. et in balod. Josaphat
filius pharue in ysachar:
semei filius hela in benia
min. Gaber filius suri in
terra galaad. in terra se
on regis amorrei. et og re
gis basan: sup oīa que
erant in illa terra. Juda
et isrl' īnumerabiles sicut
arena maris in multitu
dine: comedētes et biben
tes atq; letantes. Salo
mon aūt erat in ditione
sua habens oīa regna
sicut a fluuīe terre phili
stijm. usq; ad terminū e
gipti: offerentiū sibi mu
nera. et seruientiū ei cūc
tis diebus vite eius. Erat

aūt cibus salomonis p
dies singulos triginta cho
ri simile. et sexaginta cho
ri farine: decem boues
pingues et viginti boues
pascuales. et centū arietes:
excepta venatione ceruo
rū. caprearū atq; bubu
lorū. et auiū altiliū. Ip
se eīn obtinebat omnē
regionē que erat trans
flumen quasi a tapsa
usq; gazam. et cūctos re
ges illarū regionū: et ha
bebat pacē ex omī parte
in circuitu. Habitabatq;
iuda et isrl' absq; timore
vllo. vnusquisq; sub vite
sua et sub ficu sua. a dan
usq; bersabee: cūctis die
bus salomonis. Et habe
bat salomon q̄draginta
milia p̄sepia equorū cur
riliū: et duodecim milia
equestriū. Nutriebantq;
eos supradicti regis p̄fecti.
Sed et necessaria mense
regis salomonis cū ingē
ti cura p̄bebant in tēpore

suo. Ordeū quoq; et pa
leas equorū et iumentor
deferebant in locū ubi e
rat rex: iuxta cōstitutū
sibi. Dedit quoq; deus sa
pientiā salomoni et pru
dentiā multā nimis: et la
titudinē cordis. quasi a
renā que est in litore ma
ris. Et pcedebat sapiētia
salomonis sapientiam
omniū orientaliū et egip
tiorū: et erat sapiētior
cunctis hominibus. sapien
tior ethan ezraite. et he
man et chalchal. et dor
da filijs maol: et erat no
minatus in universis gē
tibus per circuitū. Locu
tus est q; salomon tria
milia parabolas: et fu
erūt carmina eius quinq;
milia: et disputavit. sup
lignis a cedro que est in
libano. usq; ad ysopū
que egreditr de pariete:
et disseruit de iumentis
et volucribz et reptilibus
et piscibus. Et veniebāt

de cunctis populis ad au
diendā sapientiā salomo
nis: et ab universis regi
bus terre qui audiebant
sapientiā eius. Capitulum v.

Misit quoq; hyrā
rex tiri servos su
os ad salomonē:
audivit eū qd ipsum un
xissent regē pro patre eius:
quia amicus fuerat hyrā
david omni tempore. Mi
sit aut et salomon ad hy
ram dicens. Tu scis volū
tatē david patris mei: et
quia nō potuerit edifica
re domū nomini dni dei sui.
ppter bella iminentia p
circuitū: donec daret dns
eos sub vestigio pedū eius.
Nūc aut requiē dedit deus
meus michi per circuitū:
et nō est sathan neq; oc
sus malus. Quamobrem
cogito edificare templū
nomini dni dei mei: sicut
locutus est dns david pa
tri meo dicens. Filius tuus
quē dabo pro te sup soliū

tuū: ipse edificabit do
mū nomī meo. Precipe i
gitur ut p̄cidant michi ce
dros de lybano: et serui
mei sint cū seruis tuis.
Mercedem aūt seruorū tu
orū dabo tibi: quācūqȝ
petieris. Scis enī quoniā
in pplō meo nō est vir: qui
nouit ligna cede're sicut sy
donij. Cū ergo audisset
hiram verba salomonis:
letatus est valde. et ait.
Benedictus dñs hodie:
qui dedit dauid filiū sapi
entissimū sup pplm hūc
plurimū. Et misit hirā
ad salomonē dicens. Au
diui quecūqȝ mandasti
michi. Ego faciā omnē
voluntatē tuā: in lignis
cedrinis et abiegnis. Ser
ui mei deponent ea de li
bano ad mare: et ego cō
ponā ea in ratibus in
mari vsqȝ ad locū quem
significaueris michi. Et
applicabo ea ibi. et tu
tolles ea: prebebisqȝ ne
cessaria michi: ut detur
cibus domui mee. Itaqȝ
hiram dabat salomoni
ligna cedrina et ligna
abiegna: iuxta omnem
voluntatē eius. Salomō
aūt p̄bebat hiram vi
ginti milia choros triti
ci in cibū domui eius: et
viginti choros purissi
mi olei. Hec tribuebat
salomon hiram per an
nos singulos. Deditqȝ
dñs sapientiā salomoni
sicut locutus est ei. Et e
rat pax inter hiram et
salomonē: et pcusserunt
fedus ambo. Elegitqȝ
rex salomon operarios
de omī isrl': et erat īdicti
o triginta milia virorū.
Mittebatqȝ eos in liba
nū decē milia per menses
singulos vicissim: ita ut
duobus mensibȝ essent
in domibus suis. Et ado
niram erat sup huiusce
modi indictionē. Fuerunt
itaqȝ salomoni septuagi

ta milia eorū qui onera
portabāt. et octogīta mi
lia latomorū in monte:
absq; ppositis qui perant
singulis operibus nume
ro triū miliū: et trecento
rū precipientiū populo.
et hys qui faciebant op⁹.
Precepitq; rex ut tollerent
lapides grandes. lapides
preciosos in fundamentum
templi. et q̄drarent eos:
quos dolauerūt cemētarij
salomonis. et cemētarij hi
ram. Porro biblij ppara
uerūt ligna et lapides ad
edificandā domū. Caplm
vi.
Factū est autē
q̄dringentesimo
et octogesimo
anno egressionis filiorū
isrl' de terra egypti. in āno
quarto mense zio. ipē est
mensis secūdus regis salo
monis sup isrl': edificare
cepit domū dño. Dom⁹
autē quā edificabat rex
salomon dño habebat
sexaginta cubitos in lon-
gitudine: et viginti cubi
tos in latitudine: et trigi
ta cubitos in altitudine.
Et porticus erat ante tē
plū viginti cubitorū lō
gitudinis. iuxta mensu
ram latitudinis tēpli: et
habebat decē cubitos lati
tudinis ante faciē tēpli.
Fecitq; in templo fenestras
obliquas: et edificauit
sup parietē templi tabu
lata per gyrū. in parieti
bus domus per circuitū
tēpli et oraculi: et fecit la
tera in circuitu. Tabula
tum quod subter erat quī
q; cubitos habebat lati
tudinis: et mediū tabula
tū sex cubitorū latitudinis:
et terciū tabulatū septem
habens cubitos latitudīs.
Trabes autē posuit in do
mo per circuitū forinsecus:
ut nō hererent muris tem
pli. Domus autē cū edifi
caretur: lapidibȝ dedolatis
atq; pfectis edificata est:
et malleus et securis et ō

ne ferramentū nō sūt au-
dita in domo cū edifica-
retur. Ostiū lateris me-
dij in pariete erat dom⁹
dextere: et per cocleā ascē-
debant in mediū cenacu-
lū: et a medio in tertiū.
Et edificauit domū: et cō-
sūmauit eā. Texit quoqꝫ
domū laquearibꝫ cedrinis:
et edificauit tabulatū su-
per omnē domū quīqꝫ cu-
bitis altitudinis: et ope-
ruit domū lignis cedrinis.
Et factus est sermo dñi
ad salomonē dicens. Do-
mus hec quā edificas si
ābulaueris in preceptis me-
is et iudicia mea feceris.
et custodieris omīa mā-
data mea gradiens per
ea: firmabo sermonē me-
um tibi. quē locutus sū
ad dauid patrē tuū: et
habitabo in medio filio-
rū isrl': et nō derelinquā
pplm meū isrl'. Igitur edi-
ficauit salomon domū:
et cōsūmauit eā. Et edi-
ficauit parietes domus
īntrinsecus tabulatis cedri-
nis a pauimento dom⁹
vsqꝫ ad sūmitatē parietū.
et vsqꝫ ad laq̄aria operu-
it lignis īntrinsecus: et tex-
it pauimentū domus ta-
bulis abiegnis. Edifica-
uitqꝫ viginti cubitorum
ad posteriorē partē tēpli
tabulata cedrina a pa-
uimento vsqꝫ ad superio-
ra: et fecit interiorē domū
oraculi in sanctū sancto-
rū. Porro q̄dragīta cu-
bitorū erat ipm̄ templū
pro foribus oraculi: et
cedro omīs domus īntrin-
secus vestiebatur: habens
tornaturas et iuncturas
suas fabrefactas. et cela-
turas eminentes. Omīa
cedrinis tabulis vestiebā-
tur: nec ōmino lapis ap-
parere poterat in pariete.
Oraculū autē in medio
domus in īteriore parte
fecerat: ut poneret ibi ar-
cham federis dñi. Porro

oraculū habebat viginti
cubitos lōgitudinis. et vi
ginti cubitos latitudinis.
et viginti cubitos altitu
dinis: et operuit illud at
q̄ vestiuit auro purissīo.
Sed et altare vestiuit ce
dro. Domū quoq̄ ante
oraculū operuit auro pu
rissimo: et affixit lamīas
clauis aureis. Nichil q̄ e
rat in templo: quod nō
auro tegeret. Sed et totū
altare oraculi texit auro
Et fecit in oraculo duo
cherubin de lignis oliua
rū: decē cubitorū altitudi
nis. Quīq̄ cubitorū ala
cherub vna: et quīq̄ cu
bitorū ala cherub altera:
id est decem cubitos habē
tes a sūmitate ale. usq̄
ad ale alterius sūmitatē.
Decē quoq̄ cubitorū erat
cherub secūdus: mensura
pari. Et opus vnū erat
in duobus cherubin: id
est altitudinē habebat
vnꝰ cherub decē cubitor̄ et simi

r̄ cherub secūdus. Posuitq̄
cherubim in medio tēpli
interioris. Extendebāt autē
alas suas cherubim et tā
gebat ala vna parietē: et
ala cherub secūdi tange
bat parietē alterū. Ale aūt
altere: in media parte tē
pli se īuicē cōtingebant.
Texit quoq̄ cherubim au
ro: et omēs parietes tēpli
per circuitū sculpsit vari
is celaturis et torno: et fe
cit in eis cherubim et pal
mas. et picturas varias
quasi prominentes de pari
ete et egredientes. Sed et
pauimentū domus tex
it auro intrinsecus et ex
trinsecus. Et in īgressu o
raculi fecit ostiola de lig
nis oliuarū: postesq̄ an
gulorū quīq̄. et duo osti
a de lignis oliuarū: et
sculpsit in eis picturā che
rubin et palmarū speci
es. et anaglifa valde pro
minentia: et texit ea auro.
Et operuit tam cherubi

qūi palmas et cetera auro. Fecitq; in introitu tēpli postes de lignis oliuarū quadrangulatos. et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus: et vtrūq; ostiū duplex erat: et se inuicem tenēs aperiebatur. Et sculpsit cherubin et palmas. et celaturas valde eminētes: operuitq; omnia lamīs aureis. opere quadro ad regulā. Et edificauit atriū interius tribus ordinibz lapidū politorū: et vno ordine lignorū cedri. Anno quarto fundata est dom⁹ dn̄i in mense zio: et in āno vndecimo mense bul. ipse est mensis octauus. pfecta est domus in omni opere suo. et in vniuersis vtensilibz. Edificauitq; eam ānis septē. Capl' vij

Domū aūt suā edificauit salomon tredecī ānis: et ad pfectū vsq; pduxit. Edificauit quoq; domū saltus libani. centū cubitorū lōgitudinis. et quīquaginta cubitorū latitudinis. et triginta cubitorū altitudinis: et q̄tuor deambulacra inter colūpnas cedrinas. Ligna q̄ppe cedrina exciderat in colūpnas: et tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā: que quadraginta quinq; colūpnis sustentabat. Vnus aūt ordo habebat colūpnas quindecim contra se inuicē positas. et e regione se respicientes: equali spacio inter colūpnas. et sup colūpnas q̄drangulata ligna in cūctis equalia. Et porticū colūpnarū fecit quīquaginta cubitorū lōgitudinis: et triginta cubitorū latitudinis. Et alterā porticū in facie maioris porticus: et colūpnas et epistilia sup colūpnas fecit. Porticū quoq; solij in qua tribunal est fecit. et texit lignis cedrinis a

pauimento usq; ad summi
tatē. Et porticū solii in qua
sedebat ad iudicandū: fecit
in medio porticu simili o
pere. Domū quoq; fecit fi
lie pharaonis quā vxorē
duxerat salomon: tali ope
re quali et hanc porticū.
Omnia lapidibꝫ p̄ciosis q̄
ad normā quādam atq;
mensurā. tam intrinsecus
quā extrinsecus serrati erāt.
a fundamento usq; ad sū
mitatē parietū: et intrinse
cus usq; ad atriū maius.
Fundamentū autē de lapidi
bus p̄ciosis lapidibꝫ mag
nis. decem siue octo cubito
rū: et desup lapides p̄ciosi
equalis mensure secti erāt:
similiterq; de cedro. Et atri
um maius rotundū triū
ordinū de lapidibus sectis.
et unius ordinis dolata
cedro: necnō et in atrio do
mus dn̄i interiori. et ī por
ticu domus. Misit quoq;
rex salomon et tulit hirā
de tiro filiū mulieris viduē

e de tribu neptalim patre
tirio artificē erariū: et ple
nū sapientia et intelligētia
et doctrina. ad faciendū
omne opus ex ere. Qui cū
venisset ad regē salomo
nē: fecit omne opus eius.
Et finxit duas columpnas
ereas: decē et octo cubitorū
altitudinis columpnā
unā: et linea duodecī cubi
torū ambiebat columpnā
utramq;. Duo quoq; ca
pitella fecit que ponerēt
sup capita columpnarum:
fusilia ex ere. Quinq; cubi
torū altitudinis capitellū
unū: et quinq; cubitorū
altitudinis capitellū alte
rū: et quasi in modū re
tis et cathenarū sibi inuicē
miro ope contextaꝝ. Utrū
q; capitellū columpnarū
fusile erat. Septena ver
suū retiacula in capitello
uno: et septena retiacula
in capitello altero. Et p̄fe
cit columpnas. et duos ordi
nes per circuitū retiaculo

rũ singulorũ: ut tegerent
capitella que erant super
sũmitatẽ malogranato
rũ. Eodẽ modo fecit et ca
pitello secũdo. Capitella
aũt que erant sup capita
colũpnarũ quasi opere li
lii fabricata erant: in por
ticu q̃tuor cubitorũ. Et
rursũ alia capitella in sũ
mitate colũpnarũ desup:
iuxta mensurã colũpne
contra retiacula. Malo
granatorũ aũt ducenti
ordines erant in circuitu
capitelli secũdi. Et statu
it duas colũpnas in por
ticu templi. Cũq; statuis
set colũpnã dexterã: voca
uit eã nomine iachim. Si
militer erexit columpnã
secundã: et vocauit no
men eius booz. Et super
capita colũpnarũ opus
in modũ lilii posuit. Per
fectũq; est opus colump
narũ. Fecit quoq; mare fu
sile decẽ cubitorũ a labio
usq; ad labiũ: rotundũ in

circuitu. Quinq; cubitorũ
altitudo eius: et resticula
triginta cubitorũ cinge
bat illud per circuitũ: et
sculptura subter labiũ cir
cuibat illud. decẽ cubitis
ambiens mare. Duo ordi
nes sculpturarũ histriatarũ
erant fusiles: et stabant
sup duodecim boues. E q̃
bus tres respiciebant ad
aquilonẽ. et tres ad occid
tem et tres ad meridiẽ. et
tres ad orientẽ: et mare
sup eos desup erat: quorũ
posteriora uniuersa intrin
secus latitabant. Grossi
tudo aũt luteris triũ un
ciarũ erat: labiũq; eius
quasi labiũ calicis. et fo
liũ repandi lilii. Duo mi
lia batos capiebat: tria
milia metrete. Et fecit ba
ses decẽ eneas: q̃tuor cubi
torũ longitudinis bases
singulas. et quatuor cubi
torũ latitudinis: et triũ cu
bitorũ altitudinis. Et ipsũ
opus basiũ interrasile erat:

et sculpture inter iuncturas.
et inter coronulas et plectas:
leones et boues et cherubin:
et in iuncturis similiter desu
per. Et subter leones et boues
quasi lora ex ere dependentia:
et quatuor rote per bases singu
las. et axes erei: et per qua
tuor partes quasi humeru
li subter luterem fusiles. con
tra se inuicem respectantes.
Os quoque luteris intrinsecus
erat in capitis summitate: et
quod forinsecus apparebat
unius cubiti. erat totum ro
tundum: pariterque habebat
unum cubitum et dimidium.
In angulis autem columpnarum
variae celature erant: et me
dia intercolumpnia quadrata
non rotunda. Quatuor quoque
rote que per quatuor angu
los basis erant: coherebant
subter basi. Una rota habe
bat altitudinis cubitum et semis.
Tales autem rote erant: quales
solent in curru fieri. Et ax
es earum et radii. et canti.
et modioli: omnia fusilia.

Nam et humeruli illi quatu
or per singulos angulos
basis unius: ex ipsa basi
fusiles et coniuncti erant.
In summitate autem basis erat
quedam rotunditas unius
et dimidii cubiti: ita fabre
facta ut luter desuper posset
inponi: habens celaturas
suas et sculpturas varias
ex semetipso. Sculpsit quoque
in tabulatis illis que erant
ex ere. et angulis cherubin.
et leones et palmas qua
si in similitudinem stantis
hominis: ut non celata sed
apposita per circuitum vide
rentur. In hunc modum fecit
decem bases: fusura una
et mensura sculpturaque
consimili. Fecit quoque decem
luteres eneos. Quadragin
ta batos capiebat luter u
nus: eratque quatuor cubito
rum. Singulos quoque lute
res per singulas. id est decem
bases posuit: et constituit
decem bases: quinque ad dexteram
partem templi. et quinque ad

sinistrā. Mare autē posuit
ad dexterā partē templi cō
tra orientē ad meridiem.
Fecit ergo hirā lebetes et sar
tras et amulas: et pfecit
omne opus regis salomo
nis in tēplo dn̄i. Columpnas
duas et funiculos capitel
lorū sup capitella colūp
narū duos: et retiacula
duo. ut operirent duos fu
niculos qui erant sup ca
pita colūpnarū: et malo
granata quadringenta
in duobus retiaculis. Du
os versus malogranato
rū in retiaculis singulis
ad operiendos funiculos
capitellorū qui erant sup
capita colūpnarū: et ba
ses decem et luteres decem
sup bases: et mare vnū
et boues duodecim subter
mare: et lebetas. et sartas
et amulas. Omnia vasa
que fecit hiram regi salo
moni in domo dn̄i: de au
ricalco erant. In cāpestri
regione iordanis fudit ea
rex in argillosa terra. inter
sochot et sarthan: et po
suit salomon omnia vasa.
Pter multitudinē autē
nimiā nō erat pondus
eris. Fecitqꝫ salomon om
nia vasa in domo dn̄i.
Altare aurē et mensā super
quā ponerent panes pro
sitionis aureā: et candela
bra aurea quinqꝫ ad dexte
ram et quinqꝫ ad sinistrā
contra oraculū ex auro
primo: et quasi lilij flo
res et lucernas desup au
reas. et forcipes aureos:
et hydrias et fuscinulas.
et fialas. et mortariola et
thuribula de auro puris
simo. Et cardines ostiorꝫ
domus interioris sancti
sanctorū et ostiorū domus
templi ex auro erant. Et
pfecit omne opus quod fa
ciebat salomon in domo
dn̄i. Et intulit que sancti
ficauerat dauid pater suus:
argentū et aurū et vasa:
reposuitqꝫ in thesauris do

nus domini. Caplm viii

Tunc cōgregati sūt omnes maiores natu israel cū principibus tribuū. et duces familiarū filiorū isrl' ad regē salomonē in ihrlm: ut deferrent archā federis dūi de ciuitate dauid id est de syon. Cōuenitq; ad regē salomonē uniuersus isrl' in mense bethanim in solempni die: ipse est mēsis septimus. Veneruntq; cuncti senes ex isrl': et tulerūt sacerdotes archā. et portauerūt archam dūi et tabernaculū federis. et omnia vasa sanctuarij que erant ī tabernaculo. et ferebant ea sacerdotes et leuite. Rex aūt salomon et omnis multitudo isrl'. que cōuenerat ad eū gradiebatur cū illo ante archā: et immolabāt boues et oues. absq; estimatione et numero. Et intulerūt sacerdotes archā federis dūi in locū suū. in oraculū templi. in sanctū sanctorū: subter alas cherubim. Siquidē cherubim expandebant alas sup locū arche: et ptegebant archā. et uectes eius desup. Cūq; eminerent uectes et apparerent sūmitates eorū foris sanctuariū ante oraculū: nō apparebant ultra extrinsecus. Qui et fuerūt ibi. usq; in psentem diē. In archa autē nō est aliud nisi due tabule lapidee quas posuerat in ea moyses in horeb: quando pepigit fedus dūs cū filijs israel cū egrederentur de terra egipti. Factū est aūt cū exissent sacerdotes de sāctuario. nebula ipleuit domū dūi: et nō poterāt sacerdotes stare et ministrare pter nebulā. Impleuerat enī gloria dūi. domū dūi. Tunc ait salomon. Dūs dixit ut habitaret in nebula. Edificans edificaui domū in habitaculū tuū:

firmissimū soliū tuū in se-
piternū. Cōuertitq; rex fa-
ciem suā: et benedixit omi
ecclie isrl'. Omīs eni eccle-
sia israel stabat. Et ait.
Benedictus dñs deus isrl'
qui locutus est ore suo ad
dauid patrē meū. et ī ma-
nibus eius pfecit dicens.
A die qua eduxi populū
meū israel de egipto. non
elegi ciuitatē de uniuersis
tribubus israel ut edifica-
retur domus et esset nomē
meū ibi: sed elegi dauid
ut esset sup pplm meū is-
rael. Voluitq; dauid pa-
ter meus edificare domū
nomī dñi dei isrl': et ait
dñs ad dauid patrē meū.
Qd' cogitasti in corde tuo
edificare domū nomī me-
o: bene fecisti. hoc ipsum
mente tractans. Verūp-
tamen tu nō edificabis
michi domū: sed filius tu-
us qui egrediet' de renibz
tuis ipē edificab' domū nōi
meo. Cōfirmauit dñs ser-

monē suū quē locutus ē:
stetiq; pro dauid patre
meo et sedi sup thronū is-
rael sicut locutus ē dñs:
et edificaui domū nomī
dñi dei isrl': et cōstitui ibi
locū arche in qua fedus
est dñi. quod pcussit cū
patribus nr̄is. quando
egressi sūt de terra egipti.
Stetit aūt salomon ante
altare dñi in cōspectu ec-
clesie israel: et expandit
manus suas in celū. et
ait. Dñe deus israel. nō
est similis tui deus in ce-
lo desup. et sup terrā deor-
sum: qui custodis pac-
tū et misericordiā seruis
tuis qui ambulāt corā
te in toto corde suo: qui
custodisti seruo tuo dauid
patri meo que locutus es
ei. Ore locutus es et mani-
bus pfecisti: ut hec dies
pbat. Nūc igitur dñe deus
israel: cōserua famulo tuo
dauid patri meo que lo-
cutus es ei dicens. Nō au-

feretur de te vir corā me qui
sedeat sup thronū isrl: ita
tamen si custodierint filii
tui viā suā. ut ambulēt
corā me sicut tu ābulasti
in cōspectu meo. Et nunc
dn̄e deus israel firmentur
verba tua: que locutus es
servo tuo david patri meo.
Ergo ne putandū est qd'
vere deus habitet sup terrā?
Si enī celū et celi celorū te
capere nō possūt: q̄nto ma
gis domus hec quā edifica
vi? Sed respice ad oratio-
nē servi tui: et ad preces e9
dn̄e deus meus. Audi ymn
nū et orationē quā servus
tuus orat corā te hodie:
ut sint oculi tui aperti su
per domū hanc nocte et
die. sup domū de qua dixi
sti erit nomē meū ibi: ut
exaudias orationē quā
orat ad te servus tuus in
loco isto: ut exaudias dep
cationē servi tui et popu
li tui isrl. quodcūq; ora
verint in loco isto: et ex

audies in loco habitaculi
tui in celo: et cū exaudieris
ꝓpicius eris. Si peccaverit
homo in ꝓximū suū et ha
buerit aliquot iuramen
tū quo teneat astrictus. et
venerit ꝓpter iuramentū
corā altari tuo in domū
tuā: tu exaudies in celo et
facies. et iudicabis servos
tuos: cōdempnans īpiū.
et reddens viā suā sup ca
put eius: iustificans q3 iust
tū. et retribuens ei scdm
iusticiā suā. Si fugerit
ꝓplūs tuus isrl' inimicos su
os quia peccaturus est tibi:
et agentes penitenciā et
cōfitentes nomini tuo vene
rint et oraverint et depre-
cati te fuerint in domo hac:
exaudi in celo et dimitte
pc̄m populi tui israel. et
reduces eos in terrā quam
dedisti patribus eorū. Si
clausū fuerit celū et non
pluerit ꝓpter pc̄a eorū. et
orantes in loco isto peni-
tenciā egerint nomini tuo.

et a peccatis suis conversi fue-
rint propter afflictionem suam:
exaudi eos in celo et dimit-
te peccata servorum tuorum et
populi tui israel: et ostende
eis viam bonam per quam am-
bulent. et da pluviam super
terram tuam. quam dedisti populo
tuo in possessionem. Fames
si oborta fuerit in terra.
aut pestilentia. aut corrup-
tus aer. aut erugo. locus-
ta. rubigo. et afflixerit eum.
et inimicus eius portas ob-
sidens. omnis plaga. univer-
sa infirmitas. cuncta devota-
tio et imprecatio que acciderit
omni homini de populo tuo
israel: si quis cognoverit
plagam cordis sui. et expan-
derit manus suas in domo
hac. tu exaudies in celo in
loco habitationis tue: et
repropiciaberis et facies.
ut des unicuique secundum omnes
vias suas sicut videris cor
eius. quia tu nosti solus
cor omnium filiorum hominum:
ut timeant te cunctis diebus
quibus vivunt super faciem
terre quam dedisti patribus
nostris. Insuper et alienigena
qui non est de populo tuo
israel. cum venerit de terra
longinqua propter nomen
tuum. audietur enim nomen
tuum magnum. et manus
tua fortis. et brachium tuum
extentum ubique: cum venerit
ergo et oraverit in loco
hoc. tu exaudies in celo in
firmamento habitaculi
tui. et facies omnia pro qui-
bus invocaverit te alieni-
gena: ut discant universi
populi terrarum nomen
tuum timere sicut populus
tuus israel: et probent quia
nomen tuum invocatum est
super domum hanc quam edi-
ficavi. Si egressus fuerit
populus tuus ad bellum con-
tra inimicos suos. per viam
quocumque miseris eos: ora-
bunt te. contra viam civita-
tis quam elegisti. et contra
domum quam edificavi no-
mini tuo: et exaudies in

celo orationē eorū et p̄ces
eorū. et facies iudiciū eor.
Qd' si peccauerint tibi. nō
est eīm homo qui nō pec
cet. et iratus tradideris eos
inimicis suis. et captiui
ducti fuerint in terrā ini
micorū longe vel prope.
et egerint penitentiā in
corde suo in loco captiui
tatis. et cōuersi deprecati
te fuerint in captiuitate
sua dicentes. peccauimus
inique egimus. impie ges
simus. et reuersi fuerint
ad te in vniuerso corde su
o. et tota aīa sua. in ter
ra inimicorū suorū. ad q̄
captiui ducti fuerint. et
orauerint te contra viam
terre sue quā dedisti patri
bus eorū. et ciuitatis quā
elegisti. et templi quod e
dificaui nomini tuo: exau
dies in celo in firmamēto
solij tui. orationē eorū et
preces. et facies iudiciū eo
rū: et ppiciaberis popu
lo tuo qui peccauit tibi.

et omnibus iniquitatibus
eorū quibz p̄uaricati sūt
in te: et dabis misericordiam
corā eis. qui eos captiuos
habuerint ut misereantur
eis. Populus eīm tuus est et
hereditas tua. quos edux
isti de terra egipti. de medi
o fornacis ferree: ut sint
oculi tui aperti ad dep̄ca
tionē serui tui. et populi
tui isrl': et exaudies eos ī
vniuersis pro quibus inuo
cauerint te. Tu eīm separas
ti eos tibi in hereditatē de
vniuersis populis terre:
sicut locutus es per moy
sen seruū tuū quando e
duxisti patres nr̄os de egip
to dn̄e deus. Factū est aūt
cū cōplesset salomon orās
dn̄m oēm orōnē et dep̄ca
tionē hanc: surrexit de con
spectu altaris dn̄i. Utrū
qz eīm genu in terrā fixerat:
et manus expanderat ad
celū. Stetit ergo et bene
dixit omnī ecclesie isrl' vo
ce magna dicens. Bene

dictus dn̄s qui dedit requiē
populo suo isrl': iuxta ō
nia que locutus est. Non
cecidit ne unus quidē ser
mo: ex omnibus bonis que
locutus est per moysen ser
uū suū. Sit dn̄s deus nos
ter nobiscū. sicut fuit cū
patribȝ nr̄is. nō derelinquēs
nos neqȝ proiciens: sed incli
net corda nr̄a ad se. ut am
bulemus in uniuersis ui
is eius. et custodiamus
mandata eius. et cerimoni
as. et iudicia queciīqȝ mā
dauit patribȝ nr̄is: et sint
sermones mei isti. quibȝ
deprecatus sū corā dn̄o. ap
propinquantes dn̄o deo nos
tro die et nocte: ut faciat
iudiciū seruo suo. et ppl'o
suo israel per singulos di
es: et sciant omēs ppli ter
re quia dn̄s ipē est deus. et
nō est ultra absqȝ eo. Sit
quoqȝ cor nr̄m pfectū cū
dn̄o deo nr̄o: ut ābulem⁹
in decretis eius: et custodi
amus mandata eius. sicut
et hodie. Igitur rex et om
nis israel cū eo imolabāt
uictimas corā dn̄o. Mac
tauitqȝ salomon hostias
pacificas quas imolauit
dn̄o. boum uigintiduo
milia. et ouiū centū uigi
ti milia: et dedicauerunt
templū dn̄i rex et filii isrl'.
In die illa sanctificauit
rex mediū atrii: quod erat
ante domū dn̄i. Fecit quippe
ibi holocaustū et sacrifi
ciū et adipē pacificorū:
quia altare eneū quod e
rat corā dn̄o minus erat:
et capere nō poterat ho
locausta et sacrificiū. et
adipē pacificorū. Fecit er
go salomon in tempore
illo festiuitatē celebrē. et
omnis israel cū eo multitu
do magna. ab introitu e
math usqȝ ad riuū egipti
corā dn̄o deo nr̄o. septem
diebus et septē diebus id
est. quattuordecim diebus. et
in die octaua dimisit po
pulos. Qui benedicentes

regi. pfecti sūt in taberna-
cula sua: letantes et ala
cri corde sup omībus bo-
nis que fecerat deus da-
uid seruo suo. et israel po-
pulo suo. Capitulū ix.
Factū est aūt cū
pfecisset salomō
edificiū domus
dūi. et edificiū regis et ō
ne quod optauerat et uo-
luerat facē: apparuit ei
dūs secundo. sicut appa-
ruerat ei in gabaon. Dix
itq dūs ad eū. Exaudiui
orōnem tuā et depcatio-
nem tuā: quā depcatus
es corā me. Sanctificaui
domū hanc quā edificas
ti. ut ponerē nomē meū
ibi in sempiternū: et erūt
oculi mei et cor meū ibi
cūctis diebus. Tu quoq
si ābulaueris corā me
sicut ābulauit pater tu⁹
in simplicitate cordis et
in equitate. et feceris om
nia que pcepi tibi. et legi-
tima mea et iudicia mea
seruaueris: ponā thronū
regni tui sup israel in sem-
piternū: sicut locutus sū
dauid patri tuo dicens.
Nō auferet' de genere tuo
uir de solio israel. Si aūt
auersione auersi fueritis
uos. et filij uři nō sequen-
tes me nec custodientes
mandata mea. et cerimo
nias quas pposui uobis.
sed abieritis et colueritis
deos alienos et adoraue-
ritis eos: auferā israel de
sup facie terre quā dedi eis:
et templū quod sanctifi
caui nomini meo pciā a
cōspectu meo. Eritq israel
in puerbiū et in fabulā
cūctis populis: et domus
hec erit in exemplū. Om
nis qui transierit per eā
stupebit et sibilabit: et
dicet. Quare fecit dūs
sic terre huic et domui hu-
ic? Et respondebūt. Qa
dereliquerūt dūm deum
suū qui eduxit patres eo
rū de terra egipti. et secuti

sūt deos alienos et adora
uerūt eos et coluerūt: id
circo īduxit dn̄s sup eos ō
ne malū hoc. Expletis aūt
annis uiginti postq̄ edi
ficauerat salomon duas
domos. id est domū dn̄i. et
domū regis. hiram rege
tiri p̄bente salomoni lig
na cedrina et abiegna. et
aurū. iuxta omē quod o
pus habuerat: tūc dedit
salomon hiram uiginti
oppida in terra galilee. E
gressus qȝ est hiram de tiro
ut uideret oppida que dede
rat ei salomon: et nō pla
cuerūt ei. Et ait. Hecine
sūt ciuitates quas dedisti
michi frater? Et appella
uit eas terrā chabul: usqȝ
in diem hanc. Misit quoqȝ
hiram ad regē centū ui
ginti talenta auri. Hec
est sūma expensarū: quā
obtulit rex salomon. ad
edificandā domū dn̄i. et
domū suā. et mello. et
murū ihrlm. et eser. et

mageddo. et gazer. Pha
rao rex egipti ascendit et
cepit gazer. succendit qȝ
eā igni: et chananeū q̄
habitabat in ciuitate i
terfecit: et dedit eā in do
tem filie sue. uxoris salo
monis. Edificauit ergo
salomon gazer et betho
ron inferiorē et baalath.
et palmirā in terra soli
tudinis. et omēs uicos
qui ad se ptinebant et e
rant absqȝ muro muni
uit. et ciuitates curruū. et
ciuitates equitū: et quod
cūqȝ ei placuit ut edifica
ret in ihrlm. et in libano.
et in omī terra potestatis
sue. Uniuersū pplm qui
remanserat de amorreis
et hetheis et phereseis. et
eueis. et iebuseis qui non
sūt de filiys isrl: horū filios
qui remanserāt in terra
quos scilicet nō potuerāt
filij israel exterminare fecit
salomon tributarios us
qȝ ad diē hanc. De filiys

aut israel non constituit sa-
lomon servire quemquam: sed
erant viri bellatores et mi-
nistri eius. et principes et
duces. et prefecti curruum et
equorum. Erant autem princi-
pes super omnia opera salo-
monis. prepositi quingenti
quinquaginta: qui habe-
bant subiectum populum. et
statutis operibus imperabant.
Filia autem pharaonis as-
cendit de civitate david in
domum suam: quam edificave-
rat ei salomon. Tunc edi-
ficavit mello. Offerebat
quoque salomon tribus vi-
cibus per annos singulos
holocausta et pacificas
victimas super altare quod
edificaverat domino: et ado-
lebat thimiamata coram
domino. Perfectumque est templum.
Classem quoque fecit rex sa-
lomon in asyongaber:
que est iuxta hailam in
litore maris rubri in terra
ydumea. Misitque hyram
in classe illa servos suos.

viros nauticos et gnaros
maris. cum servis salomo-
nis. Qui cum venissent in
ophir: sumptum inde aurum
quadringentorum viginti ta-
lentorum detulerunt ad regem
salomonem. Capitulum x.

Sed et regina saba
audita fama sa-
lomonis in nomine
domini: venit temptare eum in
enigmatibus. Et ingressa
iherusalem multo comitatu. et
divitiis. camelis portanti-
bus aromata. et aurum in-
finitum nimis. et gemmas pre-
ciosas. venit ad salomonem.
et locuta est ei universa
que habebat in corde suo.
Et docuit eam salomon omni-
a verba que proposuerat.
Non fuit sermo qui regem
posset latere: et non respon-
deret ei. Videns autem regina
saba omnem sapientiam salo-
monis. et domum quam edifi-
caverat. et cibos mense eius.
et habitacula servorum. et
ordinem ministrantium. vestes

qz eorū et pincernas. et ho
locausta que offerebat in
domo dñi: nō habebat
ultra spiritū. Dixitqz ad
regem. Verus est sermo
quē audivi in terra mea
sup sermonibz tuis et sup
sapientia tua: et nō crede
bam narrantibz michi
donec ipa veni. et vidi o
culis meis: et pbaui. qd
media pars michi nūcia
ta nō fuerit. Maior est
sapientia et opera tua:
qz rumor quē audivi. Be
ati viri tui et beati servi
tui hij q astāt corā te sem
per: et audiūt sapientiā
tuā. Sit dñs deus tuus
benedictus cui cōplacuis
ti: et posuit te sup thro
nū isrl. eo qd dilexerit do
minus isrl in sempiternū:
et cōstituit te regē ut faceres
iudiciū et iusticiā. Dedit
ergo regi centū viginti
talenta auri. et aromata
multa nimis: et gēmas
ptiosas. Nō sūt allata
ultra aromata tam mul
ta: quā ea que dedit regi
na saba regi salomoni.
Sed et classis hyram que
portabat aurū de ophir.
attulit ex ophir ligna thy
ma multa nimis: et gē
mas ptiosas. Fecitqz rex
de lignis thinis fulcra
domus dñi. et domus regi
e: et cytharas. lyras qz can
toribus. Nō sūt allata
huiuscemodi ligna thy
ma: neqz visa usqz in pre
sentē diem. Rex aūt salo
mon dedit regine saba o
mia que voluit et petiuit
ab eo: exceptis hys que ul
tro obtulerat ei munere re
gio. Que reversa est: et ab
yt in terrā suā cū servis
suis. Erat aūt pondus
auri quod afferebat salo
moni per ānos singulos
sexcentorū sexaginta sex ta
lentorū auri: excepto eo
quod afferebant viri qui
sup vectigalia erant. et
negociatores. universiqz

scuta ueudentes. et omēs re-
ges arabie duces q terre.
Fecit quoq rex salomō du-
centa scuta de auro puro.
Sexcentos auri sydos de-
dit in lamīas scuti uni?.
et trecentas peltas ex auro
pbato. Trecente mine au-
ri unā peltā uestiebant.
Posuitq eas rex in domo
saltus libani. Fecit etiā rex
salomon thronū de ebore
grandē: et uestiuit eū au-
ro fuluo nimis: qui ha-
bebat sex gradus. Et sum-
mitas throni rotūda erāt
in parte posteriori: et du-
e manus hinc atq inde
tenentes sedile. Et duo le-
ones stabant iuxta ma-
nus singulas. et duodecī
leunculi stantes sup sex g-
dus hinc atq inde. Non
est factū tale opus in u-
niuersis regnis. Sed et ō-
nia uasa de quibus po-
tabat rex salomon erāt
aurea: et uniuersa sup-
pellex domus saltus liba-
ni de auro purissimo. Nō
erat argentū. nec alicui?
precij putabat in diebus
salomonis: quia classis re-
gis per mare cū classe hirā
semel per tres ānos ibat in
tharsis: deferens inde aurū
et argentū. et dentes elephā-
torū. et simias. et pauos.
Magnificatus est ergo rex
salomon sup omēs reges
terre. diuicijs et sapientia:
et uniuersa terra deside-
rabat uultū salomonis. ut
audiret sapientiā eius quā
dederat dn̄s in corde eius: et
singuli deferebāt ei mune-
ra uasa argentea et aure-
a. uestes et arma bellica:
aromata quoq et equos
et mulos per ānos singu-
los. Cōgregauitq salomō
currus et equites: et facti
sūt ei mille q̄dringenti cur-
rus: et duodecī milia equi-
tū. Et disposuit eos per ci-
uitates munitas: et cū re-
ge in ihrlm̄. Fecitq ut tāta
esset habūdantia argenti

in ihrlm quāta lapidū: et
cedrorū prebuit multitudi
nē quasi sycomoros que
nascunt in cāpestribus.
Et educebant equi salo
monis de egipto et de choa.
Negociatores enī regis e
mebant de choa: et statu
to precio pducebant. Egre
diebatur aūt quadriga
ex egipto. sexcentis syclis
argenti. et equus centū qu
quaginta: atqȝ in hūc mo
dū cuncti reges hetheorū
et syrie equos venūdabāt.

Ex Caplm xi.

Rex aūt salomon a
mauit mulieres
alienigenas multas: filiā
quoqȝ pharaonis et mo
abitidas et āmanitidas
ydumeas et sydonias et
hetheas de gentibus sup
quibus dixit dūs filiis is
rael: nō ingrediemī ad eas
neqȝ de illis igredient ad
vr̄as. Certissime enī auer
tent corda vr̄a: ut sequamini
deos earū. Hys itaqȝ copu
latus est salomon arden
tissimo amore. Fueruntqȝ
ei uxores quasi regine sep
tingente. et cōcubine tre
cente: et auerterūt cor eius
mulieres. Cūqȝ iam esset
senex: deprauatū est p mu
lieres cor eius. ut sequere
tur deos alienos. Nec erat
cor eius pfectū cū dn̄o deo
suo sicut cor david patris
eius: sed colebat salomō
astharthen deam sydoni
orū: et moloch ydolū ā
monitarū. Fecitqȝ salo
mon quod nō placuerat
corā dn̄o: et nō adimple
uit ut sequeretur dn̄m. si
cut david pater eius. Tūc
edificauit salomon pha
nū chamos ydolo moab
in monte qui est contra
ihrlm: et moloch ydolo
filiorū āmon. Atqȝ ī hūc
modū fecit vniuersis vx
oribus suis alienigenis:
que adolebāt thura. et i
molabāt dyis suis. Igit
iratus est dn̄s salomoni.

quod aversa esset mens eius
a domino deo israel. qui apparu-
erat ei secundo. et preceperat
de verbo hoc ne sequeretur
deos alienos: et non custo-
divit que mandavit ei dominus.
Dixit itaque dominus salomoni.
Quia habuisti hoc apud
te et non custodisti pactum
meum et precepta mea que
mandavi tibi: disrumpens
scindam regnum tuum: et dabo
illud servo tuo. Verumptamen
in diebus tuis non
faciam: propter david patrem
tuum. De manu filii tui
scindam illud. Nec totum
regnum auferam: sed tribum
unam dabo filio tuo. propter
david servum meum. et ihe-
rusalem quam elegi. Sus-
citavit autem dominus adversa-
rium salomoni adad ydu-
meum de semine regio: qui
erat in edom. Cum enim esset
david in ydumea. et ascen-
disset ioab princeps milicie
ad sepeliendos eos qui fue-
rant interfecti. et occidisset

omne masculinum in ydu-
mea: sex enim mensibus ibi
moratus est ioab et omnis
israel donec interimeret
omne masculum in ydume-
a: fugit adad ipse et viri
ydumei de servis patris eius
cum eo ut ingrederetur egip-
tum. Erat autem adad puer
parvulus. Cumque surrexis-
sent de madian: venerunt
in pharan. Tuleruntque secum
viros de pharan: et introie-
runt egiptum ad pharaonem
regem egipti. Qui dedit ei do-
mum: et cibos constituit: et
terram delegavit. Et invenit
adad graciam coram pharao-
ne valde: in tantum ut da-
ret ei uxorem sororem uxoris
sue germanam tafnes regine.
Genuitque ei soror tafnes
genebath filium: et nutri-
vit eum tafnes in domo pha-
raonis. Eratque genebath
habitans apud pharao-
nem cum filiis eius. Cumque au-
disset adad in egipto dor-
misse david cum patribus suis.

et mortuū esse ioab prī
cipē milicie: dixit phara
oni. Dimitte me: ut va
dam in terrā meā. Dixit
q3 ei pharao. Quo eñ re ap
me īdiges: ut q̄ras ire in
terrā tuā? At ille respon
dit. Nulla: sed obsecro ut
dimittas me. Suscitauit
quoq3 ei deus aduersariū
razon filiū elyadā qui
fugerat adadezer regē soba
dñm suū: et cōgregauit
contra eū viros: et factus
est prīceps latronū cū inter
ficeret eos dauid. Abierūt
q3 damascū et habitaue
rūt ibi: et cōstituerūt eū
regē in damasco. Eratq3
aduersarius isrł cūctis di
ebus salomonis. Et hoc
est malū adad: et odiū
contra isrł. Regnauitq3
in syria. Hieroboam q3
filius nabath ephrateus
de sareda. cuius mater erat
nomīe serua. mulier vi
dua. seruus salomonis:
leuauit manū contra re
gem. Et hec causa rebelli
onis aduersus eū: quia
salomon edificauit mel
lo: et coequauit voragi
nē ciuitatis dauid pris
sui. Erat autē hieroboā
vir fortis et potens. Vi
dens q3 salomon adolescē
tem bone īdolis et īdustri
um: cōstituerat eū prefec
tū sup tributa vniuerse
domus ioseph. Factū ē igit
in tpe illo ut hieroboam
egrederet de ihrlm: et īue
niret eū ahya sylonites
ppheta in via. opertus
pallio nouo. Erant autē
duo tantū in agro. Ap
prehendēsq3 ahya palliū
suū nouū. quo opertus
erat: scidit in duodecim
partes. Et ait ad hiero
boam. Tolle tibi decem
scissuras. Hec eñ dicit
dñs deus isrł. Ecce ego scin
dam regnū de manu sa
lomonis: et dabo tibi de
cem tribus. Porro vna
tribus remanebit ei ppter

seruū meū dauid. et ihrlm
ciuitatē quā elegi ex omībȝ
tribubȝ isrl': eo qd' dereliquerit
me. et adorauerit astharthē
deā sydoniorū. et chamos
deū moab. et moloch deū fi
liorū āmon. et nō ābula
uerit in vijs meis ut faceret
iusticiā corā me. et p̄cep
ta mea. et iudicia. sicut da
uid pater eius. Nec auferā
omē regnū de manu eius:
sed ducē ponā eū cunctis di
ebus vite sue. ppter dauid
seruū meū quē elegi: qui
custodiuit mandata mea
et p̄cepta mea. Auferā aūt
regnū de manu filij eius:
et dabo tibi decē tribȝ. Filio
aūt eius dabo tribū vnā: ut
remaneat lucerna dauid
seruo meo cunctis diebȝ co
rā me in ihrlm ciuitate
quā elegi ut esset nomē meū
ibi. Te aūt assumā: et
regnabis sup omīa que
desiderat aīa tua: erisqȝ
rex sup isrl'. Si igitur audie
ris omīa que p̄cepero tibi.

et ābulaueris in vijs meis.
et feceris quod rectū est co
rā me. custodiens mādata
mea et p̄cepta mea. sicut
fecit dauid seruus meus:
ero tecū et edificabo tibi do
mū fidelē quomō edifica
ui domū dauid: et tradā ti
bi isrl'. et affligā semē da
uid sup hoc. Verūptamē
nō cunctis diebȝ. Voluit er
go salomon interficere iero
boā. Qui surrexit et au
fugit in egiptū ad sesac
regē egipti: et fuit in egip
to usqȝ ad mortē salomo
nis. Reliquū aūt verborū
salomōis et omīa q̄ fecit
et sapientia eius: ecce vni
uersa scripta sūt in libro v'
borū salomōis. Dies aūt
q̄s regnauit salomon in
ihrlm sup omnē isrl': q̄dra
ginta ānı sūt. Dormiuitqȝ
salomō cū patribȝ suis: sepl'
tusqȝ ē ī ciuitate dauid pa
tris sui: regnauitqȝ robo
am filius eius pro eo.

Capitulū duodecimum.

VEnit aut̄ roboā
in sychem: illuc
enī cōgregatus e
rat omnis isrl' ad cōstituen
dū eū regē. At vero hierobo
am filius nabath. cū ad
huc esset in egipto. pfug⁹
a facie regis salomonis:
audita morte eius reuers⁹
est de egipto. Miseruntq3 et
vocauerunt eū. Venit ergo
hieroboam et omnis mul
titudo isrl': et locuti sunt
ad roboam dicentes. Pa
ter tuus durissimū iugum
īposuit nob'. Tu itaq3 nūc
īminue paululū de īperio
patris tui durissimo. et de
iugo grauissimo quod ī
posuit nobis: et seruiem⁹
tibi. Qui ait eis. Ite vsq3
ad terciū diem: et reuerti
mini ad me. Cūq3 abisset
ppl's. init cōsiliū rex ro
boam cū senioribus qui as
sistebant corā salomone
patre eius dū adhuc viueret:
et ait. Quod michi datis
consiliū: ut respondeā po
pulo? Qui dixerunt ei. Si
hodie obedieris populo
huic et seruieris et petitiō
eorū cesseris. locutusq3 fu
eris ad eos verba lenia: e
runt tibi serui cūctis dieb'.
Qui dereliquit consiliū se
nū quod dederant ei: et ad
hibuit adolescentes q' nu
triti fuerant cū eo et assi
stebant illi: dixitq3 ad eos.
Quod michi datis consili
um: ut respondeā popu
lo huic. qui dixerunt michi.
leuius fac iugū quod īpo
suit pater tuus sup nos?
Et dixerunt ei iuuenes qui
nutriti fuerant cū eo. Sic
loquere populo huic qui
locuti sūt ad te dicentes:
pater tuus aggrauauit
iugū nr̄m. tu releua nos.
Sic loqueris ad eos. Mi
nim⁹ digitus meus gros
sior est dorso patris mei.
Et nūc pater meus posu
it sup vos iugū graue:
ego aut̄ addā sup iugū
vr̄m. Pater meus cecidit

vos flagellis: ego autē cedā
vos scorpionibus. Venit
ergo hieroboam et omnis
ppl's ad roboam die ter
cio sicut locutus fuerat rex
dicens: revertimini ad me
die tercia. Respondit rex
populo dura. derelicto cō
silio seniorū quod ei dede
rant: et locutus est eis se
cundū consiliū iuvenum
dicens. Pater meus aggra
vavit iugū vestrū: ego autē
addā iugo vestro. Pater me
us cecidit vos flagellis: et
ego cedā vos scorpionibz.
Et nō acquievit rex ppl'o:
quoniā adversatus fuerat
eū dns. ut suscitaret verbū
suū quod locutus fuerat
in manu ahye sylonite
ad hieroboā filiū nabath.
Videns itaqz ppl's qd' no
luisset eos audire rex: res
pondit ei dicens. Que no
bis pars in david. vel que
hereditas in filio ysai?
Vade in tabernacula tua
isrl'. Nūc vide domū tuā

david. Et abiit isrl' in tab
nacula sua. Sup filios
autē isrl' quicumqz habita
vant in civitatibz iuda:
regnavit roboam. Misit
igitur rex roboā aduram
qui erat sup tributū: et la
pidavit eū omnis isrl'. et
mortuus est. Porro rex ro
boam festinus ascendit
currū: et fugit in ihrlm.
Recessitqz isrl' a domo da
vid: usqz in presentē diem.
Factū est autē cū audisset
omnis isrl' qd' reversus esset
hieroboā: miserūt et vo
caverūt eū congregato ce
tu. et cōstituerūt regem
sup omnē isrl'. Nec secut'
est quisquā domū david: p
ter tribū iuda solā. Venit
autē roboam ihrlm. et cō
gregavit universā domū
iuda. et tribū beniamin
centū octoginta milia e
lectorū virorū et bellato
rū: ut pugnaret contra
domū israel. et reduceret
regnū roboam filio salo

monis. Factus est autē ser
mo dñi ad semeiam virū
dei dicens. Loquere ad ro
boam filiū salomonis
regē iuda. et ad omnē do
mū iuda et beniamin et
reliquos de populo dicēs.
Hec dicit dñs. Nō ascende
tis. nec bellabitis contra
fratres vr̄os filios isrl̄. Re
uertatur vir in domū suā.
A me enī factū est verbū
hoc. Audierūt sermonem
dñi: et reversi sūt de itinē
sicut eis p̄ceperat dñs. Edi
ficavit autē hieroboam sy
chem in monte ephraim:
et habitavit ibi. Et egres
sus inde: edificavit phanu
el. Dixitq; hieroboam in
corde suo. Nūc revertetur
regnū ad domū david. si
ascenderit ꝑplus iste ut faci
at sacrificia in domo dñi
in ihrlm. et cōuertet̄ cor
populi huius ad dñm su
ū roboam regē iuda: inter
ficientq; me et revertentur
ad eū. Et excogitato cōsilio
fecit duos vitulos aureos:
et dixit eis. Nolite vltra a
scendere ihrlm. Ecce dij tui
isrl̄: qui eduxerūt te de t̄ra
egipti. Posuitq; vnū in
bethel: et alterū in dan.
Et factū est verbū hoc in
peccām. Ibat enī ꝑplus ad
adorandū vitulū vsq; in
dan. Et fecit phana ī excel
sis: et sacerdotes de extremis
populi qui nō erant de fi
lijs levi. Cōstituitq; diem
solempnē in mense octa
uo quītadecima die mēsis:
in similitudinē solēpni
tatis que celebrabatur in
iuda. Et ascendens altare
similit̄ fecit in bethel: ut i
molaret vitulis quos fabri
catus fuerat. Cōstituitq;
in bethel sacerdotes excelso
rū que fecerat. Et ascendit
sup altare q̄d extruxerat
in bethel. quītadecima die
mensis octaui. quē finxe
rat de corde suo: et fec̄ solēp
nitatē filijs isrl̄: et ascēdit su
p altare. ut adolēt incensū. XIII

Et ecce vir dei venit
de iuda. in sermone
dñi in bethel. hie
roboam stante super alta
re et thus iaciente: et excla
mavit contra altare in
sermone dñi: et ait. Alta
re altare: hec dicit dñs.
Ecce filius nascetur domui
david iosias nomine: et
immolabit super te sacerdotes
excelsorum qui nunc in te thu
ra succendunt: et ossa ho
minum incendet super te. De
ditq; in die illa signum di
cens. Hoc erit signum: quod
locutus est dñs. Ecce alta
re scindetur: et effundetur ci
nis qui in eo est. Cumq; au
disset rex sermonem homi
nis dei quem inclamaverat
contra altare in bethel:
extendit manum suam de al
tari dicens. Apprehendite
eum. Et exaruit manus eius
quam extenderat contra eum:
nec valuit retrahere eam
ad se. Altare quoq; scissum
est et effusus cinis de alta
ri: iuxta signum quod pre
dixerat vir dei in sermone
dñi. Et ait rex ad virum
dei. Deprecare faciem dñi
dei tui: et ora pro me. ut
restituatur manus mea m.
Oravit vir dei faciem dñi:
et reversa est manus regis
ad eum: et facta est sicut
prius fuerat. Locutus est
autem rex ad virum dei. Veni
mecum domum ut prandeas:
et dabo tibi munera. Res
pondit vir dei ad regem.
Si dederis michi mediam
partem domus tue non veni
am tecum: nec comedam
panem. neq; bibam aquam in
loco isto. Sic enim manda
tum est michi in sermone
dñi precipientis. Non come
des panem neq; bibes aquam:
nec reverteris per viam quam
venisti. Abiit ergo per aliam
viam: et non est reversus per
iter quo venerat in be
thel. Propheta autem quidam
senex habitabat in be
thel. Ad quem venit filius

suus et narrauit ei omīa
opera que fecerat vir dei
in illa die in bethel. et ver
ba que locutus fuerat ad
regē: et narrauerūt patri
suo. Et dixit eis pater eoꝝ.
Per quā viā abijt? Os
tenderūt ei filij sui viā per
quā abierat vir dei qui
venerat de iuda. Et ait fi
lijs suis. Sternite michi a
sinū. Qui cū strauissent.
ascendit et abijt post vi
rū dei: et inuenit eū seden
tem subtus therebintū.
Et ait illi. Tu ne es vir de
i qui venisti de iuda? Res
pondit ille. Ego sū. Dix
it ad eū. Veni mecū do
mū: ut comedas panē.
Qui ait. Nō possū reuerti.
neqꝫ venire tecū: nec cōe
dam panē nec bibā aquā
in loco isto: quia locutus
est dn̄s ad me in sermōe
dn̄i dicens. Nō comedes
panē et nō bibes aquā
ibi: nec reuerteris ꝑ viā
quā ieris. Qui ait illi.

Et ego ꝓpheta sū similis
tui: et angelus locutus
est michi in sermone dn̄i
dicens. Reduc eū tecū in
domū tuā: et comedat
panē et bibat aquā. Fe
fellit eū: et reduxit secū.
Comedit ergo panē in
domo eius: et bibit aquā.
Cūqꝫ sederent ad mensā:
factus est sermo dn̄i ad
ꝓphetā qui reduxerat eū:
et exclamauit ad virū
dei qui venerat de iuda
dicens. Hec dicit dn̄s. Q
a nō obediens fuisti ori
dn̄i et nō custodisti mā
datū quod p̄cepit tibi
dn̄s deus tuus. et reuers
es et comedisti panē et
bibisti aquā in loco in
quo p̄cepi tibi ne come
deres panē neqꝫ biberes
aquā: nō inferet cada
uer tuū in sepulchrum
patrū tuorū. Cūqꝫ come
dissent et bibissent: stra
uit asinū suū ꝓpheta
quē reduxerat. Qui cū

abisset: invenit eũ leo in
via et occidit. Et erat ca
daver eius proiectũ in iti
nere. Asinus autẽ stabat
iuxta illũ: et leo stabat
iuxta cadaver. Et ecce vi
ri transeuntes viderunt ca
daver proiectũ in via. et
leonẽ stantẽ iuxta cada
ver: et venerũt et divul
gaverũt in civitate in
qua ꝓphetes senex ille ha
bitabat. Quod cũ au
disset ꝓpheta ille qui re
duxerat eũ de via ait.
Vir dei est qui inobediẽs
fuit ori dñi: et tradidit
eũ dñs leoni et cõfregit
eũ et occidit: iuxta ver
bũ dñi quod locutus est
ei. Dixitq; ad filios suos.
Sternite michi asinũ. Q'
cũ stravissent et ille abis
set: invenit cadaver eius
proiectũ in via. et asinũ et
leonẽ stantes iuxta cada
ver. Nõ comedit leo de ca
davere: nec lesit asinũ. Tu
lit ergo ꝓphetes cadaver
viri dei et posuit illud sup
asinũ: et reversus intulit
in civitatẽ ꝓphete senis ut
plangerent eũ. Et posuit
cadaver eius in sepulchro
suo: et planxerũt eũ. Heu
heu mi frater. Cũq; plan
xisset eũ: dixit ad filios su
os. Cũ mortuus fuero: se
pelite me in sepulchro in
quo vir dei sepultus est.
Iuxta ossa eius ponite
ossa mea. Pfecto enĩ ve
niet sermo quẽ predixit
in sermone dñi contra al
tare quod est in bethel: et
contra omĩa phana ex
celsorũ que sũt in urbibꝫ
samarie. Post verba hec
nõ est reversus hieroboã
de via sua pessima: sed
ecõtrario fecit de novissi
mis populi sacerdotes ex
celsorũ. Quicũq; volebat
implebat manũ suã: et
fiebat sacerdos excelsorũ.
Et ꝓpter hanc causã pec
cavit domus hieroboam:
et eversa est et deleta de su

perficie terre. Capitulum xiiij
In tempore illo e
grotauit abya fili
us hieroboā. Dix
itq hieroboā uxori sue.
Surge et cōmuta habitū
ne cognoscaris qd sis uxor
hieroboam: et vade in sy
lo. vbi est ahya ppheta q
locutus est michi qd reg
naturus essem sup pplm
hunc. Tolle quoq in ma
nu tua decem panes et crus
tulam. et vas mellis: et
vade ad illū. Ipse indicabit
tibi: quid euenturū sit hu
ic puero. Fecit ut dixerat
hieroboā uxor: et cōsurgēs
abijt in sylo. et venit in
domū ahye. At ille nō po
terat videre: quia caliga
uerant oculi eius pre se
nectute. Dixit aūt dūs
ad ahyam. Ecce uxor hie
roboam īgreditur: ut con
sulat te sup filio suo quia
egrotat. Hec et hec loquēis
ei. Cū ergo illa intraret et
dissimularet se esse que erat:
audiuit ahya sonitū pe
dū eius introeūtis p ostiū:
et ait. Ingredere uxor hiero
boam. Quare aliam te
esse simulas? Ego autē
missus sū ad te durus nū
cius. Vade et dic hieroboā
Hec dicit dūs deus israel.
Quia exaltaui te de medi
o populi et dedi te ducem
sup populū meū isrl. et
scidi regnū domus dauid
et dedi illud tibi. et nō fu
isti sicut seruus meus da
uid qui custodiuit man
data mea. et secutus est
me in toto corde suo. faci
ens quod placitū esset in
cōspectu meo: sed operatus
es male sup omēs qui fu
erūt ante te. et fecisti tibi
deos alienos et cōflatiles.
ut me ad iracundiā puo
cares. me aūt piecisti post
corpus tuū: idcirco ecce
ego inducam mala super
domū hieroboā: et percu
tiam de hieroboā mingentē
ad parietē. et clausū et no

uissimum in isr'l. Et mūda
bo reliquias domus hie
roboam: sicut mūdari
solet fimus usq; ad purū.
Qui mortui fuerint de
hieroboā in ciuitate: co
medent eos canes. Qui
autē mortui fuerint in a
gro. vorabūt eos aues
celi: quia dn̄s locutus ē.
Tu igitur surge et vade
in domū tuā: et in ipso
introitu pedū tuorū in ur
bem morietur puer: et plā
get eū ōis isr'l et sepeliet. Is
te eñ sol' inferetur in se
pulchrū de hieroboā: qa
inuentus est sup eo sermo
bonus ad dn̄m deū isr'l
in domo hieroboā. Con
stituet autē sibi dn̄s regē
sup isr'l: qui percutiat do
mū hieroboā in hac die
et in hoc tēpore. Et per
cutiet dn̄s deus isr'l sicut
moueri solet arūdo in a
qua: et euellet isr'l de ter
ra bona hac quā dedit
patribus eorū: et venti
labit eos trās flumē: quia
fecerūt sibi lucos. ut irri
tarent dn̄m. Et tradet
dn̄s isr'l ꝓpter pc̄ta hiero
boam: qui peccauit et
peccare fecit isr'l. Surrex
it itaq; uxor hieroboam.
et abijt: et venit in ther
sā. Cūq; illa ingrederetur
limen domus puer mor
tuus est: et sepelierūt eū.
Et planxit illū omnis is
rael: iuxta sermonē dn̄i
quē locutus est in manu
serui sui ahye ꝓphete. Re
liqua autē verborū hie
roboam quomodo regna
uerit et quomodo pug
nauerit: ecce scripta sūt
in libro verborū dierū re
gū israel. Dies autē quib;
regnauit hieroboā: vigi
tiduo ani sūt. Et dormi
uit cū patribus suis: reg
nauitq; nadab filius eius
pro eo. Porro roboam fi
lius salomonis regnauit
in iuda. Quadraginta
et unius āni erat roboā

cū regnare cepisset: et decē
et septem ānis regnauit
in ihrlm ciuitate quā ele
git dn̄s. ut poneret no
men suū ibi ex omnibus
tribubus isrl. Nomē aūt
matris eius naama am
manites. Et fecit iudas
malū coram dn̄o: et irri
tauerūt eū sup omnibus
que fecerant patres eorū
in pctīs suis que peccaue
rant. Edificauerūt enim
et ipi sibi aras et statuas
et lucos. sup omnē collem
excelsū: et subter omnē ar
borē frondosā. Sed et ef
feminati fuerūt in terra.
Feceruntq3 omnes abhomi
nationes gentiū: quas
attriuit dn̄s ante faciē fi
lior isrl. In quīto aūt an
no regni roboam ascen
dit sesac rex egipti in ihe
rusalem: et tulit thesau
ros domus dn̄i et thesau
ros regios. et uniuersa di
ripuit: scuta quoq3 aure
a que fecerat salomon. p

quibus fecit rex roboam
scuta erea: et tradidit ea
in manu ducū scutarior
et eorū qui excubabant
ante ostiū domus regis.
Cūq3 ingrederetur rex domū
dn̄i. portabant ea qui
precedi habebāt officiū:
et postea reportabāt ad
armamentariū scutari
orū. Reliqua aūt sermo
nū roboam et omnia q
fecit: ecce scripta sūt in li
bro verborū dierū regū
iuda. Fuitq3 bellū inter
hieroboā et roboā cunc
tis diebus. Dormiuitq3
roboam cū patribus suis:
et sepultus est cū eis in
ciuitate dauid. Nomen
aūt matris eius naama
āmanitis. Et regnauit
abya filius eius pro eo.

Capl̄ xv.

IGitur
in octauo decimo
āno regni hierobo
ā filii nabath: regnauit
abya sup iudā. Tribus
ānis regnauit in ihrlm.

Nomen matris eius maa-
cha filia abessalom. Am-
bulauitque in omnibus pec-
catis patris sui que fece-
rat ante eũ: nec erat cor
eius pfectũ cũ dño deo su-
o. sicut cor dauid patris
eius. Sed ꝓpter dauid de-
dit ei dñs deus suus lucer-
nã in ihrlm. ut suscitaret
filiũ eius post eũ. et sta-
ret ihrlm: eo qd fecisset
dauid rectũ in oculis dñi:
et nõ declinasset ab omni-
bus que pceperat ei. cunc-
tis diebus vite sue: excep-
to sermone vrie ethei. At-
tamen bellũ fuit inter ro-
boam et hieroboã: omĩ
tempore vite eius. Reliq
aũt sermonũ abya et om-
niũ que fecit: nõne hec
scripta sũt in libro verbo-
rũ dierũ regũ iuda? Fuit-
que preliũ inter abyam et
inter hieroboã. Et dormi-
uit abya cũ patribus su-
is: et sepelierũt eũ in ci-
uitate dauid: regnauitque

asa filius eius pro eo. In
ãno ergo vicesimo hiero-
boam regis isrl: regnauit
asa rex iuda: et quadra-
ginta vno ãno regnauit
in ihrlm. Nomen matris
eius maacha filia abessa-
lom. Et fecit asa rectũ an-
te conspectũ dñi. sicut da-
uid pater eius: et abstu-
lit effeminatos de terra:
purgauitque vniuersas sor-
des ydolorũ que fecerant
patres eius. Insup et ma-
acham matrẽ suã amo-
uit: ne esset princeps in sa-
cris priapi. in luco eius
quẽ cõsecrauerat. Subu-
titque specũque eius: et cõfre-
git simulacrũ turpissi-
mũ: et cõbussit in torrente
cedron. Excelsa aũt non
abstulit. Verũtamẽ cor
asa pfectũ erat cũ deo: cunc-
tis diebus suis. Et intulit
ea que sanctificauerat pa-
ter suus et vouerat in do-
mũ dñi: argentũ et au-
rũ et vasa. Bellũ autem

erat inter asa et baasa re-
gem israel: cūctis diebus
eorū. Ascendit quoq baa-
sa rex isrl in iudā et edifi-
cauit rama: ut nō posset
quispiā egredi vel ĩgredi
de parte asa regis iude.
Tollens itaq asa omne
argentū et aurū quod re-
manserat in thesauris
domus dñi et in thesauris
domus regie. dedit illud
in manus seruorū suoꝝ:
et misit ad benedab filiū
thabrēmon. filij ezyon re-
gem syrie qui habitabat
in damasco. dicens. Fedus
est inter me et te: et inter
patrē meū et patrē tuū.
Ideo misi tibi munera ar-
genti et aurī: et peto
ut venias et irritū facias
fedus quod habes cū ba-
asa rege isrl: et recedat a
me. Acquiescens benedab
regi asa misit principes
exercitus sui in ciuitates
israel: et percusserūt ahy-
on. et dan et abel. domū

maacha et uniuersā cene-
roth. omnē scilicet terrā
neptalim. Quod cū au-
disset baasa: intermisit
edificare rama. et reuersus
est in thersā. Rex aūt asa
nūcium misit in omnē
iudā: nemo sit excusatus.
Et tulerūt lapides rama
et ligna eius. quibus edi-
ficauerat baasa: et extrux-
it de eisdem rex asa gaba-
a beniamin et masphā.
Reliqua aūt omniū ser-
monū asa. et uniuerse
fortitudines eius et cūcta
que fecit. et ciuitates quas
extruxit: nōne hec scrip-
ta sūt in libro verborū
dierū regū iuda? Verūp-
tamen in tēpore senectu-
tis sue doluit pedes. Et
dormiuit cū patribꝫ suis:
et sepultus est cū eis in ci-
uitate dauid patris sui:
regnauitq iosaphat fi-
lius eius pro eo. Nadab
vero filius hieroboā reg-
nauit sup israel: āno se-

cundo asa regis iudā. Reg
nauitq; sup isrl' duobus
ānis: et fecit quod malū
est in cōspectu dñi: et am
bulauit in vijs patris su
i. et in peccatis eius quibz
peccare fecit isrl'. Insidiat'
est aūt ei baasa filius a
hya de domo ysachar: et
pcussit eū in gebbeton. q̄
est vrbs philistinorū. Si
quidē nadab et oms isrl'
obsidebant gebbeton. Int'
fecit igitur illū baasa in
āno tercio asa regis iudā:
et regnauit pro eo. Cūq;
regnasset: pcussit omnē
domū hieroboā. Non di
misit ne vnā quidē aīam
de semīe eius. donec deleret
eū iuxta verbū dñi. quod
locutus fuerat in manu
serui sui ahye sylonitis:
ꝓpter pctā hieroboā que
peccauerat. et quibus pec
care fecerat isrl': et ꝓpter de
lictū quo irritauerat dñm
deū israel. Reliqua autē
sermonū nadab et omīa
que operatus est. nōne hec
scripta sūt in libro verbor
dierū regū isrl'? Fuitq; bellū
inter asa et baasa regē isrl':
cūctis diebus eorū. Anno t'
cio asa regis iudā. regnauit
baasa filius ahya super
omnē israel in thersa. vigi
tiquatuor ānis: et fecit malū
corā dño. Ambulauitq; ī
via hieroboā: et in pctis
eius quibus peccare fecit
isrl'. Caplm xvi

FActus est aūt ser
mo dñi ad ihen
filiū anani contra baasa
dicens. Pro eo qd' exaltaui
te de puluere et posui ducē
sup populū meū isrl': tu
aūt ambulasti in via hie
roboam. et peccare fecisti
pplm meū israel. ut me ir
ritares in pctis eorū: ecce
ego demetā posteriora ba
asa et posteriora domus
eius: et faciā domū tuā
sicut domū hieroboā filij
nabath. Qui mortuus
fuerit de baasa ī ciuitate:

comedent eū canes. Et qui
mortuus fuerit ex eo in re
gione: comedent eū volu
cres celi. Reliqua autē sermo
nū baasa et quecūq3 fecit
et prelia eius: nōne hec
scripta sūt in libro verbo
rū dierū regū israel? Dor
miuit ergo baasa cū pa
tribus suis: sepultusq3 ē
in thersa: et regnauit hela
filius eius pro eo. Cū autē
in manu iheu filij anani
ꝓphete verbū dñi factū es
set contra baasa et contrā
domū eius. et contra omē
malū quod fecerat coram
dño ad irritandū eū in o
peribus manuū suarū
ut fieret sicut domus ihe
roboā: ob hanc causā oc
cidit eū. hoc est iheu filiū
anani ꝓphetā. Anno vice
simo sexto asa regis iuda:
regnauit hela filius baa
sa sup israel in thersa du
obus ānis. Et rebellauit
contra eū seruus suus zā
ri: dux medie partis equi
tum. Erat autē hela in ther
sa bibens et temulentus:
in domo arsa ꝑfecti ther
sa. Irruens ergo zamri ꝑ
cussit et occidit eū anno
vicesimo septimo asa re
gis iuda: et regnauit pro
eo. Cūq3 regnasset et sedis
set sup soliū eius: ꝑcussit
omnē domū baasa: et nō
dereliquit ex ea mingentē
ad parietē. et ꝓpinquos
et amicos eius. Deleuitq3
zamri omnē domū baa
sa. iuxta verbū dñi quod
locutus fuerat ad baasa
in manu iheu ꝓphete: ꝓp
ter uniuersa pctā baasa
et pctā hela filij eius qui
peccauerūt et peccare isrl'
fecerūt: ꝓuocantes dñm
deū isrl' in vanitatibus
suis. Reliqua autē sermo
nū hela et omīa que fecit
nōne hec scripta sūt in li
bro verborū dierū regū
israel? Anno vicesimo et
septimo asa regis iuda:
regnauit zamri septem

diebus in thersa. Porro
exercitus obsidebat gebbe
ton urbē philistinorū. Cū
q3 audisset rebellasse zam
ri et occidisse regē: fecit si
bi regē omnis israel amri
qui erat princeps milicie
sup israel in die illa ī cas
tris. Ascendit ergo amri
et omnis isrl' cū eo de gebbe
ton: et obsidebant thersa.
Videns autē zamri qd'
expugnanda esset civitas:
ingressus est palaciū. et suc
cendit secū domū regiā:
et mortuus est in pccīs
suis que peccaverat: faci
ens malū corā dn̄o. et ā
bulans in via hieroboā.
et in pcc̄o eius quo fecit
peccare isrl'. Reliqua aūt
sermonū zamri et insidia
rū eius et tyrannidis: nō
ne hec scripta sunt in libro
verborū dierū regū isrl'?
Tūc divisus est pplus is
rael in duas partes. Me
dia pars populi seque
batur thebni filiū gyneth

ut cōstitueret eū regē: et
media pars amri. Prevalu
it aūt pplūs q' seqbatur amri: pplō
q' sequebatur thebni filiū gy
neth. Mortuus est autē
thebni: et regnavit amri.
Anno tricesimo primo a
sa regis iuda regnavit ā
ri sup israel duodecim an
nis: in thersa regnavit
sex ānis. Emitq3 montē
samarie a somer duob3
talentis argenti. et edifi
cavit eā: et vocavit no
men civitatis quā extrux
erat nomīe somer dn̄i
montis samarie. Fecit aūt
amri malū in cōspectu
dn̄i: et operatus est nequi
ter sup omnes qui fuerant
ante eū. Ambulavitq3 in
omī via hieroboā filii na
bath. et in peccatis eius
quibus peccare fecit isrl':
ut irritaret dn̄m deū isrl'
in vanitatib3 suis. Reliq̄
aūt sermonū amri et p̄
lia eius que gessit: nōne
hec scripta sunt in libro

verboȝ dierū regū israel.
Et dormiuit amri cū pa
tribus suis: et sepultus
est in samaria: regnauit
q3 ahab filius eius pro eo.
Ahab vero filius amri
regnauit sup isrl': anno
tricesimo octauo asa reg's
iuda. Et regnauit ahab
filius amri sup israel in
samaria: viginti et duo
bus ānis. Et fecit ahab
filius amri malū in con
spectu dñi: sup omēs q̄
fuerūt ante eū. Nec suffe
cit ei ut ābularet ī pc̄īs
ieroboā filij nabath: in
sup duxit vxorē iezabel
filiā methabaal regis sydo
niorū. Et abijt et seruiuit
baal: et adorauit eū. Et
posuit aram baal in tē
plo baal qđ edificauerāt ī
samaria: et plātauit lu
cū. Et addidit ahab in
opere suo irritans dñm
deū israel: sup omēs reges
qui fuerūt ante eū. In di
ebus eius edificauit ahy
hel de bethel iericho. In abi
ram primitiuo suo funda
uit eam: et in segub no
uissimo suo posuit por
tas eius: iuxta verbū dñi
quod locutus fuerat in
manu iosue filij nun.
ET dixit Cap' xvii
helyas thesbites
de habitatoribȝ
galaad ad ahab. Viuit
dñs deus isrl' in cuius cō
spectu sto: si erit ānis hijs
ros et pluuia nisi iuxta
oris mei verba. Et factū
est verbū dñi ad eū dicēs.
Recede hinc et vade cont̄
orientē: et abscondere in
torrente charith. qui est cō
tra iordanen: et ibi de tor
rente bibes. Coruis q3 pre
cepi: ut pascant te ibi.
Abijt ergo: et fecit iuxta
verbū dñi. Cūq3 abisset
sedit in torrente carith: q̄
est contra iordanen. Cor
ui quoq3 deferebāt panē
et carnes mane: similit̄
panē et carnes vespere: et

bibebat de torrente. Post
dies aut̄ siccatus est torrēs:
nō cū pluerat sup terrā.
Factus est igitur sermo do-
mini ad eū dicens. Sur-
ge et vade in sarepta sydo-
niorū: et manebis ibi. P̄-
cepi enī ibi mulieri vidu-
e: ut pascat te. Surrexit:
et abiit sarepta. Cūq3 ve-
nisset ad portā civitatis:
apparuit ei mulier vidua
colligens ligna. Et voca-
vit eam: dixitq3 ei. Da m̄
paululū aque in vase ut
bibā. Cūq3 illa pgeret ut
afferret: clamavit post
tergū eius dicens. Affer m̄
obsecro. et buccellā panis
in manu tua. Que respō-
dit. Vivit dn̄s deus tuus
quia nō habeo panē. nisi
quantū pugillus potest
capere farine in ydria: et
paululū olei in lechito.
En colligo duo ligna. ut
ingrediar et faciā illud m̄
et filio meo: ut comedam⁹
et moriamur. Ad quā he-
lyas ait. Noli timere: sed
vade et fac sicut dixisti. Ve-
runtamen michi primū
fac de ipsa farinula subci-
nericiū panē parvulū: et
affer ad me. Tibi aut̄ et fi-
lio tuo facies postea. Hec
aut̄ dicit dn̄s deus israel.
Ydria farine nō deficiet.
nec lechitus olei minuet̄:
usq3 ad diem in qua datu-
rus est dn̄s pluviā super
faciē terre. Que abiit. et
fecit iuxta verbū helye: et
comedit ipse. et illa et do-
mus eius. Et ex die illa y-
dria farine nō defecit: et
lechitus olei nō est immi-
nutus: iuxta verbū dn̄i qđ
locutus fuerat in manu
helye. Factū est aut̄ post
verba hec. egrotavit fili⁹
mulieris matrisfamilie:
et erat languor fortis ni-
mis: ita ut nō remanēt
in eo halitus. Dixit ergo
ad helyā. Quid michi et
tibi vir dei? Ingressus es
ad me ut rememorarentur

ĩiquitates mee: et ĩterficeres
filiũ meũ. Et ait ad eam
helyas. Da michi filiũ tu-
um. Tulitq; eũ de sinu illi⁹
et portauit in cenaculum
vbi ipse manebat: et po-
suit sup lectũ suũ. Et cla-
mauit ad dñm: et dixit.
Dñe deus meus etiãne vi-
duã apud quã ego utcũq;
sustentor afflixisti: ut iter-
ficeres filiũ eius. Et expãdit
se atq; mens⁹ ẽ sup puer tri-
bus vicibus: clamauitq; ad dñm
et ait. Dñe ds me⁹: reuertat᷑ o-
ro aĩa pueri huĩ⁹ ĩ viscera ei⁹.
Exaudiuit dñs vocẽ helye:
et reuersa ẽ aĩa pueri intᵃ eũ: et
reuixit. Tulitq; helyas pue-
rũ. et deposuit eũ de cenaculo
in ĩferiorẽ domũ: et tradidit
matri sue. Et ait illi. En vi-
uit fili⁹ tuus. Dixitq; mulier
ad helyã. Nũc in isto cogno-
ui qm vir dei es tu: et vbũ
dñi in ore tuo verũ est. Ca
Post dies pl⁹ xviii
multos verbum
dñi factũ est ad
helyã in ãno tercio dicens.
Vade et ostende te ahab: ut
dem pluuiã sup faciẽ terre.
Iuit ergo helyas: ut osten-
deret se ahab. Erat aũt fa-
mes vehemens in samari-
a. Vocauitq; ahab abdy-
am dispensatorẽ domus
sue. Abdyas aũt timebat
dñm valde. Nã cũ interfi-
ceret iezabel ꝓphetas dñi:
tulit ille centũ ꝓphetas et
abscondit eos quinquage-
nos in speluncis: et pauit
eos pane et aqua. Dixit
ergo ahab ad abdyam.
Vade in terrã ad vniuersos
fontes aquarũ. et in cunctas
valles: si forte inuenire pos-
simus herbã et saluare e-
quos et mulos: et nõ peni-
tus iumenta intereant.
Diuiseruntq; sibi regiones:
ut circuirent eas. Ahab i-
bat per viã vnã: et abdy-
as per viã alterã seorsũ.
Cũq; esset abdyas in via:
helyas occurrit ei. Qui cũ
cognouisset eũ: cecidit sup

faciē suā. et ait. Num tu
es dñe mi helyas? Cui ille
respondit. Ego. Vade et dic
dño tuo. Adest helyas. Et
ille. Quid peccaui inquit q°
niā tradis me seruū tuū
in manu ahab ut īterfici
at me? Viuit dñs deus tu
us: nō est gens aut regnū
quo nō miserit dñs meus
te requirens. Et respondētibꝫ
cūctis. nō ē hic: adiurauit
regna singula et gentes eo qđ
minime repercireris. Et nūc
dicis michi vade et dic dño
tuo adest helyas? Cūqꝫ re
cessero a te. spiritus dñi as
portabit te in locū quem
ego ignoro. Et ingressus
nūciabo ahab: et nō īue
niens te. īterficiet me. Ser
uus autē tuus timet dñm
ab infantia sua. Nūquid
nō indicatū est tibi dño
meo. quid fecerim cū inter
ficeret iezabel ꝓphetas dñi.
qđ absconderī de ꝓphetis
dñi centū viros quīquage
nos et quīquagenos in

speluncis. et pauerī eos pane
et aqua? Et nūc tu dicis.
vade et dic dño tuo adest he
lyas: ut īterficiat me? Dix
it helyas. Viuit dñs exerci
tuū ante cuius vultū sto:
quia hodie apparebo ei.
Abijt ergo abdyas in occur
sum ahab: et indicauit ei.
Venitqꝫ ahab in occursū
helye. Et cū vidisset eū. a
it. Tu ne es ille qui cōtur
bas israel? Et ille ait. Nō
ego turbaui isrl' sed tu et
domus patris tui: qui de
reliquistis mādata dñi. et
secuti estis baalim. Verūp
tamen nūc mitte et cōgre
ga ad me vniuersū isrl'
in monte carmeli: et pro
phetas baal q̃dringentos
quīquaginta. ꝓphetasqꝫ
lucorū quadringētos qui
comedūt de mensa iezabel.
Misit ahab ad omēs fili
os isrl': et cōgregauit pro
phetas in monte carmeli.
Accedens autē helyas ad ō
nem populū ait. Vsqꝫ q°

claudicatis in duas par
tes? Si dñs est deus: sequi
mini eũ. Si autẽ baal: se
quimini illũ. Et nõ respon
dit ei ꝑpls verbũ. Et ait
rursũ helyas ad populũ.
Ego remansi ꝑpheta dñi
solus: ꝑphete autẽ baal q̃
dringenti et quinquaginta
viri sũt. Dentur nobis du
o boues: et illi eligant bo
vem unũ. et in frusta cedẽ
tes ponãt sup ligna: ignẽ
autẽ nõ supponant. Et e
go faciã bovẽ alterũ: et
ĩponam sup ligna: ignẽ
q3 nõ supponã. Invocate
nomĩa deorũ vestrorũ: et
ego ĩvocabo nomen dñi:
et deus qui exaudierit per
ignẽ ipse sit deus. Respon
dens omñs ꝑpls ait. Op
tima ꝓpositio. Dixit ergo
helyas ꝑphetis baal. Eli
gite vobis bovẽ unũ et fa
cite primi. quia vos plu
res estis: et ĩvocate nõia
deorũ vrõr: ignẽq3 nõ sup
ponatis. Qui cũ tulissent

bovẽ quẽ dederat eis: fecerũt
et ĩvocabant nomẽ baal
de mane usq3 ad meridiẽ
dicentes. Baal exaudi nos.
Et nõ erat vox: nec qui res
ponderet. Transiliebantq3
altare quod fecerant. Cũ
q3 esset iam meridies: illu
debat eis helyas dicens.
Clamate voce maiori. De
us enĩ est: et forsitan loq̃
tur aut in diversorio est
aut ĩ itinẽ. aut certe dormit
ut excitetur. Clamabant
ergo voce magna: et incide
bant se iuxta ritũ suũ cul
tris et lanceolis: donec per
funderentur sãguine. Post
q̃ autẽ transijt meridies.
et illis ꝑphetantibꝫ venerat
tẽpus quo sacrificiũ offer
ri solet. nec audiebatur vox
nec aliquis respondebat.
nec attendebat orãtes: di
xit helyas õni ꝑplo. Venite ad
me. Et accedente ad se po
pulo: curavit altare dñi
quod destructũ fuerat. Et
tulit duodecĩ lapides iuxta

numerũ tribuũ filiorũ ia
cob. ad quē factus est ser
mo dñi dicens. israel erit
nomē tuũ: et edificauit
ex lapidibus altare in no
mine dñi. Fecitq; aqueduc
tũ quasi per duas aratiũ
culas in circuitu altaris.
et cōposuit ligna: et diuisit
q; per mēbra bouē. et po
suit sup ligna: et ait. Im
plete q̃tuor ydrias aqua:
et effundite sup holocaus
tũ. et sup ligna. Rursũq;
dixit. Etiā secūdo hoc faci
te. Qui cũ fecissent et secū
do: ait. Etiā tercio idipm
facite. Feceruntq; et tercio.
Et currebant aque circa
altare: et fossa aqueduct⁹
repleta est. Cũq; iam tem
pus esset ut offerret holo
caustũ: accedens helyas ṗ
pheta ait. Dñe deus abra
ham ysaac et isrl. hodie
ostende quia tu es deus is
rael et ego seruus tuus:
et iuxta p̄ceptũ tuũ feci ō
nia verba hec. Exaudi me
dñe exaudi me: ut discat
populus iste quia tu es
dñs deus. et tu cōuertisti
corda eorũ iterũ. Cecidit
aũt ignis dñi et vorauit
holocaustũ. et ligna et la
pides: puluerē quoq; et a
quā que erat in aq̄ductu
lambens. Quod cũ vidis
set omnis populus: ceci
dit in faciē suā. et ait. Do
minus ipse est deus: dñs
ipse est deus. Dixitq; hely
as ad eos. Apprehendite ṗ
phetas baal: et ne vnus
quidē fugiat ex eis. Quos
cũ cōprehendissent. duxit e
os helyas ad torrentē cy
son: et īterfecit eos ibi. Et
ait helyas ad ahab. Ascē
de comede et bibe: quia son⁹
multe pluuie est. Ascēdit
ahab: ut comederet et bibe
ret. Helyas aũt ascendit
in verticē carmeli: et pn⁹
in terrā posuit faciē inter
genua sua: et dixit ad pu
erũ suũ. Ascende. et ꝓspice
contra mare. Qui cũ ascē

dixisset et contemplatus esset:
ait. Non est quicquam. Et rursum
ait illi. Revertere septem vicibus.
In septima autem vice: ecce
nubecula parva quasi ves-
tigium hominis ascendebat de
mari. Qui ait. Ascende: et
dic ahab. Iunge currum tu-
um et descende: ne occupet
te pluvia. Cumque se verteret
huc atque illuc: ecce celi con-
tenebrati sunt. et nubes et
ventus. et facta est pluvia
grandis. Ascendens itaque
ahab: abiit in iezrael. Et
manus domini facta est super
helyam: accinctisque lumbis
currebat ante ahab donec
veniret in iezrael Capitulum xix.

Nunciavit autem
ahab iezabel omnia
que fecerat hely-
as: et quomodo occidisset
universos prophetas gladio.
Misitque iezabel nuncium ad
helyam. dicens. Hec michi
faciant dii et hec addant:
nisi hac hora cras posuero
animam tuam sicut animam
unius ex illis. Timuit er-
go helyas: et surgens abi-
it quocumque eum ferebat vo-
luntas. Venitque in bersabee
iuda. et dimisit ibi puerum
suum: et perrexit in desertum
viam unius diei. Cumque venis-
set et sederet subter unam iu-
niperum: petivit anime sue
ut moreretur. et ait. Sufficit
michi domine: tolle animam
meam. Neque enim melior sum
quam patres mei. Proiecitque
se: et obdormivit in um-
bra iuniperi. Et ecce ange-
lus domini tetigit eum: et dixit
illi. Surge et comede. Re-
spexit: et ecce ad caput suum
subcinericius panis. et vas
aque. Comedit ergo et bibit:
et rursum obdormivit. Re-
versusque est angelus domini
secundo et tetigit eum: dixitque
illi. Surge comede: gran-
dis enim tibi restat via. Qui
cum surrexisset: comedit et
bibit. Et ambulavit in
fortitudine cibi illius qua-
draginta diebus et quadraginta

noctibus: usqꝫ ad monte͂
dei oreb. Cu͂qꝫ venisset illuc:
mansit in spelu͂ca. Et ecce
sermo dn̄i ad eu͂: dixitqꝫ il
li. Quid hic agis helya?
At ille respondit. Zelo ze
latus su͂ pro dn̄o deo exerci
tuu͂: quia dereliquerut pac
tu͂ dn̄i filij israel. Altaria
tua destruxerut et ꝓphetas
tuos occiderut gladio: et
derelictus su͂ ego solus: et
querut aı̄am mea͂ ut au
ferant ea͂. Et ait ei. Egre
dere: et sta in monte cora͂
dn̄o. Et ecce dn̄s transit: et
spiritus grandis et fortis.
subvertens mo͂tes et co͂te
rens petras ante dn̄m. No͂
in spiritu dn̄s. Et post spi
ritu͂ co͂motio. Non in co͂
motione dn̄s. Et post co͂
motione͂ ignis. Non in
igne dn̄s. Et post igne͂ si
bilus aure tenuis. Quod
cu͂ audisset helyas. operu
it vultu͂ suu͂ pallio: et e
gressus stetit in ostio spe
lunce. Et ecce vox ad eu͂ di
cens. Quid hic agis helya?
Et ille respondit. Zelo ze
latus su͂ pro dn̄o deo exerci
tuu͂: quia dereliquerunt
pactu͂ tuu͂ filij isrl̄. Altari
a tua destruxerut et ꝓphas
tuos occiderut gladio: et de
relictus su͂ ego solus: et q̄
runt anima͂ mea͂ ut aufe
rant ea͂. Et ait dn̄s ad eu͂.
Vade et revertere in via͂ tua͂
per desertu͂ in damascu͂. Cu͂
qꝫ perveneris illuc. unges
azahel rege͂ sup syria͂. et
iheu filiu͂ namsi unges
rege͂ sup israel. Heliseum
aut̄ filiu͂ saphat qui est de
abelmaula. unges ꝓpheta͂
pro te. Et erit quicu͂qꝫ fuge
rit gladiu͂ azahel: occidet
eu͂ iheu. Et qui fugerit gla
diu͂ iheu: interficiet eu͂ heli
seus. Et dereliqua͂ michi in
isrl̄ septem milia viroru͂
quoru͂ genua no͂ su͂t incur
uata baal: et om̄e os qd̄
no͂ adoravit eu͂ osculans
manu͂. Profectus ergo inde
reperit heliseu͂ filium sa

phat arantē duodecī iugis
boum: et ipse in duodecim
iugis boū arantibꝫ unus
erat. Cūqꝫ venisset helyas
ad eū: misit palliū suū su-
per illū. Qui statim relictꝭ
bobus cucurrit post helyā:
et ait. Osculer oro te patrē
meū et matrē meā: et sic
sequar te. Dixitqꝫ ei. Vade
et revertē. Quod enī meū
erat. feci tibi. Reversus aūt
ab eo tulit par boū et mac-
tavit illud: et in aratro
boū coxit carnes: et dedit
populo et comederūt. Con-
surgensqꝫ abyt et secutus
est helyā: et ministrabat ei.

Porro Caplīm xx.

Benadab rex syrie
cōgregavit om-
nem exercitū suū. et trigin-
ta et duos reges secū. et equꝰ
et cūrꝰ: et ascendēs pugnbat
contra samariā: et obside-
bat eā. Mittensqꝫ nūcios
ad ahab regē israel in ci-
vitatē ait. Hec dicit bena-
dab. Argentū tuū et aurū
tuū meū est: et uxores tu-
e et filij tui optimi mei st.
Responditqꝫ rex isrl. Iuxta
verbū tuū dn̄e mi rex: tu-
us sū ego et om̄ia mea.
Revertentesqꝫ nūcij dixe-
runt. Hec dicit benadab: q
misit nos ad te. Argentū
tuū et aurū tuū et uxores
tuas et filios tuos dabis
michi. Cras igitur hac e-
adem hora mittā servos
meos ad te. et scrutabūt
domū tuā et domū servo-
rū tuorū: et om̄e quod
eis placuerit ponēt ī ma-
nibꝫ suis et auferēt. Voca-
vit aūt rex isrl' om̄es seni-
ores terre: et ait. Animad-
vertite et videte: quoniā
insidiet nobis. Misit enī
ad me pro uxoribꝫ meis
et filijs. et pro argento et
auro: et nō abnui. Dixe-
runtqꝫ om̄es maiores na-
tu. et universus populꝰ
ad eū. Nō audias: neqꝫ
acquiescas illi. Respōdit
itaqꝫ nūcijs benadab. Di-

cite dño meo regi. Omnia
propter que misisti ad me ser-
uū tuū in inicio faciā: hec
autē rem facere nō possum.
Reuersique nuncij retulerunt
ei. Qui remisit et ait. Hec
faciant michi dij et hec
addant: si suffecerit pul-
uis samarie pugillis om-
nis populi qui sequitur
me. Et respondens rex isrl'
ait. Dicite ei. Ne glorietur
accinctus: eque ut discinctus.
Factū est autē cū audisset
benadab verbū istud: bibe-
bat ipse et reges in vmbra-
culis. Et ait seruis suis.
Circūdate ciuitatē. Et cir-
cūdederūt eam. Et ecce pro-
pheta vnus accedens ad
ahab regē israel. ait. Hec
dicit dñs. Certe vidisti om-
nem multitudinē hanc ni-
miā. Ecce ego tradā eam
in manu tua hodie: ut
scias quia ego sū dñs. Et
ait ahab. Per quē? Dix-
itque ei. Hec dicit dñs. Per
pedissequos principū pro-

uinciarū. Et ait. Quis in-
cipiet preliari? Et ille dixit. Tu.
Recensuit ergo pueros prin-
cipū prouinciarū: et reppe-
rit numerū ducentorū tri-
ginta duorū. Et post eos
recensuit populū omnes fi-
lios israel septē milia. Et
egressi sunt meridie. Benadab
autē bibebat temulentus in
vmbraculo suo: et reges tri-
ginta duo cū eo qui ad aux-
iliū eius venerant. Egressi
sunt autē pueri principū pro-
uinciarū in prima fronte.
Misit itaque benadab: qui
nunciauerunt ei dicentes. Vi-
ri egressi sunt de samaria.
At ille ait. Siue pro pace
veniunt apprehendite eos vi-
uos: siue ut prelientur. vi-
uos eos capite. Egressi sunt
ergo pueri principū prouin-
ciarū: at reliquus exercitus
sequebatur. Et percussit vnus-
quisque virū qui contra se ve-
niebat. Fugeruntque syri: et
persecutus est eos israel. Fu-
git quoque benadab rex syrie

e in equo cũ equitibȝ. Nec-
nõ et egressus rex israel p-
cussit equos et currus: et
percussit syriã plaga mag-
na. Accedens aũt ꝓpheta
ad regẽ israel: dixit ei. Va-
de et cõfortare: et scito. et vi-
de quid facias. Sequenti
enĩ ãno rex syrie ascendet
contra te. Servi vero regꝭ
syrie dixerũt ei. Dij montiũ
sũt dij eorũ: ideo superaue-
rũt nos. Sed melius ẽ ut
pugnemus cõtra eos in cã-
pestribus: et obtinebimꝰ
eos. Tu ergo verbũ hoc fac.
Amoue reges singulos
ab exercitu suo et pone
principes pro eis: et instaura
numerũ militũ qui cecide-
rũt de tuis. et equos scd'm
equos pristinos. et currꝰ
scd'm currus quos ante ha-
buisti: et pugnabimus
contra eos in cãpestribus:
et videbis qd' obtinebimꝰ
eos. Credidit cõsilio eorũ:
et fecit ita. Igitur postq̃ in-
ãnus transierat: recensuit
benadab syros: et ascendit
in affech ut pugnaret cõ-
tra israel. Porro filij israel
recensiti sũt: et acceptis ci-
barijs pfecti ex adverso cas-
traqȝ metati contra eos.
quasi duo parui greges
capraꝝ. Syri aũt repleue-
rũt terrã. Et accedens unꝰ
vir dei. dixit ad regem isrl'.
Hec dicit dñs. Quia dixe-
rũt syri deus montiũ est
dñs. et nõ est deus valliũ:
dabo omnẽ multitudinẽ
grandẽ hanc in manu tu-
a: et scietis quia ego sum
dñs. Dirigebãt septẽ die-
bus ex adverso. hij atqȝ il-
li acies: septimo aũt die
cõmissũ est bellũ. Percusse-
rũtqȝ filij isrl' de syris. cen-
tũ milia peditũ in die v-
na. Fugerũt aũt qui remã-
serant in affech in civita-
tem: et cecidit murus sup
viginti septẽ milia homi-
nũ qui remanserant. Por-
ro benadab fugiens ingressꝰ
est civitatẽ: in cubiculo

quod erat intra cubiculū.
Dixeruntq; ei serui sui. Ecce
audiuim⁹ qđ reges dom⁹
israel clementes sint. Po
namus itaq; saccos in lū
bis nr̄is et funiculos in
capitibus nr̄is: et egredi
amur ad regē israel: forsi
tan saluabit aīmas nr̄as.
Accinxerūt saccis lūbos su
os et posuerūt funiculos
in capitib; suis: venerūt
q; ad regē israel. et dixerūt.
Seruus tuus benadab di
cit. Viuat oro te anima
mea. Et ille ait. Si adhuc
viuit: frater meus est. Qđ
acceperūt viri pro omine.
Et festinātes rapuerūt v
bū ex ore eius: atq; dixerūt.
Frater tuus benadab. Et dix
it eis. Ite et adducite eū.
Egressus est ergo ad eū be
nadab: et leuauit eū in cur
rū suū. Qui dixit ei. Ciui
tates quas tulit pater me
us a patre tuo reddā: et
plateas fac tibi in damas
co sicut fecit pater meus
in samaria: et ego federa
tus recedam a te. Pepigit
ergo fedus: et dimisit eū.
Tūc vir quidā de filijs pro
phetarū. dixit ad sociū su
um in sermone dn̄i. Percu
te me. At ille noluit pcutē.
Cui ait. Quia noluisti au
dire vocē dn̄i: ecce recedes
a me. et pcutiet te leo. Cū
q; paululū recessisset ab
eo: īuenit eū leo atq; pcus
sit. Sed et alterū īueniēs
virū: dixit ad eū. Pcute
me. Qui pcussit eum: et
vulnerauit. Abijt ergo p
pheta et occurrit regi in
via: et mutauit aspsione
pulueris os et oculos suos.
Cūq; rex transiret: clama
uit ad regē. et ait. Seru⁹
tuus egressus est ad preli
andū in cominus. Cūq;
fugisset vir vnus: addux
it eū quidā ad me et ait.
Custodi virū istū. Qui
si lapsus fuerit erit aīma
tua pro aīma eius: aut
talentū argenti appendes.

Dũ aũt ego turbatus huc
illucq; me verterẽ: subito
nõ cõparuit. Et ait rex is-
rael ad eũ. Hoc est iudici-
um tuũ: quod ipse decreuis-
ti. At ille statĩ abstersit pul-
uerẽ de facie sua: et cogno-
uit eũ rex isrl' qd' esset de p-
phetis. Qui ait ad eũ. Hec
dicit dñs. Quia dimisisti
virũ dignũ morte de manu
tua: erit aĩa tua pro aĩ-
ma eius: et populus tuus
pro populo eius. Reuersus
est igitur rex isrl' in domũ
suã audire cõtempnens:
et furibũdus venit in sa-
mariam. Capitulũ xxi.

Post verba autẽ
hec tempore illo
vinea erat naboth
iezrahelite qui erat in iez-
rahel. iuxta palaciũ ahab
regis samarie. Locutus est
ergo ahab ad naboth di-
cens. Da michi vineã tuã
ut faciã michi ortũ hole-
rũ. quia vicina est et ppe
domũ meã: daboq; tibi p
ea vineã meliorẽ: aut si
tibi cõmodius putas. ar-
genti preciũ quanta dig-
na est. Cui respondit na-
both. Propicius michi sit
dñs: ne dem hereditatem
patrũ meorũ tibi. Venit
ergo ahab in domũ suã
indignans et frendens sup
verbo quod locutus fue-
rat ad eũ naboth iezra-
helites. dicens: nõ dabo
tibi hereditatẽ patrũ meo-
rũ. Et proiciens se in lectu-
lum suũ. auertit faciem
suã ad parietẽ: et nõ cõe-
dit panẽ. Ingressa est aũt
ad eũ iezabel vxor sua:
dixitq; ei. Quid est hoc
unde aĩa tua cõtrista-
ta est. et quare nõ cõme-
dis panẽ? Qui respõdit
ei. Locutus sum ~~ad~~ na-
both iezrahelite: et dixi
ei. Da michi vineã tuã
accepta pecunia: aut si
tibi placet dabo tibi vi-
neã pro ea. Et ille ait.
Nõ dabo tibi vineã meã.

Dixit ergo ad eū iezabel
vxor eius. Grandis aucto
ritatis es: et bene regis
regnū israel. Surge et cō
de panē. et equo esto ani
mo: ego dabo tibi vineā
naboth iezrahelite. Scrip
sit itaqz litteras ex nomine
ahab. et signauit eas a
nulo ei⁹: et misit ad maiores
natu et ad optīates q̄ erant
in ciuitate ei⁹. et habitabāt
cū naboth. Litterāz aūt erat is
ta sententia. P̄dicate ieiuniū
et sedē facite naboth inter
p̄mos populi: et submitti
te duos viros filios be
lial contra eū et falsū tes
timoniū dicant. Bene
dixit deū et regē. Et educi
te eū et lapidate: sicqz mo
riatur. Fecerūt ergo ciues
eius maiores natu et opti
mates qui habitabāt cum
eo in vrbe sicut p̄ceperat e
is iezabel: et sicut scriptū
erat in litteris quas mise
rat ad eos. Predicauerūt
ieiuniū: et sedere fecerūt na
both inter primos p̄pli. Et
adductis duobz viris filijs
dyaboli: fecerūt eos sedere cō
tra eū. At illi scilicet vt viri
dyabolici: dixerūt contra
eū testimoniū corā multi
tudine. Benedixit naboth
deū et regē. Quāobrē eduxe
runt eū extra ciuitatē: et la
pidibus īterfecerūt. Mise
runtqz ad iezabel dicentes.
Lapidatus est naboth: et
mortuus est. Factū est aūt
cū audisset iezabel lapida
tū naboth et mortuū: lo
cuta est ad ahab. Surge
et posside vineā naboth
iezrahelite: qui noluit ti
bi acquiescē. et dare eā ac
cepta pecunia. Nō enī vi
uit naboth: sed mortuus
est. Qd' cū audisset ahab
mortuū videlicet naboth:
surrexit et descendebat in vi
neā naboth iezrahelite.
ut possideret eā. Factus est
igitur sermo dnī. ad hely
am thesbiten dicens. Sur
ge et descende in occursum

ahab regis israel qui est in
samaria: ecce ad vineā na
both descendit ut possideat
eam: et loqueris ad eū di
cens. Hec dicit dn̄s. Occi
disti: insup et possedisti.
Et post hec addes. Hec di
cit dn̄s. In loco hoc in q°
linxerūt canes sanguinē
naboth: lambent quoqꝫ
tuū sanguinē. Et ait a
hab ad helyā. Num inue
nisti me inimicū tibi? Qui
dixit. Inueni: eo qđ venū
datus sis ut faceres malū
in cōspectu dn̄i. Ecce ego
inducā sup te malū: et
demetā posteriora tua: et
interficiā de ahab mingen
tem ad parietē. et clausū
et vltimū in israel. Et da
bo domū tuā sicut domū
hierobōā filij nabath. et
sicut domū baasa filij a
hyā: quia egisti ut me ad
iracundiā puocares. et
peccare fecisti israel. Sꝫ et
de iezabel locutus est dn̄s
dicens. Canes comedent
iezabel in agro iezrahel.
Si mortuus fuerit ahab i
ciuitate: comedent eū canes.
Si aūt mortuus fuerit in
agro: comedent eū volu
cres celi. Igitur nō fuit alti
talis ut ahab: qui venū
datus est ut faceret malū
in cōspectu dn̄i. Cōcitauit
eñ eū iezabel vxor sua:
et abhominabilis effectus
est: in tantū ut sequeret̄
ydola que fecerant amor
rei. quos cōsumpsit dn̄s a
facie filiorū israel. Itaqꝫ
cū audisset ahab sermōes
istos: scidit vestē suā. et
operuit cilicio carnē suā:
ieiunauitqꝫ et dormiuit
in sacco. et ambulauit de
misso capite. Factus est āt
sermo dn̄i ad helyā thes
bitem dicens. Nōne vidi
sti humiliatū ahab corā
me? Quia igit̄ humilia
tus est mei causa: nō in
ducā malū in diebꝫ eius:
sed in diebus filij sui infe
rā malū domui eius.

Transierunt Capitulum xxii.

Transierunt igitur tres anni absque bello inter syriam et israel. In anno autem tercio descendit iosaphat rex iuda ad regem israel. Dixitque rex israel ad servos suos. Ignoratis quod nostra sit ramoth galaad. et negligimus tollere eam de manu regis syrie? Et ait ad iosaphat. Venies ne mecum ad prelian dum in ramoth galaad? Dixitque iosaphat ad regem israel. Sicut ego sum: ita et tu. Populus meus et populus tuus unum sunt: et equites mei et equites tui. Dixitque iosaphat ad regem israel. Quere oro te hodie sermonem domini. Congregavit ergo rex israel prophetas quadringentos circiter viros: et ait ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad bellandum: an quiescere? Qui responderunt. Ascende: et dabit eam dominus in manu regis. Dixit autem iosaphat. Non est hic propheta domini quispiam ut interrogemus per eum? Et ait rex israel ad iosaphat. Remansit vir unus per quem possumus interrogare dominum. sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum sed malum: micheas filius iemla. Cui iosaphat ait. Ne loquaris ita rex. Vocavit ergo rex israel eunuchum quendam: et dixit ei. Festina adducere micheam filium iemla. Rex autem israel et iosaphat rex iuda sedebant unusquisque in solio suo. vestiti cultu regio. in area iuxta ostium porte samarie: et universi prophete prophetabant in conspectu eorum. Fecit quoque sibi sedechias filius chanaana cornua ferrea: et ait. Hec dicit dominus. His ventilabis syriam: donec deleas eam. Omnesque prophete similiter prophetabant dicentes. Ascende in ramoth galaad et vade prospere: et tradet dominus in manu regis. Nuncius vero qui ierat ut vocaret micheam: locutus

est ad eū dicens. Ecce sermo
nes ꝓphetarū ore uno. bōa
regi predicant. Sit ergo et
sermo tuus similis eorū: et
loquere bona. Cui myche
as ait. Uiuit dn̄s: quia
quodcumqꝫ dixerit michi do
minus hoc loquar. Uenit
itaqꝫ ad regē: et ait illi rex.
Mychea ire debemus in ra
moth galaad ad ꝓliādū:
an cessare? Cui ille respon
dit. Ascende et uade ꝓspere:
et tradet dn̄s in manu re
gis. Dixit autē rex ad eū.
Iterū atqꝫ iterū adiuro te:
ut nō loquaris michi ni
si quod uerū est in nomine
dn̄i. Et ille ait. Uidi cunc
tū israel dispersū in mō
tibus: quasi oues nō ha
bentes pastorē. Et ait dn̄s.
Nō habent dn̄m isti. Reuer
tatur unusquisqꝫ in domū
suā in pace. Dixit ergo
rex israel ad iosaphat. Nū
quid nō dixi tibi quia nō
ꝓphetat michi bonū: sed
semp malū? Ille vero ad
dens ait. Propterea audi ser
monē dn̄i. Uidi dn̄m se
dentē sup soliū suū: et om
nē exercitū celi assistentē
ei. a dextris et a sinistris.
Et ait dn̄s. Quis decipiet
ahab regē israel. ut ascen
dat et cadat in ramoth ga
laad? Et dixit unus uba
huiuscemodi: et alius a
liter. Egressus est autē spi
ritus et stetit corā dn̄o: et
ait. Ego decipiā illū. Cui
locutus est dn̄s. In quo?
Et ille ait. Egrediar: et e
ro spūs mendax in ore ō
niū ꝓphetarū eius. Et dix
it dn̄s. Decipies: et preua
lebis. Egredere: et fac ita.
Nunc igitur ecce dedit dn̄s
spiritū mendacii in ore ō
niū ꝓphetarū tuorū qui
hic sunt: et dn̄s locutus est
contra te malū. Accessit
autē sedechias filius cha
naan et percussit mycheā
in maxillā: et dixit. Me
ne ergo dimisit spūs dn̄i:
et locutus est tibi? Et ait

mycheas. Visurus es in
die illa: quādo īgredieris
cubiculū intra cubiculū
ut abscondaris. Et ait rex
israel. Tollite mycheā et
maneat apud amon prī
cipem civitatis. et apud io
as filiū amalech: et dicite
eis. Hec dicit rex. Mittite
virū istū ī carcerē: et susten
tate eū pane tribulatiōis.
et aqua angustie: donec
revertar in pace. Dixitqȝ
mycheas. Si reversus fue
ris in pace: nō est locut⁹
dñs in me. Et ait. Audi
te populi omēs. Ascendit
itaqȝ rex isrl'. et iosaphat
rex iuda. in ramoth gala
ad. Dixitqȝ rex israel ad
iosaphat. Sume arma
et ingredere preliū: et induē
vestibus tuis. Porro rex
israel mutavit habitū:
et ingressus est bellū. Rex
aūt syrie p̄ceperat princi
pibus curruū triginta
duobus dicens. Nō pug
nabitis contra minorē
et maiorē quēpiā: nisi
cōtra regē israel solū. Cū
ergo vidissent p̄ncipes cur
ruū iosaphat. suspicati
sūt qđ ipse esset rex isrl'. et
īpetu facto pugnabāt cō
tra eū. Et exclamavit iosa
phat. Intellexeruntqȝ prīci
pes curruū qđ nō esset rex
isrl': et cessaverūt ab eo. V
nus autē quidā tetendit
arcū in incertū sagittā di
rigens: et casu percussit re
gem israel īter pulmonē
et stomachū. At ille dixit
aurige suo. Verte manū
tuā et eice me de exercitu:
quia graviter vulneratus
sū. Cōmissū est ergo preliū
in die illa: et rex isrl' sta
bat in curru suo contra sy
ros: et mortuus est vespe.
Fluebat aūt sanguis pla
ge in sinū currus: et preco
psonuit in universo exer
citu antequā sol occuberet
dicens. Unusquisqȝ rever
tatur in civitatē et in ter
ram suā. Mortuus est aūt

rex: et platus est in sama
riā. Sepelierūtqȝ regē in
samaria: et lauerūt currū
eius in piscina samarie.
Et linxerūt canes eius sā
guinē: et habenas lauerūt.
iuxta verbū dñi quod lo
cutus fuerat. Reliqua vero
sermonū ahab et vniuersa
que fecit. et domus eburne
e quā edificauit. cūctarū
qȝ vrbiū quas extruxit: nō
ne hec scripta sūt in libro
sermonū dierū regū isrl'?
Dormiuit ergo ahab cū
patribȝ suis: et regnauit
ochozias filius eius pro
eo. Iosaphat filius asa
regnare ceperat sup iudā:
āno quarto ahab regis
isrl'. Trigintaquinqȝ ānorum
erat cū regnare cepisset: et
viginti quinqȝ ānis regna
uit in ierlm. Nomē ma
tris eius azuba: filia salai.
Et ambulauit in omī vi
a asa patris sui. et nō de
clinauit ex ea: fecitqȝ qd
rectū est in cōspectu dñi.

Verūptamen excelsa non
abstulit. Adhuc enī ppłus
sacrificabat et adolebat
incensū in excelsis. Pacē
qȝ habuit iosaphat cū re
ge israel. Reliqua aūt v
borū iosaphat et opera
eius que gessit et plia: nō
ne hec scripta sūt in libro
verborū dierū regū iuda?
Sed et reliquias effemina
torū que remanserāt in
diebus asa patris eius
abstulit de terra. Nec erat
tūc rex cōstitutus in edom.
Rex vero iosaphat fecerat
classes in mari. que naui
garent in ophir: pter au
rū: et ire nō potuerūt:
quia cōfracte sūt in asi
ongaber. Tūc ait ochozi
as filius ahab ad iosa
phat. Vadant serui mei
cum seruis tuis in na
uibus. Et noluit iosa
phat. Dormiuitqȝ cum
patribus suis: et sepult'
est cū eis in ciuitate da
uid patris sui: regnauit

et ioram filius eius pro eo. Ochozias autem filius achab regnare ceperat super israel in samaria: anno septimo decimo iosaphat regis iude. Regnavitque super israel duobus annis: et fecit malum in conspectu domini: et ambulavit in via patris sui et matris sue. et in via hieroboam filii nabath qui peccare fecit israel. Servivit quoque baal et adoravit eum: et irritavit dominum deum israel: iuxta omnia que fecerat pater eius.

Explicit malachim id est liber regum tercius. Incipit liber regum quartus.

Prevaricatus est autem moab in israel: postquam mortuus est ahab. Ceciditque ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samaria: et egrotavit. Misitque nuncios dicens ad eos. Ite consulite beelzebub deum accaron: utrum vivere queam de infirmitate mea hac. Angelus autem domini locutus est ad helyam thesbiten dicens. Surge. ascende in occursum nunciorum regis samarie: et dices ad eos. Numquid non est deus in israel. ut eatis ad consulendum beelzebub deum accaron? Quamobrem hec dicit dominus. De lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Et abiit helyas. Reversique sunt nuncii ad ochoziam. Qui dixit eis. Quare reversi estis? At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis: et dixit ad nos. Ite et revertimini ad regem qui misit vos: et dicetis ei. Hec dicit dominus. Numquid quia non erat deus in israel. mittis ut consulatur beelzebub deus accaron? Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure et ha

bitus est vir qui occurrit
vobis: et locutus ē verba
hec? At illi dixerunt. Vir
pilosus: et zona pellicea
accinctus renibus. Qui
ait. Helyas thesbites est.
Misitq; ad eū quīquage
nariū principē: et quinq̄
ginta qui erant sub eo. Q̄
ascendit ad eū: sedentiq;
in vertice mōtis ait. Ho
mo dei: rex p̄cepit ut descē
das. Respondensq; helyas:
dixit quīquagenario. Si
homo dei sū: descendat i
gnis de celo et devoret te. et
quīquaginta tuos. Descē
dit itaq; ignis de celo: et
devoravit eū. et quīquagi
ta qui erant cū eo. Rursū
misit ad eū principē quī
quagenariū alterū: et
quīquaginta cū eo. Q̄
locutus est illi. Homo dei:
hec dicit rex. Festina descen
de. Respondēs helyas ait.
Si homo dei ego sū: descē
dat ignis de celo et devoret
te et quīquaginta tuos.
Descendit ergo ignis
dei de celo: et devoravit il
lū et quīquaginta eius.
Iterū misit principē quī
quagenariū terciū: et quī
quaginta qui erant cum
eo. Qui cū venisset cur
vavit genua cōtra hely
am: et precatus est eū et
ait. Homo dei noli despi
cere animā meā: et ani
mā servorū tuorū qui me
cū sūt. Ecce descendit ignis
de celo: et devoravit duos
principes quīquagenari
os primos. et quīquage
nos qui cū eis erant. Sed
nūc obsecro. ut miserearis
anime mee. Locutus est aūt
angelus dn̄i ad helyā di
cens. Descende cū eo: ne ti
meas. Surrexit igitur et
descendit cū eo ad regē: et
locutus est ei. Hec dicit do
minus. Quia misisti nū
cios ad cōsulendū beelze
bub deū accharon. quasi
nō esset deus in isrl' a quo
possis īterrogare sermonē:

ideo de lectulo sup quē ascē
disti nō descendes: sed mor
te morte morieris. Mortu⁹
est ergo iuxta sermonem
dñi quē locutus est hely
as: et regnauit iorā frat
eius pro eo. āno secūdo io
ram filij iosaphat regis iu
de. Nō eñ habebat filiū.
Reliqua autē verborū ocho
zie que operatus est. nōne
hec scripta sūt in libro ser
monū dierū regū israel?

Factū Capłm ij.
est autē cū leuare
vellet dñs helyā
per turbinē in celū: ibat
helyas et heliseus de gal
galis. Dixitq; helyas ad
heliseū. Sede hic: quia do
minus misit me vsq; in
bethel. Cui ait heliseus.
Viuit dñs et viuit aīma
tua: quia nō derelinquā
te. Cūq; descendissent bethel:
egressi sūt filij ꝓphetarum
qui erant bethel ad heli
seum et dixerūt ei. Nūqd
nosti quia hodie dñs tol
let dñm tuū a te? Qui res
pondit. Et ego noui. Si
lete. Dixit autē helyas ad
heliseū. Sede hic: q̄a dñs
misit me in iericho. Et ille
ait. Viuit dñs et viuit a
nima tua: quia nō dere
linquā te. Cūq; venissent
iericho: accesserūt filij pro
phetarū qui erant in ieri
cho ad heliseū. et dixerūt
ei. Nūquid nosti q̄a hodi
e dñs tollet dñm tuū a te?
Et ait. Et ego noui. Si
lete. Dixit autē ei helyas.
Sede hic: quia dñs misit
me ad iordanem. Qui ait.
Viuit dñs et viuit aīma
tua: quia nō derelinquā
te. Ierūt igitur ambo pa
riter: et quīquaginta viri
de filijs ꝓphetarū secuti sūt:
qui et steterūt ecōtra lōge.
Illi autē ambo stabāt sup
iordanem. Tulitq; helyas
palliū suū et inuoluit il
lud: et percussit aquas. Q̄
diuise sūt in vtrāq; partē:
et transierūt ambo p siccū.

Cūq; transissent: helyas
dixit ad heliseū. Postula
quod vis ut faciā tibi: an
teq̄m tollar a te. Dixitq;
heliseus. Obsecro ut fiat
duplex spūs tuus in me.
Qui respondit. Rem diffi
cilem postulasti. Attamē
si videris me quādo tollar
a te: erit quod petisti. Si
aūt nō videris: nō erit. Cū
q; pgerent et icedentes sermo
cinarent: ecce currus igne
us et equi ignei diuiserūt
vtrūq;. Et ascendit helyas
per turbinē in celū. Helise
us aūt videbat. et clama
bat. Pater mi pater mi:
currus israel et auriga ei⁹.
Et nō vidit eū amplius.
Apprehenditq; vestimēta
sua: et scidit illa in duas
partes. Et leuauit palliū
helye: quod ceciderat ei. Re
uersusq; stetit sup ripam
iordanis: et pallio helye
quod ceciderat ei pcussit
aquas: et nō sūt diuise.
Et dixit. Vbi est deus hely
e etiā nūc? Percussitq; aq̄s:
et diuise sūt huc atq; illuc:
et transijt heliseus. Vidē
tes aūt filij pphetarū qui
erant in iericho decōtra:
dixerūt. Requieuit spūs
helye sup helyseū. Et veni
entes in occursū eius. ado
rauerūt eū proni in terrā:
dixerūtq; illi. Ecce cū ser
uis tuis sūt quīquaginta
viri fortes. qui possūt ire
et querere dnm tuū: ne for
te tulerit eū spūs dnī: et
pieceret in vno montiū.
aut in vna valliū. Qui
ait. Nolite mittere. Coege
rūtq; eū: donec acquiesce
ret et diceret. Mittite. Et mi
serūt quīquaginta viros.
Qui cū quesissent tribus
diebus nō inuenerūt: et
reuersi sūt ad eū. At ille
habitabat in iericho: dix
itq; eis. Nūquid nō dixi
vobis: nolite mittere? Dix
erūt quoq; viri ciuitatis
ad heliseū. Ecce habitatio
ciuitatis huius optima est

sicut tu ipse dn̄e p̄spicis: sed
aque pessime sūt. et terra
sterilis. At ille ait. Afferte
michi vas nouū: et mitti
te in illud sal. Qui cū at
tulissent: egressus ad fō
tes aquarū misit in ill^d
sal: et ait. Hec dicit dn̄s.
Sanaui aquas has: et nō
erit vltra in eis mors ne
q̄ sterilitas. Sanate sunt
ergo aque vsq̄ ad diē hāc:
iuxta verbū helisei quod
locutus est. Ascendit autē
inde bethel. Cūq̄ ascendē
per viā: pueri parui egres
si sūt de ciuitate. et illude
bant ei dicētes. Ascende cal
ue: ascende calue. Qui cū
respexisset vidit eos: et ma
ledixit eis in nomīe dn̄i.
Egressiq̄ sūt duo vrsi de sal
tu: et lacerauerūt ex eis. q̄
draginta et duos pueros.
Abijt aūt inde ī montē carme
li: et inde reūsus ē samariā.
Ioram Capl'm iii
vero filius ahab
regnauit sup isrl'
in samaria: anno octauo
decimo iosaphat regis iu
de. Regnauitq̄ duodecī an
nis: et fecit malū coram
dn̄o: sed nō sicut pr̄ eius
et mater. Tulit enī statuas
baal. quas fecerat pater
eius. Verūptamen in pec
catis hieroboā filij nabath
qui peccare fecit isrl' ad
hesit: nec recessit ab eis.
Porro mesa rex moab
nutriebat pecora multa:
et soluebat regi isrl' centū
milia agnorū et centum
milia arietū cū velleribus
suis. Cūq̄ mortuus fuisset
ahab: p̄uaricatus est fe
dus quod habebat cū re
ge israel. Egressus est igi
tur rex ioram in die illa
de samaria: et recensuit
vniuersū isrl'. Misitq̄ ad
iosaphat regē iuda dicēs.
Rex moab recessit a me:
veni mecū contra moab
ad preliū. Qui respondit.
Ascendā. Qui meus est:
tuus est. Populus meus

pplus tuus: et equi mei equi
tui. Dixitqz. Per quā viā
ascendemus? At ille respō
dit. Per desertū ydumee.
Perrexerūt igit͛ rex isrl͛ et rex
iuda. et rex edom. et circuierūt
per viā septē dierū: nec e
rat aqua exercitui et iu
mentis que sequebant͛ eos.
Dixitqz rex isrl͛. Heu. heu.
heu. cōgregavit nos deus
tres reges: ut traderet ī ma
nu moab. Et ait iosaphat.
Est hic ne ꝓpheta dñi: ut
dep͛cemur dñm per eū? Et
respondit unus de servis
regis isrl͛. Est hic heliseus
filius saphat qui funde
bat aquā sup manus he
lye. Et ait iosaphat. Est
apud eū sermo dñi? Desce
ditqz ad eū rex isrl͛: et iosa
phat et rex edom. Dixit aūt
heliseus ad regē isrl͛. Q̄d
michi et tibi est? Vade ad
ꝓphetas pr̄is tui et matris
tue. Et ait illi rex isrl͛. Q̄
re cōgregavit dñs tres re
ges hos. ut traderet eos in
manu moab? Dixit aūt
heliseus. Vivit dñs exerci
tuū in cuius cōspectu sto:
q̄d si nō vultū iosaphat
regis iude erubescerē. ne at
tendissem quidē te nec re
spexissem. Nūc aūt addu
cite michi psaltem. Cūqz
caneret psaltes: facta est
sup eū manus dñi. et ait.
Hec dicit dñs. Facite alve
um torrentis huius: fos
sas et fossas. Hec enī di
cit dñs. Nō videbitis ven
tū neqz pluviā: et alveus
iste replebitur aquis: et bi
betis vos et familie vr̄e et
iumenta vr̄a. Parūqz hoc
est in cōspectu dñi. insup
tradet etiā moab in ma
nus vr̄as: et percutietis ō
nem civitatē munitā. et
omnē urbē electā: et univ
ersū lignū fructiferū suc
cidetis: cūctosqz fontes a
quarū obturabitis: et
omnē agrū egregiū ope
rietis lapidibus. Factū est
igit͛ mane quādo sacrifi

aū offerri solet: et ecce aq̄
veniebāt per viam edom:
et repleta est terra aquis.
Vniuersi aūt moabite au-
dientes quod ascendissent
reges ut pugnarēt aduer-
sū eos: cōuocauerūt om-
nes qui accincti erant bal-
theo desup: et steterūt in t-
minis. Primoq; mane c-
gentes et orto iam sole ex
aduerso aquarū: viderūt
moabite ecōtra aquas ru-
bras quasi sāguinē. Dixe-
runtq;. Sanguis est gla-
dij. Pugnauerūt reges cō-
tra se: et cesi sūt mutuo.
Nūc perge ad predā moab.
Perrexeruntq; in castra isrl'.
Porro cōsurgens isrl': per-
cussit moab. At illi fuge-
rūt corā eis. Venerūt igit
qui vicerāt. et percusserunt
moab: et ciuitates destrux-
erūt. et omnē agrū opti-
mū mittentes singuli la-
pides repleuerūt: et vni-
uersos fontes aquarū ob-
turauerūt. et omīa ligna
fructifera succiderūt: ita
ut muri tantū fictiles re-
manerēt. Et circūdata est
ciuitas a fūdibalarijs: et
magna ex parte percussa.
Quod cū vidisset rex mo-
ab p̄ualuisse scilicet hos-
tes: tulit secū septingētos
viros educētes gladiū ut
irrūperent ad regē edom:
et nō potuerūt. Arripiens
q; filiū suū primogenitū
qui regnaturus erat p eo:
obtulit holocaustū super
murū. Et facta est īdigna-
tio magna in isrl'. Stati-
q; recesserūt ab eo: et reuisi
sūt in terrā suā. Capl' iiij.

Mulier aūt quedā
de vxoribz p̄phe-
tarū: clamabat
ad heliseū dicens. Seruus
tuus vir meus mortuus
est: et tu nosti quia seruus
tuus fuit timens dūm. Et
ecce creditor venit: ut tol-
lat duos filios meos ad
seruiendū sibi. Cui dixit
heliseus. Quid vis ut faciā

tibi? Dic michi quid ha-
bes in domo tua. At illa
respondit. Nō habeo ancil
la tua quicq̄ in domo me
a: nisi parū olei quo vn
gar. Cui ait. Vade pete
mutuo ab omnibus vicinis
tuis vasa vacua nō pau
ca: et īgredere. et claude os
tiū cū intrīsecus fueris tu
et filij tui: et mitte inde in
omnia vasa hec: et cū ple
na fuerint tolles. Iuit ita
q3 mulier: et clausit ostiū
sup se et sup filios suos. Il
li offerebāt vasa: et illa ī
fundebat. Cūq3 plena fuis
sent vasa: dixit ad filium
suū. Affer michi adhuc vas.
Et ille respondit. Nō ha
beo. Stetitq3 oleū. Venit
aūt illa: et īdicauit homi
ni dei. Et ille. Vade īquit vē
de oleū: et redde creditori
tuo. Tu aūt et filij tui vi
uite de reliquo. Facta est aūt
quedā dies: et transibat
heliseus per sunam. Erat
aūt ibi mulier magna: q̄

tenuit eū ut comederet pa
nē. Cūq3 frequēter inde trāsi
ret: diuertebat ad eā ut
comederet panē. Que dix
it ad virū suū. Animad
uerto qđ vir dei sanctus
est iste: qui transit p nos
frequēter. Faciamus ergo ce
naculū paruū: et pona
mus ei in eo lectulū. et mē
sam. et sellā. et candelabr:
ut cū venerit ad nos ma
neat ibi. Facta est igit̄ di
es quedā: et veniens diu
tit in cenaculū: et requie
uit ibi. Dixitq3 ad giezi
puerū suū. Voca sunamī
tē istā. Qui cū vocasset
eam et illa stetisset corā
eo: dixit ad puerū suū.
Loquere ad eam. Ecce sedu
le in omnibus ministrasti no
bis. Quid vis ut faciam
tibi? Nūquid habes nego
tiū: et vis ut loquar regi
siue principi milicie? Que
respondit. In medio ppli
mei habito. Et ait. Quid
ergo vult ut faciā ei? Dix

ait gyezi. Ne queras. filiū
eīn nō habet: et vir eius
senex est. Precepit itaq; ut
vocaret eā. Que cū voca-
ta fuisset et stetisset ad os-
tiū: dixit ad eā. In tēpore
isto et in hac eadē hora: si
vita comes fuerit habebis
in utero filiū. At illa respō-
dit. Noli queso dn̄e mi
vir dei: noli mentiri ancille
tue. Et cōcepit mulier et
peperit filiū: in tēpore et
in hora eadē qua dixerat
heliseus. Crevit aūt puer.
Et cū esset quedā dies et e-
gressus isset ad patrē suū
ad messores: ait patri suo.
Caput meū doleo: caput
meū doleo. At ille dixit pu-
ero. Tolle. et duc eū ad ma-
trem suā. Qui cū tulisset
et adduxisset eū ad matrē
suā: posuit eū illa sup ge-
nua sua usq; meridiem: et
mortuus est. Ascendit aūt
et collocavit eū sup lectum
hominis dei: et clausit ostiū.
Et egressa vocavit virū suū:

et ait. Mitte mecū obsecro
unū de pueris et asinā: ut
excurrā usq; ad hominē dei
et revertar. Qui ait illi. Quā
ob causā vadis ad eū? Ho-
die nō sunt kalende neq; sab-
batū. Que respondit. Va-
le. Stravitq; asinā: et pce-
pit puero. Mina et ppera.
Ne michi morā facias in
eūdo: et hoc age quod pcipi-
o tibi. Pfecta est igit̄: et ve-
nit ad virū dei in montem
carmeli. Cūq; vidisset eā
vir dei de cōtra: ait ad giezi
puerū suū. Ecce sunamitis
illa. Vade ergo in occursū
eius: et dic ei. Recte ne agi-
tur circa te et circa virū tu-
um tuū. et circa filiū tuū?
Que respondit. Recte. Cūq;
venisset ad virū dei in mō-
tem: apprehēdit pedes eius
Et accessit giezi: ut amo-
veret eā. Et ait homo dei.
Dimitte illā. Aīa eīn eius
in amaritudine est: et dn̄s
celavit a me et nō indica-
vit michi. Que dixit illi.

Nūquid petiui filiū a dn̄o
meo? Nūquid nō dixi tibi:
ne illudas me? Et ille ait
ad giezi. Accinge lūbos tu-
os: et tolle baculū meū in
manu tua. et vade. Si oc
currerit tibi homo: nō sa-
lutes eū. Et si salutauerit
te quispiā: nō respondeas
illi. Et pones baculū meū
sup faciē pueri. Porro ma
ter pueri ait. Viuit dn̄s et
viuit aīa tua: nō dimit-
tam te. Surrexit ergo: et
secutus est eā. Giezi autē
p̄cesserat eos. et posuerat
baculū sup faciē pueri: et
nō erat vox neq; sensus.
Reuersus q; est in occursū
eius: et nūciauit ei dicens.
Nō surrexit puer. Ingressꝰ
est ergo heliseus domū: et
ecce puer mortuus iacebat
in lectulo eius. Ingressus q;
clausit ostiū sup se et sup
puerū: et orauit ad dn̄m
Et ascendit. et incubuit sup
puerū: posuitq; os suū su-
per os eius et oculos suos
sup oculos eius: et manꝰ
suas sup manus eius. Et
incuruauit se sup eū: et ca
lefacta est caro pueri. At
ille reuersus: deābulauit
in domo semel. huc atq; il
luc. Et ascendit: et incubu
it sup eū. Et oscitauit pu
er septies: aperuitq; oculos.
Et ille vocauit giezi: et
dixit ei. Voca sunamitem
hanc. Que vocata: ingres
sa est ad eū. Qui ait. Tol
le filiū tuū. Venit illa et
corruit ad pedes eius: et
adorauit sup terrā. Tulit
q; filiū suū et egressa est:
et heliseus reuersus est in
galgala. Erat aūt fames
in terra: et filij p̄phetarū
habitabāt corā eo. Dixit
q; vni de pueris suis. Pone
ollā grandē: et coque pul
mentū filijs p̄phetarū. Et
egressus est vnus in agrū:
ut colligeret herbas agres
tes. Inuenitq; quasi vitē
silvestrē: et collegit ex ea
colochintidas agri. et imple

uit palliū suū: et reuersꝰ
cōcidit in ollā pulmenti.
Nesciebat enī quid esset.
Infuderūt ergo socijs: ut
comederēt. Cūq; gustassent
de coctione: exclamauerūt
dicentes. Mors in olla vir
dei. Et nō potu erūt comē
dere. At ille. Afferte īquit
farinā. Et misit in ollā:
et ait. Infunde turbe et comē
dat. Et nō fuit āplius qͣc
qͣm amaritudinis in olla.
Vir aūt quidā venit de
balsalisa: deferens viro
dei panes primiciarū et
viginti panes ordeaceos et
frumētū nouū ī pera sua.
At ille dixit. Da populo
ut comedat. Responditq;
ei minister eius. Quātū est
hoc ut apponā corā cen
tū viris? Rursū ille. Da
ait pplo: ut comedat. Hec
enī dicit dn̄s. Comedent
et superit. Posuit itaq;
corā eis. Qui comederūt:
et superfuit iuxta verbū
domini. Caplm quintū

Naaman p̄nceps
milicie regis syri
e: erat vir mag
nus apud dominū suū
et honoratus. Per illū enī
dedit dn̄s salutē syrie. Erat
aūt vir fortis et diues: sed
leprosus. Porro de syria e
gressi fuerant latrūculi:
et captiuā duxerāt de t̄ra
isrl' puellā puulā: q̄ erat ī ob
sequio vxoris naaman.
Que ait ad dn̄am suā. V
tinā fuisset dn̄s meus ad
p̄phetā qui est in samaria:
p̄fecto curasset eū a lepra
quā habet. Ingressus est
itaq; naaman ad dn̄m
suū: et nūciauit ei dicens.
Sic et sic locuta est puel
la de terra isrl'. Dixitq; ei
rex syrie. Vade: et mittam
litteras ad regē isrl'. Qui
cū p̄fectus esset et tulisset
secū decē talenta argenti.
et sex milia aureos et decē
mutatoria vestimentorum:
detulit litteras ad regē isrl'
in hec verba. Cū acceperis

epistolā hanc: scito qđ mi-
serim ad te naaman sūū
meū. ut cures eū a lep̄ sua. Cū-
q; legisset rex isrl' litteras:
scidit vestimenta sua et a-
it. Nūquid deus sū ego ut
occidere possim et viuifica-
re: quia iste misit ad me
ut curē hoīem a lepra su-
a. Animaduertite et vide-
te: qđ occasiones querat
aduersū me. Quod cū au-
disset heliseus vir dei scidis-
se videlicet regē isrl' vesti-
menta sua: misit ad eū
dicens. Quare scidisti ves-
timenta tua: Veniat ad
me: et sciat esse p̄phetā
in isrl'. Venit ergo naa-
man cū equis et curribz:
et stetit ad ostiū domus
helisei. Misitq; ad eū heli-
seus nūciū dicens. Vade
et lauare septies in iorda-
ne: et recipiet sanitatē ca-
ro tua atq; mūdaberis.
Iratus naaman: recede-
bat dicens. Putabā qđ
egrederet' ad me et stans i-
uocaret nomen dn̄i dei su-
i: et tangeret manu sua
locū lepre et curaret me.
Nūquid nō meliores sūt
abana et pharphar flu-
uij damasci omnibus aq̄s
isrl': ut lauer in eis et mū-
der: Cū ergo vertisset
se et abiret indignans: ac-
cesserūt ad eū serui sui et
locuti sūt ei. Pater et si rē
grandē dixisset tibi p̄phe-
ta: certe facē debueras.
Quāto magis quia nunc
dixit tibi lauare et mūda-
beris: Descendit et lauit
in iordane septies. iuxta
sermonē viri dei: et resti-
tuta est caro eius sicut ca-
ro pueri paruuli: et mū-
datus est. Reuersusq; ad
virū dei cū vniuerso comi-
tatu suo: venit et stetit
corā eo. et ait. Vere scio qđ
nō sit alius deus in vniu-
sa terra: nisi tantū in is-
rael. Obsecro itaq; ut ac-
cipias benedictionē a ser-
uo tuo. At ille respondit.

Viuit dñs ante quē sto: q̄
a nō accipiā. Cūq; vi in fa
ceret: penitus nō acquieuit.
Dixitq; naaman. Vt vis.
Sed obsecro concede michi
seruo tuo: ut tollā onus
duorū burdonū de terra.
Nō enī faciet seruus tuus
ultra holocaustū aut vic
timā dijs alienis: nisi do
mino. Hoc aūt solū est:
de quo depceris dñm pro s
uo tuo. Quādo īgreditur
dñs meus templū remon
ut adoret. et illo īnitente
sup manū meā: si adora
uero in tēplo remmon ad
orāte eo ī eodē loco: ut ig
noscat ni dñs seruo tuo p hac
re. Qui dixit ei. Vade in
pace. Abijt ergo ab eo: elec
to terre tēpore. Dixitq; gi
ezi puer viri dei. Pepcit
dñs meus naaman siro
isti: ut nō acciperet ab eo
que attulit. Viuit dñs q̄
a curram post eū: et accipiā
ab eo aliqd. Et secutus ē
giezi post tergū naamā.

Quē cū vidisset ille curren
tem ad se: desiluit de curru
in occursū eius et ait. Rec
te ne sūt omīa? Et ille ait.
Recte. Dñs meus misit
me dicens. Modo venerūt
ad me duo adolescētes de
monte ephraim: ex filijs
pphetarū. Da eis talentū
argenti: et vestes muta
torias duplices. Dixitq;
naamā. Melius est: ut
accipias duo talenta. Et
coegit eū. Ligauitq; duo
talenta argenti in duob;
saccis. et duplicia vestimē
ta: et imposuit duobus
pueris suis: qui et porta
uerunt coram eo. Cū ve
nisset iam vespere: tulit
de manu eorū. et reposu
it in domo. Dimisitq; vi
ros: et abierunt. Ipse autē
īgressus: stetit corā dño
suo. Et dixit heliseus. Vn
de venis giezi? Qui respō
dit. Nō iuit seruus tuus
quoqm. At ille ait. Nōne
cor meū in psenti erat:

quando reuersus est homo de
curru suo in occursum tuum?
Nunc igitur accepisti argentum
et accepisti uestes: ut emas
olueta et uineas. et oues
et boues. et seruos et ancillas.
Sed et lepra naaman ad
herebit tibi et semini tuo in
sempiternum. Et egressus est
ab eo leprosus quasi nix.
Dixerunt Capitulum vi
autem filii prophetarum
ad heliseum. Ecce
locus in quo habitamus
coram te: angustus est nobis.
Eamus usque ad iordanem.
et tollant singuli de silua
materias singulas: ut edificemus
nobis ibi locum ad habitan
dum. Qui dixit. Ite. Et ait
unus ex illis. Ueni ergo et
tu cum seruis tuis. Respondit
Ego ueniam. Et abiit cum eis.
Cumque uenissent ad iordanem:
cedebant ligna. Accidit autem
ut cum unus materiam suc
cidisset: caderet ferrum securis
in aquam. Exclamauitque il
le: et ait. Heu. heu. heu. do

mine mi: et hoc ipsum mu
tuo acceperam. Dixit autem
homo dei. Ubi cecidit? At
ille monstrauit ei locum. Pre
cidit ergo lignum: et misit
illuc. Natauitque ferrum. Et
ait. Tolle. Qui extendit
manum: et tulit illud. Rex
autem syrie pugnabat contra
israel: consiliumque iniit cum ser
uis suis dicens. In loco il
lo et illo ponamus insidi
as. Misit itaque uir dei ad
regem israel dicens. Caue ne
transeas in loco illo: quia
ibi syri in insidiis sunt. Mi
sit itaque rex israel ad locum
quem dixerat ei uir dei. et pre
occupauit eum: et obserua
uit se ibi non semel neque bis.
Conturbatumque est cor regis
syrie pro hac re: et conuoca
tis seruis suis ait. Quare
non indicatis michi: quis
proditor mei sit apud regem
israel? Dixitque unus suorum
eius. Nequaquam domine mi rex:
sed heliseus propheta qui est
in israel. indicat regi israel

omnia verba queauq; locu-
tus fueris in cõclaui tuo.
Dixit eis. Ite et videte ubi
sit: ut mittã et capiã eum.
Annũciaueruntq; ei dicẽtes.
Ecce in dothan. Misit ergo
illuc equos et currus: et ro-
bur exercitus. Qui cũ venis-
sent nocte: circũdederũt ciui-
tatẽ. Cõsurgens aũt dilu-
culo minister viri dei egressus
est: viditq; exercitũ in cir-
cuitu ciuitatis. et equos
et currus. Nũciauitq; ei
dicens. Heu. heu. heu. dñe
mi quid faciemus? At ille
respondit. Noli timere.
Plures enĩ nobiscũ sũt q̃
cũ illis. Cũq; orasset heli-
seus: ait. Dñe aperi ocu-
los huius ut videat. Et a-
peruit dñs oculos pueri.
et vidit: et ecce mõs plenus
equorũ et curruũ igneorum
in circuitu helisei. Hostes
vero descenderũt ad eum.
Porro heliseus orauit do-
minũ dicens. Percute obse-
cro gentẽ hanc cecitate. P-
cussitq; eos dñs ne viderent:
iuxta verbũ helisei. Dixit
aũt ad eos heliseus. Nõ
est hec via: nec ista est ciui-
tas. Sequimini me: et ostẽdã vo-
bis virũ quẽ q̃ritis. Duxit ergo
eos ĩ samariã. Cũq; ĩgressi
fuissẽt ĩ samariã: dixit heli-
seus. Dñe aperi oculos istorum ut
videant. Aperuitq; domi-
nus oculos eorum: et viderũt se
esse in medio samarie. Dix-
itq; rex isrl' ad heliseũ: cũ
vidisset eos. Numquid percu-
tiã eos pater mi? At ille a-
it. Nõ percuties. Neq; enĩ ce-
pisti eos gladio et arcu tu-
o: ut percutias. Pone panẽ
et aquã corã eis ut come-
dant et bibant: et vadant
ad dñm suũ. Appositaq;
est eis ciborũ magna p̃pa-
ratio: et comederũt et bi-
berũt: et dimisit eos. Ab-
ieruntq; ad dñm suũ: et ul-
tra nõ venerũt latrones
syrie in terrã isrl'. Factum
est aũt post hec cõgrega-
uit benadab rex syrie vniuersum

sū exercitū suū: et ascendit
et obsidebat samariā. Facta
q̄ ē fames magna ī samari
a: et tā diu obsessa est do
nec venūdaret caput asi
ni octoginta argēteis: et
qrta pars cabi stercoris co
lumbarū quinq̄ argenteis.
Cūq̄ rex isrl' transiret per
murū: mulier quedā ex
clamauit ad eū dicēs. Sal
ua me dn̄e mi rex. Qui a
it. Nō te saluet dn̄s. Un
de saluare te possū: de are
a an de torculari. Dixitq̄
ad eā rex. Quid tibi vis.
Que respōdit. Mulier ista
dixit michi. Da filiū tuū
ut comedam' eū hodie: et
filiū meū comedemus cras.
Coximus ergo filiū meū:
et comedim'. Dixiq̄ ei die
altera. Da filiū tuū. ut
comedam' eū. Que abscō
dit filiū suū. Quod cū au
disset rex scidit vestimēta
sua: et trāsibat per murū.
Viditq̄ omīs ppls ciliciū: quo vestitus erat ad
carnē intrinsecus. Et ait.
Hec michi faciat deus et
hec addat: si steterit caput
helisei filij saphat sup eū
hodie. Heliseus aūt sede
bat in domo sua: et senes
sedebant cū eo. Premisit itaq̄
virū: et anteq̄ veniret
nūcius ille dixit ad senes.
Nūquid scitis qd' miserit
filius homicide hic. ut p̄
cidat caput meū. Videte
ergo cū venerit nūcius
claudite ostiū: et nō sina
tis eū introire. Ecce enī so
nitus pedū dn̄i eius post
eū est. Adhuc illo loquēte
eis: apparuit nūcius qui
veniebat ad eū. et ait. Ec
ce tantū malū a dn̄o est.
qd āplius expectabo a dn̄o.

Dixit Caplm vii.
autē heliseus. Au
dite verbū dn̄i.
Hec dicit dn̄s. In tp̄e hoc
cras modius simile vno
statere erit: et duo modi
ordei statere vno in porta
samarie. Respondēs vn'

de duabus sup cui' ma-
nu rex incūbebat homī
dei: ait. Si dn̄s fecerit eci-
am kataractas in celo:
nūquid poterit esse quod
loqueris? Qui ait. Vide
bis oculis tuis: et inde nō
comedes. Quatuor ergo viri
erant leprosi iuxta itroi-
tū porte: qui dixerūt ad
īuicem. Quid hic esse vo
lum'? donec moriamur?
Siue igredi voluerimus
ciuitatē fame moriemur:
siue māserim' hic morien-
dū nobis est. Venite igit̄:
et trāsfugiamus ad cast̄
syrie. Si pepercerint nob':
viuemus. Si aūt occidē
voluerīt: nichilominus
moriem̄. Surrexerūt igi-
tur vespere: ut venirent
ad castra syrie. Cūq; veis-
sent ad principiū castroꝝ
syrie: nullū ibidē reppere-
rūt. Siquidē dn̄s sonitū
audiri fecerat in castris
syrie: curruū et equorū.
et exercitus plurimi. Dixe-
rūtq; ad īuicem. Ecce mer-
cede cōduxit aduersū nos
rex isrl' reges hetheorū et
egiptiorū: et venerūt sup
nos. Surrexerūt ergo et
fugerūt in tenebris: et dere-
liquerūt tentoria sua. et
equos. et asinos. in castris.
Fugeruntq; aīas tantum
suas saluare cupiētes. Igi-
tur cū venissent leprosi isti
ad principiū castrorū in-
gressi sūt vnū tabernacu-
lū: et comederūt et biberūt.
Tulerūtq; inde argentū et
aurū et vestes: et abierūt
et absconderūt. Et rursū
reuersi sūt ad aliud taber-
naculū: et inde similiter
auferētes abscōderūt. Dix-
erūtq; ad īuicē. Nō recte
facim'? Hec enī dies boni
nūcij est. Si tacuerimus
et noluerim' nūciare vs-
q; mane: sceleris arguem̄.
Venite eamus: et nūcie-
mus in aula regis. Cūq;
venissent ad portā ciuita-
tis: narrauerūt eis dicen-

tes. Iuim9 ad castra syrie:
et nullū ibidē repperimus
hōiem nisi equos et asinos
alligatos et fixa tentoria.
Ierūt ergo portarij: et nū
ciauerūt in palacio regis
ītrinsecus. Qui surrexit
nocte: et ait ad seruos su
os. Dico vobis. quid fece
rint nobis syri. Sciūt q̄a
fame laboramus: et idcir
co egressi sūt de castris et
latitant in agris dicētes.
Cū egressi fuerint de ciui
tate capiemus eos viuos:
et tūc ciuitatē ingredi po
terim9. Respondit aūt vnus
seruorū eius. Tollamus
quīqȝ equos qui remanse
rūt in vrbe: quia ipsi tā
tū sūt in vniuersa multi
tudine isrl'. Alij enī cōsūp
ti sūt: et mittentes explo
rare poterim9. Adduxerūt
ergo duos equos. Misitqȝ
rex ad castra syrorū dicēs.
Ite et videte. Qui abierūt
post eos: usqȝ ad iordanē.
Ecce autē omnis via plena

erat vestibȝ et vasis: que
proiecerant syri cū turbarētur.
Reuersiqȝ nūcij: indicauerūt
regi. Et egressus populus: di
ripuit castra syrie. Factus
qȝ est modius simile statere
vno: et duo modij ordei
statere vno. iuxta verbū
dn̄i. Porro rex ducē illū in
cuius manu incūbebat
cōstituit ad portā: quē cō
culcauit turba in introitu:
et mortuus est iuxta qd'
locutus fuerat vir dei. quā
do descenderat rex ad eum.
Factūqȝ est sc̄dm sermonē
viri dei quē dixerat regi
quando ait. duo modij
ordei statere vno erūt. et
modius simile statere v
no. hoc eodē tēpore cras in
porta samarie: quando
responderat dux ille viro
dei. et dixerat. Etiā si dn̄s
fecerit kataractas in celo:
nūquid fieri poterit qd'
loqueris? Et dixit ei. Videbis
oculis tuis: et inde nō come
des. Euenit ergo ei sicut p̄

dictū fuerat: et cōculcauit
eū ppl's in porta: et mor
tuus est. Capitulū viij

HEliseus autē lo
cutus est ad mu
lierē. cuius viuē
fecerat filiū dicens. Sur
ge vade tu et domus tua:
et peregrinare vbicūq̧ rep
peris. Vocabit eñ dñs
famē: et veniet sup terrā
septē ānis. Que surrexit
et fecit iuxta verbū hōis
dei: et vadens cū domo sua
pegrinata est in terra phi
listijm diebꝫ multis. Cūq̧
finiti essent āni septē reu
sa est mulier de terra phi
listijm: et egressa est ut i
terpellaret regē pro domo
sua et agris suis. Rex autē
loquebat' cū giezi puero
viri dei dicens. Narra m̄
oīa magnalia: que
fecit heliseus. Cūq̧ ille nar
raret regi quomō mortu
um suscitasset: apparuit
mulier cuius viuificaue
rat filiū. clamans ad re
gem pro domo sua et pro
agris suis. Dixitq̧ giezi.
Dñe mi rex: hec est muli
er et hic est filius eius quē
suscitauit heliseus. Et int'
rogauit rex mulierē: que
narrauit ei. Deditq̧ ei rex
eunuchū vnū dicens. Rest
itue ei omīa que sua sūt:
et vniuersos redditus agro
rū. a die qua reliq̄t terrā
usq̧ ad p̄sens. Venit quo
q̧ heliseus damascū: et be
nedab rex syrie egrotabat
Nūciaueruntq̧ ei dicentes.
Venit vir dei huc. Et ait
rex ad azahel. Tolle tecū
munera et vade in oc
cursū viri dei: et cōsule per
eū dñm dicens. Si euadē
potero de infirmitate mea
hac? Iuit igit' azahel in
occursū eius: habēs secū
munera et omīa bona
damasci. onera q̄draginta
camelorū. Cūq̧ stetisset co
rā eo: ait. Filius tuus bene
dab rex syrie. misit me ad
te dicens. Si sanari poterō

de ĩfirmitate mea hac? Dix
itq; ei helyseus. Vade dic ei.
Sanaberis. Porro ostēdit
michi dñs: quia morte mo
rietur. Stetitq; cū eo: et cō
turbatus est usq; ad suf
fusionē vultus. Flevitq;
vir dei. Cui azahel ait. Q̄
re dñs meus flet? At ille
respondit. Quia scio que
facturus sis filijs isrl' ma
la. Civitates eorū muni
tas igne succendes: et iu
venes eorū ĩterficies gla
dio. et parvulos eorū eli
des: et pregnātes divides.
Dixitq; azahel. Q̄d enī
sum servus tuus ca
nis: ut faciā rem istam
magnā? Et ait heliseus.
Ostendit michi dñs. te re
gem syrie fore. Qui cū re
cessisset ab heliseo: venit
ad dñm suū. Qui ait ei.
Quid tibi dixit heliseus?
At ille respondit. Dixit
michi: recipies sanitatē.
Cūq; venisset dies altera:
tulit stragulū et ĩfudit

aqua: et expandit sup fa
ciē eius. Quo mortuo: reg
navit azahel pro eo. An
no quīto ioram filij ahab
regis isrl': regnavit iorā
filius iosaphat rex iuda.
Triginta duorū erat āno
rū cū regnare cepisset: et
octo ānis regnavit in ihe
rusalē. Ambulavitq; in
vijs regū isrl': sicut ābula
verat domus ahab. Filia
enī ahab erat uxor eius.
Et fecit qd' malū est corā
dño. Noluit aūt dñs dis
perdē iudā ꝓpter david ser
vū suū sicut pmiserat ei:
ut daret illi lucernā et fi
lijs eius cūctis dieb;. In di
ebus eius recessit edom ne
esset sub iuda: et cōstituit
sibi regē. Venitq; ioram
seyra: et omnīs currus cū
eo. Et surrexit nocte: per
cussitq; ydumeos qui eū
circūdederāt et principes
curruū. Populus aūt fugit
in tabernacula sua. Re
cessit ergo edom ne esset

sub iudã: usq; ad diē hanc.
Tunc recessit et lobna in tē
pore illo. Reliqua autē ser
monū ioram et uniuersa
que fecit: nonne hec scrip
ta sunt in libro verborū
dierū regū iudã. Et dor
miuit ioram cū patribus
suis: sepultus q; est cum
eis in ciuitate dauid: et
regnauit ahazias filius
eius pro eo. Anno duode
cimo ioram filij ahab regis
isrl: regnauit ahazias
filius ioram regis iude. Vi
gintiduorū annorū erat
ahazias cū regnare cepis
set: et vno ãno regnauit
in ihrlm. Nomē matris
eius athalia. filia amri
regis isrl. Et ambulauit
in vijs domus ahab: et
fecit quod malū est corã
dño sicut domus ahab.
Gener enī domus ahab fuit.
Abijt quoq; cū ioram filio ahab
ad preliandū contra aza
hel regē syrie in ramoth
galaad: et vulnerauerunt

syri ioram. Qui reuersus est
ut curaretur in iezrahel: quia
vulnerauerunt eū syri in ra
moth. preliantē contra aza
hel regē syrie. Porro aha
zias filius ioram rex iuda
descendit inuisere ioram filiū
ahab in iezrahel: quia
egrotabat. Capitulū ix.

Heliseus autē pro
phetes vocauit
vnū de filijs pro
phetarū: et ait illi. Accinge
lumbos tuos: et tolle lenti
culã olei hanc in manu
tua: et vade in ramoth
galaad. Cumq; veneris il
luc: videbis iheu filiū io
saphat filij namsi. Et in
gressus suscitabis eū de me
dio fratrū suorū: et intro
duces interius cubiculū: te
nens q; lenticulã olei fun
des sup caput eius et dices
Hec dicit dñs. Unxi te re
gē sup isrl. Aperies q; os
tiū et fugies: et nō ibi sub
sistes. Abijt ergo adolescens
puer prophete in ramoth

galaad: et igressus est. Ec
ce aut̃ principes exercitus se
debant: et ait. Verbũ mi
chi ad te princeps. Dixitq
iheu. Ad quẽ ex omnibus
nobis? At ille dixit. Ad
te o princeps. Et surrexit:
et igressus est cubiculũ. At
ille fudit oleũ sup caput
eius: et ait. Hec dicit dñs
deus isrl. Unxi te regẽ sup
ppl'm dñi isrl: et percuties
domũ ahab dñi tui: ut
ulciscar sanguinẽ servorum
meorũ prophetarũ. et sangui
nẽ omnium servorũ dñi de ma
nu iezabel: pdamq omnem
domũ ahab et iterficiã de
ahab mingentẽ ad parietẽ.
et clausũ et novissimũ i
isrl. Et dabo domũ ahab
sicut domũ hieroboã filii
nabath: et sicut domũ ba
asa filii ahya. Iezabel quoq
comedẽt canes in agro iez
rahel: nec erit qui sepeli
at eã. Aperuitq ostiũ et
fugit. Iheu aut̃ egressus
est ad servos dñi sui. Q'

dixerunt ei. Recte ne sunt om
nia? Quid venit insanus
iste ad te? Qui ait eis.
Nostis hoiem: et quid lo
cutus sit? At illi respõderũt
Falsũ est: sed magis nar
ra nobis. Qui ait eis. Hec
et hec locutus est michi:
et ait. Hec dicit dñs. Unxi
te regẽ sup isrl. Festinave
runt itaq: et unusquisq
tollens palliũ suũ posue
runt sub pedibz eius in si
militudinẽ tribunalis:
et cecinerunt tuba atq dix
erunt. Regnavit iheu. Con
iuravit ergo iheu filius
iosaphat. filii namsi cõ
tra ioram. Porro ioram ob
sederat ramoth galaad
ipse et omnis isrl contra a
zahel regẽ syrie: et reversus
fuerat ut curaret in iez
rahel propter vulnera: q'a
percusserant eũ syri preliãn
tem cõtra azahel regẽ sy
rie. Dixitq iheu. Si pla
cet vobis nemo egrediatur
profugus de civitate: ne va

dat et nu̅ciet in iezrahel.
Et ascendit: et p̄fectus est
in iezrahel. Ioram enim
egrotabat ibi: et ahazias
rex iuda descenderat ad vi
sitandu̅ iora̅. Igit̄ specu
lator qui stabat sup̄ turre̅
iezrahel: vidit globu̅ iheu
venie̅tis. et ait. Video ego
globu̅. Dixitq̄ iora̅. Tolle
curru̅ et mitte in occursu̅
eoru̅: et dicat vadens. Rec
te ne su̅t om̄ia? Abijt igi
tur qui ascenderat curru̅
in occursu̅ eius: et ait. Hec
dicit rex. Pacata su̅t om
nia? Dixitq̄ ei iheu. Quid
tibi et paci? Transi et se
quere me. Nu̅ciavit quo
q̄ speculator dicens. Venit
nu̅cius ad eos: et no̅ reu̅
titur. Misit etia̅ curru̅ e
quoru̅ secundu̅: venitq̄
ad eos. et ait. Hec dicit rex.
Nu̅m pax est? Et ait iheu.
Quid tibi et paci? Tra̅si
et sequere me. Nu̅ciavit
aut̄ speculator dicens. Ve
nit usq̄ ad eos: et no̅ re-
uertit̄. Est aut̄ i̅cessus: q̄si
i̅cessus iheu filij namsi. P̄
ceps eni̅ gradit̄. Et ait io
ram. Iunge curru̅. Iunxerunt
q̄ curru̅ eius: et egressus
est iora̅ rex isr̄l. et ahazias
rex iuda. singuli in curri
bus suis. Egressiq̄ su̅t in
occursu̅ iheu: et invenerunt
eu̅ in agro naboth iezra
helite. Cu̅q̄ vidisset iora̅
iheu: dixit. Pax est iheu?
At ille respondit. Que pax?
Adhuc fornicationes ieza
bel matris tue et venefici
a eius multa vigent. Co̅
uertit aut̄ iora̅ manu̅ su
am: et fugiens ait ad a
haziam. Insidie ahazia.
Porro iheu tetendit arcu̅
manu. et percussit iora̅ int̄
scapulas: et egressa est sa
gitta per cor eius: statimq̄
corruit in curru suo. Dix
itq̄ iheu ad badacer du
cem. Tolle, proice eu̅ in agru̅
naboth iezrahelite. Me
mini eni̅ qua̅do ego et tu
sedentes in curru seq̄bamur

ahab patrē huius: qđ do
minus onus hoc leuaue
rit sup eū dicens. Si non
pro sāguine naboth et p
sāguine filiorū eius quē
vidi heri ait dñs: reddā
tibi in agro isto dicit dñs.
Nūc igitur tolle et pice eū
in agro: iuxta verbū dñi.
Ahazias aūt rex iuda vi
dens hoc. fugit per viam
domus orti: psecutus qȝ ē
eū iheu. et ait. Etiā hunc
pautite in curru suo: in
ascensu gaber. qui est iux
ta geblaam. Qui fugit
in mageddo: et mortuus
est ibi. Et īposuerūt eū
serui eius sup currū suū:
et tulerūt ihrlm: sepelierūt
qȝ eū ī sepulchꝰ cū pribꝫ suis.
ī ciuitate dauid. Anno unde
cimo ioraā filij ahab regn̄
ahazie sup iudā: venit
iheu in iezrahel. Porro
iezabel introitu eius au
dito: depinxit oculos su
os stibio. et ornauit ca
put suū. Et respexit per
fenestrā ingredientē iheu
per portā: et ait. Nūqđ
pax potest esse zamri qui
īterfecit dñm suū: Leua
uitqȝ iheu faciē suā ad fe
nestrā: et ait. Que est is
ta: Et īclinauerūt se ad
eū duo vel tres eunuchi.
At ille dixit eis. Pcipita
te eā deorsū. Et pcipitaue
rūt eā. Aspsus qȝ est san
guine paries: et equorū
vngule qui cōculcauerūt
eā. Cūqȝ igressus esset ut
comederet bibissetqȝ ait. Ite
et videte maledictā illā et
sepelite eā: qȝ filia regis ē.
Cūqȝ issent ut sepelirent
eā: nō inuenerūt nisi cal
uariā. et pedes. et sūmas
manus. Reuersiqȝ nūcia
uerūt ei. Et ait iheu. Ser
mo dñi est: quē locutus
est per seruū suū helyam
thesbiten dicens. In agro
iezrahel comedent canes
carnes ie
zabel. Et erūt carnes ie
zabel sicut stercus sup fa
ciē terre in agro iezrahel:

ita ut pretereuntes dicant.
Hecine est illa iezabel? x
ERant autem Capl'
ahab septuagin
ta filii in sama
ria. Scripsit ergo ihesu lit
teras: et misit in samari
am ad optimates ciuita
tis. et ad maiores natu
et ad nutricios ahab di
cens. Statim ut acceperitis
litteras has qui habetis
filios domini uestri. et currus et
equos. et ciuitates firmas
et arma. eligite meliorem
et eum qui uobis placuerit
de filiis domini uestri:
et ponite eum super solium pa
tris sui: et pugnate pro do
mo domini uestri. Timuerunt illi
vehementer: et dixerunt. Ec
ce duo reges non potuerunt
stare coram eo. et quomodo
nos valebimus resistere?
Miserunt ergo prepositi do
mus et prefectus ciuitatis.
et maiores natu et nutri
cii ad ihesu dicentes. Serui
tui sumus: quecumque iusse
ris faciemus: nec constituemus
nobis regem. Quodcumque ti
bi placuerit fac. Rescripsit
autem eis litteras secundo. dicens.
Si mei estis et obeditis mihi:
tollite capita filiorum domini
uestri: et uenite ad me hac e
adem hora cras in iezra
hel. Porro filii regis septu
aginta uiri apud optima
tes ciuitatis nutriebantur.
Cumque uenissent littere ad
eos: tulerunt filios regis
et occiderunt septuaginta
uiros: et posuerunt capi
ta eorum in cophinis: et mi
serunt ad eum in iezrahel.
Venit autem nuncius: et in
dicauit eis dicens. Attule
runt capita filiorum regis.
Qui respondit. Ponite
ea ad duos aceruos iux
ta introitum porte: usque ma
ne. Cumque diluxisset egres
sus est: et stans dixit ad
omnem populum. Iusti estis.
Si ego coniuraui contra
dominum meum et interfeci eum:
quis percussit omnes hos? Videte

ergo nūc qm nō cecidit de
sermonibꝫ dñi ī terrā q̄s locu
t⁹ ē dñs sup domū ahab: et
dñs fecit qđ locut⁹ ē ī manu
serui sui helye. Percussit ergo
iheu oēs q̄ reliq̄ erāt de domo
ahab ī iezrahel. et uniuersos
optimates ei⁹ et notos et sacerdotes:
donec nō remanerent ex eo re
liquie. Et surrexit: et uenit
in samariā. Cumq; uenisset
ad camerā pastorū in uia:
īuenit fratrē ahazie regis
iude. Dixitq; ad eū. Q̄s nā
estis uos? At illi responde
rūt. Fratres ahazie sumus:
et descendim⁹ ad salutādos
filios regis et filios regine.
Qui ait. Cōphendite eos
uiuos. Quos cū cōprehen
dissent uiuos: iugulaue
rūt eos in cisterna iuxta
camerā quadraginta duos
uiros: et nō reliquit ex eis
quēquā. Cumq; abisset inde.
īuenit ionadab filium re
chab in occursū sibi: et be
nedixit ei: et ait ad eū. Nū
quid est cor tuū rectū: sicut

cor meū cū corde tuo? Et a
it ionadab. Est. Si est in
quit: da manū tuā. Qui
dedit manū suā. At ille le
uauit eū ad se in currū:
dixitq; ad eū. Veni mecū:
et uide zelū meū pro dño.
Et īpositū curru suo: dux
it in samariā. Et percussit
omēs qui reliqui fuerant
de ahab in samaria usq;
ad unū: iuxta verbū dñi
quod locutus est per helyā.
Cōgregauit ergo iheu om
nem pplm: et dixit ad eū.
Ahab coluit baal parū:
ego autē colā amplius eū.
Nūc igit̄ omēs pphetas ba
al et uniuersos seruos ei⁹
et cūctos sacerdotes ipsius
uocate ad me: nullus sit
qui nō ueniat. Sacrifici
um enī grande est michi
baal. Quicūq; defuerit:
nō uiuet. Porro iheu faci
ebat hoc īsidiose: ut dis
perderet cultores baal. Dix
it. Sanctificate diē solēp
nem baal. Vocauitq; et

misit in uniuersos termi-
nos isrl. et ueniebant cuncti
serui baal. Non fuit resi-
duus ne unus quidem: qui
non ueniret. Et ingressi sunt
templum baal. Et repleta
est domus baal: a summo
usque ad summum. Dixitque his
qui erant super uestes. Pro-
ferte uestimenta uniuersis
seruis baal. Et protulerunt eis
uestes. Ingressusque iheu et io-
nadab filius rechab templum
baal: et ait cultoribus baal.
Perquirite et uidete ne quis
forte uobiscum sit de seruis
domini: sed ut sint soli serui
baal. Ingressi sunt igitur ut
facerent uictimas et holo-
causta. Iheu autem preparauerat
sibi foris octoginta uiros:
et dixerat eis. Quicumque fu-
gerit de hominibus hiis quos
ego adduxero in manus
uestras: anima eius erit pro
anima illius. Factum est autem
cum completum esset holo-
caustum: precepit iheu mili-
tibus et ducibus suis. In-
gredimini et percutite eos: nul-
lus euadat. Percusseruntque
eos in ore gladii: et proie-
cerunt milites et duces. et
ierunt in ciuitatem templi
baal: et protulerunt statuam
de phano baal et combusse-
runt et comminuerunt eam.
Destruxerunt quoque edem ba-
al: et fecerunt pro ea latrinas
usque in diem hanc. Deleuit
itaque iheu baal de isrl. Ve-
runtamen a peccatis hiero-
boam filii nabath qui pec-
care fecit isrl non recessit:
nec dereliquit uitulos au-
reos. qui erant in bethel et
in dan. Dixit autem dominus ad
iheu. Quia studiose fecis-
ti quod rectum erat et place-
bat in oculis meis. et om-
nia que erant in corde meo
fecisti contra domum ahab: filii
tui usque ad quartam gene-
rationem sedebunt super thro-
num isrl. Porro iheu non
custodiuit ut ambularet
in lege domini dei isrl in to-
to corde suo. Non enim recess-

sit a peccatis hieroboam: qui
peccare fecit israel. In diebus
illis: cepit dominus tedere super
israel. Percussitque eos azahel
in universis finibus israel:
a iordane contra orientalem pla-
gam. omnem terram galaad
et gad. et ruben et manas-
se. ab aroer que est super
torrentem arnon. et gala-
ad. et basan. Reliqua autem
verborum iheu et universa
que fecit et fortitudo eius:
nonne hec scripta sunt in li-
bro verborum dierum regum israel?
Et dormivit iheu cum patri-
bus suis: sepelieruntque eum
in samaria: et regnavit
ioachaz filius eius pro eo.
Dies autem quos regnavit
iheu super israel: viginti et oc-
to anni sunt in samaria. xi.
Athalia vero Cap
mater ahazie vi-
dens mortuum filium
suum: surrexit et interfecit om-
ne semen regium. Tollens
autem iosaba filia regis io-
ram soror ahazie ioas fi-
lium ahazie: furata est eum
de medio filiorum regis qui
interficiebantur. et nutricem eius
de triclinio: et abscondit
eum a facie athalie. ut non
interficeretur. Eratque cum ea in
domo domini clam sex annis.
Porro athalia regnavit
super terram. Anno autem septi-
mo misit ioiada. et assu-
mens centuriones et milites
et introduxit ad se in tem-
plum domini: pepigitque fedus
cum eis. Et adiurans eos in
domo domini ostendit eis fili-
um regis: et precepit illis
dicens. Iste est sermo quem
facere debetis. Tertia pars
vestrum introeat sabbato et
observet excubias domus
regis: tertia autem pars sit
ad portam seir. et tertia
pars ad portam que est post
habitaculum scutariorum: et
custodietis excubias domus
messa. Due vero partes e vobis
omnes egredientes sabbato custo-
diant excubias domus domini
circa regem: et vallabitis eum

habentes arma in mani-
bus vestris. Si quis autem ingres-
sus fuerit septum templi: in-
terficiatur. Eritisque cum rege
introeunte et egrediente. Et
fecerunt centuriones iuxta
omnia que preceperat eis io-
iada sacerdos. Et assumen-
tes singuli viros suos qui
ingrediebantur sabbatum cum
hiis qui egrediebantur e
sabbato: venerunt ad ioia-
de sacerdotem. Qui dedit eis
hastas et arma regis da-
vid: que erant in domo domini.
Et steterunt singuli haben-
tes arma in manu sua:
a parte templi dextra usque
ad partem sinistram altaris
et edis circum regem. Produxit-
que filium regis: et posuit su-
per eum dyadema et testimo-
nium. Feceruntque eum regem et
unxerunt: et plaudentes ma-
nu dixerunt. Vivat rex.
Audivit autem athalia vo-
cem currentis populi: et ingres-
sa ad turbas in templum
domini. vidit regem stantem super

tribunal iuxta morem. et can-
tores et tubas prope eum: om-
nemque populum terre letantem et
canentem tubis. Et scidit
vestimenta sua: clamavit-
que. Coniuratio. coniuratio.
Precepit autem ioiada centuri-
onibus qui erant super exerci-
tum: et ait eis. Educite eam
extra consepta templi: et quicum-
que secutus eam fuerit ferria-
tur gladio. Dixerat enim
sacerdos. Non occidatur in tem-
plo domini. Imposueruntque ei
manus: et impegerunt eam
per viam introitus equorum
iuxta palacium: et interfecta
est ibi. Pepigit igitur ioia-
da fedus inter dominum et inter
regem: et inter populum. ut esset
populus domini: et inter regem et
populum. Ingressusque est omnis
populus terre templum baal:
et destruxerunt aras eius. et
ymagines contriverunt va-
lide. Mathan quoque sacer-
dotem baal occiderunt coram
altari. Et posuit sacerdos
custodias in domo domini. Tu-

litasq; centuriones et cerethi et
phelethi legiones. et omnē
ppl'm terre: deduxeruntq; re-
gē de domo dñi: et venerūt
per viā porte scutariorū
in palaciū: et sedit super
thronū regū. Letatusq; ē
omnis ppls terre: et civitas
cōquievit. Athalia autē
occisa est gladio in domo
regis. Septēq; annorū erat
ioas. cū regnare cepisset.

Anno sep- Cap. xii
timo ihen regna-
vit ioas. Quad-
ginta annis regnavit in
ihrlm. Nomē matris eius
sebia de bersabee. Fecitq; io-
as rectū corā dño: cunctis
dieb; quibus docuit eū io-
iada sacerdos. Verūptamē
excelsa nō abstulit. Adhuc
pplis imolabat et adole-
bat in excelsis incensū.
Dixitq; ioas ad sacerdotes.
Omnē pecuniā sanctorū
que illata fuerit in tēplū
dñi a pretereuntib; que offer-
tur pro precio anime. et quā
sponte et arbitrio cordis
sui intulerint in templum
dñi. accipiant illā sacer-
dotes iuxta ordinē suū: et
instaurent sartatecta domus:
si quid necessariū viderint
in instauratione. Igitur usq;
ad vicesimūtertiū anni
regis ioas: nō instaura-
verūt sacerdotes sartatec-
ta templi. Vocavitq; rex
ioas ioiada pontificē et
sacerdotes: dicēs eis. Quare
sartatecta nō instaurati-
tis templi? Nolite ergo am-
plius accipere pecuniam
iuxta ordinē vestrū: sed ad
instaurationē templi red-
dite eā. Prohibitiq; sunt sa-
cerdotes ultra accipere pecu-
niā a pplō: et instaurare
sartatecta domus. Et tu-
lit ioiada pōtifex gazophi-
laciū unū: aperuitq; fo-
ramen desup: et posuit
illud iuxta altare ad dex-
terā ingredienciū domū
dñi. Mittebantq; in eo sa-
cerdotes qui custodiebant

ostia: omnē pecuniā. que
deferebat᷑ ad templū dn̄i.
Cūq; videret nimiā pecu
niā esse in gazophilacio:
ascendebat scriba regis et
pōtifex. effūdebantq; et nu
merabāt pecuniā que inue
niebat᷑ in domo dn̄i: et
dabāt eā iuxta numerū
atq; mensurā in manu
eorū. qui p̄erant cementa
rys domus dn̄i. Qui īpen
debant eā in fabris ligno
rū et in cementarys hys q̄
operabant᷑ in domo dn̄i
et sartatecta faciebāt et ī
hys qui cedebāt saxa: et
ut emerent ligna et lapi
des qui excidebant᷑: ita ut
ipleret᷑ instauratio dom⁹
dn̄i. ī vniu̇sis q̄ indigebāt
expensa ad muniendā do
mū. Verūptamen nō fie
bant ex eadē pecunia ydri
e tēpli dn̄i et fuscinule. et
thuribula et tube: omne
vas aureū et argenteū de
pecunia que inferebat᷑ in
templū dn̄i. Hys enī qui

faciebāt opus dabat᷑: ut
īstauraret᷑ templū dn̄i.
Et nō fiebat ratio hys ho
minib; qui accipiebāt pecu
niā. ut distribuerēt eā ar
tificib;: sed in fide tracta
bant eā. Pecuniā vero ꝑ
delicto et pecuniā ꝑ pc̄cis
nō inferebāt in templū
dn̄i: quia sacerdotū erat.
Tūc ascendit azahel rex
syrie et pugnabat cōtra
geth. cepitq; eā: et direxit
faciē suā ut ascenderet in
ihrlm̄. Quāobrē tulit io
as rex iuda omnia sanctifi
cata que cōsecrauerat io
saphat et iorā et ahazias
p̄res eius reges iuda. et q̄
ip̄e obtulerat. et vniuersū
argentū quod inueniri po
tuit in thesauris templi
dn̄i. et in palacio regis:
misitq; azaheli regi syrie:
et recessit ab ihrlm̄. Reliq̄
autē sermonū ioas et vni
uersa que fecit: nōne hec
scripta sūt in libro ūbor
dierū regū iuda: Surrexe

rūt· aut̄ serui eius et cōiu
rauerūt inter se: pcusserūt
q̄ ioas in domo mello in
descensu sella. Iozachar nā
q̄ filius semath. et ioza
bath filius somer. serui
eius pcusserūt eū: et mor
tuus est. Et sepelierūt eū
cū pr̄ibus suis. in ciuitate
dauid: regnauitq̄ amasi
as filius eius pro eo. Capl'
Anno uicesio xiij
tercio ioas filij
ahazie regis iude.
regnauit ioachaz filius
iheu. sup isrl' in samaria
decē et septē ānis: et fecit
malū corā dn̄o: secutus
q̄ est pcc̄a hieroboā filij
nabath qui peccare fecit
isrl': nō declinauit ab eis.
Iratusq̄ est furor dn̄i con
tra isrl': et tradidit eos in
manus azahelis regis sy
rie. et in manu benedab
filij azahel cūctis diebus.
Depcatus est aut̄ ioachaz
faciē dn̄i: et audiuit eum
dn̄s. Vidit eū angustiā

isrl': quia attriuerat eos
rex syrie. Et dedit dn̄s isra
eli saluatorē: et liberatus
est de manu regis syrie.
Habitaueruntq̄ filij isrl' i
tabernaculis suis: sicut he
ri et nudius tercius. Ve
ruptamen nō recesserūt
a pcc̄is domus hieroboā
qui peccare fecit isrl': in ip
sis ambulauerūt. Siqui
dē et lucus pmansit in sa
maria. Et nō sūt derelicti
ioachaz de populo: nisi
quīquaginta equites et
decē currus. et decē milia
peditū. Interfecerat eū eos
rex syrie: et redegerat q̄si
puluerē in tritura aree.
Reliqua aut̄ sermonū io
achaz et uniūsa que fecit
sed et fortitudo eius: nō
ne hec scripta sūt in libro
sermonū dierū regū isrl'?
Dormiuitq̄ ioachaz cū
patribus suis: et sepelierūt
eū in samaria: regnauit
q̄ ioas filius eius pro eo.
Anno tricesimo septimo

ioas regis iuda. regnauit
ioas filius ioachaz. sup
isrl' in samaria sedecim an
nis: et fecit quod malū ē
in cōspectu dn̄i. Nō declinā
uit ab omnibus pcc̄is hie
roboā filij nabath q̄ pec
care fecit isrl': in ipis ambu
lauit. Reliqua autē sermo
nū ioas et uniuersa que
fecit. sed et fortitudo eius
quomodo pugnauerit cō
tra amasiā regē iuda. nō
ne hec scripta sūt in libro
sermonū dierū regū isrl'?
Et dormiuit ioas cū patri
bus suis: hieroboā autē
sedit sup soliū eius. Por
ro ioas sepultus est in sa
maria cū regibꝫ isrl'. He
liseus autē egrotabat infir
mitate. qua et mortuus
est. Descenditqꝫ ad eū io
as rex isrl'. et flebat corā
eo: dicebatqꝫ. Pater mi
pater mi: currus isrl' et au
riga eius. Et ait illi heli
seus. Affer arcū et sagittas.
Cūqꝫ attulisset ad eū ar
cū et sagittas: dixit ad re
gem isrl'. Pone manū tu
am sup arcū. Et cū posuis
set ille manū suā: supposu
it heliseus manus suas ma
nibus regis. et ait. Aperi fe
nestrā orientalē. Cūqꝫ ape
ruisset: dixit heliseus. Iace
sagittā. Et iecit. Et ait he
liseus. Sagitta salutis do
mini: et sagitta salutis cō
tra syriā. Percutiesqꝫ syriā
in affec: donec cōsumas
eā. Et ait. Tolle sagittas.
Qui cū tulisset: rursū dix
it ei. Percute iaculo terrā.
Et cū percussisset tribꝫ vi
bus et stetisset: iratus est
contra eū vir dei et ait. Si
percussisses quinquies aut sex
cies siue septies: percussisses
syriā usqꝫ ad cōsummatio
nem. Nūc autē tribus vi
bus percuties eā. Mortuus
est ergo heliseus: et sepe
lierunt eū. Latrunculi quo
qꝫ de moab venerunt in ter
rā. in ipso anno. Quidā
autē sepelientes hominē vi

deruit latrunculos: et proiecerunt cadauer in sepulchro helisei. Quod cum tetigit ossa helisei: reuixit homo. et stetit super pedes suos. Igitur azahel rex syrie. afflixit israel cunctis diebus ioachaz. Et misertus est dominus eorum: et reuersus est ad eos propter pactum suum quod habebat cum abraham et ysaac et iacob: et noluit disperdere eos. neque proicere penitus usque in presens tempus. Mortuus est autem azahel rex syrie: et regnauit benedab filius eius pro eo. Porro ioas filius ioachaz. tulit urbes de manu benadab filii azahel: quas tulerat de manu ioachaz patris sui. iure prelii. Tribus uicibus percussit eum ioas: et reddidit ciuitates israeli. Capl'

xiiij

Anno secundo ioas filii ioachaz regis israel: regnauit amasias filius ioas regis iuda. Viginti quinque annorum erat cum regnare cepisset: uiginti autem et nouem annis regnauit in iherusalem. Nomen matris eius ioaden de iherusalem. Et fecit rectum coram domino: uerumtamen non ut dauid pater eius. Iuxta omnia que fecit ioas pater suus fecit: nisi hoc tantum quod excelsa non abstulit. Adhuc enim populus immolabat et adolebat incensum in excelsis. Cumque obtinuisset regnum: percussit seruos suos qui interfecerant regem patrem suum. Filios autem eorum qui occiderant non occidit: iuxta quod scriptum est in libro legis moysi: sicut precepit dominus dicens. Non morientur patres pro filiis: neque filii morientur pro patribus: sed unusquisque in peccato suo morietur. Ipse percussit edom in ualle salinarum decem milia: et apprehendit petram in prelio. Vocauitque nomen eius iecthel: usque in presentem diem. Tunc mi

sit amasias nūcios ad io-
as filiū ioachaz filij ihezu
regis isrl' dicēs. Veni et videa-
mus nos. Remisitqꝫ ioas
rex isrl' ad amasiā regem
iuda dicens. Carduus liba-
ni misit ad cedrū que est
in libano dicens. Da filiā
tuā filio meo vxorē. Trāsie-
runtqꝫ bestie saltus que sūt
in libano: et cōculcauerūt
carduū. Percutiēs īualuisti
sup edom: et subleuauit te
cor tuū. Cōtentus esto glo-
ria: et sede in domo tua.
Quare puocas malū: ut
cadas tu et iuda tecū? Et
nō acquieuit amasias.
Ascenditqꝫ ioas rex isrl': et
viderūt se. ipse et amasias
rex iuda in bethsames op-
pido iude. Percussusqꝫ est iu-
da corā isrl': et fugerūt vnus
quisqꝫ in tabernacula sua.
Amasiā vero regē iuda fi-
liū ioas filij ahazie cepit
ioas rex isrl' in bethsames
et adduxerūt eū in ihrlm:
et interrupit murū ihrlm

a porta ephraim usqꝫ ad
portā anguli. q̈dringentis
cubitis. Tulitqꝫ omne aurū
et argentū et vniuersa va-
sa que inventa sūt in do-
mo dn̄i. et in thesauris re-
gis. et obsides: et reuersus
est samariā. Reliqua aūt
verborū ioas que fecit et
fortitudo eius qua pug-
nauit cōtra amasiā regē
iuda. nōne hec scripta sūt
in libro sermonū dierū re-
gū isrl'? Dormiuitqꝫ ioas
cū patribꝫ suis: et sepult'
est in samaria cū regibus
isrl': et regnauit hierobo-
am filius eius pro eo. Vix-
it aūt amasias filius io-
as rex iuda. postq̄ mortu-
us est ioas filius ioachaz
regis isrl': viginti quinqꝫ ā-
nis. Reliqua aūt sermo-
nū amasie: nōne hec scp-
ta sūt in libro sermonū
dierū regū iuda? Factaqꝫ
est contra eū cōiuratio in
ihrlm. At ille fugit in la-
chis. Miseruntqꝫ post eū in

lachis et interfecerunt eum ibi:
et asportauerunt in equis:
sepultusque est in ihrlm cum
patribus suis in ciuitate da
uid. Tulit autem uniuersus
populus iude azariam annos
natum sedecim: et constitue
runt eum regem pro patre eius
amasia. Ipse edificauit
ahylam: et restituit eam
iude. postquam dormiuit rex
cum patribus suis. Anno
quinto decimo amasie filii
ioas regis iuda regnauit
hieroboam filius ioas regis
isrl in samaria quadraginta
et uno anno: et fecit quod ma
lum est coram domino. Non recessit
ab omnibus peccatis hieroboam
filii nabath: qui peccare
fecit isrl. Ipse restituit ter
minos isrl ab introitu e
math usque ad mare solitu
dinis: iuxta sermonem do
mini dei isrl quem locutus
est per seruum suum ionam
filium amathi prophetam qui
erat de geth que est in opher.
Vidit enim dominus afflictionem
isrl amaram nimis: et quod
consumpti essent usque ad clau
sos carcere et extremos: et
non esset qui auxiliaretur is
rael. Nec locutus est dominus
ut deleret nomen isrl sub
celo: sed saluauit eos in
manu hieroboam filii ioas.
Reliqua autem sermonum hie
roboam et uniuersa que fe
cit et fortitudo eius qua
preliatus est. et quomodo
restituit damascum. et emath
iude in isrl. nonne hec scrip
ta sunt in libro sermonum
dierum regum isrl? Dormi
uitque hieroboam cum patribus
suis regibus isrl: et regna
uit zacharias filius eius
pro eo. Capitulum xv.

Anno uicesimo
septimo hierobo
am regis isrl: reg
nauit azarias filius a
masie regis iude. Sedecim
annorum erat cum regnare ce
pisset: et quinquaginta du
obus annis regnauit in
ihrlm. Nomen matris eius

ierecha de ierlm̄. Fecit quod
erat placitū corā dn̄o. iux
ta om̄ia que fecit amasi
as pater eius: verūptā
men excelsa nō est demo
litus. Adhuc ꝑplus sacrifi
cabat et adolebat incen
sū in excelsis. Percussit aūt
dn̄s regē: et fuit leprosus
usq; in diē mortis sue: et
habitabat in domo libe
ra seorsū. Joatham vero
filius regis gubernabat
palaciū: et iudicabat po
pulū terre. Reliqua aūt
sermonū azarie et uniu
sa que fecit: nōne hec scp
ta sūt in libro verborū di
erū regū iuda? Et dormi
uit azarias cū patribus
suis: sepelieruntq; eū cum
maioribꝫ suis in ciuitate
dauid: et regnauit ioa
tham filius eius pro eo. Anno
tricesimooctauo azarie
regis iude. regnauit za
charias filius hieroboā
sup isrl' in samaria sex
mensibꝫ: et fecit qd' ma
lū est corā dn̄o. sicut fece
rant pr̄es eius. Nō recessit
a pc̄cis hieroboā filij na
bath: qui peccare fecit is
rael. Coniurauit aūt con
tra eū sellū filius iabes:
percussitq; eū palā et iter
fecit. regnauitq; pro eo.
Reliqua aūt verborū za
charie: nōne hec scripta
sūt in libro sermonū di
erū regū isrl'? Ipse est ser
mo dn̄i quē locutus est
ad iheu dicens. Filij tui
usq; ad quartā generati
onē sedebūt de te sup thro
nū isrl'. Factūq; est ita.
Sellū filius iabes. regna
uit tricesimo nono ãno
azarie regis iude: reg
nauit aūt vno mē
se in samaria. Et ascen
dit manahem filius gad
di de thersa. venitq; in sa
mariā: et percussit sellū
filiū iabes in samaria.
et interfecit eū: regnauitq;
pro eo. Reliqua aūt ver
borū sellū et coniuratio eius

per quã tetendit insidias:
nõne hec scripta sũt in li
bro sermonũ dierũ regũ
isrl'. Tũc pcussit manahẽ
thapsam et omẽs qui erãt
in ea: et terminos eius de
thersa. Noluerãt eũ ape
rire ei: et interfecit omẽs pregn
nantes eius. et scidit eas.
Anno tricesimonono aza
rie regis iuda. regnauit
manahem filius gaddi
sup isrl'. decem ãnis in sa
maria: fecitq; quod erat
malũ corã dño. Nõ reces
sit a pctis hieroboã filij
nabath: qui peccare fecit
israel. Cũctis diebz eius
ueniebat phul rex assirio
rũ in thersa: et dabat
ma nahem phul mil
le talenta argenti. ut esset
ei in auxilio et firmaret
regnũ eius. Indixitq; ma
nahem argentũ sup isrl'
cũctis potentibz et diuitibz:
ut daret regi assiriorũ quĩ
quaginta sydos argenti
per singulos. Reuersusq;
est rex assiriorũ: et nõ est
moratus in thersa. Reliq̃
aũt sermonũ manahem
et uniuersa que fecit: nõ
ne hec scripta sũt in libro
sermonũ dierũ regũ isrl'.
Et dormiuit manahem
cũ patribz suis: regnauit
q; phaceia filius eius pro
eo. Anno quĩquagesimo
azarie regis iude. regna
uit phaceia filius mana
hem sup isrl' in samaria
biennio: et fecit quod erat
malũ corã dño. Nõ reces
sit a pctis hieroboã filij
nabath: qui peccare fecit
isrl'. Cõiurauit aũt adu
sũ eũ phacee filius rome
lie dux eius: et pcussit eũ
in samaria in turre dom9
regie iuxta argob. et iuxta
arib. et cũ eo quĩquaginta ui
ros de filijs galaaditarũ
et interfecit eũ: regnauitq;
pro eo. Reliqua aũt sermo
nũ phacee et uniuersa q̃
fecit: nõne hec scripta sũt
in libro sermonũ dierũ

regũ isrl'. Anno quĩqua-
gesimo secũdo azarie regis
iude. regnavit phacee fili-
us romelie sup isrl' in sa-
maria viginti ãnis: et fe-
cit quod malũ erat corã
dño. Nõ recessit a pctĩs hie-
roboã filij nabath: qui
peccare fecit isrl'. In dieb3
phacee regis isrl' venit te-
glath phalassar rex as-
sur. et cepit ahyon et abel
domũ maacha et ianoe.
et cedes. et asor. et galaad.
et galileã vniuersã terrã
neptalim: et trãstulit eos
in assirios. Cõiuravit aũt
et tetendit ĩsidias osee fi-
lius hela. contra phacee
filiũ romelie: et percussit
eũ et ĩterfecit: regnavitq3
pro eo vicesimo ãno ioa-
tham filij ozie. Reliqua
aũt sermonũ phacee et
vniuersa que fecit: non-
ne hec scripta sũt in libro
sermonũ dierũ regũ isrl'?
Anno secũdo phacee filij
romelie regis isrl': regna-
vit ioatham filius ozie
regis iudã. Viginti quinq3
ãnorũ erat cũ regnare ce-
pisset: et sedecim annis
regnavit in ihrlm. No-
men matris eius ierу-
sa filia sadoch. Fecitq3 qd'
erat placitũ corã dño.
Iuxta omnĩa que fecerat
ozias pater suus operat9
est: verũptamen excelsa
nõ abstulit. Adhuc pp'ls
ĩmolabat et adolebat in-
censũ in excelsis. Ipẽ edifi-
cavit portã domus dñi
sublimissimã. Reliq̃ aũt
sermonũ ioatham et v-
niuersa que fecit: nõne
hec scripta sũt in libro v'-
borũ dierũ regũ iuda? In
dieb3 illis cepit dñs mittẽ
in iudã rasin regẽ syrie:
et phacee filiũ romelie.
Et dormivit ioatham cũ
patrib3 suis: sepultusq3 ẽ
cũ eis in civitate david
patris sui: et regnavit
achaz filius eius pro eo.
Capitulũ

Anno septimode
cimo phacee filij
romelie: regna
uit achaz filius ioathã
regis iudã. Viginti ãnoꝝ
erat achaz cũ regnare ce
pisset: et sedecim ãnis reg
nauit in ihr'lm. Nõ fecit
quod erat placitũ in cõ
spectu dñi dei. sicut dauid
pater eius: sed ãbulauit
in via regũ isrl'. Insup et
filiũ suũ cõsecrauit trãsfe
rens per ignẽ scd'm ydola
gentiũ: que dissipauit do
minus corã filijs isrl'. Im
molabat quoq3 victimas:
et adolebat incensũ in ex
celsis et in collibꝫ et sub
omni ligno frondoso. Tũc
ascendit rasin rex syrie.
et phacee filius romelie
rex isrl' in ihr'lm ad preli
andũ. Cũq3 obsiderent
achaz: nõ valuerũt supe
rare eũ. In tẽpore illo res
tituit rasin rex syrie ahy
lam syrie: et eiecit iudeos
de ahyla: Et ydumei et sy

ri venerũt in ahylam:
et habitauerũt ibi usq3
in diem hanc. Misit autẽ
achaz nũcios ad teglath
phalassar regẽ assirioꝝ
dicens. Seruus tuus et
filius tuus ego sum. Ascẽ
de et saluũ me fac de manu
regis syrie et de manu regis
isrl': qui cõsurrexerũt ad
uersũ me. Et cũ collegis
set argentũ et aurũ quod
inueniri potuit in domo
dñi. et in thesauris regis.
misit regi assirioꝝ mu
nera: qui et acquieuit vo
luntati eius. Ascendit enĩ
rex assirioꝝ in damascũ
et vastauit eã: et trãstulit
habitatores eius cyrenen.
Rasin autẽ interfecit. Per
rexitq3 rex achaz in occursũ
teglath phalassar regis
assirioꝝ in damascũ. Cũ
q3 vidisset altare damasci:
misit rex achaz ad vriam
sacerdotẽ exemplar eius
et similitudinẽ iuxta om
ne opus eius. Extruxitq3

vrias sacerdos altare: iux
ta om̄ia que p̄ceperat rex
achaz de damasco. ita fecit
vrias sacerdos: donec veni
ret rex achaz de damasco.
Cumq; venisset rex de damasco:
vidit altare. et veneratus
est illud. Ascenditq; et im̄o
lavit holocausta et sacrifi
ciū suū et libavit libamina:
et fudit sanguinē pacifico
rū que obtulerat sup alta
re. Porro altare ereū quod
erat corā dn̄o trāstulit de fa
cie tēpli et de loco altaris
et de loco templi dn̄i: posu
itq; illud ex latere altaris
ad aquilonē. Precepitq; rex
achaz vrie sacerdoti dicēs.
Sup altare maius offer holo
caustū matutinū et sacrificiū
vespertinū. et holocaustū regis
et sacrificiū eius. et holocaustū
vniuersi p̄pli terre et sacrificia eor
et libamina eor: et omnē sangui
nē holocausti et vniuersū san
guinē victime sup illud effun
des. Altare vero ereū erit pa
ratū ad voluntatē meā. Fe

cit igit vrias sacerdos iux
ta om̄ia que p̄ceperat rex
achaz. Tulit aut̄ rex achaz
celatas bases et luterē qui
erat desup et mare deposuit
de bubus ereis qui sustenta
bant illud: et posuit sup
pavimentū stratū lapide.
Musach quoq; sabbati qd̄
edificaverat in tēplo et i
gressū regis exterius cōver
tit in templo dn̄i: p̄pter
regē assirioꝝ. Reliq̄ aut̄
verborū achaz que fecit:
nōne hec scripta sūt in li
bro sermonū dierū iuda?
Dormivitq; achaz cū pa
tribus suis: et sepultus ē
cū eis in civitate david:
et regnavit ezechias filius
eius pro eo. Caplm xvii.

Anno duodecimo
achaz regis iuda:
regnavit osee fi
lius hela in samaria sup
isrl̄ novē ānis. Fecitq; ma
lū corā dn̄o: sed nō sicut
reges isrl̄. qui ante eū fue
rant. Contra hūc ascendit

salmanassar rex assiriorū:
et factus est ei osee seruus:
reddebatq; illi tributa. Cū-
q; dep̄hendisset rex assirioꝝ
osee qđ rebellare nitens.
misisset nūtios ad sua re-
gem egipti ne p̄staret tribu-
ta regi assiriorū sicut sin-
gulis ānis solitus erat: ob-
sedit eū. et vinctū misit in
carcerē. Puagatusq; est ō-
nem terrā: et ascendēs sama-
riā obsedit eā tribus ānis.
Anno aūt nono osee cepit
rex assiriorū samariā: et
tr̄anstulit isrl' in assirios. Po-
suitq; eos in alam et ī ha-
bor iuxta fluuiū gozam.
in ciuitatib; medorū. Fac-
tū est aūt cū peccassent fi-
lij isrl' dn̄o deo suo qui edux-
erat eos de terra egipti de
manu pharaonis regis e-
gipti: coluerūt deos alienos.
et ābulauerūt iuxta ritū
gentiū. quas consūpserat
dn̄s in cōspectu filiorū isrl'.
et regū isrl'. quia similiter
fecerant. Et operuerūt filij
isrl' verbis nō rectis dn̄m
deū suū: et edificauerūt
sibi excelsa in cūctis vrbib;
suis: a turre custodū usq;
ad ciuitatē munitā. Fece-
runtq; sibi statuas et lucos
in omī colle sublimi. et
subter omē lignū nemo-
rosū: et adolebant ibi icen-
sū sup aras in morē gen-
tiū. quas tr̄anstulerat dn̄s
a facie eorū. Feceruntq; v̄ba
pessima irritātes dn̄m: et
coluerūt īmundicias. de
quib; p̄cepit dn̄s eis ne fa-
cerent verbū hoc. Et testi-
ficatus est dn̄s in isrl' et
in iuda per manū om-
pphetarū et videntiū dicēs.
Reuertimī a vijs vr̄is pes-
simis: et custodite p̄cepta
mea et cerimonias. iuxta
omnē legē quā precepi
patrib; vr̄is: et sicut misi
ad vos in manu seruorū
meorū pphetarū. Qui nō
audierūt: sed idurauerūt
ceruicē suā iuxta ceruicem
patrū suorū. qui noluerūt

obedire dño deo suo: et ab
iecerūt legitima eius et pac
tū quod pepigit cū patri
bus eorū. et testificatiōes
quibꝫ cōtestatus est eos: se
cutiqꝫ sūt vanitates et vane
egerūt: et secuti sūt gētes
que erant per circuitū eorū:
sup quibꝫ p̄ceperat dñs
eis ut nō facerent sicut et
illi faciebāt. Et dereliquerūt
omīa p̄cepta dñi dei sui:
feceruntqꝫ sibi cōflatiles du
os vitulos. et lucos: et ado
rauerūt vniuersā miliciā
celi. Seruieruntqꝫ baal: et
cōsecrabant ei filios suos.
et filias suas per ignē. Et
diuinationibꝫ īseruiebāt
et augurijs: et tradiderūt
se ut facerent malū corā
dño. et irritarent eū. Iratꝰ
qꝫ est dñs vehementer isrli:
et abstulit eos de cōspectu
suo: et nō remansit nisi
tribus iuda tantūmodo.
Sed nec ipse iuda custodi
uit mādata dñi dei sui. Ve
rūtamen ābulauit in er
roribꝫ isrl': quos operatꝰ
fuerat. Proiecitqꝫ dñs omē
semen isrl'. et afflixit eos.
et tradidit in manu di
ripientiū: donec proiceret eos
a facie sua. ex eo iā tēpore
quo scissus est isrl' a domo
dauid. et cōstituerūt sibi
regē hieroboā filiū nabath.
Separauit enī hieroboā
isrl' a dño: et peccare eos
fecit pccm̄ magnū. Et am
bulauerūt filij isrl' in vni
uersis pccis hieroboam. q̄
fecerat. Nō recesserūt ab eis
usqꝫquo auferret dñs isrl'
a facie sua: sicut locutus
fuerat in manu omīm ser
uorū suorū pphetarū. Trās
latusqꝫ est isrl' de terra sua
in assirios: usqꝫ in diem
hanc. Adduxit autē rex as
siriorū de babilone. et de cu
tha. et de aiath. et de emath.
et de sepharuaim: et collo
cauit eos in ciuitatibꝫ sa
marie pro filijs isrl'. Qui
possederūt samariā: et ha
bitauerūt in urbibꝫ eius.

Cu̅q; ibi habitare cepisset:
no̅ timebant dn̅m. Et im
misit eis dn̅s leones: qui
i̅terficiebant eos. Nu̅cia
tu̅q; est regi assirioꝝ. et
dictu̅. Ge̅tes quas tra̅stu
listi et habitare fecisti in ci
uitatib; samarie: ignora̅t
legitima dei terre. Et im
sit in eos dn̅s leones: et ec
ce i̅terficiu̅t eos. eo q̅d ig
norent ritu̅ dei terre. Prece
pit au̅t rex assirioꝝ dice̅s.
Ducite illuc vnu̅ de sacer
dotib; quos i̅de captiuos
adduxistis: et vadat et ha
bitet cu̅ eis. et doceat eos
legitima dei terre. Igitur
cu̅ venisset vnus de sacer
dotibus hijs qui captiui
ducti fuerant de samaria
habitauit in bethel: et do
cebat eos quomodo cole
rent dn̅m. Et vnaqueq;
gens fabricata est deum
suu̅. Posueruntq; eos in
phanis excelsis que fece
rant samarite: gens et
gens in vrbib; suis in q̊
bus habitaba̅t. Viri enī
babilonij fecerūt socoth
benoth. Viri aut̄ cuthe
ni fecerūt nerghel: et viri
de emath fecerūt asyma.
Porro euchi fecerūt neba
az. et tharthac. Hij aut̄
qui erant de sepharuaim
co̅burebāt filios suos ī
igni adramelech et ana
melech dijs sepharuaim:
et nichilominꝰ colebant
dn̅m. Fecerūt aut̄ sibi de
nouissimis sacerdotes ex
celsoꝝ: et ponebāt eos
in phanis sublimib;. Et
cu̅ dn̅m colerent: dijs q̊q;
suis seruiebāt. iuxta co̅
suetudinē gentiu̅ de qui
bus tra̅slate fuerāt sama
riā. Vsq; in presente̅ die̅
more̅ sequunt̄ antiquu̅.
No̅ timent dn̅m: neq;
custodiunt cerimonias eiꝰ
et iudicia et lege̅. et ma̅
datu̅ quod p̄ceperat dn̅s
filijs iacob. que̅ cognoīa
uit isrl̄: et percusserat cu̅
eis pactu̅ et ma̅dauerat

eas dicens. Nolite timē deos
alienos. et nō adoretis eos
neqꝫ colatis et nō īmole
tis eis: sed dn̄m deū vēm
qui eduxit vos de terra e
gypti in fortitudine mag̃.
et in brachio extento: ip
sū timete. et illū adorate:
et ipsi īmolate. Cerimoni
as quoqꝫ et iudicia et legē
et mandatū quod scripsit
vobis custodite. ut facia
tis cunctis diebus: et nō ti
meatis deos alienos. Et
pactū quod pepigi vobis
cū nolite oblivisci. nec co
latis deos alienos: sed do
minū deū vēm timete: et
ipse eruet vos de manu o
mnū inimicorū vestrorū. Il
li vero nō audierūt: sed
iuxta cōsuetudinē suam
pristinā ꝑpetrabant. Fue
runt igit̃ gentes iste timen
tes quidē dn̄m: sed nichilo
min⁹ et ydolis suis servientes
Nā et filii eorū et nepotes
sicut fecerūt patres sui: ita fa
ciūt usqꝫ in p̄sentē diem.

Anno Capl' xviii.
tercio osee filii he
la regis isrl': reg
navit ezechias filius achaz
regis iuda. Viginti et quī
qꝫ annorū erat cū regnare
cepisset: et viginti novem
ānis regnavit in ihrlm.
Nomē matris eius abi fi
lia zacharie. Fecitqꝫ qđ e
rat bonū corā dn̄o: iuxta
omīa que fecerat david pa
ter eius. Ipē dissipavit ex
celsa: et cōtrivit statuas.
et succidit lucos: cōfregitqꝫ
serpentē eneū quē fecerat
moyses. Siquidē usqꝫ ad il
lud tēpus filii isrl' adolebāt
ei incensū. Vocavitqꝫ eum
noesthan. Et in dn̄o deo is
rael speravit. Itaqꝫ post eū
nō fuit similis ei de cunctis
regibꝫ iuda: sed neqꝫ ī hiis
qui ante eū fuerūt. Et ad
hesit dn̄o. et nō recessit a
vestigiis eius: fecitqꝫ man
data eius que p̄ceperat do
min⁹ moysi. Unde et erat
dn̄s cū eo: et in cunctis ad q̄

prudenter agebat sapienter se agebat.
Rebellavit quoqꝫ contra re-
gem assiriorū: et nō servi-
vit ei. Ipse percussit philiste-
os usqꝫ ad gazam: et om-
nes terminos eorū. a turre
custodū usqꝫ ad civitatem
munitā. Anno q̄rto regis
ezechie qui erat ānus sep-
timꝰ osee filij hela regis is-
rael. ascendit salmanassar
rex assiriorū samariā: et
oppugnavit eā et cepit. Nā
post ānos tres āno sexto
ezechie. id est nono anno
osee regis isrl': capta est sa-
maria. Et trāstulit rex assi-
riorū isrl' in assirios: collo-
cavitqꝫ eos in hala: et in
habor. fluvijs gozan. in
civitatibꝫ medorū: quia
nō audierūt vocē dñi dei
sui: sed p̄tergressi sūt pac-
tū eius. Omīa que p̄cepe-
rat moyses servus dñi: nō
audierūt. neqꝫ fecerūt. An-
no q̄rtodecimo regis ezechie
ascēdit sennacherib rex assiri-
orū ad universas civitates iuda

munitas: et cepit eas. Tūc
misit ezechias rex iuda nū-
cios ad regē assiriorū la-
chis dicens. Peccavi: rece-
de a me: et omē qd' īposue-
ris michi ferā. Indixit ita-
qꝫ rex assiriorū ezechie re-
gi iude trecenta talēta ar-
genti: et triginta talenta
auri. Deditqꝫ ezechias ō-
ne argentū quod reperi-
tum fuerat in domo dñi: et in
thesauris regis. In tēpo-
re illo cōfregit ezechias val-
vas templi dñi. et laminas
auri quas ipse affixerat:
et dedit eas regi assiriorū.
Misit autē rex assiriorū
tharthan et rabsaris. et
rabsacen. de lachis ad re-
gem ezechiā cū manu va-
lida ihrlm. Qui cū ascen-
dissent: venerūt ihrlm: et
steterūt iuxta aqueductū
piscine superioris. que est
in via agri fullonis. Vo-
caveruntqꝫ regē. Egressus ē
autē ad eos helyachim fi-
lius helchie p̄positus domꝰ

et sobna scriba: et iohae
filius asaph a cõmẽtariis.
Dixitq; ad eos rabsaces.
loquimĩ ezechie. Hec dicit
rex magnus: rex assirioꝝ.
Que est ista fiducia qua
niteris? Forsitan inisti cõ
siliũ: ut prepares te ad p̃
liũ. In quo cõfidis: ut au
deas rebellare? An speras
in baculo arũdineo atq;
cõfracto egipto? Sup quẽ
si incubuerit homo: cõmi
nutus igredit' manũ eius.
et pforabit eã. Sic ẽ pha
rao rex egipti. omnibus q̃
confidũt in eũ. Qd' si dixe
ritis michi in dño deo nr̃o
habem' fiduciã: nõne iste
est cuius abstulit ezechias
excelsa et altaria: et p̃cepit
iude et ihrlm. ante altare
hoc adorabitis in ihrlm?
Nũc igit' transite ad dñm
meũ regẽ assirioꝝ: et da
bo vobis duo milia equo
rũ: et videte an habere va
leatis ascensores eoꝝ. Et
quõ potestis resistẽ ãte v

nũ satrapã de servis dñi
mei minimis? An fiduciã ha
bes in egipto ꝓpter currus
et equites? Numquid sine do
mini volũtate ascendi ad
locũ istũ: ut demolirer eũ?
Dñs dixit michi. Ascende
ad terrã hanc: et demolire
eã. Dixerũt aũt helyachim
filius helchie. et sobnas. et
iohae rabsaci. Precamur ut
loquaris nobis servis tuis
syriace. siquidẽ intelligim'
hanc linguã: et nõ loqua
ris nobis iudaice audiente
populo qui est sup murũ.
Respondit q; et rabsaces di
cens. Numquid ad dñm tuũ
et ad te misit me dñs meus
ut loquerer sermones hos.
et nõ ad viros qui sedent su
per murũ: ut comedãt ster
cora sua et bibant vrinã su
am vobiscũ? Stetit itaq;
rabsaces: et clamavit voce
magna iudaice. et ait. Au
dite verba regis magni: re
gis assirioꝝ. Hec dicit rex.
Nõ vos seducat ezechias:

nō eū poterit eruē vos de
manu mea: neqꝫ fiduciam
vobis tribuat sup dn̄o di-
cens. eruens liberabit nos
dn̄s. et nō tradet͛ ciuitas hec
in manu regis assirioꝝ.
Nolite audire ezechiā. Hec
eñ dicit rex assirioꝝ. Faci
te mecū quod vobis est vti
le egredimini ad me: et come
det vnusquisqꝫ de vinea su
a. et de ficu sua. et bibetis
aquas de cisternis vr̄is: do
nec veniā et transferā vos in
terrā que similis terre vr̄e
est. in terrā fructiferā et fer
tilem vini. terrā panis et
vinearū. terrā oliuarū et
olei ac mellis: et viuetis
et nō moriemini. Nolite au
dire ezechiā: qui vos deci
pit dicens. Dn̄s liberabit
nos. Nunquid liberauerūt
dij gentium terrā suam
de manu regis assirioꝝ?
Ubi est deus emath et ar
phat? Ubi est deus sephar
uaim ana et aua? Nū
quid liberauerūt samariā
de manu mea? Qui nam
illi sūt in vniuersis dijs t͛
rarū qui eruerūt regionē
suā de manu mea: ut pos
sit eruē dn̄s ierusalem de manu
mea? Tacuit itaqꝫ populus:
et nō respondit ei quicquā.
Siquidē preceptū regis ac
ceperant: ut nō responde
rent ei. Venitqꝫ heliachim
filius helchie ꝑpositus do
mus. et sobnas scriba. et
iohae filius asaph a com
mentarijs. ad ezechiā scis
sis vestib;: et nunciauerūt
ei verba rabsacis. Cap̄ xix

Que cū audisset
rex ezechias sci
dit vestimenta
sua. et opertus est sacco: i
gressus q; ē i domū dn̄i. Et
misit heliachim ꝑpositū
domus. et sobnā scribā.
et senes de sacerdotib; oper
tos saccis. ad ysaiā ꝓphe
tā filiū amos. Qui dixe
rūt. Hec dicit ezechias. Di
es tribulationis et increpa
tionis. et blasphemie dies

ste. Venerunt filii usque ad
partum: et vires non habet
parturiens. Si forte audi
at dominus deus tuus universa
verba rabsacis. quem misit
rex assiriorum dominus suus. ut
exprobraret deum viventem
et argueret verbis. que au
divit dominus deus tuus: et fac
orationem pro reliquiis que
reperte sunt. Venerunt ergo servi regis
ezechie ad ysaiam. Dix
itque eis ysaias. Hec dicetis
domino vestro. Hec dicit dominus. No
li timere a facie sermonum
quos audisti: quibus blas
phemaverunt pueri regis
assiriorum me. Ecce ego immit
tam ei spiritum et audiet nuncium:
et revertetur in terram suam: et
deiciam eum gladio in terra
sua. Reversus est igitur rab
saces: et invenit regem assiri
orum expugnantem lobnam.
Audierat enim quod recessisset
de lachis. Cumque audisset de
tharacha rege ethiopie di
centes. ecce egressus est ut
pugnet adversum te. et iret

contra eum: misit nuncios
ad ezechiam dicens. Hec dici
te ezechie regi iude. Non te se
ducat deus tuus in quo
habes fiduciam: neque dicas
non tradetur ierusalem in ma
nu regis assiriorum. Tu enim
ipse audisti que fecerint re
ges assiriorum universis terris:
quomodo vastaverint eas. Num
ergo solus poteris liberari?
Numquid liberaverunt dii
gentium singulos quos vas
taverunt patres mei: gozam
videlicet et aran. et reseph.
et filios eden. qui erant in
thelassar? Vbi est rex emath.
et rex arphat. et rex civita
tis sepharvaim. ana et a
va? Itaque cum accepisset eze
chias litteras de manu nun
ciorum et legisset eas: ascen
dit in domum domini et expan
dit eas coram domino: et oravit
in conspectu eius dicens. Do
mine deus israel qui sedes su
per cherubin tu es deus so
lus regum omnium terre tu fecis
ti celum et terram: inclina au

rem tuā et audi: aperi dn̄e
oculos tuos et vide: et au
di omnia verba senacherib.
qui misit ut exprobraret
nobis deū viventē. Vere
dn̄e dissipaverūt reges as
siriorū gentes et t̄ras om̄:
et miserūt deos eorū i ignē
Nō enī erant dii sed opera
manuū hoīm ex ligno et
lapide: et pdiderūt eos. Nūc
igitur dn̄e deus nr̄. salvos
nos fac de manu eorū: ut
sciant omnia regna terre.
quia tu es dn̄s deus solus
Misit itaq; ysaias filius
amos ad ezechiā dicens.
Hec dicit dn̄s deus israel.
Que deprecatus es me super
sennacherib rege assiriorū
audivi. Iste est sermo quē
locutus est dn̄s de eo. Spre
vit te et subsānavit te vir
go filia syon: post tergū
tuū caput movet filia ihe
rusalē. Cui exprobrasti et
quē blasphemasti: cōtra
quē exaltasti vocē tuā. et
elevasti in excelsū oculos

tuos: Cōtra sām isrl̄. Per
manū servorū tuorū exp
brasti dn̄o: et dixisti. In mł
titudine curruū meorū as
cendi excelsa montiū in sū
mitate libani: et succidi
sublimes cedros eius. et e
lectas abietes eius. Et in
gressus sū usq; ad terminos
eius. et saltū carmeli eius
ego succidi: et bibi aquas
alienas: et siccavi vestigi
is pedū meorū omēs aq̄s
clausas. Nūqd nō audisti
quid ab inīto fecerī? Ex di
ebus antiquis plasmavi
illud: et nūc adduxi. Erit
q; in ruinā collīū pugnā
tiū civitates munite: et q̄
sederūt in eis hūiles manu
cōtremuerūt et cōfusi sūt.
Facti sūt quasi fenū agri:
et virens herba tectorū q̄
arefacta est. antequā veniret
ad maturitatē. Habitacu
lū tuū et egressū tuū. et i
troitū tuū. et viā tuā ego
pscivi: et furorē tuū cōtra
me. Insanisti in me: et su

perbia tua ascendit in au-
res meas. Ponā itaqȝ cir-
culū in narib3 tuis. et cha-
mū in labijs tuis: et redu-
cā te in viā per quā venisti.
Tibi autē ezechia hoc erit
signū. Comede hoc anno
quod reppereris: in secūdo
āno que sponte nascūtur.
Porro āno tercio seīnate
et metite: plantate vine-
as et comedite fructū earū.
Et quodcūqȝ reliquū fue-
rit de domo iuda. mittet ra-
dicē deorsū: et faciet fructū
sursū. De ihrlm quippe e-
gredient' reliquie: et quod
salvet' de monte syon. Ze-
lus dūi exercituū faciet hoc.
Quamobrē hec dicit dūs de
rege assiriorū. Nō ingre-
diet' urbē hanc nec mittet
in eā sagittā: nec occupa-
bit eā clipeus: nec circūda-
bit eā municio. P viam
quā venit revertet': et civi-
tatē hāc nō igrediet' dicit
dūs. Protegāqȝ urbē hanc:
et saluabo eā ppter me et
ppter david servū meū. Fac-
tū est igit' in nocte illa: ve-
nit āgelus dūi et percussit
castra assiriorū centū octo-
gintaquinqȝ milia. Cūqȝ di-
luculo surrexisset: vidit oīa
corpora mortuorū: et rece-
dens abijt. et reversus est
sennacherib rex assiriorū: et
mansit in ninive. Cūqȝ ad-
oraret in tēplo nesrach deū
suū. adramelech et sarasar
filij eius percusserūt eū gla-
dio: fugeruntqȝ in terrā ar-
meniorū: et regnavit ese-
raddon filius eius pro eo.
In dieb3 Capl'm xx
illis egrotavit eze-
chias usqȝ ad mor-
tē: et venit ad eū ysaias
filius amos ppheta: dix-
itqȝ ei. Hec dicit dūs deus.
Precipe domui tue: morie-
ris enī et nō vives. Qui cō-
vertit faciē suā ad parie-
tem: et oravit dūm dicēs.
Obsecro dūe memēto quo-
modo ambulaverim corā te
in veritate et in corde pfec-

to: et quod placitū est corā
te fecerim. Fleuit itaq; ezechi-
as fletu magno. Et antequā
egrederetur ysaias mediam
partē atrii: factus est sermo
dn̄i ad eū dicens. Reuertere:
et dic ezechie duci ppli mei.
Hec dicit dn̄s deus dauid
pr̄is tui. Audiui orationē
tuā: vidi lacrimā tuā: et
ecce sanaui te. Die tercio as-
cendes templū dn̄i: et addā
diebus tuis q̄ndecim ānos.
Sed et de manu regis assi-
riorū liberabo te et ciuita-
tem hanc: et ptegā urbem
istam ꝓpter me et ꝓpter
dauid seruū meū. Dix-
itq; ysaias. Afferte massā
ficorū. Quā cū attulissent
et posuissent sup ulcus eius:
curatus est. Dixerat aūt
ezechias ad ysaiā. Quod
erit signū q̄a dn̄s me sa-
nabit: et quia ascensurus
sim die tercio templū dn̄i?
Cui ait ysaias. Hoc erit
signū a dn̄o: qđ facturus
sit dn̄s sermonē quē locu-

tus est. Vis ut ascendat
umbra decē lineis: an ut
reuertatur totidē gradibus?
Et ait ezechias. Facile est
umbrā crescere decē lineis. Nec
hoc volo ut fiat: sed ut re-
uertatur retrorsū decē gradibus.
Inuocauit itaq; ysaias. p-
pheta dn̄m: et reduxit um-
brā per lineas quibus iam
descenderat in horologio a-
chaz. retrorsū decē gradibus.
In tēpore illo misit mero-
dach baladan filius bala-
dan rex babiloniorū litte-
ras et munera ad ezechiā.
Audierat enī qđ egrotasset
ezechias. Letatꝰ ē aūt in ad-
uentu eorū ezechias: et
ostendit eis domū aroma-
tū. et aurū et argentū. et
pigmenta varia. unguē-
ta quoq; et domū vasorū
suorū: et omnia que habē
poterat in thesauris suis
Nō fuit quod nō monstra-
ret eis ezechias in domo
sua: et in omni potestate
sua. Venit aūt ysaias p-

pheta ad regē ezechiā: dix-
itq; ei. Quid dixerūt viri
isti: aut unde venerūt ad
te? Cui ait ezechias. De ter-
ra lōginqua venerūt de ba-
bilone. At ille respondit.
Quid viderūt in domo tua?
Ait ezechias. Omīa q̄cūq;
sūt in domo mea viderūt.
Nichil est quod nō mōstra-
verim eis in thesauris me-
is. Dixit itaq; ysaias eze-
chie. Audi sermonē dn̄i. Ec-
ce dies venient: et auferen-
tur omīa que sūt in domo
tua. et que cōdiderūt pres
tui usq; in diē hanc in ba-
bilonē: nō remanebit q̄cq̄
ait dn̄s. Sed et de filijs tuis
qui egredient̄ ex te quos ge-
nerabis tollent: et erūt eu-
nuchi in palacio regis ba-
bilonis. Dixit ezechias ad
ysaiam. Bonus sermo dn̄i
quē locutus est. Sit pax
et veritas in diebȝ meis. Re-
liqua aūt sermonū ezechi-
e et omīs fortitudo eius. et
quomō fecerit piscinā et
aqueductū. et introduxerit
aquas in civitatē: nōne
hec scripta sūt in libro ser-
monū dierū regū iuda. xxi.

Dormivitq; Capl'
ezechias cū patri-
bus suis: et reg-
navit manasses filius ei'
pro eo. Duodecī annorum
erat manasses cū regnare
cepisset: et quīquaginta
q̄nq; ānis regnavit in ihe-
rusalē. Nomē matris eius
aphsyba. Fecitq; malū in
cōspectu dn̄i: iuxta ydola
gentiū quas delevit dn̄s
a facie filiorū isrl'. Cōversus
q; est et edificavit excelsa q̄
dissipaverat ezechias pat'
eius: et erexit aras baal.
et fecit lucos. sicut fecerat
ahab rex isrl': et adoravit
omnē miliciā celi. et colu-
it eā. Extruxitq; aras in do-
mo dn̄i: de qua dixit dn̄s.
In ihrlm ponā nomē meū.
Et extruxit altaria univ'se
milicie celi. in duobȝ atrijs
templi dn̄i: et trāsduxit fi-

liū suū per ignē. et ariolat⁹
est: et obseruauit auguria.
Et fecit phitones. et aruspi
ces multiplicauit: ut faceīt
malū corā dn̄o et irritaret
eū. Posuit quoq; ydoliū lu
ci quē fecerat in tēplo dn̄i:
sup quo locutus est dn̄s ad
dauid. et ad salomonē fili
um eius. In templo hoc et
in ihr̄lm quā elegi de cunctis
tribubus israel ponam
nomen meū in sempiternū:
et ultra nō faciā cōmoueri
pedē isrl̄ de terra quā dedi
patribȝ eorū: sic tamen si
custodierint opere omīa q̄
p̄cepi eis. et uniuersā legē
quā mandauit eis seruus
meus moyses. Illi vero nō
audierūt: sed seducti sunt
a manasse ut facerēt ma
lū sup gentes quas contri
uit dn̄s a facie filiorū isrl̄.
Locutus q; est dn̄s in manu
seruorū suorū, ꝓphetarū di
cens. Quia fecit manasses
rex iuda abhoīationes is
tas pessimas sup omīa q̄
fecerūt amorrei ante eū.
et peccare fecit etiā iudā in
immūdiciis suis: ꝓpterea hec
dicit dn̄s deus isrl̄. Ecce ego
inducam mala sup ihr̄lm
et iudā: ut quicūq; audierit
tinniant ambe aures eius.
Et extendā sup ihr̄lm funi
culū samarie. et pondus
domus ahab: et delebo ihe
rusalem sicut deleri solent
tabule. Delens vertā: et
ducā crebrius stilū. sup fa
ciem eius. Dimittā vero re
liquias hereditatis mee: et
tradā eas in manu inimico
rū eius. eruntq; in vastitate
et in rapina cunctis aduersa
riis suis: eo qđ fecerint ma
lū corā me. et ꝑseuerauer
int irritantes me. ex die
qua egressi sūt p̄res eorū
ex egipto usq; in diē hanc.
Insup et sanguinē innoxiū
fudit manasses multum
nimis. donec impleret ihr̄lm
usq; ad os: absq; peccātis suis
quibȝ peccare fecit iudā ut
faceret malū corā dn̄o. Re

liqua autē sermonū manas
se et universa que fecit. et
pctm eius quod peccauit:
nōne hec scripta sūt in li
bro sermonū dierū regū
iuda? Dormiuitqȝ manas
ses cū patribȝ suis: et sepul
tus est in orto domus sue.
in orto azam: et regnauit
amon filius eius pro eo.
Viginti et duorū annorū
erat amon cū regnare ce
pisset: duobȝqȝ ānis regna
uit in ihrlm. Nomē matris
eius mesalemech filia a
rus de iethebā. Fecitqȝ ma
lū in cōspectu dnī sicut fe
cerat manasses pater eius:
et ābulauit in omī via p
quā ābulauerat pater eius.
Seruiuitqȝ immūdiciis quibȝ
seruierat pater suus. et ad
orauit eas: et dereliquit
dnm deū patrū suorū: et
non ābulauit in via dnī.
Tetenderūtqȝ ei īsidias sui
sui: et interfecerūt regē in do
mo sua. Percussit autē pplš
terre omnes qui cōiurave
rant cōtra regē amon: et
cōstituerūt sibi regē iosiā
filiū eius pro eo. Reliqua
autē sermonū amon que fe
cit: nōne hec scripta sūt in
libro sermonū dierū regū
iuda? Sepelieruntqȝ eū in se
pulchro suo in orto azam:
et regnauit iosias filius eius
pro eo. Capitulum xxij.

Octo annorū erat
iosias cū regnare
cepisset: et triginta
uno ano regnauit ī ihrlm.
Nomē matris eius ydida:
filia phadaia de beseckath
u. Fecitqȝ quod placitū erat
corā dno: et ābulauit per
omnes vias dauid pris sui:
nō declinauit ad dexterā si
ue ad sinistrā. Anno autē
octauodecimo regis iosie:
misit rex saphan. filiū asli
a. filii mesullā. scribā tēpli
dnī dicens ei. Vade ad hel
chiā sacerdotē magnū. ut
cōfletur pecunia que illa
ta est in templū dnī quā
collegerūt ianitores a po

pulo: deturq[ue] fabris per p̄
positos domus dñi. qui et
distribuāt eā hiis qui ope
rant[ur] in tēplo dñi ad īstau
randa sartatecta tēpli. tig
nariis videlicet et cementa
riis. et hiis qui īterrupta
cōponunt: et ut emantur
ligna et lapides de lapidici
nis. ad īstaurandū tēplū
dñi. Verūptamen nō sup
putet[ur] eis argentū quod ac
cipiūt: sed in potestate ha
beant et in fide. Dixit aut̄
helchias pōtifex ad saphā
scribā. Librū legis repperi
in domo dñi. Deditq[ue]
helchias volumē saphan:
qui et legit illud. Venit q[uo]q[ue] sa
phā scriba ad regē: et renūcia
vit ei q[uo]d p̄ceperat: et ait.
Cōflauerūt servi tui pecu
niā que reperta est in do
mo dñi: et dederūt ut distri
bueret[ur] fabris a p̄fectis ope
rū templi dñi. Narravit
q[ue] saphan scriba regi dicēs.
Librū dedit michi helchias
sacerdos. Quē cū legisset sa
phan corā rege et audis
set rex verba libri legis dñi:
scidit vestimenta sua. et p̄
cepit helchie sacerdoti. et ha
than filio saphan. et acho
bor filio micha. et saphan
scribe et asye servo regis di
cens. Ite et cōsulite dñm su
per me et sup p[o]p[u]lo et sup om
ni iuda: de verbis voluminis
istius quod īventū ē. Mag
na eñi ira dñi succensa est
cōtra nos: quia nō audie
runt p̄res nr̄i verba libri hui[us]
ut facerent omē quod scrip
tū est nobis. Ierūt itaq[ue] hel
chias sacerdos et hathan et
achabor. et saphan. et asy
a. ad holdan p[ro]phetē. uxo
rē sellū. filii tecue. filii aras
custodis vestiū que habita
bat in ihr̄lm in secūda: locu
tiq[ue] sūt ad eā. Et illa respō
dit eis. Hec dicit dñs deus
isrl̄. Dicite viro qui misit
vos ad me. Hec dicit dñs.
Ecce ego adducā mala su
per locū hūc et sup habita
tores eius omnia v̄ba legis

que legit rex iuda: quia de-
liquerunt me et sacrificauerunt
diis alienis. irritantes me in
cunctis operibus manuum sua-
rum: et succendetur indignatio
mea in loco hoc: et non extin-
guetur. Regi autem iuda qui mi-
sit vos ut consuleretis dominum:
sic dicetis. Hec dicit dominus
deus israel. Pro eo quod audis-
ti verba voluminis et perterri-
tum est cor tuum et humiliatus
es coram domino. auditis sermo-
nibus contra locum istum et habi-
tatores eius. quod videlicet fie-
rent in stuporem et in male-
dictum. et scidisti vestimenta
tua et flevisti coram me. et e-
go audiui ait dominus: idcirco col-
ligam te ad patres tuos. et col-
ligeris ad sepulchrum tuum
in pace: ut non videant oculi
tui omnia mala que intro-
ducturus sum super locum istum

ET Capitulum xxiii.

Et renunciauerunt re-
gi quod dixerat.
Qui misit: et congregati sunt
ad eum omnes senes iuda et

ihrlm. Ascenditque rex templum
domini: et omnes viri iuda vni-
uersique qui habitabant in
ihrlm cum eo. sacerdotes et pro-
phete et omnis populus. a par-
uo usque ad magnum: legitque
cunctis audientibus omnia ver-
ba libri federis qui inuentus
est in domo domini. Stetitque
rex super gradum: et percussit
fedus coram domino. ut ambula-
rent post dominum. et custodi-
rent precepta eius et testimo-
nia. et cerimonias in omni
corde. et in tota anima: et
suscitarent verba federis hu-
ius que scripta erant in libro
illo. Acquieuitque populus pac-
to. Et precepit rex helchie pon-
tifici et sacerdotibus secundi or-
dinis et ianitoribus. ut proice-
rent de templo domini omnia
vasa que facta fuerant baal.
et in luco. et vniuerse mili-
cie celi: et combussit ea foris
ihrlm in conualle cedron: et
tulit puluerem eorum in bethel.
Et deleuit aruspices quos
posuerant reges iuda ad sa-

adolendū in excelsis per ci
uitates iuda. et in circuitu
ihrlm: et eos qui adolebant
incensū baal. et soli et lune.
et duodecī signis. et omī mi
licie celi. Et efferri fecit lucū
de domo dnī foras ihrlm in
cōuallem cedron: et cōbus
sit eū ibi. et redegit in pulue
rem. et proiecit sup sepulchra
vulgi. Destruxit quoq; edi
culas effeminatorū que erāt
in domo dnī: pro quibꝫ mu
lieres texebant q̄si domū
culas luci. Cōgregauitq; ō
nes sacerdotes de ciuitatibꝫ
iuda. et cōtaminauit excelsa.
vbi sacrificabāt sacerdotes
de gabaa usq; bersabee: et
destruxit aras portarū in ī
troitu ostij iosephe p̄ncipis ci
uitatis qđ erat ad sinistrā
porte ciuitatis. Verūptā
men nō ascendebāt sacerdo
tes excelsorū ad altare dnī
in ihrlm: sed tantū come
debant azima in medio fra
trū suorū. Cōtaminauit q̄ꝫ
topheth. quod est in cōual

le filij ennon: ut nemo cō
secraret filiū suū aut filiā
per ignē moloch. Abstulit
q̄ꝫ equos quos dederant reges
iude soli in ītroitu templi
dnī iuxta exedrā nathan
melech eunuchi: qui erat
in pharurim. Currus autē
solis cōbussit igni. Altaria
quoq; que erāt sup tecta ce
naculi achaz que fecerāt re
ges iuda. et altaria que fe
cerat manasses in duobꝫ
atrijs tēpli dnī. destruxit rex:
et cucurrit inde. et dispsit
cinerē eorū in torrentē ce
dron. Excelsa quoq; que e
rant in ihrlm ad dexterā
partē mōtis offensionis q̄
edificauerat salomon rex
isrl'. astaroth ydolū sydoni
orū. et chamos offensioni
moab. et melchon abhomi
nacōes filiorꝫ āmon polluit
rex: et cōtriuit statuas.
et succidit lucos. repleuitq;
loca eorū ossibꝫ mortuorū.
Insup et altare quod erat
in bethel. et excelsū quod

fecerat hieroboā filius na-
bath qui peccare fecit isrl. et
altare illud et excelsū des-
truxit atq; cōbussit. et cōmi-
nuit in pulverē: succēditq;
etiā lucū. Et cōversus iosias
vidit ibi sepulchra que erāt
in mōte: misitq; et tulit os-
sa de sepulchris. et cōbussit
ea sup altare. et polluit il-
lud: iuxta verbū dñi qd
locutus est vir dei. qui pdix-
erat verba hec. Et ait. Qs
est titulus ille quē video?
Responderūtq; ei cives illi⁹
urbis. Sepulchrū est hois
dei qui venit de iuda: et pdix-
it verba hec. que fecisti sup
altare bethel. Et ait. Dimit-
tite eū: nemo cōmoveat os-
sa eius. Et intacta manserūt
ossa illius: cū ossibz pphe-
te qui venerat de samaria.
Insup et omīa phana ex-
celsorū que erāt in civitati-
bus samarie. que fecerāt
reges isrl ad irritandū do-
minū abstulit iosias: et fe-
cit eis sedz oīa opa q̄ fecerat
in bethel. Et occidit univ-
sos sacdotes excelsorū qui
erāt ibi sup altaria: et cō-
bussit ossa hūana sup ea.
Reversusq; est ihrlm: et p-
cepit omī pplo dicens. Faci-
te phase dño deo vro: sedm
qd scriptū est in libro fede-
ris hui⁹. Nec enī factū ē pha-
se tale a diebz iudicū qui
iudicaverūt isrl. et oīm di-
erū regū isrl et regū iuda:
sicut in octavodecimo āno
regis iosie. factū est phase
istud dño in ihrlm. Sed et
phitones et ariolos et figu-
ras pdolorū. et inmūdicias
abhominationesq; q̄ fuerūt
in tra iuda et ihrlm abstu-
lit iosias: ut statueret vba
legis que scripta sūt i libro
quē invenit helchias sacer-
dos in teplo dñi. Similis
illi nō fuit ante eū rex qui
reverteret ad dñm in omī
corde suo. et in tota aīa su-
a. et in universa virtute sua
iuxta omē legē moysi: ne-
q; post eū surrexit similis

illi. Verumptamen nō est
auersus dn̄s ab ira furo
ris sui magni. quo iratꝰ
est furor eius cōtra iudā:
ꝓpter irritationes quibus
ꝓuocauerat eū manasses.
Dixit itaqꝫ dn̄s. Etiā iudā
auferā a facie mea sicut
abstuli isrl': et ꝓiciā ciuita
tē hanc quā elegi ihrlm. et
domū de qua dixi. erit nomē
meū ibi. Reliqª aūt verba
iosie et vniuersa que fecit:
nōne hec scripta sūt ī libro
ꝟborū dierū regū iuda: In
diebus eius ascēdit phara
o nechao rex egipti contra
regē assiriorū ad flumen
eufratem: et abijt iosias
rex in occursū eius. et occisꝰ
est in mageddo cū vidisset
eū. Et portauerūt eū serui
sui mortuū de mageddo. et
ptulerūt in ihrlm: et sepeli
erūt in sepulchro suo. Tu
litqꝫ ꝑplus tre ioaz filiū io
sie et vnxerūt eū: et cōstitue
rūt eū regē pro prē suo. Vi
ginti triū anno2 erat ioaz
cū regnare cepisset: et trib3 mē
sib3 regnauit in ihrlm. No
mē mris eius amithal: fi
lia ieremie de lobna. Et fecit
malū corā dn̄o: iuxta oīa
que fecerāt prēs eius. Vinxit
qꝫ eū pharao nechao ī reb
lata que est in tra emath.
ne regnaret in ihrlm: et īposu
it multā tre centū talētis
argenti et talento auri. Re
gēqꝫ cōstituit pharao necha
o heliachim filiū iosie pro
iosia prē eius: vertitqꝫ no
mē eius ioachim. Porro io
az tulit et duxit in egiptū.
Argentū aūt et aurū dedit
ioachī pharaoni cū idixis
set tre per singulos. ut cō
ferret iuxta ꝓceptū phara
onis: et vnūquēqꝫ secdm vi
res suas exegit. tā argentū
qm̄ aurū de ꝑplō terre. ut
daret pharaoni nechao. Vi
gintiquqꝫ annorū erat ioa
chim cū regnare cepisset:
et vndecī annis regnauit in
ihrlm. Nomē mris eius ze
bida: filia phadaia de ru

ma. Et fecit malū corā dn̄o:
iuxta om̄ia que fecerant
p̄res eius. Caplm xxiiij.
In diebꝫ eius ascendit
nabuchodonosor
rex babilonis: et
factus est ei ioachī seruus
tribꝫ ānis. Et rursū rebella
uit cōtra eū. Immisitq; ei
dn̄s latrūculos caldeorū. et
latrūculos syrie. et latrūcu
los moab. et latrūculos
filiorū āmon: et īmisit e
os in iudā. ut disp̄derēt eū
iuxta verbū dn̄i qd̄ locut⁹
erat per seruos suos p̄phetas.
Factū est aūt hoc p̄ verbū
dn̄i cōtra iudā: ut auferret
eū corā se p̄pter p̄cā ma
nasse vniuersa que fecit. et
p̄pter sanguinē īnoxiū quē
effudit. et impleuit ierlm cru
ore innocentiū: et ob hanc
rem noluit dn̄s p̄piciari.
Reliq̄ aūt sermonū ioachī
et vniuersa que fecit: nōne
hec scripta sūt in libro sermo
nū dierū regū iuda? Et dor
miuit ioachī cū p̄ribꝫ suis:

regnauitq; ioachī filius eius
pro eo. Et ultra nō addidit
rex egipti ut egrederet̄ de t̄ra
sua. Tulerat eū rex babilo
nis a riuo egipti usq; ad flu
men eufraten: om̄ia que
fuerāt regis egipti. Decē et
octo ānor erat ioachim cū
regnare cepisset: et tribꝫ mē
sibꝫ regnauit in ierlm. No
mē m̄ris eius naestha. filia
elnathan de ierlm. Et fecit
malū corā dn̄o: iuxta oīa
que fecerat pat̄ eius. In tem
pore illo ascenderūt serui na
buchodonosor regis babilo
nis in ierlm: et circūdata
est vrbs munitionibꝫ. Venit
q; nabuchodonosor rex ba
bilonis ad ciuitatē cū suis
eius: ut oppugnarēt eam.
Egressusq; est ioachim rex
iuda ad regē babilonis. ip̄e
et mater eius et serui eius. et
p̄ncipes eius. et eunuchi ei⁹:
et suscepit eū rex babilonis
āno octauo regni sui. Et p
tulit inde om̄es thesauros
dom⁹ dn̄i. et thesauros dom⁹

regie: et concidit vniuersa va
sa aurea que fecerat salo
mon rex israel in templo domini iux
ta verbum domini: et transtulit om
nem ierusalem et vniuersos princi
pes. et omnes fortes exercitus
decem milia in captiuitatem.
et omnem artificem et clusorem.
Nichilque relictum est: exceptis
pauperibus populi terre. Transtulit
quoque ioachim in babilonem
et matrem regis et vxores re
gis. et eunuchos eius: et iu
dices terre duxit in captiui
tatem de ierusalem in babilonem:
et omnes viros robustos sep
tem milia. et artifices et clu
sores mille. omnes viros for
tes et bellatores: duxitque eos
rex babilonis captiuos in
babilonem. Et constituit ma
thaniam patruum eius pro eo:
imposuitque nomen eius sede
chiam. Vicesimum et primum an
num etatis habebat sedechi
as cum regnare cepisset: et
vndecim annis regnauit in ierusalem.
Nomen matris eius erat ami
thal: filia ieremie de lob
na. Et fecit malum coram
domino: iuxta omnia que fecerat io
achim. Irascebatur enim dominus con
tra ierusalem et contra iudam: do
nec proiceret eos a facie sua.
Recessitque sedechias a rege
babilonis. Capitulum xxv.

Factum est autem anno no
no regni eius mense
decimo. decima
die mensis: venit nabucho
donosor rex babilonis ipse
et omnis exercitus eius in
ierusalem: et circumdederunt eam et
extruxerunt in circuitu eius
munitiones. Et clausa est
ciuitas atque vallata: usque
ad vndecimum annum regis se
dechie. nona die mensis. Pre
ualuitque fames in ciuitate:
nec erat panis populo terre.
Et interrupta est ciuitas: et
omnes viri bellatores nocte fu
gerunt per viam porte que est
inter duplicem murum ad ortum
regis. Porro caldei obside
bant in circuitu ciuitatem.
Fugit itaque sedechias per viam
que ducit ad campestria soli

tudīs: et psecutus est exercit⁹
chaldeorū regē. Cōprehēditq;
eū in planicie iericho: et
oēs bellatores qui erāt cū
eo dispsi sūt. et reliquerūt
eū. Apphensū ergo regē ad
duxerūt ad regē babiloīs
in reblata. Qui locutus ē
cū eo iudiciū. Filios aūt sede
chie occidit corā eo: et ocu
los eius effodit. Vinxitq;
eū cathenis: et adduxit in
babilonē. Mense quīto
septīa die mēsis: ipe ē ann⁹
nonusdecim⁹ regis babilonis:
venit nabuzardan princeps
exercitus suus regis babiloīs
ihrlm: et succēdit domū dñi
et domū regis. et domos
ihrlm. oēmq; domū cōbus
sit igni. Et muros ihrlm ī
circuitu destruxit oīs exercit⁹
chaldeorū qui erat cū pncipe
militū. Reliquā aūt ppli
partē que remāserat ī civi
tate. et pfugas qui trāsfuge
rāt ad regē babiloīs. et reli
quū vulg⁹ trāstulit nabu
zardan princeps milicie: et
de paupibz terre reliquit vinito
res et agricolas. Columpnas
aūt ereas q̄ erāt in tēplo dñi
et bases. et mare ereū quod
erat in domo dñi cōfregerūt
chaldei: et trāstulerūt es omē
in babilonē. Ollas q̊z ereas.
et trullas. et tridētes. et sci
phos. et mortariola. et oīa
vasa erea in quibz ministra
bāt tulerūt: necnō et thuri
bula et fialas. Que aurea
aurea. et q̄ argētea argētea.
tulit pnceps milicie: id ē co
lūpnas duas. mare unū. et
bases q̄s fecerat salomō in
tēplo dñi. Nō erat pondus
eris oīm vasoꝝ. Decē et oc
to cubitos altitudīs habe
bat colūpna vna. et capitel
lū ereū sup se altitudīs triū
cubitoꝝ. et reticulū et ma
logranata sup capitellū colūp
ne: oīa erea. Similē et co
lūpna scdā habebat orna
tū. Tulit q̊z pnceps milicie
seraiā sacerdotē primū. et
sophoniā sacerdotē scdm. et
tres ianitores. et de civitate eu

eunuchū vnū qui erat p̄fect⁹
sup viros bellatores. et quī
q₃ viros de hijs qui steterāt
corā rege q̊s reppcrit in ciui
tate. et sopher p̄ncipē exerci
tus qui pbabat tyrones de
pplō terre. et sex viros e vul
go qui īuenti fuerāt in ci
uitate: q̊s tollens nabuzar
dan p̄nceps milicī. duxit
ad regē babilōis in rebla
tā. Percussitq₃ eos rex babi
lonis. et īterfecit in reblata
in t̄ra emath: et trāslatus
ē iuda de t̄ra sua. Pplō autē
qui relictus erat in t̄ra iu
da quē dimiserat nabucho
donosor rex babilōis. p̄fecit
godoliā filiū aychā. filij
saphan. Qd̊ cū vidissent
oēs duces milicī. ipi et viri
qui erāt cū eis. videlicet qd̊
cōstituisset rex babilōis go
doliā: venerūt ad godoliā in
masphā. ysmahel fili⁹ natha
nie. et iohānan fili⁹ caree. et
saraya fili⁹ thenā [illegible] meth
nethophatites. et iezonias fili⁹
machati: ipi et socij eor. Iu

rauitq₃ eis godolias et socijs
eor dicēs. Nolite timē seruire
chaldeis. Manete ī t̄ra et ser
uite regi babilōis: et bn̄ erit
vob̄. Factū ē aūt in mēse sepi̊o
venit ysmahel fili⁹ nathanie
filij elysama de semine regio et
decē viri cū eo: pcusseruntq₃ go
doliā qui mortu⁹ ē: s₃ et iude
os et chaldeos q̊ erāt cū eo ī mas
pha. Cōsurgēsq₃ oīs pplš a
paruo usq₃ ad magnū. et prin
cipes milicū: venerūt ī egiptū
timētes chaldeos. Factū ē vero
ī āno tricesio sepi̊o trāsmigr
tiōis ioachī regis iude. mēse
duodecīo. vicesiaseptīa die
mēsis. Subleuauit euil merodac
rex babilōis āno q̊ regnare cepat
caput ioachī regis iude de carcē
et locut⁹ ē ei benigne: et posuit
thronū ei⁹ sup thronū regū q̊ erāt
cū eo ī babilōe: et mutauit
vestes ei⁹ q̊s habuerat ī carcē: et
comedebat panē sp̄ ī ɔspcū ei⁹ cūc
diebȝ vite sue. Annonā q̊q₃ con
stitut ei absq₃ īt̄missiōe: q̄ et
dabat̄ ei a rege p singulos dies
oīnibȝ diebȝ vite sue. Explic̄ libr

regū. qit? Incipit plog' sci
ihrōimi ī libꝝ palipomenō.

I septuagi-
ta interpretū
pura et ut
ab eis in gre
cū versa est
edicio permaneret: supflue
me mi chromaci epōꝝ
sāctissime atqꝫ doctissime in-
pelleres. ut tibi hebrea vo
lumina latino sermone trās
ferrē. Quod enī semel au
res hoīm occupauerat et
nascētis ecclesie roborau-
erat fidē: iustū erat etiā meo
silencio cōprobari. Nunc
vero cū pro varietate regi
onū diuersa ferant' exempla
ria. et germana illa anti
quaqꝫ trāslatio corrupta
sit atqꝫ violata: uīi arbi
triū putas aut e pluribus
iudicare. quid verū sit aut
nouū opus in veteri ope
condē: illudentibꝫ iudeis
cornicū ut dicit' oculos cō
figere. Alexandria et egip
tus in septuaginta suis

esychiū laudat auctorē: cō
stantinopolis usqꝫ antiho
chiā luciani martiris exemplari
a pbat: medie inter has
prouincie palestinos codices
legūt': quos ab origene
elaboratos eusebius et pā
philus vulgauerūt: totus
qꝫ orbis hac inter se trifari
a varietate cōpugnat. Et
certe origenes nō solū exē
plaria cōposuit quatuor edi
cionū. e regione singula
verba describens ut vnus
dissenciens. statī ceteris int
se cōsencientibꝫ arguat': sed
qd' maioris audacie est in
edicione septuaginta the
odocionis editionē miscu
it: asteriscos designans que
minus fuerint. et virgulis
que ex superfluo videant' ap
posita. Si igit' aliis licuit
nō tenere quod semel susce
perāt. et post septuaginta
cellulas que vulgo sine
auctore iactant' singulas
cellulas aperuere. hoc q̄qꝫ
in ecclesiis legit' quod sep
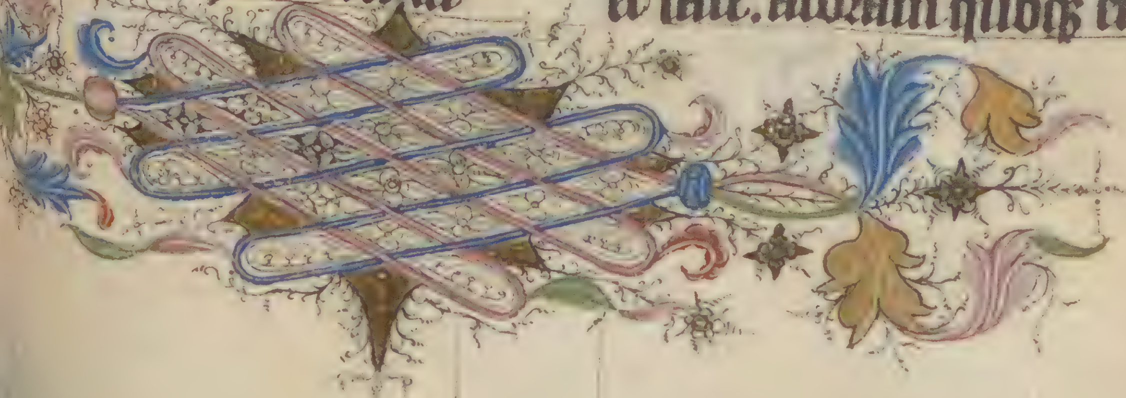

tuaginta nesciuerūt: cur
me nō suscipiat latinus me
i q̄ inuiolata editione ve
teri ita nouā condidi. ut
laborē meū hebreis et q̄d
hys maius est apostolis
auctoribꝫ probē? Scripsi
nup librū de optimo generē
īterpretandi: ostendēs illa
de euāgelio. ex egipto voca
ui filiū meū. et q̄m nazar
reus vocabit̄. et videbūt
in quē cōpunxerūt: et il
lud apl̄i. que oculus nō
vidit nec auris audiuit
nec in cor hoīs ascende
rūt que p̄parauit deus di
ligentibꝫ se: ceteraq̄ hys si
milia in hebreorum libris
inueniri. Certe apostoli et
euāgeliste septuagīta int̄
pretes nouerāt. Et unde e
is hec dicē: que in septua
ginta nō habent̄? Xp̄c de
us noster vtriusq̄ testamē
ti conditor in euāgelio sc̄
d'm iohānē. qui credit
īquit in me sicut dicit scr̄p
tura: flumina de ventre ei⁹

fluent aque viue. Vtiq̄
scriptū est: quod saluator
scriptū esse testat̄. Vbi scr̄p
tū est. septuagīta nō ha
bent: apocrypha nescit ec
clesia. Ad hebreos igit̄ reu
tendū est: vnde et dn̄s loq̄
t̄ et discipli exēpla p̄sumūt.
Hec pace veterū loquor et
obtrectatoribꝫ meis tantū
respondeo: qui canino dē
te me rodūt in publico de
trahētes legentes in angu
lis: idem et accusatores et
defensores. cū in alys pbēt
quod in me reprobāt: q̄si
virtus et viciū nō in rebꝫ
sit. sed cū auctore mutet̄.
Ceterū memini editionē sep
tuagīta trāslatorū olim
de greco emendatā tribuis
se me nr̄is: nec inimicū de
bere estimari eorū. quos
in cōuentu fratrū semp e
dissero. Et q̄d nunc dabreia
min id est verba dierū
īterpretatus sū: idcirco feci.
ut inextricabiles moras et
siluā nomīn que scriptorū

cōfusa sunt vicio. sensumqꝫ
barbarie aptius et per ver
suum cola digererē: indicans
metipsum et meis iuxta hys
meneum caneus: si aures
surde sunt ceterorum. Explicit
prologus. Incipit liber dabre
iamin id est verba dierum:
quod est paralipomenon.

Adā.
seth.
enos.
cay
nan.
ma
lale
hel. iared. enoch. matusale.
lameth: noe. sem. cham. et
iaphet. Filij iaphet: gomer.
magog. madai. et iauan.
tubal. mosoch. tiras. Por
ro filij gomer: aschenez. et
riphat. et togorma. Filij
aut iauan: helysa. et thar
sis cetthim. et dodanim.
Filij cham: chus et mesra
ym. phut. et chanaan. Fi
lij aut chus: saba et euila
sabatha et rechama. et sa
bathacha. Porro filij reche
ma: sabba et daddan. Chus
aut genuit nemroth. Iste ce
pit esse potens in terra.
Mesraym vero genuit lu
dim. et ananim. et laa
bim. et nepthoim. Phetro
sim quoqꝫ et casluim. de qui
bus egressi sunt philistiym
et capthurim. Chanaan
vero genuit sydonē primo
genitum suum: et heth iebuse
um quoqꝫ et amorreum. et
gergeseum. eueumqꝫ et aruche
um. et asyneum. aradium quoqꝫ
et samareum. et ematheum.
Filij sem: helam. et asur.
et arpharad. et lud. et aram
et vs. et hul. et gother. et
mosoch. Arpharad autē
genuit sala: qui et ipse ge
nuit heber. Porro heber
nati sunt duo filij. Uni no
men phaleg. quia in dieb;
eius diuisa est terra: et no
men fratris eius iecthan.
Iecthan aut genuit helmo
dad et saleph. et asermoth.
et iare. adoram quoqꝫ et

uzal. et decla. hebal. et ya.
et abymahel. et saba: uet
nō et ophir. et euila. et io
bab. Omēs isti filij iecthan.
Sem arphaxad. sale. heber.
phalech. ragau. seruch. na
chor. thare. abram: iste est
abraham. Filij aūt abra
ham: ysaac et ysmahel.
Et hee generationes eorū.
Primogēitus hysmahelis
nabaioth: et cedar. et abde
hel. et mabsam et masma
et duma. massa. adad. et
thema iatur naphis cedma.
Hij sūt filij hysmahelis. Fi
lij aūt cethure cōcubine a
braham quos genuit: zā
ram. iecsan. madan madi
an. iesboch. et sue. Porro
filij iecsan: saba. et dadan.
Filij aūt madian: epha. et
apher. et enoch. et abyda.
et heldaa. Omēs hij filij ce
thure. Genuit aūt abrahā
ysaac: cuius fuerūt filij e
sau et isrl'. Filij esau: eli
phaz. rauhel. iaus. ialam.
chore. Filij eliphaz: theman.
omer. sepphi. iethem. cenez.
tamna. amalech. Filij rau
hel: naad. zara. nama.
maza. Filij seir: lothan. so
bal. sebeon. ana. dyson. e
ser. dysan. Filij lothan: hor
ri. hyman. Soror aūt lothā
fuit tamna. Filij sobal: a
lyan. et manaath. et ebal.
et sepphi. et onam. Filij se
beon: aia. et ana. Filij a
na: dyson. Filij dyson: ha
maran. et eseban. et iethrā
et charam. Filij eser: bala
an. et zauā. et iacan. Filij
dyson: hus et aran. Isti
sūt reges qui īperauerūt
in terra edom: anteq̄ esset
rex sup filios isrl'. Bale fili'
beor: et nomē ciuitatis ei'
denaba. Mortuus est aūt
bale: et regnauit pro eo
iobab filius zare de bozra.
Cumq̄ iobab fuisset mortu
us: regnauit pro eo husan
de terra themanorū. Obijt
quoq̄ et husan: et regna
uit pro eo adad. filius ba
dad qui percussit madyan

i t(er)ra moab. et nomē ciuita
tis ei9 auith. Cūq(ue) et adad fu
isset mortu9: regnauit p(ro) eo sem
la de masrecha. S(ed) et semla
mortu9 ē: et regnauit p(ro) eo sa
ul de rooboth. q(ui) iux(ta) amnē si
ta ē. Mortuo q(uo)q(ue) saul: regnauit
p(ro) eo balaanā fili9 achbor.
S(ed) et hic mortu9 ē: et regnauit
pro eo adad. cuius urbis
nomē fuit phou. Et ap
pellata est uxor eius mee
tabel: filia matred. filie
mezaab. Adad autē mortu
o: duces pro regib(us) i edom
esse ceperūt. Dux thāna.
dux aula. dux iethetheth.
dux oolibama. dux ela.
dux phynon. dux cenez.
dux theman. dux mabsar.
dux magdihel. dux yram.
Hij duces edom. Capl(m) ii.
Filij autē isr(ae)l: ru
ben. symeon. leui.
iuda. ysachar et
zabulon. dan. ioseph. ben
iamin. neptalim. gad. a
ser. Filij autē iuda: her aunā
sela. Tres nati sūt ei de fili

a sue chananitidis. Fuit autē
her primogenitus iuda ma
lus corā dn̄o: et occidit eū.
Thamar autē nurus eius:
peperit ei phares et zara.
Omnes ergo filij iuda quinq(ue).
Filij autē phares: esrom et
chamul. Filij quoq(ue) zare:
zamri. et ethan. et eman.
chalcal q(uo)q(ue) et daran sil(iter) q(ui)nq(ue).
Filij charmi: achar q(ui) turbauit
israel et peccauit in furto
anathematis. Filij etham:
azarias. Filij quoq(ue) esrom
qui nati sūt ei: ieramahel.
et ram. et chalubi. Porro
ram genuit aminadab. A
minadab autē genuit na
ason principē filiorū iuda.
Naason quoq(ue) genuit sal
ma: de quo ortus est booz.
Booz vero genuit obeth:
qui et ipse genuit ysai. Y
sai autē genuit primogeni
tū heliab. secundū amina
dab. terciū samaa. quar
tū nathanael. quītū rad
dai. sextū asom. septimū
dauid: quor(um) sorores fuerūt

sarvia et abygail. Filij sar
vie: abysai. ioab. et asa
hel. tres. Abygail aut̃ ge
nuit amasã: cuius pater
fuit iether ysmahelites. Ca
leb vero filius esrom. acce
pit vxorẽ noĩe azuba: de
qua genuit ierioth. Fuerũt
quoqz filij eius iesar. et so
bab. et ardõn. Cũqz mor
tua fuisset azuba accepit
vxorẽ caleb epharath: que
peperit ei vr. Porro vr genu
it vri: vri genuit beselehel.
Post hec ĩgressus est esrom.
ad filiã machir p̃ris gala
ad. et accepit eã cũ esset an
norũ sexaginta: que pepe
rit ei segub. Sed et segub
genuit iair: et possedit vi
ginti tres ciuitates in terra
galaad. Cepitqz gesur et a
ram oppida iair et canath:
et viculos eius sexaginta
ciuitatũ. Omĩes isti filij
machir: p̃ris galaad. Cũ
aut̃ mortuus esset esrom:
ĩgressus est caleb ad ephra
ta. Habuit quoqz esrom

vxorẽ abyã: que peperit
ei assur patrẽ thecue. Nati
sũt aũt filij ierameel pri
mogeniti esrom. Ram p̃
mogenitus eius: et buna.
et aran. et ason. et achia.
Duxit quoqz vxorẽ alterã
ierameel noĩe atharã:
que fuit mater onam. Sz
et filij ram primogeniti
ierameel: fuerũt moos.
et iamin. et achar. Onã
aut̃ habuit filios semei.
et iuda. Filij aut̃ semmei:
nadab et abysur. Nomẽ
vero vxoris abysur abya
il: que peperit ahobban
et molid. Filij aut̃ nadab:
fuerũt saled et apphaim.
Mortuus est aut̃ saled
absqz liberis. Filius vero
apphaim iesi. Qui iesi ge
nuit sesan. Porro sesan
genuit oholi. Filij aũt iu
da fr̃is semei: iether et io
nathan. Sed et iether mor
tuus est absqz liberis. Por
ro ionathan genuit pha
leth et ziza. Isti fuerũt filij

ieramehel. Sesan aūt nō
habuit filios sed filias: et
seruū egiptiū noīe ieraa.
Deditq; ei filiā suā vxorē:
que peperit ei ethei. Ethe
i aūt genuit nathan: et
nathan genuit zabad. Za
bad quoq; genuit ophal:
et ophal genuit obed. O
bed genuit ieu: ieu genuit
azariam. Azarias genuit
helles: helles genuit hele
sa. Helesa genuit sesamo
y: sesamoy genuit sellū.
Sellū genuit ycamian: y
camia genuit hely sama.
Filij aūt caleb frīs ierame
hel: mosa primogenitus
eius. Ipse est pater ziph:
et filij maresa pr̄is hebrō.
Porro filij hebron: chore.
et thaphu. et recen. et sam
ma. Sāma aūt genuit
raam. patrē iercaam: et
recen genuit semei. Filius
semei maon: et maon pa
ter bethsur. Epha aūt cō
cubina caleb peperit ar
ran. et mosa. et gezez. Por
ro arran genuit gezen.
Filij iadai: regom. et iothā.
et zesū. et phaleth. et epha.
et saaph. Concubina caleb
maacha: peperit saber. et
tharana. Genuit aūt sa
aph pater madmena. sue
patrē machbena. et patrē
gabaa. Filia vero caleb:
fuit axa. Hij erāt filij ca
leb. Filij hur primogeniti e
phrata: sobal pater cari
athiarim. salma pater
bethleem. ariph pater beth
gader. Fuerūt aūt filij so
bal patris cariathiarim:
qui videbat dimidiū reqe
tionū. Et de cognatione
cariathiarim. iethrei. et a
phutei. et semathei. et ma
serei. Ex hijs egressi sūt. se
raithe. et estaolite. Filij sal
ma bethleem. et nethopha
ti. corone domus ioab: et
dimidiū requietiōis sarai.
Cognationes quoq; scriba
rū habitantiū in iabes. ca
nentes atq; resonātes: et ī
tabernaculis cōmorantes.

Hy sūt cynei. qui venerūt
de calore p̄ris dom⁹ rechab.

Dauid Caplm iij

David vero hos habuit
filios: qui ei na
ti sūt in hebron. Primo
genitū amnon: ex achyno
am iezrahelitide. Secūdū
danihel: de abygail car
melitide. Tertiū absalon:
filiū maacha filie tholo
may regis gessuri. Quar
tū adonyam: filiū aggith.
Quintū saphatyā. ex aby
thal. Sextū iethraam: de
egla uxore sua. Sex ergo
nati sūt ei in hebron: ubi
regnauit septē ānis. et sex
mensibꝫ. Triginta aūt et
tribus ānis regnauit in
ihrlm. Porro in ihrlm na
ti sūt ei filij samaa. et so
bab. et nathan. et salomō:
q̄tuor de bethsabee filia a
mihel. Jebaar quoqꝫ et ely
sama. et eliphaleth. et no
ge et napheg et iaphie.
nec nō elysama et eliade. et
eliphaleth: nouē. Oēs hij
filij dauid absqꝫ filijs cōcu
binarū. habuerūt sororem
thamar. Filius aūt salo
monis roboam: cuius a
bya filius genuit asa. De
hoc quoqꝫ natus est iosa
phat pater iorā. Qui iorā
genuit ohoziam: ex quo
ortus est ioas. Et huius
amasias filius genuit a
zariā. Porro azarie filius
ioathan procreauit achaz
patrē ezechie: de quo nat⁹
est manesses. Sed et ma
nasses genuit amon. pa
trē iosye. Filij aūt iosie fu
erūt p̄mogenitus iohan
nan. secūdus ioachim. ter
tius sedechias. q̄rtus sellū.
De ioachim natus est ie
chonias. et sedechias. Filij
iechonie fuerūt asyr. sala
thiel. malchiram. fada
ia. semaser. et iecemia. sa
ma. et nadabia. De phada
ia orti sūt zorobabel. et
semei. Zorobabel genuit
mosolam. ananiam. et
salomith sororē eorū: asa

banq3 et ochol. et barachi
am. et asadiā. iosabhesed.
quīq3. Filius aūt ananie
phaltyas pater iesaie: cuiꝰ
filius raphaia. Huius q3
filius arnan de quo natus
est obdya: cuiꝰ filiꝰ fuit se
chenia. Filius sechenie seme
ia: cuius filius atthus et
iegal et baaria. et naaria.
et saphat sex numero. Filiꝰ
naarie: helyoenai. et eze
chias. ezricham tres. Filij
helyoenai: oduia. et helya
sub. et phelea. et accub. et
iohānan et dalaya. et a
nany septem. Caplm̄ iiij
Filij iuda: phares
et esrom. et char
mi. et ur. et sobal.
Reaia vero filius sobal. ge
nuit geth: de quo nati sūt
achimai. et laed. Hee cog
nationes sarathi. Ista
quoq3 stirps etham: iezra
hel et iesema. et gedebos.
Nomēq3 sororis eorū asa
lel phuni. Phuniel autē
pater gedor: et ezer pater
oza. Isti sūt filij ur p̄imoge
niti ephrata p̄ris bethlehē.
Assur vero p̄ris thecue: erāt
due vxores. halaa et naa
ra. Peperit aūt ei naara
oozam. et epher. et thema
ni. et astari. Isti sūt filij
naara. Porro filij halaa
sereth. ysaar. et ethan. Chus
aūt genuit anob. et soba
ba: et cognationē aral fi
lij arum. Fuit aūt iabes ī
clitus pre fratrib3 suis: et
mater eius vocauit nomē
illius iabes dicens. q̄a pe
peri eū in dolore. Inuoca
uit vero iabes deū isrl' di
cens. Si benedicens b̄ndixe
ris michi. et dilataueris t̄
minos meos. et fuerit ma
nus tua meū: et feceris
me a malicia nō opprimi.
Et p̄stitit deus que p̄catus
est. Caleb aūt frater suaa.
genuit machir: qui fuit
pater esthon. Porro esthō
genuit betharapha. et
phesse et thena patrē vrb'
naas. Hij sūt viri recha.

Filij aūt cenez: othoniel. et
saraya. Porro filij othoni
el: athat. Et maonathi ge
nuit ophra. Saraias aūt
genuit ioab patrē vallis
artificū: ibi quippe artifi
ces erāt. Filij vero caleb fili
i iephone: hyr. et hela et
nahē. Filij q3 helam. et ce
nez. Filij quoq3 ialelel: ziph.
et ziphatira. et asrahel.
Et filij iezra: iether. et me
red. et epher. et ialon. Ge
nuitq3 mariā et samai: et
iesba patrē esthamo. Ux
or quoq3 eius iudaia: pe
perit iareth patrē gedor. et
heber patrē socho. et hyqu
tiuel patrē zano. Hij aūt
filij bethie filie pharaōis:
quā accepit mered. Et fili
i vxoris odaie. sororis na
tham prīs cejla: garmi
et esthamo. qui fuit de ma
chati. Filij quoq3 symon:
amon. et rena. Filius an
nan et thilon. Et filij ge
si: zoeth et benzoeth. Filij
sela. filij iuda: her pater le

cha. et laada pater mare
sa. Et cognationes domus
operantiū byssū in domo
iuramēti. et qui stare fecit
solē viriq3 mendacij et secu
rus est incēdens. qui prīncipes
fuerūt in moab: et qui re
uersi sūt in lehem. Hec aūt
verba vetera. Hij sūt figu
li habitātes in plantatio
nibȝ et in p̄sepibus apud
regē in operibȝ eius: com
moratiq3 sūt ibi. Filij symeon:
namuhel. et iamin. iarib.
zara. saul. Sellū filius eius.
mapsam filius eius: mas
ma filius eius. Filij mas
mā: amuhel filius eius:
zacur filius eius. semei fi
lius eius. Filij semei sedecī
et filie sex. Fratres aūt eius
nō habuerūt filios mul
tos: et vniuersa cognatio
nō potuit adequare sum
mā filiorū iuda. Habita
uerūt aūt in bersabee. et
in molada. et asarsual. et i
balaa. et in asomeh. et i
tolath. et in bathuel. et in

horma. et in siceleg. et in
bethmarchaboth. et in a
sarsusim. et in bethberai.
et in saraim. Hee ciuita
tes eorũ: usq; ad regẽ da
uid. Ville quoq; eorũ etha
meten. et remmon. et thoken.
et asan ciuitates quinq;. et
uniuersi uiculi eorũ p cir
cuitũ ciuitatũ istarũ. us
q; ad baal. Hec est habi
tatio eorũ: et sediũ distri
butio. Mosobab quoq;
et iemlech. et iosa filius
amasie. et iohel. et ieu. fili⁹
iosabie. filius saraye. filij
asyhel: et helyoenai. et io
coba. et suea. et asaia. et
adiel. et ysimiel. et bana
ia. Ziza quoq; filius sephe
y. filij allon. filij dara. fi
lij semri. filij samaia. Is
ti sũt nominati principes
in cognationibz suis: et
in domo affinitatũ sua
rũ. multiplicati sũt ve
hementer: et pfecti sunt
ut ingrederent in gador
usq; ad orientẽ vallis: et

ut quererent pascua ouibz
suis. Et inuenerũt pascu
as vberes et valde bonas.
et terrã latissimã et quie
tã et fertilẽ: in qua ante
habitauerãt de stirpe chã.
Hij ergo venerũt quos su
pra descripsim⁹ nominati
in diebus ezechie regis iu
da: et pcusserũt tabnacu
la eorũ et habitatores q
inventi fuerãt ibi. et deleue
runt eã usq; in pñtẽ diẽ:
habitaueruntq; pro eis:
qm vberrimas ibidẽ pas
cuas repperũt. De filijs
quoq; symeon abierũt i
montẽ seyr viri quingenti:
habentes principes phalthiã.
et naariam. et raphaiã
et oziel filios iesi. Et pcus
serũt reliquias que euadẽ
poterãt amalechitarũ: et
habitauerũt ibi pro eis
usq; ad diẽ hanc. Capl' v.

Filij quoq; ruben
primogeniti isrl:
ipse quippe fuit
primogenitus eius. Sed

cũ violasset thorũ pr̄is sui.
data sũt p̄mogenita eius
filijs ioseph filij isrł: et nõ
est ille reputatus in p̄mo
genitũ. Porro iudas qui
erat fortissimus int̄ fr̄es
suos: de stirpe eius princi
pes germĩati sũt. Primo
genita aũt reputata sũt
ioseph. Filij ergo ruben p̄
mogeniti isrł: enoch. et
phallu. esrom. et carmi.
Filij iohel: samaia filius
eius. gog filius eius. seme
i filius eius. micha filius
eius. recia filius eius. ba
al filius eius. beera filius
eius quē captiuũ duxit
teglath phalnasar rex
assiriorũ: et fuit prĩceps
in tribu ruben. Fratres aũt
eius et vniuersa cognati
o quãdo numerabant' per
familias suas: habuerũt
prĩcipes iehihel. et zacha
riam. Porro bala filius
azaz filij samma. filij io
hel: ipse habitauit in a
roer vsq; ad nebo. et beel
meon. Contra orientalē
quoq; plagā habitauit:
vsq; ad ĩtroitũ heremi. et
flumen eufraten. Multũ
quippe numerũ iumētorũ
possidebat in terra gala
ad. In dieb; aũt saul p̄li
ati sũt contra agareos
et ĩterfecerũt illos: habi
tauerũtq; pro eis in tab
ernaculis eorum. in omni
plaga que respicit ad ori
entē galaad. Filij vero
gad e regione eorũ habi
tauerũt in terra basan:
vsq; selcha. Johel in capi
te: et saphan secundus.
Janai aũt et saphat in
basan. Fratres vero eorũ
sc̄d'm domus cognationũ
suarũ: mychael. et mo
sollam. et sebe. et iorai. et
iachan. et zie. et heber sep
tem. Hij filij abyahil. fi
lij vri. filij iaro. filij galaad
filij mychahel. filij iesesi.
filij ieddo. filij buz. Fr̄es
quoq; filij abdiel. filij gu
ni. princeps domus in fa

filijs suis: et habitaue
runt in galaad et in basan.
et in viculis eius. et in cun
ctis suburbanis saron. us
que ad terminos. Omnes hij
numerati sunt in diebus ioa
tham regis iuda: et in die
bus ieroboam regis israel.
Filij ruben et gad. et dimi
die tribus manasse. viri
bellatores scuta portantes
et gladios et tendentes arcum.
eruditique ad prelia quadragin
taquatuor milia. et septingen
ti sexaginta. procedentes ad
pugnam: dimicauerunt con
tra agareos. Iturei vero
et naphei et nodab prebue
runt eis auxilium. Traditique
que sunt in manus eorum aga
reni. et vniuersi qui fuerant
cum eis: quia deum inuocaue
runt cum preliarentur: et exaudi
uit eos. eo quod credidissent
in eum. Ceperuntque omnia que
possederant: camelorum quinqua
ginta milia. et ouium ducen
ta quinquaginta milia: a
sinos duo milia: et animas

hominum centum milia. Vulne
rati enim multi corruerunt:
fuit enim bellum domini. Habita
ueruntque pro eis usque ad trans
migrationem. Filij quoque
dimidie tribus manasse
possederunt terram a finibus
basan usque baal hermon.
et sanir: et montem hermon.
Ingens quippe numerus e
rat. Et hij fuerunt principes
domus cognationis eorum.
Epher. et iesi. et helyhel. et
zerihel. et ieremia. et odoia.
et iedyhel: viri fortissimi
et potentes. et nominati du
ces in familijs suis. Reliq
runt autem deum patrum suorum:
et fornicati sunt post deos
populorum terre. quos abs
tulit dominus coram eis. Et susci
tauit deus israel spiritum phul regis
assiriorum et spiritum teglathphal
nasar regis assur: et trans
tulit ruben et gad. et dimi
diam tribum manasse. et ad
duxit eos in ale et abor. et
ara. et fluuium gozan. usque
ad diem hanc. Capitulum VI

Filij leui: gersom.
caath. merari. Fi
lij caath: amrã.
ysaar hebron et oziel. Filij
amram: aaron. moyses.
et maria. Filij aaron: na
dab et abiu. eleazar. et y
thamar. Eleazar genuit
phinees: et phinees genuit
abysue. Abysue vero genu
it bocci: et bocci genuit ozi.
Ozi genuit zaraiã: et za
raias genuit meraioth. Por
ro meraioth genuit ama
riã: et amarias genuit a
chitob. Achitob genuit sa
doch: sadoch genuit achi
maas. Achimaas genuit
azariã: azarias genuit io
hãnan. Johãnan genuit
azariã. Ipse est qui sacerdo
tio functus est in domo quã
edificauit salomon ĩ ihe
rusalẽ. Genuit autẽ aza
rias amariã: et amarias
genuit achitob. Achitob
genuit sadoch: et sadoch
genuit sellũ. Sellũ genuit
helchiã: et helchias genu
it azariã. Azarias genuit
zarayam: et zarayas ge
nuit iosedech. Porro iose
dech egressus est: qñdo trãs
tulit dñs iudã et ihrlm ꝑ
manus nabuchodonosor.
Filij ergo leui: gersom. ca
ath. et merari. Et hec nõi
na filiorũ gersom: lobeni
et semei. Filij caath: amrã.
et ysaar. et hebron. et ozi
hel. Filij merari: mooli et
musi. Hee autẽ cognatio
nes leui: sedm familias
eorũ. Gersom: lobeni filiꝰ
eius. iaath filius eius. za
ma filius eius. iohaa filiꝰ
eius. addo filius eius. zara
filius eius. iethrai filius eiꝰ.
Filij caath: aminadab filiꝰ
eius. chore filius eius. asir
filius eius. helchana filiꝰ
eius. abiasaph filius eius.
asir filius eius. thaat filiꝰ
eius. vrihel filius eius. ozi
as filius eius. saul filius
eius. Filij helchana: ama
sai. et achimoth. helcha
na. Filij helchana: sophai

filius eius. naath filius eꝰ.
heliab filius eius. ieroam
filius eius. helchana filius
eius. Filij samuhel: pᵐmo
genitus vasseni et abyā.
Filij autē merari: mooli. lo
beni filius eius. semei filiꝰ
eius. osa filius eius. sama
a filius eius. aggia filius
eius. asaia filius eius. Isti
sūt quos cōstituit dauid su
per cantores domus dn̄i. ex
quo collocata est archa: et
ministrabāt corā tabnacu
lo testimonij canētes. donec
edificaret salomon domū
dn̄i in ihrlm̄. Stabāt aūt
iuxta ordinē suū in ministe
rio. Hij vero sūt qui assis
tebant cū filijs suis. De
filijs caath: heman cātor
filius iohel. filij samuhel.
filij helchana. filij ieroā.
filij hely. filij thou. filij
suph. filij helchana. filij
maath. filij masai. filij
helchana. filij iohel. filij
azarie. filij sophonie. filij
thaat. filij asir. filij abia

saph. filij chore. filij ysaar.
filij caath. filij leui. filij isrl.
et frēs eius. Asaph qui sta
bat a dextris eius. Asaph
filius barachie. filij sama
a. filij michahel. filij basie.
filij melchie. filij athnai.
filij zara. filij adaia. filij
ethan. filij zāma. filij se
mei. filij ieth. filij gersom.
filij leui. Filij autē merari:
fratres eorū ad sinistram.
Ethan filius chusi. filij ab
di. filij maloch. filij asa
bie. filij amasye. filij hel
chie. filij amasai. filij bon
ni. filij somer. filij mooli.
filij musi. filij merari. filij
leui. Fratres quoqꝫ eorū le
uite: qui ordinati sūt in
cūctum ministeriū tabnacu
li domus dn̄i. Aaron vero
et filij eius adolebāt incen
sū sup altare holocausti
et sup altare thimiama
tis in omne opus scī sctōꝝ:
et ut pꝛecarent pro isrl. iux
ta omnia que pcepit moy
ses seruus dei. Hij sūt aūt

filij aaron. Eleazar filius
eius. phinees filius eius.
abysue filius eius. bocci fi-
lius eius. ozği filius eius.
zararia filius eius. meraioth
filius eius. amaria filius
eius. achitob filius eius. sa
doch filius eius. achimaas
filius eius. Et hec habita-
cula eorū per vicos atq̧
cōfinia filiorū scilicet aa
ron: iuxta cognationes
caathitarū. Ipis eīi sorte
cōtigerāt. Dederūt igitur
eis hebron in terra iuda:
et suburbana eius per cir
cuitū. Agros aūt ciuitatis
et villas caleb filio iepho
ne. Porro filijs aaron de-
derūt ciuitates ad cōfugiē
dū: hebron. et lobna. et sb
urbana eius. Iether quoq̧
et esthimo: cū suburbanis
suis. Sed et helon et dabir:
cū suburbanis suis. Asan
quoq̧ et bethsames: et sb
urbana eorū. De tribu
aūt beniamin gabee et
suburbana eius: et almath
cū suburbanis suis: ana
thot quoq̧ cū suburbaīs
suis. Oēs ciuitates trede
cim: per cognationes su-
as. Filijs aūt caath residu
is de cognatione sua: dede
rūt ex dimidia tribu ma
nasse in possessionē vrbes
decē. Porro filijs gersom
per cognationes suas de
tribu ysachar. et de tribu
aser. et de tribu neptalim.
et de tribu manasse: in ba
san vrbes q̃tuordecī. Filijs
aūt merari per cognatio
nes suas de tribu ruben.
et de tribu gad. et de tribu
zabulon: dederūt sorte ciui
tates duodecī. Dederūt q̧
filij isrl' leuitis ciuitates et
suburbana eorū. Dederūtq̧
per sortē ex tribu filiorū iu
da. et ex tribu filiorū syme
on. et ex tribu filiorū ben
iamin. vrbes has quas vo
cauerūt nominibȝ suis: et ex
his qui erant ex cognatio
ne filiorū caath: fuerūtq̧
ciuitates in tinuis eorū. de

tribu ephraim. Dederunt er-
go eis urbes ad cōfugien-
dū: sychem cū suburbāis
suis. in monte ephraim. et
gazer cū suburbanis suis:
hycmaam quoque cū subur-
banis suis et bethoron si-
militer: necnō et helon cū
suburbanis suis: et gethre-
mon in eundē modū. Por-
ro ex dimidia tribu ma-
nasse aner et suburbana
eius. balaam et suburba-
na illius: hiis videlicet qui
de cognatione filiorū caath
reliqui erāt. Filiis autem ger-
son de cognatione dimi-
die tribus manasse gau-
lon in basan et suburba-
na eius: et astaroth cum
suburbanis suis. De tri-
bu ysachar. cedes et subur-
bana eius. et daberath cū
suburbanis suis: ramoth
quoque et suburbana illius:
et anem cū suburbanis
suis. De tribu vero aser:
masal cū suburbanis su-
is. et abdon similiter. Asac

quoque et suburbana eius:
et roob cū suburbanis su-
is. Porro de tribu neptali
cedes in galilea et subur-
bana eius: amon cū sub-
urbanis suis: et cariatha-
im et suburbana eius. Fili-
is autem merari residuis de
tribu zabulon. remono
et suburbana eius: et tha-
bor cū suburbanis suis.
Trans iordanem quoque ex
adverso iericho cōtra orien-
tem iordanis. de tribu ru-
ben bosor in solitudine
cū suburbanis suis: et ia-
sa cū suburbāis suis. Cade-
moth quoque et suburbana
eius: et miphaat cū sub-
urbanis suis. Necnō et de
tribu gad. ramoth in ga-
laad. et suburbana eius. et
manaim cū suburbanis
suis: sed et esbon cū subur-
banis suis: et iezer cū sub-
urbanis suis Capitulum vii.

Porro filii ysachar:
thola et phua.
iasub. et samaron.

q̃tuor. Filij thola: ozi et ra
phaia et ieriel. et ieamai.
et iebsem. et samuhel prin
cipes per domos cognatio
num suarum. De stirpe thola:
viri fortissimi numerati
sunt in diebus david. vigi
ti duo milia sexcenti. Filij
ozi. iezraia: de quo nati
sunt mychahel et obadia.
et iohel. et ysai quinq;. om
nes principes. et cum eis per
familias et populos suos
accincti ad prelium viri for
tissimi: triginta sex milia
Multas enim habuere vxo
res et filios. Fratres quoq;
eorum per omnem cognatio
nem ysachar robustissimi ad
pugnandum: octoginta sex
milia numerati sunt. Ben
iamin: bale et bochor. et
iadihel tres. Filij bale: es
bon. et ozi. et ozihel. et ie
rimoth. et iraia quinq; prin
cipes familiarum. et ad pug
nandum robustissimi. Nume
rus autem eorum: viginti duo
milia. et triginta quatuor.

Porro filij bochor: zami
ra. et ioas. et eliezer. et he
lyoenai. et amri. et ieri
moth. et abya et anathot
et almathan. Omnes hij
filij bochor. Numerati sunt
autem per familias suas prin
cipes cognationum ad bel
la fortissimi: viginti mili
a et ducenti. Porro filij ia
dihel. balan. Filij autem
balan: hieus et beniamin.
et aoth. et canana. et io
than. et tharsis. et ahysaar.
Omnes hij filij iadihel. prin
cipes cognationum suarum
viri fortissimi: decem et septem
milia et ducenti ad prelium
procedentes. Sephan quoq;
et apham. filij hyr: et a
sym. filij aser. Filij autem nep
talim: iasihel. et guni. et
aser. et sellum. filij bala.
Porro filijs manasse: esri
hel. Concubinaq; eius syra
peperit machir patrem ga
laad. Machir autem accepit
vxores filijs suis. happhim
et sephan. Et habuit soro

rem nomīe maachā. No
men autē secūdi salphaad
Nateq̄ sūt salphaad filie.
Et peperit maacha uxor
machir filiū: vocavitq̄
nomē eius phares. Porro
nomē fratris eius sares: et
filii eius vlam et recem.
Filius autē vlam badan.
Hii sūt filii galaad. filii
machir filii manasse. So
ror autē eius regina: pepe
rit virū decorū. abiezer. et
moola. Erant autē filii se
mida: ahyn. et sychem et li
ci et aniam. Filii autē ephra
im: sutala. bareth filius
eius. thaath filius eius. ela
da filius eius. thaath filius
eius. Et huius filius sadab:
et huius filius sutala. et
huius filius ezer: et elad.
Occiderūt autē eos viri geth
indigene: quia descenderant
ut invaderent possessiones
eorū. Luxit igitur ephraym
pater eorū multis diebꝫ:
et venerūt frēs eius ut cō
solarentur eū. Ingressusq̄

est ad uxorē suā: que conce
pit et peperit filiū. Et vo
cavit nomē eius beriā: eo
quod in malis domus eius ortus
est. Filia autē eius fuit sara:
que edificavit bethoron ī
feriorē et superiorē. et ozen
sarā. Porro filius eius ra
pha. et reseph et thale. De
quo natus est thaan: qui
genuit laadan. Huius quoq̄
filius amiud. genuit ely
samā: de quo ortus ē nun.
qui habuit filiū iosue.
Possessio autē eorū et ha
bitatio bethel cū filiabus
suis. Et cōtra orientē no
ran: ad occidentalē pla
gā gazer. et filie eius. Sy
chem quoq̄ cū filiabꝫ su
is: usq̄ aza et filiabꝫ suis.
Iuxta filios quoq̄ manas
se bethsan et filias eius.
thanach et filias eius:
mageddo et filias eius:
dor et filias eius. In hiis
habitaverūt filii ioseph.
filii isrl'. Filii aser: iomna.
et iesua. et ysui. et baria.

et sara sororem eorum. Filii autem baria. heber. et melchiel: ipse est pater barzaith. Heber autem genuit iephlath. et somer. et otham. et suaa sororem eorum. Filii iephlat: phosech. et chamaal. et asoph. Hii filii iephlat. Porro filii somer: achy. et roaga. et iaba. et aram. Filii autem helem fratris eius: supha. et iemna. et selles et amal. Filii supha: sue arnapher. et sual. et beri. et zamra. bozor. et odor. et sama. et salusa. et iethran. et bera. Filii iethran. iephone. et phaspha. et ara. Filii autem olla: aree et aniel et resia. Omnes hii filii aser: principes cognationum electi atque fortissimi duces ducum. Numerus autem eorum etatis que apta esset ad bellum: viginti sex milia. Capitulum viii

Beniamin autem genuit bale primogenitum suum: asbaal secundum. et ochora tercium. naua quartum. et rapha quintum. Fueruntque filii bale: addar. et gera. et abiuth. abysue quoque et neman. et achoe. sed et gera. et sephuphan. et uram. Hii sunt filii ahoth principes cognationum habitantium in gabaa: qui translati sunt in manath. Noom autem et haya. et gera. ipse transtulit eos: et genuit oza. et haiud. Porro saarim genuit in regione moab: postquam dimisit usim et bara uxores suas. Genuit autem de edes uxore sua iobab. et sebeia. et mosa. et molchom. iechus quoque et sechia et marma. Hii sunt filii eius principes in familiis eius. Meusim vero genuit abitob. et helphahal. Porro filii helphahal: heber et misaam et samad. Hic edificauit ono. et lod. et filias eius. Baraa autem et sama: principes cognationum habitantium in hailon.

Hy fugauerūt habitatores
geth et haio. et sesach. et ie
rimoth. et zabadia. et ha
rod. et eder: michahel quo
q; et iespha . et ioaa. filii
baraia. et zabadia. et mo
sollam. et zechi. et heber. et
iesamari. et iezlia. et iobab.
Filij elphaal: iachim. et ze
chri. et zabdi. et helyoenai.
et selethai. et helyel. et ada
ia. et baraia. et samarath.
Filij semei: iessan. et heber.
et helyel. et abdon. et zechri.
et chanan. et ananya. et
alam. et anathothya. et
iesdaia. et phanuel. Et fi
lij sesac. samsari. et sooria.
et otholia. et iersia. et hely
a. et zechri filij ieroam .
Hy patriarche et cogna
tionū pncipes: qui habi
tauerūt in ihrlm. In ga
baon autē habitauerunt
abygabaon et nomē vxo
ris eius maacha: filius q;
eius pmogenitus abdon.
et sur et cys et baal. et na
dab. Gedor quoq; et haio.

et zacher: et macelloth. ge
nuit samaa. Habitauerūt
q; ex aduerso fratrū suorū
in ihrlm cū fratribz suis.
Ner autē genuit cys: et cys
genuit saul. Porro saul
genuit ionathan et mel
chisue. et abinadab. et is
baal. Filius autē ionathā
miphibaal: et miphiba
al genuit mycha. Filij
mycha: phiton et melech.
et thara. et ahaz. Et ahaz
genuit ioada: et ioada
genuit almoth et asmoth.
et zamri. Porro zamri
genuit moosa: et moosa
genuit baana. Cuius filius
fuit rephaia de quo ortus
est elesa. qui genuit esel.
Porro esel sex filij fuere hijs
nominibz. Ezricam. bochru.
ysmael. saria. abadia.
anam. Omēs hy filij esel.
Filij autē asel fratris eius:
vlam pmogenitus. et
hus secundus. et elypha
les tercius. Fueruntq; filij
vlam viri robustissimi. et

magno robore tendētes
arcū. et multos habentes
filios ac nepotes: usq; ad
centū quinquaginta milia.
Omēs hij filij beniamin.
Uniuersus Capitulum ix
ergo isrl' dinumme
ratus est: et sum
ma eorū scripta est in libro
regū isrl' et iuda. Transla
tiq; sūt in babilonē ꝓpter
delictū suū. Qui aūt habi
tauerūt primi in possessi
onibꝫ et in urbibus suis
isrl'. et sacerdotes leuite. et
nathinnei: cōmorati sūt
in ihrlm de filijs iuda. et
de filijs beniamin. De fili
is quoq; ephraim. et ma
nasse: othei filius ami
ud. filij amri. filij omrai.
filij boni. De filijs phares
filij iuda. et de syloni: asia
ꝑmogenitus et filij eius.
De filijs aūt zarai: eiuhel.
et frēs eoꝝ sexcēti nonaginta
Porro de filijs beniamin:
salo. filius mosollā. filij
oduia. filij asana. et ioba
nia. filius iheroam. et he
la. filius ozi. filij mochi
ri. et mosollā. filius sa
phatie. filij raguel. filij ie
banie. et fratres eorū per
familias suas. nōgenti
quīq̄ginta sex. Omēs hij
prīcipes cognationū sua
rū: per domos patrū suo
rū. De sacerdotibꝫ aūt: ie
iada ioiarib et iachyn.
Azarias quoq; filius hel
chie. filij mosollam. filij
sadoch. filij maraioth. filij
achytob. pōtifex domus
dei. Porro adayas filius
iheroam. filij phasor. filij
melchia. et masaia filius
adihel. filij ezra. filij mo
sollam. filij mosellamoth.
filij emer. Fratres quoq; eo
rū principes per familias
suas: mille septingēti sexa
ginta. fortissimi robore.
ad faciendū opus ministerij
in domo dūi. De leuitis aūt:
semeia. filius assub. et filij
ezricham. filij asebyn de fi
lijs merari. Bachachar q̄

carpẽtarius. et galal. et ma
thania filius mycha. filii
zechri. filii asaph: et obdi
as filius semeie. filii cala
al. filii ydithun. et bara
chia. filius asa. filii helcha
na qui habitauit in atriis
nephati. Ianitores aũt sel
lũ et acũ et telmon. et aa
man. et fratres eorũ. sellũ
princeps. Usq; ad illud tem
pus in porta regis ad oriẽ
tem obseruabãt per uices
suas de filiis leui. Sellũ ve
ro filius chore filii abya
saph. filii chore cũ fratrib;
suis. et domo prĩs sui. Hii
sũt chorite sup opera mini
sterii. custodes vestibulorũ
tabernaculi: et familie eo
rũ per vices castrorũ dñi
custodiẽtes introitũ. Phi
nees aũt filius eleazar erat
dux eorũ corã dño. Porro
zacharias filius mosolla
mia ianitor porte tab'na
culi testimonii. Omnes hii
electi in ostiarios per por
tas ducenti duodecĩ. et de
scripti in villis propriis: quos
cõstituerũt dauid et samu
hel videns in fide sua: tam
ipsos q̃m filios eorũ in os
tiis domus dñi. et in taber
naculo. vicibus suis. Per
q̃tuor ventos erãt ostiarii:
id est ad orientẽ. et ad occi
dentẽ. ad aquilonẽ. et ad
austrũ. Fratres aũt eorũ in
viculis morabant': et veie
bant in sabbatis suis. de
tẽpore usq; ad tẽpus. Hiis
q̃tuor leuitis creditus erat
omnis numerus ianitorũ:
et erant sup exedras et the
sauros domus dñi. Per gi
rũ quoq; tẽpli dñi mora
bant' in custodiis suis: ut
cũ tẽpus fuisset ipsi mane
aperirẽt fores. De horũ ge
nere erant et sup vasa mi
nisterii. Ad numerũ eñi et
inferebant' vasa et effere
bant'. De ipsis et qui cre
dita habebãt utensilia
sanctuarii: p'erant simi
le. et vino. et oleo. et thure
et aromatib;. Filii aũt sa

cerdotū ungēta ex aromati
bus cōficiebant: et matha
thias leuites pimogenitus
sellū chorite pfectus erat eo
rū que in sartagine frige
bant. Porro de filiis caath
fratribꝫ eorū sup panes e
rant ppositionis: ut semp
nouos per singula sabba
ta pparareut. Hii sūt prin
cipes cantorū per familias
leuitarū qui in exedris mo
rabant: ita ut die et nocte
iugiter suo ministerio deseru
irent. Capita leuitarū per
familias suas pricipes mā
serūt in ihrlm. In gabaon
aūt cōmorati sūt. Pater
gabaon iahihel: et nomē
vxoris eius maacha. Filius
pimogenitus eius abdon
et sur. et cys. et baal. et ner
et nadab: gedor quoqꝫ et ha
io. et zacharias. et macel
loth. Porro macelloth ge
nuit semaha. Isti habitaue
rūt eregione fratrū suorū
in ihrlm cū fratribꝫ suis.
Ner aūt genuit cys: et cys

genuit saul. et saul genu
it ionathan. et melchisue.
et abynadab. et isbaal. Fi
lius aūt ionadad. mirriba
al: et mirrabaal genuit
mycha. Porro filii mycha:
phiton. et malech. et tha
ra. Ahaz autē genuit ia
ra: et iara genuit alamath.
et azmoth. Et zamri ge
nuit moosā: moosa vero
genuit baana. Cuius filius
rapha genuit helesa:
de quo ortus est esel. Porro
esel sex filios habuit hiis
nominibus. Ezricham bo
chru. ysmael. saria. obdy
a. anan. Hii filii esel. Capi
Philisthim aūt r
pugnabāt cōtrā
isrl: fugeruntqꝫ vi
ri isrl palestinos. et ceci
derūt vulnerati in mōte gel
boe. Cūqꝫ appropinquassent
philistei psequētes saul et
filios eius: pcusserūt iona
than. et abynadab et mel
chisue filios saul. Et aggra
uatū est prelium cōtra saul.

Inuenerūtq eū sagittarij:
et vulnerauerūt iaculis. Et
dixit saul ad armigerū su-
um. Euagina gladiū tuū
et interfice me: ne forte veniāt
incircūcisi isti et illudāt m.
Noluit aūt armiger eius
hoc facere ex timore pterri-
tus. Arripuit igit saul en-
sem: et irruit in eū. Quod
cū vidisset armiger eius vi-
delicet esse mortuū saul: ir-
ruit etiā ipse in gladiū su-
um et mortuus est. Interi-
it ergo saul et tres filij eius:
et omnis domus illius pa-
riter cōcidit. Quod cū vi-
dissent viri isrl' qui habi-
tabāt in cāpestribus fugerūt:
et saul ac filijs eius mortu-
is dereliquerūt vrbes suas:
et huc illucq dispsi sunt.
Veneruntq philistijm: et
habitauerūt in eis. Die
igitur altero detrahentes
philistijm spolia cesorū:
inuenerūt saul et filios eius
iacētes in mōte gelboe. Cū
q spoliassent eū et āputas-
sent caput armisq nudas-
sent: miserūt in terrā suā
ut circūferret: et ostenderet
ydolorū tēplis et pplis. Ar-
ma aūt eius cōsecrauerūt
in phano dei sui: et capt
affixerūt in tēplo dagon.
Hoc cū audissent viri iabes
galaad omnia scilicet que
philistij fecerūt sup saul:
cōsurrexerūt singuli viro-
rū fortiū. et tulerūt cada-
uera saul et filiorū suorū.
Attuleruntq ea in iabes et
sepelierūt ossa eorū subter
quercū que erat in iabes:
et ieiunauerūt septē diebus.
Mortuus est ergo saul pp-
ter iniquitates suas: eo qd
puaricasset mandatū dñi
quod preceperat et nō custo-
dierit illud: sz insup etiā phi-
tonissā cōsuluerit nec sperauerit
in dño. Propter quod et in-
terfecit eū: et transtulit reg-
nū eius ad dauid filiū y-
sai. Capitulum xi.
Congregatus est
igitur omnis isrl'

ad dauid in hebron dicẽs.
Os tuũ sumus et caro tu
a. Heri quoqȝ et nudius
tercius cũ adhuc regna
ret saul: tu eras qui edu
cebas et introducebas isrl'.
Tibi enĩ dixit dñs deus tu
us. Tu pasces ꝑplm̃ me
um isrl': et tu eris prĩceps
sup eũ. Venerũt ergo oẽs
maiores natu isrl' ad regẽ
in hebron: et iniit dauid
cũ eis fedus corã dño. Vnx
eruntqȝ eũ regẽ sup isrl': iux
ta sermonẽ dñi quẽ locu
tus est in manu samuhel.
Abijt quoqȝ dauid et om
nis isrl' in ihrlm. hec est
iebus: vbi erãt iebusei ha
bitatores terre. Dixeruntqȝ
qui habitabãt iebus ad
dauid. Nõ ingredieris huc.
Porro dauid cepit arcem
syon: que est ciuitas da
uid. Dixitqȝ. Omnis qui
ꝑcusserit iebuseũ in ꝑmis:
erit prĩceps et dux. Ascen
dit igitur ꝑmus ioab fi
lius saruie: et factus est
prĩceps. Habitauit autẽ
dauid in arce: et idcirco ap
pellata est ciuitas dauid.
Edificauitqȝ vrbẽ in circu
itu a mello usqȝ ad gyru.
Ioab aũt reliqua vrbis
extruxit. Proficiebatqȝ da
uid vadens et crescens: et
dñs exercituũ erat cũ eo.
Hy prĩcipes virorũ forci
um dauid. qui adiuuerũt
eũ ut rex fieret sup omnẽ
isrl': iuxta verbũ dñi qđ
locutus est ad isrl'. Et iste
numerus robustorũ dauid
Iesbaam filius achamo
ni: prĩceps ĩter triginta.
Iste leuauit hastã suam
sup trecentos vulneratos
vna vice. Et post eũ elea
zar filius patrui eius. a
choytes: qui erat inť tres
potentes. Iste fuit cũ da
uid in aphes domim: qñ
ad philistijm cõgregati sũt
ad locũ illũ in prelium. Et
erat ager regionis illius
plenus ordeo: fugeratqȝ
ꝑplus a facie philistinorũ.

Hic stetit in medio agri:
et defendit eũ. Cũq; percus-
sisset philisteos: dedit dñs
salutẽ magnã populo su-
o. Descenderũt aũt tres de
triginta principibꝫ ad pe-
trã in qua erat dauid ad
speluncã odollam: quãdo
philisthijm fuerãt castra
metati in valle raphaim.
Porro dauid erat in p̄sidi-
o: et statio philistinorũ
in bethleem. Desiderauit
igit' dauid et dixit. O si
quis daret michi aquã de
cysterna bethleem: que ẽ
in porta. Tres ergo isti p
media castra philistinorũ
perrexerũt. et hauserũt aquã
de cysterna bethleem que
erat in porta: et attulerũt
ad dauid ut biberet. Qui
noluit: sed magis libauit
illã dño dicens. Absit vt
in cõspectu dei mei hoc fa-
ciã: et sanguinẽ virorũ
istorũ bibã: quia in pericu-
lo aĩarũ suarũ attule-
rũt michi aquã. Et ob hanc
causã noluit bibẽ. Hec fe-
cerũt tres robustissimi. Ab-
ysai quoq; frater ioab. ip-
se erat princeps triũ: et ipse
leuauit hastã suã cõtra
trecentos vulneratos: et
ipse erat inter tres nominatis-
simus: inter tres secundus.
inclitus et princeps eorũ. Ve-
rũptamen usq; ad tres pri-
mos nõ peruenerat. Bana-
yas filius ioiade viri ro-
bustissimi qui multa ope-
ra perpetrarat de capsehel.
ipse percussit duos arihel
moab: et ipse descendit et
interfecit leonẽ in media
cysterna in tẽpore niuis:
et ipse percussit virũ egipti-
ũ cuius statura erat quin-
q; cubitorũ: et habebat lã-
ceã ut liciatoriũ texentiũ.
Descendit ergo ad eũ cum
virga: et rapuit hastam
quã tenebat manu: et in-
terfecit eũ hasta sua. Hec
fecit banaya filius ioiade
qui erat inter tres robustos
nominatissim⁹: inter triginta

primus. Verūptamen ad
tres usq3 nō pervenerat. Po
suit autē eū david ad au
riculā suā. Porro fortissi
mi viri in exercitu asahel
frater ioab et helcanā fili
us patrui eius de bethleem.
semmoth arorytes. helles
phalonites. yras filius ac
ces thecuites. abyezer ana
thotites. sobochai asothi
tes. ylai achoytes. marai
nethophatites. heleb filius
baana netophatites. etha
i filius rebay de gabaath
filiorū beniamin. banai
a pharatonites. viri de tor
rente gasabial arabathy
tes. azmoth bauranithes.
elyaba salabonithes. filij
azom iezonites. ionathā
filius sega ararites. Achy
am filius achar ararites.
eliphal filius vr. apher
methuratites. ahya pl el
lonites. asrai carmelites
noorai filius azbi. iohel
frater nathan. mabar fi
lius aggarai. selleth am
monites. noorai berothy
tes. armiger ioab filius
sarvie. yras iethreus. ga
reb iethreus. urias hethe
us. zadab filius ooly. ad
yna filius segar. rubeni
tes princeps rubenitarū et
cū eo triginta. Hanan
filius maacha. et iosa
phat mathanites. ozias
astarothites. sema et ia
hihel filij hotam arohe
rithes. ledihel filius sam
ri. et ioha frater eius tho
saithes. elihel maanites.
et ieribai. et iosaia filij
helnaem. et iethma mo
abythes: helyhel. et obed.
et iasihel de masobya.

Capl' xij.

Hii quoq3 venerunt ad da
vid in siceleg cū
adhuc fugeret saul filiū
cys: qui erant fortissimi
et egregij pugnatores te
nentes arcū et utraq3 ma
nu fundis saxa iacientes
et dirigentes sagittas. De
fratribȝ saul ex beniamin.

princeps ahyezer et ioas
filius amaa gabathithes.
et iaziel et phalleth filij
azmoth. et barachia. et
ihehu anathothithes: sa-
maias quoque gabaonites
fortissimus inter triginta
et super triginta. Ihieremi-
as et iezihel. et iohanan.
et zebad gaderothithes. e-
luzai. et ierimuth. et baa-
lia. et samaria. et sapha-
tia araphites. helchana.
et iesia. et azrahel. et ioe-
zer. et iesbaam decharem.
ioelam quoque et zabady-
a. filij ieroam de gedor.
Sed et de gaddi transfuge-
runt ad dauid cum lateret in
deserto uiri robustissimi
et pugnatores optimi:
tenentes clipeum et hastam.
facies eorum quasi facies
leonis: et ueloces quasi
capree in montibus. Ezer
princeps: obdyas secundus
heliab tercius. masmana
quartus. ieremias quintus.
hethi sextus. heliel septi-
mus. iohanan octauus.
helbad nonus. ihieremias
decimus: bachanna unde-
cimus. Hij de filijs gad prin-
cipes exercitus. Nouissimus
centum milibus preerat: et
maximus mille. Isti sunt qui
transierunt iordanem mense
primo quando inundare consue-
uit super ripas suas: et om-
nes fugauerunt qui mora-
bantur in uallibus ad orien-
talem plagam et ad occidenta-
lem. Venerunt autem et de ben-
iamin. et de iuda: ad presi-
dium in quo morabatur da-
uid. Egressusque est dauid
obuiam eis: et ait. Si paci-
fice uenistis ad me ut aux-
ilemini michi: cor meum iun-
gatur uobis. Si autem in-
sidiamini michi pro aduer-
sarijs meis cum ego iniqui-
tatem in manibus non habe-
am: uideat deus patrum
nostrorum et iudicet. Spiritus
uero induit amasai principem
inter triginta: et ait. Tui
sumus o dauid: et tecum fili

ysai. Pax pax tibi: et pax
adiutoribus tuis. Te eũ ad
iuvat deus tuus. Suscepit
ergo eos david: et cõstitu
it eos pr̃icipes turme. Por
ro de manasse transfugerũt
ad david: quãdo veniebat
cũ philistijm ut adversũ
saul pugnaret. Et nõ di
micavit cũ eis: quia inito
cõsilio remiserũt eũ prin
cipes philistinorũ dicẽtes.
Periculo capitis nr̃i rever
tetur ad dñm suũ saul.
Quãdo igitur reversus est
in siceleg: transfugerũt ad
eũ de manasse ednas et
iozabaad et ieddihel et
michael. ednas et iozaba
ad et helui. et salathi prĩ
cipes militũ in manasse.
Hij p̃buerũt auxiliũ da
vid: adversũ latrũculos.
Om̃es enĩ erant viri for
tissimi: et facti sũt princi
pes in exercitu. Sed et per
singulos dies veniebãt
ad david ad auxiliandũ
ei: usq; dũ fieret grãdis
numerus q̃si exercitus de
i. Iste quoq; est numerus
principũ qui venerũt ad
david cũ esset in hebron:
ut transferrent regnũ saul
ad eũ iuxta verbũ dñi.
Filij iuda portãtes clipeũ
et hastã: sex milia octin
genti. expediti ad prelium.
De filijs symeon virorũ
fortissimorũ ad pugnã
dũ: septẽ milia centũ. De
filijs levi: q̃tuor milia sex
centi. Ioiada quoq; prin
ceps de stirpe aaron: et cũ
eo tria milia septingenti.
Sadoch etiã puer egregie
indolis et domus pr̃is eius.
pr̃icipes viginti et duo.
De filijs autẽ beniamin
fratribus saul: tria milia.
Magna enĩ pars eorum
adhuc sequebat̃ domũ
saul. Porro de filijs ephra
im: viginti milia octin
genti fortissimi robore.
viri nominati in cognati
onibus suis. Et ex dimidia
parte tribus manasse: dece

et octo milia singuli per
nomīa sua uenerūt. ut cō
stituerēt regē dauid. De fi
liis quoqꝫ ysachar: uiri e
ruditi qui nouerant singu
la tēpora ad p̄cipiendū
quid facē deberet isrl̄ prī
cipes ducenti. Omīs aūt
reliqua tribus eorū cōsili
um sequebat̄. Porro de
zabulon qui egrediebāt̄
ad preliū et stabant in a
cie instructi armis bellicis:
quīquaginta milia uene
rūt in auxiliū. nō in cor
de duplici. Et de neptalim
principes mille: et cū eis ī
structi clipeo et hasta. tri
ginta et octo milia. De dan
etiā p̄parati ad preliū: ui
ginti et octo milia sexcento
rū. Et de aser egredientes ad
pugnā et in acie puocan
tes: quadraginta milia.
Transiordanen aūt de fili
is ruben et de gad. et dimi
dia parte tribꝫ manasse
instructi armis bellicis: cen
tū uiginti milia. Omēs
isti uiri bellatores et expe
diti ad pugnā. corde pfec
to uenerūt in hebron: ut
cōstituerēt regē dauid sup
uniuersū isrl̄. Sed et om
nes reliqui isrl̄ uno corde
erant: ut rex fieret dauid
sup uniuersū isrl̄. Fuerūt
qꝫ ibi apud dauid tribus
diebꝫ comedētes et bibētes.
Parauerāt enī eis frēs
eorū. Sed et qui iuxta e
os erant usqꝫ ad ysachar
et zabulon. et neptalim:
afferebāt panes in asinis
et camelis. et mulis. et
bubus. ad uescendū. fari
nā. palathas. uuā pas
sam. uinū. oleū. boues. a
rietes. ad omnē copiam.
Gaudiū quippe erat in
Israel Capl̄. xiii.
Iniit aūt cōsiliū
dauid cū tribunis
et cēturionibꝫ et uniuersis
principibꝫ: et ait ad oēm
cetū isrl̄. Si placet uob
et a dn̄o deo nr̄o egredit̄
sermo quē loquor: mitta

mus ad fratres nr̄os reli
quos in vniuersas regio
nes isrl'. et ad sacerdotes
et leuitas qui habitāt in
suburbanis vrbiū: ut
cōgregent' ad nos et re
ducamus archā dei ad
nos. Nō enī requisiuim'
eā in diebus saul. Et res
pondit vniuersa multi
tudo ut ita fieret. Placue
rat enī sermo omī ppl'o.
Cōgregauit ergo dauid
cunctū isrl' a sior egipti
vsqz dū ingrediaris emath:
ut adduceret archā dei de
cariathiarim. Et ascēdit
dauid et omēs viri isrl' ad
collem cariathiarim que
est in iuda: ut auferret
inde archā dnī dei sedentis
sup cherubin vbi inuocatū
est nomē eius. Imposue
runtqz archā dnī sup plau
strū nouū. de domo ami
nadab. Oza aūt et frēs
eius minabāt plaustrū.
Porro dauid et vniuers'
isrl' ludebāt corā deo omī
virtute: in cāticis et in ci
tharis et psalterijs et tin
panis. et cymbalis. et tu
bis. Cū aūt puenissēt ad
areā chydon: tetendit o
za manū suā ut susten
taret archā. Bos q̄ppe lasci
uiens paululū inclina
uerat eā. Iratus est itaqz
dn̄s cōtra ozā: et pcussit
eū. eo qd' tetigisset archā:
et mortuus est ibi corā
dn̄o. Cōtristatusqz da
uid eo qd' diuisisset dn̄s
ozām: vocauit locū illū
diuisio oza. vsqz in p̄sen
tem diē. Et timuit deum
tūc tēporis dicens. Quo
modo possū ad me intro
ducē archā dnī. Et ob eā
causā nō eā adduxit ad
se hoc ē i ciuitatē dauid:
sed auixit i domū obededō
gethei. Māsit ergo archa
dei i domo obededō gethei trib'
mēsibz: et bn̄dix' dn̄s domū
eius et oībz q̄ habebat.

Ca' xiiij.

Misit qz hyrā
rex tyri nūcios ad

dauid et ligna cedrina. et artifices parietum lignorumque: ut edificarent ei domum. Cognovitque dauid eo quod confirmasset eum dominus in regem super israel: et sublevatum est regnum eius super populum eius israel. Accepit quoque dauid alias uxores in iherusalem: genuitque filios ac filias. Et hec nomina eorum qui nati sunt ei in iherusalem. Sammua. et sobab. nathan. et salomon. iebaar et helisua. et eliphaleth: noga quoque et napheg. et iaphye. et elysama. et baliada. et elyphelech. Audientes autem philistijm eo quod unctus esset dauid in regem super universum israel: ascenderunt omnes ut quererent eum. Quod cum audisset dauid: egressus est obviam eis. Porro philistijm diffusi sunt in valle raphaym. Consuluitque dauid dominum dicens. Ascendam ad philisteos: et si trades eos in manu mea? Dixit ei dominus. Ascende: et tradam eos in manu tua. Cumque illi ascendissent in baalpharasim: percussit eos ibi dauid et dixit. Divisit deus inimicos meos per manum meam: sicut dividuntur aque. Et idcirco vocatum est nomen loci illius baalpharasim. Dereliquerunt ibi deos suos: quos dauid iussit exuri. Alia etiam vice philistijm irruerunt: et diffusi sunt in valle. Consuluitque rursum dauid deum. Et dixit ei deus. Non ascendes post eos. Recede ab eis: et venies contra illos ex adverso pirorum. Cumque audieris sonum gradientis in cacumine pirorum: tunc egredieris ad bellum. Egressus est enim deus ante te: ut percutiat castra philistijm. Fecit ergo dauid sicut preceperat ei deus: et percussit castra philistinorum de gabaon usque gazera. Di-

diuulgatumque est nomen da
uid in uniuersis regioni
bus: et dominus dedit pauorem
eius super omnes gentes. xv.
Fecit quoque sibi
domos in ciuita
te dauid: et edifi
cauit locum arche dei. teten
ditque ei tabernaculum. Tunc
dixit dauid. Illicitum est
ut a quoquam portetur ar
cha dei: nisi a leuitis quos
elegit dominus ad portandum
eam. et ad ministrandum sibi
usque in eternum. Congrega
uitque uniuersum israel in ihe
rusalem. ut afferretur archa
dei in locum suum quem prepara
uerat ei: necnon et filios
aaron et leuitas. De fili
is caath uriel princeps fu
it: et fratres eius ducenti
uiginti. De filiis merari
asaia princeps: et fratres eius
ducenti triginta. De fili
is gerson iohel princeps:
et fratres eius centum uiginti.
De filiis elysaphan semei
as princeps: et fratres eius du

centi. De filiis hebron he
lyel princeps: et fratres eius
octoginta. De filiis oziel
aminadab princeps: et fra
tres eius centum duodecim.
Vocauitque dauid sadoch
et abyathar sacerdotes. et
leuitas urihel. asaia. io
hel. semeiam. helyel. et a
minadab: et dixit ad eos.
Vos qui estis principes fa
miliarum leuiticarum sancti
ficamini cum fratribus uestris:
et afferte archam domini dei is
rael. ad locum qui ei prepara
tus est: ne ut a principio
quia non eratis presentes per
cussit nos dominus. sic et nunc
fiat. illicitum quid nobis [illegible]
agentibus. Sanctificati sunt
ergo sacerdotes et leuite:
ut portaretur archa domini dei
israel. Et tulerunt filii leui
archam dei: sicut preceperat
moyses iuxta uerbum domini
humeris suis in uectibus.
Dixitque dauid principibus
leuitarum. ut constituerent
de fratribus suis cantores

in organis musicorū. nablis videlicet et lyris. et cymbalis: ut resonaret in excelsū sonitus leticie. Constitueruntq; levitas: eman filiū iohel. et de fratribus eius asaph filiū barachie. De filiis vero merari fratribz eorū: ethan filiū casaie. et cū eis fr̄es eorū. In secūdo ordine zachariam. et ben. et iaziel. et semiramoth. et iahihel. et hany. et heliab et banaiam. et maasiam. et mathathyā. et helyphalu. et macheniam. et obededom. et iehyhel. ianitores. Porro cantores eman. asaph et ethā. in cymbalis eneis cōcrepantes. Zacharias aūt et oziel. et semiramoth. et iahyel. et hany. et helyab. et maasias. et banayas. in nablis archana cātabant. Porro mathathias. et helyphalu. et macheneas. et obededom. et iehyhel. et ozazin. in cytharis pro octava canebant et synikyon. Conenias aūt princeps levitarz pphetie p̄erat ad p̄cinendā melodiā. Erat quippe valde sapiēs. Et barachias et helchana ianitores arche. Porro sebenias. et iosaphat. et nathanael. et amasai. et zacharias. et banayas. et elyezer. sacerdotes clangebāt tubis coram archa dei: et obededō et achymaas erāt ianitores arche. Igitur david et omnes maiores natu isrl'. et tribuni. ierūt ad deportandā archā federis dn̄i de domo obededom cū leticia. Cūq; adiuvisset deus levitas qui portabāt archā federis dn̄i: imolabātur septē tauri. et septem arietes. Porro david erat indutus stolla bissina: et universi levite qui portabant archā cātores q; et conenias princeps pphetie inter cātores. David

aūt indutus erat etiam
ephod lineo: vniuersusq;
isrl' deducebat archā federis
dñi in iubilo. et sonitu bu
cine et tubis et cymbalis.
et nablis. et cytharis. con
crepātes. Cūq; peruenisset
archa federis dñi usq; ad
ciuitatē dauid: michol fi
lia saul. pspiciēs per fenes
tram. vidit regem dauid
saltantē atq; ludentē. et
despexit eū in corde suo. Ca
ATtulerūt igi xvi.
tur archā dei. et
cōstituerūt eā in
medio tabernaculi quod
tetenderat ei dauid: et ob
tulerūt holocausta et pa
cifica corā dño. Cūq; com
plesset dauid offerens ho
locausta et pacifica. be
nedixit populū in nomi
ne dñi: et diuisit vniuer
sis per singulos a viro
vsq; ad mulierē tortā pa
nis. et partē asse carnis
bubule: et frixā oleo simi
lā. Cōstituitq; corā archa
dñi de leuitis qui ministra
rent et recordarent' operū
eius. et glorificarēt atq;
laudarent dñm deū isrl':
asaph principē. et secūdū
eius zachariā. Porro iahi
hel. et semiramoth. et ie
hihel et mathathyam. et
heliab. et banayam. et
obededom. et iehiel. super
organa psalterij et liras.
Asaph aūt ut cymbalis
psonaret: banayam vero
et azihel sacerdotes canē
tuba iugiter corā archa
federis dñi. In illo die fecit
dauid principē ad cōfiten
dū dño asaph et frēs ei9.
Cōfitemini dño inuocate no
men eius: notas facite i
populis adinuentiones ei9.
Cantate ei et psallite: et
narrate omīa mirabilia
eius: laudate nomē scm̄
eius. Letetur cor q̄rentiū
dñm: q̄rite dñm et virtu
tem eius: q̄rite faciē eius
semp. Recordamini mirabi
liū eius que fecit: signo

illius et iudicioꝝ oris ei⁹.
Semen isrl' serui eius: fili
i iacob electi illius. Ipse
dñs deus nr̄: in uniuersa
terra iudicia eius. Recor
damini in sempiternū pac
ti eius. sermonis quē pre
cepit in mille generatio
nes: quē pepigit cū abra
ham: et iuramenti illi⁹
cū ysaac. Et cōstituit il
lud iacob in pceptū. et isrl'
in pactū sempiternū: di
cens. tibi dabo terrā chana
an. funiculū hereditatis
vre. Cū essent pauci nu
mero: parui et coloni ei⁹.
Et transierūt de gente in
gentē: et de regno ad ꝑplm
alterū. Nō dimisit quē
qm calūpniari eos: sed i
increpauit pro eis reges.
Nolite tangē xp̄os meos:
et in ꝓphetis meis nolite
malignari. Cantate dño
omīs terra: annūciate ex
die in diē salutare eius.
Narrate in gentibꝫ glori
am eius in cūctis popul'

mirabilia eius: qr̄ mag
nus dñs et laudabilis ni
mis: et horribilis sup om
nes deos. Omēs enī dii po
puloꝝ ydola: dñs aūt ce
los fecit. Cōfessio et mag
nificentia corā illo: forti
tudo et gaudiū in loco
eius. Afferte dño familie
populoꝝ: [illegible] affer
te dño gloriā et [illegible] im
periū: date dño gloriā no
mī eius. Leuate sacrificiū.
et uenite in cōspectu eius:
et adorate dñm in decore
sancto. Cōmoueat a fa
cie illius omīs terra: ipē
enī fundauit orbē īmobi
lem. Letent celi et exultet
terra: et dicant in natio
nibꝫ dñs regnauit. To
net mare et plenitudo ei⁹:
exultent agri et oīa q̄
in eis sūt. Tūc laudabūt
ligna saltus corā dño:
quia uenit iudicare ter
rā. Cōfitemini dño qm̄ bo
nus. qm̄ in eternū mise
ricordia eius: et dicite.

Salua nos deus saluator noster. et cōgrega nos. et erue de gentibꝫ: ut confiteamur nomini tuo. et exultemus in carminibus tuis. Benedictus dominus deus israel ab eterno usqꝫ in eternū: et dicat omnis ppłus amen. et ymnū [illegible] deo. Dereliquit itaqꝫ [illegible] ibi corā archa federis dñi. asaph et frēs eius: ut ministrarent in cōspectu arche iugiť. per singulos dies et vices suas. Porro obededom et frēs eius sexaginta octo. et obededom filiū ydithū et oza cōstituit ianitores. Sadoch aūt sacerdotē et frēs illius sacerdotes. corā tabernaculo dñi in excelso quod erat in gabaon: ut offerrent holocausta dño sup altare holocaustomatis. iugiť mane et vespere iuxta omnia que scripta sūt i lege dñi quā p̄cepit israeli. Et post eum emman. et idithun. et reliquos electos unumquēqꝫ vocabulo suo ad cōfitendū dño: qm̄ in eternū misericordia eius. Heman quoqꝫ et idithun canentes tuba et quatientes cymbala. et omnia musicorum organa ad canendū deo. Filios aūt idithun fecit esse portarios. Reversus q̄ est omnis ppłus in domū suā: et dauid. ut benediceret etiā domui sue.

Cum Capłm xvii

autem habitaret dauid in domo sua: dixit ad nathan p̄phetā. Ecce ego habito in domo cedrina: archa aūt federis dñi sub pellibus est. Et ait nathan ad dauid. Omnia que in corde tuo sūt fac. Deus enī tecū est. Igiť nocte illa factus est sermo dñi ad nathan dicens. Vade et loq̄re dauid seruo meo. Hec dicit dñs. Nō edificabis tu michi do

domum ad habitandum. Neque
enim mansi in domo ex eo tem-
pore quo eduxi israel usque ad
hanc diem: sed fui semper mu-
tans loca tabernaculi. et in
tentorio manens cum omni
israel. Numquid locutus sum
saltem uni iudicum israel. qui-
bus preceperam ut pascerent
populum meum. et dixi: quare
non edificastis michi domum
cedrinam? Nunc itaque sic lo-
queris ad servum meum da-
vid. Hec dicit dominus exerci-
tuum. Ego tuli te cum in pas-
cuis sequereris gregem ut esses
dux populi mei israel: et fui
tecum quocumque perrexisti. et in-
terfeci omnes inimicos tuos
coram te. Fecique tibi nomen quasi
unius magnorum qui cele-
brantur in terra: et dedi lo-
cum populo meo israel. Plan-
tabitur et habitabit in
eo. et ultra non commovebi-
tur: nec filii iniquitatis
atterent eos sicut a princi-
pio. ex diebus quibus dedi
iudices populo meo israel:

et humiliavi universos ini-
micos tuos. Annuntio tibi
ergo: quod edificaturus sit
domum tibi dominus. Cumque imple-
veris dies tuos ut vadas
ad patres tuos: suscitabo se-
men tuum post te. quod erit
de filiis tuis: et stabiliam
regnum eius. Ipse edifica-
bit michi domum: et fir-
mabo solium eius usque in
eternum. Ego ero ei in pa-
trem: et ipse erit michi in
filium. Et misericordiam meam
non auferam ab eo. sicut
abstuli ab eo qui ante
te fuit: et statuam eum in
domo mea et regno meo
usque in sempiternum: et
thronus eius erit firmis-
simus in perpetuum. Iuxta
omnia verba hec. et iuxta
universam visionem istam:
sic locutus est nathan
ad david. Cumque venisset
rex david et sedisset coram
domino: dixit. Quis ego sum
domine deus. et que domus
mea: ut prestares michi

talia. Sed et hoc parū
visū est in cōspectu tuo:
ideoqꝫ locutus es super do
mū serui tui etiā in futu
rū: et fecisti me spectabilē
sup omēs homīes. Dn̄e
deus meus. quid vltra ad
dere potest dauid. cū ita
glorificaueris seruū tuū.
et cognoueris eū. Dn̄e
ꝓpter famulū tuū iuxta
cor tuū fecisti omnē mā
nificentiā hanc: et nota
esse voluisti vniuersa
magnalia. Dn̄e nō est
similis tui: et nō est ali9
deus absqꝫ te. ex omnibus
quos audiuimus auribꝫ
nr̄is. Quis enī est alius
ut ꝑplus tuus isrl̄ gens
vna in terra: ad quam
ꝑrexit deus ut liberaret
et faceret ꝑplm sibi. et
magnitudine sua atqꝫ
terroribꝫ eiceret natiōes
a facie eius quē de egipto
liberarat. Et posuisti
ꝑplm tuū isrl̄ tibi in po
pulū vsqꝫ in eternū: et
tu dn̄e factus es deus ei9.
Nūc igit dn̄e sermo quē
locutus es famulo tuo
et sup domū eius cōfir
metur in ꝑpetuū: et fac
sicut locutus es. Pmāe
atqꝫ et magnificet no
men tuū vsqꝫ in sēpiter
nū: et dicat dn̄s exerci
tuū deus isrl̄: et domus
dauid serui eius ꝑmanēs
corā eo. Tu enī dn̄e deus
meus reuelasti auriculā
serui tui ut edificares ei
domū: et idcirco inuenit
seruus tuus fiduciā ut
oret corā te. Nūc ergo do
mine tu es deus et locut9
es ad seruū tuū tanta
beneficia: et cepisti bene
dicere domui serui tui ut
sit semp corā te. Te enī
dn̄e benedicente: benedic
ta erit in ꝑpetuū. Capłm
xviii

Factū est aūt post hec ut per
cuteret dauid phi
listijm et humiliaret eos.
et tolleret geth. et filias

eius de manu philistiim:
percussitq; moab. et fe-
cti moabite servi da-
uid offerentes ei
munera. Eo tēpore per-
cussit dauid etiā adade-
zer regē soba regionis e-
math: q̄ndo perrexit ut di-
lataret imperiū suū. usq;
ad flumen eufraten. Ce-
pit ergo dauid mille q̄-
drigas eius et septē mi-
lia equites. ac viginti mi-
lia virorū peditū: subner-
vavitq; oēs equos curru-
um: exceptis centū qua-
drigis quas reseruauit si-
bi. Superuenit autē et sy-
rus damascenus: ut auxi-
liū preberet adadezer regi
soba. Sed et huius percus-
sit dauid viginti duo mi-
lia virorū: et posuit mi-
lites in damasco ut syria
quoq; seruiret sibi et of-
ferret munera. Adiuuit-
q; eū dn̄s: in cunctis ad q̄
perrexerat. Tulit quoq; da-
uid pharetras aureas

quas habuerāt serui ada-
dezer et attulit eas in ihe-
rusalē. necnō de thebath
et chun urbibus adadezer
eris plurimū: de quo fe-
cit salomon mare eneū
et columpnas et vasa ene-
a. Quod cū audisset thou
rex emath. percussisse vide-
licet dauid omnē exercitū
adadezer regis soba: mi-
sit adurā filiū suū ad re-
gē dauid ut postularet
ab eo pacē. et congratula-
retur eo q̄d expugnasset
et percussisset adadezer. Ad-
uersarius quippe thou e-
rat adadezer. Sed et omni-
a vasa aurea et argētea
et enea cōsecrauit rex da-
uid dn̄o. cū argento et
auro quod tulerat rex ex
uniuersis gentibus: tam
de ydumea et moab. et fi-
liis ām̄on. q̄m de philis-
tiim et amalech. Abysai
vero filius saruie percussit
edom in valle salinarū
decē et octo milia. Et consti-

tuit in edom p̄sidiū: ut
seruiret ydumea dauid.
Saluauitq; dn̄s dauid:
in cunctis ad que perrexerat.
Regnauit ergo dauid su
per uniuersū isrl': et faci
ebat iudiciū atq; iustici
am cuncto p̄plo suo. Por
ro ioab filius saruie erat
sup exercitū: et iosaphat
filius haylud acōmenta
riis. Sadoch aūt filius
achitob. et abimelech fi
lius abiathar sacerdotes:
et susa scriba. Banaias
vero filius ioiade super
legiones cerethi et phele
thi. Porro filij dauid p̄
mi ad manū regis. Cap̄ xix.

Accidit aūt
ut moreret' na
as rex filiorū a
mon: et regnaret filius
eius pro eo. Dixitq; dauid.
Faciā misericordiam cū ha
non filio naas. Prestitit
eni pater eius michi gra
ciā. Misitq; dauid nunci
os ad cōsolandū eum:
post mortē p̄ris sui. Q̄
cū peruenissent in terrā
filiorū amon ut cō
solarent' hanon:
dixerunt principes filiorū
amon ad hanon. Tu for
sitan putas qd' dauid ho
noris causa in patrē tuū
miserit qui cōsolarent'
te: nec animaduertis qd'
ut explorent et inuestigent
et scrutent' terrā tuā. ve
nerunt ad te serui eius.
Igitur hanon pueros
dauid decaluauit et ra
sit: et p̄cidit tunicas eo
rū a natibus usq; ad pe
des: et dimisit eos. Qui
cū abissent et hoc man
dassent dauid: misit in
occursū eorū. Grandē
eni cōtumeliā sustinue
rant. Et p̄cepit ut ma
nerent i iericho donec cres
ceret barba eorū: et tūc
reuerterent'. Videntes aūt
filij amon qd' iniuriā fe
cissent dauid tam hanō
q̄ reliquus p̄plus: misse

rũt mille talenta argen
ti ut cõducerent sibi de
mesopotamia. et syria
macha et de soba currus
et equites. Conduxeruntq;
triginta duo milia cur
ruũ: et regẽ macha cum
populo eius. Qui cũ ve
nissent: castra metati sũt
e regione medaba. Filij quoq;
ãmon cõgregati de urbi
bus suis: venerũt ad bel
lũ. Quod cũ audisset
dauid: misit ioab et om
nẽ exercitũ virorũ fortiũ.
Egressiq; filij ãmon: di
rexerũt aciẽ iuxta portã
ciuitatis. Reges autẽ qui
ad auxiliũ venerãt: se
parati in agro steterũt.
Igitur ioab itelligens bel
lũ ex aduerso. et post ter
gũ cõtra se fieri: elegit
viros fortissimos de uni
uerso isrl'. et perexit contra
syrũ. Reliquã autẽ partẽ
populi dedit sub manu
abysai fratris sui: et per
rexerũt contra filios am

mon. Dixitq;. Si vicerit
me syrus: auxilio eris
michi. Si autẽ superaue
rint te filij ãmon: ero ti
bi in presidiũ. Cõfortare:
et agamus viriliter pro
populo nr̃o. et pro urbi
bus dei nr̃i. Dñs autẽ qđ
in cõspectu suo bonũ est
faciat. Perexit ergo ioab
et populus qui cũ eo erat
contra syrũ ad preliũ:
et fugauit eos. Porro fi
lij ãmon videntes qđ fu
gisset syrus: ipi quoq;
fugerũt abysai fratrẽ eius
et ingressi sũt ciuitatẽ.
Reuersusq; ẽ etiã ioab in
ihrlm. Videns autẽ syrus
qđ cecidisset corã isrl': mi
sit nũcios et adduxit sy
rũ qui erat trans fluuiũ.
Sophach autẽ princeps mi
litie adarezer erat dux e
orũ. Quod cũ nũciatũ
esset dauid cõgregauit
uniuersũ isrl' et trãsiuit
iordanem. irruitq; in eos:
et direxit ex aduerso aciẽ.

illis contra pugnātibꝫ.
Fugit autē syrus israel: et
interfecit dauid de syris
septē milia curruū. et q̄-
draginta milia peditū.
et sophat exercitus prīci-
pem. Videntes autē serui
adadezer se ab israel esse
superatos: trāsfugerūt ad
dauid. et seruierūt ei. No-
luitq; vltra syria auxili-
um prebere filijs āmon.

Capitlm xx.

Factū est autē post an-
ni circulū eo tē-
pore quo solent reges ad
bella procedere: cōgregauit
ioab exercitū et robur mi-
litie et vastauit terrā fi-
liorū āmon: perrexitq; et
obsedit rabba. Porro
dauid manebat in ihe-
rusalē: quando ioab p̄-
cussit rabba et destruxit
eā. Tulit autē dauid coro-
nā melchom de capite e-
ius: et inuenit in ea auri
pondo talentū et preci-
osissimas gēmas: fecitq;

inde sibi dyadema. Ma-
nubias quoq; vrbis plu-
rimas tulit. Plm autē q̄
erat in ea eduxit: et fecit
sup eos tribulas et tra-
has et ferrata carpenta
transire: ita ut dissecaren-
tur et cōtererentur. Sic fe-
cit dauid cunctis vrbibꝫ
filiorū āmon: et reuer-
sus est cū omi plō suo
in ihrlm. Post hec initū
est bellū in gazer adu'-
sus philisteos: in quo
percussit sobochai vsathi-
tes saphai de genere ra-
phaim: et humiliauit
eos. Aliud quoq; bellū
gestū est aduersū philis-
teos: in quo percussit ade-
odatus filius saltus be-
thleemites fratrē goliath
getthei: cuius haste lig-
nū erat quasi liciatoriū
texentiū. Sed et aliud
bellū accidit in geth. in
quo fuit homo longis-
simus habens digitos se-
nos. id est simul viginti

quatuor: qui et ipse de ra-
pha fuerat stirpe gene-
ratus. Hic blasphema-
vit isrl: et percussit eum io-
natha filius samaa fra-
tris david. Hii sunt filii
rapha in geth: qui ceci-
derunt in manu david et
servorum eius. Capitulum xxi.

Consurrexit autem
sathan contra
isrl: et incitavit
david ut numeraret isrl.
Dixitque david ad ioab et
ad principes populi. Ite et nu-
merate isrl a bersabee
usque dan: et afferte mi-
chi numerum ut sciam. Res-
ponditque ioab. Augeat
dominus populum suum centuplum
quam sunt. Nonne domine mi rex
omnes servi tui sunt? Cur
hoc querit dominus meus?
quod in peccatum reputetur
isrl? Sed sermo regis ma-
gis prevaluit. Egressusque
est ioab et circuivit univer-
sum isrl: et reversus est in
ierusalem. Deditque david nu-
merum eorum quos circuie-
rat: et inventus est omnis
isrl numerus mille milia.
et centum milia virorum e-
ducentium gladium. De iu-
da autem: trecenta septua-
ginta milia bellatorum.
Nam levi et beniamin
non numeravit: eo quod in-
vitus exequeretur regis im-
perium. Displicuit autem de-
o quod iusserat: et percus-
sit isrl. Dixitque david ad
dominum. Peccavi nimis ut
hoc facerem. Obsecro aufer
iniquitatem servi tui: quia in-
sipienter egi. Et locutus
est dominus ad gad videntem
david dicens. Vade et loque-
re ad david: et dic ei. Hec
dicit dominus. Trium tibi optio-
nem do: unum quod volu-
eris elige ut faciam tibi. Cum-
que venisset gad ad david:
dixit ei. Hec dicit dominus. E-
lige quod volueris: aut
tribus annis pestilentiam:
aut tribus mensibus fuge-
re hostes tuos. et gladium

eorū nō posse euadē: aut
tribus diebus gladiū dñi
et mortē versari in terra
et angelū dñi interficere
in vniuersis finibus isrl'.
Nūc igitur vide quid res-
pondeā ei qui misit me.
Et dixit dauid ad gad.
Ex omī parte me angus-
tie premūt. Sed melius
michi est ut incidā in ma-
nus dñi. quia multe sūt
miserationes eius: q̄m in
manus hominū. Misit
ergo dñs pestilentiā in is-
rael: et ceciderūt de israel
septuaginta milia viro-
rū. Misitq; angelū in ihe-
rusalem: ut percuteret eā.
Cūq; percuteret̄. vidit dñs
et misertus est sup mag-
nitudinē mali: et impe-
rauit angelo qui percute-
bat. Sufficit: iā cesset ma-
nus tua. Porro angelus
dñi stabat iuxta areā or-
nan iebusei. Leuansq; da-
uid oculos suos vidit an-
gelū dñi stantē inter celū
et terrā. et euaginatū gla-
diū in manu eius et ver-
sū contra ihrlm: et cecide-
rūt tam ipse q̄m maiores
natu vestiti ciliciis pro-
ni in terrā. Dixitq; dauid ad
deū. Nōne ego sū qui ius-
si ut numeraret̄ ꝑplus?
Ego qui peccaui: ego qui
malū feci. Iste grex quid
cōmeruit? Dñe deus me-
vertatur obsecro manus
tua in me et in domū pa-
tris mei: ꝑplus autē tuus
nō percutiatur. Angelus aūt
dñi ꝑcepit gad ut diceret
dauid: et ascenderet extrue-
retq; altare dño deo in are-
a ornan iebusei. Ascendit
ergo dauid iuxta sermonē
gad: quē locutus fuerat
ex sermone dñi. Porro or-
nan cū suspexisset et vi-
disset angelū. quatuorq;
filii eius cū eo: absconde-
rūt se. Nam eo tēpore te-
rebat in area triticū. Igi-
tur cū veniret dauid ad ornā
cōspexit eū ornan et pce-

sit ei obviā de area: et ad
oravit eū pnus in terrā.
Dixitq; ei david. Da mi
chi locū aree tue ut edificē
in ea altare dñi: ita ut
quantū valet argentū ac
cipias: et cesset plaga a
populo. Dixit aūt ornā
ad david. Tolle et faciat
dñs meus rex quodcūq; ei
placet. Sed et boves do.
in holocaustū. et tribulas
in ligna. et triticū in sac
rificiū: omīa libens pbeo.
Dixitq; ei rex david. Neq̃
qͦ ita fiet: sed argentū da
bo quantū valet. Neq;
eīm tibi auferre debeo: et sic
offerre dño holocausta gͣ
tuita. Dedit ergo david
ornan pro loco syclos au
ri iustissimi ponderis sex
centos: et edificavit ibi
altare dño. obtulitq; ho
locausta et pacifica et i
vocavit deū: et exaudivit
eū in igne de celo sup al
tare holocausti. Pcepitq;
dñs angelo: et convertit
gladiū suū in vaginā.
Ptinus ergo david vidēs
qđ exaudisset eū dñs in
area ornan iebusei: īmo
lavit ibi victimas. Tab
nacilū aūt dñi quod fe
cerat moyses in deserto et
altare holocaustorū ea
tēpestate erat in excelso
gabaon: et nō prevaluit
david ire ad altare ut ibi
obsecraret deū. Nimio eñ
fuerat timore pterritus:
vidēs gladiū angeli dñi.

Caplm xxii

Dixitq;
david. Hec ē do
mus dei: et hoc
altare in holocaustū isrl'.
Et pcepit ut cōgregaren
tur omēs pseliti de terra
isrl': et cōstituit ex eis la
thomos ad cedendos lapi
des et poliendos. ut edifi
caretur domus dñi. Ferrū
quoq; plurimū ad cla
vos ianuarū. et ad com
missuras atq; iuncturas
pparavit david: et eris
pondus īnumerabile.

Ligna quoq3 cedrina nō
poterant estimari: que
sydonij et tirij deportaue
rant ad dauid. Et dixit da
uid. Salomon filius me
us puer paruulus est et
delicatus. Domus autē
quā edificare volo dño
talis esse debet: ut in cūc
tis regionibȝ nominet᷑.
Preparabo ergo ei necessa
ria. Et ob hanc causā an
te mortē suā omēs p̄pa
rauit impensas. Vocauit
q3 salomonē filiū suū:
et p̄cepit ei ut edificaret
domū dño deo isrl̄. Dixit
q3 dauid ad salomonē.
Fili mi voluntatis mee fu
it ut edificarē domū no
mini dñi dei mei: sed fac
tus est ad me sermo dñi
dicens. Multū sāguinē
effudisti. et plurima bel
la bellasti: nō poteris e
dificare domū nomi me
o. tanto effuso sanguīe
corā me. Filius qui nasce
tur tibi: erit vir quietissi
mus. Faciā eū cū requies
cere ab omnibus inimicis
suis per circuitū: et ob
hāc causā pacificus vo
cabitur: et pacē et ocium
dabo in isrl̄ cūctis diebus
eius. Ipse edificabit domū
nomini meo: et ipse erit mi
in filiū et ego ero ei in pa
trē: firmaboq3 soliū reg
ni eius sup isrl̄ in eternū.
Nūc ergo fili mi sit dñs
tecū: et p̄sperare et edifica
domū dño deo tuo. sicut
locutus est de te. Det q̄q3
tibi dñs prudentiā et sen
sū: ut regē possis isrl̄: et
custodire legē dñi dei tui.
Tūc enī p̄ficere poteris:
si custodieris mādata et
iudicia que p̄cepit dñs
moysi ut doceret isrl̄. Con
fortare. viriliter age: ne
timeas. neq3 paueas. Ec
ce ego in paupertatcula me
a p̄paraui impensas domus
dñi: auri talēta centū mi
lia: et argēti mille milia
talentorū. Eris vero et fer

nō est pondus: vincitur
eū numerus magnitu
dine. Ligna et lapides pre
paraui ad uniuersa im
pendia. Habes quoq plu-
rimos artifices. lathomos.
et cementarios. artifices q
lignorū et omniū artiū ad
faciendū opus prudentis
simos: in auro et argen
to. ere. et ferro. cuius non
est numerus. Surge igit
et fac: et erit dūs tecū. Pre
cepit quoq dauid cunctis
principibus israel: ut ad
iuuarent salomonē filiū
suū. Cernitis inquiens qd
dūs deus vester vobiscū
sit. et dederit vobis requiē
per circuitū: et tradiderit
omnes inimicos in manu
vestra: et subiecta sit terra
corā dūo. et corā populo
eius. Prebete igitur corda
vestra et animas vestras ut q
ratis dūm deū vestrum: et con
surgite et edificate sanctuari
um dūo deo: ut introducat
tur archa federis dūi. et

vasa dūo consecrata in do
mū que edificatur nomini
dūi. Capitulum xxiii
Igitur dauid senex
et plenus dierū re
gē constituit salomonē fi
liū suū. sup israel: et congre
gauit omnes principes israel
et sacerdotes atq leuitas.
Numeratiq sunt leuite a
viginti annis et supra: et
inuenta sunt triginta octo
milia virorū. Ex hys elec
ti sunt et distributi in mini
sterium domus dūi viginti
quatuor milia: prepositorū
autē et iudicū sex milia.
Porro quatuor milia ianui
tores: et totidē psalte ca
nentes dūo in organis
que fecerat ad canendū.
Et distribuit eos dauid
per vices filiorū leui: ger
son videlicet et caath. et
merari. Et gerson: lee
dan. et semei. Filii leedan.
principes: iehihel. et zethā.
et iohel tres. Filii semei:
salomith et ozihel. et

aran tres. Isti principes fa-
miliarum leedan. Porro fi-
lii semei: leeth et ziza. et
iaus. et baria. Isti filii se-
mei quatuor. Erat autem leeth
prior: ziza secundus. Por-
ro iaus et baria non habu-
erunt plurimos filios: id-
circo in una familia v-
naque domo computati sunt.
Filii caath: amram. et y-
saar. chebron. et oziel. qua-
tuor. Filii amram: aaron.
et moyses. Separatusque
est aaron ut ministraret
in sancta sanctorum. ipse
et filii eius in sempiternum:
et adoleret incensum domino
secundum ritum suum: ac benedi-
ceret nomini eius in perpetuum.
Moysi quoque hominis dei.
filii annumerati sunt in tri-
bu levi. Filii moysi: ger-
son. et eliezer. Filii gerson:
subuhel primus. Fuerunt
autem filii eliezer. roobya
primus: et non erant elie-
zer filii alii. Porro filii ro-
obya multiplicati sunt ni-
mis. Filii ysaar: salomith
primus. Filii hebron: ieri-
au primus. amarias secun-
dus. iazihel tercius. iecma-
am quartus. Filii oziel: my-
cha primus. iesias secundus.
Filii merari: mooli et mu-
si. Filii mooli: eleazar et
cys. Mortuus est autem e-
leazar: et non habuit fili-
os sed filias. Acceperuntque
eas filii cys fratres earum. Fi-
lii musi: mooli. et eder. et
ierimuth. tres. Hii filii le-
ui in cognationibus et fa-
miliis suis. principes per
vices et numerum capitum
singulorum: qui faciebant
opera ministerii domus do-
mini. a viginti annis et
supra. Dixit enim david.
Requiem dedit dominus deus is-
rael populo suo: et habi-
tationem ihrlm usque in eter-
num. Nec erit officii levi-
tarum: ut ultra portent
tabernaculum et omnia va-
sa eius ad ministrandum.
Iuxta precepta quoque da-

uid nouissima supputa-
bitur numerus filiorũ
leui a viginti ãnis et su-
pra. et erũt sub manu
filiorũ aaron. in cultũ
domus dñi: in vestibul'.
et in exedris. et in loco pu-
rificationis. et in sanctu-
ario. et in uniuersis operi-
bus ministerij templi dñi.
Sacerdotes autẽ sup pa-
nes ꝓpositionis. et ad si-
mile sacrificiũ. ad laga-
na. et azima. et sartagi-
nẽ. et ad feruentẽ similã:
et sup omẽ pondus atq
mensurã. Leuite vero ut
stent mane ad cõfiten-
dũ et canendũ dño: si-
militerq ad vesperã tã
in oblatione holocaus-
torũ dñi qȝ in sabbatis
et kalendis. et solẽpnita-
tibus reliquis. iuxta nu-
merũ et cerimonias vni-
uscuiusq rei iugiter corã
dño: et custodiant obs'-
uationes tabnaculi fede-
ris. et ritũ sanctuarij et

obseruationẽ filiorũ aa-
ron. fratrũ suorũ ut mini-
strent in domo dñi. Capl' xxiiij
Porro filijs
aaron hec porti-
ones erãt. Filij
aaron: nadab. et abiud.
eleazar et ythamar. Mor-
tui sũt autẽ nadab et abi-
ud ante patrẽ suũ absq
liberis: sacerdotioq fũc-
tus est eleazar et ytha-
mar. Et diuisit eos dauid:
id est sadoch de filijs elea-
zar. et achimelech de filijs
ythamar: scdm vices su-
as et ministeriũ. Inuentiq
sũt multoplures filij ele-
azar in principibus viris:
qȝ filij ythamar. Diui-
sit autẽ eis hoc est filijs
eleazar principes per fami-
lias sedecim: et filijs ytha-
mar per familias et do-
mos suas octo. Porro di-
uisit vtrasq inter se fa-
milias sortibz. Erãt eñ
principes sanctuarij et prin-
cipes dei: tam de filijs ele-

azar. q̄i de filijs ythamar
Descripsitq̄ eos semeias fi
lius nathanael scriba le
uites corā rege. et p̄ncipib3.
et sadoch sacerdote. et achi
melech filio abyathar. Prī
cipibus quoq3 familiarū
sacerdotaliū et leuiticarū
unā domū. que ceteris pre
erat eleazar: et alterā do
mū que sub se habebat
ceteros ythamar. Exiuit
aūt sors prima ioiarib.
secūda iedeie. tercia harim.
quarta seorim. qūita mel
chia. sexta maiman. sep
tima accos. octaua abya.
nona ihesu. decima seche
nia. undecima elyasib.
duodecima iachym. terci
adecima oppha. q̄rtadecīa
ysbaal. qūitadecima a
belga. sextadecima emmer.
septimadecima azir. octa
uadecima ahapses. nona
decima aphetea. uicesi
ma iecezel. uicesimapri
ma iachin. uicesimase
cunda gamul. uicesima
tercia dalaian. uicesima
quarta mazzian. Hec ui
ces eorū s̄cd'm ministeria su
a. ut īgrediant̄ domū dn̄i.
et iuxta ritū suū sub ma
nu aaron patris eorū:
sicut p̄cepit deus isrl̄. Por
ro filiorū leui qui reliqui
fuerant de filijs amram
erat subahel: et filij suba
hel iedeia. De filijs quo
q3 roobie princeps iesias:
ysaaris uero salemoth.
Filiusq3 salemoth iana
diach. Filiusq3 eius iera
hi. amarias secūdus. iazi
hel tercius. iecthmoam q̄r
tus. Filius ozihel mycha:
filius mycha samyr. Fra
ter mycha iesia: filiusq3
iesie zacharias. Filij mera
ri: mooli et musi. Filius
ioziau. bennon. Filius q̄
merari: oziau. et soan. et
zaccur. et hebri. Porro
mooli filius eleazar: qui
nō habebat liberos. Filii
uero cys ierameel. Filii
musi: mooli. et eder. et ie

elmuth. Isti filii levi secū
dum domos familiarū
suarū. Miseruntq; et ipsi
sortes contra fratres suos
filios aaron corā david
rege et sadoch. et achime
lech. et principibus famili
arū sacerdotaliū et leuiti
carū: tam maiores quā
minores. omnes sors equa
liter diuidebat. Capl'm xxv.

Igitur david et
magistratus exer
citus segregauerūt
in ministeriū filios asaph.
et eman. et ydithun. qui
prophetarent in cytharis.
et psalteriis. et cymbal:
sedm numerū suū. dedi
cato sibi officio seruientes
De filiis asaph: zachur
et ioseph. et nathania.
et asarela. Filii asaph:
sub manu asaph. prophe
tantes iuxta regē. Porro
ydithun filii ydithū:
godolias. sori. iesias. et
sabayas. et mathatias
sex. sub manu patris sui.
ydithun. qui in cythara
prophetabat sup cōfitentes
et laudantes dn̄m. Hemā
quoq; filii heman: bocci
au. mathania. oziel. su
buhel. et ierimoth. ana
nia. anani. eliatha. ged
delthi. et romentiezer. et
iesbachasa. mellothy. o
thir mazioth. Omnes isti
filii heman videntes regis
in sermonibus dei: ut exal
taret cornu. Deditq; deus
heman filios quatuordecim:
et filias tres. Universi sub
manu pr̄is sui ad cantā
dū in templo dn̄i distri
buti erant in cymbalis
et psalteriis et cytharis
in ministeria domus dn̄i
iuxta regē: asaph videli
cet et ydithun. et eman.
Fuit autē numerus eorū
cū fratribus suis qui erudi
ebant canticū dn̄i cūcti
doctores: ducenti octoginta
octo. Miseruntq; sortes p
vices suas ex equo. tam
maior quā minor: doct'

pariter et indoctus. Egressa
q; est sors prima ioseph:
qui erat de asaph. Secū
da godolie: ipi et filiis ei'
et fratrib; eius duodecim.
Tercia zaccur: filiis et fra
tribus eius duodecī. Quar
ta ysari: filiis et fratribus
eius duodecim. Quīta na
thanie: filiis et fratribus
eius duodecī. Sexta bocci
au: filiis et fratrib; eius
duodecī. Septima isrehela:
filiis et fratrib; eius duo
decim. Octaua ysaie: filiis
et fratribus eius duodecī.
Nona mathanie: filiis et
fratribus eius duodecim.
Decima semeie: filiis et
fratribus eius duodecim.
Undecima ezrahel: filiis et
fratribus eius duodecim.
Duodecima azabie: filiis
et fratrib; eius duodecim.
Terciadecima subahel: fi
liis et fratrib; eius duodecī.
Quartadecima mathatie: fi
liis et fratrib; ei' duodecī.
Quītadecīa ierimoth: fili
is et fratrib; eius duodecī.
Sextadecima ananye: fili
is et fratrib; eius duodecī.
Septimadecīa iesbacasse:
filiis et fratrib; eius duodecī.
Octauadecīa anani: filiis
et fratrib; eius duodecim.
Nonadecima mellothi: fi
liis et fratribus eius duodecī.
Vicesima elyatha: filiis
et fratribus eius duodecī.
Vicesimaprima othyr: filiis
et fratrib; eius duodecim.
Vicesimasecūda godollia
thi: filiis et fratrib; eius
duodecim. Vicesimatercia
azuith: filiis et fratribus
eius duodecī. Vicesimaqr
ta romemthiezer: filiis et
fratribus eius duodecim.

Divisio Capl' xxvi.
nes aūt ianitorum.
de choritis. mesel
lemia. filii' chore. De filiis
asaph filii' mesellemie: za
charias pimogenit'. iadihel
secūdus. zabadias terci
us. iathanael quartus.
elam quītus. iohanan

sextus. hellioenai septim⁹.
Filij aūt obededom: semei-
as primogenitus. ioza-
bab secūdus. ioaha terci-
us. sachar quartus. na-
thanael quītus. amihel
sextus. ysachar septimus.
phollathi octauus. quia
benedixit illi dn̄s. Semei-
e aūt filio eius nati sūt
filij p̄fecti familiarū sua-
rū. Erant enī viri fortissi-
mi. Filij ergo semeie. oth-
ni. et raphahel. et obedi-
hel. zabath. et fr̄es eius
viri fortissimi. heliu q̄q;
et samachias. Om̄es hij
de filijs obededom: ipi et
filij et fratres eorū viri for-
tissimi ad ministrandū.
sexaginta duo de obededō.
Porro mesellemie filij et
fratres robustissimi: decē
et octo. De hosa aūt id ē
de filijs merari: sechri prī-
ceps. Nō enī habuerat
primogenitū: et idcirco
posuerat eū pater eius ī
principē. Helchias secun-
dus: tabelias tercius: za-
charias q̄rtus. Om̄es hij
filij et fratres hosa tredecī.
Hij diuisi sūt in ianito-
res: ut semp̄ principes cu-
todiarū. sicut et fr̄es eorū
ministrarent in domo dn̄i.
Misse sūt ergo sortes ex e-
quo et paruis et magnis
per familias suas in vnā-
quāq; portarū. Cecidit
ergo sors orientalis seme-
lie. Porro zacharie filio
eius viro prudentissimo.
et erudito: sortito obtigit
plage septētrionalis. O-
bededom vero et filijs ei⁹
ad austrū: in qua parte
domus erat seniorū cōci-
liū. Sephima et chosa
ad occidentē iuxta portā
que ducit ad viā ascensi-
onis: custodia contra cu-
todiā. Ad orientē vero le-
uite sex: et ad aquilonē
q̄tuor per diē: atq; ad
meridiē similiter in die
q̄tuor: et vbi erat cōciliū.
bini et bini. In cellulis q̄q;

ianitorū ad occidentē q̄tu
or in via: biniq3 per cel
lulas. Hec sūt diuisiōes
ianitorū: filiorū chore et
merari. Porro achyas e
rat sup thesauros dom⁹
dūi ac vasa sanctorū. Fi
lij ledan. filij gersonni.
De ledan pricipes famili
arū: ledan et gersonni ye
iheli. Filij iehiheli: zatan.
et iohel. frēs eius sup thes
auros domus dūi. Amra
mitis et ysaaritis. et he
bronitis. et ozihelitibus.
Subahel aūt filius ger
som filij moysi. ꝑpositus
thesauris. Fratres quoq3
eius eliezer: cuius filius
raabia et huius filius
ysaias. et huius filius io
ram. Hui⁹ quoq3 filius
zechri: sed et huius fili⁹
selemith. Ipse selemith et
frēs eius sup thesauros
sanctorū. q̄ sc̄ificauit da
uid rex et pricipes famili
arū et tribuni. et centuri
ones. et duces exercitus
de bellis et manubijs p̄
liorū que cōsecrauerant
ad īstaurationē et suppel
lectilē templi dūi. Hec
aūt vniuersa sanctifica
uit samuhel videns: et
saul filius cys. et abner
filius ner. et ioab filius
saruie. Omnes qui sancti
ficauerūt ea: per manū
selemith et fratrū eius.
Saaritis vero p̄erat co
nenias et filij eius ad o
pera forinsecus sup isrl':
ad docendū et ad iudicā
dū eos. Porro de hebro
nitis asabyas et fratres
eius viri fortissimi mil
le septingenti. p̄erant is
raeli trans iordanem cō
tra occidentē: in cunctis
operibz dūi et in ministeri
ū regis. Hebronitarū au
tē princeps fuit herias: scdm
familias et cognationes
eorū. Quadragesimo an
no regni dauid recensiti st̄
et īuenti viri fortissimi in
iazer galaad: fratresq3 ei⁹

robustioris etatis. duo milia septingenti principes familiarum. Posuit autem eos david rex rubenitis. et gadditis. et dimidie tribui manasse: in omne ministerium dei et regis. Capitulum xxvii.

Filii autem israel secundum numerum suum principes familiarum tribuni. et centuriones. et prefecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas. ingredientes et egredientes per singulos menses in anno: viginti quatuor milibus singuli preerant. Prime turme in primo mense ysboam preerat filius zabdiel: et sub eo viginti quatuor milia. De filiis phares principes cunctorum principum in exercitu mense primo. Secundi mensis habebat turmam dudi ahohites: et post se alterum nomine macelloth. qui regebat partem exercitus viginti quatuor milium. Dux quoque turme tertie in mense tertio erat banayas filius ioiade sacerdos: et in divisione sua viginti quatuor milia. Ipse est banaya fortissimus inter triginta: et super triginta. Preerat autem turme ipsius amizabath filius eius. Quartus mense quarto asahel frater ioab. et zabadyas filius eius post eum: et in turma eius viginti quatuor milia. Quintus mense quinto princeps samaoth iezarites: et in turma eius viginti quatuor milia. Sextus mense sexto hyra filius acces thecuites: et in turma eius vigintiquatuor milia. Septimus mense septimo helles phallonites de filiis ephraim: et in turma eius viginti quatuor milia. Octavus mense octavo sobochai asothites de stirpe zarai: et in turma eius viginti quatuor milia. Nonus mense no[illegible]no

abiezer. anathothites
de stirpe iemini: et in tur
ma eius viginti quatuor.
milia. Decimus mense
decimo marai. et ipse ne
thophatites de stirpe za
rai: et in turma eius vi
ginti quatuor milia. Un
decimus mense undecimo.
banaas pharatonites
de filiis ephraim: et in
turma eius viginti quatuor
milia. Duodecimus men
se duodecimo holdia ne
thophatites de stirpe go
thoniel: et in turma eius
viginti quatuor milia. Por
ro tribubus preerant israel.
Rubenitis: dux eliezer fi
lius zechri. Symeonitis:
dux saphatias filius ma
acha. Levitis: asabyas.
filius chamuel. Aaroni
tis: sadoch. Juda: helyu
frater david. Ysachar am
ri filius michael. Zabu
lonitis: iesmaias filius
abdie. Neptalitibus: ieri
muth. filius ozihel. Fi
liis ephraim: osee filius
ozaziu. Dimidie tribui
manasse: iohel filius pha
die. Et dimidie tribui
manasse in galaad: iad
do filius zacharie. Ben
iamin autem: iasihel filius
abner. Dan vero: ezrihel
filius iheroam. Hii prin
cipes filiorum israel. Noluit
autem david numerare eos
a viginti annis inferius:
quia dixerat dominus ut multi
plicaret israel quasi stel
le celi. Joab filius sarvie
ceperat numerare nec com
plevit: quia super hoc i
ra irruerat in israel: et id
circo numerus eorum qui
fuerant recensiti non est re
latus in fastos regis da
vid. Super thesauros autem
regis: fuit azmoth. filius
adihel. His autem thesau
ris qui erant in urbibus.
et vicis. et in turribus: pre
erat ionathan filius
ozie. Operi autem rustico
et agricolis qui exercebant

terrā: preerat ezri filius che
lub. Vinearumque cultoribus:
semeias romathites. Cel
lis autē vinariis: zabdi
as aphonithes. Nā sup
oliueta et ficeta que erāt
in cāpestribus. balanan
gadrites: sup apothecas
autē olei. ioas. Porro ar
mentis que pascebantur
in sarona. ppositus fuit
settras saronithes: et sup
boues in vallibus. saphat
filius addi. Sup came
los vero. vbil ysmaheli
tes: et sup asinos iudas
meronathites. Sup oues
quoque iaziz agareus.
Omnes hij pncipes substā
cie regis dauid. Ionathā
autē patruus dauid cōsili
arius. vir prudens et litte
ratus: ipse et iahihel. filius
achimoni. erant cū filijs
regis. Achitophel etiā cō
siliarius regis: et chusi
arachites amicus regis.
Post achitophel fuit io
iada. filius banaye. et

abyathar. Princeps autē
exercitus regis: erat ioab.

C Ou Capl'.xxviij.
uocauit igitur
dauid omnes pn
cipes isrl' duces tribuū et
ppositos turmarū qui mi
nistrabāt regi: tribunos
quoque et cēturiones. qui p
erant substancie et posses
sionibus regis: filiosque su
os cū eunuchis. et poten
tes et robustissimos quos
que in exercitu ihrusalē. Cū
que surrexisset rex et stetisset:
ait. Audite me frēs mei:
et pplus meus. Cogitaui
ut edificarē domū in qua
requiesceret archa federis
dnī. et scabellū pedū dei
nri: et ad edificandū ō
nia pparaui. Deus autē
dixit michi. Nō edificabis
domū nomī meo. eo qd
sis vir bellator et sāgui
nem fuderis: sed elegit do
minus deus isrl' me de v
niuersa domo pris mei.
ut essem rex sup israel in

sempiternum. De iuda enim
elegit principes. Porro de
domo iuda domum patris
mei: et de filijs patris me
i placuit ei ut me eligeret
regem super cunctum israel. Sed
et de filijs meis. filios enim
multos dedit michi dominus:
elegit salomonem filium me
um. ut sederet in throno
regni domini super israel. Dixit
que michi. Salomon filius
tuus edificabit domum
meam et altaria mea. Ip
sum enim elegi michi in fili
um: et ego ero ei in patrem
Et firmabo regnum eius
usque in eternum: si perseuera
uerit facere precepta me
a et iudicia sicut et ho
die. Nunc igitur coram uni
uerso cetu israel audiente
deo nostro. custodite et per
quirite cuncta mandata
domini dei nostri: ut possideatis
terram bonam et relinqua
tis eam filijs uestris post uos
usque in sempiternum. Tu
autem salomon fili mi sci

to deum patris tui: et seruito ei
corde perfecto et animo vo
luntario. Omnia enim corda
scrutatur dominus: et uniuer
sas mentium cogitationes
intelligit. Si quesieris eum:
inuenies. Si autem dereliqu
eris illum: proiciet te in eternum.
Nunc ergo quia elegit te
dominus ut edificares do
mum sanctuarij: conforta
re et perfice. Dedit autem
dauid salomoni filio suo
descriptionem porticus
et templi. et cellariorum.
et cenaculi. et cubiculorum
in aditis. et domus pro
piciationis. necnon et om
nium que cogitauerat a
triorum et exedrarum per cir
cuitum in thesauros domus
domini et in thesauros sanc
torum: diuisionum quoque sacer
dotalium et leuiticarum. in
omnia opera domus domini.
et in uniuersa uasa mini
sterij templi domini: aurum
in pondere per singula
uasa ministerij argenti quoque

pondus pro vasorū et o
perū diuersitate: sed et
ad candelabra aurea et
ad lucernas eorū. aurū
pro mensura vniuscuius
q3 cādelabri et lucernarū.
Similiter et in candela
bris argenteis. et in lucer
nis eorū: pro diuersitate
mēsure pondus argenti
tradidit. Aurū quoq3 de
dit in mensā ꝓpositiōis
pro diuersitate mensure:
similit' et argentū in ali
as mensas argēteas. Ad
fuscinulas quoq3 et phy
alas et thuribula ex au
ro purissimo. et leunculos
aureos: pro qualitate
mensure. pondus distri
buit in leunculū et leuncu
lū. Similiter q3 et in leo
nes argenteos: diuersum
argenti pondus separa
uit. Ad altare aut̄ in quo
adoletur īcensū aurū pu
rissimū dedit: ut ex ipso
fieret similitudo quadri
ge cherubim extendentiū
alas et velantiū archam
federis dñi. Omnia inquit
venerūt scripta manu do
mini ad me: ut ītelligerē
vniuersa opera exemplaris.
Dixit quoq3 dauid salomo
ni filio suo. Viriliter age:
et cōfortare et fac. Ne time
as: et ne paueas. Dñs e
nim deus meus tecū erit:
et nō dimittet te. nec dere
linquet te. donec pficias om
ne opus ministerii domus
dñi. Ecce diuisiones sacer
dotū et leuitarū in omne
opus ministerii domus dñi
assistūt tibi: et parati sūt.
et nouerūt tā principes q̄
plebs facere oīa pcepta tua.

Locut' Capl' xxix.
q3 est dauid rex
ad omnē ecclesiā.
Salomonē filiū meū v
nū elegit deus adhuc pu
erū et tenellū. Opus enī
grande est. Neq3 enī hoī
ni ꝑparatur habitatio:
sed deo. Ego autē totis vi
ribus meis ꝑparaui īpen

sas domus dei mei. Aurū
ad vasa aurea. et argen
tū in argentea. es in erea.
ferrū in ferrea. ligna ad
lignea: lapides onichinos
et quasi stibinos. et diu
sorū colorū: omnēq; pre
ciosū lapidē. et marmor
pariū habūdātissime. Et su
p hec q̄ obtuli ī domū dei
mei. de peculio meo aurū et
argētū do ī tēplū dei mei:
exceptis hiis q̄ ꝑpaui ī edem
scām. tria milia talēta auri
de auro ophyr. et septē mi
lia talētoꝝ argēti pbatis
simi ad deaurādos parietes
tēpli. Et ubicūq; opꝰ ē au
rū de auro: et ubicūq; o
pus est argentū. argētea
opera fiant per manus
artificū. Et si quis spō
te offert ipleat manū
suā hodie: et offerat qđ
voluerit dn̄o. Polliciti
sūt itaq; principes fami
liarū. et pceres tribuū
isrl'. tribuni quoq; et cē
turiones et principes prin
cipum possessionum re
gis: dederuntq; in opera
domus domini auri talē
ta quinq; milia. et soli
dos decem milia. argen
ti talenta decem milia.
et eris talenta decem et
octo milia: ferri quoq;
centum milia talento
rum. Et apud quēcūq;
inventi sūt lapides: dede
runt in thesaurū domus
dn̄i. per manū iehihel
gersonitis. Letatusq; ē
pplꝰ cū vota sponte p
mitterent: quia corde to
to offerebāt ea dn̄o. Sed
et david rex letatus est
gaudio magno. Et be
nedixit dn̄o corā uni
sa multitudine: et ait.
Benedictus es dn̄e deus
isrl' patris nostri. ab eter
no in eternū. Tua est do
mine magnificētia et
potencia et gloria atq;
victoria: et tibi laus. Cū
cta enī que in celo sūt et
in terra: tua sūt. Tuū

dñe regnũ: et tu es su
per omnes principes. Tue
diuicie et tua est gloria:
tu dñaris omniũ. In
manu tua virtus et po
tentia: in manu tua
magnitudo et imperiũ
omniũ. Nũc igitur de⁹
noster cõfitemur tibi: et
laudamus nomẽ tuũ ĩ
clitũ. Quis ego et quis
ppłs meus: ut possim⁹
tibi hec vniuersa pmit
tere? Tua sũt omĩa: et
que de manu tua acce
pimus dedimus tibi.
Peregrini enĩ sum⁹ corã
te et aduene: sicut om
nes patres nostri. Dies
nostri quasi umbra su
per terrã: et nulla est
mora. Dñe deus noster
omĩs hec copia quã pa
rauim⁹ ut edificaretur
domus nomĩ sancto tuo.
de manu tua est: et tua
sũt omĩa. Scio deus me⁹
qđ pbes corda et simpli
citatẽ diligas. Unde et e
go in simplicitate cordis me
i letus obtuli vniuersa hec:
et populũ tuũ qui hic re
pertus est vidi cũ ingenti
gaudio tibi offerre donari
a. Dñe deus abraham et
ysaac et israel patrũ nos
trorũ custodi in eternum
hanc voluntatẽ cordis eor:
et semp in veneratione
tui mens ista pmaneat.
Salomoni quoq; filio
meo da cor pfectũ ut custo
diat mandata tua et tes
timonia tua et cerimoni
as tuas: et faciat vniuer
sa. et edificet edem cuius
ĩpensas paraui. Precepit
aũt dauid vniuerse eccle
sie. Benedicite dño deo
nostro. Et benedixit om
nis ecclesia dño deo pa
trũ suorũ et ĩclinauerũt
se et adorauerũt deũ. dein
de regẽ. Immolaueruntq;
victimas dño: et obtule
rũt holocausta die sequẽ
ti. tauros mille. et arie
tes mille. et agnos mille

cũ libaminibus suis. et vni
uerso ritu habũdãtissime
in omnẽ isrl'. Et comede
rũt et biberũt corã dño
in die illa cũ grandi leti
cia: et unxerũt scđo sa
lomonẽ filiũ dauid. Unxe
rũt aũt dño in pricipẽ:
et sadoch in pontificẽ. Se
ditq; salomon sup soliũ
dñi in regẽ pro dauid pa
tre suo: et cunctis placu
it: et paruit illi omnis
israel. Sed et uniuersi
pricipes et potentes et
cũcti filij regis dauid. de
derũt manũ: et subiecti
fuerũt regi salomoni.
Magnificauit ergo dñs
salomonẽ sup omnẽ isrl':
et dedit illi gloriã regni q̃
lem nullus habuit ante
eũ rex isrl'. Igit' dauid fili'
ysai regnauit sup uniũsũ
isrl': et dies quib; regnauit
sup isrl' fuerũt q̃dragita
ãni. In hebron regnauit
septẽ ãnis: in ihrlm an
nis triginta tribus. Et
mortuus est in senectute
bona. plenus dierũ. et di
uicijs. et gloria: regnauitq;
salomon filius eius pro
eo. Gesta aũt dauid regis
priora et nouissima. scrip
ta sũt in libro samuhel ui
dentis. et in libro nathan
prophete. atq; in uolumine
gad uidentis: uniuersiq;
regni eius et fortitudinis.
et tẽporũ que transierũt
sub eo. siue in isrl'. siue in
cũctis regnis terrarũ. Ex
plicit dabreiamin liber pri
mus. Incipit paralipome
non liber secundus id est
verba dierum.

onfor
tatus ẽ
ergo sa
lomon
filius da
uid i reg
no suo: et dñs erat cũ eo:
et magnificauit eũ in ex
celsũ. Precepitq; salomo
uniuerso israeli. tribunis
et centurionib; et ducibus

et iudicibus omni israel. et prin
cipibus familiarum: et ab
iit cum universa multitudi
ne in excelsum gabaon: ubi
erat tabernaculum federis
domini. quod fecit moyses fa
mulus dei in solitudine.
Archam autem dei adduxerat
david de cariathiarim in
locum quem preparaverat ei. et
ubi fixerat illi tabernacu
lum: hoc est in ierusalem. Alta
re quoque eneum quod fabri
catus fuerat beseleel filius
uri. filii hur. ibi erat coram ta
bernaculo domini: quod et re
quisivit salomon et omnis
ecclesia. Ascenditque salomon
ad altare eneum coram taber
naculo federis domini: et ob
tulit in eo mille hostias.
Ecce autem in ipsa nocte ap
paruit ei deus dicens. Pos
tula quod vis: ut dem ti
bi. Dixitque salomon deo.
Tu fecisti cum david patre
meo misericordiam magnam:
et constituisti me regem pro
eo. Nunc igitur domine deus
impleatur sermo tuus: quem
pollicitus es david patri
meo. Tu enim me fecisti re
gem super populum tuum mul
tum: qui tam innumerabi
lis est quam pulvis terre.
Da michi sapientiam et in
telligentiam: ut egrediar
coram populo tuo et ingre
diar. Quis enim potest
hunc populum tuum digne qui
tam grandis est iudica
re? Dixit autem deus ad sa
lomonem. Quia hoc ma
gis placuit cordi tuo. et
non postulasti divicias et
substanciam et gloriam. neque
animas eorum qui te oderunt.
sed nec dies vite plurimos:
petisti autem sapientiam et
scienciam ut iudicare pos
sis populum meum. super quem con
stitui te regem: sapientia et
sciencia data sunt tibi. Di
vicias autem et substanciam
et gloriam dabo tibi: ita ut
nullus in regibus nec an
te nec post te fuerit similis
tui. Venit ergo salomon

ab excelso gabaon in ierusalem
coram tabernaculo federis:
et regnauit super israel. Congre
gauitque sibi currus et equi
tes: et facti sunt ei mille qua
dringenti currus. et duode
cim milia equitum: et fecit
eos esse in urbibus quadriga
rum. et cum rege in ierusalem. Pre
buitque rex in ierusalem argen
tum et aurum quasi lapides:
et cedros quasi sycomo
ros que nascuntur in cam
pestribus multitudine ma
gna. Adducebantur autem ei
et equi de egypto et de coa.
a negociatoribus regis: qui
ibant et emebant precio qua
drigam equorum sexcentis ar
genteis. et equum centum
quinquaginta. Similiter
de uniuersis regnis cetheo
rum: et a regibus syrie emp
tio celebrabatur. Capitulum ij.

Decreuit autem salo
mon edificare
domum nomini domini:
et palacium sibi. Et nume
rauit septuaginta milia
uirorum portantium hume
ris: et octoginta milia
qui cederent lapides in mon
tibus: prepositosque eorum tria
milia sexcentos. Misit
quoque ad hyram regem ty
ri dicens. Sicut egisti cum
dauid patre meo et misisti
ei ligna cedrina ut edi
ficaret sibi domum in qua
et habitauit: sic fac me
cum ut edificem domum no
mini dei mei: et consecrem
eam ad adolendum incensum
coram illo. et fumiganda
aromata et ad propositio
nem panum sempiternam et
holocaustomata mane
et vespere: sabbatis quoque
et neomeniis et solempnita
tibus domini dei nostri in sempi
ternum: que mandata sunt
israel. Domus enim quam edi
ficare cupio magna est.
Magnus est enim deus noster
super omnes deos. Quis er
go poterit preualere ut edi
ficet ei dignam domum? Si
celum et celi celorum capere eum

nō queāt⁊: qͥntus ego sū
ut possim ei edificare do
mū? Sed ad hoc tantū:
ut adoleat incensū coram
illo. Mitte igitur michi
virū eruditū qui nouerit
operari in auro et argento.
ere et ferro. purpura et coc
cino et iacincto: et qui sci
at sculpē celata cū hys
artificibus quos mecū ha
beo in iudea et in ihrlm.
quos pparauit dauid pa
ter meus. Sed et ligna
cedrina mitte michi: et
arceuthina et pinea de li
bano. Scio eñ qđ serui tui
nouerint cedere ligna de
libano. Et erunt serui mei
cū seruis tuis: ut parent
michi ligna plurima.
Domus eñ quā cupio
edificare: magna est ni
mis et inclita. Preterea o
perarijs qui cesuri sunt
ligna seruis tuis dabo
in cibaria tritici choros
viginti milia. et ordei
choros totidē: olei quoqȝ

sata viginti milia. Dixit
autē hyram rex tiri per
litteras quas miserat sa
lomoni. Quia dilexit do
minus ppl'm suū: idcirco
te regnare fecit sup eū. Et
addidit dicens. Benedic
tus dñs deus isrl' qui fecit
celū et terrā: qui dedit da
uid regi filiū sapientē et
eruditū et sensatū atqȝ
prudentē. ut edificaret do
mū dño et palaciū sibi.
Misi ergo tibi virū prudē
tem et scientissimū hyrā
patrē meū filiū mulieris
de filiabus dan. cuius pa
ter tirius fuit: qui nouerit
operari in auro et argen
to. ere et ferro. et marmo
re et lignis. in purpura
quoqȝ et iacincto et bisso.
et coccino: et qui sciat ce
lare omnē sculpturā. et
adinuenire prudenter qđ
cuiqȝ in opere necessariū ē:
cū artificibus tuis et cū ar
tificibus dñi mei dauid
patris tui. Triticū ergo et

ordeū et oleū et vinū que
pollicitus es dñe mi: mitte
seruis tuis. Nos autē cedem⁹
ligna de libano quotquot
necessaria habueris: et ap
plicabimus ea ratibus p
mare in ioppe: et tuū erit
tr̄sferre ea in ihrlm. Nume
rauit igitur salomon om
nes viros ꝓselitos qui erāt
in terra isrl' post dinume
rationē quā numerauit
dauid pater eius: et īuenti
sūt centū quīquaginta
milia et tria milia sexcēti.
Fecitq; ex eis septuaginta
milia qui humeris onera
portarent: et octoginta
milia qui lapides in mon
tibus cederent. Tria mili
a autē et sexcentos ꝓpositos
operū populi. Capitulum iii.
ET cepit salomō
edificare domū
dñi in ihrlm in
mōte moria. q̄ demōstrat⁹ fu
erat dauid p̄ri ei⁹: ī loco quē
p̄auerat dauid ī area ornā
iebusei. Cepit aūt edificare mē

se scdo: anno q̄rto regni sui.
Et hec sūt fundamēta que
iecit salomon: ut edifica
ret domū dei. Lōgitudinis
cubitos in mensura pri
ma sexaginta: latitudi
nis cubitos viginti. Por
ticū vero ante frontē que
tēdebatur in longū iuxta
mensurā latitudinis do
mus: cubitorū viginti.
Porro altitudo centū vi
ginti cubitorū erat. Et
deaurauit eā intrinsecus
auro mūdissimo. Do
mū quoq; maiorē texit
tabulis ligneis abiegnis:
et laminas auri obrizi af
fixit per totū. Sculpsitq;
in ea palmas: et quasi
catenulas se inuicem com
plectentes. Strauit quo
q; pauimentū templi p̄
ciosissimo marmore: de
core multo. Porro aurū
erat ꝓbatissimū: de quo
laminis texit domū. et tra
bes eius. et postes. et pari
etes. et ostia: et celauit che

rubim in parietibus. Fecit
quoque domum sancti sancto
rum longitudinem iuxta lati
tudinem domus cubitorum
viginti: et latitudinem simi
liter viginti cubitorum: et
laminis aureis texit eam qua
si talentis sexcentis. Sed
et clavos fecit aureos: ita
ut singuli clavi siclos quin
quagenos appenderent. Ce
nacula quoque texit auro.
Fecit etiam in domo sancti
sanctorum cherubim duo
opere statuario: et texit e
os auro. Ale cherubim vi
ginti cubitis extendebantur:
ita ut una ala haberet cu
bitos quinque et tangeret pa
rietem domus: et altera quin
que cubitos habens alam
tangeret alterius cherub. Si
militer cherub alterius ala
quinque habebat cubitos et
tangebat parietem: et ala
eius altera quinque cubitorum
alam cherub alterius contin
gebat. Igitur ale utriusque che
rubim expanse erant: et extende
bantur per cubitos viginti.
Ipsi etiam stabant erectis pe
dibus: et facies eorum verse e
rant ad exteriorem domum. Fe
cit quoque velum ex iacincto.
purpura. cocco et bisso: et
intexuit ei cherubim. Ante
fores etiam templi duas co
lumpnas: que triginta et quin
que cubitos habebant altitu
dinis. Porro capita earum
quinque cubitorum: necnon et qua
si catenulas in oraculo: et
superposuit eas capitibus co
lumpnarum. Malograna
ta etiam centum: que catenu
lis interposuit. Ipsas quo
que columpnas posuit in ves
tibulo templi: unam a dex
tris. et alteram a sinistris.
Eam que a dextris erat
vocavit iachin: et que
ad levam booz. Capitulum iiii.

FEcit quoque alta
re eneum viginti
cubitorum longitu
dinis: et viginti cubitorum
latitudinis: et decem cubito
rum altitudinis. Mare etiam

fusile decē cubitis: a labio
usq; ad labiū rotundū p
circuitū. Quinq; cubitos
habebat altitudinis: et
funiculus triginta cubito
rū ambiebat gyrū eius.
Similitudo quoq; boum
erat subter illud: et decem
cubitis quedā extrinsecus
celature. q̄si duobꝫ v̄sibꝫ al
uū maris circuibāt. Boues
āt erāt fusiles: et ipm mare
sup duodecī boues īpositū
erat. Quoꝝ tres respiciebāt ad
aq̄lonē: et alij tres ad occi
dentē. Porro tres alij meridiē:
et tres q̄ reliq̄ erāt orientē: ma
re habētes suppositū. Posterio
ra āt boū erāt īterius sub mari.
Porro vastitas eius hēbat mēsu
rā palmi: et labiū illius erat q̄si
labiū calicis vel repādi lilij:
capiebatq; mēsure tria milia
metretas. Fecit quoq; conchas decē: et
posuit q̄nq; a dextris et q̄nq; a
sinistris: ut lauarent ī eis oīa q̄ ī
holocaustū oblatū erāt. Por
ro ī mare sacerdotes lauabāt. Fe
cit āt candelab aurea decē. scd'm

speciē quā iusserat fieri:
et posuit ea in templo:
quinq; a dextris. et quinq; a
sinistris. Necnō et mēsas
decem: posuitq; eas in tē
plo: quinq; a dextris et quī
q; a sinistris. Fialas quoq;
aureas centū. Fecit etiā
atriū sacerdotū et basilicā
grandē: et ostia in basi
lica que texit ere. Porro
mare posuit in latere dex
tro: contra orientē ad me
ridiem. Fecit autē hyram
lebetas quoq; et creagras
et fialas. Et cōplevit om
ne opus regis in domo dei:
hoc est columpnas duas et
epistilia et capita: et qua
si quedā reticula. que ca
pita tegerent sup epistilia.
Malogranata quoq; q̄
dringenta et reticula du
o: ita ut bini ordines ma
logranatorū singulis re
ticulis iūgerentur: que
ptegerent epistilia et ca
pita columpnarū. Bases
etiā fecit: et conchas quas

supposuit basibus. Mare
unū: boues quoque duodecim
sub mari: et lebetas. et cre
agras et fialas. Omnia va
sa fecit salomoni hyram
pater eius in domo dn̄i: ex
ere mūdissimo. In regione
iordanis fudit ea rex in ar
gillosa terra: inter socoth
et saredatha. Erat autem
multitudo vasorū innume
rabilis: ita ut ignoraret
pondus eris. Fecitque salo
mon omnia vasa domus
dei et altare aureū et mē
sas: et sup eas panes p
positionis. Candelabra
quoque cū lucernis suis. ut
lucerent ante oraculū iux
ta ritū ex auro purissimo
et florentia quedā et lucer
nas et forcipes aureos: ō
nia de auro mūdissimo
facta sūt. Tymiamateria
quoque et thuribula. et fia
las. et mortariola. ex au
ro purissimo. Et ostia ce
lavit templi īterioris id
est in sancta sanctorū: et

ostia templi forinsecus au
rea. Sicque cōpletū est omne
opus quod fecit salomon
in domo dn̄i. Intulit igitur
salomon omnia que voue
rat david pater suus: ar
gentū et aurū et universa
vasa posuit in thesauris
domus dei. Capitulū .v.

Post que cōgre
gavit maiores
natu isr̄l. et cūc
tos principes tribuū et ca
pita familiarū de filiis
isr̄l in ierlm: ut adduce
rent archā federis dn̄i de ci
vitate david que est syon.
Venerūt igitur ad regē om
nes viri isr̄l: in die solēp
ni mensis septimi. Cumque
venissent cūcti seniores is
rael: portaverūt levite ar
cham et itulerūt eā. et ō
nem paraturā taberna
culi. Porro vasa sanctu
arii que erant in taberna
culo: portaverūt sacerdo
tes cū levitis. Rex autē sa
lomon et universus cetus

israel et omnes qui fuerant con-
gregati ante archam immo-
labant arietes et boves
absque ullo numero: tanta
enim erat multitudo victi-
marum. Et intulerunt sacerdo-
tes archam federis domini in lo-
cum suum. id est ad oraculum
templi in sancta sanctorum
subtus alas cherubim: ita
ut cherubin expanderent
alas super locum in quo po-
sita erat archa. et ipsam ar-
cham tegerent cum vectibus
suis. Vectium autem quibus
portabatur archa quia pau-
lulum longiores erant: ca-
pita parebant ante ora-
culum. Si vero quis paulu-
lum fuisset extrinsecus: eos
videre non poterat. Fuit ita-
que archa ibi usque in presentem
diem. Nichilque erat aliud
in archa. nisi due tabule
quas posuerat moyses in
oreb: quando legem dedit do-
minus filiis israel egredien-
tibus ex egipto. Egressis
autem sacerdotibus de sanctua-
rio. omnes enim sacerdotes
qui ibi potuerant inveniri
sanctificati sunt: nec adhuc
in illo tempore vices et mini-
steriorum ordo inter eos di-
visus erat: tam levite
quam cantores id est qui
sub asaph erant. et qui
sub heman. et qui sub ydi-
thun filii et fratres eorum
vestiti bissinis. et cymba-
lis. et psalteriis. et cytha-
ris concrepabant. stantes
ad orientalem plagam alta-
ris: et cum eis sacerdotes cen-
tum viginti canentes tubis.
Igitur cunctis pariter et tu-
bis et voce et cymbalis
et organis. et diversi ge-
neris musicorum concinen-
tibus. et vocem in sublime
tollentibus: longe sonitus
audiebatur: ita ut cum
dominum laudare cepissent
et dicere. confitemini domino quo-
niam bonus. quoniam in seculum
misericordia eius. impleretur
domus dei nube: nec pos-
sent sacerdotes stare et

ministrare, ppter caliginē.
Cōpleuerat enī gloria
dni domū dei. Caplm vi
Tunc salomon
ait. Dns polli-
citus est ut habi-
taret i caligine. Ego autē
edificaui domū nomī ei:
ut habitaret ibi in ppetu-
um. Et cōuertit faciē suā:
et benedixit vniuerse mul-
titudini isrl. Nā omis tur-
ba stabat itenta: et ait.
Benedictus dns deus isrl:
qui quod locutus est da-
uid patri meo opere cō-
pleuit dicens. A die qua
eduxi pplm meū de terra
egipti. nō elegi ciuitatē
de cūctis tribubus isrl ut
edificaretr in ea domus no-
mi meo: neqz elegi quēqz
aliū virū ut esset dux in
populo meo isrl: sed ele-
gi ihrlm ut sit nomē me-
um in ea. et elegi dauid
ut cōstituerē eū sup pplm
meū israel. Cūqz fuisset
voluntas dauid patris
mei ut edificaret domum
nomī dei isrl: dixit dns ad
eū. Quia hec fuit volun-
tas tua ut edificares do-
mū nomī meo: bene qui-
dem fecisti. huiuscemodi
habere volūtatē: sed nō
tu edificabis domū. Verū
filius qui egredietr de lum-
bis tuis: ipse edificabit
domū nomī meo. Cōple-
uit ergo dns sermonē suū
quē locutus fuerat: et ego
surrexi pro dauid patre
meo. et sedi sup thronū is-
rael sicut locut9 ē dns: et
edificaui domū nomī dni
dei isrl: et posui in ea ar-
cham in qua est pactum
dni quod pepigit cū fili-
is isrl. Stetit ergo corā al-
tari dni ex aduerso vniu-
se multitudinis isrl: et ex-
tendit manus suas. Si-
quidē fecerat salomon ba-
sim eneā. et posuerat eā
in medio basilice: habē-
tem quinqz cubitos lōgitu-
dinis. et quinqz latitudinis.

et tres cubitos altitudinis.
Stetitq; sup eā: et deinceps
flexis genibus contra uni
uersam multitudinē isrl'.
et palmis in celū leuatis
ait. Dn̄e deus isrl' nō est si
milis tui. deus in celo et in
terra qui custodis pactū et
misericordiam cū seruis tuis. q
ambulant corā te in toto
corde suo: qui prestitisti fa
mulo tuo patri meo.
quecūq; locutus fueras ei:
et que ore pmiseras opere
cōplesti. sicut et p̄sens tem
pus pbat. Nūc ergo dn̄e de'
isrl' ĩple s'mo tuo p̄ri meo
dauid: quecūq; locutus es
dicens. Nō deficiet ex te uir
corā me qui sedeat sup thro
nū israel: ita tamen si cu
stodierint filij tui uias suas.
et ābulauerint in lege mea
sicut et tu ambulasti co
ram me. Et nūc dn̄e deus
israel: firmet' sermo tuus
quē locutus es seruo tuo
dauid. Ergone credibile
est ut habitet deus cū ho
minibus sup terrā? Si celū
et celi celorū nō te capiunt:
quāto magis domus ista
quā edificaui? Sed ad
hoc tantū facta est: ut
respicias orationē serui
tui. et obsecrationē eius.
Dn̄e deus meus. audias
p̄ces quas fundit famul'
tuus corā te: ut aperias
oculos tuos sup domū is
tā diebus et noctibus. sup
locū in quo pollicitus es
ut inuocaret' nomē tuū.
et exaudires orationē quā
seruus tuus orat in eo.
Exaudi preces famuli tu
i: et populi tui isrl'. Qui
cūq; orauerit in loco isto:
exaudi de habitaculo tuo.
id est de celis. et ppiciare.
Si peccauerit quispiā in
proximū suū. et iurare
contra eū paratus uene
rit. seq; maledicto cōstrinx
erit corā altari in domo
ista: tu audies de celo et
facies iudiciū seruorū tuo
rū: ita ut reddas iniquo

viam suam in caput proprium:
et iustificans iustum retribu
ens ei secundum iustitiam suam.
Si superatus fuerit populus
tuus israel ab inimicis pec
cabunt enim tibi. et conversi
egerint penitentiam et ob
secraverint nomen tuum. et
fuerint deprecati in loco is
to: tu exaudies de celo et
propiciare peccato populi tui
israel: et reduc eos in terram
quam dedisti patribus eorum.
Si clauso celo pluvia non
fluxerit propter peccata popu
li. et deprecati fuerint te in
loco isto et confessi nomini
tuo. et conversi a peccatis suis
cum eos afflixeris: exaudi
de celo domine et dimitte peccata
servis tuis et populi tui
israel: et doce eos viam bonam
per quam ingrediantur. et da
pluviam terre quam dedisti
populo tuo ad possiden
dum. Fames si orta fuerit in
terra et pestilentia. erugo.
et aurugo. et locusta et bru
cus. et hostes vastatis regio

nibus portas obsederint
civitatis. omnisque plaga et
infirmitas presserit: siquis
de populo tuo israel fuerit
deprecatus cognoscens pla
gam et infirmitatem suam et
expanderit manus suas in
domo hac: tu exaudies de
celo de sublimi solio habi
taculo tuo et propiciare. et red
de unicuique secundum vias suas.
quas nosti eum habere in cor
de suo: tu enim solus nosti
corda filiorum hominum: ut
timeant te et ambulent in
viis tuis cunctis diebus quibus
vivunt super faciem terre. quam
dedisti patribus nostris. Exter
num quoque qui non est de po
pulo tuo israel. si venerit de
terra longinqua propter no
men tuum magnum. et propter
manum tuam robustam et bra
chium tuum extentum. et adora
verit in loco isto: tu exau
dies de celo firmissimo habi
taculo tuo. et facies cuncta
pro quibus invocaverit te il
le peregrinus: ut sciant

omnes populi terre nomen
tuum. et timeant te sicut po
pulus tuus israel: et cognos
cant quoniam nomen tuum invo
catum est super domum hanc
quam edificavi. Si egressus
fuerit populus tuus ad bellum con
tra adversarios suos. per
viam in quam miseris eos:
adorabunt te contra viam
in qua civitas hec est quam
elegisti et domus quam edi
ficavi nomini tuo: ut exau
dias de celo preces eorum et
obsecrationem et ulciscaris
Si autem peccaverint tibi
neque enim est homo qui non
peccet. et iratus fueris et
tradideris eos hostibus.
et captivos eos duxerint
in terram longinquam vel certe
que iuxta est. et conversi cor
de suo in terra ad quam cap
tivi ducti fuerant egerint
penitentiam et deprecati te fue
rint in terra captivitatis
sue dicentes. peccavimus
inique fecimus iniuste gessi
mus. et reversi fuerint ad
te in toto corde suo et tota
anima sua in terra capti
vitatis sue ad quam ducti
sunt: adorabunt te contra vi
am terre sue quam dedisti
patribus eorum. et urbis quam
elegisti et domus quam edi
ficavi nomini tuo: ut ex
audias de celo. hoc est de
firmo habitaculo tuo pre
ces eorum: et facias iudicium
et dimittas populo tuo quam
vis peccatori. Tu es enim deus
meus. Aperiantur queso o
culi tui: et aures tue inten
te sint ad orationem que fit
in loco isto. Nunc igitur con
surge domine deus in requiem
tuam: tu et archa fortitudi
nis tue. Sacerdotes tui domine
deus induantur salutem: et san
cti tui letentur in bonis. Domine
deus ne averteris faciem christi
tui: memento misericordia
rum david servi tui. Cap. vii.

Cumque complesset
salomon fundens
preces: ignis des
cendit de celo et devoravit

holocausta et victimas:
et maiestas dnī īplevit do
mū: nec poterant sacerdo
tes īgredi templū dnī. eo
qd implesset maiestas dnī
templū dnī. Sed et omēs
filii isrl' videbant descendē
tem ignē et gloriā dnī su
per domū: et corruentes p
ni in terrā sup pavimētū
stratū lapide: adoraverūt.
et laudaverūt dnm qm bo
nus. qm in seculū misedia
eius. Rex autē et omēs po
pulus īmolabant victīas
corā dno. Mactavit igit
salomon hostias boū vi
gintiduo milia. arietum
centū viginti milia: et de
dicavit domū dei rex et u
niversus pplus. Sacerdo
tes autē stabant ī officiis
suis: et levite in organis
carminū dnī que fecit da
vid rex ad laudandū do
minū qm in eternū mise
ricordia eius: ymnos david
canentes per manus suas.
Porro sacerdotes canebāt
tub' āte eos: cunctusqꝫ isrl' sta
bat. Sanctificavit quoqꝫ
salomon mediū atrii āte
templū dnī. Obtulerat
enī ibi holocausta et adi
pes pacificorū: quia alta
re eneū quod fecerat non
poterat sustinere holocaus
ta et sacrificia et adipes.
Fecit ergo salomon solēp
nitatē in tēpore illo septē
diebus et omēs isrl' cū eo.
ecclesia magna valde: ab
īntroitu emath usqꝫ ad tor
rentē egipti. Fecitqꝫ die oc
tavo collectā: eo qd dedi
casset altare septē diebus.
et solēpnitatē celebrasset
diebus septē. Igit' in die vi
cesimotercio mensis septi
mi. dimisit populos ad
tabernacula sua: letantes
atqꝫ gaudētes. sup bono
quod fecerat deus david et
salomoni. et isrl' populo
suo. Cōplevitqꝫ salomon
domū dnī et domū regis.
et omīa que disposuerat
in corde suo ut faceret in

domo dñi et in domo sua:
et psperatus est. Apparu
it autẽ ei dñs nocte: et ait.
Audiui orationẽ tuã: et e
legi locũ istũ michi in do
mũ sacrificij. Si clausero
celũ et pluuia nõ fluxerit.
et mãdauero et pcepero lo
custe ut deuoret terrã. et im
sero pestilentiã in pplm
meũ: cõuersus autẽ pplus
meus sup quos inuocatum
est nomen meũ deprecatus
me fuerit et exquisierit fa
ciem meã. et egerit penitẽ
ciã a vijs suis pessimis: et
ego exaudiã de celo et ppi
us ero pctis eorũ et sanabo
terrã eorũ. Oculi quoq
mei erũt aperti: et aures
mee erecte. ad orationẽ ei⁹
qui in loco isto orauerit.
Elegi enĩ et sanctificaui lo
cũ istũ. ut sit nomẽ meũ
ibi in sempiternũ: et pma
neant oculi mei et cor me
um ibi cũctis diebus. Tu
quoq si ãbulaueris corã
me sicut ambulauit da
uid pater tuus. et feceris
iuxta omĩa que pcepi tibi.
et iusticias meas iudicia
q seruaueris: suscitabo
thronũ regni tui. sicut pol
licitus sum dauid patri
tuo dicens. Non auferetur
de stirpe tua vir qui sit prĩ
ceps in isrl. Si autẽ auersi
fueritis et dereliqritis iu
ticias meas et pcepta me
a que pposui vobis. et ab
euntes seruieritis dijs alie
nis et adoraueritis eos: e
uellã vos de terra mea q
dedi vobis. et domũ hanc
quã edificaui nomini meo
piciã a facie mea. et tra
dam eã in parabolã et i
exemplũ cunctis populis:
et domus ista erit in puer
biũ vniuersis trãseuntibus:
et dicent stupentes. Quare
fecit sic dñs terre huic et
domui huic. Respõdebũt
q. Quia dereliquerunt do
minũ deũ patrũ suorũ
qui eduxit eos de terra e
gipti. et apphenderũt deos

alienos et adorauerūt eos
atq3 coluerūt: idcirco ve
nerūt sup eos vniuersa
hec mala. Caplm viij.
Expletis aūt vigi
ti ānis. postquā
edificauit salo
mon domū dn̄i et domū
suā: ciuitates quas dede
rat hyram salomon edi
ficauit: et habitare ibi fe
cit filios isrl̄. Abijt quoq3
in emath suba: et obtinu
it eā. Et edificauit pal
mirā in deserto: et alias
ciuitates munitissimas
edificauit in emath. Ex
truxitq3 bethoron superio
rem. et bethoron īferiorē:
ciuitates muratas habē
tes portas. et vectes. et se
ras. Baalath etiā et oēs
vrbes firmissimas que fue
runt salomonis: cūctasq3
vrbes quadrigarū. et vr
bes equitū. Omnia quecū
q3 voluit salomon atq3
disposuit: edificauit in
ihrlm et in libano et in
vniuersa terra potestatis
sue. Omnē pplm qui dere
lictus fuerat de etheis. et a
morreis. et phereseis. et e
ueis. et iebuseis. qui non
erant de stirpe isrl̄: de filijs
eorū et de posteris quos nō
īterfecerant filij isrl̄. subiu
gauit salomon in tribu
tarios vsq3 in diē hanc.
Porro de filijs isrl̄ nō po
suit ut seruirent operibz
regis. Ipsi enī erant viri
bellatores. et duces primi:
et principes quadrigarū
et equitū eius. Omes aūt
principes exercitus regis sa
lomonis fuerūt ducenti
quinquaginta: qui erudi
ebant pplm. Filiā vero
pharaonis transtulit de
ciuitate dauid: in domū
quā edificauerat ei. Dix
it enī rex. Nō habitabit
vxor mea in domo dauid
regis isrl̄. eo qd sanctifica
ta sit: quia īgressa est in
eā archa dn̄i. Tūc obtulit
salomon holocausta dn̄o

sup altare dñi. qd' extruxe
rat ante porticũ: ut per
singulos dies offerret in eo
iuxta preceptũ moysi in
sabbatis et in kalendis.
et in festis diebus ter per an
nũ: id est in solẽpnitate
azimorũ. et in solẽpnitate
ebdomadarũ. et in solẽp
nitate tabernaculorũ. Et
cõstituit iuxta dispositio
nem david patris sui. of
ficia sacerdotũ in ministeri
is suis: et levitas in ordi
ne suo. ut laudarent et mi
nistrarent corã sacerdotibꝫ
iuxta ritũ uniuscuiusqꝫ
diei: et ianitores in divisi
onibus suis per portã et
portã. Sic enĩ preceperat da
uid homo dei. Nec pter
gressi sũt de mandatis re
gis tam sacerdotes q̃ levi
te: ex omnibus que precepe
rat. Et in custodiis thesau
rorũ omnes impensas pre
paratas habuit salomon:
ex eo die quo fũdavit do
mũ dñi. usqꝫ in diẽ quo
pfecit eã. Tũc abiit salo
mon in ihesongaber et
in haylath: ad oram ma
ris rubri q̃ est in t̃ra edom.
Misit ergo ei hyram per
manus servorũ suorum
naves et nautas gnaros
maris: et abierũt cũ ser
vis salomonis in ophyr.
Tuleruntqꝫ inde quadrin
genta quinquaginta ta
lenta auri: et attulerũt
ad regẽ salomonẽ. Capl' ix

Regina quoqꝫ
saba cũ audisset
famã salomõis:
venit ut temptaret eũ in
enigmatibꝫ in ihrlm cum
magnis opibus et came
lis qui portabant aroma
ta. et auri plurimũ gem
masqꝫ preciosas. Cumqꝫ veni
set ad salomonẽ: locuta
est ei quecumqꝫ erant in cor
de suo. Et exposuit ei salo
mon omnia que proposue
rat: nec quicquam fuit quod
ei nõ perspicuũ fecerit. Que
postquam vidit sapientiam

scilicet salomonis et domū
quā edificauerat. necnon
cibaria mense eius et ha
bitacula seruorū et officia
ministrorū eius. et vestimē
ta eorū. pincernas quoqꝫ
et vestes eorū. et victimas
quas immolabat in domo
dn̄i: nō erat pre stupore
ultra in ea sp̄us. Dixitqꝫ
ad regē. Verus sermo quē
audierā i terra mea de vir
tutibus et sapientia tua.
Nō credebā narrantibus
donec ipsa venissem. et vi
dissent oculi mei: et pro
bassem vix medietatē mi
chi sapientie tue fuisse
narratā. Vicisti famam
virtutib; tuis. Beati viri
tui et beati serui tui: hij
qui assistūt corā te in ōni
tēpore. et audiūt sapien
tiā tuā. Sit dn̄s deus tu
us benedictus: qui voluit
te ordinare sup thronum
suū regē dn̄i dei tui. Qꝛ
diligit deus isrl' et vult ser
vare eū in eternū: idcirco
posuit te sup eū regē. ut fa
cias iudicia atqꝫ iusticiā.
Dedit aūt regi centū vigi
ti talenta auri. et aroma
ta multa nimis: et gem
mas p̄ciosissimas. Non
fuerūt aromata talia: ut
hec que dedit regina saba
regi salomoni. Sed et ser
ui hyrā cū seruis salomo
nis attulerūt aurū de o
phir. et ligna thyna. et
gēmas p̄ciosissimas: de q
bus fecit rex de lignis thy
nis gradus in domo dn̄i.
et in domo regia: cytha
ras quoqꝫ et psalteria cā
toribus. Nūq̄m visa sūt
in terra iuda ligna talia.
Rex aūt salomon dedit
regine saba cūcta que vo
luit et que postulauit:
multoplura q̄m attule
rat ad eū. Que reuersa: abi
it in terrā suā cū seruis
suis. Erat aūt pōdus au
ri quod afferebatur salo
moni per āños singulos
sexcenta sexaginta sex talē

ta auri: excepta ea summa
quam legati diversarum gen-
tium et negociatores afferre
consueverant: omnesque reges
arabie et satrape terrarum
qui comportabant aurum et
argentum salomoni. Fecit
ergo rex salomon ducentas
hastas aureas de summa
sexcentorum aureorum. qui in
hastis singulis expende-
bantur: trecenta quoque
scuta aurea trecentorum au-
reorum quibus tegebantur
scuta singula: posuitque ea
rex in armamentario quod
erat consitum nemore. Fecit
quoque rex solium eburneum
grande: et vestivit illud
auro mundissimo. Sex quoque
gradus quibus ascendeba-
tur ad solium: et scabellum
aureum et brachiola duo
altrinsecus. et duos leones
stantes iuxta brachiola.
Sed et alios duodecim leun-
culos: stantes super sex gra-
dus ex utraque parte. Non
fuit tale solium in universis
regnis. Omnia quoque va-
sa convivii regis erant au-
rea: et vasa domus saltus
libani ex auro purissimo.
Argentum enim in diebus illis
pro nichilo reputabatur.
Siquidem naves regis ibant
in tharsis cum servis hyram
semel in annis tribus: et de-
ferebant inde aurum et ar-
gentum. et ebur et symias
et pavos. Magnificatus
est igitur salomon super om-
nes reges terre. pre divici-
is et gloria. Omnesque re-
ges terrarum desiderabant
faciem videre salomonis:
ut audirent sapientiam
quam dederat deus in corde
eius. Et deferebant ei mu-
nera: vasa argentea et
aurea. et vestes et arma.
et aromata. equos et mu-
los per singulos annos.
Habuit quoque salomon
quadraginta milia equorum
in stabulis: et curruum equi-
tumque duodecim milia.
Constituitque eos in urbibus

quadrigarum: et ubi erat
rex in ierusalem. Exercuit etiam
potestatem super cunctos reges
a flumine eufraten usque
ad terram philistinorum: et
usque ad terminos egipti.
Tantamque copiam prebuit
argenti in ierusalem quasi lapi
dum: et cedrorum tantam mul
titudinem. velut sicomorum
que gignuntur in campestri
bus. Adducebantur autem ei
equi de egipto: et de cunctis
regionibus. Reliqua vero
operum salomonis priorum
et novissimorum: scripta sunt
in verbis nathan prophete. et
in libris ahye silonitis. in
visione quoque addo videntis
contra hieroboam filium nabath.
Regnavit autem salomon in
ierusalem super omnem israel. qua
draginta annis. Dormivitque
cum patribus suis: et sepeli
erunt eum in civitate david:
regnavitque pro eo roboam fi
lius eius. Capitulum x.
Profectus est autem
roboam in sichem.
Illuc enim cunctus israel conve
nerat: ut constituerent eum
regem. Quod cum audisset
hieroboam filius nabath
qui erat in egipto: fugerat
quippe illuc ante salomo
nem: statim reversus est.
Vocaveruntque eum: et venit
cum universo israel. Et locuti
sunt ad roboam dicentes. Pa
ter tuus durissimo iugo
nos compressit: tu leviora
impera patre tuo qui no
bis grave imposuit servi
tutem: et paululum de onere
subleva ut serviamus tibi.
Qui ait. Post tres dies
revertimini ad me. Cumque ab
isset populus: iniit consilium
cum senibus qui steterant
coram patre eius salomone
dum adhuc viveret dicens.
Quid datis consilii ut res
pondeam populo? Qui
dixerunt. Si placueris po
pulo huic et lenieris eos
verbis clementibus: servi
ent tibi omni tempore. At
ille reliquit consilium senum:

et cū iuuenibus tractare
cepit qui cū eo nutriti fue-
rant et erant in comitatu
illius: dixitq; ad eos. Qd
vobis videtur ? vel respon-
dere quid debeo populo hu-
ic qui dixit michi. suble-
ua iugū quod īposuit no-
bis pater tuus? At illi res-
ponderūt ut iuuenes et
nutriti cū eo in delicijs: ait
q; dixerūt. Sic loq̄ris po-
pulo qui dixit tibi pater
tuus aggrauauit iugū
nostrū: tu subleua: et
sic respō debis eis. Mi-
nimus digitus meus:
grossior est lūbis patris
mei. Pater meus īposuit
vobis iugū graue: et ego
maius pondus apponā.
Pater meus cecidit vos
flagellis: ego vero cedam
scorpionibus. Venit ergo
hieroboam et vniuersus
ppl's ad roboam die ter-
cio: sicut p̄ceperat eis. Res-
ponditq; rex dura: derelicto
cōsilio seniorū: locutusq;

est iuxta iuueniū volun-
tatē. Pater meus graue
vobis īposuit iugū: qd̄
ego grauius faciā. Pat̄
meus cecidit vos flagell':
ego vero cedā scorpionib;.
Et nō acquieuit populi
precibus. Erat enī volun-
tas dei: ut cōpleretur ser-
mo eius. quē locutus fu-
erat per manū ahye sy-
lonitis ad hieroboam fi-
liū nabath. Ppl's autē
vniuersus rege duriora di-
cente: sic locutus est ad
eū. Nō est nobis pars in
dauid: neq; hereditas in
filio ysai. Reuertere in ta-
bernacula tua isrl': nūc
pasce domū tuā dauid.
Et abijt isrl' in taberna-
cula sua. Sup filios aūt
isrl' qui habitabāt in ci-
uitatibus iuda: regna-
uit roboam. Misitq; rex
roboam adurā qui pe-
rat tributis: et lapidaue-
rit eū filij isrl': et mortu-
us est. Porro rex roboā

currũ festinauit ascendere:
et fugit in ihrlm. Recessit
q; isrl' a domo dauid usq;
a diem hanc. Capitulum xi.
Uenit autem robo-
am in ihrlm et
cõuocauit uni-
uersã domũ iuda et ben-
iamin. in centũ octoginta
milibus electorũ bellan-
tiũ: ut dimicaret contra
isrl'. et cõuerteret ad se reg-
nũ suũ. Factus q; est sermo
dñi ad semeiam hominẽ
dei dicens. Loquere ad ro-
boam filiũ salomonis
regẽ iuda: et ad uniuersũ
isrl' qui est in iuda et ben-
iamin. Hec dicit dñs. Nõ
ascendetis: neq; pugnabi-
tis contra fratres vros.
Reuertatur unusquisq; in
domũ suã: quia mea hoc
gestũ est uolũtate. Qui
cũ audissent sermonem
dñi reuersi sũt: nec perre-
xerũt contra hieroboam.
Habitauit autem roboam
in ihrlm: et edificauit ci-
uitates muratas ĩ iudã.
Extruxitq; bethleem. et
etham. et thecue. bethsur
quoq; et socho. et odol-
lam. necnõ geth. et ma-
resa. et ziph: sed et urã
et lachis. et azecha. Sa-
raa quoq; et haialon.
et hebron. que erant in
iuda. et beniamin ciuita-
tes munitissimas. Cũq;
clausisset eas muris: po-
suit in eis pñcipes. abo-
rũq; horrea. hoc est olei
et uini. Sed et singulis
urbibus fecit armamen-
taria scutorũ et hastarũ:
firmauitq; eas summa di-
ligentia: et iperauit sup
iudã et beniamin. Sacer-
dotes autem et leuite qui erãt
in uniuerso isrl'. uenerũt
ad eũ de cũctis sedibus su-
is. relinquẽtes suburbana
et possessiones suas. et trãs-
eũtes ad iudã et ihrlm: eo
qd' abiecisset eos hierobo-
am. et posteri eius ne sacer-
dotio dñi fungerentur. Qui

cōstituit sibi sacerdotes
excelsorū et demoniorū vi
tulorūq; quos fecerat. Sz
et de cūctis tribubz israel
quicūq; dederāt cor suum
ut quererent dūm deū isrl
venerunt ihrlm ad imo
landas victimas dūo deo
patrū suorū: et roborave
rūt regnū iuda et cōfirma
verūt roboā filiū salo
monis per tres ānos. Am
bulaverūt enī in viis da
uid et salomonis: ānis
tantū tribus. Duxit aūt
roboam uxorē maalath.
filiā ierimuth filij david:
abyail quoq; filiā hely
ab. filij ysai. que peperit
ei filios ieus et somoriā
et zoom. Post hanc quoq;
accepit maacham filiā
absalon: que peperit ei
abya ethai. et ziza et sa
lomith. Amavit aūt ro
boam maacha filiā ab
salon: sup omēs uxores
suas et cōcubinas. Nam
uxores decē et octo duxerat.
cōcubinas aūt sexaginta:
et genuit viginti et octo
filios. et sexaginta filias.
Cōstituit vero in capite
abyam filiū maacha:
ducē sup omēs frēs suos.
Ipsū enī regē facere cogi
tabat: quia sapientior
fuit et potentior sup om
nes filios eius: et in cūctis
finibz iuda et beniamin
et in universis civitatibz
muratis. Prebuitq; eis
escas plurimas: et mul
tas petiuit uxores Capl xii

Cumq; robo
ratū fuisset reg
nū roboā et con
fortatū: dereliquit legem
dūi. et omnis isrl cū eo. An
no aūt quīto regni robo
am. ascendit sesac rex e
gipti in ihrlm. quia pecca
verūt dūo. cū mille duce
tis curribus et sexaginta
milibz equitū: nec erat nu
merus vulgi quod vene
rat cū eo ex egipto: lybies
scilicet et trogodite. et ethi

opes. Cepitque civitates mu
nitissimas in iuda: et venit
usque in ierusalem. Semeias autem
propheta ingressus est ad robo
am et principes iuda qui con
gregati fuerant in ierusalem.
fugientes sesac: dixitque ad
eos. Hec dicit dominus. Vos re
liquistis me: et ego reliqui
vos in manu sesac. Con
sternatique principes israel et reges:
dixerunt. Iustus est dominus. Cumque vi
disset dominus quod humiliati es
sent: factus est sermo domini
ad semeiam dicens. Quia
humiliati sunt, non disperdam
eos: daboque eis pauxillum
auxilii: et non stillabit fu
ror meus super ierusalem per ma
num sesac. Verumtamen ser
vient ei: ut sciant distan
tiam servitutis mee et ser
vitutis regni terrarum. Re
cessit itaque sesac rex egypti
ab ierusalem: sublatis thesau
ris domus domini, et domus
regis. Omniaque secum tulit:
et clipeos aureos quos fe
cerat salomon. Pro quibus
fecit rex eneos: et tradidit
illos principibus scutariorum.
qui custodiebant vestibu
lum palacii. Cumque introiret rex
domum domini: veniebant scu
tarii et tollebant eos. ite
rumque referebant ad arma
mentarium suum. Verumta
men quia humiliati sunt. aver
sa est ab eis ira domini: nec
deleti sunt penitus. Siquidem
et in iuda inventa sunt opera
bona. Confortatus igitur
est rex roboam in ierusalem:
atque regnavit. Quadra
ginta autem et unius anni
erat cum regnare cepisset: et
decem et septem annis regna
vit in ierusalem urbe quam ele
git dominus. ut confirmaret no
men suum ibi de cunctis tri
bubus israel. Nomenque ma
tris eius naama amanit
tis. Fecitque malum: et non
preparavit cor suum ut que
reret dominum. Opera vero
roboam prima et novissi
ma scripta sunt in libris
semeie prophete. et addo vi

deutis: et diligenter exposi
ta. Pugnaveruntque adver
sum se roboam et hieroboam
cunctis diebus. Et dormivit
roboam cum patribus suis:
sepultusque est in civitate
david: et regnavit abya
filius eius pro eo. Capitulum xiii.

Anno octavo
decimo regis
hieroboam: regna
vit abya super iudam. Tribus
annis regnavit ierusalem: nomen
que matris eius mycha
ia filia urihel de gabaa.
Et erat bellum inter abya
et hieroboam. Cumque inisset
abya certamen et haberet
bellicosissimos viros et e
lectorum quadraginta mi
lia: hieroboam instruxit
e contra aciem octoginta
milia virorum: qui et ipsi
electi erant et ad bella for
tissimi. Stetit igitur abya
super montem semeron qui e
rat in ephraim: et ait. Au
di hieroboam: et omnis israel.
Num ignoratis quod dominus de
us israel dederit regnum david
super israel in sempiternum:
ipsi et filiis eius in pactum
salis? Et surrexit hierobo
am filius nabath servus
salomonis filii david: et
rebellavit contra dominum su
um. Congregatique sunt ad
eum viri vanissimi et filii be
lial: et praevaluerunt contra
roboam filium salomonis.
Porro roboam erat rudis et
corde pavido: nec potuit re
sistere eis. Nunc ergo vos di
citis quod resistere possitis
regno domini. quod possidet
per filios david: habetis
que grandem populi multitu
dinem. atque vitulos aureos
quos fecit vobis hierobo
am in deos. Et eiecistis sa
cerdotes domini filios aaron
atque levitas: et fecistis vo
bis sacerdotes sicut omnes
populi terrarum. Quicumque
venerit et initiaverit ma
num suam in tauro. in bubus
et in arietibus septem: fit sa
cerdos eorum qui non sunt dii.

Noster aūt dn̄s deus est:
quē nō relinquimꝰ. Sacer
dotes q̄ ministrāt dn̄o de
filijs aaron: et leuite sūt
in ordine suo. Holocaus
ta quoq̄ offerūt dn̄o per
singulos dies mane et ues
pere. et thymiama iuxta
legis p̄cepta confectū: et
ꝓponūtur panes in men
sa mundissima. Estq̄ apud
nos candelabrū aureū
et lucerna eius: ut accen
datur semp ad vesperam
Nos quippe custodimus
p̄cepta dn̄i dei nr̄i: quē
vos reliquistis. Ergo in
exercitu nr̄o dux deus est:
et sacerdotes eius qui clā
gūt tubis et resonāt con
tra vos. Filij isrl̄ nolite
pugnare cōtra dn̄m deū
patrū vestrorū: quia nō
vobis expedit. Hec illo
loquēte: hieroboā retro
moliebat̄ insidias. Cūq̄
ex aduerso hostiū staret:
ignorante iudā suo am
biebat exercitu. Respiciēs
q̄ iudas. vidit īstare
bellū. ex aduerso et post
tergū: et clamauit ad do
minū. ac sacerdotes tubis
canē cepērūt: omēs q̄ viri
iuda vociferati sūt. Et ecce
illis clamantibꝫ: pterruit
deus hieroboā et omnem
isrl̄. qui stabat ex aduer
so abya et iuda. Fugerūt
q̄ filij isrl̄ iudā: et tradidit
eos deus in manu eorum.
Percussit ergo eos abya et
p̄plus eius plaga magna:
et corruerūt vulnerati ex
isrl̄ quinquaginta milia
virorū fortiū. Humiliati
q̄ sūt filij isrl̄ in tēpore il
lo: et vehemētissime con
fortati filij iudā: eo qd̄ spe
rassent in dn̄o deo patrū
suorū. Persecutus est aūt
abya fugientē hieroboā:
et cepit ciuitates eius be
thel et filias eius. et iese
na cū filiabus suis. ephrō
quoq̄ et filias eius. Nec
valuit ultra resistē hiero
boam in diebꝫ abya: quē

percussit dominus. Et mortu
us est. Igitur abya con
fortato imperio suo acce
pit uxores quattuordecim:
procreavitque viginti et du
os filios et sedecim filias.
Reliqua autem sermonum
abya viarumque et operum
eius: scripta sunt diligen
tissime in libro prophete addo.

Capl' xiiij.

Dormivit
autem abya
cum patribus suis:
et sepelierunt eum in civitate
david: regnavitque asa fi
lius eius pro eo. In cuius
diebus quievit terra annis
decem. Fecit autem asa quod
bonum et placitum erat in con
spectu dei sui: et subvertit
altaria peregrini cultus
et excelsa. et confregit sta
tuas lucosque succidit: ac
precepit iude ut quereret
dominum deum patrum suorum. et
faceret legem et universa
mandata. Et abstulit e
cunctis urbibus iuda aras
et fana: et regnavit in
pace. Edificavitque urbes
munitas in iuda: quia
quietus erat. et nulla tem
poribus eius bella surrex
erant. pacem domino largiente.
Dixit autem iude. Edificemus
civitates istas et vallemus
muris: et roboremus tur
ribus. et portis. et seris.
donec a bellis quieta sunt
omnia: eo quod quesierimus
dominum deum patrum nostrorum:
et dederit nobis pacem per
gyrum. Edificaverunt igitur
et nullum in extruendo im
pedimentum fuit. Habu
it autem asa in exercitu suo
portantium scuta et has
tas de iuda trecenta mil
lia: de beniamin vero scu
tariorum et sagittariorum
ducenta septuaginta mi
lia. Omnes isti viri fortis
simi. Egressus est autem
contra eos zara ethiops
cum exercitu suo decies cente
na milium. et curribus tre
centis: et venit usque ma
resa. Porro asa pergens

obuiā. et īstruxit aciē ad
bellū in valle saphata. q̄
est iuxta maresā: et inuoca
uit dñm deū. et ait. Dñe
nō est apud te ulla distā
tia: utrū in paucis auxi
lieris an in pluribꝫ. Adiu
ua nos dñe deus noster.
In te enī et in tuo nomīe
habentes fiduciā: ueni
mus contra hanc multi
tudinē. Dñe deus noster
tu es: nō preualeat contra
te homo. Exterruit itaqꝫ
dñs ethiopes corā asa et
iuda. Fugeruntqꝫ ethiopes:
et psecutus est eos asa. et
ꝑplus qui cū eo erat usqꝫ
gerar. Et ruerunt ethiopes
usqꝫ ad īternetionē: quia
dño cedente cōtriti sūt. et
exercitu illius ꝑliante.
Tulerunt ergo spolia mul
ta: et percusserūt omnes ci
uitates per circuitū gera
re. Grandis quippe cunc
tos terror īuaserat. Et di
ripuerūt urbes: et mul
tam predā asportauerūt:
sed et caulas ouiū destruē
tes tulerūt pecorū infini
tam multitudinē et ca
melorū: reversiqꝫ sūt in
iherusalem. Capitulum xv.

Azarias autē filiꝰ
Odid facto in se
spiritu dei. egres
sus est in occursū asa: et
dixit ei. Audite me asa:
et omnis iuda. et beniamī.
Dñs vobiscū: quia fuis
tis cū eo. Si q̄sieritis eū:
īuenietis. Si autē dereliq
ritis eū: derelinquet vos.
Transibunt autē multi di
es in isrl' absqꝫ deo vero:
et absqꝫ sacerdote doctore.
et absqꝫ lege. Cūqꝫ reversi
fuerint in angustia sua
clamaverintqꝫ ad dñm
deū israel et q̄sierint eum:
repperient eū. In tempore
illo nō erit pax egrediēdi
et īgrediendi: sed terrores
undiqꝫ in cūctis habita
toribus terrarū. Pugna
bit enī gens contra gentē.
et ciuitas contˢ ciuitatem:

quia dñs cōturbabit eos
in omni angustia. Vos er-
go cōfortamini: et nō dis-
soluantur manus vre. Erit
enī merces operi vro. Qđ
cū audisset asa verba sci-
licet et prophetiā azarie filii
odid prophete: cōfortatus ē.
Et abstulit ydola de omni
terra iuda et beniamin. et
ex vrbibus quas ceperat
montis ephraim: et dedi-
cauit altare dñi. quod e-
rat ante porticū domini.
Cōgregauitq; vniuersum
iudā et beniamin: et adue-
nas cū eis de ephraim. et
de manasse et de symeon.
Plures enī ad eū cōfuge-
rant ex isrl: videntes qđ
dñs deus illius esset cū eo.
Cūq; venissent ierlm mēse
tercio. āno quītodecimo
regni asa: immolauerunt
dño in die illa de manu-
biis et preda quā adduxe-
rant boues septingentos.
et arietes septē milia. Et
īntrauit ex more ad corrobo-
randū fedus: ut quererent
dñm deū patrū suorū. in
toto corde et in tota aīa
sua. Si quis aūt inquit
non quesierit dñm deū isrl:
moriatur a minimo usq; ad maxi-
mū. a viro usq; ad mulie-
rem. Iurauerūtq; dño
voce magna. in iubilo
et in clangore tube et in so-
nitu bucinarū: omēs qui
erant in iuda cū execratio-
ne. In omni enī corde suo
iurauerūt: et in tota vo-
luntate quesierūt eū. et īue-
nerūt: prestititq; eis dñs
requiē per circuitū. Sed
et maacham matrē asa
regis ex augusto deposuit
imperio: eo qđ fecisset in
luco simulacrū priapi.
Quod omne cōtriuit: et in
frusta comminuēs cōbussit
in torrente cedron. Excel-
sa aūt derelicta sūt in is-
rael. Attamen cor asa e-
rat perfectū cūctis diebus
eius. Ea que vouerat pa-
ter suus et ipse intulit in

domum domini: argentum et au
rum vasorumque diversam sup
pellectilem. Bellum vero non
fuit usque ad tricesimum an
num regni asa. Capitulum xvi

Anno autem tricesi
mo sexto regni
eius ascendit ba
asa rex israel in iudam: et
muro circumdabat rama.
ut nullus tute posset egre
di et ingredi. de regno asa.
Protulit autem asa argentum
et aurum de thesauris do
mus domini. et de thesauris
regis: misitque ad bena
dab regem syrie qui habita
bat in damasco dicens.
Fedus inter me et te est. Pa
ter quoque meus et pa
ter tuus habuere con
cordiam. Quobrem misi
tibi argentum et aurum: ut
rupto federe quod habes
cum baasa rege israel. fa
cias eum a me recedere. Quo
comperto benadab. misit
principes exercituum suorum
ad urbes israel: qui percusse
runt ahyon et dan. et abel
maim. et universas urbes
muratas neptalim. Quod
cum audisset baasa: desi
vit edificare rama. et inter
misit opus suum. Porro
asa rex assumpsit universum
iudam: et tulerunt lapides
de rama et ligna. que edi
ficationi preparaverat ba
asa: edificavitque ex eis
gabaa et masphat. In tem
pore illo venit anani pro
pheta ad asa regem iuda:
et dixit ei. Quia habu
isti fiduciam in rege syrie
et non in domino deo tuo: id
circo evasit syrie regis exer
citus de manu tua. Non
ne ethyopes et lybies mul
to pluris erant quadri
gis et equitibus et multitu
dine nimia? Quos cum
domino credidisses: tradidit
in manu tua. Oculi enim
eius contemplantur univer
sam terram: et prebent forti
tudinem hiis qui corde per
fecto credunt in eum. Stulte

igitur egisti: et propter hoc
etiam presenti tempore aduer
sum te bella consurgent. Ira
tusque est asa aduersus
videntem: iussit eum mitti in
neruum. Valde quippe su
per hoc fuit dominus indigna
tus: et interfecit de popu
lo in tempore illo plurimos.
Opera autem asa prima
et nouissima: scripta sunt
in libro regum iuda et israel.
Egrotauit etiam asa anno
o tricesimo nono regni
sui dolore pedum vehemen
tissime: et nec in infirmi
tate quesiuit dominum: sed ma
gis in medicorum arte con
fisus est. Dormiuitque cum
patribus suis: et mortuus
est anno quadragesimo reg
ni sui: et sepelierunt eum in
sepulchro suo. quod fode
rat sibi in ciuitate da
uid. Posueruntque eum super
lectum suum plenum aroma
tibus et vnguentis mere
tricijs que erant pigmen
tariorum arte confecta: et com

busserunt super eum ambitio
ne nimia. Capitulum xvij.
Regnauit autem io
saphat filius eius
pro eo: et inualu
it contra israel. Constituitque
militum numeros in cunc
tis vrbibus iuda: que e
rant vallate muris. Pre
sidiaque disposuit in terra
iuda: et in ciuitatibus e
phraim quas ceperat a
sa pater eius. Et fuit dominus
cum iosaphat: quia ambu
lauit in vijs dauid patris
sui primis: et non spera
uit in baalim sed in deo
patris sui: et perrexit in pre
ceptis illius. et non iuxta
peccata israel. Confirmauit
que dominus regnum in manu
eius: et dedit omnis iuda
munera iosaphat: fac
teque sunt ei infinite diuici
e. et multa gloria. Cumque
sumpsisset cor eius audaciam
propter vias domini: etiam excel
sa et lucos de iuda abstu
lit. Tercio autem anno regni

sui misit de principibus su-
is benail et obdyam. et za-
chariā. et nathanael. et
mycheam ut docerent in
civitatibus iuda: et cū eis
levitas. semeiam. et na-
thaniam. et zabadyam.
asahel quoque et semira-
moth. et ionathan. ado-
niamque et thobiā. et tho-
badoniā. levitas. et cum
eis elysama. et ioram sa-
cerdotes. Docebantque po-
pulū in iuda: habentes
librū legis dn̄i. Et circu-
ibant cunctas urbes iuda:
atque erudiebant populū.
Itaque factus est pavor
dn̄i sup omnia regna ter-
rarū. que erant per gyrū
iuda: nec audebant bel-
lare contra iosaphat.
Sed et philistei iosaphat
munera deferebant: et
vectigal argenti. Arabes
quoque adducebant pecora:
arietū septē milia septin-
gentos: et hircos totidē.
Crevit ergo iosaphat et

et magnificatus est usque
in sublime: atque edifica-
vit in iuda domos ad in-
star turriū. urbesque mura-
tas: et multa opera pa-
ravit in urbibus iuda. Viri
quoque bellatores et robus-
ti erant in ihrlm: quorū
iste numerus per domos
atque familias singulorū.
In iuda principes exercitus
ednas dux: et cū eo robus-
tissimi viri trecenta milia.
Post hunc iohanan prin-
ceps: et cū eo ducenta oc-
toginta milia. Post istū
quoque amasias filius ze-
chri consecratus dn̄o: et cū
eo ducenta milia virorū
fortiū. Hunc sequebatur
robustus ad prelia elya-
da: et cū eo tenentiū arcū
et clipeū ducenta milia.
Post istū etiā iozabath:
et cū eo centū octoginta
milia expeditorū militū.
Hii omnes erant ad ma-
nū regis: exceptis aliis
quos posuerat in urbibus

muratis et in vniuerso
Iuda Capl' xviii.
Uit ergo iosa
phat dives et in
clitus multū: et affinita
te coniunctus est ahab.
Descenditque post annos
ad eū in samariā. Ad cu
ius adventū mactavit
ahab arietes et boues
plurimos et populo qui
venerat cū eo: persuasit
que ut ascenderet in ramoth
galaad. Dixitque ahab
rex isrl' ad iosaphat regē
iuda. Veni mecū in ra
moth galaad. Cui ille
respondit. Ut ego et tu.
Sicut populus tuus sic po
pulus meus: tecumque eri
mus in bello. Dixitque io
saphat ad regē isrl'. Con
sule obsecro in presentiarum
sermonē dn̄i. Congrega
uit igitur rex isrl' prophe
tarū quadringentos vi
ros: et dixit ad eos. In
ramoth galaad ad bel
landū ire debemus. an
quiescere? At illi. Ascendite
inquiunt: et tradet deus in
manu regis. Dixitque io
saphat. Numquid nō est
hic propheta dn̄i: ut ab
illo etiā requiramus? Et
ait rex israel ad iosaphat.
Est vir vnus a quo pos
sumus querere dn̄i volun
tatem: sed ego odi eū:
quia nō prophetat michi
bonū sed malū omni tem
pore. Est autē mycheas
filius iembla. Dixitque ei
iosaphat. Ne loquaris
rex hoc modo. Vocavit
ergo rex isrl' vnū de eu
nuchis: et dixit ei. Voca
cito mycheam filiū iem
bla. Porro rex israel et io
saphat rex iuda. vterque se
debant in solio suo: vesti
ti cultu regio. Sedebant
autē in area iuxta portā
samarie: omnesque prophete
vaticinabantur corā eis.
Sedechias vero filius cha
nana fecit sibi cornua
ferrea: et ait. Hec dicit

dn̄s. His ventilabis syri
am: donec cōteras eam.
Omnes q̄ ꝓphete similiter
ꝓphetabant atq̄ dicebāt.
Ascende in ramoth gala
ad et ꝓsperabis: et tradet
eos dn̄s in manu regis.
Nuncius aūt qui ierat ad
vocandū mycheam ait
illi. En verba omniū ꝓ
phetarū vno ore bona ā
nunciant regi. Queso er
go te ut sermo tu' ab eis nō
dissentiat: loquaris q̄
ꝓspera. Cui respōdit my
cheas. Viuit dn̄s: quia
quodcūq̄ dixerit dn̄s me
us hoc loquar. Venit er
go ad regem. Cui rex ait.
Mychea. ire debemus in
ramoth galaad ad bel
landū an quiescere? Cui
ille respondit. Ascendite.
Cuncta eā ꝓspera eueni
ent: et tradent hostes in
in manus vr̄as. Dixitq̄
rex. Iterū atq̄ iterū te ad
iuro: ut nō loquaris mi
chi quod verū est in no
mine dn̄i. At ille ait. Vi
di vniuersū israel dispsū
in montibz: sicut oues
absq̄ pastore. Et dixit do
minus. Non habent isti
dn̄os. Reuertat̄ vnusq̄sq̄
ad domū suā in pace. Et
ait rex isrl' ad iosaphat.
Nōne dixi tibi qd' non ꝓ
phetaret iste michi quic
qūā boni: sed ea que ma
la sūt? At ille. Idcirco ait.
audite verbū dn̄i. Vidi
dn̄m sedentē in solio suo:
et omnē exercitū celi assis
tentē ei a dextris et a sinis
tris. Et dixit dn̄s. Quis
decipiet ahab regē israel
ut ascendat et corruat in
ramoth galaad? Cumq̄
diceret vnus hoc modo.
et alter alio: processit spiri
tus et stetit corā dn̄o et a
it. Ego decipiā eū. Cui do
minus. In quo inquit deci
pies? At ille respondit.
Egrediar: et ero spiritus
mendax in ore omniū ꝓ
phetarū eius. Dixitq̄ do

minus. Decipies: et p̄uale
bis. Egredere: et fac ita.
Nūc igitur ecce dedit dn̄s
spiritū mendacij in ore ō
mniū ꝓphetarū tuorū: et
dn̄s locutus est de te mala.
Accessit autē sedechias filiꝰ
chanane: et percussit my
chee maxillā. et ait. Per
quā viā transivit sp̄us
dn̄i a me ut loqueref tibi?
Dixitq̄ mycheas. Tu ipse
videbis in die illo: quādo
ĩgressus fueris cubiculum
de cubiculo ut abscondaris.
Precepit autē rex isrl' dicēs.
Tollite mycheā. et ducite
eū ad amon principē ciui
tatis et ad ioas filiū ama
lech: et dicetis. Hec dicit rex.
Mittite hūc in carcerē: et
date ei panis modicū. et
aque paullulū. donec rever
tar in pace. Dixitq̄ myche
as. Si reversꝰ fueris ĩ pace:
nō est locutus dn̄s in me.
Et ait. Audite ppli omnes.
Igitur ascenderūt rex isrl'
et iosaphat rex iuda in ra

moth galaad. Dixitq̄ rex
israel ad iosaphat. Mu
tabo habitū: et sic ad pug
nam vadā. Tu autē induē
vestibus tuis. Mutatoq̄
rex isrl' habitu venit ad
bellū. Rex autē syrie p̄cepe
rat ducibus equitatus sui
dicens. Ne pugnetis con
tra minimū aut contra
maximū: nisi cōtra solū
regē isrl'. Itaq̄ cū vidissent
principes equitatus iosa
phat: dixerūt. Rex isrl' est.
Et circūdederūt eū dimicā
tes. At ille clamavit ad
dn̄m et auxiliatus est ei:
atq̄ avertit eos ab illo.
Cū eni vidissent duces e
quitatus qd' nō esset rex is
rael: reliquerūt eū. Accidit
autē ut unus e populo sa
gittā in incertū iaceret: et
percussit regē isrl' inter cervi
cem et scapulas. At ille au
rige suo ait. Cōuerte ma
nū tuā et educ me de acie:
quia vulneratus sū. Et
finita est pugna in die il

lo. Porro rex isrl' stabat in
curru suo contra syros us
q; ad vesperā: et mortuus
est occidente sole. Capl' xix

Reversus est autē
iosaphat rex iu
da in domū suā
pacifice in ihrlm. Cui oc
currit iheu filius anani
videns: et ait ad eū. Impio
prebes auxiliū: et hys q
oderūt dūm amicicia iū
geris. Et idcirco irā qdē dūi
merebaris: sed bona opa
īventa sūt in te: eo quod
abstuleris lucos de terra iu
da. et ꝑparaveris cor tuū
ut requireres dūm deū pa
trū tuorū. Habitavit er
go iosaphat in ihrlm.
Rursūq; egressus est ad
ꝑplm de bersabee usq; ad
montē ephraim: et revo
cavit eos ad dūm deū pa
trū suorū. Cōstituitq; iudi
ces terre in cūctis civitati
bus iuda munitis: per si
gula loca. Et ꝑcipiens
iudicibz: videte ait quid

faciatis. Nō enī hominis ex
ercetis iudiciū sed dūi: et qd
cūq; iudicaveritis in vos
redūdabit. Sit timor dūi
vobiscū: et cū diligencia
cūcta facite. Nō est enī apd
dūm deū nrm iniquitas:
nec ꝑsonarū acceptio. nec
cupido munerū. In ihrlm
quoq; cōstituit iosaphat
levitas et sacerdotes. et prī
cipes familiarū ex israel:
ut iudiciū et causā dūi iu
dicarent habitatoribz eius.
Precepitq; eis dicens. Sic
agetis in timore dūi fide
liter: et corde pfecto. Om
nem causā que venerit
ad vos fratrū vestrorum
qui habitant in urbibus
suis inter cognationē et
cognationē. ubicūq; ques
tio est de lege. de mandato.
de cerimoniis. de iustifica
tionibus. ostendite eis. ut
nō peccent in dūm: et ne
veniat ira sup vos et sup
fratres vros. Sic ergo agē
tes nō peccabitis. Amari

as aūt sacerdos et ponti
fex vester: in hys que ad
deū ptinent p̄sidebit. Por
ro zabadyas filius ysma
hel. qui est dux in domo
iuda: sup ea opera erit q̄
ad regis officiū ptinēt. Ha
betisq3 magistros leuitas
corā vobis. Cōfortamini
et agite diligenter: et erit
dn̄s cum bonis. Capl' xx.

Post hec cōgrega
ti sūt filij moab
et filij āmon. et
cū eis de āmonitis ad io
saphat: ut pugnarent cō
tra eū. Veneruntq3 nūcij: et
īdicauerūt iosaphat dicē
tes. Venit contra te multi
tudo magna de hys locis
que trans mare sūt. et de
syria: et ecce cōsistūt in a
sasonthamar. que est en
gaddi. Josaphat aūt ti
more pterritus. totū se cō
tulit ad rogandū dn̄m:
et p̄dicauit ieiuniū vniu
so iuda. Cōgregatusq3 est
iudas ad precandū dn̄m:

sed et omēs de vrbibz suis
venerūt ad obsecrandū
eū. Cūq3 stetisset iosaphat
ī medio cetu iude et ihrlm ī
domo dn̄i. ante atriū no
uū: ait. Dn̄e deus patrū
nrōz tu es deus in celo: et
dn̄aris cūctis regnis gen
tiū. In manu tua est forti
tudo et potentia: nec q̄sq̄
tibi potest resistē. Nōne
tu deus noster īterfecisti ō
nes habitatores terre huī
corā populo tuo israel.
et dedisti eā semini abra
ham amici tui in sempi
ternū. Habitaueruntq3 ī
ea: et extruxerūt in illa scā
riū nomini tuo dicētes. Si
venerint sup nos mala
gladius iudicij. pestilen
tia. et fames: stabimus
corā domo hac. in cōspec
tu tuo in qua īuocatum
est nomen tuū. et clama
bimus ad te in tribula
tionibus nr̄is: et exaudi
es. saluosq3 facies. Nunc
igitur ecce filij āmon. et

moab. et mons seir. per
quos nō cōcessisti filijs is-
rael ut transirent. quādo
egrediebantur de egipto. sed
declinauerūt ab eis et nō
interfecerūt illos: e cōtrario
agūt: et conantur eicere nos
de possessione quā tradi-
disti nobis deus noster. Er-
go nō iudicabis eos? In
nobis quidē nō tanta est
fortitudo: ut possimus huic
multitudini resistere que
irruit sup nos. Sed cum
ignoremus quid agere de-
beamus: hoc solū habem⁹
residui. ut oculos nrōs
dirigamus ad te. Omnis
vero iuda stabat corā dn̄o:
cū paruulis et vxoribus
et liberis suis. Erat autē
hiazihel filius zacharie
filij banaie filij iehiel. filij
mathanie leuites de filijs
asaph: sup quē factus ē
spiritus dn̄i in medio tur-
be et ait. Attendite omnis
iuda et qui habitatis in
ihrlm: et tu rex iosaphat.

Hec dicit dn̄s vobis. No-
lite timere: nec paueatis
hanc multitudinē. Non
est enī vrā pugna sed dei.
Cras ascendetis contra eos.
Ascensuri enī sūt per cliuū
nomine sis: et inuenietis il-
los in summitate torrentis
qui est contra solitudinē
iheruhel. Nō eritis vos q̄
dimicabitis: sed tantum-
modo cōfidenter state: et
videbitis auxiliū dn̄i sup
vos. O iuda et ihrlm no-
lite timere: nec paueatis.
Cras egrediemini contra eos:
et dn̄s erit vobiscū. Iosa-
phat ergo et iuda et om-
nes habitatores ihrlm.
ceciderūt proni in terram
corā dn̄o: et adorauerūt
eū. Porro leuite de filijs
caath et de filijs chore. lau-
dabant dn̄m deū isrl̄ vo-
ce magna in excelsū. Cū-
qȝ mane surrexissent: egres-
si sūt per desertū thecue.
Profectisqȝ eis: stans iosa-
phat in medio eorū dixit

Audite me iuda: et omnes
habitatores ierusalem. Credite
in domino deo vestro: et securi eri-
tis. Credite prophetis eius: et
cuncta evenient prospera. De-
ditque consilium populo: et
statuit cantores domini ut lau-
darent eum in turmis suis.
et antecederent exercitum: ac
voce consona dicerent. Con-
fitemini domino: quoniam in eter-
num misericordia eius. Cumque ce-
pissent laudes canere: ver-
tit dominus insidias eorum in se-
metipsos. filiorum scilicet am-
mon et moab. et montis
seir qui egressi fuerant pug-
nare contra iudam: et percus-
si sunt. Namque filii ammon
et moab consurrexerunt ad-
versum habitatores montis
seir: ut interficerent et dele-
rent eos. Cumque hoc perpetras-
sent: etiam in semetipsos
versi mutuis conciderunt vul-
neribus. Porro iudas cum
venisset ad speluncam que
respicit solitudinem: vidit
procul omnem late regionem
plenam cadaveribus: nec su-
peresse quemquam qui necem
potuisset evadere. Venit
ergo iosaphat et omnis po-
pulus cum eo. ad detrahen-
da spolia mortuorum: inve-
neruntque inter cadavera va-
riam supellectilem. vestes
quoque et vasa preciosissima:
et diripuerunt. ita ut om-
nia portare non possent.
nec per tres dies spolia
auferre pre prede magni-
tudine. Die autem quarto:
congregati sunt in valle be-
nedictionis. Etenim quo-
niam ibi benedixerunt domino:
vocaverunt locum illum vallem
benedictionis usque in pre-
sentem diem. Reversusque est
omnis vir iuda et habita-
tores ierusalem. et iosaphat
ante eos in ierusalem cum leti-
cia magna: eo quod dedis-
set eis dominus gaudium de ini-
micis suis. Ingressique sunt
in ierusalem cum psalteriis et
citharis et tubis in do-
mum domini. Irruit autem pa-

uor dñi sup vniuersa reg-
na terrarũ: cũ audissent
qđ pugnasset dñs cõtra
inimicos israel. Quieuitq;
regnũ iosaphat: et prebu-
it ei dñs pacẽ per circuitũ.
Regnauit igitur iosaphat
sup iudã: et erat triginta
quinq; annorũ cũ regna-
re cepisset. Viginti autẽ
et quinq; ãnis regnauit ĩ
ihrlm: et nomẽ matris
eius azuba filia selachi.
Et ãbulauit in via pa-
tris sui asa. nec declina-
uit ab ea: faciens q̃ pla-
cita erant corã dño. Ve-
rũptamen excelsa non
abstulit: et adhuc pplus
nõ direxerat cor suũ ad
dñm deũ patrũ suorum.
Reliqua autẽ gestorũ io-
saphat priorũ et nouissi-
morũ scripta sũt ĩ libris
iheu filij anani: que di-
gessit in libro regũ isrl.
Post hec iniit amicicias
iosaphat rex iude cum
ochozia rege israel. cuius
opera fuerũt pessima: et
particeps fuit ut facerent
naues que irent in thar-
sis. Feceruntq; classem in asy-
ongaber. Prophetauit autẽ
eliezer filius dodau de ma-
resa ad iosaphat dicens.
Quia habuisti fedus cũ
ochozia: percussit dñs opa
tua. Cõtriteq; sũt naues:
nec potuerũt ire ĩ tharsis.

D Ormiui Capitulum xxi.
uit autẽ iosaphat
cũ patribz suis:
et sepultus est cũ eis in ci-
uitate dauid: regnauitq;
ioram filius eius pro eo.
Qui habuit fratres filios
iosaphat: azariã iahihel
et zachariã. et azariã. et
mychael. et saphatiã. Om-
nes hij filij iosaphat regis
iuda. Deditq; eis pater su-
us multa munera argẽ-
ti et auri: et peusationes
cũ ciuitatibus munitissi-
mis in iuda. Regnũ autẽ
tradidit ioram: eo qđ es-
set primogenitus. Surrex-

it aūt ioram sup regnū
patris sui. Cūq; se confir
masset. occidit omēs fra
tres suos gladio: et quos
dā de principibȝ isrl'. Tri
gintaduorū annorū erat
ioram cū regnare cepisset:
et octo ānis regnauit in
ihrlm: āmbulauitq; in vi
is regū israel. sicut egerat
domus ahab. Filia quip
pe ahab erat vxor eius:
et fecit malū in cōspectu
dñi. Noluit aūt dñs dis
perdere domū dauid ꝓpt
pactū quod īierat cū eo:
et quia ꝓmiserat ut da
ret illi lucernā et filijs eius
in omī tēpore. In diebus
illis rebellauit edō ne eēt
subditus iude: et cōstitu
it sibi regē. Cūq; transis
set ioram cū principibȝ
suis et cūcto equitatu qui
erat secū: surrexit nocte
et ꝑcussit edom. qui se
circūdederat et omēs du
ces equitatus eius. Atta
men rebellauit edom: ne
esset sub ditione iuda vs
q; ad hanc diem. Eo tem
pore et lobna recessit: ne
esset sub manu illius.
Dereliquerat enī dñm deū
patrū suorū. Insup et ex
celsa fabricatus est in ur
bibus iuda: et fornicari
fecit habitatores ihrlm
et ꝑuaricari iudā. Allate
sūt aūt ei littere ab helya
ꝓpheta: in quibus scrip
tum erat. Hec dicit dñs
deus dauid patris tui. Quo
niā non āmbulasti in vijs
iosaphat patris tui et in
via asa regis iuda. sed in
cessisti per iter regū israel.
et fornicari fecisti iudā et
habitatores ihrlm. imi
tatus fornicationē domus
ahab. īsuper et fratres
tuos domū patris tui
meliores te occidisti: ecce
dñs percutiet te plaga mag
na cū populo tuo et fili
is et vxoribus tuis. vniuer
saq; substantia tua. Tu
vero egrotabis pessimo

languore uteri: donec egre
diantur uitalia tua paula
tim per dies singulos. Sus
citauit ergo dn̄s contra io
ram spiritū philistinorū
et arabū: qui cōfines sūt
ethiopibus. Et ascenderūt
in terrā iuda et uastaue
runt eam: diripueruntq; cūc
tam substanciā que inuen
ta est in domo regis. īsup
et filios eius et uxores: nec
remansit ei filius nisi io
acha qui minimus natu e
rat. Et sup hec omnia: per
cussit eū dn̄s alui lāguo
re insanabili. Cūq; diei
succederet dies et tēporū
spacia uoluerentur: duorū
ānorū expletus est circul?
et sic longa consūptus ē
tabe ita ut egereret etiā
uiscera sua. languore pa
riter et uita caruit. Mor
tuus q; est ī infirmitate pes
sima: et nō fecit ei pplus
sdm morē cōbustionis
exequias sicut fecerāt ma
ioribus eius. Triginta du
orū annorū fuit cū reg
nare cepisset: et octo an
nis regnauit in ihr̄lm: ā
bulauit nō recte. Et sepe
lierūt eū in ciuitate da
uid: uerūptamen non in
sepulchro regū. Capitulum xxii

Constituerunt aūt
habitatores ihe
rusalem ochoziā
filiū eius minimū regem
pro eo. Omēs enī maio
res natu qui ante eū fue
rant: īterfecerant latrōes
arabū qui irruerant in
castra. Regnauitq; ocho
zias filius ioram regis
iudā. Quadraginta du
orū annorū erat ochozi
as cū regnare cepisset: et
uno anno regnauit in
ihr̄lm. Nomē matris eius
otholia filia amri: sed et
ipse īgressus est per uiam
domus ahab. Mater enī
eius impulit eū: ut impie
ageret. Fecit igitur malū
in cōspectu dn̄i: sicut do
mus ahab. Ipsi enī fuerūt

ei cōsiliarii post mortē pa-
tris sui in interitū eius.
Ambulauitq; in cōsiliis
eorū: et perexit cū ioram
filio ahab regis isrl' i bel
lū. contra azahel regem
syrie in ramoth galaad
Vulneraueruntq; syri iorā.
Qui reuersus est ut cura-
retur in iezrahel. Multas
eū plagas acceperat in
supradicto certamīe. Igit'
ochozias filius iorā rex
iuda: descendit ut inuiseret
iorā filiū ahab in iezra
hel egrotantē. Voluntatis
quippe fuit dei aduersum
ochoziam: ut veniret ad io
ram. Et cū venisset egre
deret' cū eo aduersus ihew
filiū namsi: quē unxit
deus ut deleret domū ahab.
Cū ergo euerteret ihew do
mū ahab. inuenit principes
iuda et filios fratrū ocho
zie qui ministrabant ei: et
īterfecit illos. Ipsūq; perqui
rens ochoziā: cōprehendit
latentē in samaria. Ad
ductūq; ad se occidit: et
sepelierunt eū. eo qd' esset fi
lius iosaphat qui quesierat
dūm in toto corde suo.
Nec erat ultra spes aliq̄
ut de stirpe regnaret ocho
zie. Siquidē otholia ma
ter eius videns qd' mortu
us esset filius suus: surrex
it et īterfecit omnē stirpē
regiā domus iorā. Porro
iosabeth filia regis tulit
ioas filiū ochozie: et furta
ta est eū de medio filiorū
regis cū interficerentur:
absconditq; eū cū nutrice
sua in cubiculo lectulorū.
Josabeth aūt que absconde
rat eū erat filia regis io
rā uxor ioiade pontificis
soror ochozie: et idcirco o
tholia nō interfecit eū. Fu
it ergo cū eis in domo dei
absconditus sex annis: qui
bus regnauit otholia su
per terram. Caplm xxiii.
Anno aūt septi
mo cōfortatus
ioiada assumpsit

cẽturiones azariã videlicet
filiũ ieroam et ismahel
filiũ iohãnan. azariam
quoqȝ filiũ obed. et maa
siam filiũ adaie et elysa
phat filiũ zechri: et iniit
cũ eis fedus. Qui circuiẽ
tes iudã congregauerũt
leuitas de cũctis urbibus
iuda et prĩcipes familiarũ
israel: veneruntqȝ in ierlm.
Iniit igitur omnis multitu
do israel pactũ in domo
dñi cũ rege. Dixitqȝ ad eos
ioiada. Ecce filius regis
regnabit: sicut locutus ẽ
dñs sup filios dauid. Iste
est ergo sermo quẽ facietis.
Tercia pars vrm qui veñ
iunt ad sabbatũ sacerdo
tũ. et leuitarũ. et ianitor
erit in portis: tercia vero
pars ad domũ regis: et ter
cia ad portã que apellatur
fundamenti. Omne vero re
liquũ vulgus. sit in atriis
domus dñi. Nec quisqũ
alius ingrediatur domum
dñi: nisi sacerdotes et qui
ministrant de leuitis. Ipsi tã
tũmodo ingrediantur qui sã
ctificati sũt: et omne reliquũ
vulgus obseruet custodias
dñi. Leuite autẽ circũdent
regẽ: habentes singuli ar
ma sua. Et si quis alius
ingressus fuerit templũ in
terficiatur: sintqȝ cũ rege et
intrante et egrediente. Fece
rũt igitur leuite et uniuer
sus iuda: iuxta omnia que
preceperat ioiada pontifex.
Et assũpserũt singuli vi
ros qui sub se erant: et ve
niebant per ordinẽ sabba
ti cũ hys qui iã impleue
rant sabbatũ et egressi e
rant. Siquidẽ ioiada põ
tifex nõ dimiserat abire
turmas: que sibi per singu
las ebdomadas succedere
cõsueuerant. Deditqȝ ioia
da sacerdos cẽturionibus
lanceas clipeosqȝ et peltas
regis dauid: quas cõsecra
uerat in domũ dñi. Cõsti
tuitqȝ omnẽ populũ tenẽ
tiũ pugiones a parte tem

pli dextera. usqz ad partē
templi sinistrā: corā alta
ri et templo per circuitum
regis. Et eduxerūt filiū re
gis. et īposuerūt ei dyade
ma: et dederūtqz ei ī manu
eius tenendā legem: et cō
stituerūt eū regem. Unxit
qz eū ioiada pontifex et fi
lij eius: īprecatiqz sūt at
qz dixerūt. Uiuat rex. Qd
cū audisset otholia vocem
scilicet currentiū atqz lau
dantiū regē: ingressa ē ad
populū in templū dñi.
Cūqz vidisset regē stantē
sup gradū in īroitu. et
principes turmasqz circa
eū omnēqz populū terre
gaudentē atqz clangentē
tubis. et diversi generis
organis concinentē vocem
qz laudantiū: scidit vesti
menta sua et ait. Insidie
insidie. Egressus autē ioia
da pontifex ad cēturiones
et pricipes exercitus: dixit
eis. Educite illā extra sep
ta templi: et īterficiatur
foris gladio. Precepitqz sa
cerdos ne occideretur in domo
dñi. Et īposuerūt cervicibz
eius manus. Cūqz īrasset
portā equorū domus re
gis: īterfecerūt eā ibi. Pe
pigit autē ioiada fedus ī
ter se universūqz populū
et regē: ut esset populus dñi.
Itaqz īgressus est omīs po
pulus domū baal et des
truxit eā: et altaria ac si
mulachra illius cōfrege
rūt. Nathan quoqz sacer
dotem baal interfecerūt an
te aras. Cōstituit autē io
iada ppositos in domo dñi:
et sub manibz sacerdotum
et levitarū quos distribu
it david in domo dñi. ut
offerrent holocausta dño
sicut scriptū est in libro
moysi. in gaudio et cant
cis iuxta dispositionem da
vid. Cōstituit quoqz ianui
tores in portis domus dñi:
ut nō ingrederetur eam imū
dus in omī re. Assūpsitqz
cēturiones et fortissimos

uiros ac principes populi
et omnē vulgus terre. et fece
runt descendere regē de domo
dnī. et itroire per medium
porte superioris in domū
regis: et collocauerūt eum
in solio regali. Letatus qꝫ
est omnis ppłus terre: et urbs
quieuit. Porro otholia i
terfecta est gladio. Cap xx
Septem ānor iiii
erat ioas cū reg
nare cepisset: et
qdraginta ānis regnauit
in ihrlm. Nomē matris eius
sebya de bersabee: fecitqꝫ
quod bonū est corā dño.
cūctis diebus ioiade sacer
dotis. Accepit autē ioas ux
ores duas: de quibus genu
it filios et filias. Post q̄
placuit ioas ut istauraret
domū dnī. Cōgregauitqꝫ
sacerdotes et leuitas: et dix
it eis. Egredimini ad ciuita
tes iuda: et colligite de uni
uerso isrl pecuniā ad sar
tatecta templi dei uri p sin
gulos ānos. Festinato qꝫ

hoc facite. Porro leuite ege
re negligentius. Vocauit
qꝫ rex ioiada prīcipem: et
dixit ei. Quare nō fuit ti
bi cure ut cogeres leuitas
inferre de iuda. et de ihrlm.
pecuniā que cōstituta est
a moyse seruo dnī: ut in
ferret eā omnis multitudo
israel in tabernaculū tes
timonij? Otholia enī im
pijssima et filij eius destrux
erūt domū dei: et de uniuer
sis que sanctificata fuerāt
templo dnī. ornauerat fa
nū baalim. Precepit er
go rex et fecerūt archam:
posueruntqꝫ eā iuxta portā
dnī forinsecus. Et pdica
tū est in iuda et ihrlm ut
deferrent singuli preciū
dño: quod cōstituit moy
ses seruus dei sr oēz isrl in
deserto. Letatiqꝫ sunt cūcti prī
cipes et omnis ppłus: et in
gressi cōtulerūt in archā
dnī atqꝫ miserūt ita ut im
pleretur. Cūqꝫ tēpus esset ut
deferrent archā corā rege

per manus leuitarū. vide
bant eū multā pecuniā:
īgrediebat̄ scriba regis et
quē primus sacerdos cōsti
tuerat: effundebantq̄ pecu
niā que erat in archa. Por
ro archā reportabant ad
locū suū. Sicq̄ faciebāt
per singulos dies. Et con
gregata est īfinita pecu
nia. Quā dederūt rex et io
iada hys qui p̄erant ope
ribus domus dn̄i. At illi
cōducebant ex ea cesores
lapidū et artifices operū
singulorū: ut īstaurarēt
domū dn̄i. Fabros quoq̄
ferri et eris: ut quod cade
ceperat fulciret. Egerūtq̄
hȳ q̄ opabāt īdustrie. et ob
ducebat̄ parietū cicatrix
per manus eorū: ac susci
tauerūt domū dn̄i in sta
tū pristinū. et firme eam
stare fecerūt. Cūq̄ omnes
cōplessent omīa opera. de
tulerūt corā rege et ioiada
reliquā partē pecunie: de
qua facta sunt vasa tem

pli in misteriū et holo
causta. fiale quoq̄ et cete
ra vasa aurea et argētea.
Et offerebant̄ holocausta
in dn̄o dn̄i iugiter cūctis
diebus ioiade. Senuit aūt
ioiada plenus dierū: et
mortuus est cū centū esset
et triginta annorū. Sepe
lierūtq̄ eū in ciuitate da
uid cū regibus: eo q̄d fecis
set bonū cū israel et cū do
mo eius. Postq̄ aūt obi
it ioiada: īgressi sūt prin
cipes iuda et adorauerūt
regē. Qui delinitus obse
quys eorū acquieuit eis:
et dereliquerūt templum
dn̄i dei patrū suorū. serui
eruntq̄ lucis et sculptilibꝫ:
et facta est ira contra iu
dam et ihrlm propter hoc pec
catū. Mittebatq̄ eis pro
phetas ut reuerterent̄ ad
dn̄m: quos p̄testantes il
li audire nolebant. Spi
ritus itaq̄ dn̄i induit Za
chariā filiū ioiade sacerdo
tem: et stetit in cōspectu

populi et dixit eis. Hec di
cit dn̄s. Quare transgre
dimini preceptū dn̄i qd̄
vobis nō pderit: et dereli
quistis dn̄m ut dereliquere
ret vos. Qui cōgregati ad
uersus eū: miserūt lapides
iuxta regis imperiū. in a
triis domus dn̄i. Et non
est recordatus ioas rex mi
sericordie quā fecerat ioia
da pater illius secū: sed in
terfecit filiū eius. Qui cū
moreretur ait. Videat dn̄s
et requirat. Cūqȝ evolut⁹
esset annus: ascendit cōtra
eū exercitus syrie. Venitqȝ
in iudā et ihrlm. et īterfe
cit cunctos pricipes popu
li: atqȝ universā predam
miserūt regi damascum.
Et certe cū per modicus
venisset numerus syrorū.
tradidit dn̄s in manib;
eorū infinitā multitudi
nē: eo qd̄ reliquissent do
minū deū patrū suorum.
In ioas quoqȝ ignominio
sa exercuere iudicia: et ab
euntes dimiserūt eū in lā
guoribus magnis. Sur
rexerūt autē contra eū ser
ui sui in ultionē sangui
nis filij ioiade sacerdotis:
et occiderūt eū in lectulo su
o: et mortuus est. Sepelie
runtqȝ eū in civitate david:
sed nō in sepulchris regū.
Insidiati vero sūt ei zabath
filius semath ammanitidis:
et iozabath filius sema
rith moabitidis. Porro
filij eius ac sūma pecunie
que adunata fuerat sub
eo et instauratio domus dei:
scripta sūt diligētius in
libro regū. Regnavit autē
amasias filius eius p eo.

Viginti Cap. xxv.
quinqȝ annorū e
rat amasias cū
regnare cepisset: et viginti
novē annis regnavit in
ihrlm. Nomē matris ei⁹
ioaden de ihrlm. Fecitqȝ bo
nū in cōspectu dn̄i: verūp
tamen nō in corde pfecto.
Cūqȝ roboratū sibi videret

imperiū . iugulauit seruos
qui occiderūt regē patrem
suū : sed filios eorū nō in
terfecit : sicut scriptū est in
libro legis moysi . ubi pce
pit dn̄s dicens . Nō occidē
tur patres pro filijs . neq;
filij pro patribus suis : sed
unusquisq; in suo peccato
morietur . Cōgregauit igitur
amasias iudā : et cōstituit
eos per familias tribunos
q; et cēturiones in uniuer
so iuda et beniamin : et re
censuit a uiginti ānis et
sursū . īuenitq; triginta mi
lia iuuenū qui egrederen
tur ad pugnā . et tenerent
hastā et clipeū . Mercede
quoq; cōduxit de isrł centū
milia robustorū . centum
talentis argenti . Uenit
autē homo dei ad illū : et a
it . O rex . ne egrediatur tecū
exercitus isrł . Nō est enim
dn̄s cū isrł . et cunctis filijs
ephraim . Qđ si putas in
robore exercitus bella con
sistere : superari te faciet
dn̄s ab hostibus . Dei q̄p
pe est adiuuare : et in fu
gā c uertere . Dixitq; ama
sias ad hominē dei . Qđ
ergo fiet de centū talentis
que dedi militibus isrł ?
Et respondit ei homo dei .
Habet dn̄s unde tibi dare
possit multo hijs plura .
Separauit itaq; amasias
exercitū qui uenerat ad
eū ex ephraim : ut reuerte
retur in locū suū . At illi cō
tra iudā uehementer ira
ti : reuersi sūt in regionē
suā . Porro amasias cōfi
denter eduxit populū suū
et abijt in ualle salinarum :
et percussit filios seir decē mi
lia . Et alia decem milia
uirorum ceperunt filij iu
da . et adduxerūt ad prerup
tū cuiusdā petre : pcipita
ueruntq; eos de summo in p
ceps : qui uniuersi crepue
runt . At ille exercitus quē
remiserat amasias ne se
cum iret in prelium diffusus
est in ciuitatibus iuda a sa

maria usque bethoron: et
interfectis tribus milibus
diripuit predam magnam.
Amasias vero post cedem
ydumeorum et allatos deos
filiorum seir: statuit eos in
deos sibi. et adorabat eos.
et illis adolebat incensum.
Quamobrem iratus dominus contra
amasiam: misit ad illum pro
phetam qui diceret ei. Cur
adorasti deos: qui non libe
rauerunt populum suum de
manu tua? Cum hec ille lo
queretur: respondit ei. Num
consiliarius regis es? Quie
sce: ne interficiam te. Disce
dens que propheta. scio inquit
quod cogitauerit dominus occide
re: qui et fecisti hoc malum.
et insuper non acquieuisti con
silio meo. Igitur amasias
rex iuda inito pessimo con
silio: misit ad ioas filium
ioachaz filii iheu regem israel
dicens. Veni. videamus
nos mutuo. At ille remi
sit nuncios dicens. Cardu
us qui est in libano: mi

sit ad cedrum libani dicens.
Da filiam tuam filio meo ux
orem. Et ecce bestie que erant
in silua libani: transierunt
et conculcauerunt carduum.
Dixisti. Percussi edom: et id
circo erigitur cor tuum in su
perbiam. Sede in domo tua.
Cur malum aduersum te pro
uocas: ut cadas tu et iu
das tecum? Noluit audire
amasias: eo quod domini esset
voluntas ut traderetur in ma
nibus hostium propter deos e
dom. Ascendit igitur ioas
rex israel: et mutuos sibi pre
buere conspectus. Amasias
autem rex iuda erat in beth
sames iude. Corruitque iu
das coram israel: et fugit in ta
bernacula sua. Porro a
masiam regem iuda filium ioas
filii ioachaz cepit ioas rex
israel in bethsamis: et
duxit in ierusalem. Destruxit
que muros eius a porta e
phraim usque ad portam
anguli: quadringentis cu
bitis. Omne quoque aurum

et argentū. et vniuersa q̄
repperer at in domo dn̄i. et
apud obededom in thesau
ris etiā domus regie necnō
et filios obsidū: reduxit
in samariā. Dixit autē
amasias filius ioas rex iu
da. postq̄ mortuus est io
as filius ioachaz rex isrl'.
quīdecim ānis. Reliqua
vero sermonū amasie pri
orū ac nouissimorū: scrip
ta sūt in libro regū iuda
et israel. Qui postq̄ reces
sit a dn̄o: tetenderūt ei insi
dias ī ihrlm. Cūq; fugisset
lachis: miserūt et interfece
rūt eū ibi. Reportātes q;
sup equos: sepelierūt eum
cū patribus suis in ciuita
te dauid. Caplm xxvi.

Omnis autē ppłus
iuda filiū eius
oziam annorū
sedecim. cōstituit regē pro
patre suo amasia. Ipse e
dificauit ahylath et resti
tuit eā ditioni iude: post
q̄m dormiuit rex cū patrib;
suis. Sedecim annorū erat
ozias cū regnare cepisset:
et qūquaginta duobus
ānis regnauit in ihrlm.
Nomē matris eius iethe
lia de ihrlm. Fecitq; quod
erat rectū in oculis dn̄i.
iuxta omīa que fecerat
amasias pater eius: et
exquisiuit dn̄m in dieb;
zacharie itelligentis et
videntis deū. Cūq; require
ret deū direxit eū in omīb;.
Deniq; egressus est et pug
nauit contra philisthym:
et destruxit murū geth. et
murū iamnie. murūq;
azoti. Edificauit quoq;
oppida in azoto et in phi
listhym: et adiuuit eū deus
contra philisthym. et cont
arabas qui habitabant
in gurbaal et contra am
monitas. Expendebantq;
amonite munera ozie:
et diuulgatū est nomen
eius usq; ad introitū egyp
ti. ppter crebras victorias
Edificauitq; ozias turres

in ihrlm sup portā vallis
et reliquas in eodē muri
latere: firmavitque eas. Ex
struxit etiā turres in soli
tudine: et fodit cysternas
plurimas: eo qd haberet
multa pecora. tam in cā
pestribus quā in heremi va
stitate. Vineas quoque ha
buit et vinitores in mōti
bus et in carmelo. Erat quip
pe homo agriculture dedi
tus. Fuit autē exercitus bel
latorū eius qui pcedebāt
ad prelia sub manu ihe
hiel scribe. maasieque docto
ris: et sub manu ananie
qui erat de ducibus regis.
Omnis que numerus pricipū
per familias virorū fortiū
duo milia sexcentorū: et
sub eis universus exercitus
trecentorū et septē miliū
quīgentorū qui erant ap
ti ad bella: et pro rege con
tra adversarios dimica
bant. Paravit quoque eis
ozias id est cuncto exercitui
clipeos et hastas. et galeas
et loricas: arcusque et fundas
ad iaciendos lapides. Et fe
cit in ihrlm diversi generis
machinas quas in turri
bus collocavit et angu
lis murorū: ut mitterent
sagittas et saxa grandia.
Egressumque est nomen eius
pcul: eo qd auxiliaretur ei
dns et corroborasset illū.
Sed cū roboratus esset. ele
vatū est cor eius in interitū
suū: et neglexit dnm deū
suū. Ingressusque templū
dni: adolere voluit incēsū
sup altare thimiamatis.
Statimque īgressus post eū
azarias sacerdos et cū eo
sacerdotes dni septuaginta
viri fortissimi: restiterūt
regi atque dixerūt. Nō est
tui officii ozia ut adoleas
incensū dno: sed sacerdotū
hoc est filiorū aaron qui
cōsecrati sūt ad huiuscemo
di ministeriū. Egredere de sā
tuario ne cōtempseris: quia
nō reputabitur tibi in glo
riā a dno deo. Iratusque est

ozias: et tenens in manu
thuribulum ut adoleret incen
sum minabatur sacerdotibus.
Statimque orta est lepra in fron
te eius coram sacerdotibus in
domo domini: super altare thi
miamatis. Cumque respexis
set eum azarias pontifex et
omnes reliqui sacerdotes vi
derunt lepram in fronte eius:
et festinato expulerunt eum.
Sed et ipse perterritus acce
leravit egredi: eo quod sen
sisset illico plagam domini. Fuit
igitur ozias rex leprosus
usque ad diem mortis sue:
et habitavit in domo se
parata plenus lepra: ob
quam et eiectus fuerat de do
mo domini. Porro ioatham
filius eius rexit domum re
gis: et iudicabat populum
terre. Reliqua autem sermo
num ozie priorum et novissi
morum: scripsit ysaias filius
amos propheta. Dormivitque
ozias cum patribus suis: et
sepelierunt eum in agro rega
lium sepulchrorum. eo quod esset
leprosus: regnavitque ioa
tham filius eius pro eo.

Viginti Capitulum xxvii.
quinque annorum e
rat ioatham cum
regnare cepisset: et sedecim
annis regnavit in ierusalem.
Nomen matris eius ierusa
sa filia sadoch. Fecit quod
rectum erat coram domino iuxta
omnia que fecerat ozias pa
ter eius: excepto quod non est
ingressus templum domini: et ad
huc populus delinquebat.
Ipse edificavit portam domus
domini excelsam: et in muro o
phel multa construxit. Ur
bes quoque edificavit in mon
tibus iuda: et in saltibus
castella et turres. Ipse pug
navit contra regem filiorum
ammon: et vicit eum. Dederunt
que ei filii ammon in tempore
illo centum talenta argenti:
et decem milia choros tritici: ac
totidem choros ordei. Hec ei
prebuerunt filii ammon: in
anno secundo et tercio. Corro
boratusque est ioatham: eo

qđ direxisset vias suas corā
dño deo suo. Reliqua autē
sermonū ioathan et omnes
pugne eius et opera: scrip
ta sūt in libro regū isrl' et
iuda. Viginti quinq; annoꝝ
erat cū regnare cepisset: et
sedecim annis regnavit in
ihrlm. Dormivitq; ioathā
cū patribȝ suis: et sepelie
rūt eū in civitate david: et
regnavit achaz filius eius
pro eo. Capitulū xxviii.

Viginti annorū e
rat achaz cū reg
nare cepisset: et
sedecim ānis regnavit in
ihrlm. Nō fecit rectū in cō
spectu dñi sicut david pa
ter eius: sed ābulavit in
viis regū isrl': insup et sta
tuas fudit baalim. Ipse
est qui adolevit incensū i
valle benennon: et lustravit
filios suos in igne iuxta
ritū gentiū. quas interfecit
dñs in adventu filiorū is
rael. Sacrificabat quoq;
et thimiama succendebat
in excelsis. et in collibus: et
sub omni ligno frondoso.
Tradiditq; eū dñs deus ei'
in manu regis syrie. Qui
percussit eū: magnāq; pre
dam de eius cepit imperio:
et adduxit in damascum.
Manibus quoq; regis isrl'
traditus ē: et percussus pla
ga grandi. Occiditq; pha
cee filius romelie de iuda
centū viginti milia in die
uno. omnes viros bella
tores: eo qđ reliquissent
dñm deū patrū suorū. Eo
dem tēpore occidit zechri
vir potens ex ephraim.
maasiam filiū regis. et
ezricham ducē domus ei'
helchanā quoq; secūdū
a rege. Ceperuntq; filii isrl'
de fratribus suis. ducenta
milia mulierū. puerorū
et puellarū. et infinitā p
dam: ptuleruntq; eā in sa
mariā. Ea tempestate erat
ꝑpheta dñi: nomine oded.
Qui egressus obviā exerci
tui venientiū in samariā:

dixit eis. Ecce iratus dominus de
us patrum vestrorum contra iu
dam tradidit eos in mani
bus vestris: et occidistis eos
atrociter: ita ut celum pertin
geret vestra crudelitas. Insuper
filios iuda et ierusalem vultis
vobis subicere in servos et an
cillas: quod nequaquam facto
opus est. Peccastis enim super
hoc domino deo vestro. Sed audi
te consilium meum et reducite
captivos quos adduxistis
de fratribus vestris: quia mag
nus furor domini imminet vo
bis. Steterunt itaque viri de
principibus filiorum ephraim.
azarias filius iohanan.
barachias filius mosolla
moth iezechias filius sel
lum et amasias filius hada
li. contra eos qui veniebant
de prelio: et dixerunt eis. Non
introducetis huc captivos:
ne peccemus domino. Quare
vultis addere super peccata
nostra: et vetera cumulare
delicta? Grande quippe
peccatum est: et ira furoris
domini imminet super israel. Di
miseruntque viri bellatores
predam et universa que ce
perant: coram principibus
et omni multitudine. Ste
teruntque viri quos supra
memoravimus: et apprehen
dentes captivos omnesque
qui nudi erant vestierunt
de spoliis. Cumque vestissent
eos et calciassent et refecis
sent cibo ac potu. unxis
sent quoque propter laborem
et adhibuissent eis curam:
quicumque ambulare non po
tuerant et erant imbecillo
corpore. imposuerunt eos iu
mentis et adduxerunt ie
richum. civitatem palmarum
ad fratres eorum: ipsique rever
si sunt samariam. Tempore
illo misit rex achaz ad re
gem assyriorum postulans
auxilium. Veneruntque ydu
mei et percusserunt multos
ex iuda: et ceperunt predam
magnam. Philistiim quoque
diffusi sunt per urbes cam
pestres: et ad meridiem iuda.

Ceperuntque bethsames et
haialon. et gaderoth socho
quoque et thamnam. et
gamzo cum viculis suis: et
habitaverunt in eis. Hu
miliaverat enim dominus iudam
propter achaz regem iuda: eo
quod nudasset eum auxilio. et
contemptui habuisset do
minum. Adduxitque contra
eum teglatphalnasar regem
assyriorum: qui et afflixit
eum. et nullo resistente vas
tavit. Igitur achaz spoli
ata domo domini et domo re
gum et principum. dedit regi
assyriorum munera: et ta
men nichil ei profuit. Insu
per et tempore angustie
sue auxit contemptum in do
minum. Ipse per se rex achaz
immolavit diis damasci
victimas percussoribus suis:
et dixit. Dii regum syrie aux
iliantur eis. quos ego pla
cabo hostiis et aderunt mihi:
cum econtrario ipsi fuerint
ruine eius et universo is
rael. Direptis itaque achaz
omnibus vasis domus dei
atque confractis: clausit ia
nuas templi dei. et fecit si
bi altaria in universis an
gulis ierusalem. In omnibus
quoque urbibus iuda extrux
it aras ad cremandum thus:
atque ad iracundiam provoca
vit dominum deum patrum suorum.
Reliqua autem sermonum eius
et omnium operum priorum
et novissimorum: scripta sunt
in libro regum iuda et israel.
Dormivitque achaz cum pa
tribus suis: et sepelierunt
eum in civitate ierusalem. Ne
que enim receperunt eum in sepul
chris regum israel. Regnavit
que ezechias filius eius pro eo.

IGitur Capitulum xxix
ezechias regnare
cepit cum viginti quin
que esset annorum: et viginti
novem annis regnavit in
ierusalem. Nomen matris eius
abya filia zacharie. Fe
citque quod erat placitum in
conspectu domini: iuxta omnia
que fecerat david pater eius.

Ipso āno et mense p̄mo reg-
ni sui. aperuit valuas do
mus dñi. et instauravit eas:
adduxitq; sacerdotes atq;
levitas et cōgregavit eos
in partē orientalē: dixitq;
ad eos. Audite me levite:
et sanctificamini. Mūdate do
mū dñi dei patrū vestrorū:
auferte omnē īmunditiā
de sanctuario. Peccaverūt
p̄res nostri: et fecerūt malū
in cōspectu dñi dei nr̄i. dere-
linquētes eū. Averterūt fa-
cies suas a tabernaculo do
mini dei nr̄i: et prebuerūt
dorsū. Clauserūt ostia que
erant in porticu. et extinxe
rūt lucernas: incensūq;
nō adoleverūt: et holocaus
ta nō obtulerūt in sanctu
ario deo israel. Cōcitatus
est itaq; furor dñi sup iudā
et ihrlm: tradiditq; eos in
cōmotionē et in interitū.
et in sibilū sicut ipsi cerni
tis oculis vr̄is. En corrue
rūt patres nr̄i gladiis: fili
i nr̄i et filie nostre et coniu
ges captive ducte sūt ꝓpter
hoc scelus. Nūc igitur pla
cet michi ut ineamus fedus
cū dño deo isrl': et avertat
a nobis furorē ire sue. Fili
i mei nolite negligere. Vos
elegit dominus ut stetis
coram eo. et ministretis
illi: colatis eum. et cremē
tis incensum. Surrexerūt
ergo levite: maath fili
us amasie. et iohel filius
azarie de filiis caath. Por
ro de filiis merari: cys filius
abdy. et azarias filius
iallelel. De filiis autē ger
son: ioha filius zemma
et eden filius ioha. At vero
de filiis elysaphan: zamri
et iahihel. De filiis quo
q; asaph: zacharias et
mathanias. Necnō de fili
is eman: iahihel et semei.
Sed et de filiis ydithun:
semeias et ozihel. Cōgre
gaveruntq; fratres suos
et sanctificati sūt: et in
gressi iuxta mandatū re
gis et imperiū dñi. ut ex-

piarent domū dei. Sacer
dotes quoq; igressi templū
dñi ut sanctificarent illud:
extulerūt omnē īmundi
ciam quā intro repperera͡nt
in vestibulo domus dñi:
quā tulerūt levite et as
portaverūt ad torrentē
cedron foras. Ceperūt aūt
prima die mensis primi
mūdare: et in die octava
eiusdē mensis igressi sūt
porticū templi dñi. Expi
averūtq; templū diebus
octo: et in die sextadecima
mensis eiusdē quod cepe
rant iplevernut. Ingressi
quoq; sūt ad ezechiā regē:
et dixerūt ei. Sanctifica
vim⁹ omnē domū dñi. et
altare holocausti. vasa
q; eius. necnō et mensā p
positionis cū omnib; va
sis suis. cunctāq; templi
supellectilē quā polluerat
rex achaz in regno suo p⁹
q̄ prevaricatus est: et ec
ce exposita sūt omīa corā
altari dñi. Cōsurgens q;
diluculo ezechias rex. adu
navit omēs principes ci
vitatis: et ascendit domum
dñi. Obtuleruntq; sil' tauros
septē. arietes septē. agnos
septē. et hircos septē: pro
pc̄tō. pro regno. pro sanctu
ario. pro iuda. Dixit quo
q; sacerdotibus filijs aarō:
ut offerrent sup altare dñi.
Mactaverūt igitur tauros:
et susceperūt sacerdotes sā
guinē: et fuderūt illū sup
altare. Mactaverūt etiā
arietes: et illorū sanguinē
sup altare fuderūt. Immo
laverūt agnos: et fuderūt
sup altare sanguinē. Ap
plicaverūt hircos pro pc̄tō
corā rege et universa mul
titudine: iposueruntq; ma
nus suas sup eos et imola
verūt illos sacerdotes: et
asperserūt sanguinē eorū
corā altari pro piaculo
universi israelis. Pro om
ni quippe isrl' preceperat rex
ut holocaustū fieret: et p
peccato. Cōstituit quoq;

leuitas in domo dñi cū
cymbalis et psalteriis et
cytharis: sedm dispositi
onē dauid et gad videntis
regis. et nathan prophete.
Siquidē dñi preceptū fu
it: per manū prophetarū
eius. Steteruntq; leuite te
nentes organa dauid: et
sacerdotes tubas. Et iuss
sit ezechias: ut offerrent
holocaustum super alta
re. Cumq; offerrentur
holocausta: ceperūt lau
des canere dño. et clangē
tubis atq; in diuersis or
ganis. que dauid rex isrl'
preparauerat cōcrepare. Om
ni aūt turba adorante:
cātores et hii qui tenebāt
tubas erant in officio su
o. donec cōpleret holocaus
tū. Cūq; finita esset obla
tio: incuruatus est rex et ō
nes qui erāt cū eo. et ado
rauerūt. Precepitq; ezechi
as et principes leuitis: ut
laudarent dñm sermoni
bus dauid. et asaph viden
tis. Qui laudauerūt eum
magna leticia: et incurua
to genu adorauerūt. Eze
chias aūt etiā hec addi
dit. Implestis manus ve
tras dño. Accedite et offer
te victimas et laudes in
domo dñi. Obtulit ergo
vniuersa multitudo hos
tias. et laudes. et holocaus
ta: mente deuota. Porro
numerus holocaustorū
que obtulit multitudo
hic fuit. Tauros septua
ginta: arietes centū: ag
nos ducentos. Sanctifi
cauerūtq; dño boues sex
centos: et oues tria milia.
Sacerdotes vero pauci e
rant: nec poterant suffi
cere ut pelles holocausto
rū detraherent. Unde et
leuite fratres eorū adiu
uerūt eos: donec impleret
opus et sanctificarentur
antistites. Leuite quippe
faciliori ritu sanctifican
tur quā sacerdotes. Fuerūt
igitur holocausta pluri

ma. adipes pacificorū. et
libamina holocaustorū: et
cōpletus est cultus domus
dñi. Letatus qȝ est ezechias
et omnis pplūs cū eo: qđ
ministeriū dñi esset expletū.
De repente quippe hoc fie
ri placuit. Caplm xxx.

Misit quoqȝ ezechi
as ad omnē isrl'
et iudā: scripsitqȝ
epistolas ad ephraim et
manassem ut venirent
in domū dñi in ihrlm. et
facerent phase dño deo su
o. Inito ergo consilio re
gis et principū et uniusi
cet' ihrlm: decreuerūt ut face
rēt phase mēse scdo. Non
enī occurrerāt facere in tē
pore suo: quia sacerdotes
qui possent sufficē sancti
ficati nō fuerant: et pplūs
needū cōgregatus fuerat
in ihrlm. Placuitqȝ sermo
regi et omnī multitudini:
et decreuerūt ut mitterēt
nūcios in uniuersū isrl'
de bersabee usqȝ dan: ut
venirent et facerent phase
dño deo isrl' in ihrlm. Mul
ti enī nō fecerāt: sicut lege p
scriptū est. Perrexeruntqȝ cur
sores cū epistolis ex regis
imperio et principū eius
in uniuersū israel et iudā:
iuxta qđ rex iusserat pdi
cantes. Filii israel reuerti
mini ad dñm deū abrahā
et ysaac et isrl': et reuerte
tur ad reliquias que effu
gerūt manū regis assirio
rū. Nolite fieri sicut pres
vri et fratres. qui recesserūt
a dño deo patrū suorum:
et tradidit eos in interitū
ut ipsi cernitis. Nolite in
durare ceruices vras: sicut
patres vri. Tradite manus
dño: et venite ad sanctu
ariū eius. quod sanctifica
uit in eternū. Seruite do
mino deo patrū vestrorū:
et auertetur a vobis ira
furoris eius. Si enī vos
reuersi fueritis ad dñm:
fratres vri et filii habebūt
misericordiā corā dñis su

is qui illos captivos duxe-
runt: et revertentur in terrā
hanc. Pius enim et clemens
est dn̄s deus vester: et nō
avertet faciē suā a vobis.
si reversi fueritis ad eum.
Igitur cursores pgebant velociter
de civitate ī civitatē. per ter-
ram ephraim et manas-
sen usqȝ zabulon: illis ir-
ridentibus et subsānanti-
bus eos. Attamen quidā
viri ex aser. et manasse. et
zabulon: acquiescentes
consilio. venerunt ihrlm.
In iuda vero facta est ma-
nus dn̄i ut daret eis cor v-
nū: et facerent iuxta pcep-
tū regis et principū verbū
dn̄i. Congregatiqȝ sunt ihe-
rusalem populi multi: ut
facerent solempnitatē azimo-
rū in mense secundo. Et sur-
gentes destruxerunt altaria
que erant in ihrlm: atqȝ
universa in quibȝ ydolis
adolebatur incensū. subru-
entes pieceerunt in torren-
tem cedron. Immolaverunt

autē phase: quartadecima
die mensis secundi. Sacer-
dotes quoqȝ atqȝ levite tā-
dem sanctificati obtulerunt
holocausta in domo dn̄i:
steteruntqȝ in ordine suo iux-
ta dispositionē et legē mo-
ysi hominis dei. Sacerdotes
vero suscipiebant effundendū
sanguinē de manibȝ levi-
tarū eo qd̄ multa turba
sanctificata nō esset: et id-
circo immolarent levite pha-
se hijs qui nō occurrerant
sanctificari dn̄o. Magna
etiā pars populi de ephra-
im et manasse. et ysachar.
et zabulon que sanctifi-
cata nō fuerat comedit
phase: nō iuxta qd̄ scrip-
tū est. Et oravit pro eis
ezechias dicens. Dn̄s bo-
nus propiciabitur cunctis qui
in toto corde requirunt do-
minū deū patrū suorū:
et nō imputabitur eis qd̄
minus sanctificati sunt. Quē
exaudivit dn̄s: et placa-
tus est populo. Feceruntqȝ

filii israel qui inventi sunt
in ihrlm solempnitatem
azimorum septe diebus in
leticia magna: laudantes
dnm per singulos dies.
Levite quoque et sacerdotes:
per organa que suo officio
o congruebant. Et locutus
est ezechias ad cor omnium
levitarum. qui habebant i
telligentiam bonam sup dno:
et comederunt septe diebus
solempnitatis. immolantes
victimas pacificorum. et lau
dantes dnm deum patrum su
orum. Placuitque universe
multitudini: ut celebra
rent etiam alios dies septe
Quod et fecerunt cum ingenti
gaudio. Ezechias autem rex
iuda prebuerat multitudini
mille tauros: et septe mi
lia ovium. Principes vero
dederant populo tauros
mille: et oves dece milia.
Sanctificata est ergo sa
cerdotum plurima multi
tudo: et hilaritate perfusa
omnis turba iuda tam sa
cerdotum et levitarum. quam u
niverse frequentie que vene
rant ex isrl: proselitorum quo
que de terra isrl et habitan
tium in iuda. Factaque est gra
dis celebritas in ihrlm: qua
lis a diebus salomonis
filii david regis isrl in ea
urbe non fuerat. Surrexe
runt autem sacerdotes atque le
vite benedicentes dno: et
exaudita est vox eorum: p
venitque oratio in habita
culum sanctum celi. Caplm

Cumque hec xxxi.
fuissent rite celeb
rata: egressus est
omnis israel qui inventus
fuerat in urbibus iuda.
et fregerunt simulachra.
succideruntque lucos. demoli
ti sunt excelsa. et altaria
destruxerunt: non solum de u
niverso iuda et beniamin
sed et de ephraim quoque et
manasse: donec penitus
everterent. Reversique sunt
omnes filii israel in posses
siones et civitates suas.

Ezechias vero cōstituit tur
mas sacerdotales et leuiti
cas per diuisiones suas v
nūquemq; in officio ꝓprio.
tam sacerdotū videlicet q̄m
leuitarū ad holocausta et
pacifica: ut ministrarent et
cōfiterent᷑. canerentq; ī por
tis castrorū dn̄i. Pars aūt
regis erat. ut de ꝓpria eius
substantia offerretur ho
locaustū mane semp et vesl
pere: sabbatis quoq; et
kalendis et solempnitati
bus ceteris: sicut scriptū ē
in lege moysi. Precepit e
ciam populo habitantiū
ihr̄lm ut darent partes sa
cerdotibus et leuitis: ut pos
sint vacare legi dn̄i. Qđ
cū percrebuisset in auribus
multitudinis. plurimas
obtulere primicias filij is
rael. frumenti. vini. et olei:
mellis quoq; et ōīm que
gignit humus decimas ob
tulerūt. Sed et filij israel
et iuda qui habitabāt in
vrbibus iuda obtulerunt
decimas boū et ouiū. deci
mas q; sanctorū que voue
rant dn̄o deo suo: atq; v
niuersa portantes fecerūt
aceruos plurimos. Mēse
tercio ceperūt aceruorū
iacere fūdamenta: et mē
se septimo cōpleuerūt eos.
Cūq; ingressi fuissent eze
chias et prīcipes eius vi
derūt aceruos: et bn̄dixe
rūt dn̄o ac populo israel.
Interrogauitq; ezechias sa
cerdotes et leuitas: cur ita
iacerent aceui. Respōdit
illi azarias sacerdos pͥmus
de stirpe sadoch dicens. Ex
quo ceperūt offerri primi
cie in domo dn̄i comedim᷒
et saturati sum᷒: et remāl
serūt plurima. eo qđ bene
dixerit dn̄s populo suo.
Reliquiarū autē est copia
ista quā cernis. Precepit
igitur ezechias: ut ꝓpara
rent horrea in domo dn̄i.
Quod cū fecissent: intule
rūt tam primicias q̄m de
cimas et quecūq; vouerāt

fideliter. Fuit autē p̄fectus e
orū choneuias leuita: et se
mei frater eius secūdus.
Post quē iehihel et azarias
et naath et asahel. et ieri
moth iozabath quoq; et
helyel. et iesmahias et ma
ath. et banaias p̄positi. sub
manibus choneuie. et se
mei fratris eius ex īperio
ezechie regis et azarie pon
tificis domus dñi: ad quos
oīa ptinebant. Chore
vero filius iemna leuites
et ianitor orientalis porte
p̄positus erat hys que spō
te offerebant dño primi
cijs q; et cōsecratis in sācta
sanctorū: et sub cura eius
eden et beniamin ihesue
et semeias: amarias q̄q;
et sechenias in ciuitatibus
sacerdotū: ut fidelit distri
buerent fratribz suis par
tes minoribus atq; maiori
bus. exceptis maribus ab
ānis tribus et sup hoc autē
his qui igrediebant tem
plū dñi. et quicqd p dies
singulos cōducebat ī mini
sterio atq; obseruationibz
iuxta diuisiones suas. Sa
cerdotibus per familias et
leuitis a vicesimo āno et
supra per ordines et tur
mas suas. vniuerseq; mul
titudini tam vxoribz quā
liberis eorū vtriusq; sexus:
fideliter cibi de hijs que sāc
tificata fuerāt prebebant
Sed et filiorū aaron per
agros et suburbana vrbi
um singularū dispositi
erant viri qui partes dist
buerēt vniuerso sexui mas
culino de sacerdotibz et leui
tis. Fecit ergo ezechias vniuer
sa que diximus in omī iuda:
operatusq; est bonū et rec
tū et verū corā dño deo su
o. in vniuersa cultura miste
rij domus dñi. iuxta legē et
ceremoīas. volens requirerē
dñm deū suū in toto corde
suo. Fecitq; et p̄speratus ē.

Post Caplm xxxii.
que et huiuscemo
di veritatē venit

sennacherib rex assiriorū:
et ĩgressus iudā obsedit ci
uitates munitas volens
eas capere. Quod cū audis
set ezechias venisse scilicet
sennacherib et totū belli ĩ
petū verti contra ihrlm:
inito cū principibꝫ cōsilio
virisqꝫ fortissimis ut obtu
rarent capita fontiū que
erant extra vrbem. et hoc
omniū decernente sentētia
congregauit plurimam
multitudinē: et obturaue
rūt cunctos fontes et riuū
qui fluebat in medio t̃re
dicentes: ne veniant reges
assiriorū et inueniant aq̃
rū habundanciā. Edifica
uit quoqꝫ agens ĩdustrie
omnē murū qui fuerat dis
sipatus: et extruxit turres
desup. et forinsecus alterū
murū. Instauravitqꝫ mel
lo in ciuitate dauid: et fe
cit vniuersi generis arma
turā et clipeos. Cōstituitqꝫ
principes bellatorū ĩ exercitu: et
cōuocauit vniuersos ĩ platea

porte ciuitatis: ac locut⁹
est ad cor eorū dicens. Vi
riliter agite: et cōfortamini.
Nolite timere: nec paueatis
tis regē assiriorū et vniuer
sam multitudinē que est
cū eo. Multo enī plures
nobiscū sūt: q̃m cū illo.
Cū illo est brachiū carne
um: nobiscū dūs deus
noster: qui auxiliator ē
noster. pugnatqꝫ pro no
bis. Cōfortatusqꝫ est ppls
huiuscemodi verbis eze
chie regis iudā. Que post
q̃m gesta sūt: misit senna
cherib rex assiriorū suos
suos in ihrlm. ipse enī cū
vniuerso exercitu obsidebat
lachis ad ezechiā regē iu
da. et ad omnē populū
qui erat in vrbe iudā dicēs
Hec dicit sennacherib rex
assiriorū. In quo habentes
fiduciā sedetis obsessi
in ihrlm? Num ezechias
decipit vos ut tradat mor
ti in fame et siti: affir
mans qd̃ dūs deus vester

liberet vos de manu regis
assiriorū? Nūquid nō iste
est ezechias qui destruxit
excelsa illius et altaria: et
p̄cepit iude et ihr̄lm dicēs
corā altari uno adorabi-
tis et in ipso cōburetis in-
censū? An ignoratis que
ego fecerim et patres mei
cunctis terrarū populis?
Nūquid p̄ualuerūt dii
gentiū omniūq; terrarū
liberare regionē suā de ma-
nu mea? Quis est de uni-
uersis diis gentiū quas
uastauerūt patres mei.
qui potuerit eruere p̄plm
suū de manu mea: ut pos-
sit etiā deus vester eruere
vos de hac manu? Non
vos ergo decipiat ezechias.
nec uana p̄suasione delu-
dat: neq; credatis ei. Si enī
nullus potuit deus cuncta-
rū gentiū atq; regionū li-
berare populū suū de ma-
nu mea et de manu patrū
meorū: cōsequenter nec de-
us vester poterit eruē vos

de hac manu. Sed et alia
multa locuti sūt serui eius
contra dūm deū: et contra
ezechiā seruū eius. Episto-
las quoq; scripsit plenas
blasphemie in dūm deū
isrl': et locutus est aduer-
sus eū. Sicut dii gentiū
ceterarū nō potuerūt libe-
rare populos suos de ma-
nu mea: sic et deus ezechie
eruere nō poterit populū
suū de manu ista. Insup
et clamore magno lingua
iudaica cōt̄ p̄plm q̄ sedebat ī
muris ihr̄lm p̄sonabat: ut
terreret eos et caperet ciuitatē.
locutusq; ē cōt̄ deū ihr̄lm: si-
cut aduersus deos populorū
terre opera manuū hoīm.
Orauerūt igitur ezechias
rex et ysaias filius amos
p̄phetes aduersū hāc blas-
phemiā: ac vociferati sūt
usq; in celū. Et misit dūs
angelū. qui p̄cussit omnē
virū robustū et bellatorē
et principē exercitus regis
assiriorū: reuersusq; est cū

ignominia in terrā suā. Cū
qz ingressus esset in domū
dei sui: filij qui egressi fue
rant de utero eius interfecerūt
eū gladio. Salvavitqz do
minus ezechiā et habita
tores ihrlm de manu senna
cherib regis assiriorū et de
manu omniū: et p̄stitit
eis quietē per circuitū. Mul
ti etiā deferebant hostias
et sacrificia dño in ihrlm
et munera ezechie regi iu
dā: qui exaltatus est post
hec corā cūctis gentibz. In
diebus illis: egrotavit eze
chias usqz ad mortē. Et
oravit dñm: exaudivitqz
eū: et dedit ei signū. Sed
nō iuxta beneficia que ac
ceperat retribuit: qa ele
vatū est cor eius: et facta
est contra eū ira. et cōtra
iudā ac ihrlm. Humiliatus
qz est postea: eo qd exalta
tū fuisset cor eius. tā ipse
qm habitatores ihrlm.
Et idcirco nō venit in eos
ira dñi in diebus ezechie.

Fuit autē ezechias dives
et inclitus valde: et thesau
ros sibi plurimos cōgrega
vit argenti. auri. et lapi
dis p̄ciosi. aromatū et ar
morū universi generis.
et vasorū magni precij.
Apothecas quoqz frumē
ti vini et olei: et p̄sepia
omniū iumentorū. cau
las qz pecoribz et urbes
sex edificavit. Habebat
quippe greges oviū et ar
mentorū innumerabiles:
eo qd dedisset ei dñs sbam
multā nimis. Ipse est eze
chias qui obturavit su
periorē fontē aquarū gy
on: et avertit eas subter
ad occidentē urbis david.
In omnibus operibz suis
fecit prospere que voluit.
Attamen in legatione
principū babilonis qui
missi fuerant ad eū. ut
interrogarent de portento
quod acciderat sup terrā:
dereliquit eū dñs ut tēpta
retur. et nota fierēt omnia

que erant in corde eius. Re
liqua aut sermonum ezechi
e et misericordiarum eius. scripta
sunt in visione ysaie filii a
mos prophete: et in libro re
gum iuda et israel. Dormi
vitque ezechias cum patribus
suis: et sepelierunt eum super
sepulchra filiorum david.
Et celebraverunt eius exequias
universus iuda: et omnes
habitatores ierusalem. Regna
vitque manasses filius eius
pro eo. Capitulum xxxiii.

Duodecim annorum
erat manasses cum
regnare cepisset:
et quinquaginta et quinque
annis regnavit in ierusalem.
Fecit autem malum coram domino:
iuxta abhominationes gen
tium quas subvertit dominus co
ram filiis israel. Et conver
versus instauravit excelsa
que demolitus fuerat eze
chias pater eius: construx
itque aras baalim. et fecit
lucos: et adoravit omnem
miliciam celi et coluit eam.

Edificavit quoque altaria
in domo domini: de qua dixe
rat dominus. in ierusalem erit no
men meum in eternum. Edi
ficavit autem ea cuncto exerci
tui celi in duobus atriis
domus domini: transireque fe
cit filios suos per ignem in
valle beneunom. Observabat
sompnia: sectabatur auguri
a: maleficis artibus inservi
bat. Habebat secum ma
gos et incantatores: mul
taque mala operatus est
coram domino ut irritaret eum.
Sculptile quoque et conflatile
signum posuit in domo
domini: de qua locutus est
deus ad david et ad salo
monem filium eius dicens.
In domo hac et in ierusalem
quam elegi de cunctis tribu
bus israel ponam nomen
meum in sempiternum: et
movere non faciam pedem
israel de terra quam tradi
di patribus eorum: ita dum
taxat si custodierint fa
cere que precepi eis cuncta

q3 legē et cerimonias atq3
iudicia per manū moysi.
Igitur manasses seduxit
iudā et habitatores ihrlm:
ut facerent malū sup ō-
nes gentes quas subuerte-
rat dn̄s a facie filiorū is-
rael. Locutus q3 est dn̄s ad
eū et ad populū illius: et
attendere noluerūt. Idcirco
superīduxit eis prīcipes ex-
ercitus regis assiriorū:
ceperūtq3 manassen: et
vinctū cathenis atq3 com-
pedibȝ duxerūt babilonē.
Qui postq̄ coangustatus
est orauit dn̄m deū suū:
et egit penitentiā valde
corā deo patrū suorū. De-
precatusq3 est eū et obsecra-
uit intente: et exaudiuit
orationē eius: reduxitq3
eū ihrlm in regnū suū.
Et cognouit manasses
q̄d dn̄s ipse esset deus. Post
hec edificauit murū extra
ciuitatē dauid ad occiden-
tem gyon. in cōualle ab
īroitu porte piscīū per cir-
cuitū usq3 ad ophel: et ex-
altauit illū vehementer.
Cōstituitq3 prīcipes exerci-
tus in cunctis ciuitatibus
iuda munitis: et abstu-
lit deos alienos et simula-
chra de domo dn̄i. aras q̄q3
quas fecerat in mōte do-
mus dn̄i et in ihrlm: et
proiecit omnia extra vrbem.
Porro īstaurauit altare
dn̄i: et īmolauit sup il-
lud victimas et pacifica
et laudē. Precepitq3 iude
ut seruiret dn̄o deo israel.
Attamen adhuc pplus ī-
molabat in excelsis dn̄o
deo suo. Reliqua aūt ges-
torū manasse et obsecra-
tio eius ad deū suū verba
quoq3 videntiū qui loque-
bantur ad eū in nomine do-
mini dei israel: cōtinentur
in sermonibȝ regū israel.
Oratio quoq3 eius et exau-
ditio et cuncta pc̄ta atq3 cō-
temptus. loca etiā in qui-
bus edificauit excelsa. et
fecit lucos et statuas ante

qui ageret penitenciam: scrip
ta sunt in sermonibus osai. Dor
miuit ergo manasses cum
patribus suis: et sepelierunt
eum in domo sua: regnauit
que pro eo filius eius amon.
Viginti duorum annorum e
rat amon cum regnare ce
pisset: et duobus annis reg
nauit in ierusalem. Fecitque ma
lum in conspectu domini. sicut fe
cerat manasses pater eius:
et cunctis ydolis que ma
nasses fuerat fabricatus.
immolauit atque seruiuit:
et non est reueritus faciem
domini sicut reueritus est ma
nasses pater eius: et mul
to maiora deliquit. Cumque
coniurassent aduersus eum
serui sui: interfecerunt eum in
domo sua. Porro reliqua
populi multitudo cesis
hys qui amon percusserant:
constituerunt iosiam filium eius
pro eo. Capitulum xxxiiii.

Octo annorum erat
iosias cum regna
re cepisset: et tri
ginta et vno anno regnauit
in ierusalem. Fecitque quod erat
rectum in conspectu domini: et am
bulauit in vys dauid pa
tris sui. Non declinauit ne
que ad dexteram neque ad sinis
tram. Octauo autem anno
regni sui cum adhuc esset
puer cepit querere deum dauid
patris sui: et duodecimo
anno postquam ceperat. mun
dauit iudam et ierusalem ab ex
celsis et lucis simulachris
que et sculptilibus. Destruxe
runtque coram eo aras baalim:
et simulachra que suppo
sita fuerant demoliti sunt.
Lucos etiam et sculptilia suc
cidit atque comminuit: et su
per tumulos eorum qui eis
immolare consueuerant frag
menta dispersit. Ossa prete
rea sacerdotum combussit in
altaribus ydolorum. Mun
dauitque iudam et ierusalem. Sed
et in vrbibus manasse et
ephraim. et symeon. usque
neptalim cuncta subuertit.
Cumque altaria dissipasset

et lucos. et sculptilia cõtri
uisset in frusta: cũctaq3 de
lubra demolitus esset de v
niuersa terra israel: reuer
sus est in ihrlm. Igitur ã
no octauo decimo regni
sui mũdata iam terra et
templo dñi: misit saphan
filiũ eselie et maasiam prĩ
cipẽ ciuitatis. et ioha filiũ
iohaaz a cõmentarijs. ut
īstaurarent domũ dñi dei
sui. Qui venerũt ad hel
chiam sacerdotẽ magnũ:
acceptaq3 pecunia ab eo q̃
illata fuerat in domũ do
mini. et quã cõgregaue
rant leuite et ianitores de
manasse et ephraim et v
niuersis reliquijs israel.
ab omĩ quoq3 iuda et bẽ
iamin et habitatoribus
ihrlm: tradiderũt in manĩ
bus eorũ qui p̃erant ope
rarijs in domo dñi. ut in
staurarẽt templũ. et infir
ma queq3 sarcirent. At illi
dederũt eam artificibus et
cementarijs: ut emerent

lapides de lapidicinis. et
ligna ad cõmissuras edi
ficij et ad cõtignationem
domorũ quas destruxerãt
reges iudã. Qui fideliter
cũcta faciebant. Erãt aũt
p̃positi operantiũ iahath.
et abdyas. de filijs mera
ri. zacharias et mosollã
de filijs caath: qui vrge
bant opus. Omnes leuite
scientes organis canẽ. Su
per eos vero qui ad varios
vsus onera portabant: e
rant scribe et magistri de
leuitis ianitores. Cũq3 of
ferrent pecuniã que illata
fuerat in templũ dñi: rep
perit helchias sacerdos li
brũ legis dñi per manũ
moysi: et ait ad saphan
scribã. Librũ legis inueni
in domo dñi. Et tradidit
ei. At ille intulit volumẽ
ad regẽ: et nũciauit ei di
cens. Omnia que dedisti i
manu seruorũ tuorũ: ecce
cõplentur. Argentũ quod
repertũ est in domo dñi

cōflauerūt: datiqz ē pfec
tis artificū et diuersa opa
fabricantiū. Preterea tradi
dit michi helchias sacerdos
hūc librū. Quē cū rege p
sente recitasset. audissetqz
ille verba legis. scidit ves
timenta sua: et precepit
helchie et ahycham filio
saphan. et abdon filio mi
cha. saphan quoqz scribe
et asaye. seruo regis dicēs.
Ite et orate dñm pro me
et pro reliquijs isrl' et iuda:
sup vniuersis sermonibus
libri istius qui repertus ē.
Magnus enī furor dñi
stillauit sup nos: eo qd
nō custodierint patres
nostri verba dñi. ut face
rent omnia que scripta sūt
in isto volumīe. Abijt igi
tur helchias et hij qui si
mul a rege missi fuerant.
ad holdan pphetem vxorē
sellū. filij thecuath. filij ras
ra custodis vestiū que ha
bitabat ihrlm in secūda:
et locuti sūt ei verba que

supra narrauimus. At illa
respondit eis. Hec dicit do
minus deus isrl'. Dicite vi
ro qui misit vos ad me.
Hec dicit dñs. Ecce ego in
ducā mala sup locū istū
et sup habitatores eius. cūc
taqz maledicta que scripta
sūt in libro hoc quē lege
rūt corā rege iuda: quia
dereliquerūt me et sacrifi
cauerūt dijs alienis. ut
me ad iracundiā prouoca
rent in cūctis operibz ma
nuū suarū. Idcirco stilla
bit furor meus sup locū
istū: et nō extinguetur. Ad
regē aūt iuda qui misit
vos pro dño depcando sic
loquimī. Hec dicit dñs
deus israel. Qm audisti v
ba voluminis et emollitū
est cor tuū et humiliatus
es in cōspectu dñi super
hijs que dicta sūt contra
locū hūc et habitatores
ihrlm. reueritusqz faciem
meā scidisti vestimēta tu
a. et flevisti corā me: ego

quoqz exaudiui te dicit do-
minus. Iam enī colligam
te ad patres tuos. et īfereris
in sepulchrū tuū in pace:
nec videbūt oculi tui omīe
malū quod ego inducturus
sū sup locū istū et sup ha-
bitatores eius. Retulerūt
itaqz regi cuncta que dixerat.
At ille cōuocatis vniūsis
maioribus natu iuda et
ihrlm. ascendit domum
dnī: vnaqz omnes viri iu-
da et habitatores ihrlm.
sacerdotes et leuite. et cūc-
tus ꝑplus a minimo usqz ad
maximū. Quibus audiē-
tibus in domo dnī legit
rex omnia verba voluminis:
et stans in tribunali suo
percussit fedus corā dnō. ut
ambularet post eū et
custodiret pcepta et testi-
monia et iustificationes
eius. in toto corde suo et ī
tota aīma sua: faceretqz
que scripta sūt in volumīe
illo quod legerat. Adiura-
uit quoqz sup hoc omnes q̄
reperti fuerant in ihrlm et
beniamin: et fecerūt habi-
tatores ihrlm iuxta pac-
tū dnī dei patrū suorum.
Abstulit ergo iosias cunctas
abhominationes de vniūsis
regionibz filiorū israel: et
fecit omnes qui residui erāt
in isrl̄: seruire dnō deo suo.
Cunctis diebus eius nō re-
cesserūt a dnō deo patrū
suorum. Caplm xxxv.

Fecit autē iosias
in ihrlm phase
dnō. quod imo-
latū est quartadecima die
mensis primi: et constitu-
it sacerdotes in officijs su-
is: hortatusqz est eos ut
ministrarent in domo dnī.
Leuitis quoqz ad quorū
eruditionē omnis isrl̄ sanc-
tificabatur dnō: locutus
est. Ponite archā in sanc-
tuario templi: quod edi-
ficauit salomon filius
dauid rex isrl̄. Nequaquā
enī eam vltra portabitis.
Nunc autē ministrate dnō de-

o vr̄o et populo eius isrl'.
et pparate vos per domos
et cognationes vr̄as in di
uisionibȝ singulorū sicut
pcepit dauid rex israel. et
descripsit salomon filius
eius. Ministrate in sanctu
ario per familias turmas
q leuiticas: et sanctificati
imolate phase. Fratres eti
am vr̄os ut possint iuxta
verba que locutus est dn̄s
in manu moysi facē. ppa
rate. Dedit preterea iosias
om̄i populo qui ibi fue
rat inuentus in solēpnita
te phase. agnos et hedos
de gregibus. et reliqui pe
coris triginta milia: boū
q tria milia. Hec de regis
vniuersa substantia. Du
ces quoq eius sponte qd
vouerant obtulerūt: tā
populo qm̄ sacerdotibȝ et
leuitis. Porro helchias et
zacharias et iehihel prin
pes domus dn̄i. dederunt
sacerdotibus ad faciendū
phase pecora cōmixtī duo
milia sexcenta: et boues
trecentos. Choneias aūt et
semeias etiā et nathana
el fratres eius. necnō asa
byas et iahyhel. et ioza
bath principes leuitarū
dederūt ceteris leuitis ad ce
lebrandū phase quinq mi
lia pecorū: et boues quin
gentos. Paratūq est mi
nisteriū: et steterūt sacer
dotes in officio suo leuite
quoq in turmis suis iux
ta regis imperiū: et imo
latū est phase. Aspserūtq
sacerdotes manu sua san
guinē: et leuite detraxerūt
pelles holocaustorū: et se
parauerūt ea ut darent p
domos et familias singu
lorū. et offerrent dn̄o sicut
scriptū est in libro moysi.
De bubus quoq fecerūt
similiter. Et assauerunt
phase sup ignē: iuxta qd
lege pceptū est. Pacificas
vero hostias coxerūt in le
betis et caccabis et ollis:
et festinato distribuerūt

vniuerse plebi. Sibi autē
et sacerdotibꝫ postea pa-
rauerunt. Nā in oblatio-
nē holocaustorū et adipū
usq; ad noctē sacerdotes fu-
erunt occupati. Unde leuite
sibi et sacerdotibus filijs
aaron parauerunt nouis-
simis. Porro cātores filij
asaph stabant in ordine
suo: iuxta preceptū dauid
et asaph. et heman. et ydi-
thun ꝓphetarū regis. Ia-
nitores vero per portas si-
gulas obseruabant: ita
ut nec puncto quidē disce-
derent a ministerio. Quāob-
rem et fratres eorū leuite
parauerunt eis cibos. Omnis
igitur cultura dn̄i rite cō-
pleta est in die illa ut face-
rent phase. et offerrent ho-
locausta sup altare dn̄i:
iuxta preceptū regis iosie.
Feceruntq; filij israel qui re-
perti fuerant ibi phase in
tempore illo: et solempni-
tatem azimorū septē diebꝫ.
Nō fuit phase simile huic
in israel: a diebus samuhe-
lis ꝓphete. Sed nec quisq̄
de cunctis regibus isrl̄ fecit
phase sicut iosias: sacerdo-
tibus et leuitis et omni iude
et isrl̄ qui repertus fuerat
et habitantibꝫ in ihr̄lm.
Octauodecimo āno regni
iosie hoc phase celebratū
est. Postq̄ instaurauerat
iosias templū ascendit ne-
chao rex egipti ad pugnā-
dū in charchamis iuxta
eufraten: et processit in oc-
cursum eius iosias. At ille
missis ad eū nuncijs ait.
Quid michi et tibi est rex
iuda? Nō aduersū te ho-
die venio: sed contra aliā
pugno domū. ad quā deus
me festinato ire precepit.
Desine aduersū deū facere
qui mecū est: ne interficiat
te. Noluit iosias reuerti:
sed ꝑparauit contra eū bel-
lū: nec acquieuit sermoni-
bus nechao ex ore dei. Ve-
rū processit ut dimicaret in
campo mageddo. Ibiq;

vulneratus a sagittariis:
dixit pueris suis. Educite
me de prelio: quia oppido
vulneratus sū. Qui transtu
lerūt eū de curru in alterū
currū qui sequebatur eū mo
re regio: et asportauerunt
in ihrlm. Mortuusque est.
et sepultus in mausoleo
patrū suorū: et vniuersus
iuda et ihrlm luxerūt eū:
ieremias maxime. cuius
omnes cantores atque canta
trices vsque in p̄sentē diem
lamentationes sup iosiā
replicant: et quasi lex ob
tinuit in isrl. ecce scriptū
fertur in lamētationibus.
Reliqua autē sermonū io
sie et misericordiarū eius
que lege p̄cepta sūt dn̄i. o
pera quoque illius prima et
nouissima: scripta sūt in
libro regū israel et iuda.
Tulit Capl' xxxvi.
ergo populus terre
ioachaz filiū iosi
e: et cōstituit regē pro pa
tre suo in ihrlm. Viginti
triū annorū erat ioachaz
cū regnare cepisset: et tribus
mensibus regnauit in ihe
rusalē. Amouit autē eum
rex egypti cū venisset ihrlm:
et cōdempnauit terrā cen
tū talentis argenti et talē
to auri. Cōstituitque regem
pro eo heliachim fratrem
eius sup iudā et ihrlm: et
vertit nomen eius ioachī.
Ipsū vero ioachaz tulit se
cū: et adduxit in egiptū.
Viginti quinque annorū erat
ioachim cū regnare cepis
set: et vndecim ānis regna
uit in ihrlm. Fecitque malū
corā dn̄o deo suo. Contra
hūc ascendit nabugodo
nosor rex caldeorū: et vinc
tū cathenis duxit in ba
bilonē: ad quā et vasa
dn̄i transtulit. et posuit
ea in templo suo. Reliqua
autē verborū ioachim et
abhominationū eius quas
operatus est et que inuenta
sūt in eo: cōtinentur in libro
regū israel et iuda. Regna

uit ergo ioachim filius e9
pro eo. Octo annorū erat io
achim cū regnare cepisset: et
tribus mensibꝫ ac decē diebꝫ
regnauit in ihrlm. Fecitqꝫ
malū in cōspectu dn̄i. Cūqꝫ
āni circulus volueretur: mi-
sit nabuchodonosor rex qui
et adduxerūt eū in babilo-
nem: asportatis simul p̄cio
sissimis vasis domus dn̄i.
Regē vero cōstituit sedechiā
patruū eius sup iudā et ihe-
rusalem. Viginti et vnius
āni erat sedechias cū regna-
re cepisset: et vndecim annis
regnauit in ihrlm. Fecitqꝫ
malū in oculis dn̄i dei sui:
nec erubuit faciē iheremie
p̄phete loquētis ad se ex ore
dn̄i. A rege quoqꝫ nabucho
donosor recessit. qui adiura-
uerat eū per deū: et indura-
uit ceruicē suā et cor: ut nō
reuerteretur ad dn̄m deū isrl̄.
Sed et vniuersi p̄ncipes sac̄
dotū et p̄plus p̄uaricati sūt
inique iuxta vniuersas ab-
hominationes gentiū: et pol
luerūt domū dn̄i quā sanc-
tificauerat sibi in ihrlm.
Mittebat aūt dn̄s deus pa-
trū suorū ad illos p manū
nūciorū suorū de nocte con-
surgens et cotidie cōmonēs:
eo qd̄ parceret populo et ha-
bitaculo suo. At illi subsā-
nabant nūcios dei. et p̄ui-
pendebāt sermones eius il-
ludebantqꝫ p̄phetis: donec
ascenderet furor dn̄i in po-
pulū eius et esset nulla cu-
ratio. Adduxit enī sup eos
regē caldeorū: et īterfecit iu-
uenes eorū gladio ī domo
sanctuarij. Nō est misert9
adolescētis et virginis et se-
nis. nec decrepiti quidē: sed
omnēs tradidit manibus
eius. Vniuersaqꝫ vasa do-
mus dn̄i tam maiora q̄
minora et thesauros tēpli
et regis et principū: trāstu-
lit in babilonē. Incenderūt
hostes domū dn̄i: destruxe-
rūt murū ihrlm. vniūsas
turres cōbusserūt: et quic-
quid p̄ciosū fuerat demo-

lia sunt. Si quis evaserat gladium ductus in babilonem servivit regi et filiis eius: donec imperaret rex persarum. et compleretur sermo domini ex ore iheremie et celebraret terra sabbata sua. Cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum: usque dum compleretur septuaginta anni. Anno autem primo cyri regis persarum ad explendum sermonem domini quem locutus fuerat per os iheremie. suscitavit dominus spiritum cyri regis persarum: qui iussit predicari in universo regno suo etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia regna terre dedit michi dominus deus celi: et ipse precepit michi ut edificarem ei domum in iherusalem. que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius? Sit dominus deus suus cum eo: et ascendat.

Explicit paralipomenon liber secundus. Incipit prefatio sancti iheronimi presbiteri: in libro ezre.

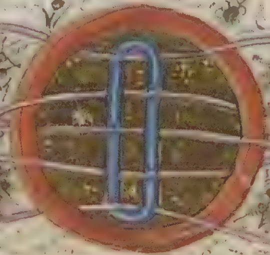
Utrum difficilius sit facere quod posceris an negare: necdum statui. Nam neque vobis aliquid imperantibus abnuere sententie est: et magnitudo oneris impositi ita cervices premit. ut ante sub fasce ruendum sit quam levandum. Accedunt ad hoc invidorum studia qui omne quod scribimus reprehendendum putant: et interdum contra se conscientia repugnante publice lacerant. que occulte legunt: in tantum ut clamare compellar et dicere. Domine libera animam meam a labiis iniquis: et a lingua dolosa. Tercius annus est quod semper scribitis atque rescribitis. ut ezre librum vobis de hebreo transferam: quasi non habeatis greca et latina volumina: aut quicquid illud est quod a nobis vertitur. non statim

ab omnibus cōspuendū sit.
Frustra autē ut ait quidā
niti. necq aliud fatigando
nisi odiū querere: extreme
dementie est. Itaq obsecro
vos mi dominion et roga
tiane carissimi. ut priua
ta lectione cōtenti librū nō
efferatis in publicū: nec
fastidiosis ingeratis cibos:
vitetis q eorū supcilium. q
iudicare tantū de alijs. et
ipsi facere nichil nouerunt.
Si qui autē fratrū sunt qui
bus nr̄a nō displicent hijs
tribuatis exemplar: ammo
nentes ut hebrea nomina
quorū grandis in hoc vo
lumine copia est. distincte
et per interualla transcribant.
Nichil enim pderit emendasse
librū: nisi emendatio libra
riorū diligentia cōseruetur.
Nec quēquā moueat qd v
nus a nobis editus liber est:
nec apocrifoꝝ tercij et quar
ti libri sompnijs delectetur:
quia et apud hebreos esdre
neemieq sermones in unū
volumen coartantur: et que
nō habentur apud illos nec
de viginti quatuor senibus sunt
procul abicienda. Siquis
autē septuaginta vobis
opposuerit interpretes. quo
rum exemplaria varietas ipā
lacerata et euersa demon
strat: nec potest vtiq ve
rum asseri quod diuersum est:
mittite eum ad euāgelia. in
quibus multa ponuntur.
de veteri testamento que a
pud septuaginta interpretes
nō habentur: velud illud.
quoniam nazareus voca
bitur. et ex egipto vocaui
filium meum. et videbunt in
quem cōpunxerunt. multaq
alia que latiori operi reser
uamus: et querite ab eo v
bi scripta sint. Cumq pferre
nō potuerit: vos legite
de hijs exemplaribus que
nup a nobis edita. male
dicorum cotidie linguis cō
foduntur. Sed ut ad com
pendium veniam: certe quod
illaturus sum equissimum est.

Edidi aliquid quod non
habetur in greco: vel aliť
habet̄ q̄m a me versū est.
Quid īterpretē laniant?
Interrogēt hebreos: et ipis
auctoribȝ trāslationi mee
vel arrogent vel derogent
fidem. Porro aliud est. si
clausis qđ dicitur oculis
michi voluīt maledicē et
nō imitant̄ grecorū studi-
um et beniuolentiā: qui
post septuaginta trāslato-
res iam xp̄i euāgelio cho
ruscante. iudeos et hebio-
nitas legis veteris īterpre-
tes. aquilā videlicet et si-
machū et theodotionē cu-
riose legūt. et per origē-
nis laborē exaplois eccle-
sis dedicauerūt: quātoma-
gis latini grati esse deberēt.
qđ exultantē cernerēt gre-
ciam a se aliquid mutua-
ri? Primū enī magnorū
sumptuū est et īfinite dif-
ficultatis: exemplaria pos-
se habere omnia. Deinde eci-
am qui habuerint et he-
brei sermonis ignari sūt:
magis errabūt: ignorātes
quis e multis verius dix-
erit. Quod etiā sapientissi-
mo cuidā nup apud gre-
cos accidit: ut interdum
scripture sensū relinquens
vniuscuiuslibet īterpretis
sequeret̄ errorē. Nos autē
qui hebree lingue saltem
paruā habemus scientiā.
et latinus nobis vtcūqȝ
sermo nō deest. et de aliis
magis possumus iudica-
re: et ea que ipsi ītelligi-
mus. in nr̄a lingua p̄mē.
Itaqȝ licet excetra sibilet.
victorqȝ sinō incendia iac-
tet: nūq̄m meū iuuante
xp̄o silebit eloquiū: etiam
precisa lingua balbuciet.
Legant qui volūt: qui no-
lūt abiciant: euētilent a-
pices: litteras calūpnient̄.
Magis vr̄a caritate p̄uo-
cabor ad studiū: q̄ illorū
detractione et odio deterre-
bor. Explicit prefatio. In-
cipit liber ezre.

n anno pri-
mo cyri re-
gis psarū
ut ipleret
verbū dñi
ex ore ihe-
remie. sus-
citavit do-
min⁹ spiri-
tū cyri regis persarū: et trā-
duxit vocē in universo reg-
no suo. etiā per scripturā
dicens. Hec dicit cyrus rex
persarū. Omnia regna t̄re
dedit michi dñs deus celi:
et ipse p̄cepit michi ut edi-
ficarē ei domū in ihrlin q̄
est in iudea. Quis est in
vobis de universo populo
eius? Sit deus illius cū ip-
so. Ascendat ihrlin que est
in iudea: et edificet domū
dñi dei isrl'. Ipse est deus q̄
est in ihrlin. Et omēs reliq̄
in cūctis locis ubicūqȝ ha-
bitant adiuvent eū viri
de loco suo. et argento et au-
ro et substancia et pecori-
bus: excepto qd' voluntarie
offerūt templo dei quod ē
in ihrlin. Et surrexerūt p̄n-
cipes patrū de iuda et ben-
iamin. et sacerdotes et le-
vite. omīs cuius suscitavit
deus spiritū: ut ascenderēt
ad edificandū templū dñi
quod erat in ihrlin. Uni-
versiqȝ qui erant in circu-
itu adiuverūt manus eorū
in vasis argenteis et aure-
is. in substancia. et iumē-
tis. in supellectili: exceptis
hiis que sponte obtulerāt.
Rex quoqȝ cyrus p̄tulit va-
sa templi dñi que tulerat
nabuchodonosor de ihrlin:
et posuerat ea in tēplo dei
sui. P̄tulit autē ea cyrus
rex persarū per manum
mitridatis. filii gazabar:
et ānumeravit ea sasaba-
sar principi iude. Et hic ē
numerus eorū. Fiale aure-
e triginta. fiale argentee
mille. cultri viginti nove:
ciphi aurei triginta. ci-
phi argentei secūdi q̄drin-
genti decē: vasa alia mille.

Omnia vasa aurea et
argentea quinque mi-
lia quadringenta. Omni-
a tulit sasabassar: cum
hys qui ascendebant de trans-
migratione babilonis in
iherusalem. Capitulum ii.
Hi sunt autem filii pro-
vincie qui ascende-
runt de captivita-
te quam transtulit nabucho-
donosor rex babilonis in babilo-
nem et reversi sunt in iherusalem et iu-
dam unusquisque in civitatem
suam qui venerunt cum zoro-
babel. Jesua. neemia. sa-
raia. rahelaia. mardocha-
i. belsan. mesphar. begua-
i. reum. baana. Numerus
virorum populi israel. Filii
phares: duo milia centum
septuaginta duo. Filii are-
a: septingenti septuaginta
quinque. Filii saphetia: trecen-
ti septuaginta duo. Filii
phetmoab. filiorum iosue
ioab: duo milia nongenti
duodecim. Filii helam: mil-
le ducenti quinquaginta qua-
tuor. Filii zethua: nongenti
quadraginta quinque. Filii za-
chai: septingenti sexaginta.
Filii bani: sexcenti quadraginta
duo. Filii bebai: sexcenti vi-
ginti tres. Filii azgad: mil-
le ducenti viginti duo. Filii
adonicam: sexcenti sexagin-
ta sex. Filii beguai: duo mi-
lia quinquaginta sex. Filii
adin: quadringenti quinqua-
ginta quatuor. Filii ater qui
erant ex iezechia: nonagin-
ta octo. Filii besai: trecenti
viginti tres. Filii iora: cen-
tum duodecim. Filii asom: du-
centi viginti tres. Filii geb-
bar: nonaginta quinque. Filii
i bethleem: centum viginti
tres. Filii neptupha: quinqua-
ginta sex. Viri anathot:
centum viginti octo. Filii az-
maveth: quadraginta duo
Filii cariathiarim. cephira.
et beroth: septingenti quadra-
ginta tres. Filii rama et ga-
ba: sexcenti viginti unus.
Viri machmas: centum vi-
ginti duo. Viri bethel. et

gāp: ducenti viginti tres.
Filij nebo: quinquaginta duo.
Filij megbis: centum quinqua
ginta sex. Filij helam alterius:
mille ducenti quinquaginta
quatuor. Filij arim: trecenti vi
ginti. Filij lodadid et ono:
septingenti viginti quinque.
Filij iericho: trecenti qua
draginta quinque. Filij senaa:
tria milia sexcenti triginta.
Sacerdotes filij idaia in do
mo iesue: nongenti septua
ginta tres. Filij emmer: mil
le quinquaginta duo. Filij
phesur: mille ducenti quadra
ginta septem. Filij arim: mil
le decem et septem. Levite filij
iesue et cedmiel. filiorum ode
uie: septuaginta quatuor.
Cantores filij asaph: centum
viginti octo. Filij ianitorum:
filij sellum. filij ater. filij thel
mon. filij accub. filij ati
ta. filij sobai: universi cen
tum triginta novem. Nathin
nei. filij syai. filij asupha.
filij thebbaoth. filij ceros. filij
syaa. filij phadon. filij le
bana. filij agaba. filij ac
cub. filij agap. filij selmai.
filij anan. filij gaddel. filij
gaer. filij rahaia. filij rasin
filij nechoda. filij gazam. fi
lij aza. filij phasee. filij be
see. filij asenna. filij muni.
filij nephusim. filij bechuc.
filij acupha. filij arur. filij
besluth. filij mauda. filij ar
sa. filij bercos. filij sysara.
filij thema. filij nasia. filij
athupha. filij servorum salo
monis. filij sothelthei. fili
i sophereth. filij pharuda.
filij iala. filij dercon. filij
geddel. filij saphatia. filij a
til. filij phocereth. qui erat
de asebaim. filij amini. Om
nes nathinnei et filij ser
vorum salomonis: trecenti
nonaginta duo. Et hij qui
ascenderunt de thelmela the
larsa. cherub et don. et mer:
et non potuerunt indicare
domum patrum suorum. et se
men suum utrum ex israel essent.
Filij delaia. filij thobia.
filij nechoda: sexcenti quin

quaginta duo. Et de filijs sa
cerdotū filij obya. filij accos.
filij berzellai qui accepit
de filiabꝫ berzellai galadi
tis vxorē: et vocatus est
nomie eorū. Hij quesierūt
scripturā genealogie sue.
et nō inuenerūt: et eiecti
sūt de sacerdotio. Et dixit
athersatha eis ut nō come
derent de sancta sanctorū:
donec surgeret sacerdos doc
tus atqꝫ pfectus. Omnis
multitudo quasi vnus q̄
draginta duo milia. trecē
ta quadraginta: exceptis ser
uis eorū et ancillis qui erāt
septē milia. trecenti. trigi
ta septē. Et in ipsis canto
res atqꝫ cātatrices ducente.
Equi eorū: sexcenti triginta
sex. Muli eorū: ducenti q̄
draginta quinqꝫ. Cameli
eorū: q̄dringenti triginta
quinqꝫ. Asini eorū: sex milia.
septingenti viginti. Et de
principibꝫ patrū cū ingrede
rent templū dn̄i. quod ē
in ihrlm: sponte obtulerūt

in domū dei ad extruendā
eam in loco suo. Scd̄m
vires suas dederūt in īpen
sas operis. auri solidos q̄
draginta milia. et mille:
argenti minas quinqꝫ mi
lia: et vestes sacerdotales
centū. Habitauerūt ergo
sacerdotes et leuite de popu
lo et cantores et ianitores.
et nathinnei in vrbibus
suis: vniuersus qꝫ isrl' in
ciuitatibus suis. Capl' iij.

Iamqꝫ venerat mē
sis septimus: et e
rant filij isrl' in ci
uitatibꝫ suis. Cōgregatus
est ergo ppl's quasi vir
vnus in ihrlm. Et surrex
it iosue filius iosedech et
frēs eius sacerdotes. et zo
robabel filius salathiel et
fratres eius: et edificauerūt
altare dei isrl' vt offerrent
in eo holocaustomata. si
cut scriptū ē ī lege moysi
viri dei. Collocauerūt aūt
altare sup bases suas. deter
rentibꝫ eos per circuitū po

pulis terrarū: et obtulerūt
sup illud holocaustū dn̄o
mane et vespere. Feceruntq;
solempnitatē tabernacu
lorū sicut scriptū est: et ho
locaustū diebus singul' p
ordinē scd'm preceptū op'
diei in die suo. Et post hec
holocaustū iuge. tam in
kalendis q̄m in vniu'sis
solēpnitatibȝ dn̄i que erāt
cōsecrate: et in omnibus in
quibȝ ultro offerebat' mu
nus dn̄o. A p'mo die men
sis septimi: ceperūt offerre
holocaustū dn̄o. Porro tē
plū dei fundatū necdū erat.
Dederūt aūt pecunias la
tomis et cemētarijs: cibū
quoq; et potū et oleū sydo
nijs tyrijsq;. ut deferrent
ligna cedrina de libano
ad mare ioppes: iuxta qd'
p̄ceperat cyrus rex persar
eis. Anno aūt secūdo ad
uentus eorū ad templū
dei in ihr'lm. mense secūdo
ceperūt zorobabel filius
salathiel. et iosue filius
iosedech. et reliqui de fratribȝ
eorū sacerdotes et leuite et
om̄es qui venerāt de capti
uitate in ihr'lm: et cōstitu
erūt leuitas a viginti an
nis et supra ut vrgērent
opus dn̄i. Stetitq; iosue
et filij eius. et frēs eius. ced
miel et filij eius. et filij iu
da quasi vir vnus: ut in
starent sup eos qui facie
bant opus in templo dei.
Filij enadad: filij eorū et
frēs eorū leuite. Fundato
igit' a cementarijs tēplo
dn̄i: steterūt sacerdotes in
ornatu suo cū tubis. et le
uite filij asaph in cymba
lis ut laudarēt deū per ma
nus dauid regis isr'l: et cō
cinebāt in ym̄nis et cōfessi
one dn̄o q̄m bonus. q̄m
in eternū mi'a eius
sup isr'l. Omnis quoq; po
pulus vociferabat' clamo
re magno in laudando
dn̄o: eo qd' fundatū esset
templū dn̄i. Plurimi eti
am de sacerdotibȝ et leuitis

et principes patrum et seniores qui viderant templum priusque fundatum esset. et hoc templum in oculis eorum: flebant voce magna. Et multi vociferantes in leticia elevabant vocem. Nec poterat quisque agnoscere vocem clamoris letantium: et vocem fletus populi. Commixtim enim populus vociferabatur clamore magno: et vox audiebatur procul.

Audierunt Cap. iiii.

autem hostes iude et beniamin. quia filii captivitatis edificarent templum domino deo israel: et accedentes ad zorobabel et ad principes patrum. dixerunt eis. Edificemus vobiscum: quia ita ut vos querimus deum vestrum. Ecce nos immolamus victimas ex diebus asoradan regis assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue: et reliqui principes patrum israel. Non est nobis et vobis ut edificemus domum deo nostro: sed nos ipsi soli edificabimus domino deo nostro: sicut precepit nobis cyrus rex persarum. Factum est igitur ut populus terre impediret manus populi iude: et turbaret eos in edificando. Conduxerunt autem adversum eos consiliatores: ut destruerent consilium eorum omnibus diebus cyri regis persarum. et usque ad regnum darii regis persarum. In regno autem assueri in principio regni eius: scripserunt accusationem adversus habitatores iude et ierusalem. Et in diebus artaxersis scripsit bessellam mitridates et thabel. et reliqui qui erant in consilio eorum: ad artaxersen regem persarum. Epistola autem accusationis scripta erat syriace: et legebatur sermone syro. Reum. beel. theem. et samsai scriba scripserunt epistolam unam de ierusalem artaxersi regi huiuscemodi. Reum. beel. theem. et samsai scriba et reliqui con

silhatores eorū dinaei. et
farsathei. therphalei. a
pharsei. heruei. babilonij.
susannathei. deei. elamite
et ceteri de gentibꝫ quas trās
tulit asennaphar magnꝰ
et gloriosus: et habitare
eas fecit in civitatibꝫ sama
rie. et in reliquis regionibꝫ
trāsflumen in pace. Hoc ē
exemplar epistole quā mi
serūt ad eū. Artaxersi regi:
servi tui viri qui sūt trans
fluviū salutē dicūt. Notū
sit regi quia iudei qui ascē
derūt a te ad nos. venerūt
in ierlm civitatē rebellem
et pessimā: quā edificant
extruētes muros eiꝰ et parietes
cōponētes. Nūc igitᷣ notū sit
regi: quia si civitas illa e
dificata fuerit et muri eiꝰ
īstaurati. tributū et vecti
gal et ānuos redditus nō
dabūt: et usqꝫ ad reges hec
noxa pveniet. Nos ergo
memores salis quod in pa
lacio comedimꝰ. et quia le
siones regis videre nefas
ducimꝰ: idcirco misimus
et nūciavimꝰ regi. ut recen
seas in libris historiarum
patrū tuorū. et īvenies scrip
tū in cōmentariis: et scies
qm̄ urbs illa urbs rebellis
est. et nocens regibꝫ et pro
vinciis: et bella concitant
in ea ex diebꝫ āntiquis. Quā
obrē et civitas ipsa destruc
ta est. Nūciamus nos re
gi. qm̄ si civitas illa edifi
cata fuerit et muri eius ī
staurati: possessionē trās
fluviū nō habebis. Verbū
misit rex ad reum. beel.the
em. et samsai scribā. et ad
reliquos qui erant in con
silio eorū. et habitatores
samarie. et ceteris trāsflu
viū: salutē dicens et pacē
Accusatio quā misistis ad
nos: manifeste lecta est co
ram me. Et a me pceptū
est et recensuerūt: īvenerūt
qꝫ qm̄ civitas illa a diebꝫ
āntiquis adversū reges re
bellat: et seditiones et pre
lia concitantᷣ in ea. Nam

et reges fortissimi fuerūt ī
ih̄rlm: qui et dn̄ati sūt ō
ni regioni que tn̄sflumē
est. Tributū quoqꝫ et vecti
gal et redditus accipiebāt.
Nūc ergo audite sentenciā
ut ꝓhibeatis viros illos
ut urbs illa nō edificetur:
donec si forte a me iussū
fuerit. Videte ne neglige̅
ter hoc impleatis: et paula
tim crescat malū contra
reges. Itaqꝫ exemplū edic
ti artaxersis regis. lectum
est corā reum beel theem
et samsai scriba et cōsili
ariis eorū. Et abierūt fes
tini in ih̄rlm ad iudeos:
et ꝓhibuerūt eos in bra
chio et robore. Tūc inter
missū est opus domus de
i in ih̄rlm: et nō fiebat us
qꝫ ad annū secundū regni
darii regis ꝑsarū. Capl̄ v.

Prophetauerūt
autē aggeus pro
pheta et zachari
as filius addo: ꝓphetātes
ad iudeos. qui erāt in iude
a et ih̄rlm in nomīe dei
isrl̄. Tūc surrexerūt zoro
babel filius salathiel. et
iosue filius iosedech. et cepe
rūt edificare templū dei ī
ih̄rlm: et cū eis ꝓphete dei
adiuuātes eos. In ipso
autē tempore venit ad eos.
tathannai qui erat dux
tn̄sflumen et starbuzan
nai et cōsiliarii eorū: sicqꝫ
dixerūt eis. Quis dedit vo
bis consiliū ut domū hāc
edificaretis: et muros hos
īstauraretis? Ad quod res
pondim̄ eis: que essēt no
mīa hoīm auctorū illius
edificationis. Oculus autē
dei eorū factus est sup senes
iudeorū: et nō potuerunt
īhibere eos. Placuitqꝫ ut
res ad dariū referretur: et
tūc satisfacerent adūsus
accusationē illā. Exēplar
epistole quā misit tathan
nai dux regionis tn̄sflu
men et starbuzānai et cō
siliatores eius. apharsachei
qui erant tn̄sflumen. ad

darium regē. Sermo quē mi-
serant ei: sic scriptus erat
Dario regi pax omnis. No-
tum sit regi isse nos ad iude-
am prouinciā ad domum dei
magni. que edificat' lapi-
de īpolito: et ligna ponun-
tur in parietibȝ. Opusqȝ
illud diligent' extruit': et
crescit in manibȝ eorum.
Interrogauim' ergo senes
illos: et ita diximus eis.
Quis dedit vobis potesta-
tem: ut domum hanc edifi-
caretis. et muros īstaura-
retis? Sed et nomina eorū
quesiuim' ab eis: ut nūcia-
remus tibi que scripsim'
nomina eorū qui sūt princi-
pes in eis. Huiuscemodi
autē sermonē responderūt
nobis dicētes. Nos sumus
serui dei celi et terre: et edi-
ficamus templū quod e-
rat extructū ante hos an-
nos multos: quodqȝ rex isrl'
magnus edificauerat et
extruxerat. Postq̄ autem
ad iracundiā prouocauerūt
patres nr̄i deū celi. et tradidit
eos in manu nabuchodo-
nosor regis babilonis chal-
dei: domū quoqȝ hanc de-
struxit. et populū eius trās-
tulit in babilonē. Anno
autē primo cyri regis ba-
bilonis: cyrus rex proposu-
it edictū. ut domus dei edi-
ficaret'. Nā et vasa templi
dei aurea et argētea. que
nabuchodonosor tulerat
de templo quod erat in ihe-
rusalē. et asportauerat ea
in templū babilonis. protu-
lit cyrus rex de templo ba-
bilonis: et data sūt sasa-
bassar vocabulo. quē et prin-
cipē cōstituit. Dixitqȝ ei.
Hec vasa tolle et vade et
pone ea in tēplo quod est
in ihrlm: et domus dei edi-
ficetur in loco suo. Tunc
itaqȝ sasabassar ille venit.
et posuit fundamenta tēpli
dei in ihrlm: et ex eo tēpore
usqȝ nunc edificat'. et needū
completū est. Nunc ergo si
videt' regi bonū recenseat in

bibliotheca regis que est in
babilone. verum nunc a cyro
rege iussum sit ut edificaretur
domus dei in ierusalem: et vo
luntatem regis super hac re
mittat ad nos. Capitulum vi.

Tunc darius rex
precepit et recensue
runt in bibliotheca
librorum qui erant repositi
in babilone: et inventum
est in egbathanis quod est
castrum in medena provincia
volumen unum: talisque scrip
tus erat in eo commentarius.
Anno primo cyri regis. cyrus
rex decrevit. ut domus dei
que est in ierusalem edificaretur
in loco ubi immolent hosti
as: et ut ponant fundamen
ta supportantia altitudinem
cubitorum sexaginta. et la
titudinem cubitorum sexagin
ta. ordines de lapidibus impo
litis tres: et sic ordines de
lignis novis. Sumptus autem
de domo regis dabuntur. Sed
et vasa templi dei aurea et
argentea. que nabuchodonosor
tulerat de templo ierusalem et at
tulerat ea in babilonem.
reddantur et referantur in tem
plo ierusalem in locum suum: que
et posita sunt in templo dei.
Nunc ergo tathannai dux re
gionis que est trans flumen
et starbuzannai. et consilia
rii vestri apharsatei qui estis
trans flumen, procul recedite ab
illis: et dimittite fieri tem
plum dei illud a duce iudeorum
et senioribus eorum: domum dei
illam edificent in loco suo. Sed
et a me preceptum est quid
oporteat fieri a presbiteris
iudeorum illis ut edificetur do
mus dei: scilicet ut de archa re
gis id est de tributis. que dan
tur de regione trans flumen.
studiose sumptus dentur viris
illis ne impediatur opus. Quod
si necesse fuerit et vitulos
et agnos et hedos in holo
caustum deo celi. frumentum.
sal. vinum. et oleum. secundum ri
tum sacerdotum. qui sunt in ihe
rusalem. detur eis per singulos
dies ne sit in aliquo querimo

uia: et offerant oblationes
deo celi: orentq; pro vita re-
gis et filiorū eius. A me
ergo positū est decretū: ut
omīs homo qui hāc mu-
tauerit iussionē: tollatur
lignū de domo ipsius et e-
rigatur et cōfigatur in eo.
Domus autē eius publice-
tur. Deus autē qui habita-
re fecit nomē suū ibi. dissi-
pet omīa regna: et pplm.
qui extenderit manū suā
ut repugnet. et dissipet do-
mū dei illā que est ī iheru-
salem. Ego darius statui de-
cretū: quod studiose imple-
ri volo. Igitur thathanai dux
regionis trāsflumē. et star-
buzānai. et cōsiliarij eius
scdm quod preceperat darius
rex: sic diligenter executi sūt.
Seniores autē iudeorū edi-
ficabāt et psperabantur:
iuxta pphetiā aggei pphe
et zacharie filij addo. Et
edificauerūt et cōstruxerūt
iubente deo isrl: et iubente
cyro et dario. et artaxerse

regibz persarū: et cōpleue-
rūt domū dei istā usqz ad
diē tertiū mensis adar: qui
est ānus sextus regni da-
rij regis. Fecerūt autē filij
isrl sacerdotes et leuite. et
reliqui filiorū trāsmigra-
tionis dedicationē domus
dei in gaudio. Et obtulerūt
in dedicationē domus dei
vitulos centū. arietes du-
centos. agnos qdringētos:
hircos caprarū pro pcco
totius isrl duodecī. iuxta
numerū tribuū isrl. Et
statuerūt sacerdotes in or-
dinibz suis et leuitas in
vicibz suis sup opa dei in
ihrlm: sicut scriptū est in
libro moysi. Fecerūt autē
filij trāsmigrationis pas-
cha. qrtadecima die men-
sis primi. Purificati enim
fuerāt sacerdotes et leuite
quasi vnus: omēs mundi
ad imolandū pascha. v-
niuersis filijs trāsmigra-
tionis et fratribz suis. sac-
erdotibus et sibi. Et comede-

runt filii isrl' qui reuersi fue
rant de trāsmigratione: et
omnis qui se separauerat
a coinquinatione gentiū t̄
re ad eos. ut q̄rerent dn̄m
deū isrl'. Et fecerūt solēpni
tatē azimorū septē diebus
in leticia: qm̄ letificauerāt
eos dn̄s: et cōuerterat cor
regis assur ad eos. ut adiu
uaret manus eorū. in ope
re domus dn̄i dei isrl'. Cap'
vii.

Post hec aut̄
verba in regno
artaxersis regis
persarū. ezras filius sara
ye. filii azarie. filii helchie.
filii sellū. filii sadoch. filii
achitob. filii amaria. filii
azarie. filii maroioth. filii
zarie. filii ozi. filii bocci. fi
lii abysue. filii phinees. fi
lii eleazar. filii aaron sac'
dotis ab īnitio. Ipse ezras
ascendit de babilone: et
ipse scriba velox in lege mo
ysi. quā dedit dn̄s deus is
rael. Et dedit ei rex scdm
manū dn̄i dei eius sup eū.
omnē petitionē eius. Et ascē
derūt de filiis isrl' et de filiis
sacerdotū et de filiis leuitarū.
et de cātoribz. et de ianitoribz.
et de nathīneis in ihrlm. Ā
no septimo artaxersis regis.
et venerūt in ihrlm mense
quīto. ipse est ānus septim'
regis: quia in die p̄mo mē
sis primi cepit ascendere de
babilone: et in p̄mo die
mensis quīti venit ī ihrlm.
iuxta manū dei sui bonā
sup se. Ezras aut̄ parauit
cor suū ut īuestigaret legē
dn̄i: et faceret et doceret in
isrl' preceptū et iudicium.
Hoc est aut̄ exemplar epis
tole edicti: qd' dedit rex ar
taxersis ezre sacerdoti scribe
erudito in sermonibz et p̄
ceptis dn̄i et cerimoniis eius
in isrl'. Artaxersis rex regū.
ezre sacerdoti scribe legis
dei celi doctissimo salutē.
A me decretū est ut cuicūqz
placuerit in regno meo de
p̄plō isrl'. et de sacerdotibus
eius et de leuitis ire ī ihrlm:

tecū vadat. A facie enī regis
et septē cōsiliatorū eius mis
sus es ut visites iudeā et ihe
rusalē in lege dei tui que ē
in manu tua: et ut feras
argentū et aurū quod rex
et cōsiliatores eius sponte
obtulerūt deo isrl: cuius in
ihrlm tabernaculū est. Et
omē argentū et aurū qd
cūq; inveneris in vniūsa p
uīcia babilonis et pplis
offerre voluerit. et de sacer
dotibus qui sponte obtule
rīt domui dei sui que est ī
ihrlm. libere accipe: et stu
diose eme de hac pecunia
vitulos. arietes. agnos. et
sacrificia et libamīa eorū:
et offer ea sup altare tēpli
dei vrī quod est in ihrlm.
Sed et si quid tibi et fratri
bus tuis placuerit de reliq
argento et auro ut faciatis:
iuxta voluntatē dei vrī
facite. Vasa quoq; que dā
tur tibi in ministeriū dom
dei tui: trade in cōspectu dei
in ihrlm. Sed et cetera qui

bus opus fuerit in domo
dei tui quātumcūq; necesse
est ut expendas: dabis de
thesauro et de fisco regis et
a me. Ego artaxersis rex
statui atq; decrevi omībz
custodibz arche publice
q̄ st trāsflumen: ut qdcū
q; pecierit a vobis ezras
sacerdos scriba legis dei ce
li. absq; mora detis usq;
ad argenti talenta centū.
et usq; ad vini bathos cen
tū: et usq; ad frumenti
choros centū. et vsq; ad ba
thos olei centū. Sal vero
absq; mensura. Omē qd
ad ritū dei celi ptinet tri
buat diligenter in domo
dei celi: ne forte irascatur
contra regnū regis et fi
liorū eius. Vobis quoq; notū
facimus de universis sa
cerdotibz et levitis. cātori
bus ianitoribz nathinē
is. et ministris domus dei
huius: ut vectigal. et tri
butū. et annonas nō habe
atis potestatē iponendi

sup eos. Tu autem ezra secundum sapientiam dei tui que est in manu tua: constitue iudices et presides. ut iudicent omni populo qui est trans flumen. his videlicet qui noverint legem dei tui. Sed et imperitos docete libere. Et omnis qui non fecerit legem dei tui. et legem regis diligenter: iudicium erit de eo. sive in mortem. sive in exilium: sive in condempnationem substantie eius: vel certe in carcerem. Benedictus dominus deus patrum nostrorum qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret domum domini que est in ierusalem: et in me inclinavit misericordiam suam coram rege et consiliatoribus eius. et universis principibus regis potentibus. Et ego confortatus manu domini dei mei que erat in me: congregavi de israel principes qui ascenderunt mecum. Capitulum octavum.

Hi sunt ergo principes familiarum: et genealogia eorum. qui ascenderunt mecum in regno artaxersis regis de babilone. De filiis phinees: gerson. De filiis ythamar: danihel. De filiis david: atthus. De filiis secheníe et filiis pharos. zacharias: et cum eo numerati sunt viri centum quinquaginta. De filiis phetmoab. helioenai filius azarie: et cum eo ducenti viri. De filiis secheníe. filius ezechiel: et cum eo trecenti viri. De filiis addan. abeth filius ionathan: et cum eo quinquaginta viri. De filiis helam. ysaias filius atthalie: et cum eo septuaginta viri. De filiis saphatie. zebedia. filius michael: et cum eo octoginta viri. De filiis ioab obedia filius iehiel: et cum eo ducenti. decem et octo viri. De filiis selomith filius iosphie: et cum eo centum sexagin-

ta viri. De bebai. zacha
rias filius bebai: et cum eo
viginti octo viri. De filiis
ezead. iohannan filius e
ceta: et cum eo centum dece vi
ri. De filiis adonicam qui
erant novissimi. et hec no
mina eorum helypheleth. et
hibel. et samaias: et cum eis
sexaginta viri. De filiis
begui. uthai. et zachur:
et cum eis septuaginta viri.
Cõgregavi autem eos ad flu
vium qui decurrit ad hauua:
et mansimus ibi tribus diebus
Quesivique in populo et
in sacerdotibus de filiis levi:
et non inveni ibi. Itaque mi
si elizer et eliezer arihel. et
semeam. et helnathan. et
iarib. et alterum helnathan.
et nathan. et zachariam. et
mesolam principes. et ioa
rib et helnathan sapientes
et misi eos ad heddo. qui
est primus in casphie loco:
et posui in ore eorum verba
que loquerentur ad eddon.
et ad fratres eius nathin
neos in loco casphie. ut
adduceret nobis ministros
domus dei nostri. Et adduxe
runt nobis per manum dei
nostri bonam super nos virum
doctissimum de filiis mooli.
filii levi. filii israel. et sara
biam. et filios eius. et fratres
eius dece et octo: et asabyam.
et cum eo ysaiam. De filiis
merari. fratres eius. et filios
eius viginti: et de nathin
neis quos dederat david et
principes ad ministeria levi
tarum. nathinneos ducentos
viginti. Omnes hii suis no
minibus vocabantur. Et pre
dicavi ibi ieiunium iuxta
fluvium hauua. ut affligere
mur coram domino deo nostro: et
peteremus ab eo viam rectam
nobis et filiis nostris. univer
seque substantie nostre. Erubui
enim petere a rege auxilium
et equites. qui defenderent nos
ab inimico in via: quia dixe
ramus regi. manus dei nostri
est super omnes qui querunt
eum in bonitate: et imperium

eius et fortitudo eius. et fu
ror sup omēs qui dereli
quūt eū. Ieiunauim⁹ aūt
et rogauim⁹ deū nr̄m pro
hoc: et euenit nobis pspe
re. Et separaui de pncipi
bus sacerdotū duodecī. sa
rabyam. et asabyam: et
cū eis de fratribȝ eorū decē
Appendiq; eis argentū et
aurū et vasa cōsecrata do
mus dei nr̄i: que obtulerāt
rex et cōsiliatores eius et
pncipes eius. vniuersusq;
isrl' eorū qui inuenti fuerāt.
Et appendi in manibȝ eo
rū argenti talenta sexcēta
quīquaginta. et vasa ar
gentea centū: auri centū
talenta. et crateres aureos
viginti que habebāt soli
dos millenos: et vasa eris
fulgētis optimi duo pul
chra ut aurū. Et dixi eis.
Vos sancti dn̄i et vasa
sancta: et argentū et au
rū quod sponte oblatū ē
dn̄o deo patrū nostrorū.
Vigilate et custodite: do

nec appendatis corā prin
cipibȝ sacerdotū et leuitar̄.
et ducibȝ familiarū isrl'
in ihrlm. in thesaurū do
mus dei. Susceperūt aūt
sacerdotes et leuite pondus
argenti et auri et vasorū:
ut deferrent in ihrlm in do
mū dei nr̄i. Pmouim⁹ er
go a flumie hauua duo
decimo mensis pmi: ut p
gerem⁹ ihrlm. Et manus
dei nr̄i fuit sup nos: et libe
rauit nos de manu inimici
et insidiatoris in via. Et
venim⁹ ihrlm: et mansim⁹
ibi diebus tribȝ. Die aūt
quarta appensū est argē
tū et aurū et vasa in do
mo dei nr̄i per manū re
moth filij vrie sacerdotis:
et cū eo eleazar filius phi
nees. Cūq; eis iosabed fili
us iosue. et noadaia fili
us bennoi leuite: iuxta
numerū et pōdus om̄i.
Descriptaq; est omē pon
dus in tēpore illo. Sed
et qui venerāt de capti

uitate filii transmigrationis
obtulerunt holocaustoma
ta deo israel. vitulos duodecim
pro omni israel: arietes nona
ginta sex. agnos septuagi
ta septem: hircos pro peccato
duodecim: omnia in holocaus
tum domino. Dederunt autem edic
ta regis satrapis qui erant
de conspectu regis. et ducibus
trans flumen: et eleuauerunt
populum et domum dei. Capitulum ix.

Postquam autem hec
completa sunt: acces
serunt ad me prin
cipes dicentes. Non est separa
tus populus israel et sacerdotes
et leuite a populis terrarum.
et de abhominationibus eorum
chananei videlicet et het
thei. et pherezei. et iebusei.
et ammanitarum. et moabi
tarum. et egiptiorum. et amor
reorum. Tulerunt enim de filia
bus eorum sibi et filiis suis
vxores: et commiscuerunt se
men sanctum cum populis ter
rarum. Manus etiam principum
et magistratuum fuit in trans
gressione hac prima. Cumque
audissem sermonem istum. sci
di pallium meum et tunicam:
et euelli capillos capitis
mei et barbe: et sedi merens.
Conuenerunt autem ad me om
nes qui timebant verbum dei
israel: pro transgressione eorum
qui de captiuitate venerant.
Et ego sedebam tristis. usque
ad sacrificium vespertinum.
Et in sacrificio vespertino
surrexi de afflictione mea:
et scisso pallio et tunica
curuaui genua mea: et
expandi manus meas
ad dominum deum meum et dixi.
Deus meus confundor et e
rubesco leuare faciem meam
ad te: quoniam iniquitates nostre
multiplicate sunt super ca
put. et delicta nostra creuerunt
usque ad celum. a diebus patrum
nostrorum. Sed et nos ipsi pec
cauimus grauiter vsque ad diem
hanc: iniquitatibus nostris tra
diti sumus: ipsi et reges nostri
et sacerdotes nostri in manum re
gum terrarum. et in gladium.

et i captiuitate in rapinā
et in cōfusione vultus: sic
et die hac. Et nūc quasi pa
rū et ad momentū facta
est dep̄catio nr̄a apud do
minū deū nr̄m: ut dimit
terent nobis reliquie et
daret pax illius in loco
sancto eius: et illumīaret
oculos nr̄os deus noster.
et daret nobis vitā modi
cā in seruitute nr̄am qa
serui sum⁹. et in seruitute
nr̄a nō dereliquit nos de
us noster: et īclinauit su
per nos misc̄diam corā
rege persarū ut daret no
bis vitā et sublimaret do
mū dei nr̄i et extrueret so
litudines eius: et daret
nobis spem in iuda et in
ihrl̄m. Et nūc quid dica
mus deus noster post hec?
Quia dereliquim⁹ mādā
ta tua. que p̄cepisti i ma
nu seruorū tuorū p̄phe
tarū dicens terra ad quā
vos igredimī ut posside
atis eā. terra immūda est
iux̄ immūdiciā p̄plor̄ ceterar̄
q3 terrarū: abhominatiōi
bus eorū. qui repleuerūt
eā ab ore usq3 ad os in co
īquinatione sua. Nūc er
go filias vr̄as ne detis fi
liis eorū. et filias eorū nō
accipiatis filiis vr̄is: et
nō queratis pacē eorū et
p̄speritatē eorū usq3 in et
nū: ut cōfortemī et come
datis que bona sūt terre:
et heredes habeatis filios
vr̄os usq3 ī seculū. Et post
oīa que venerūt sup nos
in operib3 nr̄is pessimis
et in delicto nr̄o magno.
quia tu deus noster libe
rasti nos de iniquitate nr̄a
et dedisti nobis salutem
sicut est hodie: ut nō cō
uerteremur et irrita facere
mus mādata tua: neq3
matrimonia iūgerem⁹
cū populis abhominati
onū istarū. Nūquid ira
tus es nobis usq3 ad cōsū
mationē: ne dimitteres
nobis reliquias et salutē?

Dñe deus isrl' iustus tu: q°
niã derelicti sumus qui sal
uarem² sicut die hac. Ecce
corã te sumus in delicto nr̃o:
nõ eñi stari potest coram
te super hoc. Capitulũ x.

Sic ergo orãte ez
ra et iplorante
eũ et flente et iacẽ
te ante templũ dei collectus
est ad eũ de isrl' cetus gran
dis nimis virorũ et mulie
rũ puerorũq;: et fleuit po
pulus multo fletu. Et res
pondit secheneias filius ie
hel de filijs elam: et dixit
ezre. Nos p̃uaricati sum⁹
in deũ nr̃m: et duxim⁹ vx
ores alienigenas de p̄plis
terre. Et nũc si est penitẽ
tia in isrl' sup hoc. pcuta
mus fedus cũ dño deo nr̃o:
et pcaciamus vniũsas vxo
res. et eos qui de hijs nati
sũt. Iuxta volũtatem dñi
et eorũ qui timẽt p̃ceptũ
dei nr̃i. scd̃m legẽ fiat. S²
ge: tuũ est decernẽ: nosq;
erim⁹ tecũ. Cõfortare et fac.

Surrexit ergo ezra et adiu
rauit p̃ncipes sacerdotũ
et leuitarũ et omnẽ isrl':
ut facerẽt scd̃m verbũ hoc.
Et iurauerunt. Et surrexit
ezras ante domũ dei: et ab
ijt ad cubiculũ iohãnan
filij elyasib: et igressus est
illuc. Panẽ nõ comedit:
et aquã nõ bibit. Luge
bat enĩ trãsgressionẽ eorũ:
qui de captiuitate venerãt.
Et missa est vox in iuda
et in ihrlm̃ omnibus filijs
trãsmigrationis: ut cõgre
garent² in ihrlm̃. Et omnis
qui nõ venerit in tribus
diebz iuxta consiliũ princi
pũ et seniorũ. auferet² vni
uersa substantia eius: et
ipse abiciet² de cetu trãsmi
grationis. Cõuenerũt igi
tur omnes viri iuda et beni
iamin in ihrlm̃ trib3 die
bus: ipse est mensis non⁹
vicesimo die mensis. Et
sedit omnis p̄plus in plate
a domus dei: trementes pro
pc̃o et pluuijs. Et surrex̃

ezras sacerdos: et dixit ad
eos. Vos transgressi estis
et duxistis uxores alieni
genas: ut adderetis super
delictum israel. Et nunc date con
fessionem domino deo patrum
vestrorum et facite placitum
eius: et separamini a popu
lis terre. et ab uxoribus alie
nigenis. Et respondit uni
versa multitudo: dixitque
voce magna. Iuxta verbum
tuum ad nos: sic fiat. Ve
rumtamen quia populus
multus est et tempus pluvi
e. et non sustinemus stare
foris et opus non est diei v
nius vel duorum: vehementer
quippe peccavimus in sermone
isto: constituantur principes in uni
versa multitudine: et omnes in civita
tibus nostris qui duxerunt uxores alieni
genas veniant in temporibus statutis
et cum his seniores per civi
tatem et civitatem et iudices
eius: donec avertatur ira dei
nostri a nobis super peccato hoc.
Igitur ionathan filius asa
hel et iaazia filius thecue
steterunt super hoc: et mesol
lam. et sebethai levites ad
iuverunt eos. Feceruntque sic
filii transmigrationis. Et
abierunt ezras sacerdos et
viri principes familiarum
in domos patrum suorum:
et omnes per nomina sua.
Et sederunt in die primo
mensis decimi: ut quere
rent rem. Et consummati
sunt omnes viri qui duxerant
uxores alienigenas: usque
ad diem primam mensis pri
mi. Et inventi sunt de filiis
sacerdotum: qui duxerunt ux
ores alienigenas. De filiis
iosue. filii iosedech et fratres
eius: maasia. et eliezer. et
iarib et godolia. Et dederunt
manus suas ut eicerent uxores
suas: et pro delicto suo a
rietem de ovibus offerrent.
Et de filiis emmer: anani
et zebedia. Et de filiis se
rim: masia et helya. et
semeia. et iehyel. et ozias.
Et de filiis phessur: helyo
enai. maasia. hysmael

nathanael. et iozabeth
et helesa. De filiis leuita
rum. iozabeth et semei. et
celeia. ipse est calita: pha
taia iuda et eliezer. Et de
cantoribus elyasib. Et de
ianitoribus. sellum. et the
lem. et uri. Et ex israel de fi
liis pharos: remia. et e
zia et melchia. et miamin.
et eleazar et melchia. et ba
nea. Et de filiis helam:
mathania. zacharias. et
iehiel. et abdi. et ierimoth.
et helia. Et de filiis zethu
a: helyoenai. elyasib et na
thania et ierimuth. et za
beth. et aziza. Et de filiis
bebai: iohanan. anania.
zabbai. athalia. Et de fili
is bani: mosollam. et mel
luch. et adaia. iasub. et sa
al. et ramoth. Et de filiis
phaethmoab: edna. et ca
lal. banaias maasias.
mathanias. beselehel. et
bennui. et manasse. Et de
filiis herem: helyezer. ihe
sue. melchias. semeias. sy
meon. beniamin. moloch.
samarias. De filiis asom:
mathanai. mathatha. za
bed. elypheleth. ierimai.
manasse semei. De filiis
bani: maaddi amram etiu
el. banaias. et badaias.
cheliau. bani. amari
muth. et elyasib. matha
nias. matthanai. et iasi.
sarai. et bani. et bennui.
semei. et salmias. et na
than. et daias. mechne.
dabai. sysai. sarai. ezrel.
et selemau. semeria. sellum.
amaria ioseph. De filiis
nebui: aiel mathathias.
zabed. zabina. ieddu. et
iohel. banai. Omnes hii
acceperunt uxores alieni
genas: et fuerunt ex eis mu
lieres que pepererant filios

Incipit liber neemie.

Erba nee
mie. filii
helchie. Et
factum est in
mense chas
leu anno vicesimo: et ego

erā in susis castro: et venit
anani unus de fratribus
meis. ipē et viri iudā: et in
terrogaui eos de iudeis qui
remanserāt et supererant de
captiuitate et de ihrlm. Et
dixerūt michi. Qui remā
serūt et derelicti sūt de cap
tiuitate ibi in pūcia: in
afflictione magna sūt et
in obprobrio. Et murus
ihrlm dissipatus est: et
porte eius cōbuste sūt igni.
Cūq3 audissem verba hu
iuscemodi: sedi. et fleui.
et luxi dieb3 et ieiunabā
et orabā ante faciē dei ce
li et dixi. Queso dn̄e deus
celi. fortis magne atq3 ter
ribilis. qui custodis pac
tū et misericordiam cū hijs q
te diligūt et custodiunt
mandata tua: fiant au
res tue auscultātes et ocu
li tui aperti: ut audias
orationē serui tui. quia e
go oro corā te hodie. nocte
et die pro filijs isrl' seruis
tuis: et cōfiteor pro pctīs

filior isrl'. qb3 peccauerūt t.
Et ego et domꝰ pris mei pecca
uimꝰ vanitate seducti sumꝰ: et
nō custodiuimꝰ mādatū tuū
et cerimōias et iudicia. q pce
pisti moysi suo tuo. Memēto
vbi qd mādasti moysi fa
mulo tuo dicens. Cū trās
gressi fueritis: ego dispgā
vos in populos: et si reū
tamini ad me et custodiatis
mandata mea et faciatis
ea. etiā si adducti fueritis
ad extrema celi. inde cōgre
gabo vos: et ducā in lo
cū quē elegi. ut habitaret
nomē meū ibi. Et ipi ser
ui tui et pplus tuus. quos
redemisti in fortitudie tu
a magna: et in manu tu
a valida. Obsecro dn̄e sit
auris tua attendens ad o
rationē serui tui. et ad o
rationē seruorū tuorū qui
voluīt timere nomē tuū: et
dirige seruū tuū hodie. et
da ei misericordiam ante virū
hunc. Ego enī eram pin
cerna regis. Capitulū ij.

Factũ est aũt in
mense nisan an-
no vicesimo ar-
taxersis regis. et vinũ erat
ante eũ: et levavi vinũ
et dedi regi: et erã quasi
languidus ante faciẽ eius.
Dixitq; michi rex. Quare
vultus tuus tristis est. cũ
te egrotũ nõ videã? Nõ est
hoc frustra: sed malũ nes-
cio quod in corde tuo est.
Et timui valde ac nimis.
Et dixi regi. Rex in eternũ
vive. Quare nõ mereat
vultus meus: quia civi-
tas domus sepulchrorũ pa-
tris mei deserta ẽ et porte eius
cõbuste sũt igni? Et ait mi
rex. Pro q̃ re postulas? Et
oravi deũ celi: et dixi ad
regẽ. Si videtur regi bonũ
et si placet servus tuus ã-
te faciẽ tuã: ut mittas
me in iudeã ad civitatẽ
sepulchri patris mei. et edi-
ficabo eã. Dixitq; michi
rex: et regina que sedebat
iuxta eũ. Usq; ad quod
tẽpus erit iter tuũ: et quã-
do reverteris? Et placuit
ante vultũ regis. et mi-
sit me: et cõstitui ei tem-
pus. Et dixi regi. Si regi
videtur bonũ. epistolas det
michi ad duces regionis
trãsflumen ut trãsducãt
me donec veniã in iudeã:
et epistolã ad asaph cus-
todem domus saltus re-
gis ut det michi ligna
et tegere possim portas
templi domus. et muri
civitatis: et domũ quã in-
gressus fuero. Et dedit mi-
chi rex iuxta manũ dei me-
i bonã mecũ. Et veni ad
duces regionis trãsflumen:
dedi q; eis epistolas regis.
Miserat autẽ mecũ rex prin-
cipes militũ et equites. Et
audierũt sanaballath o-
ronites et thobias servus
ãmonites: et cõtristati sũt
afflictione magna. quod ve-
nisset homo qui quereret pro-
speritatẽ filiorũ isrl. Et ve-
ni ihrlm: et erã ibi diebus

tribz. Et surrexi nocte ego et
viri pauci mecū: et nō in
dicaui cuiq̄ quid deus de
disset in corde meo ut face
rem in ihrlm. Et iumentū
nō erat mecū: nisi aīmal
cui sedebā. Et egressus sū p
portā vallis nocte. et ante
fonte draconis et ad portā
stercoris: et cōsiderabā mu
rū ihrlm dissipatū. et por
tas eius cōsūptas igni.
Et transiui ad portā fōtis
et ad aqueductū regis: et
nō erat locus iumēto cui
sedebā ut transiret. Et ascē
di per torrentē nocte: et cō
siderabā murū. Et reuersus
veni ad portā vallis: et re
dij. Magistratus aūt nescie
bant quo abissem: aut
quid ego facerē. Sed et iu
deis et sacerdotibz et optīa
tibus et magistratibz et re
liquis qui faciebāt opus:
usq̄ ad id locorū nichil ī
dicauerā. Et dixi eis. Vos
nostis afflictionē in qua
sum⁹: quia ihrlm deserta
est: et porte eius cōsūpte
sūt igni. Venite et edifice
mus muros ihrlm: et nō
simus ultra obprobriū.
Et idicaui eis manū dei
mei qd' esset bona mecū:
et verba regis que locut⁹
est michi. Et aio. Surga
mus. et edificem⁹. Et cōfor
tate sūt manus eorū in
bono. Audierūt autē sa
naballath oronites. et
thobias seruus āmani
tes. et gosem arabs: et sub
sannauerūt nos et despex
erūt. Dixeruntq̄. Que ē hec
res quā facitis? Nūquid
contra regē vos rebellatis?
Et reddidi eis sermonem:
dixiq̄ ad eos. Deus celi ip
se nos iuuat: et nos serui
eius sum⁹. Surgamus et
edificem⁹. Vobis aūt non
est pars et iusticia et me
moria in ihrlm. Capl'm iij.

Et surrexit elya
sib sacerdos mag
nus. et frēs eius
sacerdotes: et edificauerūt

portā gregis. Ipsi sancti
ficauerūt eā et statuerūt
valuas eius: et usqȝ ad
turrē centū cubitorū sanc
tificauerūt eā: usqȝ ad tū-
rem ananehel. Et iuxta
eū edificauerūt viri iericho:
et iuxta eū edificauit zac
chur filius amri. Portā
autē piscium edificauerunt
filij asnaa. Ipsi texerunt
eā: et statuerūt valuas
eius et seras. et vectes. Et
iuxta eos edificauit mari
muth. filius vrie. filij ac
chus. Et iuxta eū edifica
uit mesollā filius bara
chie. filius meseȝobel. Et
iuxta eū edificauit sadoch
filius baana. Et iuxta eū
edificauerūt thecueni. Op
timates autē eorū nō sup
posuerūt colla sua in o
pere dñi sui. Et portā ve
terē edificauerūt ioiada
filius phasea: et mosollā
filius besodia. Ipsi texerūt
eā: et statuerūt valuas eius et
seras et vectes. Et iux eos e
dificauerūt melchias gabao
nites. et iadon meronathi
tes. viri de gabaō et maspha:
p duce q erat i regiōe trās flumē.
Et iux eū edificauit eziel filius ara
ia aurifex. Et iux eū edificauit ananias
filius pigmētarij. Et dimiserūt
ierlm usqȝ ad murū platee
latioris. Et iux eū edificauit
raphaia filius hur: princeps
vici ierlm. Et iux eū edifica
uit ieiada filius aromath: cō
tra domum suam. Et iux
ta eum edificauit acchus.
filius aseboine. Medi
am partem vici edifica
uit melchias filius he
rem. et asub filius phet
moab: et turrem fur
norum. Et iuxta eum
edificauit sellum filius
aloes. princeps medie par
tis vici ierlm: ipse et filie
eius. Et portā vallis edi
ficauit anum: et habita
tores zanoe. Ipsi edificaue
runt eā et statuerūt valuas
eius et seras et vectes: et
mille cubitos in muro.

usq ad portã sterquilinij.
Et portã sterquilinij edi
ficauit melchias filius re
chab. princeps vici bethac
carem. Ipse edificauit eã:
et statuit valuas eius. et
seras et vectes. Et portã
fontis edificauit sellũ filius
cholozai: princeps pagi
maspha. Ipse edificauit
eã et texit. et statuit val
uas eius et seras et vectes:
et muros piscine syloe in
ortũ regis. et usq ad gra
dus qui descendũt de ciui
tate dauid. Post eũ edifi
cauit neemias filius az
boc princeps dimidie par
tis vici bethsur. usq contra
sepulchrũ dauid: et usq
ad piscinã. que grandi o
pere cõstructa est. et usq
ad domũ fortiũ. Post eũ
edificauerũt leuite: reum
filius benni. Post eũ edi
ficauit asebyas princeps
dimidie partis vici ceyle
in vico suo. Post eũ edi
ficauerũt fratres eorũ bethui.

filius enadad. princeps dimi
die partis ceyle. Et edifi
cauit iuxta eũ azer filius
iosue princeps masphã:
mensurã secundã. contra
ascensũ firmissimi anguli
Post eũ in monte edifica
uit baruch filius zachai
mensurã secundã: ab an
gulo usq ad portã domus
elyasib sacerdotis magni.
Post eũ edificauit mere
muth filius urie filij ac
chur mensurã secundam a porta
domus elyasib: donec exten
deretur domus elyasib. Et
post eũ edificauerunt sacer
dotes: viri de campestribus
iordanis. Post eos edifi
cauit beniamin et asub
contra domũ suã. Et post
eũ edificauit azarias fili
us maasie. filij ananie
contra domũ suã. Post
eũ edificauit bennui filius
enadad mensurã secundã.
a domo azarie usq ad
flexurã. et usq ad angu
lũ: falel filius ozi. contra

flexurā et turrē. que emi
net de domo regis excelsa.
id est in atrio carceris. Post
eū phadaia filius pheros.
Nathinei aūt habitabāt
in ophel: usqꝫ contra por
tā aquarū ad orientē et
turrē que pminebat. Post
hec edificauerūt thecueni
mensurā secundā e regiōe
a turre magna et eminē
ti: usqꝫ ad murū templi.
Sursū aūt a porta equo
rū edificauerūt sacerdotes:
vnusquisqꝫ contra domū
suā. Post eos edificauit
seddo filius emmer: cōtra
domū suā. Et post eū edi
ficauit semeia filius seche
nie: custos porte orientalis.
Post eū edificauerūt ana
nia filius selemie. et anon
filius selon sextus: mēsu
rā secūdā. Post eū edifica
uit mesollā filius bara
chie contra gazophilaciū
suū. Post eū edificauit
melchias filius aurificis
usqꝫ ad domū nathineorū.

et scuta vendentiū contra
portā iudicialē: et usqꝫ ad
cenaculū anguli. In por
ta gregis edificauerūt ar
tifices et negociatores. iiij.
Factū est aūt Cap
cū audisset sa
naballath qđ
edificarem⁹ murū. iratus
est valde: et motus nimis
subsannauit iudeos. Et
dixit corā fratribꝫ suis et
frequētia samaritanorū.
Quid iudei imbecilli faciūt?
Num dimittent eos gen
tes? Num sacrificabūt.
et cōplebūt in una die?
Numquid edificare poterūt
lapides de aceruis pulue
ris qui cōbusti sūt? Sed
et thobias āmanites pro
ximus eius ait. Edificent.
Si ascenderit vulpis: tran
siliet murū eorū lapideū.
Audi deus noster: quia facti
sumus despectui. Conuerte
obprobriū sup caput eorū:
et da eos in despectionē in
terra captiuitatis. Ne o

peras iniquitatē eorū: et
pctm̄ horū corā facie tua
nō deleatur: quia irriserūt
edificantes. Itaq; edificaui
mus murū et cōiunxim⁹
totū usq; ad partē dimi
diā: et puocatū est cor po
puli ad operandū. Factū
est autē cū audisset sana
ballath et thobias. et ara
bes. et amanite. et azotij.
qd obducta esset cicatrix
muri ihrlm. et qd cepisset
īterrupta cōcludi: irati sūt
nimis. Et cōgregati om
nes pariter. ut venirent
et pugnarēt cōtra ihrlm:
et molirent insidias. Et
orauim⁹ deū nr̄m: et po
suim⁹ custodes sup murū
die et nocte cōtra eos. Dix
it autē iudas. Debilitata
est fortitudo portantis et
hum⁹ nimia est: et nos
nō poterim⁹ edificare mu
rū. Et dixerūt hostes nr̄i.
Nesciant et ignorēt donec
veniamus in medio eorū
et interficiamus eos: et ces

sare faciam⁹ opus. Factū
est autē venientibz iudeis
qui habitabāt iuxta eos.
et dicentibz nobis per decē
vices. ex omnibus locis qbz
venerāt ad nos: statui in lo
co pōst murū per circuitū
ihrlm in ordinē. cū gladi
is suis et lanceis. et arcubz.
Perspexi atq; surrexi: et aio
ad optimates et magis
tratus et ad reliquā par
tem vulgi. Nolite timere
a facie eorū. Dn̄i magni
et terribilis memētote: et
pugnate pro fratribz ves
tris. filijs vr̄is. et filiabz
vr̄is. et uxoribz vr̄is et do
mibus. Factū est autē cū
audissent inimici nr̄i nū
ciatū esse nobis: dissipa
uit deus consiliū eorū: et
reuersi sum⁹ omēs ad mu
ros. vnusquisq; ad opus
suū. Et factū est a die illa
media pars iuueniū eorū
faciebat opus: et media
parata erat ad bellū. et
lancee. et scuta. et arcus. et

lorice: et pn̄apes post eos
in omī domo iuda. edifi
cantiū in muro. et portā
tiū onera et iponentiū.
Una manu sua faciebat
opus: et altera tenebat
gladiū. Edificantiū eñi
unusquisqȝ gladio erat
accinctus renes: et edifica
bant. et clangebāt bucīā
iuxta me. Et dixi ad opti
mates et magistratus: et
reliquā partē vulgi. Opꝰ
grande est et latū: et nos
separati sumꝰ in muro ꝓ
cul alter ab altero. In loco
quocūqȝ audieritis clāgo
rem tube: illuc cōcurrite
ad nos. Deus noster pug
nabit pro nobis: et nos
ipsi faciamꝰ opus. Et me
dia pars nr̄m teneat lan
ceas ab ascensu aurore
donec egrediant̄ astra. In
tēpore quoqȝ illo dixi po
pulo. Unusquisqȝ cū pu
ero suo maneat in medio
ihr̄lm: et sint vobis vices
per noctē. et diē ad operā
dū. Ego autē et fr̄es mei.
et pueri mei. et custodes q̄
erant post me: nō depōe
bamus vestimēta nr̄a.
Unusquisqȝ tantū nuda
batur ad baptismū. Cap. V.

Et factus est
clamor ppli et vx
orū eius magnꝰ:
adversus fr̄es suos iudeos.
Et erant qui dicerēt. Filij
nr̄i et filie nr̄e multe sūt
nimis. Accipiamꝰ pro p̄
cio eorū frumentū: et cōe
damus et bibamꝰ. Et erāt
qui dicerēt. Agros nr̄os et
vineas et domos nr̄as op
ponamꝰ: et accipiamꝰ fru
mentū in fame. Et alij di
cebāt. Mutuo sumamꝰ
pecunias in tributa regis:
demusqȝ agros nr̄os et vi
neas. Et nūc sicut carnes
fratrū nr̄oꝝ sic carnes nr̄e
sūt: et sicut filij eorū ita
filij nr̄i. Ecce nos subiuga
mus filios nr̄os et filias
nr̄as in servitutē et de fili
abus nr̄is sūt famule: nec

habent unde possint redi
mi: et agros nostros et vine
as alii possident. Et iratus
sum nimis. cum audissem
clamorem eorum secundum verba
hec: cogitavitque cor meum
mecum: et increpui optima
tes et magistratus: et dixi
eis. Usuras ne singuli
a fratribus vestris exigatis?
Et congregavi adversus
eos contentionem magnam:
et dixi eis. Nos ut scitis
redemimus fratres nostros iudeos
qui venditi fuerant genti
bus secundum possibilitatem
nostram. Et vos igitur vendi
tis fratres vestros: et redimemus
eos? Et siluerunt: nec inve
nerunt quid responderent.
Dixique ad eos. Non est bo
na res quam facitis. Quare
non in timore dei nostri ambu
latis: ne exprobretur nobis
a gentibus inimicis nostris?
Et ego et fratres mei. et pue
ri mei commodavimus pluri
mis pecuniam et frumentum:
non repetamus in commune
istud. Es alienum concedamus
quod debetur nobis. Reddi
te eis hodie agros suos.
vineas suas: oliveta sua.
et domos suas. Quin potius
et centesimam pecunie. fru
menti. vini. et olei. quam
exigere soletis ab eis: date
pro illis. Et dixerunt. Red
demus. et ab eis nichil que
remus: sicque faciemus ut
loqueris. Et vocavi sacerdo
tes: et adiuravi eos ut fa
cerent iuxta quod dixeram. Insuper
et sinum meum excussi et dixi.
Sic excuciat deus omnem
virum. qui non compleverit
verbum istud. de domo sua
et de laboribus suis: sic
excuciatur et vacuus fiat.
Et dixit universa multi
tudo. Amen. Et laudave
runt deum. Fecit ergo populus:
sicut dictum erat. A die autem
illa qua preceperat michi
ut essem dux in terra iuda.
ab anno vicesimo usque ad
annum tricesimum secundum
artaxersis regis per annos

duodecim: ego et fr̄es mei
ānonas que ducib; debe
bant' nō comedim'. Du
ces aūt p̄mi qui fuerunt
ante me grauauerūt po
pulū: et acceperūt ab eis
in pane et vino. et pecūia.
cotidie siclos q̄draginta.
Sed et ministri eorū depres
serūt p̄plm. Ego aūt nō
feci ita: p̄pter timorē dei.
Qin potius in opere mu
ri edificaui: et agrū nō
emi: et om̄es pueri mei
cōgregati ad opus erāt.
Judei quoq; et magistrat'
centū q̄nquaginta viri.
et qui veniebāt ad nos
de gentib; que in circuitu
nro sūt: in mensa mea
erant. Parabat' aūt m̄
per dies singulos bos v
nus: arietes sex electi. ex
ceptis volatilib;: et inter
dies decē vina diuersa. et
alia multa tribuebā. In
sup et ānonas ducatus
mei nō quesiui. Valde
eīn erat attenuatus p̄pls.

Memento mei deus me'
in bonū: scd'm om̄ia q̄
feci populo huic. Cap' vi.
Factū est aūt cū
audisset sana
ballath. et tho
bia et gosem arabs et ce
teri inimici nri. q'd edificas
sem ego murū. et nō esset
in ipo residua interruptio:
usq; ad tēpus aūt illud
valuas nō posuerā in por
tis: miserūt sanaballath
et gosem ad me dicētes.
Veni et percutiam' fedus
parit' in vitulis: in cāpo
vno. Ipsi aūt cogitabāt
ut facerēt michi malū.
Misi ergo ad eos nūcios
dicens. Opus grande ego
facio: et nō possū descēdē.
ne forte negligat' cū ve
nero et descendero ad vos.
Miserūt aūt ad me scdm
dū verbū hoc per q̄tuor
vices: et respondi eis iux
ta sermonē priorē. Et mi
sit ad me sanaballath
iuxta verbū prius quinta

vice puerū suū: et episto-
lā habebat in manu scrip-
tā hoc modo. In gentibꝫ
auditū est et gosem dixit.
qđ tu et iudei cogitetis re-
bellare et ꝓpterea edifices
murū. et leuare te velis
sup eos regē: ꝓpter quā
causā et ꝓphetas posueris
qui ꝑdicent de te in ihrlm
dicētes: rex in iudea ē. Au-
diturus est rex verba hec.
Idcirco nūc veni: ut īea-
mus cōsiliū pariť. Et mi-
si ad eos dicēs. Nō est fac-
tū sđm verba que tu lo-
queris. De corde enī tuo
tu cōponis hec. Omnes
enī hij terrebāt nos: co-
gitantes qđ cessarēt ma-
nus nr̄e ab opere et qͥesce-
remus. Quā ob causam
magis cōfortaui manū
meā. Et igressus sum do-
mū semaie. filij dalaie.
filij metabeel secreto. Qui
ait. Tractem⁹ nobiscū in
domo dei in medio tēpli
et claudam⁹ portas edis:

quia venturi sūt ut īter-
ficiant te: et nocte vēturi
sūt ad occidendū te. Et dix-
i. Num quisq̄ simil' mei
fugit? Et quis ut ego in-
grediet' templū et viuet?
Nō ingrediar. Et itellexi
qđ deus nō misisset eū:
sed quasi vaticinās locu-
tus esset ad me: et thobia
et sanaballath cōduxis-
sent eū. Acceperat enī ꝑ-
ciū. ut territus facerē et
peccarē: et haberent ma-
lū quod exprobrarēt m.
Memento mei dn̄e ꝓ tho-
bia et sanaballath iuxta
opera eorū talia: sed et
noadie ꝓphete et ceterorꝫ
ꝓphetarū qui terrebant
me. Cōpletus est autē mu-
rus vicesimo quīto die
mensis elul: qͥnquagīta
duobꝫ diebus. Factū est
ergo cū audissēt omēs in-
imici nr̄i. ut timerēt vni-
uerse gentes que erāt in
circuitu nr̄o. et cōciderent
īra semetipos: et scirent

qd a deo factum esset opus hoc.
Sed et in diebus illis mul
te optimatum iudeorum epis
tole mittebantur ad thobiam:
et a thobia veniebant ad
eos. Multi enim erant in iude
a habentes iuramentum eius.
quia gener erat sechenie fi
lij orai: et iohanan filius
eius acceperat filiam mosol
lam filij barachie. Sed et
laudabat eum coram me: et
verba mea nunciabant ei.
Et thobias mittebat epis
tolas ut terreret me. Capl'

Postquam autem vii.
edificatus est mu
rus et posui val
uas et recensui ianitores et can
tores et leuitas: precepi anani
fratri meo et ananie prin
cipi domus de ihrlm. Ipse
enim quasi vir verax et ti
mens deum. plus ceteris vide
batur: et dixi eis. Non ape
riantur porte ihrlm: usque
ad calorem solis. Cumque ad
huc assisterent: clause por
te sunt et oppilate. Et posui

custodes de habitatoribus
ihrlm singulos per vices
suas: et unumquemque contra
domum suam. Ciuitas autem
erat lata nimis et grandis:
et populus parvus in medio
eius: et non erant domus e
dificate. Dedit autem deus
in corde meo: et congrega
ui optimates et magistra
tus. et vulgus. ut recenserem
eos: et inveni librum census
eorum qui ascenderant primum.
Et inventum est scriptum in eo.
Isti filij provincie qui ascen
derunt de captivitate migran
tium quos transtulerat nabu
chodonosor rex babilonis:
et reversi sunt in ihrlm et
in iudeam unusquisque in ci
vitatem suam. qui venerunt
cum zorobabel. Iosue. nee
mias. azarias. raamias.
naamani. mardocheus. bel
sar. mespharath. beggoai.
naum. baana. Numerus
virorum populi isrl. Filij pha
ros: duo milia centum sep
tuaginta duo. Filij saphia

ne: trecenti septuagīta du
o. Filij area: sexcēti. qūqgī
taduo. Filij phetmoab. filior
iesue. et ioab: duo milia. oc
tīgēti. decē et octo. Filij elam:
mille octigēti. qūquagīta
q̄tuor. Filij zethua: octin
genti q̄dragīta qūq;. Filij
zachai: septingenti sexagi
ta. Filij bānui: sexcēti q̄dra
gīta octo. Filij bebai: sexcēti vi
gīti octo. Filij azgad: duo mi
lia trecēti. vigīta duo. Filij ado
nicā: sexcēti. sexagīta septē. Fi
lij baggoā: duo milia. sexagi
ta septē. Filij adin: sexcēti qūq
gīta qūq;. Filij ater filij ezechie:
nonagīta octo. Filij asem:
trecenti vigīti octo. Filij
besai: trecenti vigīti q̄tu
or. Filij areph: centū duode
cim. Filij zabaon: nona
gīta qūq;. Filij bethleem
et nepthupha: centū octo
gīta octo. Viri anathot:
centū vigīti octo. Viri be
thamoth: q̄dragīta duo
Viri cariathiarim. cephi
ra. et beroth: septingenti

q̄dragīta tres. Viri rama
et geba: sexcenti vigīti vnus
Viri machmas: centū vi
gīti duo. Viri bethel et hay:
centū vigīti tres. Viri ne
bo alterius: qūquagīta
duo. Viri elam alterius:
mille ducenti qūquagīta
tres. Filij arem: trecenti vi
ginti. Filij iericho: trecenti
quadragīta qūq;. Filij lo
dadid. et onon: septingenti
vigīti vnus. Filij senaa: tria
milia nōgenti triginta. Sa
cerdotes filij idaia in domo
iosuā: nongenti septuagi
ta q̄tuor. Filij emer: mille
qūquagīta duo. Filij phas
sor: mille ducenti q̄dragīta
septē. Filij arem: mille decē
et septē. Leuite filij iosue et
gadmihel. filiorū oduia:
septuagīta q̄tuor. Cātores
filij asaph: centū quadra
gīta octo. Ianitores filij
sellū. filij ater. filij thelmō.
filij accub. filij atita. filij
sobai: centū trigīta octo.
Nathinei filij soa. filij as

pha. filii thebaoth. filii ce
ros. filii siaa. filii fadon. fili
i lebana. filii agaba. filii
selmon. filii anan. filii ce
del. filii gaer. filii raaia. fili
i rasim. filii necoda. filii gez
ze. filii aza. filii phasea. ~~fili
i phasea~~. filii besai. filii mi
nim. filii nephusim. filii
bethuc. filii acupha. filii a
sur. filii besloth. filii meida.
filii arsa. filii bercos. filii si
sara. filii thema. filii nesya.
filii atipha. filii servorum sa
lomonis. filii sothai. filii
sophereth. filii petida. filii
iachala. filii dercon. filii ged
del. filii saphatia. filii atil.
filii phochereth: qui erat or
tus ex abayim filio amon.
Omnes nathinei et filii ser
vorum salomonis: trecenti
nonaginta duo. Hii sunt autem
qui ascenderunt de thelmela
thelarsa. cherub. addon et
emer: et non potuerunt indica
re domum patrum suorum. et se
men suum utrum ex israel esset.
Filii dalaia. filii tobia. filii
necoda: sescenti quadraginta
duo. Et de sacerdotibus filii
abia. filii accos. filii berzel
lai. qui accepit de filiabus
berzellai galaaditis uxo
rem: et vocatus est nomine
eorum. Hii quesierunt scripturam
suam in censu. et non invene
runt: et eiecti sunt de sacerdo
tio. Dixitque athersatha eis.
ut non manducarent de sancta
sanctorum: donec staret sac
erdos doctus et eruditus. Om
nis multitudo quasi vir
unus quadraginta duo milia sex
centi sexaginta: absque ser
vis et ancillis eorum qui e
rant septem milia. trecenti tri
ginta septem: et inter eos can
tores et cantatrices. ducente
quadraginta quinque. Cameli
quadringenti triginta quinque.
asini sex milia septingenti
viginti. Hucusque refertur
quid in commentario scriptum
fuerit: exinde neemie histo
ria texitur. Non nulli autem
de principibus familiarum de
derunt in opus. Athersatha

dedit in thesaurū auri drag
mas mille: fialas quīqua
ginta: tunicas sacerdotales
quīgentas triginta. Et de prī
cipibꝫ familiarū dederūt in
thesaurū operis. auri drag
mas viginti milia: et ar
genti mnas duo milia du
centas. Et quod dedit reli
quus ppl's. auri dragmas
viginti. et argenti mnas
duo milia: et tunicas sac
dotales sexaginta septē. Ha
bitauerūt aūt sacerdotes et
et leuite. et ianitores. et can
tores. et reliquū vulgus.
et nathinei. et oīs isrl' in
in ciuitatibꝫ suis. Cap' viii

ET venerat mēsis
septimus. Filij aūt
isrl' erant in ciui
tatibus suis. Cōgregatus
qꝫ est oīs ppl's q̄si vir v
nus ad plateā que ē ante
portā aquarū: et dixerūt
ezre scribe. ut afferret librū
legis moysi: quē preceperat
dn̄s israeli. Attulit aūt ez
ras sacerdos legem coram
multitudine virorū et mu
lierū. cūctisqꝫ qui poterāt
itelligē: in die prima mensis
septimi. Et legit in eo aperte
in platea que erat āte por
tam aquarū. de mane usqꝫ
ad mediā diē in cōspectu vi
rorū. et mulierū. et sapien
tiū: et aures oīs populi
erāt erecte ad librū. Stetit
aūt ezras scriba sup gra
dū ligneū: quē fecerat ad
loquendū. Steterūt iuxta
eū mathathias et semma
et ania. et vria. et helchia.
et maasia. ad dexterā eius:
et ad sinistrā phadaia. mi
sahel. et melchia. et asum.
et aseph. dana. zacharia.
et mosollā. Et aperuit ez
ra librū corā oī pplō. Su
per vniuersū quippe popu
lū eminebat. Et cū aperu
isset eū: stetit oīs ppl's
Et benedixit ezras dn̄o deo
voce magna. Et respondit
oīs ppl's. amen. amen.
eleuantes manus suas: et
incuruati sūt et adorauerūt

deū ꝓni in terrā. Porro io
sue et banai et serebia. ia
min. accub. septai. odia.
maasia. celita. azarias. io
zabeth. anan. phalaia. le
uite. silentiū faciebant in
ṗplo: ad audiendā legē. Po
pulus autē stabat in gradu
suo. Et legerūt in libro le
gis dei distincte et aperte ad
intelligendū: et intellexerūt
cū legeret᷑. Dixit autē nee
mias ipē est athersatha et
ezras sacerdos scriba et leuite.
interpretātes vniūso ṗplō. Dies
sanctificatus est dn̄o deo
nr̄o. Nolite lugere: et noli
te flere. Flebat autē omnis
ṗplus: cū audiret verba le
gis. Et dixit eis. Ite et edite
pinguia et bibite mulsū:
et mittite partes ei qui nō
ṗparauit sibi. quia sc̄s di
es dn̄i est: et nolite cōtrista
ri. Gaudiū etenī dn̄i est.
fortitudo nr̄a. Leuite autē si
lentiū faciebāt in omī ṗplō
dicētes. Tacete quia dies sāc
tus est: et nolite dolere. Abi

it itaqȝ omīs ṗplus ut come
deret et biberet et mitteret par
tes et faceret leticiā mag
nā: quia intellexerant vba
que docuerat eos. Et in die
secūdo cōgregati sūt princi
pes familiarū vniuersi po
puli. sacerdotes et leuite ad
ezram scribā: ut interpreta
retur eis verba legis. Et inue
nerūt scriptū in lege p̄cepis
se dn̄m in manu moysi.
ut habitent filii isrl̄ in tab
naculis in die solēpni mē
se septimo: et ut p̄dicēt et diuul
gēt vocē in vniūsis vrbibȝ
suis. et in ihrlm dicētes. Egredi
mini in mōtē. et afferte frōdes oliue et
frōdes ligni pulcherrimi. frōdes myr
ti. et ramos palmarū. et frōdes
ligni nemorosi: ut fiant tabna
cula sicut scriptū est. Et egressus est
ṗpls et attulerūt: feceruntqȝ sibi
tabernacula vnusquisqȝ in domate
suo. et in atriis suis. et in
atriis domus dei. et in plate
a porte aquarū. et in pla
tea porte effraym. Fecit ergo v
niuersa ecclesia eorū qui re

dierant de captiuitate taber-
nacula: et habitauerunt in
tabernaculis. Non enim fecerant
a diebus iosue filii nun taliter
filii israel: usque ad diem illum.
Et fuit leticia magna ni-
mis. Legit autem in libro legis
dei per dies singulos a die
primo usque ad diem nouissimum:
et fecerunt solempnitatem septem
diebus: et in die octauo col-
lectam iuxta ritum. Capitulum ix.

In die autem uicesimo
quarto mensis huius
conuenerunt filii israel
in ieiunio et in saccis: et hu-
mus super eos. Et separatum
est semen filiorum israel ab om-
ni filio alienigena: et stete-
runt et confitebantur peccata sua
et iniquitates patrum suorum.
Et consurrexerunt ad standum:
et legerunt in uolumine legis
domini dei sui. quater in die:
et quater confitebantur et adora-
bant dominum deum suum. Surrex-
it autem super gradum leuitarum.
iosue. et bani. cedmihel. sem-
ni. abani. et sarebias. bani:
et clamauerunt uoce magna
ad dominum deum suum. Et dixerunt
leuite. iosue. et cedmihel. bonni.
asebias. serebias. arebia.
odaia. sebna. fataia. Sur-
gite benedicite domino deo uestro.
ab eterno usque in eternum: et
benedicant nomini glorie tue
excelso. in omni benedictione
et laude. Tu ipse domine deus so-
lus tu fecisti celum celorum et
omnem exercitum eorum. terram
et uniuersa que in ea sunt.
maria et omnia que in eis
sunt. et tu uiuificas omnia
hec: et exercitus celi te ado-
rat. Tu ipse domine deus qui e-
legisti abram et eduxisti eum
de igne chaldeorum. et posuis-
ti nomen eius abraham.
et inuenisti cor eius fidele co-
ram te. et percussisti cum eo fe-
dus ut dares ei terram cha-
nanei. hethei. amorrei. et
pherezei. et iebusei. et ger-
gesei. ut dares semini eius.
et implesti uerba tua quoniam ius-
tus es: et uidisti afflictionem
patrum nostrorum in egipto: et cla-

moreque eorum audisti super
mare rubrum: et dedisti signa
et portenta in pharaone et
in universis servis eius. et in
omni populo terre illius. Cog
novisti enim quia superbe ege
rant contra eos: et fecisti ti
bi nomen sicut et in hac die.
et mare divisisti ante eos:
et transierunt per medium
maris in sicca. Persecutores
autem eorum proiecisti in profundum.
quasi lapidem in aquas va
lidas. et in columpna nubis
ductor eorum fuisti per diem. et in
columpna ignis per noctem:
ut appareret eis via per quam
ingrediebantur. Ad montem quoque
synai descendisti. et locutus
es cum eis de celo: et dedisti eis
iudicia recta. et legem verita
tis. cerimonias et precepta
bona et sabbatum sanctificatum
ostendisti eis: et mandata et ceri
monias. et legem precepisti eis in
manu moysi servi tui. Panem
quoque de celo dedisti eis in fame eorum:
et aquam de petra eduxisti eis sitien
tibus. Et dixisti eis ut ingrederentur

et possiderent terram: super quam le
vasti manum tuam ut traderes
eis. Ipsi vero et patres nostri superbe
egerunt. et induraverunt cervices su
as et non audierunt mandata
tua. et noluerunt audire: et non
sunt recordati mirabilium tuorum
que feceras eis. et induraverunt cer
vices suas: et dederunt caput
ut reverterentur ad servitutem suam quasi
per contentionem. Tu autem deus propi
cius clemens et misericors longanimis
et multe miserationis: non dereli
quisti eos. Et quidem cum fecissent sibi
vitulum conflatilem. et dixissent iste
est deus tuus qui eduxit te de egipto. fece
runtque blasphemias magnas:
tu autem in misericordiis tuis
multis non dimisisti eos in
deserto. Columpna nubis non
recessit ab eis per diem ut duceret
eos in viam: et columpna ignis
per noctem. ut ostenderet eis iter
per quod ingrederentur. Et spi
ritum tuum bonum dedisti qui
doceret eos: et manna tuum
non prohibuisti ab ore eorum:
et aquam dedisti eis in siti.
Quadraginta annis pavi

ti eos in deserto: nichilque eis
defuit. Vestimenta eorum non
inveteraverunt. et pedes eorum
non sunt attriti: et dedisti eis
regna et populos. et partitus
es eis sortes: et possederunt
terram seon. terram regis ese-
bon. et terram og regis basan.
et filios eorum multiplicasti
sicut stellas celi: et adduxisti
eos ad terram de qua dixeras
patribus eorum. ut ingrederentur
et possiderent. Et vene-
runt filii: et possederunt
terram. Et humiliasti coram eis
habitatores terre chana-
neos: et dedisti eos in ma-
nu eorum et reges eorum et populos
terre: ut facerent eis sicut
placebat eis. Ceperunt itaque
urbes munitas. et humum
pinguem: et possederunt do-
mos plenas cunctis bonis:
cisternas ab aliis fabricatas.
vineas et oliveta. et ligna pomife-
ra multa. Et comederunt et satura-
ti sunt et impinguati sunt: et
habundaverunt deliciis. in
bonitate tua magna. P-
rovocaverunt autem te ad iracun-
diam: et recesserunt a te. et pro-
iecerunt legem tuam post terga
sua: et prophetas tuos occide-
runt. qui contestabantur eos
ut reverterentur ad te. Feceruntque
blasphemias grandes:
et dedisti eos in manu hos-
tium suorum: et afflixerunt eos.
Et in tempore tribulationis
sue clamaverunt ad te. et tu
de celo audisti: et secundum mi-
serationes tuas multas de-
disti eis salvatores. qui sal-
vaverunt eos de manu hos-
tium suorum. Cumque requievissent re-
versi sunt ut facerent malum in
conspectu tuo: et dereliquisti
eos in manu inimicorum su-
orum: et possederunt eos. Con-
versique sunt: et clamaverunt
ad te. Tu autem de celo exau-
disti et liberasti eos in mi-
sericordiis tuis. multis tem-
poribus: et contestatus es eos
ut reverterentur ad legem tuam.
Ipsi vero superbe egerunt et
non audierunt vocem tuam: et
in iudiciis tuis peccaverunt:

que faciet homo et vivet in
eis. Et dederunt humerū rece-
dentē: et cervicē suā indura-
verunt. nec audierunt. Et pro
traxisti sup eos ānos multos:
et cōtestatus es eos ī spū tuo p
manū pphetar tuor. et nō au
dierunt: et tradidisti eos ī ma
nu populorū terrarū. In mi
sericordiis aūt tuis pluri-
mis nō fecisti eos in cōsūp
tionē. nec dereliquisti eos:
qm deus miserationū et cle
mens tu es. Nūc itaq deus
noster magne fortis et terri-
bilis custodiens pactū et mi
sericordiā: ne avertas a facie
tua omnē laborē qui invenit
nos. reges nros pricipes nos
tros. et sacerdotes nros. pro
phetas nros. et pres nros et
omnē pplm tuū. a diebus
regis assur usq in diē hāc.
Et tu iustus es in omībz que
venerunt sup nos: quia ve
ritatē fecisti. Nos aūt ipie
egimus: reges nri principes
nri sacerdotes nri et pres nri
nō fecerunt legē tuā: et non
attenderunt mādata tua et tes
timonia tua que testifica-
tus es in eis. Et ipsi ī regnis
suis bonis. et in bonitate
tua multa quā dederas. et
in terra latissima et pingui.
quā tradideras in cōspectu
eorū nō servierunt tibi: nec
reversi sunt a studiis suis
pessimis. Ecce nos ipsi ho
die servi sumus et terrā quam
dedisti patribz nris ut come-
derent panē eius et que
bona sunt eius: et ipsi
servi sumus in ea. Et fruges
eius multiplicantur regibz
quos posuisti sup nos ppter pccā
nra: et corporibz nris dominan-
tur. et iumētis nris scdm vo
luntatē suā: et in tribulati
one magna sumus. Sup ō
nibus ergo hiis nos ipsi p
cutimus fedus et scribimus: et
signant principes nostri levi
te nri. et sacerdotes nri. Cap. x.

Signatores aūt
fuerunt: neemias.
athersata. filius
achilai. et sedechias. saraias.

azarias. ieremias. phessur
amaria. melchia. atthus.
sebenia. mellucare. meri
muth. obdias. danihel. gen
ton. baruch. mosollam. abi
a. miamin. mazia. belga.
semeia. Hii sacerdotes. Por
ro leuite: iesue filius azani
e. bennui. de filiis enadad
cedmihel et fratres eorum. seche
nia. odenia. celita phalaia.
anan. micharob. asebia.
zacchur. serebia. sabania.
odias. bani baniun. Capi
ta populi: pheros. phetmoab.
selam. zetu. bani. onni. az
gad. bebai. adonai. beggo
ai. adin. ater. azocia. azur.
adenia. asum. besaia. ares.
anathot. nabai. mephi
a. mosollam. azir. meiza
bel. sadoch. ieddua. feltina.
anan. ania. osee. anania.
asub. aloes. phaleam. so
bech. reu. arebna. mathsi
a. etaia. hanan. anan.
mellucare. baana. et reliqui
de populo. Sacerdotes. leuite.
ianitores et cantores. nathi
nei. et omnes qui se separa
uerunt de populis terrarum ad le
gem dei. uxores eorum. filii
eorum. et filie eorum. omnis qui
poterat sapere. spondentes
pro fratribus suis. optima
tes eorum et qui ueniebant
ad pollicendum. et iurandum.
ut ambularent in lege dei:
quam dederat in manu mo
ysi serui dei: ut facerent et
custodirent uniuersa man
data domini dei nostri. et iudicia
eius. et cerimonias eius:
ut non daremus filias nostras
populo terre. et filias eorum non
acciperemus filiis nostris. Populi
quoque terre qui inportant
uenalia et omne ad usum per
diem sabbati ut uendant:
non accipiemus ab eis in sab
bato. et in die sanctificato.
Et dimittemus annum septi
mum: et exactionem uniuerse
manus. Et statuemus super
nos precepta. ut demus terti
am partem sicli. per annum
ad opus domus dei nostri. ad
panes propositionis et ad sa

crificiu sempiternu in sab
batis in kalendis. in solep
nitatibz. et in sanctificatis
et pro pcto. ut exoret' pro
isrl': et in omne vsu domus
dei nri. Sortes ergo misim'
sup oblatione lignoru int'
sacerdotes et leuitas. et po
pulos. ut inferrent' in domu
dei nri. per domos patrum
nostroru. per tpora. a tem
poribz anni usqz ad annu:
ut arderet' sup altare dni de
i nri sicut scriptu est in le
ge moysi: et ut afferemus
primogenita terre nre. et p
mitiua vniuersi fructus o
mis ligni ab anno in annu
in domo dni. et pmitiua
filioru nostroru. et pecoru
nroru. sicut scriptu est in le
ge: et pmitiua boum nroru.
et ouiu nraru. ut offerren
tur in domo dei nri sacerdo
tibz. qui ministrant in domo
dei nri: et pmitias ciboru
nroru et libaminu nroru
et poma omis ligni. vinde
mie quoqz et olei afferem'
sacerdotibz ad gazophila
tiu dei nri. et decima parte
terre nre leuitis. Ipsi leuite
decimas accipient ex omibz
ciuitatibus operu nostroru.
Erit aut sacerdos filius aa
ron cu leuitis et decimis le
uitaru: et leuite offerent de
cima parte decime sue. in
domo dei nri ad gazophy
latiu in domo thesauri.
Ad gazophilatiu eni depor
tabunt filii isrl et filii leui.
pmicias frumenti vini et o
lei: et ibi erunt vasa sancti
ficata. et sacerdotes et can
tores et ianitores et minri:
et no dimittim' domu dei
nostri. Capitulu xi.

Habitauerunt aut
principes ppli in
ihrlm. Reliqua
vero plebs misit sorte ut
collerent una parte de dece:
qui habitaturi erant ihrlm
in ciuitate sancta. Nouem
vero partes in ciuitatibz.
Benedixit aut pplus omi
bus viris: qui se sponte ob

tulerant ut habitarent in
ihrlm. Hii sūt itaq; pinci
pes puīcie: qui habitauerūt
in ihrlm et in ciuitatibus
iuda. Habitauit autē vnus
quisq; in possessione sua ī
vrbibus suis isrl: sacerdotes
leuite nathīnei et filii ser
uorū salomonis. Et in ihrlm
habitauerūt de filiis iuda:
et filiis beniamin. De filiis
iuda: athaias filius azyā.
filii zacharie. filii amarie.
filii saphatie. filii malele
hel. De filiis phares: maa
sia. filius baruch. filius co
lasa. filius azia. filius ada
ia. filius ioiarib. filius za
charia. filius silonites.
Omnes filii phares qui ha
bitauerūt in ihrlm: qdrin
genti sexaginta octo viri
fortes. Hii sūt autē filii bē
iamin. Sellū filius mo
sollā. filius ioeth. filius
phadaia. filius colaia. fili
us masia. filius etheel. fili
us asia: et post eū gebbai.
sellai. nōgenti viginti no
uē. Et iohel filius zechri p
positus eorū: et iudas filius
senua sup ciuitatē secūdus.
Et de sacerdotibus idaia filius
ioarib. iachin saraia filius
helchia. filius mesollā. fi
lius sadoc. filius meraioth.
filius ahitub princeps domus
dei: et frēs eorū facientes opa
templi. octingenti viginti
duo. Et adaia filius ieroā.
filius pheleth. filius amsi. fi
lius zacharie. filius phes
sur. filius melchie: et frēs eius
principes patrū. ducenti q
draginta duo. Et amasai
filius ezrihel. filius azi. fi
lius mosollamoth. filius
emer: et frēs eorū potentes
nimis: centū viginti octo.
Et ppositus eorū zabdiel:
filius potentiū. Et de leuitis
sebenia. filius asob. filius
azariā. filius asabia. filius
bon. et sabathai. et ioza
beth: sup opera que erant
forinsecus in domo dei a prin
cipibus leuitarū. Et matha
nia filius micha. filius ze

bedei. filius saphi: p̄ncepS ad laudandū. et ad cōfitendū in oroue. Et becheciaS secūdus de fratribꝫ eius. et abda filius sāmu. filius galal. filius ydithun. Omnes leuite in ciuitate sācta: ducēti octogīta quatuor. Et ianitores accob. thelmō. et frēs eorū qui custodiebant ostia: centū septuagīta duo. Et reliqui ex isrl̄ sacerdotes et leuite in vniuersis ciuitatibꝫ iuda. vnusquisqꝫ in possessione sua: et nathinnei qui habitabāt in ophel. et syaba et gaspha. De nathinneis. et episcopus leuitarū in ihrl̄m: azi filiꝰ baani. filius asabie. filiꝰ machanie. filius miche. De filiis asaph: cātores in ministerio domus dei. Preceptū q̄ppe regis sup eos erat: et ordo in cātoribꝫ per dies singulos: et fataia filius mesezebel. De filiis sara filiꝰ iuda in manu regis iuxta ōne verbū ppli: et in domibꝫ per omēs regiones eorum. De filiis iuda habitauerūt in cariatharbe et in filiabus eius. et in dybon. et ī filiabꝫ eius. et in capseel et in viculis eius. et in iesue. et in molada. et in bethphaleth. et in asersual. et ī bersabee. et in filiabꝫ eius: et in sicelech. et in mochona et in filiabꝫ eius. et in remmon. et in sara. et in ierimuth. zanoa. odollā. et villis earū: lachis. et in regionibꝫ eius. ezecha et in filiabꝫ eius: et māserūt in bersabee usqꝫ ad vallē ennon. Filii aūt bēiamin: a geba. methmas. et aia. et bethel. et filiabus eius. anathot. nob. anania. asorā. geththai. madid. sebo in. neballath. et ona valle artificū. Et de leuitis ꝑtiones iuda et bēiamin.

Hii aūt Caplin xii. sacerdotes et leuite: qui ascēderūt cū zorobabel filio salathi

el. Josue saraia ieremias ez-
ra amaria melluc athus
sechenia reū addo genton
abya myamin madia bel-
ga semaia et ioarib yda-
ia sellū amoch elcheia yda-
ia. Isti p̄ncipes sacerdotū.
et frēs eorū in diebꝫ iosue.
Porro leuite: iesua ben-
nui cedmihel sarebia iu-
da mathanias sup̄ ẏmnos
ipsi et frēs eorū: et bechbe-
ia atqꝫ ethanim frēs eorū.
vnusquisqꝫ in officio suo.
Iesue autē genuit ioachī
et ioachim genuit eliasib.
et eliasib genuit ioiada.
et ioiada genuit ionathā:
ionathan genuit ieddua.
In diebꝫ autē ioachim erāt
sacerdotes et p̄ncipes famu-
liarū saraie. et amaria. ie-
remie. ananie. ezre. mosol-
lam. amarie. iohānan.
milico. ionathan. sebenie.
ioseph. aram. edna. ma-
raioth. elchi. adaie. zacha-
rie. genton. mosollā. aby-
e. zechri. miamin. et mo-
adie. phelti. belge. samua.
semaie. ionathan. ioarib
mathania. iadaie. azi. cel-
laie. celaia. mocebor. elchie.
asebia. idaie. nathanael.
Leuite in diebꝫ eliasib et io-
iada et ionan et ieddoa:
scripti principes familiarū
et sacerdotes in regno darii
perse. Filii leui p̄ncipes fami-
liarū scripti in libro v̄bo-
rū dierū: et vsqꝫ ad dies
ionathan filii eliasib. Et
p̄ncipes leuitarū asebia
serebia et iesue filius ced-
miel et frēs eorū per vices
suas ut laudarēt et cōfite-
rent̄. iuxta p̄ceptū dauid
viri dei: et obseruarēt eq̄
per ordinē. Mathania
et belbetia obedia mosol-
lam chelmō accub: custo-
des portarū et vestibulorꝫ
ante portas. Hii in diebꝫ
ioachim filii iesue filii io-
sedech: et ī diebꝫ neemie ducis
et ezre sacerdotis scribeqꝫ.
In dedicatiōe autē muri ih'rl'm
requisierūt leuitas de omnibus

locis suis: ut adducerent eos in ierusalem: et facerent dedicationem et leticiam in actione graciarum et in cantico in cymbalis psalteriis et citharis. Congregati sunt ergo filii cantorum. et de campestribus circa ierusalem. et de villis nethuphati. et de domo galgal. et de regionibus iebee et azmaueth: quia villas edificauerunt sibi cantores in circuitu ierusalem. Et mundati sunt sacerdotes et leuite: et mundauerunt populum et portas et murum. Ascendere autem feci principes iuda super murum: et statui duos choros laudantium magnos. Et ierunt ad dexteram super murum: ad portam sterquilinii. Et iit post eos osaias et media pars principum iuda: et azarias esra et mosollam iuda et beniamin et semia et ieremia. Et de filiis sacerdotum in tubis: zacharias filius ionathan filius semeie filius mathanie filius michaie filius zechur filius asaph et fratres eius semeia et azareel malalai galalai maai nathanael et iuda et anani. in vasis cantici dauid viri dei. et ezras scriba ante eos in porta fontis. Et contra eos ascenderunt in gradibus ciuitatis dauid in ascensu muri super domum dauid: et usque ad portam aquarum ad orientem. Et chorus secundus gratias referentium ibat ex aduerso: et ego post eum. Et media pars populi super murum. et super turrem furnorum. et usque ad murum latissimum et super portam effraim. et super portam antiquam. et super portam piscium. et turrem ananehel. et turrim emath. et usque ad portam gregis: et steterunt in porta custodie. Steteruntque duo chori laudantium in domo dei: et ego et dimidia pars magistratuum mecum. Et sacerdotes eliachim maasias miamin michea elyoenai zacharia ana

nia in tubis: et maasia et
semeia et eleazar et azi et
iohãnan et melchia et elã
et ezer. Et clare cecinerunt
cãtores. et iezraia ꝑpositus.
Et imolauerũt in die illa
victimas magnas: et leta
ti sũt. Deus enim letificaue
rat eos leticia magna. Sed
et vxores eorũ et liberi ga
uisi sũt: et audita est leticia
ierusalem procul. Recensuerũt
quoque in die illa viros sup
gazophilatia thesauri. ad
libamina et ad p̃micias et
ad decimas. ut introferrent
per eos p̃ncipes ciuitatis in
decore gratiarũ actionis sa
cerdotes et leuitas: q̃a leta
tus est iuda in sacerdotibꝫ et
leuitis astantibꝫ et custodie
rũt obseruationẽ dei sui ob
seruationẽ expiationis. et
cãtores et ianitores iuxta
p̃ceptũ dauid et salomonis
filij eius: q̃a in diebꝫ dauid
et asaph. ab exordio erant
p̃ncipes cõstituti cantorũ
in carmine laudantiũ et cõ
fitentiũ deo. Et omnis israel
in diebꝫ zorobabel et in die
bus neemie dabat partes
cãtoribus et ianitoribꝫ per
dies singulos: et sanctifica
bant leuitas. et leuite sancti
ficabant filios aaron. Cap̃
In die autem illo xiij.
lectũ est in volumine
moysi audiente ppl'o:
et inuentũ est scriptũ in eo
qd' nõ debeant introire ãmo
nites et moabites in ecclesi
am dei usque in eternũ: eo
qd' nõ occurrerint filiis isrl'
cũ pane et aqua et cõduxe
runt aduersus eos balaã
ad maledicendũ eis: et cõ
uertit deus noster maledic
tionẽ in benedictionẽ. Fac
tũ est autem cũ audissent legẽ
separauerũt omnẽ alienĩ
genã ab isrl': et sup hoc e
rat elyasib sacerdos. qui fu
erat positus in gazophila
tio domus dei nr̃i et p̃ximus
tobie. Fecit ergo sibi gazo
philatiũ grande: et ibi erãt
ante eũ reponẽtes munera.

et thus et vasa et decimā fru
menti vini et olei: partes le
uitarū et cantorū et ianitorum
et primicias sacerdotales. In
omnibꝫ autem hijs nō fui in
ierl'm: quia āno tricesimo
secundo artaxersis regis ba
bilonis veni ad regē. Et in
fine dierū rogaui regē: et
veni in ierl'm. Et intellexi
malū quod fecerat eliasib
tobie. ut faceret ei thesaurū
in vestibulis domꝰ dei: et ma
lū michi visū est valde. Et
proieci vasa domus tobie fo
ras de gazophilacio: precepi
que et emūdauerunt gazo
philatia. Et retuli ibi va
sa domꝰ dei sacrificiū et thꝰ.
Et cognoui quod partes le
uitarū nō fuissent date: et
fugisset vnusquisque in re
gionē suā de leuitis et de
cantoribꝫ et de hijs qui mi
nistrabāt. Et egi causā adu
sū magistratus: et dixi. Qua
re dereliquimꝰ domū dei? Et
cōgregaui eos: et feci stare
in stationibꝫ suis. Et oīs

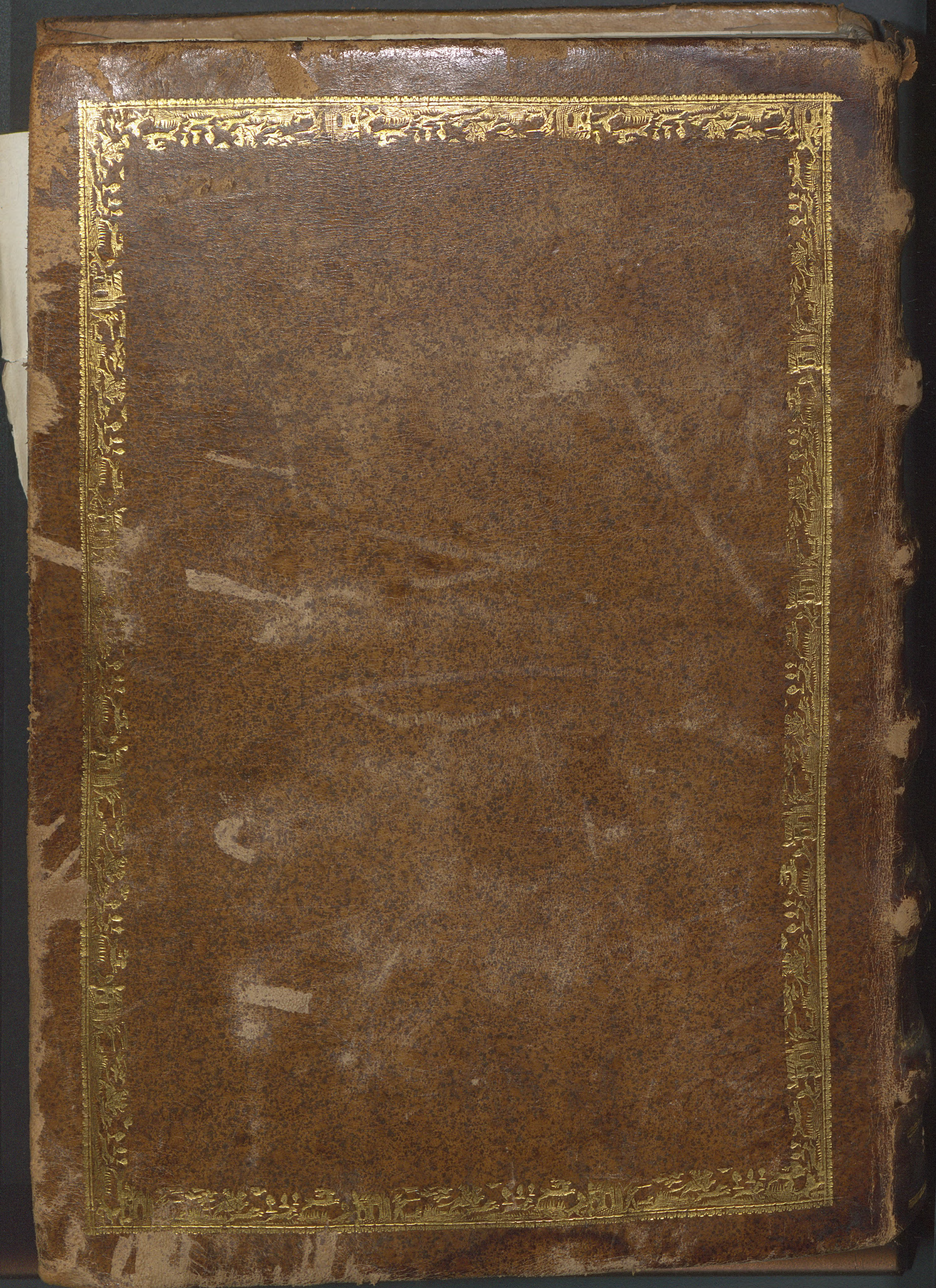
iuda apportabat decimam
frumenti vini et olei in hor
rea. Et cōstituimꝰ sup hor
rea selemiā sacerdotē et sa
doch scribam. et phadaiā de
leuitis. et iuxta eos anan
filiū zachur. filiū matha
nie: quoniam fideles cōprobati
sunt: et ipsis credite sunt par
tes fratrū suorū. Memento
mei deus meus pro hoc: et
ne deleas miserationes me
as quas feci in domo dei
mei et in cerimonijs eius.

In diebꝫ Capl'm xiiij
illis vidi in iuda
calcātes torcularia
in sabbato. portātes acer
uos. et onerātes sup asinos
vinū et vuas et ficus et
omne onus: et inferentes in
ierl'm in die sabbati. Et
cōtestatus sum: ut in die qua
vende liceret venderent. Et
tyrii habitauerunt in ea. in
ferentes pisces et omnia ve
nalia: et vendebant in sab
batis filijs iuda et in ierl'm.
Et obiurgaui optimates

iuda: et dixi eis. Que est res
hec mala quam vos facitis:
et prophanatis diem sabbati?
Numquid non hec fecerunt pa
tres nostri: et adduxit deus
noster super nos omne malum
hoc et super civitatem hanc.
et vos additis iracundiam
super israel violando sabba
tum? Factum est autem cum quie
vissent porte ierusalem die sab
bati dixi et clauserunt ianu
as. Et precepi ut non aperi
rent eas usque post sabba
tum. Et de pueris meis constitui
super portas: ut nullus in
ferret onus die sabbati.
Et manserunt negociato
res et vendentes universa ve
nalia foris ierusalem semel et
bis. et contestatus sum eos:
et dixi eis. Quare mane
tis ex adverso muri? Si
secundo hoc feceritis: manum
mittam in vos. Itaque ex tem
pore illo: non venerunt in
sabbato. Dixi quoque levitis
ut mundarentur: et venirent
ad custodiendas portas et
sanctificandum diem sabbati.
Et pro hoc ergo memento
mei deus meus: et parce mi
secundum multitudinem misera
tionum tuarum. Sed et in die
bus illis vidi iudeos ducen
tes uxores azotidas amma
nitidas et moabitidas: et
filii eorum ex media parte
loquebantur azotice. et nesci
ebant loqui iudaice: et lo
quebantur iuxta linguam
populi et populi. Et obiur
gavi eos: et maledixi. Et
cecidi ex ipsis viros et decal
vavi eos: et adiuravi in
deo ut non darent filias su
as filiis eorum: et non accipe
rent de filiabus eorum filiis
suis et sibimetipsis. dicens.
Numquid non in huiuscemo
di re peccavit salomon rex
israel? Et certe in gentibus
multis non erat rex similis ei:
et dilectus deo suo erat. Et po
suit eum deus regem super om
nem israel. Et ipsum ergo ad pec
catum duxerunt mulieres ali
enigene. Numquid et nos

inobedientes faciem' omne
malū grande hoc ut p̄uari
cemus in deo nr̄o: et ducam'
uxores peregrinas? De fili
is aūt ioiada filij elyasib
sacerdotis magni. gener e
rat sanaballath oronites:
quē fugaui a me. Recordare
dn̄e deus meus adu'sus eos:
qui polluunt sacerdotiū. ius
q3 sacerdotale et leuiticū. Igi
tur mūdaui eos ab omnib3
alienigenis: et cōstitui or
dines sacerdotū et leuitarū.
unūquēq3 in ministerio suo:
et in oblatione lignorū in
tēporibus cōstitutis. et in p̄
mitiis. Memento mei de
us meus in bonū amen.

Explicit liber ezre.

CODEX. II
S. SCRIPTVRA